Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani
100502
1906.

Zdela vkup 56/68

BIBLIOTECA

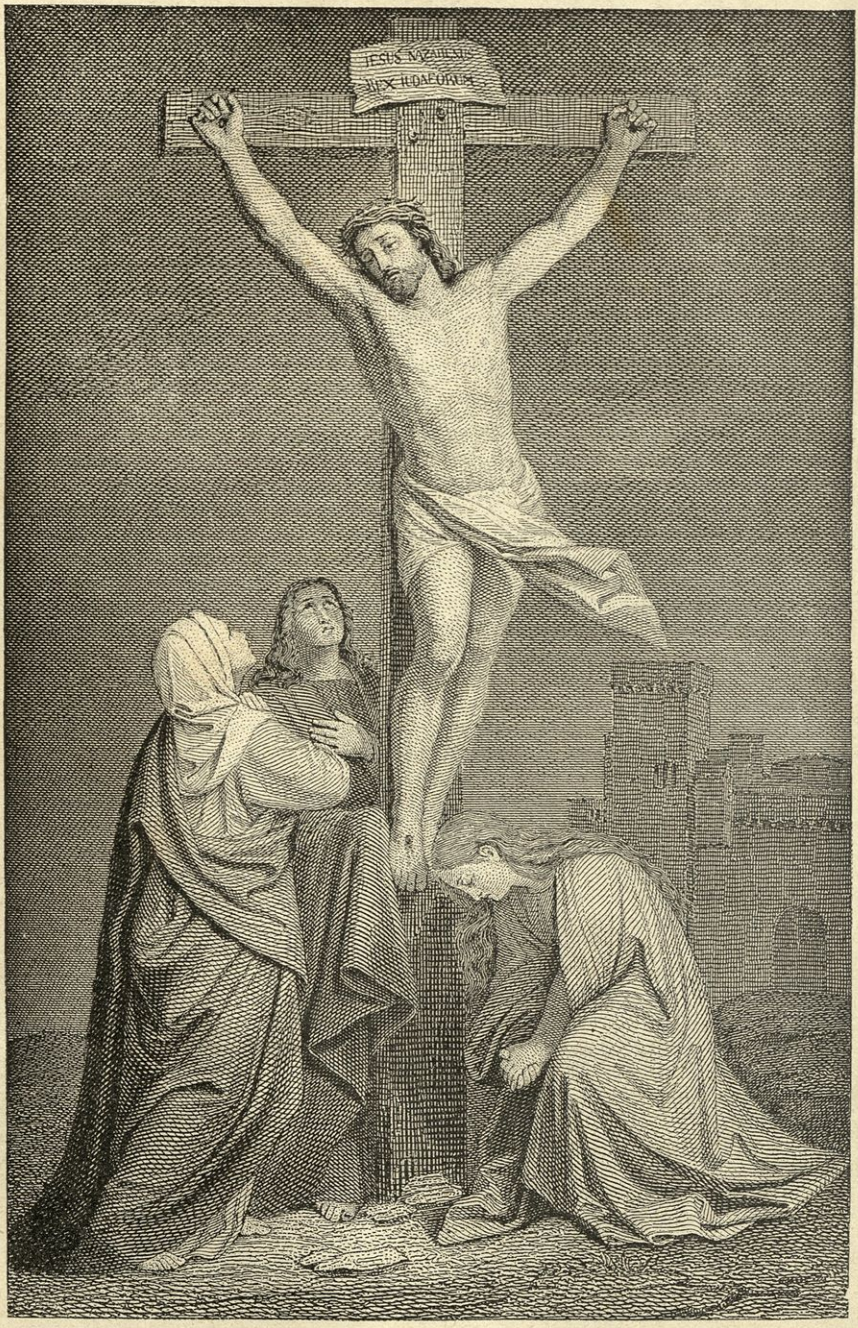
IESUS NAZARENUS
REX IUDAEORUM

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg **Gašparja Erharda**

za Slovence priredil

† ŠTEFAN KOCIANČIČ,

profesor bogoslovja v Gorici.

Drugi del.

Izdala in založila

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Druga izdaja.

Celovec 1906.

Natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja.

242, 232

100502

100502

Z dovoljenjem prečastitega krškega knezoškofijstva.

17122/1950

Drugi del.

Bridko trpljenje našega Odrešenika Jezusa Kristusa.

Prvo poglavje.

Koliko preganjanja je Kristus prestal.

1. Branje in premišljevanje Kristusovega trpljenja je dokaj koristno.

»*Spomni se moje ubožnosti in pregrehe, pelina in žolča.*« (Žal. pes. 3, 19.)

Pobožna duša, s temi besedami te opominja Kristus, tvoj Odrešenik, da pomisliš kakšenkrat in premisliš njegovo ubožnost in revo, njegovo obilno ljubezen v bridkem trpljenju v zadoščenje za naše grehe; pelin in žolč, to je, vso grenkost njegovega groznega trpljenja.

1. Premišljuj, da je Gospodu Bogu premišljevanje njegovega svetega trpljenja dokaj dopadljivo.

Kristus sam se je enkrat poln ran prikazal nekemu svojih zvestih služabnikov in mu je rekel: „Vedi, da mi ne morejo ljudje storiti nič bolj dopadljivega, kakor če imajo vedno v srcu in v mislih moje bridko trpljenje in moje rane.“ In sv. Bonaventura pravi, da je ni Bogu dopadljivejše daritve za žive in mrtve, in da je ni reči, katera bi delala večje veselje angelom in večjo čast presveti Trojici, kakor, ako se vsak dan premišljuje Kristusovo trpljenje.

Ravno to je tudi Kristus sam razodel sv. Jederti, rekoč: „Ako je kdo tudi mlačen v pobožnosti, vendar bo Bog milostljivo nanj gledal, če ne opusti premišljevanja Kristusovega trpljenja.“

2. Premišljuj, da je premišljevanje Kristusovega trpljenja dokaj zaslužno.

Bogaboječi Tavler pripoveduje, da je Kristus enkrat nekemu svojih zvestih služabnikov, ki ga je vprašal, kaj si zasluži, kdor njegovo trpljenje pobožno premišljuje, takó-le odgovoril: „Prvič si zasluži, da se s takim premišljevanjem svojih grehov očisti. Drugič vse, kar je zamudil po nemarnosti, nadomestijo zasluge mojega trpljenja. Tretjič zadobi moč proti svojim sovražnikom, da ga ne morejo tako lahko premagati. Četrtič, kolikorkrat misli s skesanim srcem na moje trpljenje, tolikokrat se ponovi v njem moja milost. Petič, nobene prošnje mu ne odrečem, da le pametno in resno česa prosi. Šestič, pred njegovo smrtjo mu dodelim milost, da se more dobro na smrt pripraviti. Sedmič, na smrtno uro mu bom stal na strani, in ga bom branil pred sovražniki, in peljal ga bom v večno zveličanje.“

Zato pravi tudi sv. Albert Véliki, in ž njim vred več drugih, da tisti kristjan, kateri tudi le kratek čas resno premišljuje Kristusovo trpljenje, s tem več zasluži, kakor če bi se do krvi bičal, ali o samem kruhu in vodi postil, ali pa vseh 150 psalmov molil.

Ravno to je tudi Kristus sv. Jederti takó-le povedal: „Če kdo premišljuje ali molitev ali branje o bridkem trpljenju, ima večjo zaslugo, kakor če kaj drugega počne. Kakor namreč ni mogoče, da bi se od moke ne oprašil, kdor ima z moko opraviti, ravno tako ni mogoče, da ne bi kakega sadú zajel iz svojega premišljevanja, kdor premišljuje, četudi mlačno, Kristusovo trpljenje.“

„Kadar kdo kaj bere o bridkem trpljenju, stori vsaj to, da je njegova duša pripravna zadobiti kak dober sad iz tega; in sicer tako, da je namen tistega človeka, ki večkrat misli na Kristusovo trpljenje, veliko zdatnejši, kakor veliko namenov tistih, kateri druge reči premišljujejo in ne mislijo na bridko trpljenje.“

3. Premišljuj, da je posebno dobro za vse grešnike premišljevati Kristusovo trpljenje.

Poslušaj le in vtisni si v srce sledečo zgodbo, katera je obširno popisana v razodevanju sv. Brigite. Uboga duša, ki je bila na tem svetu velika grešnica, se je v strašni podobi prikazala sv. Brigiti. „Jaz sem na potu božjega usmiljenja. Ko se mi je namreč bližal konec mojega življenja, mislila sem na Kristusovo trpljenje, da je namreč bilo njegovo trpljenje veliko večje kakor moje, in da jaz

po pravici trpim, ker sem veliko grešila. S to mislijo sem zadobila spoznanje in žalost, da je Bog mene toliko ljubil, jaz njega pa tako malo. Govorila sem tedaj: »Usmili se me, Sin prečiste Device, zavoljo svojega bridkega trpljenja; saj bi rada sedaj poboljšala svoje življenje, ako bi imela čas za to.« In v tem trenotku se je vnela v mojem srcu iskrica ljubezni božje, tako da se mi je Kristusovo trpljenje zdelo bolj bridko kakor moja lastna smrt. S to mislijo sem umrla in hudobni duhovi so mojo dušo postavili pred božjo sodbo. Ko so tedaj hudobni duhovi vpili, da imam biti obsojena v pekel, je rekel sodnik: „Jaz vidim iskrico božje ljubezni v njenem srcu, katera nima ugasniti; tedaj jo obsodimo v vice, da se popolnoma očisti."

Vžgi, o Gospod, vžgi tudi v mojem srcu iskrico božje ljubezni, da morem tvoje bridko trpljenje prav pobožno premišljevati. Amen.

4. Premišljuj, da naj, ko premišljujemo Kristusovo trpljenje, gledamo tudi na Marijino sočutje in je ob enem premišljujemo.

To je namreč Bogu prav dopadljivo in za nas koristno, če Marijine žalosti pogostoma pobožno premišljujemo, kakor nas uči sledeča čudna prigodba, ki je tudi v razodenju sv. Brigite obširno zapopadena. Velik posveten gospod, kateri se že dolgo ni spovedal, je nevarno obolel; sv. Brigiti se je usmilil in zato je molila zanj. Nato se ji je Kristus prikazal in ji rekel: „Reci svojemu spovedniku, naj bolnika obišče in ga spové." Ko je spovednik prišel k bolniku, mu je rekel bolnik, da mu ni treba opraviti spovedi, ker se je že večkrat spovedal. Drugi dan po tem je Kristus spovedniku zopet ukazal, naj zopet gre tja; ko je pa prišel tja, dobil je ravno tisti odgovor. Tretji dan je prišel spovednik zopet k bolniku, kakor mu je bilo od Kristusa zapovedano, ki se je bil sv. Brigiti razodel, in mu je rekel: Kristus, Sin živega Boga, ti sporoči, da imaš v sebi sedem hudobnih duhov, kateri ti branijo, da se svojih grehov ne spoveš; delaj tedaj hitro pokoro, ker ti hoče Bog biti še milostljiv. Bolnik mu odgovori: Kako me moreš tolažiti, da še lahko upam na zveličanje, ker sem očitno storil toliko grehov? Spovednik odvrne: S prisego te zagotavljam, da zadobiš božjo milost s kesanjem in s pokoro, če si tudi še veliko večje grehe storil. Bolnik se je nato razjokal in dejal: Nisem več upal, da svojo dušo zveličam, ker sem služil hudobnemu duhu, in celih šestdeset let se nisem nobenkrat spovedal, in nobenkrat pristopil k svetemu obhajilu. Tedaj se je spovedal, drugi dan po spovedi prejel sveto obhajilo, in šesti dan potem je

umrl. Tedaj je rekel Kristus sv. Brigiti: Ta človek je služil ubijavcu, to je, hudobnemu duhu, čegar služabnik je bil; ali pobegnil je proč od njega zavoljo kesa in žalosti nad njegovimi grehi; in sedaj je prišel k očiščenju.

Ti bi morebiti vprašal: Kako je zaslužil ta človek, da je mogel obžalovati svoje grehe, ker je bil vendar zapleten v tako velike grehe? In jaz ti odgovarjam: To je storila prvič moja ljubezen in moje usmiljenje, ki sem do poslednjega trenotka čakal na izpreobrnjenje tega grešnika. Drugič je storila zasluga moje Matere; akoravno je ta človek ni srčno ljubil, vendar se mu je vselej usmilila, kolikorkrat je mislil na njene srčne bolečine. Zato je še v poslednjih dneh svojega življenja našel pot zveličanja.

Ali ni to dokaj čudna prigodba, da je grešnik, ki je šestdeset let služil hudobnemu duhu, se vendar izpreobrnil in zveličal, ker je imel sočutje z žalostno Materjo božjo? Zato, ubogi grešnik, osrči se in ne obupaj, temveč misli pogostoma na Jezusovo in Marijino trpljenje. Beri večkrat v teh bukvah, prizadevaj si občutiti v svojem srcu sočutje, kes in žalost nad svojimi grehi, in bodi zagotovljen, da tudi ti pri Bogu zadobiš usmiljenje, ako ga zares iščeš. Ako je pa tvoje srce tako trdo, da ne more imeti sočutja, prosi vsaj Boga, naj ti srce omeči, kar Kristusu tudi dokaj dopade, kakor je razodel blaženemu Susonu: „Če ne moreš s solznimi očmi mojega trpljenja premišljevati, premišljuj ga z veselim srcem zavoljo velike koristi, ki jo imaš od takega premišljevanja. Ako pa tega ne moreš storiti ne vesel ne žalosten, stori k moji časti to tudi s suhim srcem; s tem mi boš namreč ravno tako služil, kakor da bi bil prelival solze.“

Iz vsega tega lahko spoznaš, kako je Bogu dopadljivo in tvoji duši koristno, ako večkrat Kristusovo trpljenje premišljuješ ali bereš ali pa poslušaš. Zato te prosim, beri sledeča poglavja ne le v postu, ampak tudi o drugih časih, posebno ob nedeljah in praznikih. Tudi ne bodi zadovoljen s tem, da enkrat bereš poglavja o bridkem trpljenju, temveč prebiraj večkrat; dobro boš potem celo svoje življenje premišljeval Kristusovo trpljenje. Akoravno namreč dobro veš, kaj je Kristus trpel, vendar se vnovič spomniš nanj; in tako se omeči tvoje srce k sočutju in pobožnosti. Zraven tega moliš kako pobožno molitev ter daruješ Kristusu njegovo bridko trpljenje, da se zbrišejo tvoji grehi, in da poplačaš svoje dolge! Zato sem k vsaki skrivnosti pridejal primerno molitev, zato da ti te bukve služijo ne samo za branje, ampak tudi kot molitvene bukve. Jaz se nadejam, da boš te molitve bolj pobožno molil, ko se je tvoje srce poprej z branjem zbralo, omečilo, k pobožnosti vnelo, in tako se bolj k molitvi pri-

pravilo, kar se ne zgodi, ako začneš z nezbranim duhom koj moliti. Zato opominja sv. pismo vsakega človeka: „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, ki skuša Boga.“[1]) Sedaj pa moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje bridko trpljenje vekomaj!

O najdobrotljivejši Jezus, jaz hočem misliti na tvoje reve in nadloge in na bridkost tvojega trpljenja. Zato mi dodeli pomoč svoje božje milosti, da bom tvoje grozne bolečine s srčnim sočutjem, z dobrimi sklepi in nameni premišljeval in prav pobožno častil. Spodbadaj me in krepčaj me, da z ozirom na tvoje sveto trpljenje na poti čednosti ne opešam, temveč da se do krvi borim zoper greh, in v tvoji ljubezni ostanem stanoviten do konca. Amen.

2. Kristus trpi preganjanje, zaničevanje in krivice.

»*Ker so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.*« (Jan. 15, 20.)

1. Premišljuj, kako je bilo celo Kristusovo življenje skoraj vedno trpljenje.

Svoje prihodnje trpljenje je imel Jezus vedno pred svojimi očmi. Zato je rekel Jezus enkrat, kakor od žalosti zavzet, med učenjem te-le besede: „S krstom imam krščen biti, in kako mi je bridko, dokler se ne dopolni!“[2]) Trpeti je začel že v svoji otročji dobi, ko ga je hotel Herod umoriti. Ko je pa že očitno učil, preganjali so ga ne samo trdovratni oblastniki, ampak tudi duhovni, zlasti pa farizeji. Preganjali pa so ga zato, ker niso mogli trpeti, da ga ljudstvo hvali in ljubi, in da ljudje njih zapuščajo ter hodijo za Jezusom. Bili so vsi polni samoljubja in zavida.

2. Premišljuj, kako so farizeji na skrivnem Jezusa obrekovali.

Sovraštvo farizejev do Jezusa je bilo dan za dnevom večje, tako da so nazadnje kakor obnoreli, in so si vse mogoče poti izmišljevali, kako bi ljudi zopet od Kristusa odvrnili in jih pridobili zase. Bilo je farizejev črez šest tisoč, in stanovali so skoraj po vseh mestih in trgih; zato so pazili na vse njegove besede in dela, in prežali so na skrivnem na vsako njegovo dejanje in nehanje, da bi mogli kaj

[1]) Sir. 18, 23. — [2]) Luk. 12, 50.

nad njim grajati. Začeli so ljudstvo od njegovega nauka odvračati in so pravili: Zakaj hodite za tako revnim človekom? Od njega si ne morete nič posebnega pričakovati; on ima revne, uboge stariše; njegov oče je tesar; sam se ni nikjer učil, in njegovi tovariši, ki ž njim hodijo, so neučeni, revni, ubogi, malovredni ljudje, katere je on s sladkimi besedami zapeljal, da so popustili ženo in otroke, ker se jim zdi bolje, se potepati brez dela in ob miloščini živeti. Ta reč ne bo dolgo trajala, in ne bo imela dobrega konca; ti lenuhi bodo kmalu v svojo škodo odprli svoje oči.

Te in enake besede so farizeji govorili, in so skušali priproste ljudi tako od Kristusa odvračati. Ker so pa s tem malo opravili in ker je vsak dan več ljudi hodilo za Kristusom, zato so ti hudobni ljudje dobrega Jezusa tako sovražili, da ni mogoče dopovedati. Povsod so o njem zaničljivo govorili, njegov nauk grajali, njegove čudeže zasmehovali, njegovo življenje zaničevali, in črnili njegovo svetost. In ker so ljudje začeli Kristusa imeti za Mesija, zato so ga pri vélikih duhovnih in starejšinah v Jeruzalemu tožili in govorili: Ta reč ne more imeti dobrega konca, ljudje se bodo spuntali; oni jim ne bodo več hoteli biti pokorni, temveč bodo tega človeka si nazadnje izvolili za kralja; tako bodo Rimljane proti sebi našuntali in Rimljani bodo potem deželo razdejali.

S takim govorjenjem so farizeji vedeli duhovne in posvetne oblasti pridobiti zase, da so bili zoper Kristusa. To sovraštvo farizejev je Kristusa tako bolelo v srce, da se je črez to pritožil pri zadnji večerji, rekoč: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil kot vas. Oni so videli moja dobra dela, in vendar sovražijo mene in mojega Očeta. Pa da se dopolni govorjenje, katero je v njih postavi zapisano: Zastonj so me sovražili.“[1])

3. Premišljuj, kako so farizeji Kristusa tudi očitno obrekovali.

Jezusa je dokaj bolelo, ko so mu na skrivnem jemali dobro ime; pa še bolj ga je bolelo, ko so ga očitno pred vsem ljudstvom zaničevali, zasramovali in obrekovali. Ko so namreč hudobni farizeji videli, da njihovo skrivno obrekovanje nič ne izda, so se vjezili tako, da so ga začeli očitno zaničevati in zasramovati. Tako beremo pri sv. Mateju: „Oni so rekli: Ta preklinja.“[2]) In pri sv. Luki: „Pravili so: Glejte človeka požrešnika in pijanca, prijatelja cestninarjev in grešnikov!“[3]) In pri sv. Marku: „Oni so se nad njim pohujšali, rekoč: Ali ni ta tesar, sin Marije? Od kod ima to modrost?“[4]) In sv. Janez pravi: „Rekli so nekateri izmed farizejev: Ta človek ni od Boga,

[1]) Jan. 15, 18. 24. 25. — [2]) Mat. 9, 3. — [3]) Luk. 7, 34. — [4]) Mark. 6, 2. 3.

ker sobote ne posvečuje.“[1]) In sv. Marka pravi zopet: „Rekli so: Obnorel je in šli so ga prijet. Rekli so: Belzebuba ima in z višjim hudičev izganja hudiče.“[2]) Oh, strašno bogokletstvo, grozno sramotenje! Kaj meniš, kako so dobrotljivega Jezusa take besede bolele v srce! Gotovo mu je krvavelo srce, kadar so mu hudobneži pri priprostih ljudeh jemali čast in dobro ime in toliko slabega govorili o njem!

S tem pa niso bili še zadovoljni, da so ga tako obrekovali, temveč so tudi vse mogoče zopernosti delali, zato da so ga žalili. Ko je v templu učil, pretrgali so mu besedo, očitno ga sramotili, in predrzno mu rekli: To ni res, kar govoriš! In karkoli je ljudi učil, prežali so na vse njegove besede, da bi kaj dobili, da bi ga mogli tožiti. Kakšenkrat so k njemu poslali osebe, ki so ga vprašale to pa ono, da bi ga v besedi vlovili. Te in enake reči so delali; in tako se je kak človek nad njim pohujšal in odpadel od njega. Ravno tako se godi tudi pobožnim učenikom od strani nevernikov, in mnogokrat tudi med kristjani, kateri ljubijo bolj temo kakor luč, bolj laž kakor resnico.

4. Premišljuj, kako so duhovni in posvetni, imenitni in priprosti ljudje Kristusa, Gospoda našega, preganjali in obrekovali.

Zgled hudobnih farizejev je storil, da so tudi izmed nizkega ljudstva nekateri se predrznili, Kristusu naravnost nasprotovati in ga zaničevati. Tako daleč so farizeji to reč pripravili, da so od Kristusa odvrnili veliko ljudi, kateri so ga potem preganjali, kakor piše sv. Janez: „Med ljudmi je bilo veliko govorjenja zavoljo njega. Nekateri namreč so rekli: Dober je; nekateri pa so rekli: Ni takó, temveč ljudi zapeljuje.“[3])

Ker so ga tedaj imeli za zapeljivca, niso ga nič spoštovali, temveč so mu na potu in v templu oporekali. Rekli so mu v obraz, da nič ne vé, rekoč: „Kako ume on pisma, ker se ni učil?“[4]) Imeli so ga za obnorelega, rekoč: „Ob um mu gre, kaj ga poslušate?“[5]) Hoteli so mu dokazati, da laže, ker so mu očitali: „Ti sam o sebi pričuješ; tvoje pričevanje ni resnično.“[6]) Govorili so o njem, kakor o obupanem človeku, ki hoče sam sebe umoriti, ker so govorili: „Ali bo morda sam sebe umoril?“[7]) Rekli so mu, da je obseden od hudiča: „Sedaj smo spoznali, da imaš hudiča!“[8]) In ravno tako: „Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan, in da imaš hudiča?“[9]) Z eno besedo: toliko grdega so mu govorili na zobe, tako so ga zaničevali, da se ne more vse povedati.

[1]) Jan. 9, 16. — [2]) Mark. 3, 21. 22. — [3]) Jan. 7, 12. — [4]) Jan. 7, 15. — [5]) Jan. 10, 20. — [6]) Jan. 8, 13. — [7]) Jan. 8, 22. — [8]) Jan. 8, 52. — [9]) Jan. 8, 48.

Ljudstvo je bilo nazadnje tako predrzno, da Kristusa ni samo obrekovalo in zasramovalo, temveč je tudi iskalo ga umoriti. Poslušaj, pobožna duša, in omiluj iz srca svojega ljubeznivega Gospoda. Sv. Marka pravi, da ko je enkrat Kristus hudiča izgnal, so prišli hudobni ljudje k njemu, prijet ga, ter so govorili: „Obnorel je.“[1]) „Kaj ga poslušate?“[2]) Grozna kletvina; tedaj božja modrost, da je obnorela? Ali je najkrotkejše Jagnje prišlo ob um? Kdo je kdaj slišal kaj enakega, da iz zgolj hudičeve jeze in zavida najmodrejšega Jezusa zgrabijo kot obnorelega?

Ali to še ni bilo zadosti; oni so bili zoper Jezusa tako razjarjeni, da so mu smrt prisegli, ako bi ga v svojo oblast dobili. Zato se jih je Jezus ogibal, kakor piše sv. Janez: „Potem je Jezus šel v Galilejo; po Judeji namreč ni hotel hoditi, ker so Judje iskali ga umoriti.“[3]) Ogibal pa se jih je, da bi nad njim huje ne grešili. Nazadnje pa, ker je skrbel za zveličanje duš, „je šel tudi on tja, ne očitno, ampak nekako na skrivnem.“[4]) O najkrotkejše Jagnje, tedaj so stvari prišle že tako daleč, da se ne smeš več očitno pokazati? Toda poslušaj, kako se mu je godilo. Ko je prišel v tempel in je ljudi učil, vjezili so se Judje tako, da so pobirali kamenje, da bi ga očitno v templu kamenjali. In gotovo bi ga bili kamenjali, pa Jezus jim je ušel. Ravno to se mu je kmalu potem zopet prigodilo. Ko je namreč rekel: „Jaz in Oče sva eno,“[5]) so zopet kamenje pobirali, a Jezus je ušel in je šel iz mesta. Sveti evangelist pristavlja, da se jim je ognil, zato ker njegov čas, to je čas našega odrešenja po njegovi smrti, še „ni prišel“.

Zato kristjani ne smemo posnemati Judov in Jezusa od sebe odganjati ali njegov nauk zaničevati, temveč s Samuelom naj govorimo: „Govori, Gospod, ker tvoj hlapec posluša.“[6]) In vsakdo naj z Davidom trdno sklene, da hoče Kristusa vedno hvaliti, rekoč:

Hvali, moja duša in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime. Hvali, moja duša, Gospoda, in nikar ne pozabi vseh njegovih dobrot,[7]) ki ti odpušča vse pregrehe, ki ti ozdravlja vse slabosti; ki oteva pogina tvoje življenje, ki te venča z milostjo in usmiljenjem. Hvalil bom Gospoda vsaki čas; njegova hvala bodi vedno v mojih ustih. V Gospodu naj se hvali moja duša; naj poslušajo pohlevni, in naj se veselé. Poveličujte z menoj Gospoda,

[1]) Mark. 3, 21. — [2]) Jan. 10, 20. — [3]) Jan. 7, 1. — [4]) Jan. 7, 10. — [5]) Jan. 10, 30. — [6]) I. Kralj. 3, 10. — [7]) Ps. 102, 1. 2.

in povišujmo skupaj njegovo ime časno in večno.[1]) Z eno besedo: Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse prestano preganjanje in krivice vekomaj! Amen.

3. Kaj je Kristus v svojem srcu trpel in čutil, ko so ga toliko preganjali.

»*Vedi, da zavoljo tebe trpim zasramovanje.*«
(Jer. 15, 15.)

1. Premišljuj, kako so vse zaničevalne in obrekovalne besede zbadale presveto Jezusovo Srce, ko so ga ljudje toliko zaničevali.

Kolikor je človek višji in imenitnejši, toliko težje in večje je njegovo zaničevanje. Ako bi velikega kneza ali kakega kralja priprosti ljudje očitno zaničevali in zasramovali, bila bi zanj veliko večja sramota, in veliko bolj bi ga bolelo, kakor če bi kaj takega trpel človek nizkega stanu. Zato je našega Zveličarja vsako tako zaničevanje in sramotenje bolelo neskončno bolj, kakor bi nas bolelo, ako bi bili tako, kakor on, očitno zaničevani in zasmehovani; on je namreč neskončno višji kakor najimenitnejši človek tega sveta.

Jezus je bil kakor Bog in kakor človek najsvetejši; in sicer ne samo zato, ker ni imel nobenega greha, ampak tudi zato, ker je bil popoln v vsaki čednosti. Jezus sam je mogel svojim sovražnikom reči: „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“[2]) On ni nikoli storil tudi najmanjšega greha. On ni nobenemu storil nobene krivice, in nobenega nalašč razžalil. On je sicer farizeje in pismarje večkrat hudo karal zavoljo njihovih velikih pregreh; a tega ni delal iz sovraštva, temveč iz zgolj ljubezni, da bi svoje grehe spoznali in se poboljšali. Sicer ni mogel reči noben človek, da ga je Jezus kdaj neprijazno ogovoril ali da ga je hudo pokaral. Pač je vsem ljudem izkazoval dobrote, bolnike ozdravljal, žalostne tolažil, grešnike izpreobračal, nevedne učil, in nikdar ni nobenega brez tolažbe pustil od sebe.

Pomisli tedaj, kako je moralo Jezusa boleti, da so ga vendar ljudje večkrat tako sramotili in zaničevali. Ti veš dobro, kako te boli, ako te krivično tožijo in kaznujejo, akoravno si nedolžen; ali pa, ako ti delajo krivico tisti, katerim si le dobro storil. Ti vzdihuješ: Nikoli ne bi bil mislil, da mi bodo moji prijatelji s tako krivico vračali moje dobrote. Ako bi bil komu kako krivico storil, lažje bi pretrpel; ali tu sem popolnoma nedolžen, in vendar me tožijo in

[1]) Ps. 33, 2—4. — [2]) Jan. 8, 48.

sodijo kot hudodelnika. — Če kaj takega tebe boli, pomisli, kolikanj bolj je bolelo našega ljubeznivega Zveličarja, ki je bil ves nedolžen, in ki ni nikdar storil najmanjše pregrehe. Zato so bile vse sramotilne besede, kakor da bi ga bil kdo tolikokrat s sulico zbodel v srce. Zato more Jezus vsakemu izmed nas govoriti: „Vedi in spoznaj, da sem zavoljo tebe trpel sramoto in krivico.“

2. Premišljuj, da so tako grde, sramotilne besede strašno žalile Kristusovo neskončno svetost.

Odkar je namreč začel čudeže delati, začeli so skoraj vsi ljudje ga spoštovati za svetega moža, za novega preroka, za drugega Elija, za pozemeljskega angela in tudi za pravega Mesija, katerega jim je bil Bog pred toliko tisoč leti obljubil. Tedaj pomisli, kako je Jezusa bolelo, ko mu je bilo vzeto njegovo dobro ime, ko so ga imenovali zapeljivca in mu tako mnogo ljudi ni več verovalo. On ni bil od ljudi, ampak od samega Boga postavljen za kralja vsega krščanstva. On je bil pravi, od Boga obljubljeni in poslani Mesija in Zveličar svetá, ki je imel opraviti najimenitnejše delo človeškega odrešenja. Zato je bila njegova oseba vredna tako visoke časti, da so se hudiči tresli pred njim, in da so sveti angeli poklekovali pred njim.

Kako je tedaj Jezusa bolelo, da so ga njegovi lastni podložniki razglašali za največjega hudodelnika, kot najzaničljivejšega človeka zasmehovali, kot največjega neumneža sramotili, in nazadnje kot največjega hudobneža zaničevali? Bolelo ga je, pravim, ne zavoljo njega samega, ampak zavoljo ljudi, kateri so s tem grešili, in zavoljo tega jih je bilo veliko, da niso vanj verovali.

3. Premišljuj, da so sramotivci Jezusovi zaničevali njegovo božanstvo ali božje bitje.

Kristus ni bil samo najsvetejši človek, temveč je bil tudi pravi Sin Boga Očeta, bil je Bog. Ker je bil Bog, bil je tudi v resnici Stvarnik, Vladar in Ohranjevavec nebes in zemlje in pravični sodnik vseh živih in mrtvih. Ker je bil Bog, šla mu je tudi največja čast in največje spoštovanje in vse stvari so bile dolžne, spoznati ga za svojega Gospoda in Boga, in ga na kolenih ponižno moliti. Ker je bil Bog, zato so bile vse njemu storjene krivice razžaljenje in zaničevanje božje. Ker je velikost tega greha sam popolnoma poznal kot Bog in človek; pomisli, koliko ga je bolelo to razžaljenje božje.

4. Premišljuj, kaj je čutilo Jezusovo Srce med takim zasramovanjem in zaničevanjem.

Vsaka sramotilna in zasmehovalna beseda je Jezusovo Srce globoko ranila zavoljo sočutja, ker so se mu smilili ubogi ljudje; zakaj ker so krivo mislili o njem, niso sprejeli njegovega nauka

niso sprejeli prave vere in se niso zveličali. Kolikor duš se je od njega obrnilo, da so se tako zapeljane na vekomaj pogubile, toliko smrtnih ran je dobilo njegovo presveto Srce. In kolikor velikih grehov je bilo storjenih s temi krivimi sodbami ljudi, toliko kelihov polnih strupa in žolča je imela njegova sveta duša izpiti. — Spoznaj, kristjan, koliko sramote, krivic, bridkosti in žalosti je Jezus prestajal zavoljo nas. Zato moli sedaj:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaničevanje in sramotenje vekomaj! Amen.

O preljubeznivi Jezus, jaz te hvalim in častim, ker si zavoljo nas potrpežljivo prenašal toliko sramot, krivic in zaničevanja; in te prosim po vsi tvoji žalosti in usmiljenju do tvojih sovražnikov in preganjavcev: daj mi v resnici potrpežljivo, krotko in nedolžno srce, da bom svoje sovražnike srčno ljubil, sam pri sebi zagovarjal, dobro za hudo vračal in tako v tvoji ljubezni popoln postal in tebe v stanovitni potrpežljivosti posnemal. Amen.

4. Marijina žalost ob Kristusovem preganjanju.

»*Imenujte me Maro, to je, grenko, ker me je Vsemogočni silno napolnil z grenkostjo.*« (Rut. 1, 20.)

1. Premišljuj, kako so sramotilne besede in zaničevanje, ki ga je Kristus prestajal, zadevale tudi Marijino materino srce.

Noben človek si ne more misliti niti najmanjšega dela te materine žalosti, ker presega skoraj vsak človeški um. Ako bi vedel, kako srčno je ljubila Jezusa, in kako je bil Jezus vreden njene ljubezni, tedaj bi si mogel nekoliko misliti to njeno žalost. Ker pa tega ne veš, tudi ne moreš zapopasti njene žalosti.

Velikost žalosti deviške Matere božje je angel sv. Brigiti razlagal rekoč: „Tolikokrat se je zasukal meč žalosti z vso bridkostjo v Marijini duši, kolikor sramotilnih besed so govorili njenemu Sinu.“ Oh, koliko je trpelo njeno materino srce! Poslušaj, kaj je ona sama o tem razodela s sledečimi besedami: „Kolikorkrat sem slišala zaničevalne besede zoper svojega Sina, in kako so ga ljudje obrekovali, tolikokrat sem čutila toliko žalost v svojem srcu, da sem komaj živa ostala.“ Kako je le moglo tako dolgo živeti ranjeno žalostno srce Marije Device, ki je skoraj vsak dan dobivalo toliko smrtnih

ran? Ker je namreč ona bolje kakor vsak drugi človek spoznala, da je njen sin Jezus Sin pravega živega Boga, kateremu gre vsa čast, vse spoštovanje, zato jo je tudi neskončno bolelo, ko je videla in slišala, da mu ljudje ne izkazujejo dolžne časti in spoštovanja, temveč da ga tako zaničljivo sprejemajo, tako zasmehujejo, tako grozno zasramujejo, in iščejo tako krivično ga umoriti, kakor da bi bil najzaničljivejši človek na svetu. To je Mariji sililo toliko solz iz oči, in toliko vzdihljejev iz srca, da se ne dajo šteti.

Poslušaj, kaj pravi o tem angel v omenjenem razodetju: „Kakor so dušne moči, s katerimi se čuti dobro in hudo, močnejše in občutljivejše kakor telesne moči, ravno tako je Marijina duša čutila večje bolečine, preden je njen Sin trpel, kakor jih je kdaj katera mati prenašala, preden je svoje dete porodila. In ako ne bi bil njen ljubeznivi Sin imel otroškega sočutja ž njo ter njenih bolečin ne tolažil s pogostimi radostmi, ona jih ne bi bila mogla prenašati do Kristusove smrti.“ Ali slišiš, pobožna duša, kako je trpela Mati božja, posebno zadnja tri leta Jezusovega življenja? Kako je skoraj vsak dan zavoljo svojega sočutja s svojim preljubim Sinom prestajala najhujše bolečine? Gotovo, ona bi bila umrla, še preden je prišel čas njegovega trpljenja, ako ne bi je bil Jezus tolažil in krepil. Imej zatorej tudi ti srčno sočutje z žalostno Materjo božjo in reci:

O preusmiljena Devica Marija, moje pregrešno srce želi te pozdraviti, in ti tvoje bridke bolečine nekako polajšati. Želim namreč ne le nekaj tvojih bolečin občutiti, temveč vse tvoje bolečine v svojem srcu imeti. Ker pa nisem vreden te velike milosti, daj mi okušati vsaj nekaj tvojih bolečin, toliko, kolikor mi je mogoče prenašati. O materino srce Marije Device, usliši mojo prošnjo, in dodeli, da mojo dušo rani tisti meč, kateri je prebodel tvojo nedolžno dušo. Nočem biti brez žalosti, in posebno zato, ker so moji grehi največ vzrok te tvoje žalosti. O ranjeno srce Marije Device, napolni s sočutjem moje srce. O prebodeno žalostno srce Marije Device, rani, prebodi in napolni tudi moje srce z bridkostjo in grenkostjo, z žalostjo in kesom črez moje grehe, da bom s teboj in s tvojim Sinom pobožno žaloval, vajinega trpljenja se udeležil, spokorno živel, in nikoli nečimernega veselja pustil v svoje srce. Amen.

2. Premišljuj, kako je Marija vedno trpela.

Njeno deviško srce je dobivalo skoraj vsak dan novih ran zavoljo vsakdanjih krivic, ki so jih delali njenemu ljubemu Sinu. Ali posebno veliko srčno bolečino je prestala takrat, ko so hoteli Nazarečani njenega preljubega Sinu z visoke gore vreči. Ko je namreč Jezus v Nazaretu v sinagogi učil, in jim dokazoval, kako srečni so, da so doživeli srečni čas Mesijevega prihoda, so se vsi razjezili, po koncu skočili, iz mesta ga zagnali, in so ga peljali vrh gore, na kateri je stalo njih mesto, da bi ga doli pahnili.

Oj hudobija, kdo je kdaj slišal, da ljudje takega, vsega spoštovanja vrednega moža, ki je nedolžen, iz zgolj hudobnosti zapodijo iz mesta in ga hočejo umoriti? Kaj si je pač Jezus o tem mislil, ko so mu to sramoto naredili v njegovi domačiji njegovi rojaki? On je bil v sredi med temi obnorelimi ljudmi kakor krotko jagnje med deročimi volkovi, in je ves ponižen pobesil svoje oči k tlom. Druhal pa ga je tako suvala, da mu je bilo večkrat telebiti na tla. Eni so ga namreč suvali, drugi so ga vlačili in na vse grlo vpili: Poberi se, zapeljivec ljudstva, ti nisi vreden, da te nosi zemlja! — Tako so peljali krotko jagnje z največjim zasramovanjem do najvišje strmine, da bi ga ondi prekucnili doli. „In ko so ga hoteli doli vreči, izginil jim je izpred oči.“[1])

Pomisli, kaj je Mati božja trpela med tem, ko je slišala grozne sramotilne besede, in ko je s svojimi očmi videla, kako njenega nedolžnega Sina peljejo kakor hudodelnika iz mesta, da bi ga tako neusmiljeno umorili. Kaj je takrat čutilo njeno materino srce? Na celem životu se je tresla, strahu je vsa obledela, in je za svojim božjim Sinom hitela do vrh gore, kjer so ga hoteli doli pahniti, in tam je obnemogla. Še se vidi ondi mirišče stare cerkve, katero je dala sezidati sv. Helena, mati cesarja Konštantina, na mestu, kjer se je to zgodilo.

3. Premišljuj, kako kristjani ne smemo Kristusu množiti njegovega zasramovanja in trpljenja, ampak ga moramo popravljati ter z dolžno hvalo in s krepostnim dejanjem povračevati.

Tako je delala posebno sveta Jedert. Ko je namreč slišala iz svetega evangelija, da so Judje Jezusu rekli: „Ti imaš hudiča!“ se je vsa zgrozila nad tem, ter je molila: „Bodi mi pozdravljen, sveti dragi kamen božjega veličastva! Bodi mi pozdravljen nevenljiva cvetlica človeške vrednosti, preljubeznivi Jezus, ti moje najvišje in edino zveličanje!“

[1]) Luk. 4, 16—30.

Nato ji je Jezus dokaj prijazno rekel: „Jaz, tvoj Stvarnik, Odrešenik in ženin, sem s smrtno bridkostjo tebe si pridobil.“ In je pristavil: „Kdor me bo za krivice, katere so se mi na zemlji delale, s tako ljubeznijo pozdravljal kakor ti, njemu se bom pri ostri sodbi, ko ga bodo hudobni duhovi tožili, skazal tako prijaznega, da bodo vsi njegovi sovražniki strahu ubežali.“

Ta zgled posnemaj, pobožna duša, in misli, da ti Kristus svoje zaničevanje in zasramovanje toži tako-le:

Moj sin, pomisli dobro, kaj sem trpel in še trpim; poslušaj, kako me zasramujejo. Kako me je v srce bolela hudobnost ljudi, tega si še misliti ne moreš. Vendar sem vse potrpežljivo prenašal, ker bi bil lahko mignil, in vsi moji zasramovavci in morivci bi se bili pogreznili na dno pekla. Glej, to sem zavoljo tebe trpel; kaj pa ti zavoljo mene trpiš? Ali si, kar si živ, eno samo zaničljivo besedo potrpežljivo prenesel? Ali meniš, da je to prav, da imam biti jaz sam zaničevan in zasramovan, ker ti nočeš slišati od nikogar nobene zoperne besede?

Uči se tedaj, mi moje trpljenje povračati s krepostnim dejanjem. Navadi se po zgledu moje ljube Matere me hvaliti, ko me drugi zaničujejo in zasramujejo. Navadi se, iz ljubezni do mene in v mojo čast zasluženo karanje, pa tudi kadar te po nedolžnem sramotijo in zaničujejo, potrpežljivo sprejemati in radovoljno prenašati. Ljubi svoje sovražnike, povračuj hudo z dobrim in moli za tiste, ki te kolnejo, kakor sem jaz molil za svoje neprijatelje.

O Gospod, tvoja volja naj se zgodi, daj mi le k temu svojo božjo pomoč in milost. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse prestano zaničevanje in trpljenje, in češčeno bodi njegovo krotko srce vekomaj! Amen.

O Marija, prežalostna Mati, jaz te spominjam na vse bolečine, katere so napolnile tvoje materino srce; prosi svojega ljubega Sina po svoji žalosti in po njegovi preveliki potrpežljivosti, da naj mi mojo jezo, mojo nepotrpežljivost in vse moje grehe odpusti ter mi dodeli tudi krotko, potrpežljivo in ponižno srce v vsakem preganjanju in v vseh zopernostih. Amen.

5. Preganjavci se dvakrat posvetujejo zoper Kristusa.

»*Oni so rekli: Kaj hočemo storiti, ker ta človek dela veliko čudežev?*«
(Jan. 11, 47.)

V svetem evangeliju sicer beremo, da so se judovski gospodje in Kristusovi preganjavci večkrat sešli, da so se radi Jezusa posvetovali, kaj jim je storiti, ali mi hočemo, da ne bo predolgo, samo o dveh takih shodih govoriti.

1. Premišljuj njih prvi krivični shod, pol leta pred njegovo smrtjo, namreč ob podšotorni obletnici.

Skoraj vse je hodilo za Jezusom; imeli so ga ne samo za svetega moža, ampak tudi za Mesija. Judje pa so se bali, da ne bi se to zvedelo v Rimu, in da ne bi Rimljani jih imeli za sovražnike in za puntarje; mislili so si namreč Mesija kot posvetnega kralja, ki bi jih rešil izpod rimske oblasti. Sešli so se tedaj in se posvetovali, kaj bi bilo v tej reči početi.

Tu si lahko misliš, kako so govorili in kako so ubogega Kristusa vsi krivo sodili. Vsakateri namreč je vedel kaj o njem povedati in vse njegovo dejanje in nehanje so hudobno rešetali. Mili Jezus ni bil sicer telesno med njimi, ali kakor Bog je bil vpričo; zato je slišal in videl vse misli in naklepe svojih preganjavcev. Nazadnje so sklenili, da se ima oklicati ljudstvu: da naj se nobeden ne predrzne verovati, da je on Mesija, kakor piše sv. Janez: „Judje so sklenili, da če kdo reče, da je on Kristus, naj bo odločen od shodnice.“[1])

Glej, kristjan, in pomisli, kako kriviČen sklep so o Jezusu storili. Nebeški Oče je svojega Sina mazilil za Mesija in ga je iz svojega neskončnega usmiljenja poslal na svet. Kdo ne bi tedaj mislil, da bodo vsi ljudje dolgo zaželjenega Zveličarja z veseljem sprejeli in mu skazovali največjo čast? Toda žalibog, namesto tega sklenejo najvišji judovski sodniki, da se ne sme nobeden predrzniti, spoznati ga za Mesija. In ta sklep so tudi takoj napisali in dali oklicati vsemu ljudstvu, menda tako-le:

Mi višji duhovni, svetovavci in starejšine ljudstva dajemo vsem skupaj in vsakemu posebej na znanje, da smo vse dejanje in nehanje Jezusa iz Nazareta dobro pretehtali in spoznali, da je hudoben zapeljivec ljudi in se dela, kakor da bi bil on obljubljeni Mesija; iz tega more celi deželi priti velika nesreča. Zato zapovedujemo in ukazujemo, da ga nima nobeden več imeti za Mesija, ne za takega spoznati. Kdor pa bo to našo zapoved zaničeval in ji delal nasproti, naj vé, da bo od shodnice odločen.

[1]) Jan. 9, 22.

Pač je bil krivičen ta sklep, nad katerim so se zgrozili angeli v nebesih! O nebeški Oče, glej, kako sprejemajo tvojega Sina! Svet hoče biti modrejši kakor ti; Njega, ki si ga ti mazilil za Mesija, svet noče spoznati, ker pravi, da ni pripraven za to, in ga hoče odpraviti proč, noče nič vedeti zanj.

Pomisli, kristjan, kako je bil tvoj Odrešenik s tem zasramovan. Očitno pred vsem ljudstvom je bil oklican kot goljuf in zapeljivec. Po celi deželi se je to oklicevalo in po vseh mestih, trgih in vaseh so veliko slabega govorili o njem. Njegovi sovražniki in preganjavci so sedaj govorili in se veselili, rekoč: Ali nismo prav rekli, da je ta človek goljuf? Glejte, tudi velika sodnija v Jeruzalemu ga je spoznala za goljufa. Zavoljo tega se jih je več pohujšalo nad njim, in ogibali so se ga, ker so se bali, da ne bi bili zaničevani, ali da ne bi trpeli kake škode. Tisti pa, ki niso popolnoma od njega odpadli, so se bali očitno vkup biti ž njim. — Pobožna duša, pomisli dobro vse to in omiluj Kristusa, da ga je velika sodnija oklicala za lažnivega Mesija.

2. Premišljuj drugi zbor, ki je bil osem dni pred cvetno nedeljo, drugi dan potem, ko je bil Jezus Lazarja od mrtvih obudil.

Ko je bil Kristus storil ta veliki čudež, ker je mrliča četrti dan po smrti iz groba obudil, se je to razglasilo takoj po celi deželi, in vsi so se dokaj čudili; zato jih je bilo več, kateri so bili poprej iz strahu pred Judi odpadli od Kristusa, sedaj pa so mu zopet verovali, in so ga očitno spoznali za Mesija.

Ko je to slišal Kajfa, je hitro sklical vse svetovavce, ne v Jeruzalem, ampak četrt ure zunaj mesta na potu v Betlehem v posamezno poslopje, katero se imenuje hiša hudobnega svèta. Sešli so se pa ti modri gospodje zato zunaj mesta, da jih nihče ni motil, ali pa zato, da bi cela reč ostala skrita.

Poslušaj, kaj se je pri tem shodu sklenilo, ki ga sv. Janez popisuje tako-le: „Véliki duhovni in farizeji so poklicali zbor in rekli: Kaj hočemo storiti, ker ta človek dela veliko čudežev? Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali, in Rimljani bodo prišli, in vzeli našo deželo in naš narod.“[1])

Zares hudoben zbor in svèt! Vprašajo, ali imajo Boga pustiti živega ali pa ga umoriti. Kdo more kaj takega mirno poslušati? Pri tem zboru je bilo gotovo več angelov z nebes vpričo, da so slišali, kaj se bo sklenilo o njihovem Gospodu. Vpričo je bilo gotovo tudi veliko hudobnih duhov iz pekla, kateri so judovskim gospodom srce

[1]) Jan. 11, 47. 48.

razgrevali in um temnili. Svetovavcev je bilo okoli sedemdeset, in eden za drugim je bil vprašan: „Kaj nam je storiti, ker ta človek dela veliko čudežev?“ Štiridnevne mrliče obuja, vse bolnike ozdravlja in izganja hudobne duhove iz obsedenih.

Kdo ne bi rekel, da je vsak izmed njih govoril: Ker ta človek dela take čudeže, mora gotovo biti Mesija. Ali žalibog, vse drugače se je zgodilo. Potem so vsi rekli, kaj menijo; akoravno so nekateri za Kristusa govorili, vendar jih je bilo več, da so govorili zoper njega. Zato se je véliki duhoven zopet vsedel na svoj stol in je izrekel obsodbo o Kristusu. Poslušajte nebesa, in poslušaj zemlja, kako obsojajo vajinega Stvarnika.

Sveti evangelist govori tako: „Eden izmed njih, Kajfa po imenu, ki je bil tisto leto véliki duhoven, jim je rekel: Vi nič ne veste in ne pomislite, da je bolje za vas, da umrje en človek za ljudstvo in da se ves narod ne pokonča.“[1]) To obsodbo je sicer Kajfa izgovoril s hudobnim namenom, ali Bog Oče sam in Bog Sin in sveti Duh so jo odobrili iz prevelike ljubezni in milosti do nas, da je namreč bolje, da Jezus umrje, kakor da se ves človeški rod pogubi. Saj evangelist sam to izpričuje, rekoč: „Tega pa ni Kajfa sam iz sebe rekel, temveč, ker je bil tisto leto véliki duhoven, je prerokoval, da ima Jezus umreti za narod.“[2])

O nerazumljiva ljubezen in milost Kristusova; hotel je sam rajši umreti, kakor pustiti, da bi mi poginili!

3. Premišljuj žalost Jezusa Kristusa in Marije, njegove ljube Matere.

Sv. Janez govori nadalje tako-le: „Od tistega dne tedaj so se posvetovali, da bi ga umorili. Jezus tedaj ni več očitno hodil med Judi.“[3]) Ubogi Jezus se ni smel več med Judi kazati, ker so ga bili njegovi sovražniki proklicali, in kdor hoče, sme ga umoriti. On hodi okoli kakor jagnje, ki ima biti zaklano, in vsak, kdor hoče, ga sme zaklati. Véliki duhovni in farizeji so napisali, kakor je verjetno, ta sklep na velik papir in so ga na velika templova vrata nabili, zato da zvedo vsi, da je Jezus od višje sodnije obsojen na smrt, ter so ukazali, „da, ako kdo zve, kje da je, naj pové, da ga primejo.“[4])

Tu pomisli, pobožni kristjan, kako veliko sramoto so tvojemu Odrešeniku s to obsodbo storili, in kako so ljudje svoje jezike brusili nad njim. S tem namreč ni bil samo v celi deželi ob svoje dobro ime dejan, ampak tudi v sosednih deželah, ker ni bil samo lažnivi Mesija imenovan, temveč tudi od celega zbora obsojen v smrt. To je storilo, da jih je zopet več od njega odpadlo, in so ga imeli za

[1]) Jan. 11, 49. 50. — [2]) Jan. 11, 51. — [3]) Jan. 11, 53. 54. — [4]) Jan. 11, 56.

hudodelnika, k smrti obsojenega. O koliko žalost je delalo to mehkemu Jezusovemu Srcu! O kako je silno žalovala njegova nedolžna duša, ker so mu tako hudobno vzeli njegovo čast!

In oh, kako je šele žalovala njegova Mati, Marija Devica, ko je slišala to strašno novico! Verjetno je, kar pravijo nekateri stari pisatelji, da je namreč sv. Nikodem pisal Magdaleni in jo je prosil, naj Jezusu reče, da naj naglo pobegne; če ne, ujeli ga bodo koj drugi dan, ker je ves zbor sklenil, ga umoriti.

O Bog, kako so v Betaniji žalovali! Magdalena je namreč to pismo kazala vsem, ki so bili v hiši, namreč Jezusu in Mariji, apostolem in pobožnim ženam, ki so spremljale Jezusa. Ne samo njegova Mati, pobožne žene in apostoli so obledeli in se zavzeli, ko so zvedeli to novico, ampak tudi Jezus kot človek se je zavzel. Tako so plakali in žalovali, da bi se smilili trdemu kamenu. Ker so namreč vsi Kristusa neizrečeno ljubili, zato jih je vse neizrečeno žalostila ta nagla novica.

Pomisli, kaj bi delala mati, kateri se naznani, da bodo njenega ljubega otroka, ki je nedolžen, ujeli in neusmiljeno umorili. Ali ne bi ta uboga mati se nad to novico zavzela, do smrti žalovala, plakala in jokala? Še veliko bolj pa se je prestrašila Marija z vsemi pričujočimi nad to nepričakovano novico, ker so imeli tako zgubiti Jezusa Kristusa.

4. Premišljuj, kaj je Kristus nato storil.

Akoravno je vse vedel, je hotel vendar v taki okolnosti tako se obnašati, kakor bi se obnašal vsak drugi človek. Zato se je na to oznanilo tako prestrašil, da mu je začelo Srce bolj na glas biti. Akoravno je bil namreč duh voljan umreti, je bilo vendar njegovo meso slabo; posebno ker je vedel, kako strašna smrt ga čaka, in pa ker je vedel, kako zavoljo njega žalujejo njegova ljuba Mati in prijatelji. On ni hotel več v Betaniji ostati, temveč, kakor da bi bil zgolj človek, ki se ne more drugače rešiti, se je hotel ogniti svojim sovražnikom.

Sv. Magdalena je posebno silila vanj in vsi pričujoči, najbolj pa njegova žalostna Mati. Ona ga je prosila, naj uboga Nikodemov svet in naj se nekaj časa skriva. Jezus zapusti tedaj svojo žalostno plakajočo Mater in gre takoj za Betanijo v puščavo, ki se tam začenja in se pet ur na dolgo steguje do Jerihe. Celo to pot je bil milostljivi Jezus ves žalosten in tudi njegovi učenci so bili žalostni; zakaj vsako uro so se bali, da ne bi Judje prišli za njimi in ujeli Jezusa. Konec te puščave na levo roko je stalo mestece Efrem. Tu sem se je Jezus podal, in nekaj dni ostal ondi.[1])

[1]) Jan. 11, 54.

Drugi dan pride res velika truma vojakov v Betanijo. Siloma priderejo v Martino hišo, ki je bila malo zunaj Betanije, in vprašajo po Kristusu, rekoč: ‚Kje je izdajavec, lažnivi prerok? Vda naj se; naša gospôda je ukazala, da ga imamo pripeljati v Jeruzalem.‘

Pomisli, kristjan, kako se je tu prestrašilo Marijino materino srce! Ne bi bilo čudo, ako je omedlela. Hudobni vojaki so namreč po celi hiši tekali, vse kote preiskavali, vse duri odpirali; pa vendar ga niso našli. Tedaj so bili jezni in so rekli prestrašeni Mariji Devici: Če ga tudi nismo sedaj dobili, vendar ne uide našim pestem. V kratkem se bo slišalo, da bo zavoljo svojih hudobij pribit na križ. — Oh, kako se je Mati božja teh besed ustrašila in neizrečeno je trpelo njeno materino srce.

5. Premišljuj, kako je Jezus želel trpeti.

Ko je nekaj dni bil v Efremu in se je sobota bližala, se je zopet obrnil proti Jeruzalemu, kakor pravi sv. Luka: „Jezus je vzel dvanajstere k sebi in jim je rekel: Glejte, gremo gori v Jeruzalem in vse se bo dopolnilo, kar je pisano o Sinu človekovem po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom in bo zasramovan in bičan in zapljuvan; in potem ko ga bodo bičali, ga bodo umorili.“[1]) Kristus je sicer že večkrat svojim učencem rekel, da ima trpeti, ali nobenkrat jim ni govoril tako razločno kakor sedaj; saj je bil čas že tu, da se je imelo vse to izpolniti. Rekel jim je to vesel, ker je šel voljno v trpljenje. Zato je tudi urno hodil, tako da so učenci komaj mogli za njim, kakor pravi sv. Marka: „Bili so na potu in so šli v Jeruzalem, in Jezus je šel pred njimi, in so se čudili, in so s strahom šli za njim.“[2])

To kaže, kako rad je šel Kristus v svoje trpljenje in kako veliko željo je imel nas odrešit. To željo je imel koj od začetka svojega spočetja; in kakor se je bolj bližalo njegovo trpljenje, tako je bolj rastla njegova želja. Njegova želja, nas odrešiti, je bila tako silna, da bi bil šel med tisoče golih mečev, če bi tudi le eno samo dušo mogel vzeti hudobnemu sovražniku iz rok.

Spoznaj tedaj to veliko dobroto, in glej, da boš hvaležen za njo. In ker se evangelij o poslednjem Kristusovem potu v Jeruzalem bere zadnjo pustno nedeljo, prizadeni si, to nedeljo premišljevati veliko ljubezen Kristusovo, ker mu to posebno dopade, in On tako skazovanje ljubezni ta dan z večjim dopadenjem sprejema, kakor je sam razodel sv. Mehtildi in terjal od nje: „Naj nekoliko zadostuje za tolikanj grehov, s katerimi ga posvetni ljudje o tem času žalijo.“ Zato moli:

[1]) Luk. 18, 31. 33. — [2]) Mark. 10, 32.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in milost do svojih sovražnikov in preganjavcev vekomaj. Amen.

O preljubeznivi Jezus, jaz te molim, častim, ljubim in hvalim kot svojega pravega Boga, Gospoda in najdobrotljivejšega Odrešenika sveta, in te pohlevno prosim, odreši mene in vse grešnike naših grehov in zlegov, tukaj s svojo mogočno milostjo, in tamkaj s svojo osrečujočo slavo. Amen.

6. Kristusov slovesni vhod v Jeruzalem.

»*Povejte hčeri Sionski: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak.*« (Mat. 21, 5.)

1. Premišljuj, kako in zakaj je hotel nebeški Oče ta slovesni vhod imeti in Kristus ga opraviti.

To je nebeški Oče posebno obrnil zato tako, da je njegov ljubi Sin, ki je od svojih sovražnikov prestal že toliko zasramovanja in ga je imel še prestati, za to tudi na zemlji že zadobil nekaj časti. Potem ko je tedaj Jezus zvečer zopet prišel v Betanijo, ga je Simon povabil v goste, in pri tej priložnosti ga je Magdalena oblila z dragim mazilom; v Betaniji je tudi prenočil, a vso noč je le molil, in šele proti dnevu je malo zaspal, kakor je sam sv. Mehtildi razodel. Ko je zjutraj vstal, je bil ves vesel, in je rekel svoji Materi in drugim prijateljem: Ljubi moji prijatelji, dolgo že ste veliko z mano trpeli, ali pojdite danes z mano v mesto, in boste gotovo veseli. Ne bojte se Judov, ker mi ne bodo storili nič žalega.

Tedaj je z vsemi svojimi vstal in se odpravil na pot proti Jeruzalemu, in je šel do vasice Betfage, ki je pod Oljsko goro. Od ondot je poslal dva svojih učencev do bližnje vasi, naj mu pripeljeta oslico in njeno žrebe, ki sta bila ondi nekje privezana. Učenca sta privedla živinčeti, svoja oblačila položila na nju, in Kristus se je na nju vsedel. Tako je črez Oljsko goro jezdaril do Jeruzalema, in njegovi učenci so šli nekaj spred, nekaj za njim.

Tu pomisli, pobožni kristjan, kako ponižno je Jezus jezdil. Tukaj je sedel najvišji kralj nebes in zemlje brez konjske odeje in brez sedla, brez krone in brez kraljeve palice, brez stražnikov in dvorjanov. Ni jezdil na lepem konju, ampak na revni oslici gologlav in bos, s ponižnim vedenjem in pohlevnim obličjem, v sredi med svojimi preprostimi učenci. Temu so se čudili ne samo njegovi učenci, ampak tudi sveti angeli, ki so strmé gledali ta ponižni slovesni vhod Kristusov.

Ko je tedaj Kristus prijezdaril do vrha Oljske gore, utrgal si je zeleno vejo od neke oljke. Ko so njegovi učenci to videli, utrgali so si tudi oni vej od tega in drugih oljkinih dreves, ter so jih v rokah nosili, in navdahnjeni od sv. Duha so začeli na glas vpiti in peti: „Hozana Sinu Davidovemu, hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem; hozana na visokosti!“[1]) Oh, ako bi bil tudi jaz pričujoč, na ves glas bi bil tudi jaz z apostoli vred veselo pel in hvalil ljubeznivega Jezusa!

2. Premišljuj, kakšna čast se je še zgodila Jezusu.

Sv. Janez pravi: „Drugi dan pa, ko je veliko ljudi, ki so bili prišli na praznik, slišalo, da pride Jezus v Jerusalem, so vzeli palmove veje in mu šli naproti ter vpili: Hozana, hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem, kralj Izraelski!“[2]) Od božjega Duha ganjeni so tekli ljudje trumoma proti Oljski gori in so prišli Kristusu naproti, svoja oblačila slačili, ter razgrinjali po poti, da je Kristus po njih jezdil. Nekateri so zlezli na drevesa, palmove in oljkine veje lomili in po poti trosili. Drugi so palmove veje držali v rokah, pred in za Jezusom hodili, in na glas prepevali: „Hvaljen bodi kralj, ki pride v imenu Gospodovem; hvaljeno bodi kraljestvo našega očeta Davida, katero sedaj pride! Mir v nebesih in slava na visokosti, hozana!“

Iz tega spoznaj čast, ki jo je pobožno ljudstvo skazalo Jezusu, pa tudi skrivnosti pod temi zunanjimi obredi. Nikjer ne beremo v sv. pismu, da bi bili Judje kdaj šli naproti kakemu svojih kraljev s palmovimi in oljkinimi vejami, ali da bi mu bili razgrinjali svoja oblačila pod noge. Ta obred namreč se je opravljal samo Bogu na čast. Bog je bil namreč ukazal, da si imajo na podšotorno obletnico napraviti zelene šotore in tempel okinčati z zelenimi vejami.

In Judje niso samo tega storili, temveč so tudi v večjo čast božjo in v znamenje svojega notranjega veselja zelene veje v rokah držali in so ž njimi kot jagnjeta veselo poskakovali, kakor beremo v bukvah Esterinih, kakor je v kaldejščini: „Judje so si rezali veje od palm in od ceder, in so si Hozana napravili, ter so molili, peli in poskakovali kakor kozlički in so se veselili.“

Tako so pobožni ljudje storili tudi Kristusu, katerega so spoznali za svojega Mesija, in so mu s tem obredom skazali božjo čast. Oni so bili polni duhovnega veselja, tako da niso vedeli, kako bi ga zadosti na znanje dajali. Verovali so namreč trdno, da je Kristus zares od Boga obljubljeni in poslani Mesija, kateri jih bo rešil iz trde rimske sužnosti in iz sužnosti pekla. Imeli so za gotovo, da je ta njihov kralj, ki bo sedel na Davidovem prestolu, in bo ljudstvo pra-

[1]) Mat. 21, 9. — [2]) Jan. 12, 12. 13.

vično in krotko vladal. Zato so veselo prepevali: „Hozana Davidovemu sinu, hvaljen, ki pride v imenu Gospodovem, hozana na visokosti!“

Bližje mesta so prihajali, več ljudi jim je prišlo naproti in bolj glasno so vpili: „Hozana, hozana!“ Nekateri izmed njih so na glas vpili s Caharijem prerokom: „Močno se veseli, hči Sionska, raduj se, hči Jeruzalemska! Glej, tvoj kralj pride k tebi, pravičen je in rešenik; on je reven, in sedi na oslici, in sicer na mladem osličinem žrebetu.“[1]) Te in enake besede je ljudstvo vpilo in hvalilo Boga za vse čudeže, ki jih je videlo Kristusa delati.

O tem poje katoliška cerkev na cvetno nedeljo: „Ta pobožna množica ljudi je že tistikrat umela, kaj pomenja slovesni vhod; da bo namreč naš Odrešenik za zveličanje človeškega rodú z vodjem smrti se boril, in njega in smrt premagal s svojo smrtjo. Zato so mu prišli s palmovimi vejami naproti, in so svoja oblačila po potu razgrinjali, da bi ga vredno sprejeli kot zmagovalnega Odrešenika sveta.“

To čast, ki so jo Kristusu skazovali pri tej priložnosti, je še pomnožil čudež, ki se je zgodil. Ker je bilo namreč med ljudstvom tudi več žen, ki so imele dojence v naročju, je bilo pač čudo, da so tudi otročiči, ki niso še nič govorili začeli vpiti na glas: „Hozana, hozana!“ In bilo je lepo število otrok, ki so tako vpili.

Kaj meniš, kako so se vsi ljudje čudili! Kaj so si mislile matere, ko so slišale svoje otročiče naenkrat tako vpiti? Oh, kako so se pobožni ljudje čudili temu čudežu! Marsikdo izmed njih se je jokal samega veselja. Spoznali so namreč iz tega, da je Kristus pravi Mesija in obljubljeni Zveličar. Ta čudež je bil tem večji, ker otroci niso le malo tako peli, temveč so v enomer brez prenehanja kričali, dokler je prišel Kristus v tempel. In še celó potem, ko je bil že v templu, so zopet začeli Kristusa hvaliti in častiti.

Ker je Kristus vedel, da je to volja nebeškega Očeta, je vse to rad pripustil, akoravno se je sicer ogibal svoji hvali. Veličastno je sedel na oslu, kakor kralj Salomon na svojem prestolu, obračal je svoje oči in svojo dušo proti nebu in daroval svojemu ljubeznivemu Očetu pobožnost ljudstva, in ga hvalil za čast, katero mu je pripravil. Svojo oljkino vejo je držal v svoji desnici v znamenje, da je usmiljen in milostljiv kralj. In tako je jezdaril doli z Oljske gore in skozi mestne ulice do templa v sredi med ljudstvom, ki je prepevalo in se veselilo.

3. Premišljuj Kristusovo sočutje s svojimi preganjavci in z vsemi grešniki.

Ko je dobrotljivi Jezus prišel blizu mesta, je povzdignil svoje milostljive oči in je mesto Jeruzalem milo pogledal. Videl je namreč

[1]) Zah. 9, 9.

mnogo zlegov, ki so imeli priti nad mesto zavoljo njih grehov; milo se mu je storilo in začel se je jokati, in solze so mu tekle po njegovih licih. Kdor ga je pogledal, se mu je čudil, ker ni vedel, kaj pomenja, da ta sveti mož v sredi veselega ljudstva toči bridke solze.

Naposled je globoko vzdihnil in rekel: „Da bi bilo spoznalo tudi ti (mesto Jeruzalem) in zlasti ta tvoj dan, kar je tebi v mir!“[1]) to je: Oh, Jeruzalem, da bi ti spoznalo milost, katero ti želim skazati, in milost, katero ti sedaj ponujam; gotovo, ti bi z mano vred objokavalo svoje grehe. „Sedaj pa je (vse to) skrito pred tvojimi očmi.“ Ker nočeš namreč svojih grehov popustiti, ker se nočeš k meni obrniti in poslušati mojih naukov, zato bo hudo zlo prišlo nad te. „Ker prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani; in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamena na kamenu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“[2]) Te strašne besede bi bile imele vsem prebivalcem mesta Jeruzalema globoko seči v srce, ker so prišle iz ust tega resničnega preroka. Ali oni niso nič marali za nje.

4. Premišljuj, kako so se zlata vrata Kristusu odprla.

Potem ko je Kristus nekaj časa objokaval nesrečo tega lepega mesta, je jezdaril naprej v Jozafatovo dolino, in potem iz te doline zopet gori po strmi poti do zlatih vrat; klicali so ta vrata tako, ker so bila vsa pozlačena. Ta vrata so bila na gori Morija, takoj za templom proti solnčnemu vzhodu, skozi katera se je iz templa po najkrajši poti prišlo na Oljsko goro. Ker so bila ta vrata takoj za templom, zato so jih imeli bolj za templova kakor za mestna vrata. Ko je hotel Kristus ondi noter iti, so bila zaprta, ker so jih le pozno in počasi odpirali.

Ljudstvo, ki je bilo pred Kristusom, se je ustavilo pred zaprtimi vrati; ko se je pa Kristus na oslu sedeč približal, so se vrata odprla, in tako je Mesija mogel brez zamude priti v mesto. Pravijo, da je neka nevidna moč odprla vrata.

In tu je bilo vse ljudstvo po koncu, kakor pravi sv. Matej, in vsi so tekli Jezusu naproti in so vprašali: „Kdo je ta?“ to je: Tak mož še ni nikoli tako prišel v naše mesto! Gotovo mora biti velik svetnik. — Ljudje pa, ki so bili s Kristusom, so odgovarjali: „Ta je Jezus, prerok iz Nazareta na Galilejskem!“[3]) to je: Ta je dolgo zaželjeni Mesija, naš pravi kralj, ki bo zopet ustanovil Davidovo kraljestvo.

Akoravno je prišel Jezus skozi zlata vrata v mesto, to je takoj za templom, vendar ni šel takoj v tempel, temveč je jezdil okoli

[1]) Luk. 19, 42. — [2]) Luk. 19, 43. 44. — [3]) Mat. 21, 10. 11.

templa po celem mestu, da so ga lahko vsi videli in slišali. Ljudje so se stekali od vseh strani, da so ga videli. Tudi strehe hiš, kjer je Jezus mimo šel, so bile polne ljudi in vsi so vpili: „Hozana Sinu Davidovemu, hozana Mesiju! Hvala bodi Bogu v nebesih, da nam je poslal dolgo obljubljenega Mesija. Čast bodi Bogu na višavi in mir na zemlji našemu novemu kralju in celemu njegovemu kraljestvu!“

Tako se je veselilo preprosto ljudstvo, in veliko jih je gotovo bilo med njimi, ki so menili, da bo ta njih Mesija prevzel posvetno kraljestvo.

Zato pa je bil gotov čudež, da je Pilat s svojimi vojaki vse to pripustil. Slišali so, da ljudstvo Kristusa časti za svojega kralja, in so k temu molčali. Videli so, da vsi hodijo za njim in so roke križem držali, in jim tega niso branili. Godilo se je to, ker Bog ni hotel, da bi kaj motilo ta slovesni Kristusov vhod v mesto. S tem je Bog tudi dal na znanje, da so vsa srca v njegovi oblasti.

5. Premišljuj, kaj je zavid; kaj so namreč farizeji in pismarji, starejšine med duhovni in drugi Kristusovi sovražniki si mislili in govorili pri teh čudežih.

Čast, katero so ljudje skazovali Kristusu, jim je bila trn v očeh, ali pa meč v njihovo srce. Pred tremi meseci so bili očitno povsod oklicali, da ga nima nobeden spoznati za Mesija; sedaj pa so videli in slišali, da ga vse ljudstvo časti kot svojega Mesija. Pred osmimi dnevi so bili zopet oklicali, če kdo zve, kje da je, naj naznani, da ga bodo vjeli; sedaj so ga videli s svojimi očmi, kako slovesno po mestu jezdari, in si ne upajo mu kaj storiti. Hoteli so sicer ljudem ubraniti, da ne bi ga tako častili, toda zastonj; ljudstvo je le naprej častilo Kristusa. Farizeji so tedaj rekli med seboj: Vidite, da nič ne opravimo! „Glejte, ves svet dere za njim!“[1])

Ker tedaj zavidljivci z ljudstvom ničesar niso opravili, so hoteli Kristusa napraviti, da bi on ukazal ljudstvu molčati. Zato so mu rekli nekateri farizeji iz množice: „Učenik, posvari svoje učence.“[2]) Hoteli so reči: Ti si vselej pravil, da si krotak in ponižnega srca; kako je torej, da pustiš, da te tako hvalijo? Kako moreš pripustiti, da te pozdravljajo kot svojega Mesija? — Dobrotljivi Jezus pa je hotel razodeti in kaznovati njihovo zavidno srce, zato jim je rekel: „Povem vam, da, če ti molčé, bodo vpili kameni.“[3]) Zavoljo tega odgovora so bili še bolj jezni in so premišljevali, kako bi ga umorili.

Iz tega se vidi, kako zavid človeka na duši in na telesu kvari in odvrača od Jezusa.

---

[1]) Jan. 15, 19. — [2]) Luk. 19, 39. — [3]) Luk. 19, 40.

6. Premišljuj, kako je Kristus gorel za čast svojega nebeškega Očeta in kako ga je Oče za to počastil.

Ko je Jezus prišel do templa, je ukazal oslico in njeno žrebe peljati nazaj. On pa je šel z vsem ljudstvom kot pravi Mesija v tempel, da je od ljudstva prejel očitno obljubo udanosti, ne časne, ampak duhovne. Ako bi bil hotel, ljudstvo bi mu bilo tudi udanost in zvestobo obljubilo kot svojemu posvetnemu kralju; saj so ga že večkrat hoteli oklicati za svojega kralja.

Ko je stopil v sprednji dvor templa, in je videl kupce in prodajavce, zagorel je od božje jeze in je vse zapodil; zvrnil je tudi mize menjavcem in stole tistim, kateri so golobe prodajali, in jim je rekel: „Moja hiša je hiša molitve; vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“[1])

To je bilo zopet delo njegove božje vsemogočnosti, s katerim nas uči, da imamo v cerkvi moliti, ne pa prostora dajati duhu lakomnosti in enakim morivcem duše. To namreč, kar se je tu prodajalo, bile so ovce, teleta, krave, voli, golobi in druge enake živali, ki so se v templu klale in darovale in so bile večjidel duhovniško blago. Ker so pa te živali iz zgolj lakomnosti v templu prodajali in ne na očitnem trgu, zato je bil njih greh še večji. Tudi to je čudno, da se ni nobeden pričujočih duhovnov mu nasproti postavil; ker je namreč, kakor govori sv. Hieronim, neka božja svetloba šla iz njegovega obličja, ki je tako splašila vse kupce in prodajavce, da so pred Kristusovim obličjem bežali kakor pred bliskom. In sv. Avguštin pravi: „Če je Kristus tiste iz templa zagnal, ki so Bogu posvečene reči prodajali, kaj bi bil šele storil, ako bi bil našel take, ki bi delali nespodobne reči?“

Potem, ko je Kristus prodajavce iz templa zapodil, šel je v drugi templov dvor, da bi začel učiti. Ali ljudi je bilo vse tako natlačeno, da ni mogel učiti. Pač je k njemu pristopilo več slepih in kruljevih, in on jih je vse ozdravil; tako se je ljudstvo še bolj utrdilo v svoji veri, da je Kristus pravi Mesija. Zato je ljudstvo začelo vnovič vpiti in mali otroci ž njim: „Hozana Sinu Davidovemu!“[2])

Pomisli, pobožni kristjan, kako lepo prijetno je bilo, ko so ljubi otročiči tako lepo peli s svojim tankim glasom, da se je v celem templu slišalo. Z ljubimi otročiči so vpili tudi možje in žene, tako da so ti debelejši glasovi z onimi tanjšimi združeni se lepo vjemali, da so bili vsi veseli, ki so slišali to vpitje.

Duhovni pa, farizeji in drugi Kristusovi sovražniki so se zavoljo tega silno jezili. Sv. Matej pravi o njih tako-le: „Ko so pa videli

[1]) Mat. 21, 13. — [2]) Mat. 21, 15.

veliki duhovni in pismarji čudeže, katere je delal, in slišali otroke, kateri so v templu vpili, rekoč: »Hozana Sinu Davidovemu!« razjezili so se in so mu rekli: Slišiš, kaj ti pravijo? — Jezus pa jim reče: »Kaj pa da. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrók in sèsajočih si hvalo si napravil?«“ [1])

Vsem tem čudežem je nebeški Oče pristavil še enega, iz katerega bi imeli vsi ljudje spoznati, da je Kristus pravi Mesija. Ko je Jezus v templu stojé svoje oči obrnil k svojemu nebeškemu Očetu, na glas molil in med drugim rekel: „Oče, poveličaj svoje ime!“ prišel je glas z neba, enak grmenju, ki je razločno in vsem umevno rekel: „Poveličal sem in bom zopet poveličal.“ Ljudstvo, ta glas slišavši, se je silno prestrašilo; nekateri so rekli: Zagrmelo je. Drugi pa so rekli: Angel je ž njim govoril. Jezus pa je odgovoril in rekel: „Ne zavoljo mene, ampak zavoljo vas je prišel ta glas.“ [2])

Tako je poveličal nebeški Oče na ta sveti dan svojega ljubega Sinú, in je dal Judom in nevernikom na znanje, da je On tako dolgo obljubljeni Mesija in Odrešenik sveta. Zatorej veseli se s Kristusom današnji dan, pobožna duša, in združi svoj glas z glasom tistih otročičev, ki so Jezusu peli hvalo. Dà, časti in hvali z vsemi angeli in ljudmi njega, ki pride v imenu Gospodovem.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobrotljivost do vseh svojih sovražnikov in preganjavcev! Amen.

Hvala in čast bodi tebi, Gospod Jezus Kristus, tebi, ki si naš kralj in Odrešenik, kateremu so danes otročiči pobožno prepevali hozano. Jaz te spoznavam, hvalim in častim, tebe molim in spoštujem kot pravega Mesija, Zveličarja in Odrešenika človeškega rodú in ti pojem s pobožnim ljudstvom: Hozana, hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem; hozana na višavah! Jaz te prosim, pripelji me v zveličanje, da ti bom tudi jaz v nebeškem Jeruzalemu z nebeščani mogel peti hozana in aleluja na vse veke. Amen.

---

[1]) Mat. 21, 15. 16. — [2]) Jan. 12, 28—30.

7. Kaj je Kristus še delal na cvetno nedeljo, potem v pondeljek in v torek.

»Ko je vse ogledal, in je bil že večer, je šel z dvanajsterimi v Betanijo.«
(Mat. 11, 11.)

1. Premišljuj, kako malo ljudi Gospoda Boga z besedo in dejanjem vedno hvali in časti.

Potem, ko je Kristus ves dan ljudstvo v templu neutrudoma učil, ogledoval se je zvečer, ali ga bo kdo povabil na večerjo, ali mu bo dal kdo prenočišče; toda nobenega ni bilo v mestu, da bi ga bil vzel pod svojo streho, ali povabil na večerjo. Res, da jih je bilo veliko med nižjim ljudstvom, kateri bi ga bili iz srca radi v svojo hišo vzeli, ali niso smeli; mestno poglavarstvo je namreč oklicalo, da ga nihče ne sme sprejeti. Tako je bil tedaj dobrotljivi Jezus prisiljen, iti lačen in žejen iz mesta.

Ko so ga judovski poglavarji tako samega videli iti po mestnih ulicah, so kazali s prsti nanj in govorili: Glejte, tukaj gre naš nasprotnik, ki ljudi zapeljuje; sedaj nima toliko drhali in vpitja okoli sebe kakor davi. Njegova slava bo kmalu imela konec, še prej, kakor sam misli. Nekateri izmed pobožnih ljudi, katerim se je Jezus smilil, so vzdihovali: Oh, sveti prerok, ki je danes ves dan pridigoval in učil, mora sedaj lačen in žejen iti iz mesta. Bog odpusti grehe našim poglavarjem, kateri so prepovedali, da mu nihče ne sme ničesar dati; če ne, mi bi mu iz srca radi dali jesti in piti.

Tako je tedaj šel božji učenik s svojimi učenci in s svojo deviško Materjo črez Oljsko goro v Betanijo, kamor je pozno prišel. Sv. Marta jim je napravila večerjo in jih je pogostila, kolikor ji je bilo mogoče. Po večerji je šel Gospod s svojimi učenci na Oljsko goro, in je ondi vso noč molil, kakor pravi sv. Luka.

Tu pomisli, grešnik, kako ostro in spokorno je živel tvoj Zveličar, ki je ves dan učil in se postil, in po noči si ni dal mirú. Kako boš ti obstal pred Bogom, ki cele dni nič ne storiš in cele noči prespavaš?

2. Premišljuj, da Bog ni zadovoljen s samimi besedami in s samim branjem.

Ko se je storil dan, bilo je v pondeljek, vstal je Kristus zgodaj, in je z Oljske gore šel s svojimi učenci v mesto. Po poti gredé vidi blizu poti figovo drevo, in ker je bil lačen, je šel k drevesu, da bi videl, ali bi kako figo dobil. Ker pa ni nič dobil, preklel je drevo, in rekel: „Nikdar se ne rodi na tebi sad vekomaj!“[1]) In figovo drevo je precej vsahnilo.

[1]) Mat. 21, 19.

Tukaj je treba prvič pomisliti, da sv. Matej pravi, da je bil Kristus zjutraj lačen. Iz tega se vidi, da je poprejšnji večer malo užil in da je vso noč prečul in molil. In akoravno je bil že tako lačen, vendar ni dobil ves dan do noči nič jesti. Glej, človek, kako ostro je tvoj Odrešenik živel, in kako je svoje mehko telo vedno krotil s postom, čuvanjem in z molitvijo.

Drugič je treba pomisliti, zakaj je Kristus preklel figovo drevo, akoravno še ni bil čas, da bi bile fige zrele, kakor pristavlja sv. Marka. Pokazati nam je hotel, kako se bo nam godilo, ako ne delamo dobrega sadja, to je: dobrih del; ker ni zadosti, da ne delamo greha, temveč moramo nositi tudi dobro sadje, to je: dobra dela; če ne, smo nerodovitno drevje, katero svojemu gospodarju ne donaša nobene koristi. Pomisli zato, kristjan, ali nisi ti tako nerodovitno drevo, ki morebiti še nikoli ni rodilo dobrega sadu.

Ko je Kristus prišel v tempel, zbrali so se vsi ljudje okoli njega. On jih je učil in jim je kazal pravo pot do zveličanja. Duhovni pa, pismarji in starejšine niso mogli tega trpeti; zato so stopili k njemu in so ga vprašali: S katero oblastjo delaš to; in kdo ti je dal to oblast, da v templu učiš? Jezus pa jim je odgovoril in rekel: Vas bom tudi vprašal eno besedo; če mi to poveste, bom tudi jaz vam povedal, s katero oblastjo to delam. „Krst Janezov od kod je bil; z nebes, ali od ljudi?“ Oni pa so odgovorili in rekli: „Ne vemo.“ Tedaj jim reče: „Vam pa tudi jaz ne povem, s katero oblastjo to delam.“[1])

Kaka predrznost; ljudje vprašajo Boga, kdo mu je dal oblast učiti. Hudobni so bili, zato iz njegovih del niso hoteli spoznati, da je v resnici Bog. Bog bi jim bil lahko pokazal svoje veličastvo in jih osramotil; vendar pa tega ni hotel storiti, temveč jim je odgovoril tako pohlevno in krotko.

Nato je rekel Kristus: „Kaj se vam zdi? Neki človek je imel dva sina in je stopil k prvemu in rekel: Sin, pojdi, delaj danes v mojem vinogradu. On pa je odgovoril in rekel: Nočem. Potem pa se je skesal in šel. In stopi k drugemu, in je ravno tako rekel. Ta je dejal: Grem, gospod, pa ni šel. Kateri teh dveh je spolnil očetovo voljo?“ Rečejo mu: „Prvi!“ Jezus jim reče: „Resničo vam povem, da pojdejo cestninarji pred vami v božje kraljestvo. Oni so se namreč na Janezove besede spreobrnili, vi pa ne.“ In rekel je nadalje: „Poslušajte drugo priliko: Bil je hišen gospodar, kateri je zasadil vinograd in ga je s plotom ogradil in izkopal v njem tlačivnico in postavil tabor; in ga je dal kmetom obdelovati. Ko se je pa približal čas trgatve, je poslal svoje hlapce do kmetov, da bi prejeli njegov sad.

[1]) Mat. 23, 21—27.

In kmetje so zgrabili njegove hlapce in so enega stepli, drugega ubili, tretjega pa kamenjali. Poslal je zopet drugih hlapcev, še več kakor poprej, in so jim ravno tako storili. Zadnjič pa je poslal do njih svojega sina, rekoč: Mojega sina bodo spoštovali. Kmetje pa, ko so videli sina, so rekli med seboj: Ta je dedič; dajte, ubijmo ga, in bomo imeli njegovo dedščino. In so ga zgrabili in vrgli iz vinograda in ubili. Kaj menite, kaj bo gospod storil tem kmetom?“[1])

S to priliko je pokazal Kristus velikim duhovnom, kako so se pregrešili proti Bogu, da so preroke ubili, in sedaj hočejo umoriti tudi božjega Sinú. In ker so veliki duhovni in farizeji dobro spoznali, da s to priliko nanje meri, zato so iskali ga ujeti. Ali bali so se ljudstva in so šli jezni proč.

Ko so tedaj odšli, imel je Kristus lepo priložnost ljudi učiti, kar je tudi storil, in je ostal ves dan v templu in ni nič jedel ne pil. Zvečer je šel iz mesta v Betanijo, in potem, ko je malo povečerjal, je šel zopet na Oljsko goro, kakor izpričuje sv. Luka, rekoč: „Po dnevu je učil v templu; po noči je pa hodil in ostajal na Oljski gori.“[2])

Pomisli tukaj zopet, pobožni kristjan, kako ostro je Zveličar živel in kako malo ga ti posnemaš.

3. Premišljuj, kaj je Kristus storil v torek.

Ko se je Kristus v torek zjutraj zopet vračal v mesto, so videli učenci figovo drevo suho in so mu rekli: „Učenik, glej, kako je drevo usahnilo!“ Potem je prišel v tempel in vse polno ljudi se je zbralo okoli njega. In ker je bil ta dan poslednji, o katerem je hotel ljudi učiti, je ostal zopet ves dan v templu, od jutra do večera, in je mnogo učil.

Prvič je povedal priliko o kralju, ki je svojemu sinu napravil ženitovanje in je ukazal vreči v vnanjo temo tistega med svati, ki ni imel svatovskega oblačila. — Potem je osramotil farizeje, ki so ga vprašali, ali se sme cesarju plačevati davek. — Tretjič je osramotil saduceje, kateri niso verovali na vstajenje mesa. — Četrtič je odgovoril pismarju, ki ga je vprašal, katera je največja zapoved v postavi. — Petič je vprašal farizeje, kaj mislijo o Kristusu, čegav sin ima biti? — Šestič je karal pred vsem ljudstvom svetohlinstvo pismarjev in farizejev in jim je silno žugal s prihodnjo kaznijo.[3])

In ko je imel nazadnje dovršiti svoje nauke, je milo zavpil: „Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in jih kamenjaš, kateri so tebi poslani; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peroti, in nisi hotel. Glejte, vaša hiša vam

[1]) Mat. 21, 28—40. — [2]) Luk. 21, 27. — [3]) Mat. 32, 1—46. in 23, 2—30.

bo puščena pusta,“[1]) to je, vaš tempel in vaše mesto bosta razdejana. S temi besedami je skrbno opominjal trdovratne Jude in kakor dober oče je žaloval ob njihovem poginu.

Ko je tedaj imel iti ven, vsedel se je cerkveni puščici nasproti in je pohvalil ubogo vdovo, katera je samo dva beliča vrgla vanjo.[2])

In ko je šel iz templa, rekel mu je eden njegovih učencev: „Učenik, poglej, kakšni kameni in kakšno zidanje!“ On pa je odgovoril: „Resnično vam povem, tukaj ne bo puščen kamen na kamenu, da ne bi bil razvaljen.“ In tako je šel s svojimi učenci iz mesta na Oljsko goro, tam se je vsedel in je svojim učencem prerokoval, kako jih bodo po njegovi smrti preganjali. Potem jim je govoril o razdejanju Jeruzalema in o sodnem dnevu.[3]) Nazadnje jim je povedal priliko o peterih pametnih in peterih nespametnih devicah; potem tudi priliko o gospodu, ki je dal enemu hlapcu pet talentov, enemu dva talenta in enemu samo en talent.[4])

4. Premišljuj, kako je Kristus svoje trpljenje zopet prav očitno prerokoval svojim učencem.

Po tako dolgem učenju je h koncu hotel še govoriti o svojem bridkem trpljenju. Zato jim je z milim glasom rekel: „Ljubi moji, vi veste, da bo črez dva dni velika noč. Oh, ljubi moji, vsako leto smo se veselili velike noči; ali sedaj bomo imeli žalostno veliko noč, ker bo Sin človekov izdan, da bo križan.“[5]) O žalostno prerokovanje, strašne besede!

Ob drugi priložnosti je enkrat rekel: „Sin človekov bo izdan nevernikom, bo zasramovan, zapljuvan in bičan, in potem ko ga bodo bičali, ga bodo umorili.“ Ali sedaj same žalosti ni mogel več reči, kakor samo to: „Sin človekov bo izdan, da bo križan.“ Kaj strašnejšega bi bil mogel tudi reči, kakor to, da bo Sin božji križan? Kaj meniš, kako so dobrim učencem te besede prebodle srce!

Med tem, ko je Jezus s svojimi učenci sedel na Oljski gori, se je stemnilo, tako da ni prišel ob navadni uri v Betanijo. Njegova Mati je tedaj postala silno žalostna, boječ se, da se mu je morebiti prigodilo kaj žalega. Zato je večkrat pogledovala po poti, ki vodi iz Jeruzalema v Betanijo. Ko ga pa nikjer ni videla, je rekla Magdaleni: Bojim se, da se nič kaj prav ne godi mojemu ljubemu Sinu. Morebiti ni mogel več uiti svojim sovražnikom.

In ko je bila že tema, je rekla žalostna Mati: Ljuba moja Magdalena, nimam nobenega mirú; zato te prosim, pojdi z mano, da zveve, kje da je. In tako je šla Magdalena in druge žene ž njo in

[1]) Mat. 23, 37. 38. — [2]) Mark. 12, 41—44. — [3]) Mat. 24. — [4]) Mat. 25. — [5]) Mat. 26, 1. 1.

so žalostne storile pol ure poti. Ko so prišle do Oljske gore, jim je šel Jezus naproti, ki je dobro vedel, da so žalostne, in je rekel: Ljuba moja Mati, zakaj ste tako žalostni? Nič žalega se mi ni še zgodilo. Šli so tedaj vsi skupaj v Betanijo in pobožna Marta jim je napravila večerjo; zakaj Jezus ni ne jedel ne pil ves ljubi dan.

Med večerjo je videla Mati božja, da so učenci žalostni in da se komaj joka zdržijo, ko Jezusa pogledajo. Zato je bila zopet dokaj žalostna, ker se je bala, da ne bi že to noč sovražniki ujeli Jezusa. Ker je bila tedaj v takih skrbeh, je vzela sv. Janeza na stran in ga vprašala, zakaj so vsi tako žalostni. Janez ji je odgovoril: Vedi, da je nocoj tvoj Sin rekel, da ne ostane več dolgo z nami. Vendar bodi prepričana, da ti bo vse razodel, preden se loči od tebe. Tu misli, pobožna duša, kako so te besede njeno materino srce presunile in koliko solz je na to prelila.

Ko je šel tedaj njen ljubi Sin ob navadni uri na Oljsko goro, je šla njegova Mati v svojo stanico, je pokleknila, svoje roke in oči obrnila proti nebu, bridko se jokala in molila: O najdobrotljivejši nebeški Oče, ti si mi dal, da sem z velikim veseljem tvojega Sina spočela in rodila; glej, čas je blizu, da ga imam v svojo preveliko žalost izgubiti. O preljubi Oče nebeški, usmili se me in podpiraj moje slabo srce; saj moje zgolj človeške moči ne morejo tega križa prenašati. Jaz ti priporočim svojega ljubega Sina in svojo žalostno dušo in udam se popolnoma v tvojo sveto voljo.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčena bodi njegova žalostna Mati Marija vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te častim in te zahvaljujem za vse, kar si na cvetno nedeljo, in potem v pondeljek in v torek storil, govoril in učil; in te prosim, uči in krepčaj tudi mene, da v nobenem preganjanju čednosti ne izgubim, temveč v tvoji službi ostanem stanoviten do konca. Amen.

8. Kristus v sredo prodan svojim sovražnikom.

»*Oni so mu privolili trideset srebrnikov.*« (Mat. 26, 15.)

1. Premišljuj, kdo je Kristusa izdal, namreč hudobni in lakomni Juda.

Akoravno je Bog v postavi zapovedal: „Ako se najde človek, ki zalezuje svojega brata izmed Izraelovih otrok, in ga proda in prejme zanj plačilo, naj se umori,“ [1]) so se vendar Juda in veliki duhovni predrznili storiti to hudodelstvo, in sicer tako-le:

V sredo zarano je prišel Jezus z Oljske gore v Betanijo in je ostal ves dan pri svoji Materi in pri svojih prijateljih. Ker ga tedaj Judje niso videli v mestu, je povabil véliki duhoven Kajfa vse svetovalce v svojo hišo na gori Sion in jim je tožil, da so vsi njihovi naklepi zastonj. Mi smo sicer, pristavi, sklenili, Nazarečana umoriti; ali on se zanaša na ljudi, ki hodijo za njim; zato ne mara nič za naše ukaze in prepovedi. Kaj nam je početi? Nazadnje bo prišlo tako daleč, da nas bo ljudstvo zaničevalo in mi ostanemo v sramoti.

Hudobni zbor je odgovoril, da sicer ne vé, kaj bi bilo početi, vendar pa bi utegnilo biti najbolje, ako ga na skrivnem ujamejo. Ako bi ga namreč očitno ujeli, bi se ljudstvo gotovo potegnilo zanj in jim ga izpulilo iz rok. Nekateri so rekli: Dobro bi bilo, da se na skrivnem ulovi; vendar treba počakati konec praznikov. Sedaj je veliko tisoč ljudi v mestu, kako lahko bi nastal upor! — Tako se je hudobni zbor dolgo posvetoval in ni vedel, kako bi nedolžno jagnje spravil v mesnico.

Kristus pa je imel med svojimi dvanajsterimi apostoli enega, kateremu je bilo ime Juda, iz vasi Iškarijot. Izbral ga je bil za svojega apostola, ko je bil še pobožen in dober, kakor sploh menijo. Njemu je Jezus izročil oskrbništvo, to je, on je sprejemal denar, ki so ga pobožni in usmiljeni ljudje Kristusu dajali za miloščino, da je mogel s svojimi apostoli živeti; Juda je ta denar hranil in za potrebe izdajal. S to priložnostjo se je Juda navadil krasti, ter je, kakor mislijo nekateri, od vsega denarja, ki ga je prejemal, deseti del obdržal za-se.

Ko je Marija Magdalena Kristusa v soboto pred cvetno nedeljo mazilila in drago mazilo, ki je bilo gotovo več vredno kot 300 denarjev (to je črez 60 goldinarjev), izlila črez njegovo glavo, se je Juda razjezil nad Jezusom in nad Magdaleno.[2]) Zato pravi sv. Luka, da je v Juda šel satan, kateri mu je vdahnil misel, da naj izda svojega učenika.[3])

Juda bi se bil lahko vprl tej skušnjavi; ker pa tega ni storil, temveč je v to misel privolil, storil je največje hudodelstvo. Skazal se je tudi nehvaležnega: Kristus si ga je izvolil za apostola; dal mu je oblast, hudiče izganjati; izročil mu je oskrbništvo, in ga je k vsemu dobremu navajal in učil. Vendar ga je ta hudobnež za majhen denar

[1]) V. Mojz. 24, 7. — [2]) Mat. 26, 6—13. — [3]) Luk. 22, 3.

prodal njegovim najhujšim sovražnikom in preganjavcem. Svojo vest, ki ga je začela gristi, je tolažil s tem, da jim bo Jezus že zopet iz rok ušel. On ni hotel njegove smrti, ampak le denar. Sicer mu je dobri angel večkrat očital njegovo lakomnost, ker pa ni poslušal njegovega znotranjega glasu, otrpnel je v kratkem v svojem grehu; hudič je dobival zmerom večjo oblast nad njim, tako da ga je vsak dan bolj in huje skušal in mu ni dal miru, dokler ni v dejanju izvršil svoje hudobne misli.

Zato je nesrečni Juda vedno premišljal, kako bi našel priložnost, izdati svojega božjega učenika. Na cvetno nedeljo, v pondeljek in v torek ni našel nobene priložnosti, ker je bil s Kristusom ves čas v templu. V sredo pa, ko je Kristus zjutraj z Oljske gore šel v Betanijo in je rekel, da hoče ta dan ostati v Betaniji, se je ločil nesrečni človek zgodaj na skrivnem od njih, kakor da bi imel v mestu kaj opraviti, in je hitel črez Oljsko goro v mesto, da bi izpeljal svoj hudobni namen.

Kaj je pač dobrotljivi Jezus takrat mislil, ko je v duhu videl, kako otrpneni Juda, od hudiča gnan, hiti v mesto, da ga izda? Oj, kako ga je bolelo, da mu je satan to ovčico ukradel. Gotovo je govoril sam pri sebi: O Juda, kaj misliš storiti? Ali hočeš svojega dobrega učenika za ničemern denar prodati? Ali hočeš svojega najboljšega prijatelja njegovim najhujšim sovražnikom izdati? Oj nesrečni človek, kako da si se dal tako zapeljati od hudobnega duha? Tako je Jezus sam pri sebi govoril in je objokaval pogin nesrečnega izdajavca.

2. Premišljuj, kako in za koliko je Juda prodal Kristusa.

Ko je prišel v mesto in zvedel, da so svetovavci na gori Sion zbrani, je hitro tekel do vrat Kajfove hiše in je naznanil, da jim bo povedal, kako morejo Kristusa dobiti v oblast. Nato so ga hitro pustili noter in so ga z veseljem sprejeli, ker so se nadejali, da jim bo vedel povedati, kako naj Jezusa ujamejo.

Vprašali so ga, zakaj je zapustil svojega učenika in prišel k njim. Hudobni Juda je tu začel svojega dobrega učenika hudo obrekovati in je govoril tako-le: Moj učenik je tako nepošten, da me je sram, še nadalje ostati pri njem. Žal mi je, da sem prišel k njemu. On ni vreden, da ga zemlja nosi.

Ko so tedaj Judje slišali, kako Juda zaničuje Kristusa in da jim ga misli prodati, so se prav srčno veselili in so vse mogoče zlo govorili o Jezusu, da bi Juda še bolj utrdili v njegovi hudobnosti.

Ko so tedaj videli, da je Juda stanoviten v svojem namenu in da je pripravljen jim izročiti Kristusa, rekli so mu: Zdi se nam, da bi bilo bolje počakati, da minejo prazniki, zato da ne nastane kak upor med ljudstvom![1])

Zvijačni Juda pa jim je rekel: „Recite, koliko mi boste dali,“[2]) in jaz vam ga spravim v vaše roke. In oni ga vprašajo: koliko terjaš? Juda pa pravi: „Kaj mi hočete dati?“ to je, sodite sami, koliko je tak človek vreden. — Oj, hudobni človek, ti vprašaš, koliko ti hočejo dati? Ali ti ni Kristus dražji kakor malo srebrnikov, ki ti jih hočejo dati?

In veliki duhoven mu reče: Ako si mož beseda in nam ga izročiš, hočemo ti dati trideset srebrnikov.

Vedi, da srebrniki so bili blizu to, kar je en goldinar (2 kroni). Trideset srebrnikov tedaj je bilo okoli 30 goldinarjev (60 kron). Trideset srebrnikov se je navadno plačalo za enega sužnika.

Poglejte hudobne Jude! Jezusa Kristusa, kralja nebes in zemlje, pravega Boga, ne cenijo višje kakor najslabšega sužnja! Ali dobili so tudi oni svoje plačilo. Dvainštirideset let potem so Rimljani pri razdejanju mesta Jeruzalema ujeli 97.000 Judov in vse, ki so imeli manj kot 17 let, na prodaj postavili in so za vsakih trideset terjali en srebrnik!

Ko so se z Judom pogajali, bil je Kristus kot Bog pričujoč, on je slišal vse njih besede, videl je vse, kar so delali in kar so mislili. Kaj meniš, kako ga je bolelo, da toliko hudega o njem govorijo, in da ga za malo srebrnikov prodajajo kakor neumno žival?

O vi zaslepljeni ljudje, vi ne čislate Kristusa višje kakor revnega sužnja; in Kristus čisla vaše duše vendar višje kakor svoje življenje!

3. Premišljuj nesrečni stan Juda Iškarijota in vsakega trdovratnega grešnika.

Ko so se zavoljo denarja pogodili, priporočevali so Judu, naj bo mož beseda in naj jim pove, kdaj bo najbolj priložno ga ujeti. Tedaj je šel hudobni Juda vesel od njih, in si je mislil, da je svojo reč prav dobro opravil. In ko je prišel h Kristusu, se je delal prav prijaznega, kakor da bi bil njegov največji prijatelj. Jezus pa je bil ves žalosten, vendar pa poln ljubezni do njega; da bi ga izpreobrnil, govoril je prav prijazno ž njim in še bolj lepo ž njim ravnal, kakor drugekrati.

Pomisli, človek, veliko dobrotljivost svojega Odrešenika. Svojemu najhujšemu sovražniku izkazuje prijaznost. On mu ne očita,

[1]) Mat. 26, 5. — [2]) Mat. 26, 15.

da ga je pri Judih tako krivo zatožil in tako zaničljivo prodal. On ga ne zatoži pri drugih učencih in ga trpi v svoji tovarišiji. V svojem srcu nima nobenega sovraštva in ne misli na maščevanje, temveč se obnaša proti njemu, kakor da bi bil njegov najljubši učenec, najzvestejši prijatelj. Še celo omiluje ga iz vsega srca, da je padel v tako velik greh, in kolikorkrat ga pogleda, vzdiha zavoljo njegovega prihodnjega pogubljenja.

Ko je Juda prišel iz mesta, tako nekateri mislijo, je žalostna Mati božja stopila k njemu in ga vprašala, kaj se v mestu o Jezusu govori. Juda pa je resnico prikrival in je rekel, da ni nič posebnega slišati. Nižje ljudstvo, pravi, se veseli, da je Jezus tukaj. Magdalena pa mu je rekla, da je drugače slišala, da so se namreč véliki duhovni zbrali na posvetovanje, kako bi Jezusa umorili. Juda pa ji je vkljubljivo odgovoril: Jaz nisem nič slišal o tem. Tu ga je žalostna Mati prav lepo prosila: Ljubi moj Juda, ker ti najbolj prideš med ljudi, prosim te lepo, da nam vse natanko poveš, kadar kaj zveš.

Med tem je hodil Juda okoli kakor trdovraten grešnik in je mislil le na to, kako bi v dejanju izvršil svoj hudobni naklep. Vedno je bil zamišljen in videlo se mu je, da je napol obupan. Niso ga mogle omečiti ne prijazne Kristusove besede, ne bridke Marijine solze.

Kaj stori pač hudobnost, kadar je človeku otrpnilo srce! Četudi Juda ni več veroval, da je Kristus Sin božji, vendar, ko je videl, da je tako dober človek, ki nobenemu nič žalega ne stori, bi bil imel si misliti, da je velik greh, tako ljubeznivega moža izdati sovražnikom.

Pobožni kristjan, kaj misliš o tem? Ali se ne ježiš na hudobnega Juda, da je svojega ljubega učenika iz ljubezni do denarja in iz lakomnosti prodal in izdal? Toda pomisli, ali bi ne bilo bolj prav, da bi se jezil sam na-se, ki si Kristusa prodal večkrat in za veliko manjšo ceno kakor Juda?

Zato more Kristus tožiti o tebi: O zaslepljeni grešnik, kaj počenjaš? Ali me tudi prodajaš kakor Juda? Ali ne veš, da se je Juda pogubil s svojo kupčijo? Prodal me je za 30 srebrnikov; ti pa za en sam goldinar rad krivo prisežeš in se pridušuješ, ali pa bližnjega goljufaš; tako me prodaš za en sam goldinar in na vso večnost ne boš nobenega deleža na meni imel, ako se ne spokoriš. In še za manj, kakor za en srebrnik, postavim: za kos mesa, ki ga ješ na postni dan; za požirek vina, ki ga črez mero piješ; za kratko mesено slast v mislih, željah, besedah ali dejanju, me prodaš in ne boš na vso večnost nobenega deleža na meni imel, ako se ne spokoriš. O zaslepljeni grešnik, ali sem ti tako malo vreden? Ali nisem jaz tvoj Zveličar, tvoj Odrešenik, tvoja največja dobrota in

tvoje zveličanje? Ali nisem neskončno več vreden kakor vse blago, vse slasti in vse veselje tega sveta?

Zato, o grešnik, žaluj nad svojimi grehi in moli s skesanim srcem:

Hvaljen, češčen in ljubljen bodi Jezus Kristus nad vse, od vseh, vselej in vso večnost! Amen.

Najljubeznivejši Jezus, jaz te čislam in ljubim nad vse; hvalim tvojo neskončno dobroto zavoljo velikega zaničevanja in krivice, ki se ti je zgodila, ko te je tvoj učenec za trideset srebrnikov tvojim sovražnikom prodal. Oh, da bi ne tako! Spoznati moram, da sem večkrat bil hudobnejši kakor Juda; saj on te je samo enkrat za trideset srebrnikov prodal, jaz pa sem te veliko sto- in tudi tisočkrat za dokaj malovredne reči, za kratko meseno slast, za majhen dobiček, ali za prazno čast prodal, zaničeval in žalil. Zato se obtožim in spoznam skesano svojo nespamet in te prosim, o največja dobrota, po tvoji nezmerni milosti: razsvetli moj um in omeči moje srce, da spoznam tako pregrešno nespamet, jo iz srca obžalujem in vprihodnje zares opustim. Amen.

Drugo poglavje.

Kristusova priprava k trpljenju.

1. Kristus je svoje trpljenje zopet razodel svoji Materi.

»*In meč bo presunil tvojo dušo.*«
(Luk. 2, 35.)

1. Premišljuj, zakaj Kristus ni šel v sredo v Jeruzalem in kaj je delal ves dan v Betaniji.

Sv. Bonaventura in več drugih starih razlagavcev svetega pisma pravijo, da je v sredo Marija svojega Sina Jezusa vzela k sebi v stanico, da mu je tožila svojo srčno žalost. Ko sta bila sama, govorila mu je žalostna Mati: O moj ljubeznivi Sin, akoravno nisem vredna s teboj, svojim Gospodom in Bogom, govoriti, vendar, ker

si tudi moj pravi Sin, predrznem se nekaj terjati od tebe, kar mi nimaš odreči.

Kristus ji pravi: Ljuba moja Mati, ti veš, da sem te vselej ljubil in spoštoval, kakor se spodobi, zato reci mi, kaj želiš?

Marija govori: Jaz vem dobro, da si od Boga Očeta poslan, rešit svet, kar se po prerokih mora zgoditi s tvojim trpljenjem in s tvojo smrtjo; ali jaz ne vem prav za čas, kdaj se ima to zgoditi. Ker pa sedaj vidim in slišim, da so Judje bolj kot nikdar poprej na-te jezni, zato se bojim, da te utegnejo morebiti enkrat neprevidoma zgrabiti in te mi vzeti, preden jaz zvem.

Kristus odgovori: Ne boj se, ljuba Mati, jaz ne začnem trpeti, preden tebi tega ne razodenem.

Tega sicer ne morem upati, pravi Marija nato; ali to se bojim, da mi nočeš tega reči, da me ne užalostiš.

Kristus ji reče: To se vé, da bi ti rad skrival, zato da ne bi žalovala toliko. Ali ker se ima volja nebeškega Očeta zgoditi, zato ti hočem povedati, kolikor ti je potrebno in koristno vedeti.

Tu reče Marija: Ljubi Sin, akoravno se to ne more zgoditi brez velike žalosti, vendar te prosim, da mi vse poveš; mislim, da je to koristno za-me, zato da se z božjo pomočjo morem pripraviti na prihodnje trpljenje.

Tu je začel Kristus ji razodevati, rekoč: Preljuba moja Mati, vedi, da ne ostanem dalje pri tebi, kakor še jutri. Jutri zvečer bom vzel slovo. Po noči bom od Judov vjet, da vse ljudi odrešim; bíli me bodo, povezali in z velikim hrupom gnali od enega sodnika do drugega. Z biči me bodo neusmiljeno pretepali, glavo s trnjem venčali, pa z veliko sramoto peljali na goro Kalvarijo, tam med dvema razbojnikoma križali in tako umorili kakor največjega hudodelnika.

O ti moj Bog, kako globoko so šle te besede Mariji v materino srce! Vsaka beseda ji je bila kakor oster meč skozi prsi in je njeno materino srce presunila z neizrečeno žalostjo. Njeno slabo telo ni moglo te dušne bridkosti in žalosti skoraj več prenašati, in malo da ni obnemogla in se zgrudila na tla; prevelike žalosti ni kar besedice več mogla spregovoriti.

2. Premišljuj tri prošnje žalostne Matere, kakor nekateri stari razlagavci pišejo in premišljujejo.

Ko je Kristus videl, da je njegova Mati tako grozno žalostna, ji je govoril: Ljuba Mati, zakaj si tako žalostna? Ali nočeš, da izpijem kelih, katerega mi je moj nebeški Oče podal? Vdaj se v voljo božjo in trpi potrpežljivo, kar bo meni in tebi naložil trpeti.

In žalostna Mati mu je odgovorila: O preljubi Sin, akoravno sem z voljo božjo zadovoljna, sem vendar tudi tvoja mati; materinemu srcu pa ni mogoče, da bi se ne zgrozilo nad trpljenjem svojega otroka. O gorje meni, ubogi materi, kako bom mogla gledati in prestati tako grozno trpljenje svojega ljubega Sinú!

Te in enake žalostne besede so Jezusa ganile tako, da se je začel jokati in da je nekaj časa žalosten in tih stal zraven nje. Nazadnje pa pravi: Ljuba moja Mati, ne plakaj tako; zakaj s tem mi napolnjuješ moje srce z žalostjo in tvoje solze mi množijo moje trpljenje.

Marija pa pravi: Preljubeznivi Sin, žal mi je, da ti množim tvoj križ, ali ni mi mogoče solz vzdržati. Saj veš, kako prisrčno te ljubim, zato, ako ni zoper božjo voljo, prosim te: Odloži na drug čas svoje trpljenje, da bova še kaj časa v sveti ljubezni in radosti v blagor človeškega rodu vkupaj živela.

Na to prošnjo ji Kristus odgovori: Ljuba Mati! Akoravno bi svojo smrt lahko odložil na drug čas, vendar je moj nebeški Oče od vekomaj odločil, da imam umreti v najboljših letih, ko se človeška narava smrti najbolj boji, zato da tem grenkejšo smrt trpim in tako človeški rod rešim večne smrti.

Ko je Marija slišala te besede, je rekla: Sin moj, ker mi ne moreš spolniti te prošnje, naj se zgodi volja tvojega nebeškega Očeta. Toda, ker moraš sedaj trpeti in umreti, izberi si drugačno smrt; smrt na križu je pregrozna, prestrašna in le za največje hudodelnike. Oh, daj, da ta grenki kelih preide od tebe. Vendar ne moja, ampak tvoja božja volja naj se zgodi!

Ko je Kristus slišal drugo prošnjo svoje Matere, ji je odgovoril: Preljuba moja Mati! Božja pravica zahteva, da imam trpeti najgrenkejšo smrt, zato da za Adamov greh in grehe vseh ljudi popolnoma zadostim. Kakor so namreč grešniki mojemu nebeškemu Očetu storili največjo nečast, tako moram tudi jaz največjo nečast prestati. Kakor so grešniki grešili z vsemi svojimi udi, tako moram tudi jaz na vseh svojih udih biti mučen. Kakor so grešniki zaslužili večno in grozno smrt, tako moram tudi jaz prestati najgrenkejšo smrt, zato da jih odrešim večne smrti. To so že davno preroki prerokovali, kakor si večkrat brala in premišljevala. Zato da se dopolni prerokovanje, hoče moj Oče, da ne z eno samo kapljo, ampak s prelitjem vse krvi do zadnje kapljice zadostim za grehe vseh ljudi. Tu pomisli, kristjan, kaj je čutilo materino srce, ko je slišala, da je njen nedolžni Sin od svojega Očeta obsojen na najgroznejšo smrt.

Nato je padla Mati božja na svoja kolena in z žalostnim srcem nadalje govorila: O preljubeznivi Sin! Ker me bo trpljenje, ki ga moraš trpeti, veliko bolj bolelo, kakor da bi ga imela sama trpeti, zato si ne morem ničesar bolj želeti, kakor to, da bi namesto tebe trpela. Ker pa vem, da to ne more biti, zato te prosim, daj mi milost, da prej umrjem, da ne bom videla tvojega bridkega trpljenja.

Na te žalostne besede Matere božje je Jezus s solznimi očmi odgovoril: Preljuba moja Mati! Solze, ki jih prelivam, pričajo, da mi tvoje trpljenje stiska moje srce. Ako bi se imela zgoditi moja volja, umrla bi pred menoj; ali moj Oče v nebesih je sklenil drugače. Ker bodo namreč ob mojem trpljenju skoraj vsi ljudje vero na-me izgubili in jih bo veliko, da se jim bom smilil le kot človek, zato hoče nebeški Oče, da me imaš ti s tako popolno vero pomilovati, kakor popolnoma spoznaš, da sem v resnici Bog in človek. Zakaj bi hotela ti poprej umreti in meni to edino tolažbo vzeti, sama sebi pa veliko zaslug? Zato, draga moja Mati, vdaj se v voljo božjo in trpiva sedaj; to naju bo na vekomaj največ tolažilo. Kakor si privolila v moje včlovečenje, tako privoli tudi v moje trpljenje.

3. Premišljuj, kako se je vdala žalostna Mati Marija v božjo voljo.

Tu naj pomisli usmiljeno srce, kako je bilo Materi božji pri srcu, ko ji je Kristus vse tri prošnje odrekel. Ona ni vedela, kam bi se obrnila. Volji božji se ni hotela in ni mogla zoperstaviti; ali izguba njenega Sina ji je bila tako strašna, da je mislila, da ji mora počiti srce. Sklenila je roke in ni mogla spregovoriti besedice, temveč je le plakala. Naposled, ko so se ji ustavile solze, je rekla z žalostnim glasom: O jaz prežalostna Mati, o jaz uboga žena, kam se bom obrnila kakor k tebi, o dobrotljivi Oče nebeški? Poglej moje veliko trpljenje, in usmili se svojega ljubega Sina in njegove žalostne Matere. Pomagaj nama v najinem trpljenju! Tvoja volja, ne moja naj se zgodi. Tu ti izročam svojega Sina, ki je tudi tvoj Sin, v bridko trpljenje in v najgrenkejšo smrt in te zopet prosim: usmili se svojega ljubega Sinú in tudi mene, ki sem njegova Mati, in potem vseh ljudi zavoljo najinega trpljenja. — Te in enake besede je žalostna Mati govorila in se je tako jokala, da jo je njen Sin Jezus lepo prosil, naj tako bridko ne joče. Vdržala je torej solze in si z ruto obrisala svoje oči.

To preprosto premišljevanje nekaterih starih razlagavcev velja toliko, kolikor postavim stare nepopolne slikarije; vendar utegne nekaj resničnega obsegati. Mi pa moramo dobro zapomniti pri vsem

tem, da je Marija tista močna žena, o kateri govori Salomon,[1]) in da se je torej vedla in govorila s svojim Sinom, tem možem bolečin,[2]) veliko bolj popolnoma, kakor pravi to premišljevanje. Mi rišemo in pišemo, premišljujemo in razlagamo nepopisljive bolečine in nezapopadljive skrivnosti Jezusove in Marijine tako, kakor ravno moremo, in dobro vemo, da imenuje David take skrivnosti nebeške skrivnosti,[3]) ker človeški um v teh rečeh ne more nikdar vsega gotovo in popolnoma pretehtati in spreumeti, še manj pa razumeti. Blagor človeku, ki žalostne skrivnosti premišljuje tako, kakor mu pripuščajo njegove moči, in se ne loči od resnice; blagor človeku, ki se na to trpljenje večkrat spominja in omiluje Jezusa in Marijo v njunem trpljenju.

Zato, pobožni kristjan, beri večkrat pobožno to knjigo in prizadevaj si, omilovati Jezusa in Marijo; nadejaj se, da zadobiš odpuščanje grehov, kakor so ga že večkrat dosegli veliki grešniki, ki so premišljevali Kristusovo in Marijino trpljenje.

Molitev.

Češčeno bodi Jezusovo trpljenje in češčena bodi žalostna Mati božja vekomaj! Amen.

O žalostna Devica in Mati Marija, jaz te prosim po ostrem meču bolečine, ki je presunil tvojo dušo in tvoje srce, ko ti je tvoj preljubeznivi Sin obširno razodel svoje bridko trpljenje; izprosi mi od Jezusa njegovo božjo milost, da bom mogel njegovo trpljenje in tvoje žalosti v svojem srcu prav premišljati, občutiti in častiti. O prežalostni Jezus, kako si ranil srce svoje žalostne Matere! O žalostna Mati, kako si ranila srce svojega Sinú! O Sin in Mati, kako sta si srce ranila eden drugemu! O sinovsko srce Jezusovo, jaz te iz srca omilujem. O materino srce Marijino, jaz te iz srca omilujem. O sinovsko in materino srce, moje srce je dokaj žalostno in ranjeno; saj sem jaz tisti ubogi otrok, ki sem vama napravil toliko solz in bolečin. Zato vaju prosim po vajinih bolečinah, obvarujta me pred večnim trpljenjem in vajine solze naj me obvarujejo večnega joka. Amen.

[1]) Prig. 31, 10. — [2]) Iz. 53. 3. — [3]) Ps. 50, 8.

2. Kako je Kristus od svoje Matere jemal slovo.

»*Kam je šel tvoj ljubi, o prelepa med ženami? Kam se je obrnil tvoj ljubi? Me ga bomo s teboj iskale.*«

(Vis. pes. 5, 17.)

1. Premišljuj, kaj je Kristus delal v četrtek ponoči in tudi tisti predvečer.

Ko sta bila Jezus in Marija v sredo do večerje skupaj, ter sta se zopet napotila k svojim žalostnim tovarišem, si lahko mislimo, kako so se užalostili ti njuni ljubi prijatelji. Akoravno sta namreč Sin in Mati na vso moč skrivala svojo žalost, vendar nista je mogla zakriti tako, da ne bi je bili vsi spoznali. Po večerji je šel Jezus s svojimi učenci na Oljsko goro in Marija v svojo stanico. Kako sta pa oba to noč prestala, to si moreš sam misliti. Oj, pač sta imela žalostno noč! Kdo more šteti njune solze in povedati, kolikokrat sta to noč vzdihnila iz globočine svojega srca?

Jezus je dobro vedel, da je to poslednja noč pred njegovim trpljenjem. On je vedel, kako žalostna je bila takrat njegova ljuba Mati; zato je bilo njegovo srce polno bridkosti, kakršne si ne more misliti nobeno človeško srce. Svoje oči je proti nebu obrnil in svojega Očeta prosil, naj bi mu dal potrebne moči. Ravno tako je sedela tudi uboga zapuščena Mati v svoji stanici žalosti polna, ko je mislila o tem, kar ji je Jezus povedal o svojem trpljenju. Zato je bila njena tolažba jok in vzdihovanje in njeno edino pribežališče, da je nebeškega Očeta prosila za pomoč. Tako sta oba, Sin in Mati, to dolgo noč prebila v nezapopadljivi žalosti in bridkosti.

V četrtek zjutraj je prišel žalostni Sin Marije Device zopet v Betanijo in je hotel poslednji dan svojega pozemeljskega življenja pred svojim trpljenjem preživeti s svojimi najljubšimi prijatelji. Pomisli, ako bi dober hišni gospodar vedel za gotovo, da bo drugi dan dejan ob glavo, kako bi preživel zadnji dan svojega življenja s svojo drago gospodinjo in s svojimi otroci? Ali bi mogel ti to revo gledati s suhim očesom? Ubogi mož in zapuščena žena in ubogi otroci bi žalovali tako, da bi omečili kamenito srce.

Sedaj pomisli, kakšno žalovanje je bilo v Betaniji ves četrtek v hiši Marte! Ljubeznivi Jezus je bil tako prijazen, pogovarjal se je ž njimi tako prijazno in jih je tako tolažil, kakor je le mogel; toda kolikor bolj prijazno je ž njimi govoril, toliko bolj so postajali žalostni; in čim bolj je ž njimi govoril, tembolj je žalost trgala njihova srca. Oh, tako so si mislili: to so njegove zadnje besede. Zakaj vsem se je zdelo bridkejše kakor smrt, ločiti se od tako zvestega, ljubeznivega

prijatelja, učenika in očeta, in kolikorkrat so ga pogledali, tolikokrat je presunil meč žalosti njihova srca.

2. Premišljuj, kako je Kristus v Betaniji vzel slovo.

To žalostno prigodbo moremo s sv. Bonaventurom premišljati tako-le: Ko je bilo v četrtek popoldne Jezusu treba vzeti slovo, vstal je in je vsem pričujočim rekel: Ljubi moji prijatelji, čas je tu, da voljo svojega Očeta spolnim; zato moram od vas vzeti slovo. Hvala vam za vso ljubezen in zvestobo, ki ste jo skazovali meni in mojim učencem; moj nebeški Oče vas bo plačal in vse obilno povrnil, kar ste nam storili. Hvala tudi vam, pobožne žene, ki ste me ves čas, ko sem očitno učil, zvesto spremljevale in meni in mojim ubogim učencem stregle s svojim premoženjem. In tudi vama, ljubi sestri, Magdalena in Marta, se iz srca zahvaljujem, da ste mene in moje učence tolikokrat pod streho vzeli in hranili.

Tu pomisli, ljubi moj kristjan, kako so te in enake besede vsem pričujočim globoko segale v srce in kako so začeli vsi v hiši žalovati. Apostoli so žalovali po svojem učeniku, učenci po svojem Gospodu, sorodniki po svojem sorodniku; Magdalena je obžalovala svojega najljubšega prijatelja, žalostna Mati svojega edinega Sinú; z eno besedo, nič drugega se ni slišalo kakor vzdihovanje in jok.

Ta jok in stok je ganil milega Jezusa. Rad bi bil tolažil svoje ljube prijatelje, ali žalost mu ni dala govoriti. Ko je pa šel iz hiše, je podal svoji Materi roko in je rekel: Preljuba moja Mati, ura je tu; z Bogom, Mati!

In Marija je rekla: O preljubeznivi moj Sin, torej sem doživela uro, da imam v bridko trpljenje spremljati tebe, ki te ljubim bolj kakor svoje lastno življenje!

3. Premišljuj, kako je žalostna Mati Jezusa spremljala.

Tako je šel dobrotljivi Jezus iz hiše in njegova prežalostna Mati zraven njega, sv. Magdalena pa s svojo sestro Marto in njegovi učenci in drugi prijatelji so šli žalostni za njim.

Pridi tu sem, pobožna duša, in glej to prežalostno spremstvo. Ako si kdaj videl dva zvesta prijatelja vsaksebi iti, ali se poslednjikrat spremljati, gotovo misliš le pomilovajoč na to prigodbo. Toda kaj je tisto spremljevanje v primeri s tem? Tukaj namreč spremljajo najboljšega človeka, najzvestejšega prijatelja, in sicer v najbridkejšo smrt. O žalostno spremljanje, pri katerem žalujejo nebesa! Ljubezen, s katero so se ta srca ljubila, je neizrekljiva; zato je bila tudi njih žalost neizrekljivo velika.

Poslušaj, kaj je Kristus enkrat o teh svojih ljubih prijateljih govoril: „Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil.“[1]) O čudovite, tolažbe polne besede! Ako Jezus svoje prijatelje tako ljubi, kakor nebeški Oče njega ljubi, mora njegova ljubezen do prijateljev biti neskončna, ker je Očetova ljubezen do njega tudi neskončna. Ako je pa ljubezen neskončna, tedaj je tudi žalost neskončna.

Uboga Mati je bila tako žalostna, kakor da bi šla v smrt, polna bridkosti in grenkosti; Magdalena, Marta in vsi drugi, ki so ga spremljali, so bili taki, da se je človeku milo storilo, ko jih je pogledal. Apostoli so bili tudi zelo žalostni. Usmiljeni Jezus pa se je kazal stanovitnega in ni kazal od zunaj svoje srčne bridkosti. Tako je šla vsa družba, nobeden ni govoril, le jokali so, plakali in vzdihovali. Akoravno so šli počasi in žalostni, vendar se jim je zdela pot prekratka, ker so se bali ločitve. Pohlepni Juda pa je bil čemeren in je vedno silil, naj stopajo bolj urno, ker bi sicer prepozno prišli do mesta. On ni imel miru, dokler nedolžnega Jagnjeta ni spravil v mesnico.

4. Premišljuj, kako je Kristus vzel poslednje slovo od Marije in od vse družbe, ki ga je spremljala.

Ko so prišli do mesta, kjer jim je bilo iti vsaksebi, obstal je Kristus in se je obrnil k svoji Materi, ki se je tresla na celem životu, ker se je imela sedaj ločiti od Gospoda, katerega je ljubila bolj kakor svoje življenje. Dobrotljivi Jezus jim reče: Ljubi moji prijatelji, tukaj je mesto in ura, da se moramo ločiti.

Tu naj pomisli pobožno srce, kako so se vsi pričujoči teh besed ustrašili. Vsi so zopet začeli jokati. Med vsemi pa je najbolj jokala Magdalena. Jokale so tudi Marta, Marija Kleofova, Salome, Ivana, Suzana in pa vsi apostoli. Ko se je Jezus malo potolažil, je obrnil solzne oči proti nebu in rekel: O moj nebeški Oče, poglej na žalost in jok mojih ljubih prijateljev. Tebi jih vse priporočam, da jih tolažiš v njihovi žalosti in da jih varuješ vsega zlega. Potem jim je rekel: ‚Ljubi moji prijatelji, vaše solze mi gredo k srcu. Samo to vas prosim, da pomislite, da se bo vaša žalost kmalu izpremenila v veselje.‘ Nato je stopil k vsakemu posebej in mu je dal svoj sveti blagoslov.

Ko je pa prišel k Mariji Magdaleni, pokleknila je ona na svoja kolena, poljubila njegove svete noge in je bridko jokala. Prevelike žalosti ni mogla nobene besedice spregovoriti in mu je namesto z jezikom s srcem govorila: O Jezus, moj Gospod in moj Bog, ali nas hočeš zapustiti in iti od nas? O Jezus, moje vse, jaz te ne

[1]) Jan. 15, 9.

pustim od sebe, temveč grem za teboj do smrti; bolje mi je s teboj umreti, kakor brez tebe živeti. To žalovanje Marije Magdalene je Jezusovo srce bolj ganilo, nego si more človek misliti, kakor je On sam neki pobožni duši razodel, rekoč: Kaj meniš, ljuba duša, kaj sem občutil zavoljo velike žalosti svoje ljube in pobožne Marije Magdalene? Jaz ti rečem, da ne ti, ne nobena stvar ne more tega popolnoma razumeti, nekaj zavoljo moje popolnosti, nekaj zavoljo njene ljubezni in pobožnosti. Kakor se ne najde namreč noben učenik, kakor sem jaz, tako se tudi ne najde nobena učenka, kakor je bila Magdalena. Zato ostane resnica, da je po moji Materi ni bilo duše, katera bi bolj žalovala nad mojim trpljenjem in nad mojo smrtjo kakor Magdalena; in kakor je neizmerno ljubila, tako je tudi neizmerno žalovala, kar sem pa le jaz sam spoznal in vedel.

Iz teh Kristusovih besedi moreš spoznati, kako žalost je občutil, ko se je ločil od Magdalene in jo je v toliki žalosti zapustil. Kakor je bila njena ljubezen neizmerna, ravno tako neizmerna je bila njena žalost. Zato tudi ne morem nič več o tem govoriti, temveč moram pustiti, naj si vsaka pobožna duša sama domišljuje to neizmerno žalost.

Nazadnje pride Kristus k svoji Materi, in hoče tudi od nje vzeti slovo. Kdor je kdaj videl slovo jemati mater in sina, ki se srčno ljubita, ta si more nekoliko to poslavljanje misliti. Nikdar pa noben sin ni svoje matere ljubil tako in nobena mati ni nikoli svojega sina ljubila tako, kakor sta se ljubila Jezus in Marija. Zato pa tudi ni bilo nikdar tako žalostno poslavljanje kakor pri Jezusu in Mariji. Marija se je sicer pri tem poslavljanju popolnoma spodobno zadržala, vendar pa se ji je videla taka žalost, da bi se bila kamenu smilila. Uboga Mati je stala namreč tako žalostna pred svojim Sinom, da so se vsi bali, da obnemore. Tako bleda je bila, da se je zdela bolj mrtva kakor živa. Solze so ji tekle iz oči, vzdihovala je in v svoji srčni bridkosti je govorila: Oh, torej se moram jaz, uboga mati, ločiti od njega, katerega sem nosila pod svojim srcem. O gorjé mojemu ubogemu srcu! O moj Sin Jezus, o Jezus, moj Sin, vzemi me s seboj, naj s teboj umrjem. Ali ker mora že tako biti, te ponižno prosim za tvoj božji blagoslov, da dobim moč, veliko trpljenje stanovitno prenašati. In ko je to rekla, je pokleknila, svojo glavo nizko priklonila in prelivala bridke solze.

Jezus pa je svoje solzne oči povzdignil proti nebu in s polglasom rekel: O nebeški Oče, poglej na žalost moje drage Matere in usmili se njene velike bridkosti; daj ji moč v velikem trpljenju, tvoj sv. Duh ohrani jo stanovitno in tvoji sveti angeli naj jo tolažijo in varujejo.

Ko ji je dal svoj sveti blagoslov, mu je ponižno poljubila njegove svete noge, pa je s pomočjo pričujočih žen zopet vstala, mu podala roko in mu žalostno rekla: O moj preljubeznivi Sin, ker se morava ločiti, tedaj naj bo; pojdi in odreši svet. Bog, nebeški Oče, naj te krepi, da svoje trpljenje stanovitno preneseš. O Bog, kdo more izreči, kaj sta Jezus in Marija tukaj trpela! Še enkrat si roke podasta, pa se ločita. Kristus gre s prežalostnim srcem naprej, in Marija hodi skoraj obnemogla za njim. Oh, kako žalostno je bilo to poslavljanje!

Tukaj si domišljuj, pobožna duša, da ti Kristus tako-le govori: Poglej, kristjan, in vtisni si v srce: Zato, da sem tebe odrešil, sem zapustil svojo ljubo Mater. Ti veš, da nisem nobene stvari bolj ljubil kakor svojo Mater; vendar sem jo zavoljo tebe s toliko žalostjo zapustil. Tako te jaz ljubim; kako ljubiš pa ti mene? Najljubše, kar sem na svetu imel, sem zapustil zavoljo tebe: kaj zapustiš pa ti iz ljubezni do mene? Ali si kdaj tudi en košček kruha ali en požirek vode zavoljo mene pustil ali vbogajme dal; si kdaj eno prazno besedo, ali kratkočasno govorjenje zavoljo mene opustil?

Zato govori svojemu Odrešeniku tako-le: O preljubeznivi Jezus, kako velika je tvoja ljubezen do mene, da si zavoljo mene zapustil svojo ljubo Mater. O neizrečena ljubezen! O Jezus, moj zvesti ljubitelj, jaz ljubim tebe in hočem, zato da tebe najdem, posedem in ljubim, rad vse zapustiti, kar mi brani, tvoje zapovedi zvesto izpolnovati. Posvetnega veselja in hudobnega govorjenja svojih prijateljev hočem se ogibati v zahvalo za to, da si se ti iz ljubezni do mene ločil od svoje ljube Matere. Odpusti mi, o Jezus, da nisem tvoje ljubezni do sedaj bolje spoznal in ti je povrnil. Zahvaljujem se ti za tvojo veliko ljubezen in ti darujem tvojo žalost in žalost tvoje Matere za vse posvetno veselje in za vse ničemernosti, ki sem jih kdaj zoper tvojo voljo iskal.

5. Premišljuj, da se je Marija z drugimi svetimi ženami podala v posebno stanico, kakor ji je bil Kristus rekel, in je ondi prebivala.

Potem, ko se je zopet malo oddahnila, je Marija hotela izpolniti Jezusovo željo; začela je svoje tovarišice tolažiti in poučevati, naj pri Jezusovem trpljenju sicer žalujejo, vendar pa ostanejo stanovitne v veri; naj se ne dajo v veri motiti, ko bodo videle, da Jezusa bičajo, pretepavajo, s trnjem venčajo in križajo. Tukaj moramo opomniti, da akoravno je ženska narava slabeja kakor moška, vendar so ostale one bolj stanovitne in bolj močne ves čas Kristusovega trpljenja kakor mnogi učenci in apostoli. Med temi ženami je bila

najmočnejša in najboljša Marija Magdalena; njena goreča ljubezen do Jezusa jo je držala po koncu in ji dajala moč, da je vedno srčna in stanovitna ostala, Mater božjo vedno spremljevala in ves čas Jezusovega trpljenja je nikdar ni zapustila, ter se vselej skazala, da je najzvestejša Gospodova učenka. Zato prosi tudi ti Gospoda, da ti dá stanovitno ljubezen, in moli:

Hvaljena bodita Jezus in Marija z vsemi svojimi zvestimi prijatelji vekomaj! Amen.

1. O najdobrotljivejši Jezus, jaz te prosim po najzvestejši in najpopolnejši ljubezni Marije, tvoje Matere, in tudi po stanovitni ljubezni Marije Magdalene spokornice, uči in krepi me slabega grešnika, da vendar enkrat začnem tebe goreče ljubiti in da me od tvoje ljubezni ne loči ne stiska, ne preganjanje, ne življenje, ne smrt, ne čas, ne večnost; temveč da v tvoji sveti ljubezni ostanem stanoviten v času in večnosti. Amen.

2. O dobrotljivi Gospod, jaz te prosim po žalostnem poslavljanju od tvoje ljube Matere, dodeli, da se iz ljubezni do tebe od vseh stvari ločim in jih zapustim, ki mi branijo služiti in tebe ljubiti. Amen.

3. O žalostna Devica Marija, jaz te prosim po prežalostnem slovesu, ki si ga vzela od svojega ljubega Sina, usmili se moje uboge pregrešne duše, ko se bo iz tega sveta ločila, in ohrani jo s svojo mogočno prošnjo, da ne bo vekomaj od Boga ločena, temveč se vekomaj veselila z Bogom, pri Bogu in v Bogu. Amen.

3. Kako je Kristus jedel velikonočno jagnje.

»*Učenik pravi: Moj čas je blizu, pri tebi hočem imeti veliko noč s svojimi učenci.*« (Mat. 20, 18.)

1. Premišljuj, kako in zakaj so v starem zakonu velikonočno jagnje klali in jedli, namreč v spomin na odrešenje iz egiptovske sužnosti.

Ko so bili Izraelci še v Egiptu, in jih kralj Faraon ni hotel pustiti iz sužnosti, je Bog rekel Mojzesu: „To noč pošljem angela,

ki pojde iz hiše v hišo in v vsaki hiši bo umoril prvorojeno dete in prvorojeno žival; potem vas bo kralj pustil iti iz dežele. Zato da pa angel Izraelcem ne prizadene nobene škode, naj vsak hišni gospodar jagnje, ki je eno leto staro, zvečer zakolje, šopek hizopa v kri pomoči in s krvjo oba podboja in naddurje poškropi. In kjer bo morilni angel videl kri na durih, tam pojde mimo, in v tisti hiši ne bo nobenega umoril. Zaklano jagnje pa naj spečejo in tisti večer z opresnim kruhom in z grenkim zeliščem vsega snejo. In Bog je nadalje govoril: Tako ga pa jejte: Svoja ledja prepasujte in črevlje imejte na nogah, in držite palice v rokah in hitro jejte, in nič naj ne ostane od njega do jutra. Ako je pa premalo družine v hiši, da bi mogla použiti jagnje, naj privzame svojega soseda, da bodo mogli použiti jagnje."[1])

Vse to so Judje takrat storili; tisto noč je Bog pomoril vse prvorojeno med Egipčani, ljudi in živali. Zato se je kralj Faraon tako prestrašil, da je Izraelsko ljudstvo rad spustil in še celo silil, naj le hitro gre iz Egipta; in tako so bili rešeni. V spomin na to rešitev je Bog ukazal, da naj vsi Judje vsako leto na tisti dan, to je, ščip ali polno luno, ki sledi po dvajsetem dnevu meseca sušca, velikonočno jagnje koljejo in jedo zvečer, ko se na nebu prikažejo zvezde. In drugi dan potem naj bo njih velika noč. Judje še dandanašnji praznujejo svojo veliko noč v spomin rešitve iz egiptovske sužnosti.

Mi pa obhajamo veliko noč drugače, in sicer v spomin na pravo odrešenje po Jezusu Kristusu, in tudi ne tisti dan kakor Judje. Judje namreč ne praznujejo svoje velike noči v nedeljo, temveč na tisti dan, ko je ščip ali polna luna, to je, štirinajsti dan meseca, ki mu pravijo Nisan. Mi pa praznujemo veliko noč vsako leto v nedeljo, ker je Kristus, naše velikonočno jagnje, za nas zaklano (ki nas ni iz egiptovske, ampak iz peklenske sužnosti rešil), v nedeljo od smrti vstal.

2. Premišljuj obrede pri klanju in poživanju velikonočnega jagnjeta.

Da so Judje svoje velikonočno jagnje z večjo pobožnostjo jedli, so pozneje pristavili veliko obredov ali ceremonij. Jagnje namreč so pet dni pred veliko nočjo vzeli domu, prali in čistili in mu glavo venčali z lepo dišečimi cvetlicami. Zvečer pred veliko nočjo, okoli treh popoldne, so se zbrali in hišni gospodar, praznično oblečen, je jagnje zaklal in je s krvjo poškropil podboje vrat. Nato so celo jagnje nataknili na raženj in spekli. Drobek pa so oprali in očistili ter posebej spekli.

[1]) II. Mojz. 12, 3—11.

Ko je bilo jagnje pečeno, so vsi, kar jih je bilo v hiši, obuli črevlje, prepasali svoja ledja in vzeli palice v roke. Te palice, ti pasovi in črevlji so bili nalašč za to napravljeni in so jih skrbno hranili. Nato so prav slovesno v skledi prinesli pečeno jagnje in vsi pričujoči so z veseljem jagnje obstopili in peli 117. psalm, ki začenja z besedami: „Hvalite Gospoda, ker je dober; zakaj vekomaj traja njegova milost.“

Nazadnje je hišni gospodar jagnje razdelil in vsakemu dal en kos; ali treba mu je bilo tako rezati, da se jagnjetu ni zlomila nobena kost. Tako so ga tedaj jedli z opresnim kruhom in z grenkim zeliščem; hiteti pa so morali in niso smeli svojih palic odložiti iz rok. Ko je bilo jagnje snedeno, so palice odložili in se vsedli k mizi; na mizi je bilo zopet več drugih jedi, katere so z veseljem uživali in Boga hvalili, da jih je rešil egiptovske sužnosti; ob enem so tudi prosili za pravo odrešenje po obljubljenem Mesiju in Odrešeniku sveta.

Stari judovski obrednik (to je obredna knjiga) pravi tudi še to: da je hišni gospodar, preden je velikonočno jagnje razrezal, prerezal hleb opresnega kruha na dva kosa in eno polovico skril pod prt. Po končani večerji je tisto polovico kruha pa zopet izpod prta vzel in razdelil v toliko koščekov, kolikor oseb je bilo pri mizi (manj kot deset jih ni smelo biti); vsakemu je dal en košček, rekoč: „To je kruh nadloge in bridkosti, ki so ga naši očetje jedli v Egiptu.“ Potem je vzel kozarec vina in blagoslovil, rekoč: „Češčen in hvaljen bodi, o Bog, ki si nam ustvaril sad trte. Potem je on sam malo pil, in vsem pričujočim dal piti, rekoč: „Ta je kelih bridkosti, ki so ga naši očetje pili v Egiptu.“ In vsi so pili iz tistega kozarca.

Nazadnje so vsi vstali in na glas peli šest Davidovih psalmov, katerim so rekali velika aleluja, namreč 112. psalm, ki začenja tako-le: „Aleluja! Hvalite služabniki Gospoda; hvalite ime Gospodovo!“ potem 113. psalm: „Ob izhodu Izraela iz Egipta,“ itd., in tako naprej do 117. psalma: „Hvalite Gospoda, ker je dober“ itd. In tako so hvalili in častili pobožni Judje dobrega Boga in so mu peli hvalo, da jih je rešil iz egiptovske sužnosti in so prosili tudi za pravo, večno odrešenje.

3. Premišljuj, kako je Jezus Kristus zvesto izpolnil vse stare obrede, velikonočno jagnje zaklal in daroval.

Sv. Luka piše: „Približeval se je praznik opresnih kruhov, ob katerem se je imelo klati velikonočno jagnje.“ Zato je poslal Jezus v četrtek rano dva svojih učencev, namreč Petra in Janeza, v Jeruzalem, rekoč: „Pojdita v mesto in ko prideta v mesto, vaju bo srečal človek, ki nese vrč vode; pojdita za njim v hišo, v katero gre, in

recita hišnemu gospodarju: Učenik ti reče: kje je obednica, kjer bom jedel velikonočno jagnje s svojimi učenci?“[1])

Sveti cerkveni očetje pravijo, da je bil ta hišni gospodar bogat mož in skriven učenec Kristusov, namreč Nikodem; bil je tudi ud velikega zbora in je imel svojo hišo, lepo veliko poslopje, ne daleč od Kajfove hiše. Ko sta tedaj učenca prišla in hišnega gospodarja v Kristusovem imenu pozdravila, ju je sprejel prav prijazno. Peljal ju je v hišo in jima pokazal veliko obednico, ki je bila že pripravljena, praznovati veliko noč.

Proti noči, ko je bil čas velikonočno jagnje jesti, je Jezus prišel s svojimi učenci. Hišni gospodar mu je šel naproti, in rekel: Dobro mi došel, ljubi učenik; jaz se veselim, da mi skažeš čast, da hočeš veliko noč pri meni praznovati. In Kristus je rekel: Danes je tej hiši zveličanje došlo, ker ona bo vedno slavljena.

Potem so pripeljali velikonočno jagnje, ki je bilo popolnoma čisto oprano in je imelo venec lepodišečih cvetlic okoli vratú. Ker je bil Kristus glava vseh učencev in kakor hišni gospodar te družine, menijo, da je on jagnje zaklal. Kaj meniš, da je Jezus v svojem srcu čutil, ko je imel ubiti nedolžno žival? Gotovo so se mu solze vdrle, ko je krotkemu jagnjetu vbodel nož v grlo in videl teči njegovo kri. Oh, kako mu je bilo pri srcu, ko je pomislil, da to jagnje pomenja njega; in kakor to jagnje danes svojo kri preliva in mora pustiti svoje nedolžno življenje, da mora tudi on ravno tako jutri še z večjimi bolečinami svojo kri preliti in pustiti svoje nedolžno življenje. Glej, tako je hotel Stvarnik sam svojo lastno stvar zaklati, ubiti in darovati, da je opravil predpodobo samega sebe.

Potem ko je bilo jagnje zaklano in bila njegova kri v skledo ulovljena, je Kristus vzel skledo in je naddurje s krvjo poškropil v spomin, da so Izraelci naddurje svojih hiš v Egiptu s krvjo poškropili, da jim morilni angel ni škodoval.

4. Premišljuj, kako je Kristus s svojimi učenci jedel velikonočno jagnje.

Ko je bilo jagnje pečeno, so ga prinesli na mizo v dragi skledi, ki je bila cela narejena iz dragega kamena, ki mu pravijo smaragd. Potem je Kristus natanko izpolnjeval vse obrede, kakor je zgoraj popisano. In ko je začel jesti, je bil dokaj vesel, in je rekel: „Iz srca sem želel to velikonočno jagnje z vami jesti, preden trpim;“[2]) ker ne bom ga več z vami jedel v prihodnje. Gotovo je tudi svoje učence opominjal, naj z veseljem jedo. Ali lahko verjamemo, da niso bili dokaj veseli, ker so vedeli, da sedaj poslednjikrat večerjajo ž njim.

[1]) Luk. 22, 7—11. — [2]) Luk. 22, 15.

Ko so jagnje pojedli, so odložili palice iz rok, črevlje sezuli, odpasali se in so se vsedli k mizi, zakaj velikonočno jagnje so jedli stoje. Potem so po judovski navadi prinesli jedi na mizo, in kakor se zdi, je Kristus sam delil jedi, hišni gospodar pa je z veseljem dal vse, kar je bilo treba Kristusu in njegovim učencem pri tej večerji. Sv. Bonaventura pravi, da niso bili vpričo samo dvanajsteri apostoli, ampak tudi nekateri izmed dvainsedemdeseterih učencev in Kristusovih prijateljev, ki so na mizo nosili in odnašali in Jezusu stregli. In Jezus je bil posebno vesel in sv. Luka pravi, da je vzel kozarec z vinom, ga dal svojim učencem in hotel, da naj pijejo; kar se je tudi zgodilo, in vsi so pili iz njega. Tako so večerjali in se v resnici veselili; sveti apostoli so namreč počasi pozabili na svojo žalost, ker so videli Jezusa tako veselega. V tem je Jezus delal proti navadi; vemo namreč, da, kdor je v smrt obsojen in mu dajo jesti, ima malo veselja z jedjo in pijačo. Jezus pa, akoravno je vedel, da gre v najgrozovitnejšo smrt, je vendar z veseljem jedel, zato, ker so po njegovi smrti imeli biti odrešeni ubogi grešniki. Zato moramo radi in voljno zanj trpeti, ker je tudi on rad trpel za naše zveličanje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčena bodi njegova ljubezen in dobrotljivost vekomaj! Amen.

Gospod Jezus Kristus, ki si s svojimi učenci v Jeruzalemu pred svojim bridkim trpljenjem poslednjo večerjo obhajal in po predpisu stare postave velikonočno jagnje jedel: dodeli mi, te prosim, svojo božjo milost, da pred svojo smrtjo tebe kot pravo velikonočno jagnje, katero odjemlje grehe svetá, v močno popotnico v presvetem zakramentu s čistim in skesanim srcem prejmem, v gotovo zastavo odrešenja in večnega zveličanja. Amen.

4. Jezus umiva svojim učencem noge.

»*In začel je učencem noge umivati.*«
(Jan. 13, 5.)

1. Premišljuj pri tej skrivnosti nezapopadljivo ljubezen in ponižnost našega Odrešenika.

„Ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel iz tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, ljubil jih je

do konca.“[1]) Evangelist je hotel s tem reči: Glejte, Gospod je ljubil svoje, kakor sam sebe, in še bolj, ker je zanje dal svojo dušo in svoje življenje. Drugič: On jih je stanovitno ljubil do konca, dokler je živel on in dokler so oni živeli. Tretjič: On jih je goreče ljubil, tako da ga je ta ljubezen gnala toliko storiti in trpeti zanje. Zato je bila njegova ljubezen velika in stanovitna, modra in pametna, goreča in prav ponižna. To njegovo ponižnost hoče sv. Janez naznaniti, ko pravi: „Vedoč, da mu je Oče dal vse v roke, in da je od Boga prišel in gre k Bogu,“[2]) to je: akoravno je Kristus vedel, da ima vso oblast v nebesih in na zemlji, in da se vse stvari pred njim tresejo, priklanjajo, ponižujejo in ga molijo, ker je tudi Bog, ki je od Očeta prišel in gre k Očetu; vendar se je ponižal tako, da je hotel svojim učencem umivati noge. Zato „vstane od večerje“, govori zopet sveti Janez, „in dene s sebe svoje oblačilo, in vzame prt, ter se opaše. Potlej vlije vode v medenico in začne umivati učencem noge in brisati s prtom, s katerim je bil opasan.“[3])

Pobožna duša, glej in pomisli, kako ljubeznivi Jezus, vsemogočni Gospod, kateremu je nebeški Oče dal vse v njegovo oblast, tisti Gospod, ki je od Boga prišel in je sam Bog, kako prvi od mize vstane in sam vstane, in pusti svoje služabnike pri mizi sedeti, kakor da bi bili oni njegovi gospodarji, on pa njih služabnik. Potem je sam odložil svoj plašč, slekel je tudi svojo suknjo in ni hotel, da bi mu bil kdo pri tem pomagal.

Nosil je namreč dve suknji, spodnjo suknjo, katero mu je bila njegova Mati stkala, in pa zgornjo suknjo, ki je bila dolga in rjava, kakor so jo nosili ubožni Galilejci. Tretjič gre sam tja, poišče laneno ruto, in si jo predpasa; on sam vzame vode in jo vlije v posodo.

O velika ponižnost, nad katero so strmeli angeli. Da to bolje umeš, vedi, da je ponižnost prva čednost vsakega kristjana in začetek vseh drugih čednosti; kakor je bil Kristus najpopolnejši v vseh čednostih, hotel je biti najpopolnejši tudi v ponižnosti. Zato ni bil noben človek nikoli bolj ponižen kakor Jezus. Zavoljo te ponižnosti mu ni bilo nič ljubšega, kakor če je drugim mogel streči; in zoperno mu je bilo, kadar je moral pripustiti, da so mu drugi stregli, kakor priča sam o sebi, rekoč: „Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, temveč da bi stregel, in dal svoje življenje v odrešenje za njih veliko.“[4])

O milostljivi Bog, daj, da tudi jaz v Bogu in zavoljo Boga postrežem svojemu bližnjemu. Amen.

[1]) Jan. 13, 1. — [2]) Jan. 13, 3. — [3]) Jan. 13, 4. 5. — [4]) Mat. 20, 28.

2. Premišljuj, kako je Kristus svetemu Petru in drugim apostolom umival noge.

Sveti evangelist pravi: „Pride tedaj k Simonu Petru. In Peter mu reče: Gospod, ti mi boš noge umival?“[1]) Kakor da bi bil hotel reči: Ali boš ti, Gospod nebes in zemlje, meni ubogemu grešniku in črvu umival noge? Ali boš ti pokleknil pred mene, ubogega grešnika? Ali boš ti s svojimi presvetimi rokami, ki so nebo in zemljo stvarile in toliko bolnikov ozdravile, umival moje noge? Saj bi me moralo sram biti pred Bogom in ljudmi, in bati bi se moral, da ne bi se angeli jezili nad menoj. „Zato ne boš mi umival nog vekomaj ne.“

Jezus pa mu je odgovoril: „Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj,“ to je: Ako me ne ubogaš, ne bom te spoznal za svojega učenca, in ti ne boš imel nobenega deleža moje milosti in slave, temveč boš ločen od mene. Ko je Peter to slišal, se je ustrašil in rekel: „Gospod, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo,“[2]) to je: Raji ko se dam ločiti od tebe, dam se ti celega umiti. In tako se je Peter usedel in si je pustil umivati noge strmeč in ponižno sramežljiv. Saj je bil on, kateremu po Kristusovem lastnem spričevanju ni meso in kri, ampak nebeški Oče razodel, da je Kristus Sin živega Boga. In to spoznanje, ki je je imel o božji naravi Kristusovi, je bilo brez primere večje kakor to, ki ga imamo mi po veri.

Če se mi čudimo, in ne moremo dovolj zapopasti velike Kristusove ponižnosti, koliko bolj se je od Boga razsvetljeni Peter čudil in zavzel, da je moral videti svojega Boga in Gospoda pred seboj klečati, da mu je umival njegove noge? Zato so mu tekle solze iz oči in njegovo srce je bilo tako ganjeno, da ni mogel dovolj občudovati Jezusove velike ponižnosti. In ko mu je Gospod noge s prtom obrisal in s svojimi presvetimi ustmi poljubil, je njegovo srce čutilo neizmerno ljubezen in sladkost.

Ko je bil tedaj Peter umit, je Jezus prišel k Janezu. Ta učenec pa bi bil tisočkrat raje Kristusu noge umival, kakor pustil, da mu jih on umije; vendar pa, ker je hotel Gospod tako, usedel se je z velikim strahom, in je z velikim spoštovanjem sprejel to čast od Kristusa. Po sv. Janezu je prišel Kristus k Andreju in potem k Jakobu, in tako naprej do poslednjega.

Umiti pa so bili učenci od Kristusa ne samo na telesu, ampak tudi na duši, samo Juda Iškarijot ne; dodelil jim je namreč med umivanjem spoznanje in kes nad njihovimi grehi, kakršnega niso še svoje žive dni občutili. Tudi jim je bil podelil neko znotranjo luč, da so čisto spoznali njegovo nezapopadljivo ljubezen in ponižnost,

[1]) Jan. 13, 6. — [2]) Jan. 13, 7. 9.

in pa svojo veliko nevrednost, tako čast od Kristusa sprejeti. Presladki Jezus je bil ves ponižen in prijazen, ko se je pomikal od enega učenca do drugega, dokler ni vsem umil nog.

3. Premišljuj, kako se je dal izdajavec Juda umiti, pa ne očistiti ali omečiti.

Nazadnje pride Jezus do Juda izdajavca in poklekne pred njim. Juda se je sicer delal, kakor da bi se branil te časti; v svojem srcu pa je malo maral za veliko Kristusovo ponižanje. Tedaj je klečal Gospod nebes in zemlje pred nogami svojega izdajavca, in mu jih je umival s tako ljubeznijo in prijaznostjo, da so se mu čudili ne samo angeli, ampak tudi hudobni duhovi. Kristus je namreč dobro vedel, da ga je Juda prodal, da ga bo to noč izdal, da je njegov najhujši sovražnik, da ima hudiča v srcu; vendar je pred njim pokleknil in mu s svojimi rokami umival noge.

O neizrečena ponižnost, nad katero mora zemlja strmeti; satan je Kristusu obljubil, da mu hoče dati vsa kraljestva sveta, ako poklekne pred njim; sedaj je pred njim klečal, ne da bi ga molil, ampak da bi ga izgnal iz Judovega srca.

Pomisli, človek, veliko ponižnost in neizmerno potrpežljivost Jezusa Kristusa. Da bi Juda ganil k spoznanju in kesanju, se mu je kazal posebno prijaznega, mu je noge poljubil, mu je na tihem rekel, naj vendar pomisli, kaj je storil! Juda pa se je delal, kakor da ni slišal. Vse je bilo zastonj.

Kako je Judova trdovratnost usmiljenega Jezusa bolela v srce! Poslušaj, kako je o tem on sam govoril neki pobožni duši: Še druga bolečina je bila, ki me je mučila in moje žalostno srce prebadala kakor oster meč. Ta je bila hudobna nehvaležnost mojega ljubega učenca, hudobnega izdajavca Juda. Njega sem izvolil za apostola; njemu sem dal oblast, delati čudeže; njemu sem vse, kar je bilo meni dano, izročil, in sem mu vselej skazoval veliko ljubezen, da bi ga odvrnil od njegovega hudobnega naklepa. Toda, bolj ljubeznivo sem ravnal ž njim, bolj hudoben je postajal proti meni. Ko sem opravljal ponižno in usmiljeno delo ter mu umival noge, se je moje srce topilo v solzah ljubezni.

In v svojem srcu sem mu govoril tako-le: Juda, kaj sem ti storil, da me hočeš tako hudobno izdati? Oj ti nesrečni učenec in sin pogubljenja! Zakaj zapuščaš tako svojega ljubega Očeta? Zakaj se hočeš ločiti od svojega dobrega učenika? Jaz ti poljubujem s tako ljubeznijo tvoje noge, in ti hočeš s tolikim sovraštvom poljubiti moja usta? Kako slabo mi povračaš mojo ljubezen, in kako hinavstvo mi vračaš za mojo dobroto! O ljubi moj učenec in sin, jaz ne ob-

jokujem svojega trpljenja in svoje smrti; saj zato sem prišel na svet, da trpim za zveličanje; ali jaz objokujem tvoje strašno pogubljenje in tvoj večni pogin. Te in tem enake besede sem govoril v svojem srcu in sem s solzami močil njegove noge. On pa ni kaj maral za to, da sem klečal pred njim in s priklonjeno glavo mu umival noge.

Iz teh besed spoznaš, kako dobro je Jezus s hinavskim Judom mislil in kako ga boli, ako eno dušo izgubi, ter si na vso moč prizadeva, rešiti jo pogina. Glej, kolika je hudobija grešnika, ki se ne dá omečiti ne po znotranjem božjem glasu, ne po opominjevanju pridigarjev in spovednikov, temveč ostane trdovraten v svojih grehih, kakor da bi Gospodu govoril: „Pojdi od nas, mi ne maramo za znanje tvojih potov.“[1])

4. Premišljuj, kako nas Kristus vse opominja, da naj posnemamo njegov zgled.

„Potem, ko jim je bil umil noge in vzel svoja oblačila, se je zopet usedel k mizi in jim rekel: Veste, kaj sem vam storil? Vi me kličete: Učenik in Gospod, in prav pravite; sem tudi. Ako sem torej jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu umivati noge. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.“[2])

S temi besedami hoče Kristus tudi nas opominjati in spodbosti, da naj posnemamo zgled njegove ponižnosti; če ne, nas bo ravno s temi besedami na sodni dan osramotil, rekoč: „Zgled sem vam dal, da eden drugemu skazujete dela ljubezni,“ vi pa ste se sramovali, posnemati moj zgled in niste opravljali del ponižnosti, niste skazovali dobrot svojim sovražnikom.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso svojo ljubezen, ponižnost in dobroto vekomaj! Amen.

O Jezus, o najponižnejši Učenik in Odrešenik sveta, jaz te hvalim in častim za lepi zgled največje ponižnosti, ker si sam svojim učencem in tudi hudobnemu Judu hotel umivati noge. Prosim te, umij tudi mene od mojih hudobnih nagonov; očisti moje srce vseh grehov in hudobij in daj mi pravo čednost resnične ponižnosti, da se jaz, ki sem prah in pepel in poln vseh pregreh, pred tvojim božjim veličastvom, kakor tudi pred vsemi ljudmi, vedno ponižujem. Amen.

[1]) Job 21, 14. — [2]) Jan. 13, 12—15.

5. Kristus postavi zakrament svetega Rešnjega Telesa.

»In je vzel kruh, ter je zahvalil in zlomil, in jim dal, rekoč: To je moje telo, katero bo za vas dano; to storite v moj spomin.« (Luk. 22, 19.)

1. Premišljuj, kako je Kristus kruh posvetil in izpremenil v svoje presveto Telo.

Med vsemi čudeži, ki jih je Kristus na zemlji storil, ni noben čudež večji in čudovitnejši, kakor milosti polno postavljenje svetega Rešnjega Telesa. Ko je hotel usmiljeni Jezus staro postavo dopolniti in novo začeti, je dal mizo pokriti z drugim čistim prtom in prinesti drugega kruha in vina. Ko se je zopet usedel k mizi, je začel svojim učencem govoriti o svetosti, koristi in potrebi zakramenta, ki ga je hotel postaviti. Začel je z besedami: „Iz srca sem želel, to velikonočno jagnje z vami jesti, preden trpim.“[1]) S temi besedami je hotel dati na znanje svojo gorečo željo, to veliko dobroto nam podeliti.

Potem, ko so bili učenci poučeni o tej veliki skrivnosti, je Jezus vstal, je vzel kruh v svoje svete roke, povzdignil svoje oči z veliko radostjo k Bogu, svojemu nebeškemu Očetu, in mu v imenu vseh ljudi, ki bodo ta presveti zakrament prejemali, dal neskončno hvalo. Njegovo srce se je nekako topilo velike ljubezni do nebeškega Očeta in do vseh ljudi, kateri bodo ta sveti zakrament prejemali. On si je že tistikrat domišljeval, kako radost bodo pobožne duše čutile nad tem zakramentom; zato je tako goreče želel, nam napraviti to duhovno jed in ž njo svojo ljubezen in svoje čednosti nam podeliti in vliti.

Pridi tedaj, o pobožna duša, in pomisli, kako daleč je ljubezen pripravila tvojega Odrešenika zavoljo tebe. Angeli nebeški strmijo in se ne morejo zadosti čuditi, da hoče ženin človeških duš storiti tak čudež. Postavljanje svetega Rešnjena Telesa je namreč za včlovečenjem najvišje in najbolj božje delo, ki ga je vsemogočna roka božja storila, ker presega vso naravo, ves um, vso angelsko in človeško pamet. Potem, ko se je Bogu zahvalil, je Jezus svoje oči zopet obrnil na kruh, ki ga je imel v rokah, in ga je blagoslovil. Potlej ga je s svojimi rokami na dvanajst kosov razlomil za dvanajst apostolov. Ko ga je tedaj hotel posvetiti in premeniti v svoje telo, kako in kaj je počel? Storil je kakor tistikrat, ko je hotel stvariti nebo in zemljo, namreč rabil je svojo vsemogočno besedo, pravi sv. Ambrož. Kakor sta takrat, ko je izgovoril besedo, bila takoj nebo

[1]) Luk. 22, 15.

in zemlja, ravno tako, ko je sedaj izgovoril: „To je moje Telo!“ bil je kruh izpremenjen v njegovo presveto meso in kri.

O čudovita, nezapopadljiva, vsemogočna beseda, ki je iz kruha naredila Kristusovo telo! Kdo je kdaj kaj takega slišal? Kdo bi si mogel le misliti, da bo Bog storil tak čudež svoje božje ljubezni in vsemogočnosti? Kaj so si pač mislili angeli, ko so s svojimi očmi videli, da se je po moči štirih besed blagoslovljeni kruh izpremenil v Kristusovo telo? Oni so pokleknili na tla in molili presveti zakrament. Tu so strmé premišljevali neskončno vsemogočnost in neizrečeno ljubezen božjo do človeškega zveličanja. In kakor serafi v nebesih gledajoč skrivnosti presvete Trojice od prevelikega čudenja skoraj ne morejo nič drugega govoriti, kakor le vedno prepevati: „Svet, svet, svet, Gospod Bog Sabaot,“ ravno tako angeli, premišljujoč to božje izpremenjenje, niso mogli prevelikega čudenja skoraj nič drugega govoriti, kakor: Dobrotljiv, dobrotljiv, dobrotljiv je naš Gospod Jezus Kristus proti človeškemu rodu, da je iz ljubezni do njega postavil zakrament, čegar sadú mi s svojim umom zapopasti ne moremo.

2. Premišljuj, kako je Jezus Kristus apostole obhajal.

Kmalu po posvečenju je bilo obhajilo, ali zaužitje tega zakramenta, ki se godi skrivnostno, nezapopadljivo, nevidno in vendar resnično. Kdo si more to prav misliti, ali zapopasti, da ko človek jé pravo meso svojega Boga in pije njegovo kri, vendar Boga nič ne rani, nič ne poškoduje? Kdo more zapopasti, kako je to, da, ko je človek svojega Boga užil, Bog vendar ostane cel, se lahko tisoč in tisočkrat použije? Ali niso to čudeži, ki presegajo vso naravo? Pa vendar nadnaravna vera vse to spozna, ker je Bogu vse mogoče.

Prvi, ki je užil ta nebeški kruh, je bil on sam, ki je ta najsvetejši zakrament postavil, kakor mislijo nekateri učeniki.

Za Kristusom so se vsi apostoli vredno in pobožno obhajali; samo izdajavec Juda se je nevredno obhajal. Oni so bili namreč od sv. Duha popolnoma poučeni, kako čudapolna, sveta in nadnaravna jed je to; zato so tudi z veliko ponižnostjo, spoštovanjem, z nekakim svetim strahom, z ljubeznijo in pobožnostjo užili to presveto jed. Eden za drugim je pred Kristusom pokleknil in s solznimi očmi prejel iz Kristusovih rok nebeški kruh.

3. Premišljuj, kako je Kristus vino izpremenil v svojo presveto Kri in dal apostolom.

Potem je vzel Jezus kozarec v podobi keliha, kateri kelih so potem mnogo let skrbno hranili v Jeruzalemu. Ta kelih z vinom je vzel Kristus v svoje častitljive roke, je zopet vstal in zahvalil svojega ne-

beškega Očeta. Potem je kelih blagoslovil in pobožno ter počasi nad njim govoril besede posvečenja, s katerimi je vino izpremenil v svojo presveto Kri. Kmalu potem, ko je bil kelih posvečen, je najprej on sam iz njega pil. Potem ga je dal Petru, rekoč: „Vzemite in pijte iz njega vsi!“ In apostoli so trepetaje vzeli kelih in spoštljivo pili vsi iz njega, ker so trdno verovali, da je pod podobo vina skrita prava Kri Jezusa Kristusa, ki je imela biti za grehe sveta drugi dan prelita, kakor je Jezus sam očitno rekel. Tako so sveti apostoli prejeli prvo sveto obhajilo in gotovo tudi tako milost, veselje in tolažbo, da so svoje žive dni pomnili to uro.

4. Premišljuj, kako je Kristus apostolom dal oblast, izpreminjati kruh in vino v njegovo Telo in Kri.

Potem, ko so vsi apostoli prejeli sveti zakrament, hotel jim je še eno milost izkazati; namreč oni naj bi imeli oblast, pravo Telo in pravo Kri Kristusovo, kakor je on sam storil, posvečevati in drugim deliti. Zato jim je rekel: „To storite v moj spomin,“ to je, kakor sem namreč kruh v svoje Telo in vino v svojo Kri izpremenil in vam razdelil, ravno to delajte tudi vi, izpreminjajte namreč kruh in vino v moje Telo in v mojo Kri, uživajte sami in dajajte tudi drugim. In to delajte v moj spomin, — v spomin ljubezni, katero sem vam zdaj izkazal, in vam jo izkažem jutri, ker dam za vas svoje Telo in svojo Kri.

Ko je tedaj Kristus postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa in svoje apostole posvetil v mašnike, je končal večerjo s prelepo zahvalno molitvijo in je z učenci molil hvalno pesem, namreč 112. psalm, ki se začenja z besedami: „Hvalite služabniki Gospoda!“ itd. in pet sledečih psalmov, katerih šest psalmov so Judje po velikonočni večerji po navadi peli na glas. To sveto navado je hotel tudi Kristus držati in dati zgled, da imamo Boga zahvaliti ne samo po užitju telesne jedi, ampak tudi po svetem obhajilu za duhovno hrano.

5. Premišljuj, kako sveto večerjo nam je Kristus pripravil v tem presvetem zakramentu.

Ta sveti zakrament je namreč zares obed v okrepčevanje in poživljanje, očiščevanje in posvečevanje naših duš in tako nam dokaj koristen in zveličaven, ker se v tem zakramentu Jezus [kakor Bog in človek druži z našimi dušami in tudi telesu pravičnega kristjana dodeljuje kal prihodnje neumrjočnosti in slave. Po vrednem obhajilu se v nas pomnoži posvečujoča milost, posebno pa vera, upanje in ljubezen. Ta milost je za telo in dušo, za vse dušne in telesne bolezni in za vse časne in večne potrebe koristna, bolj kakor vsaka druga. In to izbrano, izvrstno jed ponuja Kristus; lahko jo uživaš

kadarkoli želiš. Poslušaj, kako Kristus po sv. Avguštinu sam govori: „Jaz sem jed velikih, to je, vernih; rasti in postani velik, da moreš tudi ti to jed uživati. Potem ne boš ti mene v sebe premenil, kakor se godi s telesno jedjo; temveč ti boš drugačen postal in se nekako premenil v mene.“

Pomisli torej, moj kristjan, da je Bog sam, ki ti je gostijo napravil, in on sam je tvoja jed, tvoj zdravnik in zdravilo. Kdor namreč to jed užije, prejme resnično Boga in se hrani s pravim mesom in s pravo krvjo našega Gospoda, Jezusa Kristusa. Ali ni to čudež, ki presega vse čudeže? Ali ni to ljubezen, ki presega vsako ljubezen? Kako je mogoče, da nas Jezus ljubi bolj nego tako, da se nam sam daje v jed? Kakor se namreč nobena reč s človekom ne sklene in ne združi ožje kakor jed, katero uživa, tako tudi ni mogel Jezus se ožje z nami združiti, kakor tako, da je postal naša jed. To je tako božje delo, da kdor ga prav premišljuje, mora se vneti ljubezni in pobožnosti; ker se nam v tem zakramentu Kristus daruje s svojimi čednostmi in zaslugami, kolikor jih more človek v sebi sprejeti. Moli torej:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za postavljenje zakramenta svetega Rešnjega Telesa in za svojo neskončno dobroto vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Gospod Jezus Kristus, mi te častimo in hvalimo za tvojo veliko ljubezen in dobroto, s katero si zakrament svetega Rešnjega Telesa postavil, v katerem se nam podeljuješ v močno daritev, v duhovno jed in hrano, v zdravilo in poživljanje in hočeš z nami ostati do konca sveta. Oh, obudi v nas žive želje in pravo lakoto po tem presvetem zakramentu in dodeli, da ga s čistim telesom, s pravo ponižnostjo, z očiščeno vestjo, z gorečo ljubeznijo in željo v svetem obhajilu prejemamo, in pri sveti maši pobožno darujemo za žive in za mrtve, k tvoji časti in slavi in v našo dušno korist in večno zveličanje. Amen.

6. Kristus in njegov izdajavec.

»*In po grižljeju je šel satan vanj (namreč v Juda Iškarjota).*« (Jan. 13, 27.)

1. Premišljuj, kako milo je Kristus pred in po postavljenju zakramenta svetega Rešnjega Telesa tožil nad izdajavcem in nad njegovim poginom.

Večno pogubljenje nesrečnega Juda je šlo Jezusu tako k srcu, da je storil vse mogoče, da bi ga rešil. In to je Kristus storil ne samo zavoljo tega nesrečnega človeka, ampak tudi zavoljo vseh ubogih grešnikov; da namreč nad tem zgledom vidijo in spoznajo, kako mu je žal, če se ena duša pogubi. Če se kdo pogubi, ni Kristus, ampak grešnik sam kriv svoje pogube, ker ni hotel ponujane milosti božje imeti in ž njo vred delati za svoje zveličanje.

Zato je že med umivanjem nog Judu na skrivnem očital njegov greh in menil njegovo omadeževano vest, ko je rekel: „Vi ste čisti, pa ne vsi!“[1]) ker je hotel s tem naznaniti, da dobro pozna Judovo hinavstvo in izdajstvo. Potem, ko je bil vsem svojim učencem umil noge in se je zopet usedel, je hotel še enkrat omečiti trdo Judovo srce. Sv. Janez namreč pravi, da je bil Jezus žalosten v duhu in je rekel: „Resnično, resnično vam povem: Eden izmed vas me bo izdal.“[2]) Pomisli to dobro, grešnik, in glej, kako je Jezus žaloval nad Judovim poginom.

Žalosten je bil v duhu, ker ga je bolelo srce, da se ima ta ubogi človek pogubiti. Zato je rekel očitno pred vsem svetom, da on tega ni kriv, temveč da je storil vse, kar je mogel, da bi bil rešil to dušo. Storil je še vse, kar je mogel, da bi bil nesrečni Juda spoznal svoj greh. Zato je pristavil še strašne besede: „Sin človekov sicer gre, kakor je pisano o njem; toda gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da ne bi bil rojen tisti človek.“[3])

Te strašne besede naj si vsak grešnik vtisne v svoje srce in misli si naj, da Kristus te besede njemu govori. Kolikorkrat namreč človek smrtno greši, tolikokrat izda Kristusa, zapodi svojega Gospoda iz svojega srca in odpre svoje srce hudobnemu duhu; zato je tako izdajstvo tolika sramota in krivica storjena Bogu, da se z besedami ne dá popisati. — Zato more Kristus, kadar ga kdo s smrtnim grehom spodi iz svojega srca, tudi njemu govoriti: „Sin človekov sicer gre“ iz grešnikovega srca, „toda gorje človeku, kateri ga spodi; bolje bi mu bilo, da ne bi bil nikdar rojen.“

2. Premišljuj, kako Gospod izdajavca vendar ni popolnoma in vsem učencem razodel.

Ko so učenci slišali strašne besede, so se dokaj prestrašili in so se popraševali, kdo neki bi mogel biti ta človek? Tudi hudobni Juda je vprašal svojega soseda, ali ne ve za izdajavca? To pa je storil le zavoljo tega, da bi nihče ne mislil nanj. Zato se je bal, da ne bi ga Kristus popolnoma razodel.

[1]) Jan. 13, 10. — [2]) Jan. 13, 21. — [3]) Mat. 26, 24.

Ker pa niso nič zvedeli s tem popraševanjem, so bili dokaj žalostni; bali so se namreč, da ne bi bili sami postali nekako izdajavci. Da bi tedaj za gotovo zvedeli, so začeli eden za drugim Gospoda vprašati: „Gospod, ali sem jaz?“ On pa je odgovoril in rekel: „Kateri pomaka z menoj roko v skledo, ta me bo izdal.“[1])

Vendar pa je Juda s Kristusom pomakal roko v skledo; in ker so vsi vprašali, si je mislil: ako jaz ne vprašam, bodo spoznali, da sem jaz. Zato je rekel tudi on Kristusu: „Učenik, ali sem jaz?“[2])

Na to vprašanje bi mu bil Kristus lahko rekel: Oj ti predrzni človek, kako moreš kaj takega vprašati? Saj dobro veš, da si ti izdajavec. Ali Jezus mu je le prijazno rekel: „Ti si rekel,“ to je: Kakor si rekel, tako je. Tu bi bili drugi učenci lahko spoznali, da mora Juda biti hudobnež; pa oni so bili tako zmôčeni, da niso tega zapazili. Juda pa je spoznal, da Kristus vé za njegovo izdajstvo in da želi, da bi opustil ta svoj hudobni naklep.

Vsi učenci bi bili radi vedeli, kdo je izdajavec, posebno sv. Peter. Zato je pomignil sv. Janezu, ki je bil Kristusu najbližji, naj popraša Učenika, kdo je izdajavec. Sv. Janez je tudi sam želel izvedeti, zato se je dokaj prijazno naslonil na Jezusove prsi in rekel: „Gospod, kdo je?“ Jezus mu tiho odgovori: „Tisti je, kateremu bom jaz podal pomočeni kruh.“ In je pomočil kruh ter ga dal Judu,[3]) kakor da bi mu hotel skazati čast pred vsemi drugimi.

Ko je sv. Janez videl, da je Juda izdajavec, zdelo se mu je nemogoče, da bi Juda mogel kaj takega storiti, ker je videl, da mu Jezus pred vsemi učenci izkazuje toliko ljubezen.

3. Premišljuj, kako je Kristus naposled Juda popustil in ga prepustil njegovi hudobnosti in gotovemu poginu.

Usmiljeni Gospod je dal Judu grižljej kruha in ga je hotel s tem znamenjem svoje posebne ljubezni omečiti; trdovratni človek pa je bil tako otrpel, da ga ni moglo nič več omečiti; temveč on je iz ljubezni do denarja vedno ostal pri svojem hudobnem sklepu, da hoče Kristusa izdati.

Ko je tedaj Gospod videl, da mu ni pomagati, odtegnil je svojo roko od njega in je dovolil hudiču, da ga je vzel v svojo oblast. Zato pravi sv. Janez: „In po grižljeju je šel satan vanj,“[4]) ne, da bi bil Juda obseden, temveč da je hudič dobil oblast črezenj, peljati ga iz greha v greh. Zato ga je neprenehoma naganjal, naj gre in Kristusa izda. Ta skušnjava je bila tako močna, da ni imel miru, dokler ni šel ven.

Zato je vstal in menda se je Jezusu priklonil, češ, da vpraša za dovoljenje, če sme iti ven. Kristus pa mu je rekel: „Kar misliš storiti,

[1]) Mat. 26, 23. — [2]) Mat. 26, 25. — [3]) Jan. 13, 26. — [4]) Jan. 13, 27.

stori brž!“ to je, pojdi hitro in opravi, kar misliš storiti. In ker je Kristus to rekel, drugi učenci niso vedeli, da je Juda šel Jezusa izdat, temveč so mislili, da gre po kakem potrebnem opravilu. Tako je šel nesrečni Juda proč od svetih apostolov in se ni nikoli več vrnil.

Kakor hitro ga je namreč hudobni duh spravil iz svete družbe, ga je pahnil iz enega greha v drugega in ga je nazadnje pripravil v obup, da se je obesil in se vekomaj pogubil. Zato mora sedaj ta nesrečni človek v strašnem peklenskem ognju vekomaj goreti in trpeti. Tu je treba pomisliti, da pravi sveti evangelist o Judu: „On je šel precej ven. Bila je pa noč.“[1])

To nam kaže v podobi, da kdor se loči od svete rimsko-katoliške cerkve, ljubi noč, krivoverstvo in zmoto, in tako pride v noč ali temo, katere nas Bog varuj po Kristusu, Gospodu našem.

4. Premišljuj, zakaj Kristus začetek svojega trpljenja imenuje poveličanje.

Ko je bil Juda odšel, je rekel Jezus: „Sedaj je Sin človekov poveličan in Bog je poveličan v njem.“[2]) Hotel je reči: Sedaj je moj izdajavec proč, ki me bo izdal v smrt; s tem bo božja pravica in usmiljenost poveličana in razodeta moja ljubezen do človeškega rodu.

Zato je začel s svojimi učenci prijaznejše govoriti in jim je rekel: „Otročiči, še malo časa sem pri vas. Jaz grem, kamor vi ne morete iti za menoj. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj.“[3])

Potem, ko jim je dolgo govoril o ljubezni, jim je hotel še drugače pokazati svojo ljubezen, zato jim je dolgo govoril in jih tolažil. Začetek tega govora so besede: „Vaše srce naj se ne prestraši. Verujete v Boga, tudi v me verujte!“[4]) Ta evangelij se bere na god in praznik svetih apostolov Filipa in Jakoba. Dà, vsi evangeliji, ki se berejo na tretjo, četrto, peto in šesto nedeljo po veliki noči, so vzeti iz Kristusovega govora, v katerem jemlje slovo od svojih ljubih učencev.

Med drugim se je potožil Jezus posebno o tem, da so imeli njegovi učenci pobegniti. Ta njih beg mu je šel tako k srcu, da ni mogel molčati, temveč je svojo žalost radi tega razodel s temi-le besedami: „Vi vsi se boste pohujšali nad menoj to noč, ker je pisano: Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce;“[5]) to je: oj

[1]) Jan. 13, 30. — [2]) Jan. 13, 31. — [3]) Jan. 13, 33—35. — [4]) Jan. 14, 1. — [5]) Mat. 26, 31.

moji ljubi učenci, kako žalost mi boste naredili to noč! Jaz sem bil vselej pri vas kakor skrben pastir pri svoji čredi in sem vas varoval. Ali to noč bom jaz, vaš pastir, udarjen, ujet in odpeljan; in vi, moji učenci, kakor uboge zapuščene ovčice boste razkropljeni, boste pobegnili in mene, ki sem vaš zvesti pastir, pustili v rokah mojih sovražnikov. Peter pa in vsi učenci so rekli: „Mi te ne bomo zatajili;“[1]) to je: Ljubi učenik, ne misli, da bomo to storili, ne; na strani ti bomo stali kakor zvesti prijatelji. In ako tebe ujamejo, hočemo tudi mi s teboj iti v ječo in v smrt.

Tako so res govorili, toda niso tako storili. Ko je bila namreč nevarnost, pobegnili so vsi iz strahu pred ječo. Ta nezvestoba je Kristusa bolela bolj, kakor si človek misli. Saj vidimo, ako se komu prijatelj, na katerega se je zanašal, o času potrebe izneveri in ga popusti, ga to dokaj boli; tako in še bolj je Kristusa bolela v srce nezvestoba njegovih vernikov ali tistih, ki so le še po imenu kristjani, kateri „trdijo, da Boga poznajo, z deli ga pa tajé“,[2]) kakor uči in piše sv. Pavel.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, najzvestejši prijatelj, vsak čas in vekomaj! Amen.

O Jezus, ti najzvestejši prijatelj, strašijo me ti zgledi človeške slabosti in nestanovitnosti, in mi dajejo zpoznati mojo slabost, nezvestobo in nestanovitnost. Zato te pohlevno prosim po vsem tvojem znotranjem trpljenju, ki si ga prenašal in trpel zavoljo nezvestobe, bega in nestanovitnosti svojih učencev in tudi zavoljo hudobnega Judovega izdajstva: ohrani in okrepčaj mene slabega grešnega človeka, da s pomočjo tvoje milosti v dobrem in v tvoji službi, v tvoji ljubezni in v vseh čednostih ostanem stanoviten in srčen do smrti. Amen.

---

[1]) Mat. 26, 35. — [2]) Tit. 1, 16.

Tretje poglavje.

Kristusova žalost in bridkost na Oljski gori.

1. Kristus gre s svojimi učenci na vrt in postaja žalosten.

»*In začel je žalosten in otožen prihajati.*«
(Mat. 26, 37.)

1. Premišljuj, kako je Kristus s svojimi učenci šel ves žalosten v vrt na Oljsko goro.

Sv. Janez piše o tem tako-le: „Ko je bil Jezus to izgovoril, je šel s svojimi učenci črez potok Cedron, kjer je bil vrt.“[1]) Potem, ko je Jezus hišnega gospodarja zahvalil za izkazano ljubezen, je šel zvečer pozno s svojimi žalostnimi učenci z gore Sion doli, skozi mestna vrata do Jozafatove doline, in v celi sveti družbi ni bilo nič kakor žalost in otožnost. Ubogi učenci so bili namreč žalostni, da imajo sedaj izgubiti njega, katerega so nad vse ljubili. In Jezus je šel med njimi tako žalosten kakor človek, ki je v smrt obsojen. Vso to pot je bil tako otožen, kakor da bi se vedno boril s smrtjo. Tako žalosten je bil videti, kakor da bi smrtno bridkost zares v svojem srcu občutil. Njegova duša je bila polna bridkosti in strahu, njegov život se je tresel, bledel je, kakor da bi že umiral, in srce mu je glasno bilo. Pomisli, kako je bilo ubogim učencem pri srcu, ko so Jezusa videli takega.

Ko je tedaj pol ure od mesta prišel do pristave, ki se kliče Getsemani, je peljal svoje učence v neki vrt in jim je dejal: „Sedite tukaj, da grem tja in molim.“[2]) Ubogi učenci so se močno bali; Jezus pa jih je tolažil in zagotovil, da se jim ne bo nič žalega zgodilo, ter jim je rekel: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo.“[3]) In vzel je s seboj Petra, Jakoba in Janeza, in ko je ž njimi šel malo naprej, jim je rekel: „Moja duša je žalostna do smrti! Ostanite tukaj in čujte z menoj. In se je odtegnil od njih,“ kakor pravi sv. Luka, „za lučaj kamna.“[4])

S temi besedami je Jezus pokazal, kako nerad se loči od svojih učencev; zakaj učenci so hoteli ž njim iti; on pa jih ni smel vseh s seboj vzeti, ker je dobro vedel, da bi se nad njim pohujšali, ako bi ga videli v njegovi veliki žalosti, in da bi izgubili vero. Ko je tedaj Jezus od njih vzel žalostno slovo, so se vsedli na vrtu in od žalosti zadremali.

[1]) Jan. 18, 1. — [2]) Mat. 26, 36. — [3]) Mat. 26, 14. — [4]) Luk. 22, 41.

2. Premišljuj, kako je Kristus trem učencem posebej razodel svojo žalost in otožnost.

Potem, ko se je poslovil od osmerih učencev, je šel s tremi apostoli okoli štiri in trideset korakov naprej v vrt, katerega si je bil od večnosti odločil za to žalostno skrivnost. V tem vrtu je hotel svoje bridko trpljenje šele prav začeti in obilo poplačati vse slasti, ki jih grešniki uživajo v grehih. Zato piše sv. Matej: „In je vzel s seboj Petra in Cebedejeva sina in je začel žalosten in otožen prihajati.“[1]) Posebno vredno, da se omeni, je to, kar pravi sv. Matej, da „je začel žalosten prihajati.“

Da to bolje umeš, pomisli, da je Kristus doslej vedno želel svojo smrt in da se je veselil te ure. Ker je bil namreč Bog, dajala je njegova božja narava moč njegovi človeški naravi ter jo tolažila in v njej vnemala željo, trpeti za človeško zveličanje. Ko je pa prišel na Oljsko goro, odtegnila je božja narava človeški svojo tolažbo, človeška narava je bila sama s svojimi naravnimi močmi, tako da od tega trenotka do zadnje minute njegovega življenja uboga človeška narava ni prejela nobene tolažbe več od božje narave, temveč ji je bilo sami trpeti ves svoj križ tako, kakor mora svoje muke trpeti vsak drug človek, katerega Bog pusti brez vse tolažbe.

Ker je tedaj Bog Kristusa precej, ko je bil stopil v vrt, pustil brez vse tolažbe, zato je bil v tem trenotku od take žalosti in otožnosti prepaden, da je ne more noben človek popisati. Sami sveti evangelisti je niso mogli popisati, temveč pravijo le: „On je začel biti žalosten in otožen.“

Trije občutki namreč: žalost, strah in otožnost so bili v njem tako veliki, da ni nikdar noben človek skusil kaj takega. Ako bi vsa žalost, ves strah in vsa otožnost, ki je bila kdaj v vseh človeških srcih, vkup bila v enem samem človeškem srcu, vendar ne bi to srce prestajalo tako velike žalosti in otožnosti, kakršno je trpelo Kristusovo srce. Pomisli, človek, koliko je trpelo Jezusovo presveto srce, ko so ga naenkrat napadle te tri grenkosti, enako trem oboroženim vojskam.

Premišljuj svojega ljubega Zveličarja, kako stoji pri svojih treh učencih, in premišljuj njegovo zunanjo podobo. Začel se je tresti in otožen biti. Obledel mu je obraz, obledele so mu ustnice, oči so vdrte in srce mu močno bije. Kakor če kdo ponoči pred seboj zagleda strašno pošast, se zgrozi in zavzame, tako se je zgrozil in zavzel Gospod Jezus Kristus, ki je pred seboj stati videl strašno smrt, grozne muke, pa tudi neštevilno grdih grehov in hudobij

[1]) Mat. 26, 37.

celega človeškega rodú, kot tri strašne pošasti sovražne vojskine trume.

Zato je rekel silno otožni Jezus: „Moja duša je žalostna do smrti,“[1]) to je: Jaz sem tako poln bridkosti in žalosti, da mislim, da mi mora žalosti počiti srce, ker vidim, kako me bodo to noč ujeli, zvezali, bili in kot revnega črva teptali z nogami. Jaz vidim, kako bom jutri neusmiljeno tepen, mučen, križan in umorjen. Oh, jaz vidim, koliko udarcev in ran, koliko kletvin, bolečin in muk mi bo prestati. To vse se mi zdi tako strašno, da mi smrtni pot na čelo stopa in moje srce mi hoče same groze v prsih počiti. O smrt, kako si grenka! O greh, kako strašen si mi!

3. Premišljuj srčno sočutje svetih treh apostolov.

Ti trije apostoli so dobro vedeli, da Kristus to žalost trpi bolj zavoljo njih, kakor zavoljo samega sebe, ker je namreč imel veliko sočutje ž njihovim sedanjim in prihodnjim trpljenjem.

On sam je to neki pobožni osebi razodel rekoč: Bila je še druga bolečina, ki je hudo ranila moje srce, ker sem namreč dobro vedel, kako se bodo moji ljubi učenci od strahu razkropili in koliko muk in bolečin jim bo zavoljo mene prenašati. Nikoli ni bilo učenika, da bi bil ljubil svoje učence tako srčno, kakor sem jaz ljubil svoje učence, apostole in brate. Akoravno sem namreč vedno neskončno ljubil vse ljudi, vendar sem še posebno ljubezen čutil do tistih, s katerimi sem na svetu živel v družbi. Zato sem zavoljo njih čutil posebno bolečino v svoji žalostni duši in sem rekel bolj zavoljo njih, kakor zavoljo samega sebe, tiste bridke besede: „Moja duša je žalostna do smrti,“ iz velikega sočutja, ki sem ga čutil, da imajo brez mene biti tako zapuščeni. Ta otožnost je bila tolika, da se mi je zdela telesna ločitev od njih druga smrt in mi je zavoljo velike ljubezni skoraj na kose rezalo moje srce. Tistikrat sem tudi videl, kako bodo enega mojih apostolov zavoljo mene križali, drugega strgali, zopet drugega ob glavo dejali in vse z mnogovrstnimi mukami zavoljo mene umorili. Kako me je vse to bolelo, moreš nekoliko spoznati iz tega, da pomisliš, kako bi tebe bolelo srce, ako bi človek, ki ga s sveto ljubeznijo ljubiš, imel zavoljo tebe po nedolžnem trpeti. Ker sem bil jaz nekako vzrok, da je bilo mojim ljubim učencem toliko trpeti, zato ti ne morem dopovedati, kako me je to bolelo.

To so besede razodenja, iz katerih moreš posneti, kako je bilo Kristusu takrat pri srcu, ko je rekel: „Moja duša je žalostna do smrti.“ In ker so apostoli, gotovo od Boga razsvetljeni, to nekoliko spoznali, oj kako se jim je smilil Jezus!

[1]) Mat. 26, 38.

O treh Jobovih prijateljih pravi sveto pismo: „Ko so bili od daleč svoje oči povzdignili, ga niso spoznali, ter so vpili in se jokali. In so sedeli ž njim na zemlji sedem dni in sedem noči in nihče ni besede ž njim govoril; videli so namreč, da je bolečina silno velika.“[1]) Ravno taka se je godila trem Kristusovim prijateljem; ko so namreč povzdignili svoje oči, niso ga skoraj več spoznali, ker je bil ves izpremenjen in upadel v obrazu, zato so vpili in jokali. Nič pa niso ž njim govorili, ker so vedeli, da je bolečina silno velika. In velikost bolečine jim je vzela besedo, ker svoje žive dni niso nikdar videli ali trpeli take žalosti. Na celem životu so se tresli in njih srce jim je močno bílo.

Pomisli sedaj, pobožna duša, kolika je bila Kristusova žalost, ker so njegovi učenci skoraj obupali, ko so jo videli. Moli torej:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso svojo bridkost in žalost od sedaj in vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, ti zaželjeno pribežališče vseh žalostnih, jaz te častim in hvalim za tvojo žalostno pot na Oljsko goro, kjer si začel žalosten, boječ in otožen biti. Ti si hotel to trpeti, zato da si ljudem zaslužil božjo moč in nebeško tolažbo v naših bridkostih in nadlogah. Jaz te prosim po vsi tvoji žalosti in otožnosti na Oljski gori, obvaruj, krepčaj in ohrani me v vsaki potrebi, sili in žalosti. Odvzemi od mene, o Gospod, vso škodljivo žalost, vse nezaupanje in malosrčnost in krepčaj in tolaži me v vseh nadlogah, zato da skozi časno trpljenje pridem do večnega veselja. Amen.

2. Zakaj je bil Kristus žalosten.

»*Moja duša je žalostna do smrti.*«
(Mat. 26, 38.)

Pridi, pobožna duša, v vrt Getzemani; tvoj Odrešenik te vabi rekoč: „Pridi v moj vrt, moja sestra, moja nevesta, požel sem svojo miro s svojimi dišavami.“[2]) Zato pojdi večkrat v vrt, iz ljubezni do svojega ljubljenca, utrgat si šopek mire in deni si ga na svoje prsi, da okrepčaš svoje žalostno srce. Premišljuj grenko zelišče in kisla, in vendar zdrava jabolka, ki zorijo v vrtu Getzemani, zato da boš

[1]) Job 2, 12. 13. — [2]) Vis. pes. 5, 1.

zaničeval prepovedana jabolka in veselje v razveseljivem in zapeljivem vrtu tega sveta.

1. Premišljuj, da je Kristusova žalost in otožnost bila nezapopadljivo velika.

Ta žalost je bila tolika, da je mi ne moremo dovolj umeti ali dopovedati; vendar pa si naj prizadevamo, sledeče vzroke premišljevati:

Prvi vzrok njegove žalosti je bila sramotna smrt in grozna muka, ki jo je imel drugi dan trpeti. Jezus Kristus je sicer vse svoje žive dni želel, za človeško zveličanje trpeti in umreti; sedaj pa, ko je bila njegova človeška narava od Boga puščena popolnoma brez vse tolažbe, se je smrti bal neskončno bolj kakor drugi ljudje.

Prigodi se večkrat, da je mlad človek v smrt obsojen; tu se vidi, kako je takemu človeku težko umreti. Pred vsemi pričujočimi pade na kolena in jih prosi, naj prosijo zanj. On sam vpije z milim glasom: Ali ni mogoče, zadobiti milosti? Ali ni nobenega, da bi prosil za me, nesrečnega človeka? Ravno tako in le še tisočkrat grenkejše se je zdelo otožnemu Zveličarju, da mora sedaj umreti, in sicer tako strašno sramotno smrt.

Njegova človeška narava je bila takrat v svojem najlepšem cvetu, namreč v štiriintridesetem letu, in se je smrti bala tako, da mu po naravni poti ni bilo mogoče, vdati se smrti. Zato je ležal Kristus v največji srčni žalosti tri ure na kolenih in je prosil za milost in življenje. Ko je pa videl, da ni nobene milosti, potil je neizrečenega strahu pred smrtjo krvavi pot.

Najbolj grenka pa se mu je zdela smrt zato, ker je moral storiti tako strašno smrt. In kje je človek, da ne bi se bal takega strašnega trpljenja? Oh, kako se je šele premehka Kristusova narava bala tako grozne muke!

Mi beremo o srčnih korenjakih, da so samega strahu pred smrtjo v ječi dobili sive lase. Ni čuda torej, da je Kristus to noč toliko trpel. On je videl v duhu vse, kar ga je čakalo. On je videl, kako ga bodo ujeli, povezali, bili, tepli, kronali, križali, zaničevali, zasmehovali in zasramovali. Vse to mu je stalo tako živo pred očmi, kakor da bi vse to že zares trpel. Jezus pa je tudi videl in vedel, kako bodo vsi ljudje skupaj pomagali ga mučiti in mu delati vse mogoče krivice. Videl je, kako ga bodo Judje in neverniki, veliki duhovni in starejšine, farizeji in pismarji, vojaki in dvorjani, možje in žene, hlapci in dekle, otroci in odrastli, beriči in drugi služabniki najhuje trpinčili. Zraven tega je videl, kako ga bode tudi njegov nebeški Oče pustil popolnoma brez vse tolažbe, in dal tudi hudobnemu duhu oblast, ž njim delati še huje kakor nekdaj s potrpežljivim

Jobom. Zato je videl Kristus, da bo satan Judom zakrknil srce in jim vzel vse usmiljenje, ter jim vdihal najhuje muke in krivice, da Jezusa ž njimi mučijo, zaničujejo in umorijo.

Ko je torej žalostni Jezus vse to videl, pogreznil se je v največjo žalost in v strah pred svojim prihodnjim trpljenjem. Zato je bil žalosten do smrti, in sedaj govori k tebi tako-le:

O grešnik, glej, kaj sem trpel. Glej, kako me je strah pred smrtjo delal otožnega. Kdo pa je bil vsega tega kriv kakor ti, hudobni grešnik? Ti si me pripravil v tako trpljenje, ti si bil moj morivec, tvoji grehi namreč so mi vzeli življenje, ker si tolikokrat vjezil mojega nebeškega Očeta; zato sem moral jaz brez milosti umreti. Zato tolaži me v moji žalosti s pravim srčnim kesom nad vsemi mojimi grehi!

2. Premišljuj drugi vzrok Kristusove žalosti in otožnosti, namreč veliko število smrtnih grehov, ki so bili storjeni od začetka sveta in se bodo storili do sodnega dne.

Vse te grehe je videl Kristus pred seboj, kakor da bi se bili prav tistikrat godili. Pomisli, kristjan, kako grd, nagnusen je greh. Sv. Katarina Genoveška je imela navado reči, da kdor bi mogel videti dušo, katera ni v stanu milosti božje in je od Boga zapuščena, umrl bi ob njenem pogledu od strahú in groze. Taka duša je namreč tako grda, tako nagnusna, da se nikakor ne da popisati ali dopovedati. Nobena kača ni tako strašna, nobena stvar tako nagnusna, in nič na svetu ni tako grdo, kakor je najmanjši smrtni greh, ki ga ljudje mnogokrat niti ne opazijo.

Ako bi bil ves strup, ves smrad, vsa gnusoba in vse, kar je na celem človeku zoperno, v eni živali vkup, ta žival bi bila še lepa v primeri s smrtnim grehom. Najmanjši smrtni greh je neskončno grši kakor vsa grdoba, ki se more videti ali misliti. Če je torej en sam in sicer najmanjši smrtni greh tako grd, kako je bilo pa Jezusu pri srcu, ko je pred svojimi očmi videl grdobo vseh smrtnih grehov, ki so bili že storjeni in ki so se imeli še storiti?

Žalost Kristusove duše je bila tolika, da ni mogoče popisati tudi le tisočeren del; vsi angeli v nebesih je ne morejo na vekomaj dopovedati, ker je bila neskončna in neizmerna.

Zraven tega Kristus ni videl samo grdobe vseh grehov, ampak tudi, kako grešniki neskončno zaničujejo njegovega nebeškega Očeta. O kako strašno, neskončno je zaničevanje, ki se Bogu godi s smrtnim grehom! Zakaj bogoslovci trdijo, da če bi človek težo in grdobo najmanjšega greha popolnoma spoznal in pri tem tudi zapopadel, kako se božje veličastvo žali z grehom, ne bi ostal en las na njegovi

glavi, da ne bi osivel; noben ud ne bi bil na celem telesu, da bi se ne tresel strahu.

Ako bi se to prigodilo človeku, ki bi spoznal zaničevanje, ki ga Bogu dela en sam smrtni greh, kako se je pa ubogemu Kristusu godilo, ki je na enkrat videl vse zaničevanje, ki se je Bogu z vzemi grehi zgodilo, in sicer videl neskončno bolj natanko, kakor more videti ali spoznati človek? K temu pride neskončna ljubezen Jezusa Kristusa do nebeškega Očeta in njegova neskončna gorečnost, varovati njegovo čast. Bolj ko človeka ljubimo, bolj nas boli, ako se mu godi krivica. Ker je Kristus svojega nebeškega Očeta neskončno ljubil, je bil tudi žalosten do smrti zavoljo grehov, s katerimi se Bogu Očetu godi neskončno zaničevanje. Zato ni strgal svojega oblačila, kakor imajo Judje navado, v znamenje svoje žalosti, temveč celo svoje telo tako, da je prevelike žalosti potil krvav pot iz vseh svojih udov.

Kdo more reči, kaj je Kristusova duša čutila zavoljo grdobe vseh grehov? Oj žalostni Jezus, kako ti je bilo pač mogoče, s tako žalostjo ostati še živemu; kako, da ti ni srce počilo prevelike žalosti?

Tu si domišljuj, grešnik, da ti Jezus v svoji otožnosti govori tako-le: Trdovratni grešnik, pomisli, kako veliko zlo je greh, ker že sama misel na en sam smrtni greh bi me bila tisočkrat umorila, ako bi me ne bila božja narava ohranila živega. Kaj sem trpel ob pogledu na tvoje grehe, ne more noben človek zapopasti. In ti, otrpli grešnik, niti ne obžaluješ svojih grehov in se hodiš spovedovat brez kesanja in srčne žalosti!

3. Premišljuj tretji vzrok Jezusove žalosti, namreč nehvaležnost ljudi za njegovo trpljenje.

Vsak človek vé, kako srce boli, kadar prijatelj, kateremu smo dosti dobrega storili in zavoljo njega tudi mnogo trpeli, namesto, da bi nam bil hvaležen, nas še zasmehuje in preklinja. To reže v našem srcu! Sedaj pomisli, kako se je godilo tvojemu Odrešeniku na Oljski gori. On je vse ljudi ljubil tako, da je bil pripravljen za vse umreti. Trpel je tudi svoje trpljenje tako, kakor da bi ga trpel za vsakega človeka posebej. Kakor namreč sedaj skrbi za ves svet in ima vendar za vsakega človeka še posebno skrb, in sicer tako, kakor da bi ne bilo nobenega drugega na svetu, ravno tako je tudi takrat sicer trpel za ves svet, pa vendar je trpel tudi za vsakega človeka posebej.

Zato je silno želel, da bi vsi ljudje imeli delež na njegovem trpljenju. Ker je pa kot Bog vedel in videl, kako se bo pogubilo toliko tisoč in tisoč ljudi, kakor da ne bi bil zanje trpel, in da ne

bodo se udeležili zaslug njegovega trpljenja, zato je postal neskončno žalosten, tako da bi bil že sedaj skoraj umrl samega sočutja s temi nesrečneži. Kako je Jezusa Kristusa bolela in otožnega delala poguba toliko stotisoč duš!

Ravno tako, ko je videl, kako malo ljudi bo, da bi premišljevali njegovo bridko trpljenje in imeli pravo resnično sočutje ž njim, in da jih bo mnogo, ki o Jezusovem trpljenju niti slišati ne bodo hoteli, ali se mu bodo še posmehovali; kaj meniš, kako ga je to bolelo! In ko je videl, koliko jih bo, da bodo preklinjali njegove svete rane in njegovo presveto kri, koliko ran so vsekale te kletvine njegovemu srcu!

Naposled, ko je videl, koliko stotisočkrat tisoč smrtnih grehov bodo ljudje storili, s katerimi ga bodo vnovič križali, in s katerimi se bodo duše, z njegovo Rešnjo Krvjo oprane, zopet umazale in njegova sveta Kri oskrunjevala, je ubogi Jezus čutil neizmerne bolečine. Kolikor smrtnih grehov se je imelo storiti, toliko kač je pikalo njegovo srce in ga ranilo. Zato misli zopet, da ti Jezus govori tako-le:

Grešnik, pomisli vendar, kaj sem trpel! Glej, ali je katera bolečina taka, kakršna je bila moja! Oh, pomisli, za božjo voljo, koliko žalosti si mi storil ti, glej, kako si me mučil do smrti. Ali sem to od tebe zaslužil? Oh, usmili se me in ne trpinči me več! Ne rani me več, dovolj ran sem že dobil!

Vsak grešnik naj si v svoje srce vtisne, kako Jezus nad grehi toži, ako hoče, da ga Bog usliši.

Molitev.

O Jezus, usmili se me; nikoli več nočem grešiti, nikoli več nočem biti nehvaležen, ali tebe s smrtnim grehom razžaliti. Nikoli več nočem tvojega Srca mučiti ali s smrtnim grehom žaliti in raniti. Daj mi, prosim te, potrebno moč in ohrani me v svoji sveti milosti in v dobrem sklepu; to te prosim po tvoji veliki žalosti in otožnosti na Oljski gori. Amen.

3. Kristus moli vprvič na Oljski gori.

»*On je padel na svoj obraz in je molil.*« (Mat. 26, 39.)

1. Premišljuj, kje je Kristus molil.

Mesto, kjer je Kristus molil, je globoka jama pod Oljsko goro v skali ne popolnoma štirioglata, osemintrideset pedi dolga in

osemindvajset široka, v katero se sedaj pride skozi ozke in nizke duri po treh stopnicah. Ta jama nima druge svetlobe, kakor kar vanjo pride skozi luknjo; na levi strani, kjer je Jezus krvavi pot potil, je oltar in pred njim je mesto, kjer je Kristus klečal. Stopi torej, pobožna duša, v duhu s svojim Odrešenikom v to sveto jamo in glej, kako ponižno in pobožno moli in svojemu nebeškemu Očetu toži svojo revo.

2. Premišljuj, kako je Kristus molil.

Sv. Matej piše: „In je malo dalje šel in padel na svoj obraz, in je molil, rekoč: »Moj Oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.«“[1])

O pobožni kristjan, ali si svoje žive dni kdaj slišal bolj ponižno molitev? Glej, Sin božji se ponižuje pred svojim Očetom tako, da pade na svoja kolena; še celo na svoj obraz pade in se ponižuje. To zunanje ponižanje telesa je bilo združeno z največjim spoštovanjem njegove duše, tako da se je Kristus v brezdno svoje ničnosti pogreznil pred Očetom, ga molil in z največjo ponižnostjo rekel: „Moj Oče,“ ali kakor pravi sv. Marka: „Aba, moj Oče!“ Ni je besede na zemlji, katera bi pričala o večjem zaupanju, kakor ta: Moj Oče! Saj vsak oče je od narave tak, ko ga ljubi otrok v sili kliče, da ni mogoče, da ne bi se ganilo njegovo očetovsko srce. Zato je ljubljeni Sin najljubeznivejšega Očeta, ležeč na svojem obrazu, v največji svoji sili ne enkrat, ampak večkrat, kakor je verjetno, klical in vpil: „Moj Oče! Aba, moj Oče!“ kakor da bi bil hotel bolj s srcem kakor z ustmi govoriti: O preljubeznivi Oče, poglej na svojega Sinu v njegovi največji revi in sili! Saj sem tvoj Sin, in ti si moj Oče; izkaži mi tedaj svojo očetovsko ljubezen. „Moj Oče, tebi je vse mogoče;“ torej ti je tudi mogoče, vzeti od mene ta kelih.

Glej torej, kako je Kristus molil. Prvič z največjo ponižnostjo in z največjim spoštovanjem. Drugič z otroško ljubeznijo in z otroškim zaupanjem, rekoč: „Moj Oče!“ Tretjič popolno vdan v voljo svojega nebeškega Očeta, ker je rekel: „Pa ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ Četrtič stanovitno, ker je celo uro molil, kakor spoznamo iz njegovih besed, ki jih je govoril Petru: „Ali nisi mogel eno uro z menoj čuti?“ Vendar ga ni uslišal nebeški Oče. Kako je to, usmiljeni Oče nebeški, da nisi pomagal svojemu Sinu v njegovi največji potrebi? Saj je vendar tvoje očetovsko srce neskončno bolj pripravno, Sinu pomagati, kakor morejo biti vsi stariši. In vendar pustiš svojega edinega Sina v njegovi sili in mu niti ne odgovoriš.

[1]) Mat. 26, 39.

Tu pa si domišljuj, da ti Bog Oče govori tako-le: Ljubi moj kristjan! Ali meniš, da sem trdosrčen, da se ne usmilim reve svojega Sinu? Veruj mi, ko sem svojega Sina videl tako ponižno pred seboj na zemlji ležati in sem ga celo uro slišal klicati in vpiti, se je moje očetovsko srce v meni omečilo. Ali hočeš pa vedeti, zakaj ga nisem uslišal? Zavoljo tebe! Zakaj, ako bi ga bil uslišal, rešil smrti, bi ti ne bil odrešen. Zato pa, da bi bil ti večne smrti rešen, sem svoje srce utrdil in nisem hotel uslišati njegovega vpitja. Ali vidiš sedaj, kako sem te ljubil? Jaz te tako ljubim, da bi dal še enkrat svojega Sina v smrt zavoljo tebe, ako bi bilo treba. Tako ljubim jaz tebe, kako ljubiš pa ti mene? In kaj daš ti meni, ali kaj zapustiš zavoljo mene?

3. Premišljuj, kaj je Kristus prosil svojega nebeškega Očeta.

To razlaga prav lepo sv. Marka, rekoč: „Na zemljo je padel in molil, da bi, ako bi bilo mogoče, prešla od njega ta ura.“[1]) Zato je bil že poprej molil, rekoč: „Sedaj je moja duša žalostna. In kaj hočem reči? Oče, reši me iz te ure!“[2])

To je pač čudna molitev! Zakaj prosi Kristus, da bi ta ura prešla? O pobožni kristjan, ako hočeš vedeti zakaj, poglej le na svojega Zveličarja sedaj. Poglej, tukaj leži tvoj Odrešenik gologlav na svojem obrazu, z raztegnjenimi rokami, na trdi, mrzli skali. Teža grehov celega sveta leži na njem z vsemi peklenskimi mukami, ki so jih zaslužili ti grehi. S smrtjo se bori tako silno, da mu stopa mrzel pot na čelo. Strah pred bridkim trpljenjem ga je vsega prešinil. In kaj je hotel početi drugega, kakor moliti in prositi, da bi prešla ta ura od njega? Tu ga napada omotica za omotico, bolečina za bolečino, strah za strahom. Kako ne bi bil torej prosil, da bi prešla ta ura?

Vse svoje žive dni je ni imel še nobene tako grenke ure, kakor so bile tri ure v tej jami, ker je tu na duši trpel vse, kar je imel kmalu trpeti na telesu. On je tri ure toliko trpel na duši in na telesu, da bi, ko bi se ta muka razdelila med vse žive ljudi, vsi morali umreti nagle smrti. Gotovo je tedaj imel vzroka dovolj moliti, da bi od njega prešla ta ura. O grenka ura, o ura žalosti in otožnosti polna!

Ker je bil tedaj na duši in na telesu v toliki žalosti in muki in ni nikjer našel pomoči ali tolažbe, se je obrnil k svojemu nebeškemu Očetu in ga klical in molil tako goreče. Klečal je, roke in oči proti nebu obrnil, vzdihoval in tako bridko jokal, da se je smilil angelom v nebesih; vendar pa ni mogel dobiti nobene tolažbe.

[1]) Mark. 14, 35. — [2]) Jan. 12, 27.

Lahko verjamemo, da so vse devetere vrste svetih angelov pokleknile pred prestolom nebeškega Očeta in na svoje obraze popadale in prosile za Kristusa, naj bi milostljivi Oče vendar odvzel mu kelih ali mu ga polajšal. Ali Oče jim je rekel: Kar je od vekomaj sklenjeno, to se mora dopolniti. Kristusova prošnja torej ni bila uslišana in težka butara naših grehov ga je še bolj potlačila.

Ker ga tedaj Oče ni hotel uslišati, obrača se Kristus k ljudem in posebno k tebi, grešnik, in ti govori:

Moj sin! Poglej in dobro pomisli, kako me tvoji grehi, ki si jih storil in jih boš še storil, tako zelo tlačijo, da ne morem glave od tal vzdigniti. Grdoba tvojih grehov zdela se mi je tako velika, da, ko bi jo ti videl, kakor sem jo videl jaz, bi umrl nagle smrti. Tvoji grehi in tvoja nehvaležnost so me tako boleli, da se ne dá nobena muka na tem svetu primerjati mojim takratnim bolečinam. Moja duša je bila tako polna žalosti, da je na vso moč vpila k nebeškemu Očetu, naj bi od mene vzel grenki kelih, katerega si mi ti napolnil. Prosil sem, naj stori, da ta strašna ura preide od mene; in ti si ne daš miru in nočeš svojih grehov obžalovati, temveč me hočeš še nadalje žaliti?

Molitev.

Hvaljen bodi vekomaj Jezus Kristus za tvojo žalost in bridkost, ki si jo čutil na Oljski gori. Amen.

O Jezus, ti najsvetejši ženin naših duš, jaz te prosim po tvoji žalosti nad našimi grehi, daj mi strto in pobito srce, da bom svoje grehe v resnici obžaloval. Amen.

4. Kristus moli drugič na Oljski gori.

»Zopet je drugič šel in molil.«
(Mat. 26, 42.)

1. Premišljuj, kako je Jezus zbudil svoje speče učence.

Sv. Marka pravi: „In je prišel (k svojim učencem) in jih najde speče.“[1]) Naš žalostni Zveličar je že celo uro ležal na svojem obrazu in svojega nebeškega Očeta prosil, naj ga reši trpljenja. Tu je hotel kakor skrben pastir svoje ovčice obiskati in opominjati, da je cerkvenim poglavarjem dal zgled in pa da je nam razodel svojo zapuščenost.

Vedi tedaj, da je bila po božji naredbi človeška narava Kristusova tako popolnoma zapuščena, da ni dobivala nobene tolažbe ne

[1]) Mark. 14, 37.

od svoje božje narave, ne od pameti. Kristus je imel vse svoje žive dni svojo smrt pred očmi. Ker pa je njegova človeška narava dobivala tolažbo od božje narave, zato je bila vselej voljna trpeti. Tudi grehe in nehvaležnost ljudi je imel vse svoje žive dni pred očmi; akoravno se mu je to zdelo grenkejše kakor smrt, vendar je imel tolažbo v svoji božji naravi in ta tolažba je bila večja kakor žalost nad grehi tega sveta. Sedaj pa, da je za grehe popolnoma zadostil, je bila njegovi človeški naravi odtegnjena vsaka tolažba, in bilo ji je toliko trpeti, kolikor je le mogoče trpeti človeku.

Tolažnik žalostnih je šel v tem svojem prežalostnem stanu k svojim trem učencem, ne da bi bil od njih prejel kaj tolažbe, temveč nas poučit, kako se naj obnašamo v največji nadlogi in žalosti. Ali dobri učenci so kmalu trudni postali in niso mogli s Kristusom čuti in moliti; zato so se že zdavno vsedli in so zaspali.

Tu pomisli, človek, kako je Kristusa bolelo, ko je videl, da njegovi najljubši prijatelji, na katere se je najbolj zanašal, malo marajo za njegovo revo in mirno spijo. On jih zbudi in jim reče: „Tako niste mogli ene ure z menoj čuti?“ to je: Ali je to zvestoba, ki mi jo izkazujete? Jaz sem poln reve in otožnosti, da ne vem, kam se dejati, vi pa še toliko ne storite iz ljubezni do mene, da bi z menoj molili.

Ko Kristus opominja svoje učence, opominja tudi tebe, rekoč: „Ljubi moj, jaz ti moram tožiti svojo revo in silo. Čakal sem, ali bo kdo z menoj žaloval, pa ga ni bilo nobenega; čakal sem, ali me bo kdo tolažil, in nisem našel nobenega.“ Glej, kako sem od Boga in od ljudi zapuščen! Glej, to tolažbo terjam od tebe, da čuješ. Zato mi ne moreš dati bolje tolažbe, kakor da si odtrgaš kakšenkrat pol ure od spanja in čuješ meni v čast. To se ti naj ne zdi težavno, ker se ti tudi ne zdi težavno, iz ljubezni do prijatelja večkrat dolgo čuti; ali nisem jaz tvoj najboljši prijatelj? Izkaži mi tedaj tudi to prijaznost in čuj z menoj v molitvi. Čuj meni v čast in sebi v korist; kar sem namreč rekel svojim učencem, to rečem vsem: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo. Duh je sicer voljan, meso pa je slabo.“[1])

2. Premišljuj, kako je Kristus drugič molil.

Sv. Matej pravi: „Zopet je drugič šel in molil, rekoč: Oče moj, ako ne more ta kelih mimo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.“[2]) Človeška narava se je vselej bala smrti. To se je pokazalo tudi pri Kristusu kot človeku; zato je iskal, kakor je bilo mogoče, da bi bil svoje življenje ohranil in se ognil bridkemu trpljenju. In akoravno prvikrat ni bil uslišan, hotel je vendar še enkrat tja iti in

[1]) Mat. 26, 41. — [2]) Mat. 26, 42.

moliti. Zato je sklenil svoje roke, svoje objokane oči obrnil proti nebu in se je podal v isto jamo poln žalosti.

Ko je vstopil, je padel na kolena, z obrazom na zemljo, in je začel vzdihovati, prositi in tožiti. Nazadnje izpregovori z milim glasom: „Oče moj, ako ne more ta kelih mimo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja!“[1]) to je: Preljubeznivi Oče, akoravno me nisi poprej uslišal, vendar me naganja sila, da zopet prosim. Moje trpljenje je tu in ni ga, da bi mi pomogel. Zato, o najmilostljivejši Oče, ne odtegni mi svoje pomoči in ne obrni od mene svojega obličja. Moj Oče, jaz vem, da me ljubiš, in tudi ti veš, da te jaz ljubim. Ker me torej ljubiš, vzemi od mene kelih trpljenja. Naj bo dovolj to, da sem že triintrideset let živel v največjih revah in od zopernikov pretrpel toliko hudega. Naj ti bo dovolj, da sem prelil že toliko solz, toliko se potil in toliko težavnih potov storil. Ali ti bo mogoče gledati, preljubeznivi Oče, da tvojega ljubega Sina tako sramotno bijejo, tako neusmiljeno bičajo, tako zaničljivo venčajo, tako grozno križajo in po nedolžnem umorijo? O najdobrotljivejši Oče, reši me, ali pa daj mi moči, ker moja človeška narava je slaba! Tvoja volja naj se zgodi!

Te in enake besede je govoril, vzdihoval in molil žalostni Jezus k svojemu nebeškemu Očetu.

3. Premišljuj, kako je Kristus svoje učence drugič našel speče.

Ko je namreč že dolgo bil molil, tožil in jokal, je vstal in je hotel zopet iti k svojim učencem, da bi pri njih našel tolažbe za svojo človeško naravo. Ko jih je pa zopet našel speče in videl, da je od vseh strani zapuščen, je mogel in moral z Davidom tožiti: „Čakal sem ga, da bi me miloval, pa ga ni; in da bi me tolažil, pa ga ne najdem.“[2]) In sv. Marka pravi: „Ko se je vrnil, našel jih je zopet speče, njih oči namreč so bile trudne; niso vedeli, kaj bi mu odgovorili.“[3]) — Tu premišljuj pa tudi veliko skrb Kristusovo za učence še celo takrat, ko je v največji stiski; on čuje, ko so služabniki spali; on moli za svoje ovčice kakor zvest pastir. Akoravno je vedel, da učenci spijo, jih je hotel vendar obiskati, pokazati svojo skrbno čuječnost in pri tem za nje in za vse ljudi svojo bridko žalost in zapuščenost darovati nebeškemu Očetu. V resnici, ljubil nas je do konca!

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in njegova volja naj se zgodi z nami in po nas tukaj in tamkaj vekomaj.

[1]) Mat. 26, 42. — [2]) Ps. 68, 21. — [3]) Mark. 14, 40.

O najdobrotljivejši Jezus Kristus, ki si v svoji žalosti padel na svoj sveti obraz in večkrat ponižno prosil svojega nebeškega Očeta in se popolnoma udal v njegovo božjo voljo, rekoč: Oče, tvoja volja naj se zgodi in ne moja! Dodeli mi po tej zaupni molitvi in po udanosti, s katero si jo molil, da v vseh svojih silah, stiskah in potrebah k tebi pribežim z molitvijo, se v vseh rečeh popolnoma udam v tvojo božjo voljo, se tudi ne branim vseh križev in zopernosti, ki mi jih pošlješ, temveč vse z voljnim in hvaležnim srcem iz tvoje božje roke sprejmem in trpim. Amen.

5. Kristus moli tretjič in poti krvavi pot.

»*Zopet je šel in tretjič molil, in ravno tiste besede govoril.*« (Mat. 26, 44.)

1. Premišljuj, kako je Kristus tretjič molil, in kaj je kot pravi človek od svojega nebeškega Očeta prosil.

Ko je Kristus videl, da mu je smrt pred pragom, silila ga je smrtna žalost še enkrat moliti. Šel je tedaj s priklonjeno glavo in roke križem držeč na prejšnje mesto, pokleknil je, padel je na svoj obraz, svoje roke raztegnil in rekel vzdihovaje: „Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; ali zgodi se tvoja volja, ne moja!“ to je: Preljubeznivi Oče, glej, tu sem tretjič in ležim na svojem obrazu pred tvojim božjim veličastvom ter prosim, da se me usmiliš in prideš moji slabi človeški naravi na pomoč. Aba, moj Oče! Ti vidiš, da moja človeška narava ne more trpeti tako bridke smrti, zato te prosim, stori, da se svet odreši tako, da ne bo treba meni umreti. Vendar naj se zgodi tvoja volja, ne moja, saj sem pripravljen vse storiti in vse trpeti, kar terja tvoja pravica; tedaj naj se zgodi, kar hočeš ti, ne kar jaz.

Ali od znotraj je dobil od nebeškega Očeta ta-le odgovor: Ljubi moj Sin, ti veš, da sem te vselej uslišal; v tej reči pa ne morem uslišati tvoje človeške narave. Nobena druga reč ne more človeškega rodu rešiti večne smrti kakor tvoja nedolžna smrt. Ko mu je nebeški Oče na prvo prošnjo tako odgovoril, je prežalostni Jezus hotel storiti drugo prošnjo, vzdignil je tedaj svoje roke proti nebu in je govoril s solznimi očmi: O najdobrotljivejši Oče, ker mi je torej umreti, pa te prosim, da umrjem že kakor si bodi, samo ne na

križu. Oh, moj Oče, ako je mogoče, vzemi od mene grenki kelih, sramotno smrt na križu, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.

Na to prošnjo mu je Oče zopet odgovoril: ‚Ljubi moj Sin, smiliš se mi, ker vem, da je to grozno trpljenje; ali tako se mora izbrisati Adamov greh in pregrehe celega sveta.' In tu mu je pokazal grehe vseh ljudi, ki so kdaj živeli, ki še živijo in ki bodo do sodnega dneva živeli, in mu je rekel: Tu vidiš, ljubi moj Sin, koliko tisoč in tisoč smrtnih grehov so ljudje storili in jih bodo še storili. Glej, kako neskončna je krivica, ki mi jo dela svet. Ti grehi se ne dajo izbrisati, ako ti zanje ne zadostiš s svojo smrtjo na križu. Zakaj noben človek ne more zadostiti zanje. Ako hočeš zanje zadostiti, moraš vse trpeti, kar sem imel jaz od grešnikov prenašati. Kakor so oni mene zaničevali, moraš tudi ti biti zaničevan. Kakor so oni meni delali največjo krivico, moraš tudi ti največje krivice trpeti. Kakor so mene preklinjali, moraš tudi ti biti preklinjan. Kakor so oni z nogami teptali moje zapovedi, moraš tudi ti biti teptan z nogami. In kakor so meni delali največjo sramoto, moraš tudi ti trpeti največjo sramoto na križu, da zadostiš za njih grehe.

Ko je njegova človeška narava zaslišala te strašne besede, to voljo in to povelje nebeškega Očeta, zavzela se je tako, da je Jezus pred obličjem svojega Očeta padel na svoj obraz in da mu je prevelike stiske tekel pot kakor krvave kaplje. Ko je zopet malo okreval, je prosil tretjič, rekoč: O usmiljeni Oče, akoravno si mi dve prošnji odrekel, vendar me naganja sila, da še enkrat prosim! Oče, usliši vendar mojo prošnjo zavoljo velike ljubezni, s katero te ljubim. In zavoljo moje zvestobe, s katero sem ti vse svoje žive dni služil, ne zavrzi moje prošnje. O usmiljeni Oče, vse muke, kar mi jih odločiš, bom pokorno prenašal. Ali da me imajo do nagega sleči in da imam tri cele ure viseti nag na križu, tega moja sramežljivost ne more trpeti. Zato te prosim, da mi vsaj te sramote ne odločiš.

In ko je Jezus to izgovoril, je čakal na odgovor; in zasliši znotranji glas, ki mu pravi: Rad bi ti to prošnjo uslišal, ljubi Sin, ali moja ostra pravica tega ne dopušča. Tako namreč moraš ti delati pokoro za toliko nesramnih grehov sveta. Ker veš, da ljudje delajo največ takih grehov, zato ne brani se tudi zanje zadostiti.

Ko je usmiljeni Jezus to slišal, je postal še bolj žalosten in je začel z otožnim srcem vzdihovati: O jaz revni človek, torej ne najdem nobene milosti in nobene pomoči? O grešnik, v kako žalost in trpljenje me spravljaš! Glej, zavoljo tebe je moj nebeški Oče z menoj tako oster. Jaz sem trikrat molil in nisem bil uslišan; a to bi me ob vsem trpljenju še tolažilo, ako bi bila le moja tretja prošnja

uslišana; ali tvoji nesramni grehi mi delajo največjo stisko. Pomisli, kako bi bilo tebi pri srcu, ako bi te popolnoma nagega po celem mestu peljali v sredi toliko ljudi? Koliko grenkejše se je pa meni zdelo, da sem imel slečen in bičan biti, ki sem mnogo tisočkrat bolj sramežljiv kakor ti? Glej, kako mi boš to povrnil? Prizadevaj si, grehom nesramnosti dati slovo; če ne, osramotil te bom na sodni dan pred vsem svetom.

2. Premišljuj, kako in zakaj je Kristus krvavi pot potil.

Ta skrivnost se dá težko umeti in razložiti. Tiste tri ure namreč, ko je Kristus molil na Oljski gori, se je borila ljubezen do človeškega rodu s strahom pred smrtjo, in ta boj v Odrešenikovem srcu je bil vedno hujši. Nazadnje po dolgem boju je ljubezen do zveličanja ljudi zmagala plašni strah pred smrtjo, kar je kri, ki se je nabrala okoli Kristusovega srca, gnalo s toliko silo od srca v najskrajne ude, da je obilno silila skozi vse potne luknjice in Kristusu tekla ne samo po obrazu, prsih, hrbtu, ramah in bedrih, temveč močila tudi zemljo pod njim. Kakor pravi sv. Luka: „In ko so ga obšle smrtne težave, je molil dalje. Njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.“[1]) O neizrečena stiska! O ti moj Bog, to je bila velika sila, da je moj Zveličar tak krvav pot potil, da je zemlja pod njim bila okrvavljena.

Kako strašno žalost in silo je pa trpel naš Odrešenik na duši in na telesu! O vi angeli, zavzemite se, in vi človeški otroci strmite! Glejte, naš Odrešenik trpi tukaj zavoljo naših grehov tako silo, da mu namesto potu stopa kri iz telesa. Ali ne bi imeli mi krvave solze točiti, da smo ljubemu Jezusu pripravili take stiske?

O otrpli grešnik, ako bi ti svoje grehe spoznal tako, kakor jih je spoznal Kristus, točil bi tudi ž njim krvave solze in ž njim vred žaloval in trpel. Pa kaj pravim trpel? Krvavi pot bi potil samega zavzetja, ako bi popolnoma spoznal, kako strašno vsak smrtni greh razžali božje veličastvo.

3. Premišljuj, kako je Kristus ležal v krvavem potu.

Sv. Luka pravi: „Ko so ga obšle smrtne težave, je molil dalje. Njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.“ Tu je ležal v svoji krvi, njegovo spodnje oblačilo je bilo tako mokro, da je ni bilo niti ene suhe na njem. Njegove svete roke in noge in celo njegovo telo je bilo polno krvi. Na celem životu se je tresel. Zmerom slabejši prihaja in krvavi pot teče vedno obilneje na zemljo, tako da je zemlja pod njim okrvavljena. Skala, na kateri je ležal,

[1]) Luk. 22, 43. 44.

se je omečila, tako da so v njej ostala vtisnjena znamenja njegovih rok in ledij. To skalo z vtisnjenimi znamenji so pozneje odvzeli in prenesli v cerkev Marijinega groba.

Moj sin, pomisli na mojo zapuščenost in poglej, kaj sem trpel! Tvoji grehi so me spravili v toliko revo in zapuščenost in so mi povzročili krvavi pot. Oh, usmili se me in prinesi mi, kar more okrepčati mojo oslabelost. Nič boljšega pa mi ne moreš dati, kakor pravo, resnično žalost nad svojimi grehi, kateri so me navdali s toliko žalostjo in me posilili zavoljo tebe delati tako pokoro. Uči se od mene, da svoje grehe tudi s krvavimi solzami objokuješ, ali pa vsaj uči se srčno žalovati in moj krvavi pot za svoje grehe darovati.

4. Premišljuj, kako je prišel angel iz nebes in je Kristusa pokrepčal.

Sv. Luka pravi: „Prikazal se mu je angel iz nebes, ki ga je potrdil.“[1]) To skrivnost lahko tako-le premišljuješ: Ko so angeli v nebesih videli to veliko revo in skoraj se bali, da ne bi s smrtjo boreči Kristus umrl, padli so vsi pred božjim prestolom na svoj obraz in so nebeškega Očeta prosili, naj pride svojemu Sinu na pomoč. Tedaj se je Oče usmilil svojega Sinu in je poslal nadangela Mihaela, da bi pokrepčal človeško naravo Kristusovo. Ta sveti angel je prišel v človeški podobi v jamo, kjer je Kristus ležal. Ko je svojega Boga videl v toliki revi, padel je ves prestrašen na svoja kolena, ga je molil, priklonil svojo glavo do tal, poljubil okrvavljena tla, ter Jezusa pokrepčal in potrdil. Jezus se je zahvalil angelu za to tolažbo in se vnovič ponudil, da hoče do dna izprazniti kelih trpljenja. Potem, kakor premišljujejo nekateri, ga je angel vzdignil od tal in mu je z največjim spoštovanjem obrisal krvavi pot. Tolažil ga je, poživil in pokrepčal, kakor je mogel, pa se je spoštljivo poslovil od njega.

Ko je bil angel odšel, je Jezus zopet padel na svoja kolena in zahvalil svojega nebeškega Očeta za poslano tolažbo, rekoč: Zahvaljujem te, moj ljubi Oče, da si pos vojem angelu pokrepčal mojo slabost; darujem se ti vnovič, da izpolnim tvojo sveto voljo. Grenki kelih, katerega si mi podal, hočem izprazniti do dna; vse trpljenje, ki mi ga je odločila tvoja pravica, hočem prenašati z voljnim srcem. Samo ne pozabi moje slabosti, daj moč moji človeški naravi.

Tedaj je Jezus poljubil zemljo, na katero je poprej tekla njegova sveta kri, in je vstal od molitve. Ali kako izpremenjen je bil na svojem životu in kako zelo se je na vseh njegovih udih še poznala stiska, ki jo je ravno prestal! Oči so mu bile vse rdeče od obilnega jokanja. Njegov obraz mu je bil ves izpremenjen zavoljo prestanih

[1]) Luk. 22, 46.

smrtnih težav. Roke in noge so mu omahovale zavoljo prestane otožnosti. Njegov sveti život je bil tako slab, da je komaj stal na nogah; njegov duh sam je bil močan in voljan trpeti muke.

To je boj, ki ga je Jezus na tem mestu prestal in s katerim je delal pokoro za naše grehe.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoj krvavi pot na Oljski gori, sedaj in vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, ki si na Oljski gori za nas veliko žalost, strah in bridkost prestal in krvavi pot potil, krepčaj, prosim te, ter tolaži vse žalostne s svojo sveto milostjo in napolni moje srce in srca vseh grešnikov z zveličavnim strahom in z žalostjo nad našimi grehi. Amen.

Četrto poglavje.

Kristusa ujamejo in ga peljejo pred Ana in Kajfa.

1. Kristus je izdan.

»Prijatelj, čemu si prišel?«
(Mat. 26, 50.)

1. Premišljuj, kaj je Juda storil, da bi Judje ujeli Jezusa.

Ko je Juda zapustil Jezusa, kakor smo zgoraj premišljevali, je hitro tekel v Kajfovo hišo pravit velikemu duhovnu, da je sedaj najlepša priložnost, Jezusa ujeti. Kajfa je takoj poklical najimenitnejše svetovavce in jim je povedal Judove besede. Oni so menda zopet rekli: „Ne o prazniku!“ nam se zdi, da je bolje počakati, da preide velikonočni praznik, zato da ne nastane kak upor med ljudstvom.

Juda pa je rekel: Vi, gospôda, imate prav; ali vedite, da ga ni mogoče dobiti v roke, kadar bi kdo hotel. Ako ga to noč nočete ujeti, ne morem vam ga več spraviti v roke. Jaz si ne upam več iti v njegovo družbo, ker je ta večer veliko govoril o meni, in vsak trenotek sem se bal, da bodo njegovi učenci zvedeli o mojem naklepu.

Ko so duhovni to slišali, so bili zadovoljni, da naj še to noč ujamejo Kristusa, vendar pa, kolikor je mogoče, brez hrupa. Juda pa jim reče: To ni tako lahko delo, kakor vi mislite. Naj on ali pa njegovi učenci začnejo vpiti in kričati na potu, priteče takoj vse ljudstvo, ker ga imajo ljudje radi in ga spoštujejo, kakor ste videli cvetno nedeljo, pobijejo mene in vse tiste, ki bodo z menoj.

In Judje so mu rekli: Stori tedaj ti, kar se ti zdi najbolje; mi bomo storili, kar ti porečeš. — Juda pravi: Jaz moram imeti trumo vojakov, najmanj pet sto, ako hočete, da mi ne uide.

Tedaj so poslali k duhovnikom, farizejem, pismarjem in starejšinam in ukazali, naj takoj pošljejo svoje služabnike in hlapce z orožjem; druge pa naj pošljejo s koli, palicami ali enakimi rečmi oborožene, ker je sedaj najboljša priložnost, ujeti Galilejca. Tako se je v kratkem zbralo nekaj sto mož; ljudje pa so se čudili, kaj pomeni, da večer pred veliko nočjo, ko se vsi z veseljem pripravljajo za velik praznik, toliko oseb teka sem ter tja.

Ko so bili vsi skupaj, je rekel Juda, naj tudi železja in vrvi vzamejo s seboj, da ga bodo mogli zvezati. Tudi je hotel, da imajo biti vsi dobro oboroženi, ako bi ljudstvo iskalo ga rešiti; kakor tudi, da naj vzamejo baklje in svetilnice s seboj, da ga bodo ložeje našli. Ko je bilo vse pripravljeno in so smeli odriniti, ukazal je Kajfa služabnikom in vsem vojakom, naj Juda ubogajo in storijo vse, kar jim on poreče. Ko je tedaj prišla polnoč in so si mislili, da vse spi, je šla nesrečna truma Jezusa poiskat in ujet. Juda gre spredaj, zraven njega nekateri izmed velikih duhovnov in poglavarjev templa, in za njimi vsa truma. Ko so prišli pred hišo, v kateri je Jezus nocoj jedel velikonočno jagnje, je rekel Juda trumi, naj pred hišo postoji, ter je šel sam v hišo, da bi videl, ali je Jezus še notri. Rekel jim je, da jim bo dal znamenje, ako je notri. Ko je Juda zvedel, da Jezusa zdavno ni več v hiši, je šel nazaj k svoji trumi in jim je rekel: Ni ga več tukaj; ali jaz že vem, kje ga najdem. Pojdite za menoj, jaz vas gotovo pripeljem k njemu.

Tako jih je tedaj iz mesta peljal proti Oljski gori in po poti jim je rekel: „Katerega bom poljubil, tisti je; njega primite in peljite ga varno;“[1]) to je: Glejte, da vam ne uide; saj veste, kolikokrat se je že zmuznil iz vaših rok. Iz teh besed se vidi, da je Juda mislil, da jim Jezus gotovo uide; reči je hotel: Jaz nočem biti kriv, ako se to zgodi, da ne bi mu odrekli obljubljenih srebrnikov. Judje pa so govorili: Če ga le imamo v pesteh, hočemo ga že dobro zvezati, da nam ne uide kakor drugekrati, razen ako zna čarati. Mi ga bomo

[1]) Mark. 14, 44.

že ukrotili tako, da se mu ne bo ljubilo uteči. Te in enake pogovore so imeli med seboj po poti; in hudiči, ki so jim bili v srcih, so jih tako spodbadali, da so bili bolj podobni zdivjanim hudičem kakor pametnim ljudem.

Glej tukaj Kristusovega apostola, ki je v Jezusovem imenu nekdaj delal čudeže, sedaj pa je postal vodja hudobne trume! Tu vidiš, kako globoko pade človek, ki je mnogo milosti od Boga dobil in potem od Boga odpadel.

2. Premišljuj Kristusov strah in njego žalost, ko je videl priti Juda z vojaki in služabniki.

Jezus je bil iz srca voljan, trpeti za nas smrt, vendar pa je bil človek, kakor smo mi. Zato, ko je videl se bližati hudobno trumo, ki je prišla ga ujet, ustrašil se je na prvi pogled tako, da je mislil, da ne bo mogel jih dočakati.

Pomisli le, pobožna duša, kakšen strah je obšel Kristusa, ko je videl toliko sovražnikov se bližati. Misli se namreč, da jih je bilo več sto mož. Gotovo, njegov strah je bil tak, da bi bil skoraj utekel. Tu je menda z Davidom molil, rekoč: „Otmi me, moj Bog, mojih sovražnikov, in reši me mojih nasprotnikov! Otmi me tistih, ki počenjajo krivico, in reši me krvoželjnih mož.“[1])

Potem je obrnil svoje oči proti vojakom in je v svojem srcu govoril tako-le: Moje ljudstvo! Kaj sem ti storil in v čem sem ti bil nadležen? Jaz sem te to noč rešil iz egiptovske sužnosti; ti pa prideš, da me po nedolžnem ujameš? Jaz sem ti kot dober oče skazoval ljubezen in zvestobo; in ti prideš, da mi storiš vse mogoče zlo? — Te in enake besede je Jezus govoril v svojem srcu. Glej, tu stoji dobri pastir in nedolžno Jagnje božje v strahu in žalosti, in čaka svoje sovražnike in volkove, da bi njegove ovce bile obvarovane.

3. Premišljuj, kako je Gospod zbudil svoje speče učence.

Ko je bila hudobna truma že blizu, je zbudil svoje tri speče učence, rekoč: „Vstanite, pojdimo; glejte, približal se je, ki me bo izdal.“[2]) O Bog, kako so se ustrašili ubogi učenci, ki so se zbudili in te besede slišali. Takoj so vstali in Kristus je šel ž njimi k onim apostolom, katere je tudi od prevelike žalosti našel speče in jih zbudil. Ko so slišali, da se bližajo vojaki, so rekli vsi prestrašeni Kristusu: „Učenik, pomagaj nam, po nas je!“ Jezus pa jih je tolažil rekoč: Nič se ne bojte, ljubi moji, vam se ne bo nič zgodilo.

4. Premišljuj, kako je Jezus svojim sovražnikom šel naproti.

[1]) Ps. 58, 2. 3. — [2]) Mat. 26, 46.

Sv. Janez piše: „Jezus, ki je vedel, kar je imelo črezenj priti, stopil je naprej in jim je šel naproti.“[1]) S temi besedami je dal na znanje Jezusovo željo, da hoče trpeti; akoravno je dobro vedel, kako se mu bo godilo, je šel vendar svojim sovražnikom naproti. Usmiljeni Jezus je s tem pokazal, da gre radovoljno v smrt in da jih ni hotel počakati na mestu, kjer so trije učenci spali. Šel jim je z enajsterimi svojimi učenci naproti, deset korakov od mesta, kjer so sedeli osmeri učenci in kjer je bil ujet. To mesto je bilo še dvestopetnajst korakov proč od mesta, kjer je Kristus molil.

Iz tega vidimo, kako je Kristus šel radovoljno v smrt, ker je šel tako daleč naproti svojim sovražnikom. Zato je Gospod sam sv. Mehtildi govoril: Pomisli, kako prijazno in ljubeznivo sem šel svojim sovražnikom naproti, ko so me z meči in bati iskali ujeti kakor morilca in hudodelnika. Jaz pa sem jim šel naproti kakor mati svojemu otroku in sem se jim rad dal v roke, da bi jih iztrgal iz žrela volku, to je, peklenskemu sovražniku. Zato prosimo ga večkrat pohlevno po tej nezapopadljivi ljubezni s kraljevskim prerokom: „Otmi me iz levovega (hudičevega) žrela; reši mojo dušo iz pasje roke“[2]) (to je, iz hudičeve oblasti).

5. Premišljuj, kako je Juda izdal Jezusa s poljubom. Juda, Gospodov apostol, postal je služabnik hudobnega duha. Sveti evangelisti pripovedujejo: „Juda, eden dvanajsterih, je prišel, in ž njim velika množica z meči in koli. In brž je stopil k Jezusu in rekel: Zdrav bodi, učenik, in ga je poljubil.“[3]) O strašna hudobija, nikoli se ni še kaj takega slišalo ali videlo. Vendar se Jezus ni obrnil proč od njega in se je dal poljubiti temu hinavcu. Vendar pa mu je milo rekel: „Prijatelj, čemu si prišel?“[4]) to je: „Juda, s poljubovanjem izdaješ Sinú človekovega?“[5]) O ljubi moj učenec, ali sem to zaslužil od tebe? Je li to hvaležnost, da sem ti izkazal toliko dobrot? Oh, kako te je oslepil denar in hudobni duh! Pomisli vendar, kako svojo dušo pogubiš, da mene, svojega zvestega učenika, tako hinavsko izdaš. Prosim te, izpreobrni se! Jaz ti bom iz srca rad odpustil in te vzamem zopet med svoje prijatelje.

Tako mu je Kristus v svojem srcu govoril, da bi bil omečil trdo srce, toda zastonj. Kdo bi ne prelival solz, ko pomisli na neskončno ljubezen Kristusovo? Komu bi se ne omečilo srce, ko premišljuje, da se Kristus dá poljubiti Judu izdajavcu, in da še celó tudi on Juda poljubi? O nezapopadljiva ljubezen! O Gospod, kdaj bo tvoja ljubeznipolna dobrota omečila naša trda in sovražna srca? O

[1]) Jan. 18, 4. — [2]) Ps. 21, 21. 22. — [3]) Mat. 26, 47. 49; Luk. 22, 47. — [4]) Mat. 26, 48. — [5]) Luk. 22, 48.

Gospod, nikdar, nikdar več nočem biti hinavski Juda ali tvoj izdajavec.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, od Juda izdan; češčen in hvaljen bodi vekomaj! Amen.

O Jezus, najzvestejši prijatelj, ki te je hinavski Juda izdal svojim najhujšim sovražnikom, jaz te prosim po ljubezni in prijaznosti, s katero si sprejel hinavski poljubec izdajavca Juda; dodeli, da te ne bom nikoli nezvesto ali hinavsko izdajal, temveč, da ostanem tvoj zvesti učenec in nasledovavec, prenašam tudi s krščansko ljubeznijo in krotkostjo vse zaničevanje in krivice, prijatelje in neprijatelje v resnici ljubim, njim in sebi večno zveličanje želim in po tvojih zaslugah dosežem. Amen.

2. Kristusa ujamejo.

»*Tedaj so pristopili in so vrgli roke na Jezusa in ga prijeli.*« (Mat. 26, 50.)

1. Premišljuj, kako je Jezus pokazal svojo moč in svojo dobroto.

Sveti evangelist pravi: „Jezus je naprej stopil in jim rekel: Koga iščete? Odgovorili so mu: Jezusa Nazareškega. Jezus jim reče: Jaz sem. Ko jim je rekel: Jaz sem, so odstopili in padli na zemljo,“[1] kakor da bi jih bila zadela strela. Iz tega bi bili imeli spoznati Kristusovo vsemogočnost in opustiti svoj naklep, da hočejo Jezusa ujeti; toda hudobnost jih je oslepila, da so se še bolj razsrdili ter mislili, kako bi se nad Jezusom maščevali. Med tem, ko so kakor mrtvi pol četrt ure tako ležali na tleh, bi bil Jezus lahko pobegnil; vendar pa tega ni hotel storiti, temveč je hotel radovoljno iti v smrt.

Tu pa poslušaj in pomisli besede sv. Avguština, ki govori tako-le: „Edina beseda, ki jo je Jezus izgovoril: Jaz sem, je veliko, srdito in strašno trumo vrgla na tla po njegovi skriti božji naravi. Kaj pa bo storil, ko pride sodit, ker je že to storil, ko je bil sojen?“

2. Premišljuj Kristusovo krotkost do svojih sovražnikov.

On jim je dal zopet oblast in moč, da so vstali. Ko so vstali, jih je zopet prijazno vprašal: „Koga iščete?“ Oni pa so rekli: „Je-

[1]) Jan. 18, 4–6.

zusa Nazareškega.“ Jezus je odgovoril: „Povedal sem vam, da sem jaz; ako tedaj mene iščete, pustite te iti.“[1]) Hotel jim je namreč reči: „Glejte, jaz se dam v vašo oblast; vi in satan s svojimi služabniki morete z menoj delati, kar vam je ljubo; ker ta je vaša ura in oblast teme.“[2]) Kakor vam moj Oče daje oblast nad menoj, tako vam tudi jaz dam popolno oblast nad seboj, da z menoj delate kakor volkovi z ubogim jagnjetom. Rekel jim je namreč: „Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in koli.“[3]) Hotel je reči: Ali sem razbojnik ali pa pes, da ste s koli prišli nad me? Vendar, ako se sam radovoljno ne dam v vaše roke, ne morete me zvezati, kakor me niste mogli ujeti v templu. Ali jaz sem nedolžno jagnje, ki ima biti zaklano za zveličanje ljudi. Jaz sem človek, ki ima po prerokovanju velikega duhovnika umreti, zato da ne pogine vse ljudstvo. Zato se dam voljno v smrt in vam ni bilo treba s tolikim orožjem sem priti.

S temi besedami je Jezus pokazal, kako mu je bilo žal, da hočejo ž njim ravnati kakor z razbojnikom, ker bi ga lahko ujeli kakor poštenega moža, ki se ne brani iti pred pravico, akoravno ga ujamejo po nedolžnem in nepostavno.

3. Premišljuj Kristusovo ljubezen do sovražnikov.

Ko so učenci videli, da hočejo ujeti njihovega učenika, so rekli: „Gospod, ali udarimo?“ Dobri učenci, ki so videli, kako je Kristus z eno besedo na tla vrgel svoje sovražnike, so si mislili, da lahko celo trumo potolčejo; zato so bili srčni in so se hoteli postaviti v bran. Zato je potegnil Peter svoj meč in je udaril prvega, ki je bil blizu njega, „in mu je desno uho odsekal“. In potem je hotel še naprej z mečem mahati. Jezus pa mu tega ni pripustil, temveč je dejal: „Pustite jih!“ in Petru je rekel: „Vtakni svoj meč v nožnico.“ Jaz nočem, da se branite. Ako bi se hotel braniti, rekel bi samo besedo, in moj Oče bi mi dal več kakor dvanajst legijonov angelov. Vedi, da en legion je šest tisoč mož, in en sam angel je tako močan, da lahko celo vojsko pokonča, ali tudi celo zemljo zdrobi.

Potem se je Kristus dotaknil Malhovega ušesa in mu ga je zacelil. Tu pomisli, kako dobrotljiv je Kristus, ki je storil dobro tudi njim, ki so prišli ga ujet in umorit, in ni hotel, da se jim stori kaj žalega. Pač so imeli Judje kamenita srca, da se niso pri tem izpreobrnili in poboljšali. Toda hudobni duh jih je storil tako trdovratne, da se niso dali omečiti ne od Kristusove vsemogočnosti, ne od njegove dobrotljivosti. Vendar pravijo nekateri, da je Malha omečila velika Kristusova dobrota, da je spoznal svojo hudobijo, se ločil od hudobnežev in objokaval svoje grehe. Tako je Jezus za

[1]) Jan. 18, 7. 8. — [2]) Luk. 22, 53. — [3]) Luk. 22, 52.

Judovo dušo, katero mu je hudič vzel, pridobil Malhovo dušo. Toliko premore ljubezen in dobrota, ki jo človek izkazuje svojim sovražnikom.

4. Premišljuj, kako so Kristusa ujeli in neusmiljeno zvezali.

Ko se je Jezus dal v oblast svojim sovražnikom, prijeli so ga z velikim hrupom; eden ga zgrabi za lase, drugi za vrat, tretji za roke, četrti za noge; tako so nedolžno jagnje neusmiljeno vrgli na tla, rekoč: Tu leži sedaj, ti čarovnik! Ti si nas s svojo čarodejno močjo vrgel na tla, sedaj ti vračamo.

Pobožna duša, pomisli, kako so ti hudobneži s Kristusom delali, kako so ga bili, suvali, teptali z nogami, vlačili, praskali, zapljuvali, preklinjali in zasramovali! Sv. Bonaventura pravi, da so hudobni hlapci Gospoda večkrat od tal vzdignili, pa zopet telebili na tla; da so brez vse milosti s svojimi nogami stopali nanj in tudi na njegovo telo poklekovali in ga s pestmi bili v obraz, ter mu pulili lase iz glave in iz brade. Tako so se že tu izpolnile Jezusove besede: „Judje so mu (Janezu Krstniku) storili, karkoli so hoteli; tako bo tudi Sin človekov trpel od njih.“[1])

Tukaj je tedaj ležal ubogi Kristus pod zdivjanimi zverinami in sicer že tako izpremenjen, da ga ni bilo več poznati. Lica so mu bila razpraskana, obraz otekel, usta okrvavela, njegovi lasje in brada razpuljena, roke in noge pobite, po celem životu ga je bolelo. Nekateri pravijo, da je tudi Juda Gospoda z nogami brcal, kakor je Jezus sam rekel: „Kateri z menoj kruh jé, vzdignil bo zoper mene svojo peto.“[2]) Tako je ležalo krotko jagnje na tleh in ni zinilo besedice. Vendar pa je vzdihovaje svojemu nebeškemu Očetu tako-le govoril v svojem srcu: O najdobrotljivejši Oče, glej, kako neusmiljeno delajo z menoj. Vzemi vse te rane in udarce, katere ti darujem za grehe in grešnike celega sveta.

Nazadnje so hudobni hlapci nedolžno jagnje vzdignili od tal in so mu roke na hrbtu zvezali tako tesno, da so se mu žile vse napele in da je koža postala višnjeva. Njegove svete roke so mu otekle in vrvi so mu ranile roke. Pomisli, kako je to povezanje tvojega Odrešenika bolelo in kako je iz srca vzdihoval. Potem so mu privezali vrv okoli života in dve vrvi za roke, da so ga peljali. In sv. Damascen pravi: Vrgli so mu vrv tudi okoli vratu, tako tesno, kolikor so mogli, da ga niso zadavili. In ker so mislili, da je čarovnik, in da bi utegnil vrvi raztrgati, dejali so mu še železno verigo okoli života, češ, da je ne bi mogel raztrgati. To verigo hranijo še

[1]) Mat. 17, 12. — [2]) Jan. 13, 18.

dandanašnji v mestu Parizu, kamor jo je prinesel francoski kralj, sv. Ludovik, in jo imajo v veliki časti. To povezanje je Kristusa bolelo v srce tem bolj, ker so ž njim delali kakor z razbojnikom in čarovnikom, ali kakor z velikim hudodelnikom. Nedolžno jagnje Jezus pa je hotel tudi to trpeti, da nas je rešil in odvezal naših grehov in peklenskih verig.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil za nas ujet in zvezan; bodi mu zato čast in hvala vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, ki si se za nas dal hudobnim hlapcem ujeti in neusmiljeno zvezati, jaz te prosim po vrvih in verigah, s katerimi so te povezali: reši in odveži me vseh grehov in peklenskih verig, s katerimi je zvezana moja duša. Zveži me pa s seboj s trdno vezjo svete, nerazvezljive ljubezni, da se od tebe nikoli ne ločim, temveč ostanem vekomaj združen s teboj. Amen.

3. Učenci zapustijo Kristusa.

»*Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali.*« (Mat. 26, 56.)

1. Premišljuj, kako je bil Jezus od svojih učencev zapuščen.

Sv. Matej pravi: „Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali.“ S tem begom so učenci dokaj žalili svojega učenika. Dokler je kazal svojo moč, so bili srčni in pripravljeni, zanj se bojevati in s Kristusovo pomočjo vse pobiti. Ko so pa videli njegovo slabost in ujetje, ko so videli, kako neusmiljeno je zvezan in bít, so izgubili vso srčnost in morebiti tudi vero. Doslej namreč so trdno verovali, da je Kristus pravi Mesija in Sin božji. Ko so pa videli, da je ujet in zvezan, so si mislili, da je slab, ubog človek, ki ne more pomagati ne sebi ne drugim. Zato so prestrašeni in trepetaje vsi naenkrat pobegnili in so popustili svojega ubogega učenika v rokah njegovih najhujših sovražnikov!

Tu pomisli, pobožna duša, kako je ta beg ubogega Jezusa bolel v srce. On ni imel na svetu nikogar drugega, na katerega se je mogel zanašati, kakor svojo Mater in pa svoje učence. On jim je bil tolikokrat povedal, da ga bodo ujeli, križali in umorili; vse to zato, da bi se nad njim ne pohujšali, ko se bo zgodilo. In ko so

pred tremi urami šli na Oljsko goro, jim je rekel, opominjajoč jih, da se bodo nad njim pohujšali in ga popustili. Zato je bil še bolj žalosten, ko je videl, da tudi njegovi najboljši prijatelji bežijo. — Te učence posnemajo vsi tisti, kateri le tako dolgo služijo Kristusu, dokler se jim dobro godi; ob času izkušnjave, ali ko vstane preganjanje in nevihta, pa odpadejo od njega.

2. Premišljuj, kako je Kristus žaloval nad nestanovitnostjo in begom svojih učencev.

Da je ta beg Gospodu Jezusu Kristusu povzročeval in še povzročuje žalost, spoznamo lahko iz psalma, kjer toži: „Oziram se na desnico, pa ga ni, da bi me poznal; Bog je od mene izginil, in ni ga, da bi maral za me. V tebe kličem, o Gospod, ter pravim: Ti si moje upanje, moj delež v deželi živih. Ozri se na mojo prošnjo, ker sem zelo ponižan. Reši me njih, ki me preganjajo, ker so močnejši od mene. Pelji me iz ječe, da slavim tvoje ime.“[1])

Tako toži ujeti in zapuščeni Jezus, in to kaže, kako ga je bolelo, da so ga učenci zapustili. Vzdihoval je, prelival solze in svojemu nebeškemu Očetu tožil svojo revo in zapuščenost. — Vedi pa, ljubi moj kristjan, da ravno tako Kristusa boli, kadar ga ti zapustiš, to je, kadar smrtno grešiš in postaneš služabnik satana, njegovega največjega sovražnika. — Oh, nikakor ne, Gospod, nikoli te nočem zapustiti, temveč vedno hočem ostati pri tebi.

3. Premišljuj, kaj so delali učenci na svojem begu.

Ko so Judje Kristusa zgrabili, so se ubogi učenci razkropili vsi preplašeni po Oljski gori, ker so se bali, da ne bi vojaki tekli za njimi, da bi jih polovili; pa so se poskrili po jamah, ki se še dandanašnji vidijo na Oljski gori. Ko so bili po teh jamah skriti, začeli so šele žalovati in tožiti. Roke so sklepali in vpili: Oj gorjé nam zapuščenim, sedaj je vsa naša nada, vse upanje in veselje izgubljeno. O preljubi učenik, o dobri Oče, kaj nam je sedaj začeti, kam hočemo iti? O ti sveti mož, kaj si vendar delal ves čas? In v zahvalo so te sedaj sramotno ujeli in kakor z razbojnikom so ravnali s teboj! Oh, da bi bili pri tebi ostali, da bi se dali s teboj vred ujeti! — Te in enake besede so dobri apostoli govorili in plakali.

Najbolj pa sta Peter in Janez objokavala svojega učenika. In meni se dozdeva, da je Peter žaloval kakor nekdaj prerok Jeremija. Ko je namreč ta prerok videl ljudstvo iz mesta Jeruzalema odpeljati v sužnost, se je vsedel na groblje, obžaloval uboge jetnike in je naredil takšno žalostno pesem, da gane vsakega, ki jo bere. Tako se je tudi sv. Peter vsedel na Oljski gori in je za svojim uče-

[1]) Ps. 141, 5—8.

nikom gledal tako dolgo, kakor so mu nesle oči. In je začel žalostno objokavati ga; iz oči so mu tekle obilne solze in ni delal drugega, kakor vzdihoval, ker je videl v rokah hudobnih ljudi njega, katerega je ljubil tako vroče.

Petru se je pridružil sv. Janez; oba sta jokala po ljubem učeniku. Same žalosti nista vedela, kaj bi počela. Nazadnje pravi sv. Peter: Jaz ne najdem miru, dokler nisem pri učeniku; za njim hočem iti, če imam tudi življenje izgubiti. Bolje mi bo, ako ž njim umrjem, kakor da bi živel brez njega. — Sv. Janez pa pristavi: Meni je ravno tako; videti moram, kaj se ž njim godi in če me Judje tudi ujamejo. Tedaj „je Peter od daleč šel za njim“ in celo pot se je jokal in žaloval. Kako sta iz srca žalovala učenca nad svojim ljubim učenikom; kako se jima je v srce smilil, ko sta od daleč slišala grozni krik, zaničljivo posmehovanje, neusmiljeno tepenje in nečloveško preklinjevanje!

Ti pa, pobožni kristjan, vzdihuj s prerokom h Gospodu, rekoč: „Gospod, tudi mene so obdale vrvi in verige pregreh in grešnikov!“ Oh, razbij vse vezi in spone greha in pekla, da ti bom poklanjal hvalno daritev in tvoje sveto ime vekomaj hvalil in častil v nebeškem Jeruzalemu.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil od svojih sovražnikov ujet in od svojih učencev zapuščen, čast mu bodi zato in hvala vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Gospod Jezus Kristus, ki si bil od enajsterih učencev zapuščen, ko so te tvoji sovražniki obdali in ujeli; jaz te prosim po tem tvojem trpljenju, dodeli mi svojo milost, da nikdar ne zapustim vira življenja, temveč vselej pri tebi ostanem, dokler te bom enkrat v večni slavi z vsemi izvoljenimi posedel, gledal, užival, ljubil in hvalil vekomaj. Amen.

4. Kristusa peljejo k velikemu duhovniku Anu.

»*In so ga peljali prvič k Anu.*«
(Jan. 18, 13.)

1. Premišljuj, kako so Jezusa peljali z Oljske gore k Anu.

Na potu do tjakaj je ubogi Jezus toliko trpel, da bi se usmilil trdemu kamenu. Zato imajo to pot še dandanašji v veliki časti in ji

pravijo pot ujetja Gospodovega. Od mesta, kjer so Kristusa ujeli, do Anove hiše, štejejo dva tisoč tri sto in trideset korakov, dobre pol ure poti. Po tej dolgi, kameniti in nevarni poti so ujetega Kristusa peljali bosega in jo je na več mestih s svojo sveto krvjo okrvavil. Hudobni hlapci in beriči so ga namreč naglo z gore peljali. Eni so hodili z bakljami naprej in za njimi je šel stotnik z oddelkom vojakov. Za njimi so šli beriči in sodnijski hlapci, in so peljali potrpežljivo Jagnje božje; za njimi pa so šli duhovniki in starejšine, kateri so bili zraven. Nazadnje pa so šli še drugi vojaki. In pred vsako trumo so nosili svetilnice in baklje.

Kako pa so usmiljenega Jezusa peljali, domišljuješ si lahko. Oni so bili dokaj veseli in so vriskali, da imajo v svojih rokah njega, katerega so tolikokrat že želeli ujeti in umoriti. Kristus pa je hodil med njimi kakor jagnje med volkovi, žalosten in otožen. Kdo more povedati, kako sramotno in neusmiljeno so ravnali ž njim? Dobro je znano, kako malo se ljudje smilijo vojakom in kako povsod razsajajo, posebno, ako se jim pusti, da delajo kar hočejo in jih nihče ne strahuje.

Tukaj ni bilo nobenega, da bi jim bil branil; še le najbolj so bili pohvaljeni tisti, kateri so največ nagajali Jezusu; kako strašno so tedaj ž njim ravnali! Neprenehoma so ga s koli suvali, vlačili so ga z vrvmi semtertja, podstavljali so mu noge, da je butnil na tla; ko je pa padel, so se mu posmehovali.

Vso pot so ga zasramovali in preklinjali. To so delali posebno duhovni; in lahko verjamemo, da so hlapci, zato da so se jim prilizovali, večkrat ga becali ali pa tudi kakšen kamen vrgli vanj. Duhovniki so beričem obetali, da jim dajo denarja, ako s Kristusom neusmiljeno ravnajo. Zato so ubogega ujetega Jezusa po celi poti neusmiljeno vlačili, pehali semtertja, da se je z nogami ob kamen udaril in se ranil do krvi. Oh, kolikokrat je vzdihnil proti nebu! Saj vsakdo vé, kako to boli, kadar se človek z boso nogo udari; ali še bolj je Jezusa bolelo, ker je bil prav mehke kože; vsako, tudi najmanjšo rano je čutil bolj, kakor mi velike. In pot, po kateri so šli doli z Oljske gore, je bila kamenita, kakor se vidi še dandanašnji. Ker so ubogega Jezusa bosega peljali po tej kameniti poti, misliš si lahko, koliko je trpel.

Iz nekega razodenja vemo, da je Jezus na tej slabi poti padel sedemkrat na tla in se ne malo ranil. Navlašč so mu namreč nastavljali, da je padel in se pobil. Ker so mu bile roke povezane in se ni mogel z nogami vdržati, se je pobil, ko je padel, na kolenih, rokah in glavi. O ubogi Jezus, kako težavno pot si tu imel? Oh,

koliko muk in bolečin si trpel, ki jih mi niti ne poznamo? Hvala bodi tebi za vse, kar si na tej poti prestal; vse to ti darujem v odpuščenje svojih grehov.

2. Premišljuj, kako so Kristusa pahnili v potok Cedron.

Prišli so nazadnje do potoka Cedrona, ki teče po dolini Jozafat in ima vodo le o deževnem času. Po leti je popolnoma suh, po zimi pa in spomladi ima vodo, tako da tudi škodo dela. Zato sta dva visoka, zidana mosta v Jozafatovi dolini črez ta potok, da ljudje po zimi in v spomladi lahko črez gredo.

Ko so tedaj Judje ubogega Jezusa pripeljali do potoka Cedrona, ravnali so tako ž njim, da se mora vsakemu človeku smiliti. Ko je bil namreč na sredi visokega zidanega mosta, pahnili so ga z mosta doli, tako da bi si bil gotovo glavo razbil, ako ne bi ga bil Bog posebno obvaroval.

Ko je namreč padel doli, odvezale so se mu vrvi na rokah in tako se je Kristus z rokami ulovil, da se ni z glavo udaril ob kamen. Pravijo, da se sedaj poznajo na dnu potoka v trdnem kamenu znamenja njegovih svetih rok, kolen, nog, prstov in vrvi. Ta znamenja pobožni romarji poljubujejo. Oh kako nevaren padec je bil to! Izpolnilo se je pa tu natanko, kar je bil David prerokoval: „Iz potoka bo pil na potu; zato bo povzdignil glavo.“[1]) Tukaj je ležal moj ljubeznivi Jezus in je bil v zasmeh ljudem in zasramovan od vseh! Cela truma hudobnežev namreč se je pri tem prežalostnem pogledu tako na glas smejala, da se je v mesto slišalo. Nobenega ni bilo med njimi, da bi se mu usmilil Jezus; vsi so ga zaničevali in zasramovali. Tako je prišel nedolžni Jezus iz potoka ves do niti moker; oh, kako nadležna mu je bila ta mokrota in ponočni mraz!

Pobožni kristjan, počasti ta Jezusov padec s srčnim vzdihljejem ter reci: O najdobrotljivejši Jezus, jaz te prosim po tvojem groznem in osramotilnem padcu v potok Cedron: odpusti mi moje mnoge in lahkomiselne padce v greh in hudobije; zasluge tvojega nevarnega padca naj me ohranijo v tvoji milosti, da nikdar več ne padem v smrten greh, in tedaj ne bom pahnjen v večni peklenski ogenj.

3. Premišljuj, kako so Kristusa peljali v mesto.

Ko je prišel Kristus ves moker iz potoka, kako strašen pogled? Na celem životu je trepetal mraza, komaj je mogel stati na nogah. In vendar so ga gnali naprej in niti trenotek mu niso dali počitka. Od potoka Cedrona so ga peljali v mesto, kamor je bilo treba iti v reber sedem sto in petdeset korakov po strmi, slabi kameniti poti.

[1]) Ps. 109, 7.

Ko je prišel v mesto, so ga peljali na visoko goro Sion, kjer sta prebivala Ana in Kajfa.

Pomisli tukaj, kako težavna je bila ta pot tvojemu Zveličarju, katerega so še udje boleli od padca, in je bil od mnogih udarcev ves zdelan in truden; saj so ga vojaki še vedno neusmiljeno suvali in vlačili, tako da ni mogel nobene stopinje lepo v miru storiti. O žalosti polna pot! Kolikorkrat je z nogo naprej stopil, toliko bolečin je občutil; kolikor stopinj je storil, toliko krvavih znamenj je pustil za seboj. Ker je namreč hodil bos in so ga naglo naprej suvali in vlačili, se je mnogokrat udaril do krvi v noge. Dalje je ta pot trajala, bolj truden je postajal; in bližje je k mestu prišel, večja žalost se ga je lotila, ker je vedel, kaj mu bo v mestu trpeti. Zato je vedno bolj vzdihoval in vedno močneje mu je bilo srce žalosti in strahu.

Ko so s Kristusom stopili v mesto, so začeli na glas vpiti in vriskati, da se je slišalo daleč okoli. Ko razbojnika dolgo zastonj iščejo, nazadnje pa vendar dobé v svojo oblast, kaj ne, da vriskajo in se veselijo tisti, ki so ga ujeli? Tako se je tukaj godilo. Kristusa so zoperniki očitno razglasili za čarovnika in so večkrat iskali ga ujeti. Ker so tedaj nazadnje srečno dobili, kar so tako dolgo želeli, zato so se veselili in so svoje veselje na glas dajali na znanje.

Ko so tedaj meščani slišali hrup, so vstajali iz svojih postelj in pogledovali iz hiš, da bi videli, kaj ta hrup pomeni. Spoznali so pa, da ujetega peljejo Jezusa iz Nazareta, velikega preroka. In kar jih je bilo iz nižjih stanov, vsi so bili tega dokaj žalostni, rekoč: Oj škoda, da so tako pobožnega moža ujeli v tako sveti noči. Kaj je neki storil, da mu delajo to sramoto?

Ljudstvo nižjih stanov namreč je Jezusa prav zares rado imelo in so ga častili za svetega moža. Duhovni pa in gospoda so ga preganjali in sovražili, ker jih je ostro svaril in večkrat vpričo ljudstva osramotil. Tako so tedaj Kristusa z veliko sramoto in zaničevanjem kot največjega hudodelnika povezanega na rokah in na ledjih vedli na goro Sion s takim vriščem, kakor da bi največjega hudobneža ujeli.

To je tedaj pot, katero je ujeti Kristus moral iti z Oljske gore do Anove hiše in kjer je trpel toliko zasmehovanja, zaničevanja in sramote. Med tem, ko so hudobni hlapci tako grdo ravnali z Jezusom, se je pripravil veliki duhoven, da bi mu ujetega Kristusa predenj pripeljali. Ti pa, kristjan, počasti ujetega Kristusa in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki so ga ujetega peljali k Anu; hvala in čast mu bodi za to vekomaj! Amen.

O Jezus, ki si se dal od hudobnih ljudi ujeti in zvezati, zato da si mene odrešil vrvi in verige grehov, jaz poljubljam v duhu tvoje vezi in verige in te po njih pohlevno prosim, odveži in reši me od vseh vezi grehov in pekla; naveži me pa nase s svojo sveto in nerazvezljivo ljubeznijo. Amen.

5. Veliki duhoven Ana izprašuje Kristusa.

»*Veliki duhoven tedaj je vprašal Jezusa za njegove učence in za njegov nauk.*«
(Jan. 18, 16.)

1. Premišljuj, kako je Ana izpraševal Kristusa.

Ana je bil eden izmed najstarejših duhovnikov ter je bil že pred Kristusovim rojstvom od kralja Heroda izvoljen za velikega duhovna; akoravno ni bil tistikrat dolgo v tej časti, je bil vendar nekaj let pozneje zopet veliki duhoven in je bil četrti veliki duhoven pred Kajfom. Tistikrat je bil pa veliki duhoven in glava duhovskemu judovskemu zboru, ki so mu rekali sinedrij, in je stanoval na gori Sion. Kdor je hotel do Kajfove hiše, je moral iti mimo Anove hiše. Zato so mu hoteli vojaki izkazati čast, da so Kristusa vedli najprej k njemu, posebno, ker je bil najvišji sodnik v duhovskem zboru. On je imel soditi in razkladati, kadar je vstala kaka pomota ali kak dvom o Mojzesovi postavi. Ker so menili, da Kristus uči nov in lažniv nauk, ki je zoper Mojzesovo postavo, so ga hoteli tudi zato peljati najprej k Anu.

Ko je tedaj Ana, stari hudobnež, videl tako zdelanega Kristusa, se je njegovo hudobno srce dokaj veselilo, ker je dobil priložnost, svojo že davno kuhano jezo izliti na njega. Gorel je ves od jeze in mu je govoril te ali enake besede: Tedaj si tukaj, ti puntarski človek; dolgo si nam kljuboval in si menil, da te ne bomo mogli ujeti. Ali sedaj bo konec tvoji hudobiji, tvoj napuh bomo že ponižali.

Potem ga je vprašal za njegove učence in za njegov nauk; rekel mu je namreč: Kdo ti je dal oblast učiti? Kdo te je postavil za pismarja? Ali ne veš, da ne sme nihče učiti brez dovoljenja velikega zbora? Povej mi pa, kaj je novi nauk, ki ga učiš? Ali si ti morebiti nov Mojzes, ali nov Elija, da nabiraš učence in zbiraš uboge ljudi? Kaj praviš nato? Daj odgovor o tem svojem hudobnem rav-

nanju; vedi, da sem jaz sodnik v tej stvari in da imam pravico in dolžnost, te izpraševati.

Tu pomisli, pobožna duša, kako je tvojega Zveličarja žalilo to prevzetno govorjenje. Sodnika živih in mrtvih je tukaj sodil hudoben sodnik. Pravični Bog stoji pred krivičnim človekom, da bi dajal odgovor o vsem svojem dejanju in nehanju. Grajajo mu njegovo življenje, grajajo njegov nauk, grajajo njegove čudeže in karajo ga, da je bogaboječe može nabiral okoli sebe in jih učil pobožno živeti; ali je bilo to prav?

Kristus pa, učenik vse modrosti in svetosti, je svojemu nebeškemu Očetu daroval vse to poniževanje, da so ga kot lažnivega učenika in hudodelnika postavili pred sodnika in ga izpraševali. O Jezus, ti sodnik vsega sveta, ki si dopustil, da so te hudobni sodniki izpraševali in sodili, daj, da bom tukaj sojen in kaznovan, zato da bom pred tvojo sodbo nedolžen spoznan.

2. Premišljuj, kako je služabnik velikega duhovnika Kristusu dal zaušnico.

Na prvo vprašanje je hotel Jezus molčati; na drugo pa, ki je zadevalo njegov nauk, je hotel odgovoriti, ker je to terjala čast njegovega nebeškega Očeta. Da bi pa dokazal svojo nedolžnost in svetost svojega nauka, je hotel svoje sovražnike poklicati za priče in je rekel ponižno, pa srčno: „Jaz sem očitno govoril pred svetom; jaz sem vselej učil v shodnici in v templu, kamor se vsi Judje shajajo, in na skrivnem nisem ničesar govoril. Kaj mene vprašaš? Vprašaj tiste, ki so slišali, kaj sem jim govoril. Glej, oni vedó, kaj sem govoril.“[1])

Ko je Gospod to neprestrašeno izgovoril, mu je rekel eden služabnikov, kateri je stal zraven: „Tako odgovarjaš velikemu duhovnu?“ ter je vzdignil svojo desnico, na kateri je imel železno rokavico in je udaril Jezusa tako srdito in silno v njegov sveti obraz, da je Jezus, kakor pravi sv. Vincencij, padel na tla, zobje v ustih so se mu zrušili, kri se mu je ulila iz ust in iz nosa in rana tega udarca mu je ostala na obrazu.

Tu je tedaj ležal na tleh Jezus tako pobit, da ni mogel svoje glave držati po koncu. Tu je ležalo nedolžno jagnje, Sin nebeškega Očeta, v taki sramoti, da so se mu vsi pričujoči posmehovali in ga zaničevali; govorili so mu le še: Prav se ti je zgodilo, nesramnež; takemu gospodu se ne odgovarja tako. Dolgo si bil predrzen, ali sedaj te bomo drugače učili.

---

[1]) Jan. 18, 20. 21.

O prevelika krivica, o neslišana neusmiljenost! Pri nevernih in pri divjih ljudstvih je navada, da je vsakemu zatožencu pripuščeno govoriti pred gospôdo in se opravičevati; ko se hoče Kristus opravičevati, ga bijejo tako sramotno v obraz! Domišljuj si tedaj, pobožna duša, da ti Jezus govori tako-le:

Ljubi moj sin, glej, kaj jaz tu trpim in kolika krivica se mi godi. Glej, kako tukaj na tleh ležim in kako mi kri teče iz ust in iz nosa. Moj obraz je zatekel, moja lica so mi višnjeva in črna, zobje v ustih se mi gugajo. Ali se ne ježiš nad tistim, ki te je tako udaril? Ali ne želiš, da bi ogenj padel z nebes in ga požrl? Glej, jaz bi lahko to storil in bi lahko v enem trenotku hudobneža pahnil v pekel, in vendar mu ne storim nič žalega. Glej, tako delam jaz, tvoj Bog, akoravno sem toliko sramoto trpel pred toliko ljudmi od tako hudobnega človeka.

Kaj bi bil ti storil, ako bi se bilo tebi zgodilo tako? Kaj delaš ti, kadar te kdo žali le s samo besedico? Oj, kako se ježiš! Oj, kako se hudueš in še zraven preklinjaš! Ali se ti je zgodila večja sramota kakor meni? Ali si morebiti večji gospod kakor jaz, da ne moreš najmanjšega razžaljenja prenašati? Poglej, kar me tako boli, je ravno to, da nočeš iz ljubezni do mene trpeti ne same krive besede; vendar jaz sem bil pripravljen, tisoč takih udarcev sprejeti iz ljubezni do tebe. Uči se tedaj od mene, ker „krotak sem in ponižnega srca“.[1])

3. Premišljuj, kako in zakaj je krotki Jezus odgovoril služabniku.

Odgovoriti je hotel na obdolženje služabnika, da ni storil namreč nobene krivice velikemu duhovnu in da ni zaničeval duhovskega stanú. Zato je služabniku rekel prav krotko: „Ako sem hudo govoril, izpričaj o hudem; ako pa prav, kaj me biješ?“[2]) Vendar ni nihče rekel, da mu je služabnik storil krivico; še hvalili so ga, da je prav storil.

Ta zaušnica je bila ena največjih krivic, kar jih je Kristus trpel. Sv. Krizostom pravi: „Čudo je bilo, da se ni zemlja odprla, da bi bila živega požrla hudobneža.“ Dà, čudo je bilo, da so angeli mogli gledati, da neusmiljeno bijejo tisto obličje, v katerega gledati se ne morejo nikoli naveličati.

Kaj misliš ti, pobožna duša? Ali ti ne gre k srcu velika krivica, ki jo je trpel Jezus? Glej vendar, kako zbit je tvoj ljubi ženin! Glej, kako je njegov sveti obraz ves otekel, da more komaj gledati. Nobene roke nima proste, da bi si obrisal kri, in nobeden mu te

[1]) Mat. 11, 29. — [2]) Jan. 18, 23.

postrežbe ne dá. Še zasmehujejo ga in se prav srčno veselijo, da se mu godi tolika sramota. Vse to trpi Jezus potrpežljivo in se noče maščevati nad hudobneži.

Zato naj se vsaj tebi krotki Zveličar iz srca usmili; zahvali ga za vso sramoto, ki jo je za te trpel, in moli pobožno to-le:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaušnice in prestane krivice sedaj in vekomaj.

Jaz te molim in častim, o največje časti vredni Jezus, in hvalim tvojo veliko potrpežljivost, s katero si prenesel hudo zaušnico od hudobnega služabnika. Dodeli nam po svoji čudovitni krotkosti in potrpežljivosti, da se pustimo tukaj soditi in kaznovati, zato da ne bomo tamkaj vekomaj kaznovani, temveč po tvojem trpljenju večne kazni rešeni. Amen.

6. Kristusa peljejo k velikemu duhovnu Kajfu.

»*Ana ga je poslal zvezanega h Kajfu, velikemu duhovnu.*« (Jan. 17, 24.)

1. Premišljuj, kako je dal Ana Kristusa peljati h Kajfu.

Sveto pismo pravi: „Ana ga je poslal zvezanega h Kajfu.“ Iz teh besed sodijo nekateri, da je hudobni Ana ukazal Jezusa še huje zvezati, da ne bi utekel in da ne bi ga mogel nihče rešiti. Kajfova hiša je bila od Anove oddaljena tristointrideset korakov; po tej poti so Jezusa s hrupom peljali; luna je jasno svetila in služabniki so nosili še mnogo svetilnic in bakelj.

In Jezus, potrpežljivo jagnje, je šel v sredi med vojaki in beriči, poln žalosti in bolečin, in tako izpremenjen v obrazu, da ga je bilo težko poznati. Roke so mu bile za hrbtom zvezane, okoli vratu je imel težko verigo, tako da je skrivljen hodil. Hudobni služabniki so ga pa tako silno vlačili in suvali, da je komaj mogel dihati.

Ko so šli po ulicah, se je nabralo vedno več ljudi, ki so bili med tem vstali iz spanja. Vsakdo namreč je hotel vedeti, kaj to pomenja, da to sveto noč, ko obhajajo spomin rešitve iz egiptovske sužnosti, ubogega človeka s tolikim hrupom ujamejo in peljejo. Zato so vzdihovali pobožni ljudje, nad katerimi ni imel hudobni duh nobene oblasti, zavoljo trpljenja Jezusovega, in v srce se jim je smilil.

Hudobni pa so se veselili njegove nesreče in so mu iz srca želeli še večje trpljenje.

Vojaki pa so gnali velik hrup in na ves glas vpili: »Glejte, tukaj imamo lažnivega preroka, ki je oslepil toliko ljudi. Sedaj je njegova sleparija prišla na svetlo; sedaj bo prejel zasluženo plačilo.« Te in enake žalivne besede so govorili hudobni vojaki in ubogega Jezusa sramotili pred vsemi ljudmi. Tudi so ga tolkli bolj predrzno in bolj neusmiljeno kakor poprej, ker so videli, da je služabnik v Anovi hiši bil pohvaljen, da je Jezusu dal zaušnico. Zato so ga večkrat v stran suvali in ga tolkli po hrbtu.

Kristus pa je mogel komaj stopati naprej, sram ga je bilo svoje oči povzdigniti. Kako velika sramota je bila, da so ga peljali pred gospôsko in sodili kot hudodelnika. Ali ne bi bila velika sramota za imenitnega gospoda, ako bi ga mestni hlapec peljal pred sodnijo, da bi ga tam izpraševali radi kake hudobije? Koliko tisočkrat večja sramota je bila za Kristusa, da so ga rablji in beriči tako sramotno peljali in postavili pred najvišjega, pa tudi najkrivičnejšega sodnika! Sedaj pa pomisli, da Jezus Kristus ni bil samo svet mož, ampak tudi Sin živega Boga, Bog sam, ki je trpel to neskončno sramoto. Kako ga je ta krivica bolela! Kako mu je bilo srce, ko je prišel blizu Kajfove hiše, ker je dobro vedel, kako hudo bodo ž njim ravnali.

2. Premišljuj, kako so Kristusa postavili pred Kajfa.

Kajfa je bil dosti hujši in bolj srdit na Kristusa kakor Ana. Saj Kajfa je bil, pravi sveti Janez, ki je bil Judom dal svèt, „da je bolje, da en človek umrje in da ves narod ni pokončan.“[1]) Ker je v svojem srcu imel tako sovraštvo in tako krvoželjnost zoper Jezusa, da ga je nepričujočega že obsodil brez vsega izpraševanja, kaj je pač storil sedaj, da se zakolje nedolžno jagnje, ki ga peljejo v njegovo hišo? Na njegovo povelje so poklicali ves zbor, ki je štel eden in sedemdeset udov, v njegovo hišo in sicer o polnoči. Sv. Matej pravi namreč: „Peljali so ga h Kajfu, kjer so se bili sešli pismarji in starejšine.“[2])

Kak hrup je bil po mestu, ko so mestni in zborovi služabniki in hlapci v pozni noči tekali po mestu, trkali na duri in sodnike naglo klicali h Kajfu. Kdo je kdaj slišal kaj takega, da se o polnoči v veliki naglosti snide ves zbor? Ali niso mogli krvoželjni hudobneži vsaj dneva čakati? Ali je bil ujeti Kristus kak hudodelnik, da se je imel tisto uro umoriti? Oj sramota, oj krivica, oj grozovitost, kakršne ni bilo nikoli slišati!

---

[1]) Jan. 18, 14. 11. 49. — [2]) Mat. 26, 57.

Prišli so pa v Kajfovo hišo ne samo zborniki, ampak tudi več farizejev, pismarjev in starejšin; vsi, ki so pri ljudstvu kaj veljali. Kolikor glav je bilo tu skupaj, toliko gadov in kač je bilo, ki so v svojih srcih kuhali hudo jezo, in silno sovražili nedolžno jagnje Jezusa.

Z velikim hrupom so krotkega Jezusa pripeljali v Kajfovo hišo in postavili pred krivične sodnike. Oh, kak strah ga je obšel, ko je stopil v to svetovalnico, kjer jih je toliko čakalo na njegovo pogubo! Tu je stal s priklonjeno glavo, s povezanimi rokami, z oteklim obrazom, z razpuljenimi lasmi in se je tresel na celem životu od bolečin in trudnosti ves zdelan, tako, da je komaj po koncu stal. Njegov sveti obraz je bil od prejete zaušnice tako otekel, da je mogel komaj gledati; vendar ga ni bilo, da bi mu povezal odprto rano, ali mu obrisal kri iz ust in nosa.

3. Premišljuj, kako je Kajfa Kristusa izpraševal, in kako so ž njim ravnali.

Pomisli, kako zaničljivo so Jezusa sprejeli in kako zasmehljivo so ga pogledali in pozdravili. Kako so se veselili, ko so Kristusa tako osramotenega videli pred seboj, ker so že zdavna želeli ga umoriti. Ni mogoče dopovedati, kako srdito so gledali vanj, kakor da bi ga hoteli s svojimi očmi prebosti. To je Gospod že davno poprej po Davidu tožil, rekoč: „Oni so me gledali, kakor da bi me hoteli z očmi prodreti. Odprli so svoje žrelo zoper mene kakor rjoveč lev. Škripali so nad menoj s svojimi zobmi kakor besen pes, in brusili so svoje jezike nad menoj kakor strupene kače.“[1])

Ko ga je hudobni Kajfa videl pred seboj, mu je govoril menda tako-le srdito: Si pa enkrat tukaj, ti rovar in slepar! Dolgo smo imeli s teboj potrpljenje in smo se nadejali, da boš pustil svojo hudobijo; ker pa vsak dan šuntaš ljudstvo, zato nismo mogli še to sveto noč biti v miru, temveč smo bili prisiljeni te ujeti, da kaj hujšega ne napraviš. Zato daj odgovor pred tem častivrednim zborom, kako pohujšljivo si ravnal, in kako si sleparil priprosto ljudstvo.

Med tem, ko je Kajfa to govoril, so hudobni služabniki potrpežljivega Jezusa suvali in vlačili, da bi bil večkrat kmalu padel na tla. Cukali so ga tudi večkrat za lase, in tolkli ga s kolmi v stran, da se je od bolečine krivil. Daj odgovor, so vpili, velikemu duhovnu in opraviči se, ako moreš. Kristus pa je le molčal, ni kar besedice izpregovoril v svoje opravičenje. Tukaj pravi sv. Matej: „Veliki duhovni in ves zbor so iskali krivega pričevanja zoper Jezusa, da bi ga umorili,“[2]) namreč, da bi mogli od Pilata terjati njegovo smrt.

[1]) Iz več psalmov. — [2]) Mat. 26, 59.

Pač krivičen zbor, ker si nalašč izmišljuje hudobije in išče lažnivih, krivih prič, da bi nedolžnega pripravil v smrt. Tako dela hudobni duh, ne pa pameten človek.

Pomisli torej, kako so ga tukaj izpraševali, kako so radi natanko rešetali najmanjše Kristusove besede, da bi kaj dobili, zaradi česar bi ga obsodili na smrt. Karkoli je kdaj govoril, kar je učil, kar je storil, s katerimi ljudmi se je pečal, kje je bil, z eno besedo, vse, kar je bilo v njem in na njem, vse so prerešetali, in vendar niso ničesar našli, kar bi bilo smrti vredno. Oh, ko se bodo na sodni dan vse moje misli, vse moje besede in dela tako natanko preiskovale, kako bom obstal? Ne eno, ampak več pregreh bodo našli nad menoj, ki so vredne večne smrti.

Ko tedaj niso ničesar mogli najti, so bili dokaj jezni. Zato so govorili med seboj: ‚Ta hudobnež mora umreti, ako moramo tudi po krivem ga zatožiti pri deželnem oblastniku!' Kolika krivica, kaka neusmiljenost! Kaj je pač občutil nedolžni Jezus v svojem srcu, ko se je oklicevalo: Kdor vé kaj zoper Jezusa povedati, naj stopi naprej! Eni so pravili, da ne drži postave, ker ni posvečeval sobote. Drugi so pravili, da je Samarijan in da je učil krivo vero. Zopet drugi so trdili, da je čarovnik, in da je tako delal svoje čudeže. Zopet drugi so rekli, da je puntar in da je učil, da se nima cesarju davek plačevati. Drugi pa so pričali, da je žugal tempel podreti. Z eno besedo: kar je bilo le mogoče, so pričali zoper Jezusa; toda ničesar niso mogli najti, kar bi bilo smrti vredno.

4. Premišljuj, kako potrpežljivo je Jezus molčal, ko je slišal toliko krivih prič.

Oh, kako je pač mogel molčati k vsemu temu? Zakaj ni dokazal, da ga le krivo tožijo in krivo zoper njega pričajo? Ali hočeš vedeti, kristjan, zakaj se ni zagovarjal in opravičeval tvoj ljubi Zveličar zoper vse krivo pričanje, in zakaj niti besedice ni rekel? Vedi tedaj: On je zato molčal, ker je njegov Oče grehe vsega sveta položil nanj in on jih je radovoljno sprejel na-se. Zato je stal tukaj kakor največji grešnik sveta in kakor človek, ki je storil vse hudobije sveta. Zato se ni hotel zagovarjati, ko so mu Judje očitali največje hudobije. Akoravno namreč on sam ni storil nobenega greha, je vendar vse grehe vzel na-se: „Gospod je nanj naložil nas vseh pregrehe."[1])

Pomisli, nespokorni grešnik, koliko grehov si Sinu božjemu naložil na rame. Pomisli, kako je bil zavoljo tebe obrekovan. Rekli so, da je slepar, da je goljuf in več takega. On ni bil, ali ti si pa. Ker so bili pa tvoji grehi nanj naloženi, zato je pustil, da so ga

[1]) Iz. 53, 6.

obrekovali in zasramovali. Pomisli, koliko zaničevanja in zasramovanja je tvoj Zveličar trpel zavoljo tvojih grehov, in misli, kako mu boš vse to povrnil.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaničevanje in zasramovanje, ki si ga trpel za nas, sedaj in vekomaj! Amen.

O Gospod, iz ljubezni do tebe hočem tudi jaz zaničevanje in krivice potrpežljivo in molčé prenašati. Amen.

O Jezus, večna Beseda nebeškega Očeta, jaz te hvalim in častim za tvoje pohlevno molčanje v tvojem svetem življenju; prosim te, daruj je svojemu nebeškemu Očetu za vse grehe, kar sem jih storil z jezikom. Daj mi tudi svojo sveto milost, da bom vprihodnje pohlevno molčal in vselej pobožno govoril. Amen.

7. Kajfa Kristusa psuje in obsodi na smrt.

»*Oni so rekli: smrti je vreden.*«
(Mat. 26, 66.)

1. Premišljuj, kako je Kristusovo molčanje Kajfa ujezilo, nam pa je koristen nauk.

Ko je Kajfa videl, da ne najdejo nad Kristusom ničesar, kar bi bilo smrti vredno, se je ujezil on in ves zbor in niso vedeli, kaj bi počeli. Ker je potrpežljivi Jezus kakor ubog grešnik tiho molčal, ali da bolje rečem, pustil, da je njegova nedolžnost sama pričala zanj, in tedaj ni zinil besedice v svoje opravičevanje, si je prizadeval zvijačni Kajfa, da bi vsaj eno samo nepravo besedo spravil iz njegovih ust. Ves jezen tedaj vstane in srdito govori: „Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti pričujejo zoper tebe?“[1])

Kaj meniš, ljubi moj kristjan, da je tvoj Odrešenik odgovoril na to vprašanje? Kako je dokazal, da so vsi krivo pričali zoper njega? Pač čudo! Večna Beseda nebeškega Očeta ne reče ničesar v svoje opravičenje. Sv. Matej pravi: „Jezus pa je molčal.“[2])

O čudo nad vsa čuda; tukaj je šlo Kristusu za življenje, dobro ime in čast; in on je molčal. O preljubeznivi Jezus, zakaj si molčal? Ti, najpohlevnejši Odrešenik, hotel si rajše, da so te imeli za hudodelnika, kakor da bi bil govoril; zato da si mi dal zgled, da, kadar hoče kdo z menoj se pričkati, jaz ne morem nič boljšega storiti, kakor molčati.

[1]) Mat. 26, 62. — [2]) Mat. 26, 63.

Ker je krotko jagnje molčalo, so se služabniki jezili nad njim, s pestmi ga v sveti obraz bili in govorili: Odpri usta in govori! Sicer si vedel mnogo govoriti, ko si preprosto ljudstvo imel pred seboj; sedaj pa nočeš ničesar govoriti, kadar bi bilo treba.

Jezus je vse to potrpežljivo prenašal in daroval svojemu nebeškemu Očetu. Hotel nam je tudi dati zgled, kako imamo potrpeti in molčati. Gotovo mu je bilo težko molčati na vse lažnivo obrekovanje in tožbe; vendar pa ni hotel nič reči, da je delal pokoro za naše žlobudranje ter nam zaslužil božjo pomoč in milost, da moremo o svojem času molčati; saj večkrat brez mere in brez potrebe govorimo.

Izprašuj se in sodi se sam, ljubi moj kristjan, kakšen dan namreč govoriš veliko praznih besed, še za greh tega nimaš. Ali ne veruješ Kristusovim besedam v evangeliju, kjer pravi: „Povem vam, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan.“[1]) Prazna beseda pa je, kakor uči sv. Hijeronim, vsaka beseda, o kateri nima nobene koristi ne tisti, ki govori, ne tisti, ki jo sliši. Takih praznih besed si gotovo govoril že več tisoč. Ako bi vedel, kako boš za prazno govorjenje kaznovan, bi se gotovo varoval, da ne bi več govoril nobene prazne besede.

2. Premišljuj, kako je Kajfa Kristusa zarotil.

Ko ni Jezus nič odgovoril, ujezil se je hudobni Kajfa tako, da so se mu bliskale oči. Zato je roko proti nebu povzdignil in s srditim glasom zavpil nad njim: „Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?“[2]) Ko je višji duhoven bil Gospoda Jezusa Kristusa tako slovesno zarotil, je hotel Jezus govoriti, da ne bi imeli Judje nobenega izgovora, rekoč: Ako bi nam bil povedal, bili bi mu verovali; ker pa nam ni hotel povedati, zato nismo mogli vedeti, da je Sin božji. Zato je hotel brez strahu spoznati resnico in je rekel veličastno in razumljivo: „Ti si rekel,“ to je, jaz sem Sin božji. „Pa povem vam: Odslej boste videli Sinu človekovega sedeti na desnici moči božje in priti v oblakih neba.“[3]) To je: Sedaj me sicer vidite v ponižnosti revnega in zaničevanega; ali na sodni dan me boste videli v mojem veličastvu. Takrat bom sodil vas in vse ljudi.

Kdo ne bi mislil, da so vsi okoli stoječi, slišavši, da je Kristus Sin živega Boga, popadali na svoje obraze in ga molili? Da so mu takoj odvzeli vrvi in verige in na kolenih prosili odpuščanja? Da so veliki duhovni takoj poslali v mesto in po celi deželi napovedat, da je dolgo zaželjeni Mesija se pokazal, naj pridejo, naj ga spoznajo, in mu skažejo vso čast! Toda oh, oni so imeli otrpnelo srce, in se

[1]) Mat. 12, 36. — [2]) Mat. 26, 63. — [3]) Mat. 26, 64.

niso dali prestrašiti od teh strašnih besed; šele bolj so zaničevali Kristusa in ga zasramovali, ter obsodili v najsramotnejšo smrt. Strašna trdovratnost!

3. Premišljuj, kako je judovski zbor Kristusa obsodil na smrt.

Ko je hudobni Kajfa slišal Kristusov odgovor, se je delal, kakor da mu hoče od velike žalosti zavoljo bogokletstva srce počiti v prsih. Zato obrne svoje oči proti nebu, zgrabi svoje oblačilo z obema rokama, raztrga ga od zgoraj do zdolaj na dvoje in zavpije na ves glas: „Boga je preklinjal; kaj potrebujemo še prič? Glejte, sedaj ste slišali preklinjevanje.“[1])

Strašno bogokletstvo! Odkar svet stoji, nikoli se ni slišalo enako bogokletstvo kakor sedaj, ko je Kajfa Jezusu očital, da je preklinjal Boga. Kaj si je pač Kristus mislil, ko je slišal, da mu kaj takega očitajo? Zakaj niso angeli bogokletnega velikega duhovnika pri tej priči umorili? Toda tu ni bil čas maščevanja, ampak potrpežljivosti in trpljenja. Maščevanje je Kajfa in vse njegove zbornike o svojem času že zadelo in čutil ga bo vekomaj.

Nato se obrne Kajfa k vsem zbornikom in vpraša: „Kaj se vam zdi, kaj si zasluži ta predrzni človek?“ Vsi so enoglasno zavpili: „Smrti je vreden!“[2]) to je: on ni vreden, da ga zemlja še nosi. Le proč ž njim, na križ, v smrt, v pekel ž njim! V celi zbornici je nastalo vpitje, tak krik, da skoraj nihče ni slišal niti svojega glasú.

O neslišano neusmiljenje, o grozna krivica! Odkar svet stoji, ni bila nikoli izrečena bolj krivična obsodba. Ali je res, da je Sin božji smrti vreden? Ali ima začetnik življenja življenje izgubiti? Oj, kako je ta grozovitni krik Kristusu ranil srce! Ako bi mu bil kdo sto nožev vbodel v srce, gotovo ne bi ga bilo tako bolelo. Imej torej usmiljenje s svojim nedolžnim Zveličarjem in govori to-le

zahvalo za to, kar je trpel po poti do Kajfa.

O najdobrotljivejši Jezus, tisočkrat ti bodi čast in hvala za tri sto in trideset korakov, ki si jih šel od Anove do Kajfove hiše. Oh, združi vse moje korake in stopinje s svojimi, in daj, da bom vedno hodil po poti božjih zapovedi. Amen.

Zahvala za krivično obsodbo v Kajfovi hiši.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo potrpežljivost, krotkost, ljubezen in dobroto, sedaj in vekomaj! Amen.

[1]) Mat. 26, 65. — [2]) Mat. 26, 66.

O Jezus, sodnik vseh živih in mrtvih, tisočkrat te zahvaljujem za tvoje pohlevno molčanje k tolikim krivim pričam in psovanju in za krivično sodbo, katero je judovski zbor izrekel nad teboj. Oh, odpusti mi vse krive sodbe, katere sem jaz nad bližnjim izrekel, in dodeli, da svoje grehe spoznam, obžalujem, se jih spovem, se spokorim in poboljšam, zato da me na sodni dan ne obsodiš v pekel. Amen.

8. Kristus v Kajfovi hiši zasramovan.

»*Tedaj so mu pljuvali v obraz, in so ga bili za uho; drugi pa so ga bili s pestmi v obraz.*« (Mat. 26, 67.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa v Kajfovi hiši tolkli.

Kar je Jezus v Kajfovi hiši črez noč trpel, tega ne more noben človeški jezik dopovedati; več zasramovanja in zaničevanja je pretrpel, kakor si more človek misliti. Ker je namreč nebeški Oče hudičem dal oblast, njegovega Sinú trpinčiti, kakor se jim zljubi, se je v Kajfovi hiši godilo tako kakor v peklu. Do sedaj niso hudiči prav za gotovo vedeli, da je Kristus pravi Sin božji; sedaj pa so sami slišali in so to za gotovo vedeli. Zato so hoteli sedaj vse svoje sovraštvo na enkrat pokazati, in česar niso mogli sami, storili so po svojih orodjih, to je, po hudobnih ljudeh. Med takimi zdivjanimi hudobnimi ljudmi je stala resnična, včlovečena Beseda božja, Jezus Kristus, trepetaje zavoljo krivic, ki jih je imel to noč prestati.

Ko je zbor izrekel obsodbo, da je vreden smrti, dal je hudobni Kajfa vsem služabnikom in vojakom oblast, da naj se maščujejo nad njim zavoljo božjega razžaljenja. Ker se je namreč imenoval Sinú božjega, naj ga ponižajo in ga bijejo v obraz, da spozna, kdo da je, in da se ne napihuje. Ko so tedaj hlapci dobili oblast, ž njim delati, kar se jim ljubi, so padli nanj kakor lačni volkovi nad ovčico; oni so ga bili, vlačili, suvali, teptali, zasmehovali, in tako neusmiljeno ž njim ravnali, da bi počilo srce človeku, ki to premišljuje. Ves zbor je bil vpričo, in je z veseljem gledal vse to. Eni so še hlapcem govorili, naj ga le silno tolčejo v obraz in mu razpraskajo obličje.

Sveti evangelisti pišejo o tem tako-le: „Eni so ga bili za uho, drugi pa so ga tolkli s pestmi.“ Eni so ga bili ne samo s pestmi, ampak tudi s koli in šibami. Eden ga je tolkel po glavi, drugi po vratu, tretji po hrbtu, zopet drugi po rokah, prsih, bedrih itd.

Od toliko zaušnic niso bila njegova lica samo zagorela, temveč mu je tudi kri tekla iz ust in iz nosa. O ubogi Jezus! Srce, komur se ne smiliš, je pač trdo; daj, da čuti moje srce usmiljenje s teboj!

2. Premišljuj, kako so Kristusa v Kajfovi hiši s šibami tepli.

Ko je bil Jezus smrti vrednim spoznan, so ga privezali hlapci tudi h kamenitemu stebru in neusmiljeno tepli. O tem govorijo tudi sveti cerkveni očaki. Pa tudi za lase so ga cukali, kakor je on sam razodel sv. Brigiti: Vsakovrstno so me zasramovali. S pestmi so me tolkli po zobeh. Za lase so me cukali, itd. To se je brez milosti godilo; in nekateri so mu tako zelo pulili lase, da so mu cele pesti las iztrgali. Tako je bila njegova sveta glava tu pa tàm brez las, plešasta.

Sv. Jezusova glava je potemtakem to noč grozno trpela, ker je v glavi občutljivost večja, bolečina nevarnejša in dela večje težave. Zato smo že od narave taki, da skrbimo za glavo pred vsemi udi. Ko vidimo, da nas hoče kdo udariti po glavi, obvarujemo si glavo z rokami, da se glavi nič žalega ne prigodi. Jezusu pa so bile roke povezane, zato jih ni mogel pred svojim obrazom držati, ali nad glavo, da bi se branil udarcem; tako je tedaj njegova glava dobila marsikateri nevaren udarec. Tudi na srce so ga bili in je bilo čudo, da je ostal živ.

Glej, vse to je tvoj Zveličar trpel zavoljo tebe in tako je plačal za grehe, katere si ti storil s svojimi udi. Spoznaj torej hvaležno to dobroto in časti njegove svete, pobite ude.

3. Premišljuj, kako so Kristusa v Kajfovi hiši opljuvali.

O tem govori sv. Matej: „Tedaj so mu pljuvali v obraz“; in sv. Marka: „In so ga jeli zapljuvati“. Tu se je izpolnilo, kar je govoril pobožni Job: „Gnusim se jim, in ni jih sram, mi pljuvati v obraz.“[1]) Kdo more, ljubi moj kristjan, to premišljevati, ne da bi se zavzel, kako so Judje pljuvali v sveti obraz? Kakšen je bil tu ubogi Jezus? Na svojem svetem obrazu, na glavi in na oblačilu je bil ves opljuvan, da ga ni mogel nobeden spoznati, nobeden brez gnusenja pogledati. Njegove svete roke so mu bile povezane, da se ni mogel sam obrisati. Neusmiljeni Judje pa niso marali, ga očistiti.

Ti, pobožni kristjan, pomisli vendar dobro, kako neizrečeno zasramovanje je trpel Kristus, tvoj Odrešenik, ko so nagnusno pljuvali nanj, kakor na najbolj zaničljivega in od Boga prekletega človeka. Če kdo pred imenitnim gospodom pljune, je nevljudno; zato, kdor hoče pljuniti, obrne svoj obraz v stran, in si poišče kak kot. Koliko

[1]) Job 30, 10.

zaničevanje je bilo tedaj to, da so malovredni Judje brez vsega spoštovanja, iz same neporednosti in iz zgolj sovraštva Jezusu pljuvali ne samo na oblačilo, ampak tudi v obraz in še celo v usta.

O neizrečeno zaničevanje, o nezapopadljiva hudobija! Tu pljuvajo v njega, ki je podoba in svetloba nebeškega Očeta, čegar obličje želijo gledati angeli, ki razsvetljuje vsa nebesa, in po katerem so črez štiri tisoč let vzdihovali vsa ljudstva, vsi kralji in preroki. Tega častitljivega Gospoda so tukaj tako opljuvali, zaničevali in neusmiljeno tepli.

O kristjan, pomisli, kako živo je čutilo presveto Jezusovo Srce to zaničevanje in to veliko sramoto. Pomisli le, kaj bi ti čutil in rekel, ako bi kak neporednež pljunil na tvojo obleko, ali pa še celo v tvoj obraz? In Jezus, Sin božji, vse to potrpežljivo prenaša, svojega obraza ne obrne proč, se ne jezi črez te nesramneže in črez sramoto, ki mu jo delajo. Strmi, kristjan, nad to veliko potrpežljivostjo in pomisli, kako moreš prav počastiti svojega zapljuvanega in zaničevanega Zveličarja.

Uči se vendar iz ljubezni do njega potrpežljivo prenašati besedo, ki jo kdo govori zoper tvojo čast in tvoje dobro ime, ter moli:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, za grozno zasramovanje v Kajfovi hiši; čast in hvala mu bodi zato vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, iz ljubezni do tebe hočem to krivico in tudi še več krivic potrpežljivo trpeti, ker sem tebi storil toliko krivic. O nebeški Oče, odpusti nam vsem vse naše hudobije, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O Jezus, ti svetloba Očetove časti in podoba bitja njegovega, jaz te molim, častim in hvalim tvoje prelepo božje veličastvo in te zahvaljujem, da si se dal za nas zapljuvati in ognusiti. Jaz te prosim po vsej sramoti in krivici, ki si jo trpel pri opljuvanju svojega svetega obraza, odpusti mi, da sem te s svojimi grehi tolikokrat zapljuval, zaničeval in zavrgel, in tako svojo dušo naredil tako nečisto, nagnusno in umazano pred tvojimi očmi. Oh, najdobrotljivejši Jezus, očisti mojo dušo vse nesnage greha in ne zavrzi me od svojega svetega obličja. Amen.

9. Kristusa v Kajfovi hiši še nadalje zasramujejo.

»*In možje, ki so ga držali, so ga zasramovali in bili.*« (Luk. 22, 63.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa celo noč večkrat zasramovali.

Kar smo doslej povedali, to se je skoro vse godilo vpričo Kajfa in celega zbora. Ko so pa oni odšli spat in nedolžno jagnje pustili v rokah služabnikov, z dovoljenjem, da smejo delati ž njim, kar se jim ljubi, tu si lahko misliš, kaj so storili. Sv. Luka pravi: „Možje, ki so ga držali, so ga zasramovali in bili.“ Kako pa so ga zasramovali, ne pravi, temveč pusti, da si sami domišljujemo. Mislimo si pa lahko, kako so ti brezsrčni hlapci Gospoda Jezusa Kristusa zasramovali. Ker je bil namreč sam peklenski Lucifer njih glavar, dal jim je tudi v misel vse mogoče zasramovanje.

Oni so mu na njegovo sveto glavo postavili norsko kapo ter so se mu pačili in zaničljivo priklanjali. To kapo so mu na glavi vrtili in z velikim posmehom zbijali z glave. Naredili so mu krono iz slame, mu jo dejali na glavo ter ga okoli po dvorani vodili. Kjer je mimo šel, so se mu zaničljivo priklanjali in se mu hudobno pačili. Pa so ga posadili na stol in okoli njega plesali in poskakovali. Ko so nekaj časa okoli njega poskakovali, izpodmaknili so mu stol, da je Jezus padel na tla. Tako so še več takih norčij ž njim uganjali, katerih ne moremo popisati.

Pomisli, kristjan, kako je vse to zasramovanje Kristusa žalilo, ker so ga zaničevali ne samo kot človeka, ampak tudi kot Boga. Veruj mi, da vse besede tistih hlapcev, s katerimi so se ž njim norčevali, so bile toliko vbadcev v njegovo sveto srce. Pa vse to zasramovanje bi lahko prestal, ako ne bi ga ljudje tudi še dandanašnji ravno tako zaničevali in zasramovali, kakor je svoje dni tožil sveti Brigiti, rekoč: „Kje je še tako mala reč, ki pa človeku dopade, da ne bi je ljudje bolj ljubili, bolj želeli, kakor mene? Ako bi mene bolj čislali, kakor druge reči, bi me tudi bolj ljubili, kakor druge reči. Nič nimajo tako majhnega, česar ne bi ljubili, kakor le mene. Za vse jim je žal, le ne, da mene izgubé. Žal jim je, ko trpijo škodo sami, ali pa njih prijatelji. Žal jim je, da se njih čast tudi z eno samo besedo žali. Žal jim je, da žalijo druge ljudi, ki so več kakor oni, da pa mene, Stvarnika vseh reči žalijo, to jim ni žal. Kateri človek je tako zaničljiv, da ne bi ga poslušali, ko to želi, da ne bi mu dali, ko on da? Jaz pa sem v njih očeh najzaničljivejši, oni me namreč

nič ne čislajo, akoravno sem jaz jim vse dal.“ Glej, ljubi moj kristjan, tako je Gospod tožil svoji ljubi sv. Brigiti. Ne zaničuj tedaj Kristusa, temveč ljubi in čislaj ga več kakor vse druge reči.

2. Premišljuj, kako so Kristusu odevali obraz.

Z vsem rečenim hudobneži še niso bili zadovoljni, pa tudi Kristusova želja, za nas trpeti, ni bila še nasičena. Prerok je namreč o njem prerokoval, rekoč: „Pomoli svoje lice njemu, ki ga bije, nasičen je s sramoto.“[1]) Hudobni hlapci so si vedno kaj novega izmišljevali. „Nekateri so mu jeli obraz zakrivati,“ pravi sv. Marka, „in ga za uho biti in mu rekali: Prerokuj, kdo te je udaril?“[2]) Lahko si mislimo, da mu niso s čistim, belim prtom oči zakrivali. Pač je bila ta šala zaničevavna in zasramovavna! Tedaj z Bogom se take norčije uganjajo? Oj, nikakor, s tabo, o najmilostljivejši Bog, se ni norca delati. Tebe nimamo zaničevati, tebi se nimamo posmehovati, ampak moliti in častiti te kot pravega Boga.

3. Premišljuj, kako so Kristusa preklinjevali.

K vsemu temu zasramovanju so mu dajali še grda imena. Sveti Luka pravi: „In več drugega preklinjevanja so govorili zoper njega.“[3]) Menda je hotel reči: Tako strašno so ga preklinjali, da me je groza in sram, vse povedati. Kar so mu le mogli reči zaničljivega, vse grde priimke, kar so si jih mogli izmisliti, so mu govorili. Menda pogubljeni v peklu ne morejo huje preklinjati, kakor so hudobni hlapci preklinjali Jezusa.

Ali zamoreš verovati, ljubi moj kristjan, da je vse to mogoče? Oh, da bi ne bilo tako. Še več zasramovanja so storili Kristusu, kakor smo tukaj povedali, in sv. Bonaventura pravi: „Ni mogoče povedati, kako so s Kristusom ravnali.“ Pomisli, kristjan, kaj je pri vsem tem čutilo in trpelo Kristusovo presveto srce, in misli pogostoma na to žalostno noč, posebno, če katero noč ne moreš spati, premišljuj, kaj je nedolžno božje jagnje moralo tisto noč od zdivjanih judovskih hlapcev prestati.

4. Premišljuj, kako so Jezusa nazadnje zaprli v temno ječo.

Ko so se bili satanski hlapci naveličali Jezusa zasramovati, so ga vnovič dobro zvezali in ga peljali v tesno temno ječo, ki se še dandanašnji vidi; sv. Helena je namreč iz Kajfove hiše dala napraviti cerkev, v kateri je blizu velikega oltarja na desni strani temna jama, ki ji pravijo Jezusova ječa. Lahko se veruje, da je bil Kristus

[1]) Žal. pes. 3, 30. — [2]) Mark. 14, 65. — [3]) Luk. 22, 65.

v to luknjo vtaknjen. Če gre kdo v to luknjo, prešine mu groza celo telo. Oj, koliko je pač Jezus tu notri trpel! Ako bi bili imeli kako bolj grozno mesto, gotovo bi bili ga ondi kje vtaknili, ker so ga imeli za največjega hudobneža. Zato so ga dejali v strašno ječo in postavili k njemu hudobne stražarje, da mu niso dali mirú. Izpolnilo se je tukaj, kar je v psalmih rečeno: „Položili so me v najglobokejšo jamo, v temo in v smrtno senco.“[1]) — Tako je stal na pol mrtev in na celem životu pobit Zveličar v nagnusni ječi. Tu se ni mogel vsesti, ne nasloniti, tudi ne vleči. Z nagnjeno glavo mu je bilo notri stati, in ni imel ničesar, kamor bi naslonil svojo bolno glavo. O, kako goreče je molil k svojemu nebeškemu Očetu za nas, tudi za svoje mučitelje, in je tako plačeval naše dolge. Zato, pobožni kristjan, stopi v duhu v Jeruzalem, v Kajfovo hišo, tja doli v ječo, in obišči Jezusa v ječi in poslušaj, kaj ti govori:

Moj sin, glej, kaj sem tukaj trpel, in premišljuj, kako neusmiljeno so z menoj tukaj ravnali. Jaz sem bil tukaj zaprt, katerega ne obsežejo nebesa. Jaz sem bil ujet, da sem rešil jetnike. Na vseh udih sem bil razbit, da od bolečin nisem vedel, kam se obrniti, in ničesar nisem imel, da bi si olajšal bolečine. Tako truden sem bil in zdelan, da nisem mogel na nogah stati in vendar se nisem mogel ne vsesti, ne vleči. Moje srce je bilo popolnoma oslabelo, in vendar nisem imel ničesar, da bi se bil s kako jedjo ali pijačo poživil. Bil sem poln pljuncev in nesnage in ni ga bilo, da bi me bil obrisal. Angelom v nebesih sem se smilil; ti pa, moj sin, ti nočeš nič vedeti za moje reve, za moje bolečine? Oh, vtisni si vendar to moje trpljenje v svoje srce, saj si bil ti edini vzrok mojih rev, ti si me pripravil v te bolečine. Ti bi moral na vekomaj v temni luknji peklenske ječe čepeti in se večno žgati in peči; ali, zato da bi bil ti rešen večne ječe, me je moj Oče dal namesto tebe vtekniti v temno ječo. Sedaj je na tebi, da se mi izkažeš hvaležnega in za to sramoto izkazuješ vso mogočo čast.

Zahvala.

1. Za vse udarce, ki jih je dobil Kristus.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse udarce, zapljuvanje, zasramovanje in zasmehovanje.

O najpotrpežljivejši Jezus, jaz te molim kot svojega Boga in Gospoda in te tisočkrat zahvaljujem in častim

[1]) Ps. 87, 7.

za vse udarce, ki si jih v svojem bridkem trpljenju dobil. Oh, daruj jih svojemu nebeškemu Očetu v zadoščenje za vse moje grehe in obvaruj me večnih kazni! Amen.

2. Za vse zasramovanje, ki ga je Kristus trpel.

O Jezus, krona in slava vseh svetnikov, jaz hvalim in častim tvojo nezapopadljivo vsemogočnost, katera je bila v tvojem trpljenju skrita, jaz hvalim in častim neizmerno modrost, katero so v tvojem trpljenju imeli za neumnost, jaz hvalim in častim tvojo neizrečeno ljubezen, katero so v tvojem življenju po krivem sovražili in te prosim, daruj svojemu nebeškemu Očetu vse, kar si trpel na duši in na telesu, vse zaničevanje v njegovo čast in v naše zveličanje, zato da nam vse naše grehe in hudobije milostljivo odpusti. Amen.

3. Za to, da je bil zaprt v temni ječi.

O ujeti Jezus, ki boš na sodni dan rekel: Jetnik sem bil, in niste k meni prišli, poglej, jaz pridem k tebi in te obiskujem v tvoji trdi ječi. Jaz te hvalim in častim za vse, kar si v ječi in v Kajfovi hiši prestal, in pohlevno te prosim, da mene in vse moje milostljivo obvaruješ peklenske ječe in vpelješ v svobodo nebeške domovine, kjer te bomo vekomaj hvalili, ljubili, molili in častili. Amen.

4. Za vse bolečine, ki jih je Jezus trpel na vseh udih.

O Gospod Jezus Kristus, jaz te hvalim za vse, kar si trpel na duši in na telesu, in te prosim po vseh mukah in bolečinah, kar si jih trpel v svojem srcu in na vseh udih: Odpusti mi, karkoli sem s svojimi udi in s svojim grešnim srcem grešil; daj mi potrebne moči na mojo smrtno uro in nakloni mi večno življenje. Amen.

Peto poglavje.

Kristusovo sočutje z Marijo in z učenci.

1. Marijina srčna žalost zavoljo tega, kar je Kristus na Oljski gori prestal, in zavoljo njegovega ujetja.

»*Hlapci Judov so Jezusa popadli in so ga zvezali.*« (Jan. 18, 12.)

1. Premišljuj Marijino žalost zavoljo tega, kar je Jezus na Oljski gori trpel.

Odkar je Jezus odšel na Oljsko goro, je sedela žalostna Mati s svojimi žalujočimi tovarišicami v hiši, kjer je Kristus opravil poslednjo večerjo, in je tako milo plakala, da bi se usmilila trdemu kamenu. Srca pobožnih žen so medlela od ljubezni, ker so izgubile tistega, katerega so tako srčno ljubile, ter niso upale, tako hitro zopet ga dobiti, ker niso imele tako trdne in žive vere, kakor Mati božja, da bo zopet od smrti vstal. Zato ni mogoče dopovedati, kako so bile vse pobitega srca. Celo noč niso mogle zatisniti očesa, temveč so vedno objokovale njega, brez katerega jim je bil ves svet zopern. Pred vsem pa je imela žalostna Mati tako bridko noč, kakršne svoje žive dni ni še nikdar imela. To noč ni mislila na nič drugega, kakor na Kristusovo trpljenje in je v svojem srcu nekako občutila vse, kar se je njenemu božjemu Sinu godilo. Zato je bila ž njim vred polna žalosti in otožnosti. Naj le pomisli tukaj mati, kako bi ji bilo pri srcu, ko bi vedela, da bodo njenega edinega ljubega otroka jutri po nedolžnem mučili in neusmiljeno umorili. Kaj bi pa mati tisto noč delala? Ali bi jo mogel kdo utolažiti? Koliko bolj je Mati vseh mater, blažena Devica Marija, to noč prebila v nezmerni žalosti?

Ko je pa njen Sin šel na Oljsko goro in je tam tri ure take žalosti prestajal, da je nazadnje krvavi pot potil, oh, kako je bilo Materi božji te tri ure pri srcu? Akoravno telesno od njega ločena, je bila v duhu in s svojim srcem vedno pri njem. Saj srce je bolj tam, kjer ljubi, kakor pa kjer živi. Ker je bilo Marijino srce po ljubezni popolnoma in nerazdeljivo z njenim ljubim Sinom združeno, je bilo vselej bolj pri njem kakor pri njej. Zato ni mogel njen Sin ničesar trpeti, česar ne bi bila ona ž njim vred trpela; ona je vse to v svojem srcu veliko bolj živo občutila, kakor občutimo mi, kadar mora kdo naših najbližnjih in najljubših nam sorodnikov trpeti.

Marija pa je vedela ne samo po naravnem dozdevanju, kaj njen Sin na Oljski gori trpi, ampak tudi po božjem razodenju, ker je bila skoraj vedno zamaknjena in je videla v duhu, kako njen žalostni Sin na svojem obrazu leži in poti krvavi pot. Tu pomisli, človek, kaj je Marija trpela; pomisli, v kaki stiski in žalosti je bilo njeno srce. Neki imeniten učenik pravi, da, ako bi se Marijina žalost razdelila med vse ljudi, bi vsi same te žalosti umrli. Oh, kako je njeno materino srce moglo prenesti vse to?

2. Premišljuj Marijino žalost, ko so ji učenci povedali, da so Jezusa ujeli.

Kako se je bilo to zgodilo, razodel je Kristus sam sv. Anzelmu, rekoč: „Učenci so jokaje pritekli in z objokanimi očmi govorili: O preljuba gospa, tvoj ljubi Sin, naš učenik, je ujet in mi ne vemo, kam ga peljejo, ali kaj bodo ž njim počeli. In takrat je presunil meč bolečine zavoljo velike ljubezni do moje matere tudi mojo dušo.“ Kako žalostna novica je bila ta! Kako se je njeno materino srce prestrašilo! Akoravno je namreč Marija v duhu videla, kako so Jezusa ujeli, vendar so ji bile te besede strašna novica in so, enako ostremu meču, prebodle njeno materino srce. Zato je, to slišavši, padla v omedlevico in je o tem padcu z roko se dotaknila kamena, v kateri kamen se je vtisnila podoba njene svete roke. Ta kamen je sedaj v Rimu in se še na njem poznajo znamenja Marijine roke.

Ko se je Marija zopet nekoliko zavedla, kako ji je bilo pri srcu! Bila je sicer v vsem svojem obnašanju modra in poštena, vendar pa je bila zavoljo ujetja svojega Sina tako žalostna, da ni mogoče z mrzlim srcem tega premišljevati. Njena podoba je bila vsa izpremenjena, njen obraz bled, moči so jo zapustile, roke in noge so se ji tresle, njeno srce je močno bilo in dihala je težko, in tedaj je komaj mogla govoriti. Drugega ni mogla izgovarjati, kakor: O moj Jezus, tedaj so te ujeli? — Ko je pa bolj okrevala, tožila je s temi ali enakimi besedami: O moj Sin Jezus, preljubeznivi otrok, oh, v koliko revo si prišel? Oh, kako neusmiljeno bodo tvoji sovražniki ravnali s teboj? Oh, da bi mogla jaz namesto tebe biti ujeta in namesto tebe trpeti, tisočkrat bi hotela za te umreti, ako bi te mogla rešiti. Oh, kam se bom od žalosti in otožnosti obrnila? „Oh, slava je Izraelu vzeta, ker je ujeta skrinja božja!“[1]) Oh, moj sin Jezus! Oh, Jezus, moj sin! O nebeški Oče, daj mi ž njim umreti; brez njega živeti je bridkejše, kakor smrt.

Tako je sveta Mati božja z jokanjem, vzdihovanjem in žalovanjem prebila to noč.

[1]) Kralj. 4, 22.

3. Premišljuj, kako je tudi sveti Janez prinesel žalostno novico, da so Jezusa ujeli.

Komaj se je žalostna Mati malo utolažila, pride sv. Janez z drugo žalostno novico. Ko je namreč Petra v Kajfovo hišo vpeljal in slišal, kako se Jezusu tam godi, se je spomnil, da je žalostna Mati lepo prosila, naj ji pride vse povedat, kar se z Jezusom godi. Zato se je hitro obrnil in je okoli dveh po polnoči prišel v hišo, kjer je bila Marija. Sv. Janez je bil ves pobit in žalosten; zavoljo velike ljubezni namreč, s katero je Jezusa ljubil, je bilo njegovo srce globoko ranjeno. Ko je tedaj na vrata potrkal in so mu odprli, in ko je videl Kristusovo Mater z njenimi tovarišicami v toliki žalosti, ponovila se je tudi njegova srčna bolečina ter se je začel bridko jokati, in je na vedno vprašanje Matere božje nazadnje izpregovoril, rekoč: O Marija, s tvojim sinom, mojim učenikom, delajo tako neusmiljeno, da se bojim povedati. Judje so ga kot razbojnika ujeli in zvezali, ga peljali k velikima duhovnoma Anu in Kajfu ter tako grozno in neusmiljeno ravnajo ž njim, da ni mogoče povedati. Hudobni Juda ga je izdal.

Katero srce more čutiti, kaka žalost je napolnila Marijino srce, ko je slišala, kako neusmiljeno hudobni ljudje z Jezusom ravnajo? O Marija, ti prežalostna Mati, kako bridka ti je bila ta novica? Kako je takrat Simeonov meč prebadal tvoje srce? Gotovo si takrat sklepala roke, svoje oči proti nebu obrnila ter zavpila: O ti moj ubogi Jezus, oj Jezus, ti moj ubogi otrok, oh, da bi mogla jaz namesto tebe trpeti! O ljubi moj Jezus, oj Jezus, moj sin! Tvoji sovražniki so te mi vzeli in te ne bodo mi dali nazaj. Oj, nehvaležni Juda, kaj ti je storil moj sin, da si ga njegovim sovražnikom izdal? — Tako je prežalostna Mati Marija jokaje tožila, da se je vsem v hiši usmilila.

4. Premišljuj Marijino srčno žalost pred Kajfovo hišo.

Ko so se Marija, sv. Janez in svete žene dovolj pojokali, rekla je žalostna Mati božja sv. Janezu: Jaz te prosim, pojdi z menoj v mesto, da poiščem njega, katerega moja duša ljubi. Sv. Janez je bil takoj pripravljen, ž njo iti. Tako je šla prežalostna Mati iz hiše — in svete žene so šle ž njo, žalostne in otožne in celo pot so se jokali in žalovali. Najbolj pa je žalostna Mati božja trpela, in kolikor bližje je prišla Kajfovi hiši, toliko večja je postajala njena žalost.

Ko so prišli nazadnje do Kajfove hiše, so slišali grozen krik, smeh in norske šale. Marija je pač mislila, da se ž njenim sinom Jezusom norčujejo, in je ondi tako dolgo stala pred vratmi, da je nekdo ven prišel. Tega je vprašala, kaj se ujetemu godi? On pa ji je odgovoril: Kaj vprašaš to? Godi se mu tako, kakor si je že zdavnaj zaslužil. Uboga Mati je bila dokaj žalostna; ostala je s svojo

tovarišijo celo noč pred velikimi vratmi, akoravno ji je bilo marsikaj zaničljivega in zasramljivega slišati od tistih, ki so hodili ven in noter. Še dandanašnji kažejo kamen, kjer je Marija stala, ko je sv. Peter prišel, potem ko je svojega učenika zatajil, in kjer je videla zjutraj Jezusa pripeljati.

Kdo more pa povedati, kaj je tukaj trpela? Na tem mestu je stala skoraj dve uri na mrzlem zraku in je sama na svoja ušesa slišala, kaj njen božji Sin trpi. Zaničljivo govorjenje, zasramovanje in posmehovanje se je po noči lahko tudi dalje slišalo in tudi posamezne besede so se dale razumeti. Ker je bila tedaj Marija tako rekoč vpričo pri zasramovanju svojega sina, kaj je tu čutila in trpela? Oj pobožni kristjan, ako bi bil ti stal zraven Matere božje in slišal s svojimi ušesi zasramovanje Kristusovo, ali bi bil mogel to prenašati? Pomisli tedaj, kaj je trpelo materino srce Marije Device, pomisli njeno preveliko bolečino, premišljuj njene solze, ker je tudi krvave solze prelivala. Gotovo niti angeli v nebesih ne morejo popolnoma zapopasti, kaj je uboga Mati božja tukaj trpela. Kakor namreč po besedah sv. Hieronima do sodnega dneva ne bo vse razodeto, kar je Kristus v Kajfovi hiši trpel, tako tudi se ne bo pred sodnim dnevom vse zvedelo, kar je Marija to noč prestala.

5. Premišljuj Kristusovo sočutje s svojo ljubo Materjo.

Poslušaj, kaj je on sam neki pobožni osebi razodel: Mene pa je njena žalost tako mučila, ako bi bilo tako dopadlo Bogu, mojemu nebeškemu Očetu, da bi bilo meni na večje veselje, vse njene bolečine v moji duši trpeti. Seveda bi bilo moje trpljenje s tem pomnoženo, vendar bi bilo to pomnoženje meni velika tolažba, vsaj ne bi bila trpela tako moja mati. Ker pa je imela moja mati brez vsake tolažbe trpeti, zato nisem te milosti dobil, akoravno sem iz otroške ljubezni do matere večkrat nebeškega Očeta prosil za njo. — Tako je tedaj ena bolečina drugo bolj občutljivo delala, Sin in Mati sta eden drugemu trpljenje množila.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija za vse svoje bolečine sedaj in vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te iz srca hvalim za tvoje otroško sočutje, ki si ga imel s svojo žalostno Materjo Marijo. Pohlevno te prosim, ne daj, da se jaz, za katerega si toliko trpel, vekomaj pogubim, temveč da postanem deležen obilnega sadu tvojega bridkega trpljenja. Amen.

O žalostna Devica in Mati božja Marija, jaz te spominjam vseh bolečin, katere so tvoje materino srce prebadale, ko je tvoj Sin Jezus Kristus na Oljski gori molil, ko je bil ujet in k Anu in Kajfu peljan. Po svoji žalosti in svojem trpljenju prosi ga, da naj me vseh mojih grehov, žalosti in otožnosti milostljivo reši! Amen.

2. Kristusovo žalovanje zavoljo Petrovega zatajenja in zavoljo Judovega obupanja.

»*In Peter je šel ven in je milo jokal.*«
(Luk. 22, 62.)

1. Premišljuj, kako je Peter svojega učenika prvič zatajil v Anovi hiši.

Žalostni Petrov padec naj nas vse ohrani v ponižnosti. Če je namreč padel on, ki je imel toliko milosti in je Kristusa videl na gori izpremenjenega, kateremu je bil Bog Oče sam razodel, da je Jezus pravi Sin božji, in kateri je bil tako trdno sklenil, da noče grešiti, da je bil pripravljen raje s Kristusom umreti, kakor ga zatajiti, kaj se bo pa nam zgodilo? Kako more človek misliti, da ostane stanoviten v dobrem, ker vendar ne vé, ali bo ta dan v dobrem trden stal ali ne?

Sv. Peter je bil prav zares bogaboječ in je Kristusa prav srčno ljubil, saj je od daleč za svojim ljubim učenikom šel in je zavoljo njega prelil veliko solz. On je izkusil, bodisi že kakorkoli, priti v Anovo in v Kajfovo hišo, in res ga je sv. Janez ali kateri drug učenec noter spravil. Ko je bil notri, je vse skrbno ogledoval, da je videl, kje je Kristus in kaj se mu godi. On je sicer slišal glasen smeh in hrup v veliki dvorani in si je pač mislil, da zasramujejo njegovega učenika, toda pomagati ni mogel in ni smel noter. Ravno to je bilo znamenje velike ljubezni do Kristusa, da je tako daleč prišel za njim in se je zavoljo njega podal v toliko nevarnost.

Ko je tedaj dolgo poslušal, kako so Kristusa zasramovali, oh, kako ga je bolelo srce. Dobri Peter je ostal v velikem dvorišču hiše. Tu so stali tudi vojaki, ki so stražili, da bi jetnik ne ušel. Vojaki so velik ogenj zakurili in so se greli, ker je bilo mrzlo. Peter je tudi stopil k ognju, da se je grel. In ko je pri njih stal, ga je vratarica bistro pogledala in spoznala, da je Jezusov učenec. Zato mu je rekla: „Ali nisi tudi ti izmed učencev tega človeka?“ In pričujoči so rekli: „Res, ti si eden tistih, saj si bil vselej ž njim.“

In dekla pravi vojakom: „Verujte mi, on je bil vselej z Jezusom.“ Ko je dekla to tako hudo trdila, se je Peter silno prestrašil in si je mislil: Ako rečem, da sem, me zgrabijo in vtaknejo v ječo. Zato je iz strahu pred smrtjo tajil in rekel: „Jaz ne vem, kaj praviš, ker nisem njegov učenec.“ — Tu glej in premišljuj človeško slabost in nestanovitnost, in premišljuj pri tem Kristusovo sočutje s Petrom in z vsemi slabimi ljudmi.

2. Premišljuj, kako je Peter Kristusa drugič in tretjič zatajil v Kajfovi hiši.

Ko je Peter videl, da ga je dekla spoznala, je vstal, šel od ognja in skozi vrata, ker se je bal, da ne bi ga zgrabili. Ko je bil zunaj in je zopet mislil na svojega ljubega učenika, si ni mogel dati miru, zakaj tako je Jezusa ljubil, da ni mogel biti brez njega. In akoravno je že enkrat padel, vendar je mislil, da se to več ne zgodi. Ker so med tem Jezusa peljali v Kajfovo hišo, je šel Peter tudi v dvorišče Kajfove hiše. Ker je tukaj od daleč slišal, da Jezusa zasramujejo, je začel na skrivnem jokati in vzdihovati. Po nesreči zanj je prišla tudi semkaj neka dekla in je zapazila, da je Peter žalosten. Zato je rekla k vojakom: „Tu hodi človek, zdi se mi, da je učenec tega Galilejca.“ Ko so to slišali, so šli k Petru in so mu rekli: „Ali nisi tudi ti izmed njegovih učencev?“ In eden izmed njih pravi: „Gotovo, ti si eden tistih.“ Peter se je zopet prestrašil in je mislil, da ga zgrabijo. Zato je zopet tajil, rekoč: „Verjemite mi, da nisem njegov učenec,“ in še s prisego je pritrdil. — Sedaj je hotel Peter proč iti, vendar pa je še tukaj ostal. Bal se je ostati, ker je videl, da ga poznajo, ostal bi pa vendar tudi rad, da bi videl, kaj se bo njegovemu ljubemu učeniku godilo. Sicer ga je že dvakrat zatajil, vendar pa za to ni dosti maral, ker je le iz strahu in z ustmi drugače govoril, kakor je mislil v svojem srcu. Tako je tedaj še eno celo uro ondi ostal in je večkrat stopil bližje, da je mogel slišati, kaj z Jezusom delajo. In ko je slišal, da ga strašno kolnejo, zasmehujejo in zasramujejo ter pretepajo, se je začel bridko jokati in je sam pri sebi govoril: O preljubi moj učenik, kako neusmiljeno delajo s teboj, ako bi ti mogel jaz pomagati, kako rad bi to storil!

Ko je Peter še precej dolgo ondi žalosten poslušal, zapazili so ga nekateri ter med seboj govorili: Temu človeku ni verjeti, on preži ondi na nekaj, gotovo mora biti izmed učencev tega Galilejca. Tedaj so šli k njemu in so ga vprašali, kaj išče ondi? Sv. Peter, ves v strahu, ni vedel, kaj bi odgovoril. Tedaj so mu rekli: „Ti se nam zdiš sumljiv, gotovo si izmed učencev tega jetnika.“ Sv. Peter pa je tajil in ni hotel povedati resnice. Tedaj mu eden izmed njih reče:

„Ti si zares eden izmed njih, saj si Galilejec, kakor priča tvoj izrek.“ In ko se Peter sedaj ni hotel vdati, mu reče Malhov stričnik: „Kako boš tajil? Saj sem te pri njem v vrtu videl!“ Tedaj je začel Peter rotiti se in prisegati, da ne pozna tega človeka. In s tem je smrtno grešil, ker je krivo prisegel, akoravno se more nekoliko izgovarjati z velikim strahom, v katerem je bil. — Glej, tako padamo in grešimo tudi mi vedno bolj in bolj, ako se zanašamo na svojo čednost.

3. Premišljuj, zakaj je Peter svojega ljubega učenika zatajil.

Sv. Peter je Jezusa posebno zato zatajil, ker se je preveč zanašal na svojo moč, in vdrugič, ker je na Oljski gori premalo molil. Sv. Peter ni mislil, da je tako slab, posebno ker je bil že precej daleč dospel v pobožnem, svetem življenju, zato je mislil, da mu ni toliko treba moliti, akoravno ga je Kristus opominjal, rekoč: „Čujte in molite, da v izkušnjavo ne padete.“ Ne pozabi, kristjan, tega nikdar, in ne zanašaj se nikoli na svojo lastno čednost, na svoje lastne moči. Ako ti pride na misel, da si pobožen, da sveto živiš, ne verjemi tega, saj si tako slab in pregrešen, da ne moreš sam od sebe ne eno samo uro ostati stanoviten v dobrem. Vdrugič moli vselej pridno in prosi Boga, da v izkušnjavo ne padeš, temveč da ti dá potrebne moči in pomoči, da zmagaš, posebno pa ob smrtni uri. Zakaj ti si tako slab, da ne moreš iz svoje moči ene same izkušnjave, tudi najmanjše ne premagati. Ako vsak dan ne moliš pridno, se prigodi, da Bog pripusti v kazen za tvojo prevzetnost, da padeš, ker dobro veš za svojo slabost in ga vendar ponižno ne prosiš potrebne pomoči.

4. Premišljuj Kristusovo žalost zavoljo padca njegovega učenca.

Da je Petrov greh Jezusu napravil žalost, lahko sodimo že iz tega, ker ga je Jezus resno svaril in opominjal, da naj čuje in moli. Po storjenem grehu so hudobni duhovi Jezusu očitali, da so njegovega prvega učenca dobili v svojo oblast. Jezus pa je hotel hudiče osramotiti, zato je takoj Petra skozi okno pogledal in ga razsvetlil, da je čisto spoznal, kaj je storil. Med tem je tudi petelin zapel. In Peter se je spomnil Jezusovih besed: „Preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“

Peter je obudil srčno žalost črez svoj greh in se je začel bridko jokati. In kakor pravijo, ko je iz Kajfove hiše ven šel, je stala žalostna Mati božja s svojo žalostno tovarišijo pred vratmi na desno, katero mesto kažejo še dandanašnji. Ko je Mati božja Petra spoznala (luna namreč je svetila), ga je z milim glasom vprašala:

Ljubi moj Peter, kaj se godi z mojim ljubim Sinom? Sv. Peter pa je tako bridko jokal, da ni mogel izpregovoriti besede. Zavoljo tega se je žalostna Mati še bolj prestrašila ter rekla: Oh, ljubi moj prijatelj, povej vendar, kaj se godi, tvoj jok mi namreč kaže, da se mu mora slabo goditi. Sv. Peter ji nato reče: Preljubezniva Mati mojega Gospoda, pustite me v miru, ker nisem vreden z vami govoriti, ker sem vašega sinú, svojega učenika, trikrat zatajil. In ko je to rekel, je tako bridko jokal, da ni mogel nič več govoriti, temveč je vzdihovaje in jokaje šel naprej. Tu pomisli, pobožni kristjan, kako je to žalostni Materi božji ranilo srce. Menda je tu govorila: O moj sin, če ti to delajo tvoji prijatelji, kaj ti bodo delali še le tvoji neprijatelji? Če te tvoj učenec zataji, kako te bodo vojaki preklinjali? In tako je začela uboga Mati božja bridko jokati in tudi za spokornega Petra prositi in moliti, da bi ga Bog zopet izvlekel iz greha.

5. Premišljuj kes, žalost in solze pokore sv. Petra.

Ko je sv. Peter od Matere božje proč šel, je bil kakor zašla ovčica, ki je svojega pastirja zgubila, s sklenjenima rokama in s pripognjeno glavo je šel naprej zdihovaje in jokaje, in ni si upal svojih oči vzdigniti proti nebu. Ko je prišel k vratom, kjer se je šlo ven na Oljsko goro, je šel ven in se je na desno obrnil, zraven gore Sion ter je prišel za to goro do jame, blizu neke druge jame, v kateri so se bili skrili nekateri učenci. V to jamo je šel, na svoj obraz padel in bridko se jokal. Oh, jaz ubogi grešnik, je zdihoval, kaj sem storil, da sem ljubega Učenika zatajil in krivo prisegel? Jaz nisem vreden, da me nosi zemlja, ker sem svojemu Gospodu nezvest. Te in enake vzdihljeje je sv. Peter pošiljal v nebo, ostal je v tej jami noč in dan, in ni ne jedel ne pil do svete velike noči. In dokler je živel, je vsako noč, kadar je slišal petelina peti, vstal iz postelje, pokleknil in svoj greh objokoval, tako da so bile njegove oči vednega jokanja vse rdeče.

Iz spokornih solz sv. Petra spoznaj, grešnik, kako človek z vsakim, tudi majhnim grehom Boga zataji, ujezi in razžali. Reci, ali ne bi bil velik greh, ako bi kdo sveti ciborij, iz katerega se daje ljudem sveto obhajilo, omazal z blatom? Ali veliko večje zaničevanje in zasramovanje je, kadar kdo svojo dušo, v kateri prebiva Bog, tudi le z odpustljivim grehom lahkomišljeno omaže, posebno ker ni blata na svetu bolj nagnusnega pred Bogom, kakor je tudi najmanjši greh. Kako tak greh Boga žali, spoznaš lahko iz te le prilike:

Neki kralj praznuje svojo ženitnino, ravno ima vkup priti s svojo nevesto. Toda pri tej priči ukaže rablju, naj njegovo nevesto prav

dobro pretepe in celo leto zapre v ječo. Ali ne poreče vsakdo, da se je ta nevesta gotovo zelo pregrešila zoper kralja, da jo kralj tako kaznuje? Sedaj poglej; kar stori ta kralj svoji nevesti, to dela Bog s človeško dušo. Ako namreč človek umrje in se ima duša kot nevesta božja ž njim združiti, jo dá Bog, ako ima tudi le en sam majhen greh na sebi, v vice za krajši ali daljši čas, dokler se popolnoma ne očisti. Ako ne bi mu bil odpustljivi greh tako zopern, bi tudi ne storil te sramote svoji ljubi nevesti, za katero je strašno smrt trpel. Tedaj glej in spoznaj, človek, da je huda in bridka reč, ako zapustiš in razžališ Gospoda svojega Boga.

6. Premišljuj nesrečno smrt nespokornega Juda.

Ko je ta nesrečni človek nedolžno jagnje v mesnico prodal in dobil svojih trideset srebrnikov, je šele spoznal, kako strašen greh je storil. Njegova vest ga je začela tako gristi, da žalosti ni vedel, kam se obrniti. Ako je na Boga mislil, bal se je ostre sodbe božje; ako je na nebesa mislil, noter priti ni imel nobenega upanja; ako je na pekel mislil, je ta pred njim stal odprt, pripravljen ga požreti; ako je na Kristusa mislil — njega je z izdajstvom grozno razžalil; ako je mislil na svoj greh, zdel se mu je tako velik, da je mislil, da mu ne more biti odpuščen, satan pa ga je vedno bolj dražil, dokler ga ni pripravil do obupa. Nazadnje gre nesrečni učenec v tempel in k hinavskim duhovnom, ki so bili v tempel se podali Boga zahvalit, da so zapeljivca ljudi, kakor so imenovali Jezusa, tako srečno ujeli in obsodili. K tem duhovnom prinese Juda nazaj denar in pravi: „Jaz sem grešil, da sem nedolžno kri izdal.“ Duhovni pa ga niso tolažili, še pomnožili so njegov obup, ker so mu rekli: „Kaj nam za to? Glej ti, kaj si storil.“ Potem je šel ubogi človek v svojem obupanju iz mesta, in se za goro Sion obesil na drevo, in je tako svojo nesrečno dušo izročil hudobnemu duhu.

7. Premišljuj srčno sočutje Jezusovo z nesrečnim Judom in z vsakim nespokornim grešnikom.

Milostljivi Jezus je videl v duhu vse, kar se je godilo, in je menda sam pri sebi govoril tako-le: Oh, moj sin, jaz ne žalujem črez svoje trpljenje, tudi ne črez svojo smrt, ampak črez tvoj nesrečni konec in črez tvoje večno pogubljenje.

Ta strašna prigodba z Judom se je tudi takoj razglasila po celem mestu Jeruzalemu, ker je namreč Bog s tem hotel pokazati, kakšen konec čaka tiste, kateri se pregrešijo zoper Jezusa Kristusa. O nesrečni grešnik, govori tukaj nadalje milostljivi Zveličar, zgleduj se tukaj nad nesrečnim koncem Juda izdajavca. Ti si morebiti storil več grehov kakor on in jih nisi tako obžaloval kakor on, saj on je

in srca obžaloval svoj greh in se je očitno pred duhovniki spoznal grešnika in jim povedal svoj greh. On je očitno pričal, da sem jaz pravičen in da je on krivičen, ki je izdal nedolžno kri. On je tudi krivično blago nazaj dal in je hotel to kupčijo razdreti. Ali ni bila to velika žalost nad storjenim grehom in težka pokora, kakršne nisi morebiti ti storil svoje žive dni? Ena sama reč je manjkala tej njegovi žalosti, namreč zaupanje na božjo milost, ker mu je hudobni duh vdihal, da je njegov greh tako velik, da mu ga Bog ne more več odpustiti. Zato je obupal in se je obesil. Tak obup lahko tudi še tebi pride na smrtno uro, ker ti bo hudobni duh tiste grehe, za katere sedaj malo ali nič ne maraš, delal tako velike, da boš menil, da moraš obupati. To se je že mnogim prigodilo in se lahko tudi tebi zgodi, ako se za časa ne izpreobrneš, grehov ne popustiš ter ne začneš svoje življenje zares poboljšati.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in počeščeno bodi njegovo usmiljeno Srce sedaj in vekomaj! Amen.

1. O usmiljeni Jezus, ki si svojega učenca Petra, kateri te je bil trikrat zatajil, s svojimi usmiljenimi očmi milostljivo pogledal in k pravi žalosti, pokori in k poboljšanju obudil; jaz te prosim po tvojem neizmernem usmiljenju, poglej tudi na me ubogega grešnika s svojimi milostljivimi očmi in dodeli, da svoje grehe prav spoznam, srčno obžalujem in bridko objokujem. Podpiraj mojo slabost, najdobrotljivejši Gospod, s svojo božjo milostjo in okrepi me v vsem dobrem, da te nikdar več z besedo in z dejanjem ne zatajim, temveč te očitno, vedno in resnično spoznam in častim kot svojega edinega ljubega Boga.

2. O Jezus, najdobrotljivejši Odrešenik, odreši in obvaruj me vse škodljive žalosti, malodušnosti in obupanja, obvaruj me trdovratnosti, otrpnenja in nespokornosti. Razsvetli in omeči moje srce z žarki svoje svete milosti, da s svetim Petrom svoje grehe spoznam in objokam in ne pribegnem k vrvi in pogubljenju, kakor Juda izdajavec, ampak k tebi, skali in viru vseh milosti, mojega zveličanja in večnega življenja. Amen.

Šesto poglavje.

Kristusa peljejo k posvetni pravici.

1. Kristusa peljejo k deželnemu oblastniku Pilatu.

»*Zvezanega so peljali in izdali Ponciju Pilatu, deželnemu poglavarju.*«
(Mat. 27, 2.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa zjutraj zarano poklicali pred judovski zbor.

V petek zjutraj zarano je krvoželjni Kajfa zopet poklical vse zbornike in jim je rekel: Kaj se vam zdi, kaj nam je z jetnikom početi? Pri tem zboru, kakor menijo nekateri, so bili Nikodem, Jožef iz Arimateje in še nekaj drugih pobožnih Judov, ki so bili skrivni učenci Jezusovi, kar pa niso smeli očitno kazati, da niso bili izgnani iz shodnice. Ti so menda rekli, kar piše sv. Matej: „Ne o prazniku, da ne vstane upor med ljudstvom.“ Hoteli so reči: To se ne spodobi današnjemu dnevu. Ker je namreč danes začetek svetih velikonočnih praznikov, bi se praznik onečastil, motila bi se služba božja in vsi ljudje bi bili močeni v svoji pobožnosti. Zato bi bilo bolje, da bi se osem dni počakalo, da stečejo prazniki. Med tem nam ne bo utekel, saj je mogoče, ga dobro varovati. — Ko so pa drugi to slišali, so se jim enoglasno zoperstavili, ker so dejali, da tak hudobnež, kakor je on, ni vreden, da živi tudi le en dan še, in da se Bogu večja čast zgodi, ako se tak hudobnež umori, kakor če se mu veliko daritev prinese. — Tedaj je bilo sklenjeno, da se ima Kristus postaviti pred veliki zbor, da bodo slišali, ali je še vedno tistih besed kakor to noč.

Oj hudobni sodniki, ki so nedolžno jagnje tako sovražili, da so ga vkljub velikemu velikonočnemu prazniku takoj umoriti hoteli! Pomisli, kako je to Jezusa v v srce bolelo! Nekaj ur je bil v ječi, in je celo noč veliko prestal. Njegove moči so bile tako oslabele, da ste se mu koleni tresli. Njegovi roki ste bili zvezani in svojo vso razbito glavo je od bolečin imel nagnjeno. Ko je pa dan napočil, je svojo bolno glavo povzdignil, je odprl svoje s krvjo zalite oči, zdihnil iz žalostnega srca in rekel: O bridki, ljubezni polni dan, ti si poslednji dan mojega življenja na tem svetu, tebe sem dolgo in goreče želel, da ubogi človeški rod odrešim. Glej, nebeški Oče, jaz sem pripravljen dati svoje življenje za odrešenje sveta, in danes vso svojo kri do zadnje kapljice preliti.

Ko je Jezus tako molil, so prišli služabniki, so odprli ječo in so mu rekli: Naprej, ti zapeljivec, sedaj moraš priti pred našo gospodo, da prejmeš zasluženo plačilo. Kako so te besede ranile Jezusovo srce! Kadar berič zjutraj pride in jetniku reče, naj pride k sodbi, kak strah ga prešine. Trese se na celem životu in je strahu na pol mrtev. Kako se je, kaj meniš, naš Zveličar tresel na celem životu, ker se je kot človek bal smrti kakor vsak drugi, in tem bolj, ker je dobro vedel, koliko strašnih bolečin mu bo ta dan prestati. Zato si ne more nobeno človeško srce misliti, kako se je Jezus tistikrat ustrašil. Vendar se je udal kot potrpežljivo jagnje, ki gre v mesnico.

Pridi, kristjan, in poglej, kako hodi Jezus to svojo prvo pot, kakršnih mora danes še več storiti. Ako ga ljubiš, hodi pridno za njim in premišljuj, kaj za te trpi. Prvo pot je storil v sredi vojakov, kateri ga z orožjem v rokah peljejo. On je bil zdelan na vseh udih; njegov obraz razpraskan in otekel; njegovi lasje razkuštrani in na več krajih izpuljeni; njegova obleka in brada razmršena in v neredu. V taki pomilovanja vredni postavi je prišel v zbornico, kjer je sedela najimenitnejša mestna gospôda, okoli nje pa je bilo vse polno meščanov nižjih stanov. Kdo bi ne mislil, da bo ta žalostna prikazen Kristusa Jezusa njih srca ganila k pomilovanju? Toda pri njih ni bilo nobenega umiljenja, temveč še veselili so se, ko so videli svojega sovražnika tako ponižanega.

2. Premišljuj, kako je Kajfa Kristusa zopet vprašal in judovski zbor ga obsodil v smrt.

Tu je stal najvišji Gospod nebes in zemlje z zvezanimi rokami, z pripognjenim životom, z nagnjeno glavo kakor ubog grešnik, ki čaka na smrtno obsodbo; tu je Jezus čakal, kaj mu porekó krvoželjni gospodje. Kajfa je sedel na svojem mestu in je ošabno govoril: Poklicali smo te, da vidimo, ali ostaneš še pri tem, kar si govoril to noč. Zato te zopet vprašam: „Si li ti Kristus, povej nam?“ Sedaj so vsi tiho molčali, da bi slišali, kaj poreče. In Kristus je vzdignil glavo ter resno in veličastno govoril tako-le: „Ako vam povem, mi ne bodete verjeli. Ako pa tudi vprašam, ali ne morete sami spoznati iz izpolnitve vseh prerokovanj in iz mojih čudežev, da sem Sin božji? Ali vi mi ne bodete odgovorili in me ne izpustili. Odslej pa bo sin človekov sedel na desnici moči božje.“ Vsi pa so rekli: „Ti si tedaj Sin božji?“ In je rekel: „Vi pravite, da jaz sem.“[1]) Kdo ne bi mislil, da so te strašne, resne in premišljevanja vredne besede tem gospodom prešinile mozeg in kosti? Kdo ne bi mislil, da so padli na svoja kolena, s sklenjenimi rokami Kristusa molili in prosili odpuščenja.

[1]) Luk. 22, 66—70.

Saj je očitno rekel, da je Sin božji in da bo sedel na desnici moči božje ter sodil in vladal v nebesih in na zemlji.

Ali glej, oni se niso ustrašili, temveč so zavpili: „Kaj nam je treba drugega pričevanja; saj smo sami iz njegovih ust slišali. In so začeli ga zaničevati in zasramovati, rekoč: Kaj, ali si ti Sin božji? Ti, tesarjev sin, berač, Samarijan in čarovnik? Ti si Sin božji? Ali boš ti sedel na desnici božji? Ali tebe bomo kmalu na lesu križa visečega videli! Saj takemu predrznemu človeku se spodobi najhujša smrt. Pomisli, bogaboječi kristjan, kako je bil tu tvoj Odrešenik zaničevan, in vse to je prestajal zavoljo tebe!

3. Premišljuj, kako so Kristusa peljali k deželnemu oblastniku Pilatu.

Vedi, da Judje niso smeli nobenega umoriti, ker so bili Rimljanom podložni; Rimljani so jim to oblast vzeli. Kadar je tedaj kdo kaj storil, da je bil smrti vreden, so ga ali izročili deželnemu oblastniku, ali pa so prosili za dovoljenje, da smejo hudodelnika umoriti. Zato so imeli Rimljani po vseh deželah, ki so jim bile podložne, deželnege oblastnika ali poglavarja, ki je v cesarjevem imenu zapovedoval in sodil. Tako je Pilat bil cesarjev namestnik v Jeruzalemu in je bil poglavar črez celo judovsko in samarijansko deželo, črez Galilejo pa ne, ker tam je zapovedoval Herod. Ta Pilat je bil že pet let deželni poglavar in je slabo vladal. Bil je namreč neusmiljen človek in je Judom mnogo kljuboval. Lahko ga je bilo z denarjem podkupiti, z Judi je brez milosti ravnal, svojim vojakom je pripustil, da so kradli in ropali, in več njih je dal v ječo zapreti in umoriti, da jih prej niti ni bil zaslišal. Zato so ga Judje dokaj sovražili. Potem je Pilat bil malikovavec in je zaničeval judovsko vero. Ker torej Judje sami Kristusa niso smeli umoriti, so ga peljali k Pilatu.

Evangelisti popisujejo to tako: „Vsi veliki duhovni in starejšine ljudstva in vsa množica so vstali in Jezusa zvezanega peljali in izdali Ponciju Pilatu, deželnemu poglavarju.“[1]) Glej, tukaj so bili vkup tisti možje, kateri so bili prvi in najimenitnejši v celi deželi, kar zadeva veljavo, učenost in modrost. Tukaj je bila neštevilna množica ljudi, bilo jih je gotovo skupaj črez dvesto tisoč ljudi. Tukaj je bilo več ko dvanajst legijonov angelov, ki so svojega Boga spremljali k sodbi. Tukaj je bilo več tisoč peklenskih hudobnih duhov, kateri so vse Jude, kolikor so mogli, s peklenskim sovraštvom zoper Kristusa napolnjevali. Tukaj je bila cela truma vojakov, ki so imeli ubogega jetnika skrbno varovati. In v sredi med vsemi temi je bil on, ki je druga oseba presvete Trojice, namreč edinorojeni Sin večnega Očeta

[1]) Mat. 27, 2; Luk. 23, 1.

in presvete Device Marije. Njega so peljali od Judov k nevernikom od judovskega zbora pred Pilatov sodni stol, da bi tu bil sramotno križan. Pomisli tedaj, kristjan, ta slovesni shod. Kajfa in Ana in pa dvainsedemdeset zbornikov je šlo spredaj in za njimi veliko število judovskih služabnikov. Potem je prišla velika množica pismarjev, farizejev in saducejev. Za njimi so šli vojaki s svojim orožjem. Takoj za njimi beriči, ki so Jezusa zvezanega peljali. In od zadaj so šli zopet vojaki v orožju. Nazadnje pa je šla še neštevilna množica ljudi. Med tem namreč, ko je bil zbor v Kajfovi hiši, se je po celem mestu zvedelo, da je ujet veliki prerok, Jezus iz Nazareta, in da ga imajo sedaj peljati k Pilatu.

Tako so šli okrog pete ure zjutraj z gore Sion celo četrt ure do Pilatove hiše. Od Kajfove do Pilatove hiše je ravno tisoč korakov, kar se hodi eno četrtinko ure. Ubogi Kristus je šel v sredi med to hudobno druhaljo in je bil od vojakov in beriških hlapcev zaničljivo peljan. Roke so mu bile na hrbtu zvezane in težko železno verigo je imel okoli svojega vratú. Obraz mu je bil otekel, lica razpraskana, lasje in brada razkuštrani, in bil je ves opljuvan, da ga ni bilo pogledati. Dva sta ga vlačila za vrvi, drugi so ga bili s koli in ga dregali. In več vojakov je šlo pred njim, zraven njega in za njim, da ne bi jim pobegnil iz rok. In med temi vojaki je sedel ubogi Jezus ves skrivljen, in sram ga je bilo svoje oči povzdigniti ali komu pogledati v obraz.

Ko so tedaj šli z gore Sion, oh, kako so Jezusa cukali in vlačili! Sedaj je bil prisiljen teči, sedaj postati, sedaj zopet hiteti, kakor se je ravno hudobnežem ljubilo. Menda je na tej poti večkrat padel in se udaril v glavo in roke. Kadar so pa prišli na ravni tlak, si lahko misliš, kako so ga neusmiljeni beriči s koli naprej gnali. In ker zavoljo velike trudnosti ni mogel hitro hoditi, so ga marsikdaj dregnili in udarili. Zato je bila ta druga pot Jezusu dokaj težavna, ker so beriči in hlapci ga vedno mučili in suvali, in ker je Jezus bil bos, se je večkrat udaril na kamen in ranil. Težka železna veriga, ki mu je od vratu doli visela, ga je na kolena tolkla in ker so mu bile roke za hrbtom zvezane, si ni mogel v nobeni reči pomagati.

Zato bodi hvaljen in češčen Gospod Jezus Kristus za to žalostno pot sedaj in vekomaj!

4. Premišljuj tukaj Marijino žalost.

Sedaj se hočemo podati k Materi božji in videti, kako se je ona vedla, ko je zagledala svojega Sina. Uboga Mati je dolgo, kakor nekateri menijo, dve ali tri ure, stala pred Kajfovo hišo, da bi videla njega, katerega je črez vse ljubila. Ko je bil nazadnje zjutraj

ven pripeljan in ko ga je v sredi beričev videla tako izpremenjenega, zdelo se ji je, kakor da bi ji bil kdo z mečem presunil srce. Gospod je bil namreč tako ranjen, opljuvan in otekel, da ga ni bilo skoraj spoznati. Zato se je žalostni Materi neizrečeno smilil, njeno materino srce ji je hotelo žalosti počiti in vsa je v obraz obledela. Poslušaj, kaj je sv. Bernardu o tem razodela:

„Ko sem slišala, da je moj sin ujet, sem šla v Jeruzalem k njemu, kakor sem zamogla, akoravno mi je bilo prav težavno. In ko sem ga videla, se je vse v meni streslo, moj duh je v meni obnemogel in nisem imela ne občutkov ne glasu.“ Gotovo je bila popolnoma iz sebe, da ni nič videla in nič slišala; še čudo, da ni žalosti umrla. Poprej ko je bila slišala, da so njenega Sina ujeli, se je tako silno zavzela, da je padla v omedlevico; kako se je pač sedaj zavzela, ko je svojega Sina s svojimi očmi videla tako izpremenjenega? O neizmerna žalost, o neizrečena bolečina! Ker je Marija bolj spoznala, kako veliko je božje veličastvo, kakor ga mi spoznamo, zavoljo tega jo je tudi tisočkrat bolj bolelo kakor nas, ko je videla Sinú božjega od grešnikov ujetega in tako neusmiljeno zdelanega.

Ta nezapopadljiva srčna bolečina je bila še neizrečeno pomnožena, ko je ubogi ujeti Jezus svoje zapljuvano in oteklo obličje k svoji žalostni Materi obrnil in jo je s svojimi s krvjo zalitimi očmi pogledal. Ko je namreč Marija Jezusa pogledala, in Jezus Marijo, sta bila ta dva pogleda enaka dvema ostrima nožema, ki sta ti dve blagi srci silno ranila. Marija se je zgrudila na tla in je obležala obnemogla v naročju treh Marij, vendar pa je obdržala svojo popolno zavednost. Ko si je žalostna Mati zopet nekoliko oddahnila, je začela bridko jokati in tožiti: O moj sin Jezus, o Jezus, moj otrok! — Tako je zdihovala in plakala. Da bi pa svojo srčno bolečino malo potolažila, je storila, kar je mogla, in kakor se levinja, kateri so mladiči vzeti, poda v največjo nevarnost, da jih nazaj dobi, tako je tudi Marijo ljubezen zopet okrepila, da si je upala iti med sulice in meče, da bi svojega Sina saj še enkrat objela in poljubila, kakor je razodela sv. Anzelmu, rekoč:

„Zjutraj zarano, ko so mojega Sina iz Kajfove hiše peljali, sem ga vprvič videla po njegovem ujetju. Tja k njemu sem tekla in sem videla njegov ljubi obraz opljuvam. Ko sem ga pa hotela objeti, mi ni bilo pripuščeno.“ — O velika ljubezen in stanovitnost! O stanovitna ljubezen! Ko pa so jo vojaki proč pahnili, oh, kako jo je bolelo! Večje žalosti ji niso mogli narediti kakor to, da ji niso dopustili, Njega še enkrat objeti, katerega je tisočkrat bolj ljubila kakor samo sebe. Ko je videla, da ga neusmiljeni beriči tako strašno vlačijo

in naprej peljejo, šla je za njim, kakor je mogla od daleč, ali pri tem je še več imela prestati. Slišala je namreč od daleč vojake se na glas smejati in norčevati se z Jezusom. Na več krajih po tleh je videla krvave sledi, ker je iz ranjenih Jezusovih nog sveta kri tekla.

Ona je tudi videla in slišala, da so jo mnogi hudobni ljudje zasmehovali in preklinjali, da je rodila tako hudobnega sina. Ali ona je vendar s Kristusom imela eno voljo in eno srce in je nebeškemu Očetu svojo žgavno daritev ali trpljenje darovala. Najbolj pa jo je bolelo, ko je videla in slišala, da se toliko ljudi nad njenim Sinom pohujša.

Farizeji namreč in pismarji so z besedo in z dejanjem in kakor jim je le bilo mogoče, ljudstvu, ki se je čudilo nad Kristusovim ujetjem, prav natanko razkladali, koliko težkih grehov in hudobij je storil, tako da so začeli skoraj vsi se nad Kristusom pohujšati in ga krivo soditi. Tu se je slišalo, da so eden drugemu pravili: Kdo bi bil mislil, da je ta človek tako velik hudobnež in da je delal take hudobije? Oj, kako nas je ta človek goljufal, ker se je delal pobožnega in pravičnega! Sedaj je njegova hinavščina prišla na svetlo, ker Bog ne more dolgo trpeti take hudobnosti. Te in enake besede so šle žalostni Materi tako k srcu, da je srčne bolečine skoraj obnemogla.

Zato bodita hvaljena in češčena Jezus in Marija za vse, kar sta trpela, sedaj in vekomaj! Amen.

O prežalostna Mati božja Marija, jaz te prosim po vsej tvoji srčni žalosti, zadobi mi od Boga milost, da bom bridko trpljenje tvojega Sina Jezusa Kristusa v srcu premišljeval in pobožno častil. Amen.

2. Kristus pred Pilatom tožen.

»*Pripeljali so ga k Pilatu in so ga začeli tožiti.*« (Luk. 23, 1.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa pred Pilatom tožili.

Pilatova hiša, kakor se še zdaj vidi, je bila na velikem trgu nekaj višje, tako da se je po osemindvajsetih stopnicah prišlo do vrat. V tej hiši so takrat stanovali vsi rimski deželni poglavarji, kakor dandanašnji vsi turški namestniki. Prostor pred hišo je bil velik, tako da so se na tem trgu nekaterekrati nasprotne stranke sprijele in pobijale. Na tem velikem trgu je stala neštevilna množica ljudi, ki so hoteli Jezusa videti. Nazadnje pride edinorojeni Sin nebeškega Očeta, vlečen od beričev in beriških hlapcev, z zvezanimi rokami

in z železno verigo okoli vratu. Kdo more povedati, kaj je naš Zveličar tukaj trpel? Pomisli, človek, ako bi tebe po nedolžnem ujeli in z največjo sramoto na velik trg med mnogo tisoč ljudi peljali, ali ne bi te bilo sram, da bi si želel biti raji sto sežnjev pod zemljo? Koliko sramoto je trpel naš Odrešenik, najvišji Bog, obljubljeni Zveličar in imenitni prerok, o katerem se je že po celem svetu govorilo? Kamor je prišel, je stalo veliko ljudi na obeh straneh, kateri so se po sili naprej porivali, da bi videli tega preroka. Malokateri je bil, da mu ne bi bil kaj žalivnega rekel, zakaj skoraj vsi, ki so ga poprej častili, so ga sedaj imeli za lažnivega preroka; v tej misli so bili ljudje še bolj utrjeni, ko so slišali, česar so Jezusa po krivem tožili. Ko je ves judovski zbor prišel pred Pilatovo hišo, niso šli noter, temveč so ostali na trgu zdolaj pred stopnicami, ker so menili, da bi se omadeževali, ako bi šli v hišo nevernega, malikovavskega človeka. Pilat je tedaj k njim ven prišel in vprašal, v čem tega človeka tožijo. In tu so začeli ga tožiti tako, da je Pilat se zgrozil in Kristusu rekel: „Ali ne slišiš, koliko zoper te pričujejo?“[1] Karkoli je Jezus kedaj rekel ali storil, tudi najmanjše reči, vse so tukaj očitno pred vsem ljudstvom povedali in krivo razlagali. In za vsako obtožbo je bilo veliko prič in večjidel izmed visoke imenitne gospôde.

Če je tudi še kdo dobro mislil o Jezusu, je bilo li mogoče, da ni bil sedaj preverjen, ker je toliko imenitnih in učenih ljudi pričalo zoper njega?

2. Premišljuj, kako je Pilat Kristusa izpraševal.

Med tolikimi rečmi, katerih so Jezusa tožili, so bile tri najpoglavitnejše, namreč: Kristus je ljudi zapeljeval, je branil cesarju davek plačevati in je hotel sam postati judovski kralj. Ko je Pilat slišal te tožbe, je šel zopet v hišo in dal Kristusa za seboj noter peljati. In ko je bil notri, ga je vprašal: „Kaj si storil?“ To je: Vsi Judje, duhovni in predstojniki so te meni izročili, tedaj si se gotovo veliko pregrešil, saj se še ni slišalo, da bi bili kdaj najimenitnejši gospodje sami kakega hudodelnika prišli tožit. O prvi tožbi hočem molčati, ki me ne zadeva toliko. Za drugo tožbo tudi ne maram, ker vem, da je kriva. Tretja tožba pa mi dá misliti in zato jo moram dognati. Vprašam te: „Ali si ti kralj judovski?“ In Jezus je odgovoril: „Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki pač bojevali, da ne bi bil Judom izdan; tako pa moje kraljestvo ni od tod.“ Pilat sam je na to rekel: „Tako si ti kralj?“ Jezus je odgovoril: „Ti praviš,

[1]) Mat. 27, 13.

da sem jaz kralj, pa ne posveten ali pozemeljski, ampak duhovski in nebeški kralj. Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na ta svet, da pričam resnico, in ljudi učim, kako naj popuščajo minljive in izpremenljive reči ter nebeške in stanovitne reči ljubijo in iščejo, da pridejo enkrat k mojemu nebeškemu Očetu. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas in sprejme moj nauk.“ Pilat mu reče: „Kaj je resnica?“ In ko je bil to rekel, je zopet šel ven k Judom,[1]) in ni čakal na Jezusov odgovor. — Ti pa, kristjan, poslušaj zvesto in stanovitno krščanski nauk in resnico, poslušaj bolj marljivo kakor Pilat, kaj ti Kristus poreče, kaj te uči.

3. Premišljuj, kako je Pilat očitno spoznal Kristusovo nedolžnost, Kristus pa je le molčal na vse druge tožbe in krive priče.

Pomisli, kaj in kako se je govorilo in kričalo med ljudstvom, med tem, ko se je Pilat s Kristusom pogovarjal. Velikim duhovnom ni ta reč nič kaj dopadla, ker so spoznali, da je Pilat bolj za Kristusa kakor za nje. Zato so se posvetovali, kako bi Pilata potegnili na svojo stran. Poslali so takoj nekatere med ljudstvo, da so o Kristusu pravili vse mogoče hudobije, zato da bi vse proti Kristusu naščuvali. Med ljudstvom je stala tudi žalostna Marija s svojimi znanci, zato ji je krvavelo srce, ko je videla in slišala, kako duhovni, farizeji in pismarji tekajo med ljudstvom in o njenem sinu Jezusu trosijo toliko laži. Oh, kako rada bi ga bila zagovarjala, toda ni bilo mogoče tolike množice ljudi poučiti. Bilo je nekaj tisoč ljudi vkup, veliki trg in vse mestne ulice so bile polne ljudi, zakaj vsi moški iz judovske in galilejske dežele, ki so imeli več kakor dvajset let, so bili takrat v Jeruzalemu, da bi po božji postavi praznovali veliko noč. Ko je tedaj Pilat zopet ven prišel, je na glas rekel: „Jaz ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Judje pa so se srdili in veliki duhovni so na ves glas upili: Kaj, nobene krivice nad njim ne najdeš? Saj je tako hudoben človek, kakršnega ni najti ne na celem svetu. On je zapeljivec, hinavec, Samarijan, čarovnik, služabnik hudobnega duha. Sv. Marka pravi: „Veliki duhovni so ga veliko tožili.“[2]) Oh kako je to nedolžnega Jezusa bolelo v srce, da so ga očitno pred tolikim ljudstvom krivo tožili toliko pregreh in hudobij? Vendar pa je hotel v zadoščenje in v pokoro za naše grehe in izgovore tiho molčati. Zato mu je rekel Pilat: „Ali nič ne odgovoriš? Poslušaj, koliko reči te tožijo?“ Ali on ni nobene besede več odgovoril, tako da se je Pilat čudil. — Pobožni kristjan, čudi se mu tudi ti ter reci:

[1]) Jan. 18, 33—38. — [2]) Mark. 15, 3.

1. Zahvala za žalostno Jezusovo pot od Kajfa do Pilata.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te hvalim in častim za tvojo tretjo žalostno in bridko pot, ko so te peljali k Ponciju Pilatu. Jaz te ponižno prosim, odpusti mi vsa moja hudobna in grešna pota in dodeli mi milost, da vedno na potih božjih zapovedi hodim in ostanem. Amen.

2. Zahvala za Kristusovo molčanje.

O najsladkejši Jezus, jaz te hvalim in častim za tvoje potrpežljivo molčanje, ko si pred nevernim deželnim poglavarjem Pilatom kakor krotko jagnje stal in pri vseh krivih tožbah nisi svojih svetih ust odprl. Jaz te prosim po tem tvojem ponižnem in potrpežljivem molčanju, odpusti mi, kar sem s svojim jezikom kdaj grešil, in dodeli, da se ne dam zapeljati od hudobnih zasramovanj in obrekovanj; da svojih grehov nikoli s hudobnim izgovarjanjem ne pomnožim, da se ponižnega molčanja od tebe učim in s tvojo milostjo tudi res molčim, kjer mi je molčati; da hvalo in grajo, tudi zaničevanje in tožbe tega sveta pohlevno zaničujem in potrpežljivo prenašam. Amen.

3. Herod zaničuje in zasmehuje Kristusa.

»Herod pa s svojimi vojaki ga je zaničeval in zasramoval in ga oblekel v belo oblačilo.«
(Luk. 23, 11.)

1. Premišljuj četrto žalostno pot Jezusovo v njegovem bridkem trpljenju, ko so ga peljali k Herodu.

Med drugimi tožbami so veliki duhovni tudi rekli, da si je Kristus prizadeval vse ljudi zoper cesarja naščuvati ne samo na Judovskem, ampak tudi na Galilejskem. Ko je Pilat slišal imenovati Galilejsko in je zvedel, da spada pod Herodovo oblast, se je razveselil, ker je spoznal, da je Jezus nedolžen, in da ga le iz sovraštva tožijo in nočejo nič slišati, da se naj Jezus izpusti. Rekel je tedaj Judom: Ako je toženec Galilejec, spada pod Herodovo oblast. Pojdite tedaj ž njim k Herodu in tožite ga pred njim. To je bilo Judom prav, ker so si mislili: Herod je Jud, pozna našo postavo in bo tej reči kmalu storil konec. Odšli so tedaj z Jezusom in cela množica ljudi za njimi.

Vedi pa, da je bil ta Herod sin tistega Heroda, ki je dal nedolžne otročiče pomoriti. On pa ni bil kralj črez vse dežele judovske, kakor njegov oče, ampak le na Galilejskem. Po očetovi smrti namreč so si bili njegovi trije sinovi, Arhelaj, Filip in ta Herod kraljestvo razdelili in Herod je dobil Galilejo. Pa tudi ni stanoval v Jeruzalemu, ampak v Cezareji. Le o velikonočnem času je prišel vselej v Jeruzalem, po božji postavi, ter je stanoval v lepem poslopju, ki si ga je bil njegov oče dal sezidati iz samega mramorja in znotraj z zlatom in srebrom bogato okinčati. Ta palača je imela železna vrata in tri take stolpe, kakršnih, kar zadeva velikost, trdnost in lepoto, ni bilo videti nikjer drugod. Stala je ta palača v tretjem oddelku mesta Jeruzalema, od Pilatove hiše tristoinpetdeset korakov proti solnčnemu zahodu.

Herod je bil zelo častilakomen, nesramen, zvijačen mož, živel je v očitnem prešestovanju z ženo svojega brata, on je sv. Janeza Krstnika po nedolžnem dal obglaviti in je tudi večkrat na skrivnem hotel Kristusa umoriti, kar so mu enkrat nekateri farizeji tudi povedali, rekoč: „Pojdi v stran in umakni se od tod, ker Herod te hoče umoriti.“[1]) Ker je tedaj hndobni Herod že večkrat skušal Jezusa umoriti, zato so se njegovi sovražniki nadjali, da ne bo Jezusa izpustil. K temu prešestnemu in krvoželjnemu kralju je bil kralj nebes in zemlje poslan, da bi se zagovarjal za vse svoje dejanje in nehanje.

Herodova hiša je bila, kakor smo rekli, tristoinpetdeset korakov oddaljena od Pilatove in pot ni bila preveč ugodna, ker je bilo hoditi po kamenitem tlaku. Ljudi, ki so šli za Jezusom, ni bilo mogoče prešteti, pa tudi ne zasramovalnih besed, ki jih je moral Jezus slišati. Veliki duhovni in pismarji, ki so šli ž njim, so izlivali svoje sovraštvo zoper Kristusa, rekoč: Naprej, zvijačni hudobnež, kmalu je po tebi. Pilata si očaral, da te sodi nedolžnega, ali Herod je bistroumen in pameten, on te pozna bolje. — Te in enake zaničevalne besede so hudobni ljudje Kristusu govorili in so bili tako jezni, da so škripali z zobmi. Zato so veliko ljudi zoper njega naščuvali in so beričem ukazali, naj mu nagajajo kakor morejo.

Tukaj so sedaj s Kristusom ravnali tako neusmiljeno, kakor da ne bi bil človek. Neusmiljeni beriški hlapci so ga z vrvmi sedaj sem, sedaj tja vlekli, s palicami in koli tolkli po hrbtu in dregali v strani. Tudi suvali so ga tako, da je večkrat padel na tla. In ker so ga želeli kmalu mrtvega videti, zato so ga naglo gnali, da bi prej prišli k Herodu.

[1]) Luk. 13, 31.

Glej, pobožna duša, kako tvoj presladki Jezus tako težko hodi in toliko težav prestaja. Od ponočnega trpljenja in ker tako dolgo ni ne jedel ne pil, je bil tako slab in bolan, da je komaj na nogah stal, zato je šel tako sključeno in se večkrat na trdem kamenju udaril v noge. Veriga, ki jo je imel na vratu, je bila težka in ga je tolkla po kolenih. Ta pot mu je bila tudi tako bridka, ker je vedel, da ga ne peljejo k prijatelju, ampak k najhujšemu neprijatelju, kjer bo dobil le sramoto, zaničevanje in trpljenje. Zato je s psalmistom govoril: „Moje srce pričakuje zasramovanja in reve.“[1])

2. Premišljuj, kako je Herod Kristusa zasramoval in dal zasramovati.

Tukaj je stal kralj nebes in zemlje pred ničemurnim, prešestnim kraljem s pobešenimi očmi. Herod se je čudil, da je tako izpremenjen in komaj si je upal ga pogledati. Vendar ga je marsikaj vprašal, namreč: Ali je on tisti, od katerega se toliko reči sliši? Ali je on tisti, kateremu so trije kralji prinesli darov, vsled česar je njegov oče dal otročiče pomoriti? Ali je on od rojstva slepemu možu dal vid in Lazarja od mrtvih obudil? Te in enake reči je vprašal Herod. Jezus pa mu ni odgovoril niti besedice. Tako izpričuje sveti Luka, rekoč: „In ga je vpraševal z mnogimi besedami, on pa mu ni ničesar odgovoril.“[2]) Tedaj mu je Herod rekel: Kako je to, da mi nič ne odgovoriš? Saj veš, da imam oblast, te umoriti in tudi te izpustiti. Zato ti obljubim, ako z menoj govoriš in kak čudež pred menoj storiš, da te rešim iz rok tvojih sovražnikov. Ker pa je Kristus vedel, da želi Herod čudež videti ne zato, da bi vanj veroval, ampak iz same radovednosti, zato ni hotel pred njim nobenega čudeža storiti, kakor samo čudovito molčati in ga tako kaznovati, da je dal umoriti „njegov glas“, namreč sv. Janeza Krstnika. Ko je tedaj Herod videl, da nič ne spravi iz Jezusa, ga je imel za neumneža ali norca, ki ni hotel od njega sprejeti svoje svobode. Čutil se je tudi razžaljenega, zato je svojim dvornikom ukazal, naj le bijejo prevzetnega človeka, da bo vedel, da se ima kralja spodobno spoštovati.

Tu premišljuj, kristjan, kako so Herodovi služabniki ravnali s potrpežljivim jagnjetom. S pestmi so ga bili v obraz, dajali so mu zaušnice in cukali so ga za brado, rekoč: Ali še nič ne izpregovoriš, trdovratni človek? Ali tako malo maraš za kralja, da mu še odgovora ne daš? — Ali Jezus je vedno potrpežljivo molčal in ni zinil niti besedice. Tedaj so pa začeli veliki duhovni Kristusa hudo tožiti in izmišljevati si hudobij, kakor da bi jih bil on storil. Posebno pa so si prizadevali Herodu dokazati, da ni neumen, da ni nespameten

[1]) Ps. 68, 21. — [2]) Luk. 23, 9.

in da se le tako dela, da zna sicer dobro govoriti in molči le iz zvijačnosti; ako ga izpusté, bo pa še več nemira napravil kakor poprej. Veruj nam, o kralj, da je on tvoj največji sovražnik, mi smo ga sami slišali, da te je očitno pred vsem ljudstvom imenoval lisjaka. To in še veliko drugega so pričali in govorili zoper Jezusa. Sv. Luka pravi: „Veliki duhovni pa in pismarji so stali in ga trdo tožili,“[1]) da bi Heroda pregovorili, naj Jezusa obsodi v smrt. Mislili so si namreč, ako ga Herod ne obsodi, ga bo Pilat še manj obsodil. Kristus bi bil zopet izpuščen in oni bi ostali v sramoti. Zato so krvoželjniki vseh hudobij Kristusa tožili, kar se le da izmisliti. Obljubili so Herodu velike darove, prosili ga, naj izreče smrtno obsodbo nad tem hudobnežem. Ali Herod tega ni hotel storiti.

3. Premišljuj, zakaj je Jezus v toliki smrtni nevarnosti in vpričo kralja, ki bi ga bil lahko rešil trpljenja in smrti, tako tiho molčal, in ni svoje nedolžnosti kar nič zagovarjal, akoravno mu je bil Herod obljubil, da ga hoče rešiti, ako en sam čudež pred njim stori.

Kako vesel bi bil obsojenec, kateremu bi se malo pred smrtjo ponudilo sredstvo, s katerim more svoje življenje ohraniti. In vendar Kristus ni hotel tega storiti, akoravno bi bil lahko z eno besedo svoje življenje ohranil, temveč je hotel tiho molčati, da je s tem nas poučil in odrešil. Ako bi bil pošten človek krivo zatožen in v nevarnosti, izgubiti svoje življenje, kako rad bi storil vse mogoče ter Boga in ljudi klical za priče, da je nedolžen in da se mu godi krivica. In vendar je Jezus molčal, akoravno so ga največjih hudobij krivo tožili, ni z nobeno besedo se zagovarjal in vse to zato, da je nas odrešil pogubljenja.

4. Premišljuj, kako je Herod s svojimi dvorjani Kristusa zasramoval.

Ko je Herod videl, da nič ne opravi, „ga je s svojimi vojaki zaničeval in zasramoval, in ga je oblekel v belo oblačilo.“[2]) Pomni, da ga ni le Herod sam zaničeval, ampak tudi njegovi vojaki, to je, dvorjani. Iz tega spoznamo, kako grozno je bilo to zasramovanje. Kako hudo se je tedaj ubogemu Jezusu godilo, ko je bil vsej Herodovi telesni straži in njegovim porednim služabnikom dan v roke, da naj ga zaničujejo in zasramujejo? Kdo more popisati ali povedati, kaj so ž njim počeli? Herodova palača je imela silno veliko dvorišče, okoli in okoli okinčano z lepimi in dragimi stebri, durmi, izprehajališči, balkoni in stolpiči, kjer se je lahko zdolaj, na sredi in zgoraj okoli izprehajalo in gledalo na dvorišče. To dvorišče je bilo polno

[1]) Luk. 23, 10. — [2]) Luk. 23, 11.

Judov, ki so od Pilata tu sem z Jezusom prišli. Ker je tedaj Herod ukazal, da naj njegovi služabniki in vojaki Kristusa zasramujejo, kakor in kolikor jim je ljubo, si lahko mislimo, da so ga iz dvorane v dvorišče peljali, da so ga ljudje mogli bolje videti.

Kdo si more misliti, kako zaničevanje in kako sramoto so Herodovi služabniki tukaj delali Jezusu, Sinu božjemu? V svetih evangelijih ni sicer nič posebnega zapisanega, ali iz toževanja, ki se bere v 21. psalmu, lahko več spoznamo, kjer pravi: „Jaz sem črv in ne človek, zasramovanje ljudi in izvržek izmed ljudstva. Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo, z ustnicami gibljejo in z glavo majajo.“[1]) Kakor namreč grdega črva z nogami poteptamo in ga zaničujemo, tako zaničevalno so ravnali tudi z ubogim Kristusom v Herodovi hiši. Bili so ga s pestmi, teptali ga z nogami, praskali ga z nohti, cukali ga za lase, vlačili ga za oblačilo, metali ga na tla, z eno besedo: vsak mu je storil, karkoli mu je prišlo na misel.

Oh, neslišano zaničevanje, oh, kako je presveto Jezusovo srce takrat trpelo! Ako vsakega človeka, ki ljubi svojo čast, silno žali, ko ga zaničujejo, zasramujejo in zasmehujejo; kako je šele Jezusa žalilo, ko ga je hudobna drhal vpričo toliko ljudi zaničevala in zasramovala! Pri takem zaničevanju in zasramovanju je edina ljubezen do našega zveličanja krepčala njegovo slabo, bolno srce.

5. Premišljuj, kako so Jezusa z belim oblačilom zasramovali.

Da bi bilo to zasramovanje večne modrosti in resnice tem dvorjanom bolj kratkočasno, je prinesel eden belo oblačilo, ki ga nekateri norčevsko oblažilo imenujejo, katero so Kristusu vrgli na glavo. Oj, kdo more povedati, koliko zaničevanja in posmehovanja je Kristus sedaj prestal? Tu se je začelo šele norčevanje z Jezusom, in kar je vedel in mogel vsak z besedo, z oponašanjem, z zaničevanjem in zasmehovanjem, z vriskanjem in krikom storiti, to je sedaj storil. Eden je Jezusa prijel za nos, drugi ga je vlekel za ušesa, tretji ga je lasal, četrti ga je vlekel za belo oblačilo in tako so ga peljali po dvorišču gori in doli, kakor znorelega človeka. Kakšenkrat so pred njim poklekovali in se mu zaničevaje ga priklanjali, ga posadili na stol, s stolom vred ga semtertja vlačili, dokler ni butnil na tla! Z eno besedo: kar so le mogli si izmisliti, kar je moglo Jezusa k nepotrpežljivosti in pričujoče k smehu pripraviti, to so ž njim delali. Kakšna in kolikera zaničljiva imena so mu dajali, to ve najbolje on sam, ki jih je imel slišati in prenašati. Tako je bil tedaj najmodrejši učenik večne resnice, večna modrost

[1]) Ps. 21, 78.

Boga Očeta od hudobnih, prevzetnih dvorjanov zasmehovan, zaničevan in zasramovan, kakor da bi bil največji norec na svetu.

O sramota, grozna hudobija! Sin božji, od katerega pride ves um in vsa modrost, se je imel za norca, bil je s pestmi bit, z nogami teptan, opljuvan in za lase okoli vlečen! O Jezus, ti večna modrost, kako si mogel prenašati to neslišano sramoto? O božji učenik, kdo te je tako zaničeval? O ti največje časti vredni Bog, kateri človek je tako zaničevalno s teboj ravnal? O moj sin, odgovarja na to Gospod, tu ti ni treba dosti popraševati, ti sam si mi to storil. Tvoji grehi so bili vzrok, da so me zasramovali, tvoja prevzetna obleka me je s tem zaničljivim, norčevskim oblačilom oblekla; tvoj napuh me je tako zasramoval, bil in ranil. Kako se boš pri meni zagovarjal, da si tako grdo z menoj ravnal, in da me še sedaj vsak dan s svojo prevzetnostjo zaničuješ hujše kakor Herodovi služabniki? Ti hočeš biti pri vseh visoko češčen in hvaljen, in ako te kdo le malo zasmehuje, se takoj ježiš in se hočeš maščevati. Ali mi tako mojo ljubezen in ponižnost vračaš? Ali se pravi to za menoj hoditi na poti čednosti? Ali se imenuje to krščanska krotkost, ponižnost in potrpežljivost? Prosimo tedaj Gospoda za odpuščenje in recimo:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje zaničevanje in zasramovanje, zato bodi češčen in hvaljen sedaj in vekomaj! Amen.

1. O Jezus, ti vse časti in hvale vredni Bog in Odrešenik, jaz te spoštujem in molim, hvalim in častim za grdo zaničevanje, katero si prestal pri kralju Herodu, in te po njem prosim, dodeli, da te nikoli ne zaničujem, da nikoli tvojemu svetemu imenu nobene sramote in nobene krivice ne storim, temveč daj mi pomoč svoje milosti, da v resnici z vso gorečnostjo in resnobo, z ustmi in s srcem za teboj hodim, tebe spoštujem in molim, hvalim in častim, časno in večno. Amen.

2. O moj Jezus, jaz te prosim po tvojem sramotnem in žalostnem zaničevanju, stori me iz srca ponižnega, da se nič ne prevzamem, ne povišujem, temveč verujem, da sem vreden vsega zaničevanja in zasramovanja, kar sem tudi v resnici zaslužil. Amen.

4. Kristusa peljejo nazaj k Pilatu.

»Herod ga je zasramoval, ga je oblekel v belo oblačilo in ga je nazaj poslal k Pilatu.« (Luk. 23, 11.)

1. Premišljuj, kako je Herod Kristusa belo oblečenega poslal k Pilatu nazaj.

Tukaj se začenja, pobožna duša, peta žalostna, bolečin polna pot, katero je naš dušni ženin v svojem trpljenju šel. Ako ga ljubiš, hodi za njim in premišljuj vse, kar je to pot trpel. Poprej se je vselej pokazal v svoji obleki, to pot pa je šel tako čudno in smešno oblečen, da se skoraj ne da spoznati. Domišljuj si le, kakšen je bil videti tvoj Orešenik, ko so ga pripeljali iz Herodove hiše. Njegovi lasje so bili vsi v neredu, razmršeni. Njegova glava je bila polna oteklin in ran, in na več mestih mu je tekla kri. Njegove oči so bile vse višnjeve in otekle. Ves njegov obraz je bil razpraskan in ranjen, obe roki sta bili zvezani z debelimi vrvmi, in nazadnje je imel umazano belo norčevsko oblačilo črez svojo suknjo. Tako je bil kralj nebes in zemlje od prešestnega kralja neizrečeno zasramovan in v taki podobi je šel on, ki je modrost nebeškega Očeta, iz Herodove hiše.

2. Premišljuj, kako je Jezus na tej poti padel.

To spoznamo lahko iz nepotrpežljivosti, katero so Judje imeli. Veliki duhovni namreč in pismarji so se bili nadejali, da bo Herod Kristusa obsodil v smrt, v ta namen so bili poskusili in storili vse mogoče. Ko tedaj niso dosegli svojega namena, si lahko mislimo, kako so bili jezni in srditi. Zato so šli iz hiše polni sovraštva in jeze zoper Heroda in Kristusa, in sram jih je že bilo, da morajo hoditi od enega sodnika do drugega.

Ko so ga z Oljske gore peljali v mesto, so bili veseli, da so ga ujeli. Ko so ga peljali k Pilatu, so bili še bolj veseli, ker so se nadejali, da ga da Pilat takoj umoriti. Ko so ga k Herodu peljali, so bili najbolj veseli, ker so po svojih mislih pričakovali, da se zgodi njih želja. Ko pa zoper vse pričakovanje niso od Heroda ničesar dosegli, so bili na Jezusa tako jezni kakor nikoli poprej. Kajfa in Ana namreč sta se imela za ponižana in osramočena, da poglavarja vseh duhovnov nista bila uslišana od Pilata in Heroda, katera sta bila po njuni misli veliko manj kakor ona; in vendar sta bila sama prišla k tema gospodoma prosit, kakor sta mislila, za pravično in potrebno obsodbo.

Iz tega tedaj lahko sodimo, kako se je ubogemu Jezusu na tej poti godilo. Ko so od Pilata šli k Herodu, so šli pravo pot, ki je

bila tristoinpetdeset korakov dolga. Ko so pa od Heroda nazaj šli k Pilatu, so Kristusa peljali po drugi poti. Ko so namreč prišli iz Herodove hiše, so se na levo roko obrnili in so šli iz tretjega mestnega oddelka, kjer je stanoval Herod, v četrti oddelek, ki so mu pravili novo mesto; šli so skoz novo mesto gori, obrnili so se potem na desno roko ven iz novega mesta v drugi del mesta in od tam zopet v tretji del in proti Pilatovi hiši. Ta pot je bila več ko še enkrat tako dolga, kakor prava pot od Herodove do Pilatove hiše. Ker je bila tedaj poprejšnja pot dolga tristoinpetdeset korakov, je bila ta pot sedemsto korakov dolga. Storili so pa to, da je zdelani in trudni Jezus po celem mestu šel in da so ga vsi v norčevskem oblačilu videli in zaničevali; tako so vsaj ta namen dosegli, da ga je vse ljudstvo moglo zaničevati, ker se ni še izpolnila njihova želja, da bi bil obsojen v smrt.

Ko je tedaj Kristus v norčevski obleki stopil iz Herodove hiše, je vse ljudstvo vkup priteklo, na vseh vratih, oknih, strehah in po vseh ulicah je bilo vse polno ljudi. Otroci, neporedni mladeniči, hlapci, dekle in vsa razuzdana drhal so šli za Jezusom, ga zaničevali, zasramovali in večni modrosti se posmehovali. Norec, norec, so kričali za njim in so mu še drugih priimkov pritikali. Nekateri so ga z blatom ometavali in s kamenjem, drugi so ga za belo obleko cukali in mu še več drugega delali ter ga zasramovali. Ko je šel mimo trume ljudi, so se mu začeli vsi posmehovati in norčevati se iz njega. Kjer je bila pa luža na poti, so beriški hlapci ga naravnost sred luže peljali; in večkrat so mimogredé ljudem vpili na ušesa: S poti, ali ne vidite, da pride novi prerok, učenik in Mesija? Tako so ubogega Kristusa pred vsem ljudstvom zaničevali in zasramovali. — O ubogi Jezus, kako so te pač zaničevali! Kako žalostna je bila ta tvoja peta pot!

Kajfa in Ana in vsi drugi duhovni so bili polni strupene jeze, in ker niso mogli svoje jeze izliti nad Heroda in Pilata, so jo izlivali nad ubogega Jezusa ter so beriškim hlapcem zares ukazovali, naj le krepko tolčejo Jezusa in bijejo, kakor morejo. Delali so pa to zato, ako ne bi ga hotel Pilat obsoditi v smrt, da bi vendar tega dneva ne preživel. Beriči so tudi voljno ubogali in so ubogega Jezusa strašno pretepali, kamor se je namerilo, tudi po glavi. Več ko en udarec je bil smrten in Kristus bi jim bil na poti umrl, pa Bog ga je obdržal živega, da je več trpel. Tudi so ga to pot bolj neusmiljeno peljali kakor prej; vedno so ga sem ter tja potegovali in vlačili, tolkli so ga brez milosti, večkrat so ga butnili na tla, pritikali so mu zaničljiva imena in žalili so ga, kakor so le mogli. In vse to

zato, da bi postal nepotrpežljiv, in da bi kaj rekel, za česar voljo bi ga mogli pri Pilatu vnovič zatožiti. Potrpežljivi Jezus pa je le tiho molčal in ni pokazal nobene nepotrpežljivosti.

Ta pot je bila Kristusu tudi dokaj težavna, ker je bila kriva in nevarna. Kmalu mu je bilo iti navzgor, kmalu navzdol, sedaj po trdem kamenju, sedaj po blatu in luži. Zavoljo toliko že prestanih muk in ker ni nič jedel ne pil, je bil Jezus tako slab, da se je komaj vlekel naprej. Vso preteklo noč namreč je bil mnogo prestal, iz nosa in ust mu je izteklo že veliko krvi, ker so ga vedno bili v obraz; njegova glava je bila tudi že tako potolčena, da je ni mogel več držati po koncu; in njegove mehke noge so bile tako ranjene, da se je videlo surovo meso. Tudi ni imel v vsem svojem trpljenju ne enega trenotka, da bi bil počival in malo pospal, temveč so ga vlekli od ene muke v drugo.

Nazadnje je bila ta pot Jezusu dokaj težavna zavoljo belega oblačila, ki mu je bilo v hoji nadležno. Misli se namreč, da je bilo prav dolgo, kakor so, postavim, mašniške srajce ali albe. Tedaj zavoljo dolgosti tega oblačila je Jezus prav težko hodil. Roke je imel zvezane, zato si ga ni mogel privzdigovati, tudi nobenega ni imel, da bi mu bil to storil, zato je večkrat stopil nanje in padel. Potem pa so ga beriči zopet vzdigali od tal in vsi okoli stoječi so se mu posmehovali, kakor da bi bil padel zavoljo pijanosti. Pomisli, kristjan, koliko je Kristus trpel, tako da se je čuditi, kako je vse to mogel prenašati. Komu se ne gane srce usmiljenja, ko pogleda veliko ponižnost svojega Odrešenika in neizrečeno sramoto in drugo trpljenje, kar ga je na tej poti prestal?

3. Premišljuj, kako je Jezus na Pilatovih stopnicah padel.

Tako je prišel Jezus ves truden in zdelan, zaničevan in zasmehovan, poln bolečin in muk na veliki trg pred Pilatovo hišo, kjer je stala silno velika množica ljudi, ki so nanj čakali. Ko ga tedaj zagledajo v norčevski obleki vsega od blata umazanega priti, začnejo se vsi krohotati, da se je slišalo daleč na okrog. Tak smeh, tak krik je bil, da ni človek sam sebe mogel slišati. Vsi so upili: Norec, norec, in več enakih besed.

Poslednjič, ko je Jezus imel po visokih stopnicah pred Pilatovo hišo gori iti, je stopil na belo obleko in je padel tako močno na stopnice, da se mu je iz ust in iz nosa vlila sveta kri. Te stopnice so pozneje prenesli v Rim in postavili v cerkev sv. Janeza v Lateranu; Rimljani jim pravijo „la scala santa“, to je: svete stopnice, in jih imajo v visoki časti. Pogostoma se vidi, da ljudje hodijo po

kolenih po teh stopnicah, jih pobožno poljubujejo in se spominjajo tega Jezusovega padca. Gotovo je bil ta padec strašen, ker je Jezusu kri tekla iz ust in iz nosa in ker so mu solze stopile v oči. Pa tudi zaničevanje in zasmehovanje pričujočih ljudi ga je silno bolelo v srce. Ko je namreč Jezus padel, so se vsi pričujoči smejali tako, kakor da bi se jim bila zgodila največja sreča. Nobenemu se ni usmilil ubogi Jezus, temveč so se vsi veselili, da se je močno udaril. Meni pa, o mili Jezus, meni se iz srca smiliš, in te prosim pri tem tvojem strašnem padcu, ne daj mi pasti v greh in v večno pogubljenje!

4. Premišljuj srčno sočutje Marije Device in pobožnih žen.

Sv. Bonaventura pravi, da je žalostna Mati hodila za svojim božjim Sinom in da je v Herodovem dvorišču vse videla, kako so delali z Jezusom. Kje namreč je moglo biti Marijino srce, kakor pri svojem ljubeznivem Jezusu? In kako je mogla biti v miru, ako ni vedela, kaj se njenemu Sinu godi? Zato, kakor ovčica za svojim jagnjetem, tako je Marija hodila za svojim Sinom in nobena žalost, nobena reva je ni mogla ločiti od njega. Kdo more pa izreči, kaj je trpela, ko je videla in slišala, kako njenega Sina zaničujejo in zasramujejo? Oh, kako je moglo rahločutno materino srce to veliko žalost prestati in kako so mogle njene materine oči to revo gledati? Poslušaj, kaj je ona sama razodela sv. Bernardu: „Ko sem svojega Sina videla, kako je s pestmi bit, z vrvmi tepen, s pljunki opljuvan in od vseh ljudi zaničevan, streslo se je vse, kar je v meni, moj duh je onemogel in jaz nisem imela skoraj več ne občutka, ne glasu, ne dihanja. Bili so pri meni tudi moji najbližnji sorodniki in več drugih žen, ki so nad njim jokali in plakali, posebno Marija Magdalena.“

Tedaj je bila Marijina žalost velika in grozna; kolikor udarcev je njen ubogi Sin Jezus dobil na svoje telo, toliko ran je dobilo njeno materino srce. Ko je pa videla, kako je njen presveti Sin Jezus v belem oblačilu kakor norec zasramovan, čutila je tako grozo in revo, da sta jo zapustila vid in sluh. Oh, kdo zamore si domišljati, koliko je trpelo njeno srce, ko je videla, da večno modrost nebeškega Očeta kot najzaničljivejšega človeka po tleh vlačijo? Kakor ni nihče bolj spoznal, kako visoke časti vreden je Jezus Kristus, tako tudi ni nihče Jezusovega zasramovanja bolj živo občutil kakor Marija. Zato je občutila tako žalost, kakršne ne bi bilo moglo prenašati nobeno drugo človeško srce.

Ko so Kristusa peljali od Heroda, se je postavila na mesto pri vratih, kjer mu je mogla videti v obraz. Ko se je tedaj to zgodilo in mu je pogledala v oči, in ko je ljubi Sin tudi svojo Mater pri-

jazno pogledal, kakšna bolečina je ranila obe srci! Oj matere, ki ljubite svoje otroke, recite, ali more materino srce prenašati tako žalost?

Zato pomisli, kako je moglo Marijino srce vso to žalost prenesti, in kakor oster meč sočutja je njeno dušo presunil.

O najdobrotljivejši Jezus, daj, da tvoje bolečine presunijo tudi moje srce, da bom iz hvaležnosti in ljubezni zvesto hodil za teboj. Amen.

1. Zahvala za peto Jezusovo pot v njegovem trpljenju.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo peto pot k Pilatu; hvaljen in češčen bodi zavoljo tega vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus Kristus, jaz te zahvaljujem za peto žalostno pot in za sedemsto bolečin polnih korakov, ki si jih storil od Heroda nazaj k Pilatu, in te prosim, zedini vse moje korake in stopinje s svojimi svetimi, težavnimi in žalostnimi hojami, da bodo po takem zedinjenju dopadle tvojemu nebeškemu Očetu. Amen.

2. Zahvala za strašni padec na svetih stopnicah.

O prebolestni Jezus, jaz te spominjam žalostnega padca, ko si na Pilatovih kamenitih stopnicah padel tako, da ti je tvoja sveta kri tekla iz ust in nosa. Jaz te molim in te ljubim, o padli Jezus, jaz te molim in častim tvojo drago in božjo kri in te prosim, da me s svojo sveto krvjo očistiš grehov in po tem žalostnem padcu milostljivo obvaruješ vsakega padca v smrten greh ter večnega pogubljenja. Amen.

5. Kristus zapostavljen razbojniku Barabu.

»*Pilat je rekel: Katerega hočete, da vam izpustim, Baraba ali Jezusa, ki je imenovan Kristus.*«
(Mat. 27, 17.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa, od katerega imamo vse življenje, primerjali z razbojnikom Barabom.

Ko so Judje od Heroda nazaj prišli in odločno zahtevali, naj Pilat Kristusa obsodi v smrt, on pa je dobro spoznal Kristusovo nedolžnost,

tedaj je poklical velike duhovne in poglavarje ljudstva in jim je prijazno govoril: „Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi odvračal ljudstvo, in glejte, jaz sem ga vpričo vas izprašal in nisem našel nobene krivice nad tem človekom v tem, česar ga tožite. Pa tudi Herod ne; poslal sem vas bil k njemu in glejte, nič smrti vrednega ni bilo najti na njem, to je: Vi veste, da se ne sme noben nedolžen človek umoriti. Da vas pa potolažim, pretepel ga bom in izpustil.“[1]) Ko so krvoželjni Judje to slišali, so začeli divjati in vpiti, kakor znoreli, začeli so si nove hudobije izmišljati, da bi dokazali, da je Jezus zaslužil smrt.

Ker to ni nič izdalo, si je Pilat mislil drugače pomagati. Judje so imeli lepo navado, da so si vsako leto za veliko noč izprosili enega jetnika, ki je imel biti umorjen. Delali so to v spomin, da je Bog njih očete nekdaj o velikonočnem času rešil iz egiptovske sužnosti. Pilat si je tedaj mislil, da bo tako najlažje rešil Kristusa. Mislil je namreč najhujšega poiskati med vsemi, ki so bili v ječi, da naj si izberejo, ali hočejo tega, ali Kristusa, da se izpusti. Nadejal se je namreč, da bodo raje Kristusa izpustili, kakor najhujšega razbojnika.

Tistikrat je imel v ječi jetnika, ki se je Baraba klical, dokaj hudobnega človeka. On je bil morivec in je v puntu, kakor pravi sv. Marka,[2]) človeka ubil. Vsi so ga sovražili tako, da niti njegovega imena niso hoteli slišati. Zato je tedaj rekel Judom: „Navada je pri vas, da vam enega izpustim o Veliki noči, hočete tedaj, da vam izpustim kralja Judov?“[3])

O kristjan, ki ljubiš Kristusa, pomisli, kakšna primera je bila ta. Baraba, najhujši razbojnik in puntar, se primerja z začetnikom življenja, z našim Gospodom, Jezusom Kristusom. Baraba je žive moril, Jezus pa je mrtve obujal k življenju. Baraba je ropal in kradel, kar so drugi imeli. Baraba je ščuval mirne ljudi, da so se spuntali, Jezus pa je nemirne miril. Baraba je bil od vseh sovražen, Jezusa pa ni mogel nihče po pravici sovražiti, saj ni nobenemu nič žalega storil, temveč le dobro. Kdo ne bi bil mislil, da bodo Jezusa izpustili? Vendar pa je bilo hudobno ljudstvo tako razsrjeno zoper nedolžno jagnje, da so raje videli, da so se izpustili razbojniki in puntarji, kakor da bi bil nedolžni Jezus le še en dan ostal živ. O greh, sovraštvo in zavist, kako slepiš človeško srce!

2. Premišljuj, kako je bil Kristus, začetnik zveličanja in vsake sreče, manj cenjen kakor razbojnik Baraba.

Ko je Pilat rekel, da jim hoče izpustiti enega od teh dveh jetnikov, ali Jezusa, ali pa Baraba, so veliki duhovni in starešine ljud-

[1]) Luk. 23, 14—16. — [2]) Mark. 15, 7. — [3]) Jan. 18, 39.

stvo ščuvali, naj zahtevajo Baraba, rekoč: Ljudje, glejte dobro, kaj vam je storiti. Stokrat bolje je, da se izpusti Baraba kakor Jezus. Res, da je Baraba velik grešnik, ali gotovo se bo poboljšal, ko mu življenje ohranimo. Ako pa Jezusa izpustimo, ne bo več miru med ljudstvom. Morilo se bo in požigalo in tako daleč bo prišlo, da nas bodo Rimljani popolnoma pogubili. Te in enake reči so hudobneži govorili in so znali tako lagati in Jezusa črniti, da se je ljudstvo vdalo. In ker se nekateri izmed njih niso dali takoj pregovoriti, so jim tako strašno žugali, da so ubogi ljudje prisiljeni bili, z njimi v en rog trobiti. Ubogi Jezus pa je stal popolnoma zapuščen; človeka ni imel, ki bi bil zanj govoril. In iz srca je vzdihoval, ko je videl, kako hudobni Judje tekajo med ljudstvom in mu tako krivično kradejo čast.

Pilat je dobro vedel, kako duhovni ljudstvo pregovarjajo, zato je hotel hiter odgovor, rekoč: Recite hitro, katerega hočete, da vam od teh dveh izpustim? In da bi ljudstvo spoznalo, da jim želi Kristusa izpustiti, jim reče: „Ali hočete, da vam izpustim judovskega kralja?“ Nalašč je rekel: Judovskega kralja, da bi jih bilo sram, da ne prosijo za svojega kralja. Ko so Kristusovi prijatelji to slišali, bili so veseli, da je tako govoril. Radovali so se med seboj in so mislili, da se sedaj Jezus izpusti, mislili so si namreč, da se bodo vsi, katere je Kristus ozdravil in pa čudovito nasitil, poganjali za njegovo izpuščenje. Pa, oh, nespametno ljudstvo je bilo s prošnjami in žuganjem poglavarjev tako zaslepljeno, da je hotelo raje imeti razbojnika, kakor svojega dolgo zaželjenega kralja in Mesija. Začeli so tedaj vpiti veliki duhovni in ljudstvo za njimi: „Baraba, Baraba!“ — Pilat se je čudil in dejal: „Ali nočete, da vam izpustim vašega kralja?“ Oni pa so zopet vsi zavpili: „Ne tega, ampak Baraba!“[1]) Pilat jim je hotel reči: Saj to je strašno, da prosite raje za razbojnika, kakor za tako svetega moža. Vse ljudstvo pa je na enkrat zavpilo: „Saj smo rekli, da nočemo tega, tedaj proč ž njim in daj dam Baraba.“ Oj slepo ljudstvo, o grešno zahtevanje, to se pravi toliko, kakor razlaga sv. Avguštin: „Naj umrje on, ki obuja mrtve, in živi naj morivec, da žive ubija.“

3. Premišljuj, kako so zahtevali, naj Kristusa pribijejo na križ.

Ko je Pilat slišal, da ljudstvo Kristusa noče rešiti, jim je rekel: „Kaj naj storim tedaj z Jezusom?“ Kakšno vprašanje! Ko imamo kaj, kar je ničvredno, navadno vprašujemo: Kaj naj storim s to rečjo? Je-li tedaj moj najsvetejši Jezus tako malo vreden, da je treba vpra-

[1]) Jan. 18, 40.

šati, kaj ž njim početi? O preljubeznivi Jezus! Pilat ni vedel, kaj bi s teboj počel? Oh, ako bi bil jaz vreden, te imeti, jaz bi že vedel, kaj s teboj početi. Objemal bi te, poljuboval, ljubil, molil, častil in v svojem srcu bi te shranil, da bi se nikoli od mene ne ločil.

Ko je Pilat bil vprašal, kaj s Kristusom početi, so vsi Judje zavpili, kakor izpričujeta sv. Matej in sv. Luka: „Križaj ga, križaj ga; proč ž njim, na križ ž njim!“ — Pilat se je zgrozil nad temi besedami in je rekel: „Kaj pa je hudega storil? Jaz ne najdem nobene krivice nad njim,“ to je: jaz ga ne morem obsoditi v smrt na križu, ker je nedolžen. Da vas pa vsaj nekaj zadovoljim, dam ga pretepsti, pa ga izpustim. Ko je bil to izgovoril, so Judje še bolj divjali in vpili. Eni so iz trga in iz ulic gori vpili, drugi s streh doli, zopet drugi z oken, vsi na en glas: „Proč ž njim, proč ž njim; križaj ga, križaj! On mora umreti!“ Tako divje vpitje, tak krik je bil, da ni več eden drugega slišal, hrup in krik je prihajal vedno večji. Oh, kako je to grozno vpitje ranilo Jezusovo srce! Poslušaj, kaj je on sam neki pobožni duši razodel: „Oh, kako me je nehvaležno in otrpnjeno judovsko ljudstvo s pušico svoje neizrečene nehvaležnosti prebodlo in ranilo! Pomisli vendar, moja duša, kako nehvaležno je bilo to ljudstvo proti meni! Jaz sem bil to ljudstvo posvetil in za svojo dedščino izvolil. Jaz sem ga bil iz Egipta peljal in pripeljal v obljubljeno deželo. Jaz sem bil iz njih svoje meso vzel in sem ves čas med njimi živel. Jaz sem bil njih bolnike zdravil in jim tako skrbno kazal pot zveličanja. Ko sem slišal, da tako srdito in zdivjano vpijejo, naj se jim izpusti Baraba, najhudobnejši človek, jaz pa, Gospod nebes in zemlje, naj bom križan; tu sem mislil, da mi mora moje žalostno srce počiti. Tega ne more razumeti, kdor ni še izkusil, kako boli, kadar se od tistega hudo prejema, kateremu se je vse dobro storilo. In kako boli, kadar nedolžen človek sliši, da vse ljudstvo zoper njega vpije: Proč, proč ž njim! Križaj ga, križaj ga! Za tistega pa, ki je vreden tega trpljenja, ker si je smrt zaslužil, mora slišati vpitje: Izpusti ga! To poslušati, je tako trpljenje, ki se dá bolj s srcem čutiti, kakor z besedami popisati.“ Iz teh Kristusovih besed izveš, kako živo ga je bolelo, da so nehvaležni Judje njega v smrt zahtevali, razbojnika pa v življenje. Zato reci s sv. Frančiškom Salezijanskim: „Jezus naj živi in gospoduje!“

4. Premišljuj, kako se to zasramovanje Jezusa Kristusa večkrat ponavlja.

Domišljuj si, da ti Kristus govori tako-le: „Moj sin, ali se ti kaj smilim, jaz, tvoj Odrešenik, da so me tako zavrgli. Ali se kaj ježiš nad nehvaležnimi Judi, da več marajo za razbojnika, kakor za me,

pravega Boga in začetnika življenja?' — Seveda, o moj Jezus, da se jezim nad njimi in sicer tako hudo, da bi hotel, da bi se pod njimi zemlja odprla in da bi se živi pogreznili na dno pekla. — ‚O moj sin, ako bi se dalo tebi na izbiro, ali ne bi ti raji mene kakor razbojnika izbral?' — Gotovo, o moj Jezus, saj bi bil brez pameti in brez vere, ako ne bi hotel raji tebe in tisočkrat raji, kakor pa razbojnika. — Sedaj poglej, moj sin, kolikokrat temu ravno nasproti delaš. Tebi je dano na izbiro, ali hočeš imeti za prijatelja raji mene, ali pa svet. Kaj izbiraš? Poglej, gotova resnica je, da zavržeš mene in da služiš svetu. Tisočkrat več delaš za svet kakor za-me; svojemu telesu strežeš tisočkrat bolj, kakor svoji duši, ti storiš raji najtežje delo za posveten dobiček, kakor majhno delo za moj dobiček, za večno življenje; ti čutiš neprimerno večje nagnenje in veselje za greh ali kako posvetno reč, kakor za-me, tako izbereš večkrat Baraba namesto Jezusa, da, kolikorkrat grešiš, izbereš Baraba in pustiš mene, ki sem tvoj Odrešenik, tvoje življenje, tvoje zveličanje! Ne jezi se sedaj črez Jude, ampak črez samega sebe se jezi, če ne, bom prisiljen, po svoji ostri pravici jeziti se nad teboj na vekomaj, da si tolikokrat to hudobijo storil in je nisi obžaloval, se je nisi spokoril in se nisi poboljšal.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateremu je bil razbojnik predpostavljen. Spoštovan, hvaljen in češčen bodi za to vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, začetnik življenja, ki si dopustil, da so ti hudodelnika in razbojnika Baraba predpostavili, jaz te iz dna svojega srca prosim, obvaruj me, da nobene reči na svetu ali nobene stvari ne stavim nad tebe, temveč da vse manj cenim kakor tebe in tvojo službo, da tebe samega pred vsemi rečmi iščem, ljubim, poželim in nazadnje posedem v večni slavi in v večnem zveličanju. Amen.

O Gospod, dodeli, da umrje razbojnik Baraba, namreč vsaka neredna ljubezen in želja, ti pa da živiš in gospoduješ v mojem srcu neprestano, časno in večno. Amen.

Sedmo poglavje.

Kristus bičan.

1. Kristusa pred bičanjem do nagega slečejo in k stebru privežejo.

»*Saj sem za šibe pripravljen.*«
(Ps. 37, 18.)

1. Premišljuj, kako so Jezusa peljali k bičanju.

Ko je Pilat videl, da nedolžnega Jezusa ne more rešiti, tako, kakor smo premišljevali, hotel ga je dati bičati in razmesariti, da bi sam pogled nanj utolažil sovraštvo hudobnih Judov. Zato ga je dal neusmiljeno bičati in tepsti. To je bilo novo, strašno zasramovanje, ob katerem je bil Kristus na enkrat ob vso svojo čast in ob svoje dobro ime, ker je bil sedaj izročen rabljem ali sodniškim mučilcem ali trinogom, ki so bili napol divji, neobčutljivi neverniki, ki so za plačilo opravljali to službo. Kaj meniš, kako se je človeška slaba narava Kristusova zavzela, ko ga je Pilat obsodil v bičanje in ga je izročil rabljem? Gotovo ga je taka groza prešinila, da so vsi udje njegovega telesa otrpnili in da se mu je začelo srce v telesu tresti. On je namreč dobro vedel, kako neusmiljeno ga bodo razmesarili, vendar pa se je potrpežljivo vdal in se ni pritožil z nobeno besedico, temveč je v svojem srcu govoril nebeškemu Očetu: „Jaz sem za šibe pripravljen.“ Kaj meniš pa, kako so srditi beriči tvojega Zveličarja zgrabili? Tako, kakor lačni volkovi krotko jagnje, kakor je Mati božja sv. Brigiti razodela, rekoč: „Ko je bil moj Sin k bičanju peljan, bili so ga po vratu in po licih tako močno, da so se udarci slišali noter do mene. Potem so ga na vso moč tako grozno vrgli na tla, da mu je glava od tal odskočila in zobje trčili eden na drugega.“ O strah in groza, kako se bo ubogemu Jezusu med bičanjem godilo, ker že od začetka tako neusmiljeno ž njim ravnajo? O kako strašno so ga vrgli na tla, kako neusmiljeno so ga tolkli! Doslej, ljubi moj Jezus, si bil Judom v pesteh, kateri bi imeli biti tvoji prijatelji, sedaj pa prideš nevernikom v pesti, ki so bili najhujši nasprotniki Judom. Oj, kako bodo oni s tabo ravnali, ker so bili že tvoji prijatelji tako neusmiljeno s teboj ravnali! „Na to je tedaj Pilat Jezusa vzel in bičal.“[1])

Ko so bili srditi neverniki ubogega Kristusa tako hudo imeli, so ga potegnili z vrvmi zopet na noge in peljali na trg, ali na mesto,

[1]) Jan. 19, 1.

kjer je imel biti bičan. Vedeti je treba, da Kristus ni bil v Pilatovi sodni hiši bičan, ker ni smela biti s krvjo omadeževana. Tudi prostor bi bil premajhen za gledalce in noben Jud ne bi bil šel noter, ker Judje niso nikoli šli v nobeno hišo, kjer so stanovali pogani, da bi se ne omadeževali. Zato je bil naš Zveličar na velikem trgu blizu Pilatove hiše vpričo vsega ljudstva bičan, kjer še dandanes stoji cerkev na čast Kristusovega bičanja, in je v veliki časti pri kristjanih, nevernikih in Turkih. Na tem mestu je stal marmornat steber, h kateremu so hudodelnike privezovali, da so jih bičali. Ta steber je bil pozneje od nevernikov razbit, kristjani pa so kose tega razbitega stebra skrbno pobrali in raznesli na več krajev sveta, kjer jih imajo v visoki časti.

Tako je šel moj usmiljeni Jezus med neverniki kakor jagnje med volkovi do mesta, kjer je imel biti bičan. Peljali so ga skozi veliko množico ljudi. Ves trg je bil napolnjen z ljudmi, tako da se je komaj skozi iti moglo, in njegova bolečina je bila vedno pred njegovimi očmi.

2. Premišljuj, kako so Kristusa do nagega slekli.

Ko je prišel do stebra, so mu beriči slekli belo norčevsko oblačilo in vrgli med ljudi, ki so ž njim svoje norčije uganjali. Potem so mu sneli težko verigo z njegovega vratú, ki se mu je bila globoko vrezala v njegovo mehko meso, Pa so mu odvezali njegove svete roke, nazadnje so mu odvezali vrvi, s katerimi je bil okoli svojega života zvezan, na katerih so ga bili Judje peljali in vlačili.

Tu pomisli, kako so mu zopet ponovili rane, katere so mu bile vrvi naredile na rokah in nogah. Potem so Jezusu ukazali, da naj sam sleče svojo nesešito suknjo. In poglej, Sin nebeškega Očeta uboga beriške hlapce in se začenja slačiti. Ker se jim je pa zdelo, da se le počasi slači, so sami zagrabili suknjo in mu jo na vso moč potegnili z njegovega svetega života. Oh, kako žalostno je bilo, da je utrujeni Jezus, ki je samih bolečin komaj mogel gibati z rokami, moral vendar sam svoje oblačilo sleči in se nagega pokazati ljudstvu! Toda Kristus je hotel pokazati svojo pokorščino, da je radovoljno trpljenje na-se vzel, kakor je Mati božja sv. Brigiti rekla: „On se je sam slekel.“ Tako je stal tedaj najsramežljivejši Sin najčistejše Device pri stebru nag vpričo toliko tisoč nesramnih ljudi in si ni upal svojih oči vzdigniti, da bi bil komu pogledal v obraz. Gotovo nobena bolečina ni bila za Jezusa tako občutljiva kakor to sramotno obnašanje. Tu je stal popolnoma nag on, ki daje cvetlicam barve, pticam perje, živalim dlako in vsem ljudem obleko. On, ki daje volni rast, nima ničesar, s čimur bi se pokril. Nad tem toži večkrat svojemu

nebeškemu Očetu v psalmih, rekoč: „Ves dan je pred mano moje zasramovanje in sramota mojega obraza me pokriva.“ [1]) In: „zavoljo tebe (o Bog!), prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.“ [2])

O kristjan, pomisli, kaj je tukaj tvoj Zveličar trpel in kako drago je imel plačati tvojo nesramnost in grehe nečistosti!

3. Premišljuj, kako so Kristusa privezali k stebru.

Koj potem, ko je bil Kristus do nagega slečen, je kameneni steber sam objel, po Marijinih besedah, ki pravi: „On sam je steber s svojimi rokami radovoljno objel in sicer z večjo željo, kakor je pozneje sveti Andrej objel svoj križ.“ O, kako ginljiv pogled, ko je ljubeznivi Jezus s svojimi rokami mrzli kameneni steber sam objel in ga z objokanimi očmi srčno poljubil! Gotovo je bilo več gledavcev od tega ginjenih, da so s Kristusom vred točili solze.

Pa zdivjani beriški hlapci so pristopili in so ga tako tesno privezali k stebru, da so mu od bolečin solze stopile v oči. Ne samo život, tudi roke so mu privezali k stebru, in kakor misli sveti Vincencij Fererski in drugi, tudi bedra in noge, da se ubogi Jezus ni mogel geniti. Privezali pa so ga tako tesno, da so mu otekle roke in je koža pri nohtih počila in njegova sveta kri siknila na vse strani. Kako veliko bolečino je moj Jezus tukaj trpel! Roke, ki so toliko bolnikov ozdravile, so bile k stebru privezane. On, ki je prišel vse vezi naših grehov razvezat, je bil kakor tat in razbojnik zvezan, zato da ne bi bili na večno v peklu zvezani tisti, ki tičijo v hudobiji. O nezapopadljiva ljubezen do naših duš; ako ne bi ga bila ta ljubezen zvezala, ne bi ga bila udržala nobena vrv, nobena veriga.

4. Premišljuj, kako voljan in pripravljen je bil Kristus za nas bičan biti.

Med tem, ko je krotko Jagnje stalo k stebru privezano, so beriči vse k bičanju potrebno pripravljali, in sicer najprej dolge trnjeve šibe, potem tanke vrvi, ki so imele veliko vozlov, v katere so bili vpleteni železni bodci ali zvezdice. Tretjič so vzeli železne verižice, ki so imele na svojih koncih špičasto železje. Te šibe, biče in verižice so milostljivemu Jezusu vrgli pred oči, rekoč: Te šibe in verige moraš skusiti, da boš s tem ponižan ter da se vprihodnje varuješ priti v naše pesti. Nazadnje so slekli zgornja oblačila in rokave si zavihali, da bi jih med bičanjem nič ne motilo.

Med tem, ko so se beriči pripravljali k bičanju, je stal moj ljubi Zveličar k stebru privezan, je obrnil svoje oči k nebu in je svojemu nebeškemu Očetu govoril: „Glej sem doli s svojega nebeškega

[1]) Ps. 43, 16. — [2]) Ps. 68, 8.

sedeža in poglej na-me, svojega ubogega sina. Saj jaz sem za šibe pripravljen in moja bolečina je vedno pred mojimi očmi. Glej, kako moram tukaj stati popolnoma nag pred tabo in pred vsem ljudstvom in ničesar nimam, s čimur bi se mogel pokriti. Glej, kako sem tukaj zvezan in se od mraza tresem na vsem životu. Glej, kako ostre šibe in biči pred mano ležé, s katerimi bo moj mehki život neusmiljeno razmesarjen. O ljubi Oče, jaz sem za šibe pripravljen in voljen, toda moje telo in moja duša se bojita hudega trpljenja in vsa moja človeška narava se grozi nad njim. Oče, daj moji slabi naravi moč, to bridko muko prestati po tvoji sveti volji in stoj moji človeški slabosti na strani, da se to izide v tvojo čast in v zveličanje vseh ljudi."

S to molitvijo k svojemu nebeškemu Očetu se je Kristus ponudil, da hoče neusmiljeno bičanje potrpežljivo prenesti za grehe vsega sveta. On je bil tudi pripravljen, ne samo to, ampak še veliko večje trpljenje za nas grešne ljudi prestati. Poljubil je še enkrat mrzli steber in ga je močil s svojimi solzami.

O kristjan, glej, kako je bil tvoj Odrešenik pripravljen za-te trpeti; vračuj mu to veliko dobroto in potrpežljivo ljubezen z resnično zvestobo in potrpežljivo ljubeznijo, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil pred bičanjem do nagega slečen in k stebru privezan, hvaljen in češčen bodi zato sedaj in vekomaj. Amen.

Gospod Jezus Kristus, ki vse oblačiš, sebe samega pa si pripustil pred bičanjem do nagega sleči in k stebru privezati, dodeli, prosim te, da se pred tvojim duhovnikom slečem, to je, mu vse svoje grehe odkrijem in se jih popolnoma spovem, da zadobim svatovsko oblačilo tvoje milosti in večne slave in vedno ostanem s tabo zvezan in združen. Amen.

O nebeški Oče, jaz se podvržem tvoji očetovski šibi in govorim z Davidom in s tvojim ljubim Sinom: „Jaz sem voljen in pripravljen za šibe." Ti, o Gospod in Bog mojega zveličanja, ne zapusti me, temveč dodeli, da s potrpežljivim trpljenjem delam za svoje grehe pokoro in dosežem tvojo očetovsko milost po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Kristus bičan.

»*Tedaj je Pilat vzel Jezusa in ga je bičal.*« (Jan. 19, 1.)

Ljubi moj kristjan, popisal ti bom tukaj prežalostno skrivnost, da jo moreš premišljevati, kakor ravno premorem. Preseli se v duhu v Jeruzalem, stopi k stebru, h kateremu je tvoj Zveličar privezan, in pobožno premišljuj.

1. Premišljuj s sv. Hieroninom, s sv. Vincencijem in z drugimi, kako je šest beriških hlapcev Jezusa bičalo, namreč dva s trnjevimi šibami, dva z vozlatimi vrvmi in dva z železnimi verižicami.

Ne samo, da so bili že sami na sebi surovi in neusmiljeni rablji, temveč Judje so jim, da bi z Jezusom bolj neusmiljeno ravnali, obljubili tudi denarja, če bodo krepko tolkli; kdor bo bolj neusmiljeno tepel Kristusa, tisti dobi več denarja. Tedaj si lahko misliš, kako so tvojega Odrešenika grozno pretepali. Sveti Vincencij pravi, da so začeli pri nogah in da so tako dolgo bili na en kraj, da se je prikazala kri. Vzrok pa, zakaj so od zdolaj pri nogah začeli, je bil ta, da so videli, ali je Jezus na vsem svojem životu ranjen. Ako bi bili od zgoraj začeli, bila bi kri tekla doli po životu in oni ne bi bili lahko videli, ali je po vsem telesu ranjen.

Domišljuj si sedaj, kako sta prva dva srdita rablja s svojimi trnjevimi šibami Jezusa pretepala. Čuj, kako žvižgajo šibe v zraku, kako na vso moč usmiljenega Kristusa ž njimi udarjata. Oh bridke bolečine, kako je to neusmiljeno tepenje preljubega Jezusa bolelo, kako kmalu je bil njegov mehki život ves rdeč in ranjen! Zakaj njegova koža je bila, kakor je Mati božja razodela sveti Brigiti, tako mehka, da je bil zadosti majhen udarec, da je koža počila in da se je prikazala njegova sveta kri. Tedaj si moreš lahko misliti, kako se je za vsakim udarcem višnjeva klobasa na njegovem životu naredila in da mu je kmalu počila koža in njegova sveta kri začela teči. Ko sta prva dva rablja Jezusove noge s trnjevimi ostrimi šibami tako pretepla, da je bila koža vsa raztrgana in da se je meso videlo, sta ga počasi naprej, više proti glavi in do krvi neusmiljeno pretepala. To je bila bolečina! O gorje mojemu usmiljenemu Jezusu!

Ko so bile noge vse krvave in meča tudi, mlatila sta mu tako silno po kolenih in bedrih, da so se mu kolena pri vsakem udarcu stresla, in da je kmalu začela njegova sveta kri na vsak udarec curkoma teči. Oh, kako je to neusmiljeno tepenje ubogega Kristusa bolelo, ker je okoli kolen malo mesa, mnogo pa je žil in čutnic, pa

tudi zato, ker sta ga menda rablja tepla tako dolgo, da so se jima šibe na kose razletele. Potem sta krvave kose svojih šib med gledajoče ljudstvo vrgla, da je drhal zopet nekaj imela, da se je smejala.

Potem sta vzela druge daljše šibe, vzdignila sta se po koncu, si obrisala pôt z obraza, pa sta začela zopet Jezusa bičati. Pretepala sta Jezusa po hrbtu tako neusmiljeno, da je bila groza. Tako je bil sveti Jezusov život od nog do glave ves krvav, in njegova sveta kri mu je iz ran in iz hrbta tekla do tal; tla pod njim in okoli njega so bila že krvava. Pomisli, človek, kaj je tvoj Odrešenik trpel; pomisli, koliko bolečin je prestal, ko je bil s trnjevimi šibami bičan. Ti veš, kako strašno otroci kričijo, kadar se z brezovko tepejo; njih koža namreč je še tanka in mehka in za udarce so bolj občutljivi. Kako je tedaj to tepenje Jezusa bolelo, prvič, ker je bil s trnjevimi šibami tepen, in drugič, ker je bila njegova koža tako silno mehka in tanka. Noben udarec ni bil tak, da ne bi bil šel skozi mozeg in kosti. Kristus pa ni vpil, kakor otroci, ker se to njemu ni spodobilo, in ker je bil dokaj potrpežljiv; vendar pa so mu solze zalivale oči in večkrat je vzdihnil iz srca.

2. Premišljuj, kako je bil krotki Jezus z vozlatimi vrvmi, ki so bile polne železnih zvezdic in ostrog, od dveh drugih rabljev brez milosti bičan.

To se je zgodilo, ker je bil hudič v njunem srcu, ki ju je delal tako srdita, sicer bi se jima bil potrpežljivi Jezus gotovo usmilil. Tako neusmiljeno sta ga tepla na hrbet, da so vsi ljudje na trgu slišali udarce. Tolkla sta ga sedaj tu, sedaj tam, kamor se jima je naletelo, in sta njegov život tako ranila, da se je povsod izpod kože videlo meso. Na več krajih je bila rana za eno dlan široka, da se brez groze ni moglo gledati, in s svojim vednim bičanjem sta mu truplo razmesarila tako, da se je vse truplo zdela ena sama velika rana od glave do pet. Seveda da so vrvi, s katerimi sta ga pretepala, postale vse krvave, in sveta Jezusova kri je oštrkala rabljema obleko, roke, obraz in tla. Ena rana je prišla k drugi, ena bolečina k drugi. Ubogi Jezus se je tresel velikih bolečin in je večkrat svoje oči obračal proti nebu. Velikokrat je zdihovaje daroval svojemu nebeškemu Očetu svoje rane, svojo sveto kri in svoje bridko trpljenje.

O pobožni kristjan, pomisli, kaj je tvoj Odrešenik tukaj trpel in kako drago je plačal tvoje dolge. O greh, kako velik dolg si ti!

3. Premišljuj, kako sta poslednja dva rablja s svojimi železnimi verižicami ves ranjeni život našega Odrešenika popolnoma razmesarila.

Oba sta imela bič železnih verižic v svoji roki in konec vsake verižice je bilo ostro, krivo železo. Tu pomisli, kako je ubogi Kristus iz svojega srca vzdihoval, ko sta ga ta dva srditeža tepla s svojimi verižicami. Tako neusmiljeno sta ga tepla, da je čudo, da mu nista razbila reber in kosti. Pri vsakem udarcu namreč mu je ostro železo šlo v meso, in kosce mesa mu je od trupla trgalo. O ti moj Bog, kako je to pač Jezusa bolelo! In pa, kar je bilo najgroznejše, kakšenkrat se je zakrivljeni konec teh verižic prijel reber ali kosti, da ni mogel lahko ven, tedaj sta rablja na vso moč tako dolgo verižico vlekla, da sta jo zopet oprostila!

O moj kristjan, ali moreš to slišati brez groze? Je li mogoče, da to premišljuješ in da se ti ubogi Jezus ne usmili? Poglej, kako je tvoj Odrešenik pri stebru tako strašno razmesarjen! Glej, kako bled je njegov obraz, kako ves krvav, ves ranjen! Njegova bedra se tresejo, njegova kolena omahujejo, ves njegov život je bolj mrtev ko živ. Naj se ti tedaj v srce usmili ter reci: O Gospod, nikdar, nikdar več nočem te s svojimi grehi bičati!

4. Premišljuj, kako je bil Kristus tudi spredaj neusmiljeno bičan.

Ko je bil ubogi Kristus na svojem hrbtu ves razmesarjen, so beriški hlapci vrvi odvezali, ga obrnili in privezali s hrbtom proti stebru, da bi ga tudi od spredaj bičali. In zdaj so ga začeli pretepati najprej s trnjevimi šibami, potem z vozlatimi vrvmi in nazadnje z železnimi verižicami, tako da je bil tudi od spredaj od nog do glave ves razbit, ves krvav, ves razmesarjen. O ljubi moj kristjan, ako imaš samo iskrico ljubezni do Kristusa, svojega Odrešenika, pomisli, kaj je vendar med bičanjem na sprednjem delu svojega svetega telesa trpel. Zgodi se kakšenkrat, da se z nožem ali s kako ostrino na roki ali v prst vrežeš ali zbodeš, ali da se nekoliko na golem udariš, oh, kako te to boli! Iz izkušnje vemo, da, ko se človek v kost udari, ga to močno boli, tako da od bolečine zavpije in kakšenkrat celo omedli. Tedaj pomisli, kaj je pač tvoj Zveličar pri tem drugem bičanju trpel, ker mu niso le kožo in meso raztrgali, temveč tudi kosti hudo razbili.

Človeško truplo je tako ustvarjeno, da ima na plečih, na straneh, ledjih, prsih in golenicah malo mesa. Jezus pa je bil na teh mestih s trnjevimi šibami, z ostrimi biči in z železnimi verižicami neusmiljeno pretepan. Ko so ga težke železne verižice udarile na rebra, prsi in golenice, ga je tako bolelo, da mu je šlo skozi mozeg in kosti. In le njegovi veliki in nepremagljivi potrpežljivosti se mora pripisati, da ni na glas vpil. — Potem so nekateri deli človeškega telesa, ki

imajo to lastnost, ako se nanje udari, da se udarec bolj od znotraj čuti kakor od zunaj. Taki deli in udje so: žličica, prsi, čelo in trebuh, kjer so srce, pljuča, jetra, obisti, želodec, drobek in čreva. Če kdo človeka s pestjo na tak del udari, se udarec po vsem životu čuti in je silno nevaren, ker utegne človek po takem močnem udarcu tudi umreti.

Kristusa pa so tudi po teh telesnih delih pretepali. Pomisli tedaj, pobožna duša, kaj je pri tem Jezus trpel. Ako ne bi bil k stebru privezan, gotovo bi bil več kakor enkrat se zgrudil na tla.

5. Premišljuj, kako je bil Jezus stepen tudi na svojem svetem obrazu.

Iz Kristusovega mrtvaškega prta in iz nekega razodenja posnemamo, da so hudobneži Jezusa tudi po obrazu pretepali, kar je bilo sveti Jederti razodeto tako-le: Kristus se ji je prikazal tako, kakor je bil pri stebru bičan, zvezan stojé med dvema rabljema, katerih eden ga je s trnjem, drugi pa z vozlatim bičem tepel, in oba sta ga tepla po obrazu. Zato je bil njegov sveti obraz tako neznano spačen, da je sveta Jedert menila, da se ni nikoli na svetu videl tak obraz. Tista stran obraza namreč, ki je bila s trnjem razbita, je bila vsa ranjena in krvava, druga stran je bila vsa višnjeva od udarcev z vozlatimi biči in vsa otekla. Iz te prikazni vidimo, da je bil Jezus tudi na svojem svetem obrazu bičan, kakor je bil prerokoval prerok Mihej (5, 1.), rekoč: „S šibo bodo po licih tepli sodnika Izraelovega.“

O neslišano neusmiljenje, o neizrečene bolečine mojega Odrešenika! Ni uda na vsem telesu bolj imenitnega, kakor je glava, in nikjer človeka bolj ne boli, kakor če ga bijejo v obraz. Kako je tedaj Jezus trpel, ko so ga s trnjem in z biči bili po obrazu?

Jezus je med bičanjem kakšenkrat s svojimi krvavimi očmi milo pogledal svoje rablje, kakor da bi hotel reči: Oh, imejte usmiljenje z mano, ubogim človekom, saj vidite, da ne morem več prenašati. Zadosti sem že razmesarjen, oh, imejte usmiljenje in nehajte! Hudobni rablji so dobro vedeli, kaj ti mili pogledi pomenijo, ali oni niso hoteli nič vedeti o nobeni milosti, temveč so ga le dalje tepli, dokler so mogli. Tedaj je Jezus svojo ranjeno glavo in obraz sedaj na to, sedaj na ono stran obračal in svojemu nebeškemu Očetu trpljenje tožil s prerokovimi besedami: „Katerega si udaril, tega preganjajo, in bolečinam mojih ran še pridevajo.“[1]) — Ti, o kristjan, imej usmiljenje s svojim razmesarjenim Odrešenikom ter reci:

[1]) Ps. 68, 27.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje grozno bičanje sedaj in vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te zahvaljujem, da si se dal voljno sleči, nagega k stebru privezati in tako neusmiljeno pretepati in razmesariti, da si poplačal naše dolge in zacelil naše rane. Sleci, te prosim, z mene starega človeka z vsemi njegovimi grehi in obleci mi novega človeka po svoji božji pravičnosti. O dodeli mi svojo božjo milost, da sedaj in vselej udarce božje kazni ponižno, potrpežljivo in spokorno sprejmem in voljno prenašam. Amen.

3. Še nekatere okolnosti in razjasnila o Kristusovem bičanju.

»*Na hrbtu so mi kovali grešniki, podaljšali so svojo hudobijo.*« (Ps. 128, 3.)

1. Premišljuj, kristjan, koliko udarcev je bilo in koliko ran je dobil Jezus.

Več razodenj pravi, da je Jezus pri bičanju bil več tisočkrat udarjen in da je tudi manjših in večjih ran dobil na tisoče. Gotovo je bilo to njegovo bičanje strašno in trpel je ubogi Zveličar neizrečeno; čudo je, da je mogel že poprej bolni Jezus tako muko prestati, ker se vé, da so nekateri med bičanjem dušo izdihnili. Tukaj se je gotovo spolnilo, kar pravi prerok: „Katerega si ti, o Bog, udaril, so preganjali, in k bolečinam mojih ran so še pridevali.“ Kako je mogel še živeti potem, ko je izgubil toliko krvi? Kako je mogel prenašati bolečino toliko tisoč ran? Kak drug človek bi bil stokrat med tem umrl, Jezus pa je še živel, božja vsemogočnost ga je živega ohranila, zato da je še več za nas trpel.

2. Premišljuj pomilovanja vredno podobo Kristusovo med bičanjem.

Njegov sveti obraz je bil višnjev, otekel in tako poln ran in krvi, da ni bil več podoben človeku. Njegove oči so bile rdeče in otekle, njegov život ves z ranami pokrit. Koža je bila na več krajih tako raztrgana, da se je meso videlo in da so mu kosti ven molele. Na nekaterih krajih mu je bila koža z mesom vred iztrgana, da so se kazala gola rebra. Strašno je bilo tudi videti, kako je tu pa tam mu koža z mesom napol iztrgana doli visela, kakor da bi

bile divje zveri s svojimi zobmi ga razmesarile. Potem je bil njegov život ves krvav in kaplje krvi so mu tekle od vseh strani. Bolni Zveličar se je od bolečin in od mraza na vsem životu tresel in svojo bolno glavo sem ter tja nagibal. Iz njegovih ust pa se ni slišalo glasu, marveč on je le vedno k svojemu nebeškemu Očetu molil in zdihoval, saj se je daroval v živo daritev za naše zveličanje. Tako je stal ubogi Jezus pri stebru in je bil gledavcem strašen pogled. Rablji pa le niso imeli ž njim usmiljenja, temveč so vedno brez milosti ga tolkli, kakor kovači na nakovalo: „Kovali so na njegovem hrbtu.“

Potem ko je ranjeni Jezus stal nad uro tako na steber privezan, je nazadnje onemogel tako, da ni mogel več stati, smrtne bolečine so mu silile k srcu. Tedaj se je doli spustil na steber in njegova glava se je obesila na prsi. Ker je bil za roke in pod pazduho k stebru privezan, se ni mogel zgruditi na tla, temveč je na vrveh obvisel. Videli so tedaj vsi ljudje, da ubogi človek bolj mrtev ko živ tukaj visi, vendar niso imeli njegovi mučilci ž njim nobenega usmiljenja, temveč so bili tako srditi, da so želeli ga do smrti pretepati. Zato so še vedno na pol mrtvega, na stebru visečega Jezusa bičali in mu delali rano za rano. Spolnilo se je tukaj, kar je bilo v psalmih prerokovano: „Na mojem hrbtu so kovali grešniki, in so podaljševali svojo hudobijo.“ Grešniki zaslužijo bičanje in tepenje, zakaj pa se pusti vojvoda svobode od hlapcev biti? Sveti Hieronim pravi: „Da bomo po Kristusovem bičanju in tepenju rešeni večnega trpljenja.“ Pomisli tedaj, človek, kaj ti občutiš, če te kdo le malo z bičem ali s šibo po roki udari, ali če si svoje roke ali noge na trnju obodeš. Kaj ne, da zakričiš ali zavpiješ? Jezus pa, ki je bil tako neumiljeno tepen in razmesarjen, ni bil za bolečine neobčutljiv, ali on je stanovitno in potrpežljivo trpel.

Pomisli, kristjan, kako strašen pogled je bil, ko je napol mrtvi Jezus na stebru visel in rablji še niso nehali ga neusmiljeno pretepati. O bridka muka! O Jezus, moj Bog in moj Gospod, katero pero more popisati in kateri jezik dopovedati in kateri um zapopasti, kar si tukaj trpel?

3. Premišljuj, kakšen je bil Jezus po bičanju.

To je Mati božja sveti Brigiti razodela tako-le: „Ko je moj Sin ves krvav in razmesarjen tu stal, da ni bilo nič več zdravega na njem, in tedaj niso na njem nič več našli, kar bi bičali, je nekdo pritekel in rekel: Ali hočete ubogega človeka pred obsodbo umoriti? Pri teh besedah mu je vrvi prerezal in napol mrtvi Jezus se je zgrudil na tla v svojo kri.“

Tukaj je tedaj ležal večni Sin božji na zemlji v svoji krvi. V vsakdanji spomin tega žalostnega padca pusti mašnik po naredbi svete rimske cerkve pri sveti maši košček svete hostije v kelih v sveto kri pasti, kakor izpričuje Leopold Mancin. Premišljuj tedaj, kristjan, kakšen je bil takrat tvoj Jezus. Tak je bil, kakor da bi bil odrt; od presilnih bolečin ni mogel skoraj gibati ne z rokama, ne z nogama. Zdihoval je in ni ga bilo človeka, da bi mu bil obrisal njegovo sveto kri. Tako poln ran in bolečin je bil, da je zares čudo, da je mogel še živeti. Vendar ni dobil ne vode, da bi si bil svojo hudo žejo ugasil, ne jedi, da bi se bil kaj pokrepčal. Ondi so ga pustili ležati in nobeden se ga ni usmilil, še z nogami so ga suvali, pravi sveti Avguštin. Spolnilo se je tedaj zopet tukaj, kar pravi prerok: „Teptajo me moji sovražniki ves dan.“[1]) O neslišano trinoštvo, o nečloveška grozovitnost!

4. Premišljuj pri tej in pri drugih skrivnostih Jezusovega trpljenja njegovo potrpežljivost in neizmerno ljubezen.

Domišljuj si, da ti Jezus govori tako-le: Oj grešnik, tukaj glej in spoznaj svoje grehe in mojo veliko revo. Glej, tukaj je izpolnjeno Jobovo prerokovanje, ki pravi: „Vsekal mi je rano za rano, planil je na-me kakor velikan.“[2]) Oh, spoznaj mojo ljubezen in potrpežljivost: glej, to si delal ti, zakaj zavoljo tebe so z mano ravnali bolj neusmiljeno kakor s psom. Oh, kaj mi je bilo še več za te storiti ali trpeti, kakor kar sem storil in trpel? Ali kako sem ti imel svojo ljubezen in potrpežljivost še drugače izkazati, kakor tako? Je li človek na svetu, ki bi toliko za-te trpel, kakor jaz? Ali bi tvoj oče, tvoja mati, žena ali otrok tebe tako od smrti odkupili, kakor sem te odkupil jaz? Vendar jaz sem to za-te storil in bi, ako bi bilo treba, še storil, kakor sem nekdaj rekel svoji služabnici, sv. Brigiti: „Jaz ljubim ljudi, da, ako bi bilo mogoče, bi še enkrat za vsakega posebej ravno to trpel, kar sem za vse trpel; raje bi še enkrat za vsakega posebej ravno to trpel, kakor da se grešnik pogubi.“ Glej tedaj grešnik, da te ljubim, ker bi raje še enkrat bil za-te tako bičan, ako bi bilo mogoče, kakor da bi se ti pogubil. Kdo na celem svetu bi hotel to za-te trpeti? Vendar pa ljubiš ti druge bolj kakor mene, in ljubiš druge tako in zoper mene, mene pa ne ljubiš, ker raje žališ mene, kakor nje. Ali je to hvaležnost za vso mojo ljubezen? Oh, poglej le moje ostre šibe, biče in verige, ki so vse krvave od moje svete krvi, poljubi jih s pobožnim, hvaležnim in ljubečim srcem. Nazadnje premišljuj, koliko krvi sem za-te prelil; daruj jo mojemu nebeškemu Očetu za svoje velike grehe. Kolikorkrat kdo s svojimi

[1]) Ps. 55. — [2]) Job 16, 15.

dobrimi deli mojo sveto kri Bogu Očetu daruje, prinese mu dar, ki je nad vse darove. Prizadevaj si tedaj imeti posebno pobožnost in veliko zaupanje do moje presvete krvi, da jo večkrat počastiš in daruješ mojemu nebeškemu Očetu.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje grozno bičanje sedaj in vekomaj! Amen.

O nebeški Oče, jaz ti darujem neštevilne udarce, katere je Jezus pri svojem strašnem bičanju dobil. Nazadnje ti darujem vse kaplje krvi, kar jih je pri svojem bičanju prelil. Vse to ti darujem v odpuščanje svojih grehov, v izplačanje vseh svojih kazni in v zadoščenje za vse svoje zamude. Potem prosim tudi tebe, o najdobrotljivejši Jezus, po tvojem groznem bičanju: daruj svojemu nebeškemu Očetu svojo drago kri za nas uboge grešnike; vlij jo nad mene in nad vse grešnike, nad žive in mrtve, da postanemo tako vsi čisti, sveti, pravični in Bogu dopadljivi in da se zveličamo. Amen.

Osmo poglavje.

Kristusovo kronanje in predstavljanje.

1. Kristus z rdečim plaščem ogrnjen.

»In so ga slekli in so mu ogrnili škrlatast plašč.« (Mat. 27, 28.)

1. Premišljuj, kako, zakaj in kje so Kristusa kronali.

Ko so krvoželjni rablji našega Zveličarja na životu neusmiljeno pretepli, je šel, od Judov naščuvan, eden izmed imenitnejših služabnikov k Pilatu in je rekel: „Gospod, Nazarejec je dobro pretepen, kakor ste ukazali; ker mu pa Judje očitajo, da se je sam delal kralja judovskega ljudstva, dajte nam oblast, da ga smemo obleči za smešnega kralja in kronati ter se tako iz njega norčevati.“ Pilat je odgovoril: Delajte, kar vam je ljubo, da bodo le zavidljivi Judje

zadovoljni, in da ne bodo več od mene zahtevali, da naj ga obsodim v smrt. Ko je služabnik dobil ta odgovor, je tekel vesel k rabljem in jim je rekel: „Gospod nam je dovolil, da smemo hudodelnika kot smešnega judovskega kralja kronati; hočemo tedaj zopet ž njim se norčevati, zato da nam Judje dajo več denarja.“ Tega so se vsi razveselili, in kmalu so se domislili, kaj mu hočejo storiti.

To je Mati božja sama sveti Brigiti razodela, rekoč: „Ko je bil moj Sin od stebra odvezan, obrnil se je takoj k svojemu oblačilu, toda niso mu toliko časa pustili, da bi se bil oblekel, vlekli so ga namreč in naganjali, da naj hiti. Zato, ko so ga neusmiljeno vlekli naprej, je še na svoje rame rokave dejal in si je svoj krvavi obraz obrisal s svojim oblačilom. Sledi njegovih nog, ki jih je za sabo pustil, so bili polni krvi in po tistih sem lahko spoznala, kam je bil peljan. Ko so ga tedaj kot razbojnika peljali, si je zopet obrisal kri od svojih oči.“

Oj, kako neusmiljeni so bili hudobni beriči! Ubogi Kristus je bil od groznega bičanja tako zdelan, da bi mu bilo prav potrebno kaj, s čemur bi se nekoliko poživil. Divji hudobneži pa mu niso ničesar dali, da bi se bil pokrepčal, in mu niso dali kratkega časa, da bi se bil v svojih največjih bolečinah nekoliko odpočil, temveč so ga od stebra proč becali in mu dejali, naj se obleče. Ker pa napol mrtvi Kristus ni imel toliko moči, da bi bil šel po koncu, je po vseh štirih, kakor jih več pravi, lezel do svoje obleke. Kdo more prav premisliti to največjo zapuščenost Kristusovo! Kako reven in zapuščen je bil Jezus; najbogatejši Bog ni imel niti rute ne, da bi si bil obrisal svojo kri, ni imel mazila, da bi si bil svoje rane obvezal, ni imel kapljice vode ali drobtinico kruha, da bi bil utolažil svojo žejo in lakoto. Ko je tedaj svoja oblačila zopet dobil, mu niso pustili toliko časa, da bi se bil dobro oblekel, temveč, ko se je oblačil, so ga s svojimi hudobnimi rokami zagrabili in z veliko naglostjo in s posmehovanjem peljali od stebra, tako da si je, kakor pravi Mati božja, šele gredé oblekel rokave, in potem kri od svojega svetega obraza obrisal. Oj velika reva mojega Odrešenika, oj preveliko trinoštvo neusmiljenih beriških hlapcev! Pomisli, ljubi moj kristjan, kako je bil ubogi Kristus od bičanja že tako bolan in zdelan, da ni mogel brez velikih bolečin na svojih nogah stati in vendar so ga brez milosti vlekli in gonili naprej. O, kako bridka je bila Gospodu ta hoja, ker je vedel, da ga peljejo k novemu trpljenju.

Kam so ga peljali, nam pové sveti Marka, rekoč: „Vojaki pa so ga peljali na dvorišče sodne hiše in so sklicali vso trumo.“[1])

[1]) Mark. 15, 16.

Zakaj niso Kristusa kronali na trgu? Zato ne, da bi potem v smešni obleki in s trnjevo krono ljudem se prikazal bolj smeha vreden. Zato niso vsakega v dvorišče pustili, temveč so sklicali samo Pilatovo trumo, ki je štela tisoč mož.

2. Premišljuj Marijino žalost.

Kaj si je pač njegova žalostna Mati mislila, ko so njenega ljubeznivega Sina tako odpeljali? S kolikim sočutjem je videla tu pa tam krvave sledi njegovih stopinj? Oj, kako jo je bolelo v srce, da z nogami teptajo predrago kri, katere angeli v nebesih vredno častiti in moliti ne morejo? Tako je šla sredi ljudstva za svojim ljubim Sinom do velikih vrat Pilatovega dvorišča, nadejaje se, da ji bo mogoče noter iti. Ali ondi so jo zapodili proč, vrnila se je tedaj s svojo žalostno tovarišijo h krvavemu stebru, ondi je pokleknila in, ko je videla veliko prelite krvi, je pobrala z rutami sveto kri in je te rute potem z veliko častjo hranila. Menda je ostala tukaj ves čas, dokler so Kristusa kronali; videla pa je in občutila v duhu strašno kronanje svojega božjega Sina.

3. Premišljuj, kako so Kristusa s škrlatnim plaščem ogrnili in zasmehovali.

Ko je tedaj Kristus prišel v Pilatovo dvorišče, steklo se je mnogo ljudi, tako da je bilo silno veliko dvorišče kmalu polno ljudi, gospoda pa je pri oknih Pilatove palače gledala. Poslušaj tedaj, pobožna duša, kako je bil kralj nebes in zemlje, ki je bil od vekomaj od Boga Očeta maziljen in kronan, od ljudi za judovskega kralja kronan; stopi v duhu na Pilatovo dvorišče, da vidiš obrede, s katerimi ga zasmehovaje kronajo.

Prvi obred, kadar kronajo kralja, je ta, da mu njegovo navadno obleko slečejo, zato da ga škof s kraljevskim škrlatom obleče. Tako so tudi Jezusu, kakor izpričuje sveti Matevž, slekli njegova oblačila. Oj pač grozen obred! Spodnja Kristusova suknja se je bila že poprijela ran in mu je bila sedaj s tako silo z njega potegnjena, da so se vse rane ponovile. Tu je stal ubogi Jezus nag pred nesramnim ljudstvom, in sram ga je bilo, da ga gleda toliko nesramnih oči. Tresel se je na celem životu zavoljo mraza in silnih bolečin, kakor tudi od strahu zavoljo muke, ki mu je bila namenjena. Vojaki pa niso imeli usmiljenja ž njim, temveč so se norčevali in se mu posmehovali. — O vi otrpnjeni hudobneži, kako je bilo mogoče, da ste se tako revnemu in ubogemu človeku posmehovali? „To je bila vaša ura in oblast teme,“[1]) ki vas je oslepila in naganjala k vsaki hudobiji.

[1]) Luk. 22, 53.

Ko je bil tedaj Jezus zavoljo svoje nagote nekaj časa zasmehovan, prinesli so star obnošen in od moljev razjeden škrlatast plašč; vsi razlagavci svetega pisma pravijo, da ni bil nov, dober plašč. Ta stari, umazani plašč so prinesli z velikim zasramovanjem, priklanjali so se posmehovaje pred Jezusom, in dva ali trije izmed njih so mu ga s smešnimi obredi položili na njegove ranjene rame, češ, da ga oblečejo za kralja. Ko so mu to oblačilo črez rame vrgli, ni mu segalo veliko črez pol života doli. Pomisli, človek, kako je bil Jezus v starem plašču zasmehovan. V tem sramotnem oblačilu je bil nekaj ur, namreč dokler ni bil obsojen v smrt. Lahko si tedaj misliš, kako so ga hudobni beriški hlapci zasmehovali, suvali in veliko norčij ž njim uganjali. Ali Jezus je stal kot krotko jagnje in je to zaničevanje prenašal z največjo potrpežljivostjo. O kristjan, poglej, kakšno sramoto delajo tvojemu Gospodu in Bogu! Zato mu pa ti izkazuj toliko večjo čast, kolikor večje zaničevanje je on zavoljo tebe trpel, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za grozno zaničevanje v škrlatastem oblačilu! Češčen in hvaljen bodi za to sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Gospod in Zveličar, jaz te molim in častim v tvojem škrlatastem oblačilu! Oh, dodeli mi, da se varujem hinavstva, lažnivosti in hudobnosti, zato da bom na sodni dan s častitljivim oblačilom nebeške slave ogrnjen in tebe v tvojem večnem kraljestvu z vsemi izvoljenimi kot pravega Boga in Gospoda hvalil in častil, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha od vekomaj do vekomaj. Amen.

2. Kristus s trnjem kronan.

»*In so spletli krono iz trnja in so mu jo dejali na glavo.*« (Mat. 27, 29.)

1. Premišljuj, kakšna je bila trnjeva krona.

Ko je vsa truma Kristusa v njegovem škrlatastem oblačilu dolgo zaničevala in zasmehovala, rekli so mu vojaki: Gospod kralj naj se sedaj vsede na svoj kraljevski sedež, da mu bomo izkazali čast, kakor se kralju spodobi, in mu krono posadili na glavo. Tedaj so ga posadili na kamen, ki je bil kos okroglega rjavega stebra, tri pedi visok in šest pedi širok, kakor se še dandanes v cerkvi sv. groba v posebni kapeli kaže. Na tem mrzlem kamenu je sedaj

sedel kralj časti, ki je od vekomaj sedel na prestolu božjega veličastva, tu je trepetaje čakal, kaj mu bodo še storili. Tu glej in poslušaj, ljuba pobožna duša, kaj so si satanovi služabniki izmislili. Od začetka sveta do te ure se ni nikoli slišalo, da bi se bil človek s trnjem kronal, in tudi ti beriški hlapci ne bi si bili izmislili kaj takega, pa hudobni duh jim je vdihnil to misel. Šli so tedaj, narezali so trnjevih vej in jih prinesli.

Vedi, da je bilo trnje, iz katerega so Jezusu spletli krono, menda tisto, ki mu pravijo kozje črešnje ali draka („rhamnus catharticus"), in raste v Siriji in Egiptu, posebno na bregovih reke Jordan, in v mestu Jeruzalemu in okoli mesta v velikih grmih. Trne ima dokaj trde in ostre. Sv. Hieronim pravi o tem trnju, da vse, kar se ga dotakne, poprime in rani. To trnje ni tako mehko kakor je naš glog ali navadno trnje, temveč prebode tudi kost, ako ni pretrda.

Iz trdega, ostrega trnja so Jezusu spletli krono. Da bi bil Jezus več trpel, spletli so jo tako, da so bili skoraj vsi trnji proti glavi obrnjeni. Potem je treba tudi vedeti, da ta krona ni bila majhna, kakor majhen venec, temveč je bila velika in visoka, kakor majhen klobuk, tako da je pokrivala ne samo teme, ampak tudi čelo, senci in ves zatilnik. Tu pomisli, moj kristjan, kako se je Jezus kot človek zgrozil, ko je to strašno krono zagledal. Vedel je namreč, da bo pri kronanju ravno tako trpel, kakor pri bičanju.

O najdobrotljivejši Jezus, groza me obhaja, kadar pomislim na ostro trnje. Oh, kakšne bolečine si pač trpel, ko so ti trnje na glavo pritiskali! Oh, kako velika je bila tvoja potrpežljivost, da si se od satanskih hudobnežev pustil tako trpinčiti. O najpotrpežljivejši Jezus, dodeli mi milost, da ne bom za vsako majhno reč nepotrpežljiv, temveč da tebe posnemam in tvojo veliko potrpežljivost. Amen.

2. Premišljuj, kako je bil Jezus s trnjem kronan.

Ko je bila trnjeva krona gotova, dejali so jo Jezusu na njegovo sveto glavo in jo tako globoko potisnili, da so trni ne samo kožo, ampak tudi črepinjo, čelo in senci prebadali. Tu je začela sveta kri iz ranjene glave curkoma teči črez čelo, nos, usta, lica, vrat in lase, kakor je Mati božja sv. Brigiti razodela, rekoč: „Trnjeva krona je tako strašno prebodla presveto glavo mojega Sina, da je njegova sveta kri na njegovo brado in v njegova ušesa tekla, da so bile njegove oči od tekoče krvi polne in otemnele."

Pomisli, kristjan, kako je Kristusa to bolelo. Izkušnja uči, da boli, kakor bi žgalo, ako se kak ud na trnu zbode. Kaj je tedaj ta strašna trnjeva krona Marijinemu Sinu Jezusu napravila; kako strašne so bile bolečine! In ti trnji mu niso prebadali prsta ali nog, temveč so mu bili pritisnjeni na njegovo presveto božjo glavo, kateri del života je najbolj občutljiv, in najbolj nevarno je, ako se glava rani. V glavi namreč ima duša največ svojih moči, občutkov in orodja in ondi so senske žile, ki se ne smejo raniti, ako je človeku življenje ljubo. Jezus pa je zares po čudežu še dalje živel, zato da je vedno več trpel v zadoščenje naših grehov.

3. Premišljuj, kako so s trstom tolkli po trnjevi kroni.

Sv. Matej pravi: „Trst so jemali in ga tolkli po glavi.“[1]) Oh, strašna muka! O moj Bog, koliko je Jezus pri tem trpel? Kadar koga močno udarijo na glavo, pade na tla kot mrtev, in navadno trpi potem v glavi, dokler živi. Vemo tudi, da so taki udarci po glavi tako nevarni, da so nekateri na tem umrli. Kako je bilo tedaj mogoče, da se ni Jezus po teh udarcih mrtev zgrudil na tla?

Vedi, da je trstje tanko in debelo. Debelo trstje ima debele grče ali kolena in s takim je lahko človeka tolči in raniti ga. In tak debel, grčast trst so beriči Jezusu s smešnimi obredi v roke podali, in s takim trstom so ga udarjali po glavi. Stresel se je na vsem životu, v obraz obledel in zabolelo ga je po vsem životu ter je k svojemu nebeškemu Očetu molil: Oh, Oče, glej, to trpim za grešnike, za njih prevzetne misli in grešne naklepe. Ti, o grešnik, premisli dobro, kako strašne bolečine tvoj Zveličar trpi za-te. — Mi vemo, kako naše navadno trnje hudo rani, ako se trn ne izdere kmalu; ranjeni ud se namreč vname, gnoji se in napravlja hude bolečine. Jezusu pa ni šel en sam trn, ampak več dolgih, ostrih trnjev v njegovo sveto glavo, in sicer prav globoko. O gorje, kaj je pač usmiljeni Jezus trpel za naše grehe.

4. Premišljuj, koliko trnov je prebadalo presveto Jezusovo glavo.

Sv. Vincencij Fererski pravi, da je dvainsedemdeset trnjev prebadalo Jezusovo glavo. To utegne res biti, kolikor se da spoznati iz mrtvaškega prta Kristusovega, ki ga še dandanašnji hranijo in častijo v Turinu na Laškem. Vidi se namreč tam, kjer se je prt dotikal Kristusove glave, dvainsedemdeset velikih kapelj, krvi. Sodi se, da so te kaplje iz Jezusove glave ondi ven prišle, kjer je bila od trnjev prebodena. Od toliko trnjev prebodena bolna Kristusova glava je bila polna lukenj, polna svete krvi in neizrečenih bolečin. Kako

[1]) Mat. 27, 30.

je bilo vendar mogoče, da Kristus ni omedlel in umrl nagle smrti? Ali on je hotel še nadalje živeti, da bi še nadalje za nas trpel. Kako strašno mu je velika in težka trnjeva krona njegovo sveto glavo mučila in trpinčila! Nagnil jo je sedaj na desno, sedaj na levo in ni našel nobenega pokoja, temveč je čutil vedno večje bolečine. Trnje ga je v glavi bolelo tako hudo, kakor da bi mu vsa glava bila v ognju; bodlo ga je in rezalo kakor toliko nožev. Dalje ko so mu bili trnji v glavi, večja je prihajala bolečina.

O pobožna duša, vtisni si to Kristusovo trpljenje prav globoko v svoje srce in obudi v svojem srcu srčno usmiljenje do kronane glave Jezusove. Oh, ako bi bil tudi le en sam teh dvainsedemdeset trnjev zaboden v tvojo glavo, pač bi se tvoje otrpnjeno srce ganilo k pomilovanju.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje strašno in sramotno kronanje, hvaljen in češčen bodi za to vekomaj. Amen.

O Jezus, kralj večne slave, jaz te hvalim in častim za tvoje strašno kronanje in za vse trnje, ki je ranilo tvojo sveto glavo. Molim te in te častim kot svojega Gospoda, Boga in kralja vse večnosti. Jaz te ponižno prosim, po tvojem sramotnem kronanju, odpusti mi vse moje ničemurne in prevzetne želje in pregrešne misli, in dodeli, da s pravo pokoro vse trnje in bodce nemirne vesti polomim, tudi vse trnje rev in nadlog potrpežljivo prenesem, in tako po tvojih zaslugah, s tvojo milostjo in pomočjo dosežem krono večne slave. Amen.

3. Kronani Jezus zaničevan.

»In so mu dali trst v njegovo desnico in so pred njega poklekovali in ga zasramovali, rekoč: Zdrav bodi, kralj judovski!« (Mat. 27, 29.)

1. Premišljuj Jezusovo kraljevo palico.

Hudobnežem ni bilo še zadosti, da so Jezusovo telo od nog do glave z biči in s trnjem pretepli; oni so hoteli tudi njegovo blago dušo z vsakovrstnim zaničevanjem in zasramovanjem mučiti in

trpinčiti. Zato so ga zasramovali, kakor so le mogli. Ubogi Kristus je sicer pred svojim trpljenjem in v trpljenju pretrpel veliko zaničevanja in zasramovanja; ali zasramovanje pri kronanju in potem, ko je bil kronan, je presegalo vse, ker je to zasramovanje bilo namenjeno njegovemu telesu in njegovi duši.

Prvo zasramovanje je bilo to, da so ubogemu kronanemu kralju podali trst v desno roko namesto kraljeve palice, rekoč: Gospod kralj, vzemite kraljevo palico, da vas bodo Judje spoznali za svojega kralja. Jezus je ves pohleven vzel trst v roke, kakor da bi bil dolžan jih ubogati, in ga je držal v svoji roki. O potrpežljiva ponižnost in ponižna potrpežljivost! Najvišji kralj nebes in zemlje se dá zasramovati kot smešen kralj in je pokoren najzaničljivejšim ljudem. Ko je tedaj imel krono na glavi, škrlatast plašč na ramah in trst kot kraljevo palico v roki, je še-le nastal peklensk smeh in zasramovanje. No, so govorili, sedaj si pa lepo napravljen, kakor se spodobi, sedaj si zares kralj. Glej no, kako lepo in zalo mu krona stoji! Pa škrlat, ta je pa res lep in drag! In kraljeva palica v roki, lepše bi ne moglo biti! — Potem so med sabo govorili: Ali ste videli, kako lepega kralja imajo Judje? Glejte, kako moško se drži! Pojdimo, pokleknimo pred njim in izkazujmo mu spodobno čast v imenu vsega judovskega ljudstva!

Oh, žalibog, tako delajo tudi hudobni in lažnivi kristjani, to je tisti, ki so le po imenu kristjani, kateri Jezusa le na videz častijo za svojega kralja, v svojem srcu pa in v svojem dejanju služijo svojim strastem in hudiču, in tedaj Jezusa s tem, da mu izkazujejo le zunanjo čast, le zasramujejo in se ž njim norčujejo.

2. Premišljuj zasmehovalno pozdravljanje in molenje.

Šli so tedaj eden za drugim, potem pa po več njih skupaj pred njega, poklekovali so pred njim in ga tako zasmehovali, kakor priča sv. Matej, ter so ga zasramovali, rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ In ko so to rekli, so se mu pačili, jezik proti njemu stegovali in delali še več drugega enakega.

Pobožni kristjan, pomisli, kako je to nesramno zaničevanje Jezusa žalilo. Bil je poln bolečin, ni imel zdravega uda več na svojem životu, in vendar niso imeli njegovi rablji ž njim nobenega usmiljenja, temveč so ga še preklinjali, zasmehovali in zasramovali; zato je bilo vsako tako zasramovanje v njegovi duši kakor oster trn, ki je njegovo dušo prebadal. Tako se je izpolnilo, kar je prerok govoril: „Svoje lice pomoli njemu, kateri ga bije; nasičen je s sramoto.“[1])

[1]) Žal. pes. 3, 30.

3. Premišljuj, kako so ga hudobno zapljuvali ter bili s pestmi in z dlanmi.

Ko so hudobni satanovi služabniki videli, da z vsem zasramovanjem Jezusa ne pripravijo v nepotrpežljivost, bili so še bolj srditi zoper njega. Zato so ga eni izmed njih z dlanmi v obraz bili; pomolili so mu pest pod nos; praskali so ga z nohti po obrazu, pulili so mu lase iz brade in iz glave; becali so ga sedaj v desno stran sedaj v levo; tolkli so ga s palicami in koli po hrbtu; jemali so mu trst iz roke ter ž njim udarjali na trnjevo krono, tako da so se trni bolj globoko vbadali v njegovo sveto glavo, kar mu je delalo nove hude bolečine. Pljuvali so mu v njegov sveti obraz in ga mu tako spačili, da ni bil več podoben človeku. Judje in neverniki so se zedinili, da so Jezusa tako nagnusno opljuvali, da je strašno le misliti si. Sv. Marka namreč pravi: „In so ga zapljuvali.“[1])

O grozno in neprenesljivo zasramovanje! Tedaj se večni Sin Boga Očeta tako zaničuje, kakor da bi bil najmanjši, najzaničljivejši človek! Ali se ima kralj vseh kraljev od hudobnih ljudi kot smešen kralj pozdravljati? Ali mora on, kateri ves svet s svojimi prsti drži, namreč s svojo vsemogočnostjo, modrostjo in dobrotljivostjo, zaničljiv trst v svoji roki držati? Ali ima hudobna drhal le posmehovaje pred Jezusom poklekovati, pred katerim se pripogibajo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo? In ali smejo beriški hlapci v obraz pljuvati onemu, katerega angeli molijo in z veseljem vanj gledajo? Kje je kdaj ubog grešnik kaj takega trpel, kar mora Sin božji tukaj trpeti na svoji sveti glavi in obrazu? Že poprej sta bila njegova sveta glava in obraz od mnogih udarcev, v Anovi in Kajfovi hiši prejetih, vsa ranjena in otekla. Tedaj si moreš misliti, kako ga je sedaj bolelo, ko so ga zopet tako neusmiljeno tolkli, ali na njegovo sveto glavo, ali na otekla in ranjena lica, sedaj s pestmi, sedaj z dlanmi. Kateri jezik more vse te bolečine povedati, ali katero pero jih more popisati? Črez te bolečine je tožil Jezus sv. Brigiti tako-le: „Moje čeljusti so od toliko udarcev otekle; moji zobje in moja lica so od bolečin stiskana.“ Hotel je namreč povedati, da so ga tako močno bili v obraz, da so se mu vsi zobje gugali, in da je zavoljo oteklega obraza bila njegova sveta koža močno napeta. Nazadnje pomisli, ljubi moj kristjan, kako je tvojega Odrešenika bolelo, ko so mu s težkim trstom trnjevo krono še bolj globoko na glavo tolkli, tako da je njegova sveta draga kri mu obilno tekla črez obraz in mu tudi usta zalila. Koliko je trpel Jezus za nas, in koliko mora

[1]) Mark. 15, 19.

naš božji Odrešenik od hinavcev in hudobnih kristjanov še trpeti, kateri ga z ustmi molijo, v srcu pa in z dejanjem zatajijo, zaničujejo in zasramujejo?

4. Premišljuj pomilovanja vredno podobo svojega s trnjem kronanega Zveličarja.

Sedel je trpeči Odrešenik nag na mrzlem kamenu ves ranjen, trepetaje na vsem životu in na glavi preboden od dvainsedemdeset trnjev. Sveta kri kaplja še vedno na njegove svete roke in v njegovo naročje. Njegov sveti obraz je s krvjo, oteklino in pljunki tako grdo spačen, da obide človeka groza, ko ga pogleda. Z eno besedo: ubogi Kristus je bil tako strašno zdelan, da bi bili Judje in neverniki gotovo imeli ž njim usmiljenje, ako jih ne bi bil hudobni peklenšček oslepil in jim srca zatrdil.

Ti, ljubi moj kristjan, ne daj oblasti hudiču, da ti srca ne zatrdi, temveč glej sem in premišljuj Jezusovo podobo; in da tvoje srce občuti usmiljenje do njega, poklekni v duhu pred njega, še enkrat dobro poglej njegovo podobo in poslušaj, kaj ti govori: O moj sin, glej, poslušaj in uči se potrpežljivosti. Glej, kako jaz, tvoj Bog, na trdem mrzlem kamenu sedim in sem ves poln bolečin na duši in na telesu. Na glavi imam trnjevo krono in dvainsedemdeset trnjev mi prebada glavo. Moj obraz je od oteklin, krvi in pljunkov tako popačen, da me ne more nihče brez groze gledati. Moji lasje in brada so izpuljeni in moja lica grozno ranjena. Kri teče vedno iz glave črez moj obraz. Ušesa, vrat in usta so polna krvi. Na plečih imam smešen plašč, od zdolaj pa sem popolnoma nag. Nag sedim na mrzlem kamenu in tako me zebe, da se ves tresem. Z eno besedo: Tak sem, da bi kamenita srca z mano imela usmiljenje. Poslušaj nadalje: K vsemu temu me še zasmehujejo in z mano neusmiljeno ravnajo; in vendar vse potrpežljivo trpim in molčim k vsemu zasramovanju, akoravno me to boli bolj kakor trnje na glavi. Nazadnje se uči od mene prave potrpežljivosti; uči se, moj sin, zaničevanje in krivice zavoljo mene trpeti in zasramovanje potrpežljivo prenašati; uči se posnemati moj zgled.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ponižnost, krotkost in potrpežljivost v zaničevanju in zasramovanju; češčen bodi zavoljo tega sedaj in vekomaj! Amen.

O najkrotkejši Jezus, jaz te hvalim in častim za tvojo nepremagljivo potrpežljivost in krotkost, in te prosim: odpusti mi vso mojo nepotrpežljivost in vse druge hudobne misli in grehe, in dodeli, da se po tvoji božji volji v resnici ponižam in zares poboljšam. Amen.

4. Pilat kaže Kristusa ljudstvu.

»*Pilat jim reče: Glejte, človek!*«
(Jan. 19, 5.)

1. Premišljuj, kako je Pilat Kristusa ljudstvu pokazal.

Ko so se vojaki in beriči naveličali Jezusa zasmehovati in zasramovati, šli so eni izmed njih k Pilatu in govorili: „Gospod, hudodelnika smo prav dobro zdelali; kaj nam je sedaj storiti?“ Pilat pravi: „Pripeljite ga k meni, da ga vidim.“ Peljali so tedaj Jezusa na vrvéh pred Pilata. Ko ga je Pilat videl v taki podobi, se je zavzel in smilil se mu je. Od nog do glave ga ogleduje in si misli: Ako ga Judje v tako revnem stanu zagledajo, se jim bo gotovo usmilil. Zato je sklenil, Kristusa tako ljudem pokazati. Sv. Janez[1]) piše o tem tako-le: „Pilat je tedaj zopet venkaj šel in jim rekel: Glejte, pripeljem ga sam venkaj, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice.“ Ko je bil to izgovoril, je bil Kristus na njegovo povelje ven pripeljan in na očitnem, visokem mestu v sodni hiši vsemu ljudstvu pokazan. Jezus je stal v sredi med beriškimi hlapci; na svoji glavi je nosil trnjevo krono, na svojih plečih škrlatast plašč, v svoji roki trst namesto kraljeve palice, z vrvmi in železnimi verigami povezan kot hudodelnik in na vsem životu do mesa in kosti ranjen in ves krvav. Bil je pa tudi tako zdelan in tako poln bolečin, da je komaj stal na nogah.

Tako je tedaj stal Pilat vrh stopnic pred svojo hišo, Jezus pa na očitnem, povišanem mestu sodne hiše med rablji. Eden njih mu je na eni strani, drug na drugi strani rdeči plašč prijel in vzdignil, in Pilat je rekel na glas, da so ga slišali vsi Judje, kar jih je bilo na trgu: „Ecce homo!“ Zdi se celo, da od zavzetja in pomilovanja ni mogel reči drugega, kakor samo: „Ecce homo!“ — „Glejte, človek!“ Saj Jezus ni bil podoben nobenemu človeku, najmanj pa kralju.

---

[1]) Jan. 19, 4.

2. Premišljuj, kako se je Kristus sam vsem svojim vernim pokazal ter govori vsakemu izmed njih ginljive besede: „Glej, človek!“

Grešni človek, tako ti govori tvoj trpeči Zveličar, poglej mene, ubogega človeka. Poglej me od glave do nog in pomisli, da nisem več podoben človeku. Glej, kako sem poln ran in bolečin, poln krvi in pa tako slabo odet, ali pravzaprav nag. Glej, kako sem zapuščen, da mi nobeden obraza ne očisti. Glej, kako sem bolan, da še glave ne morem brez velike bolečine nagniti. Glej, kako me zebe, da se na vsem životu tresem. Glej, kako sem zdelan, da komaj še na nogah stojim. Glej, kako je moja duša žalostna in bolna, da ti še dopovedati ne morem. Glej, kako so me hudobni ljudje zasramovali, da moram kot smešen kralj nositi trnjevo krono, škrlatast plašč in pa trst namesto kraljeve palice. Poglej, o človek, mene ubogega človeka, in reci, ali je katera bolečina moji enaka? Glej, grešni človek, in imej usmiljenje z mano. Pomisli, da so mi tvoji grehi vse to trpljenje napravili. Glej in spoznaj, tvoja prevzetnost mi je to zasmehovanje in zasramovanje pripravila, tvoja lakomnost in tvoje krivice so me tako obnažile; tvoje pijančevanje je krivo, da prelivam toliko krvi; tvoja jeza mi je vsekala te rane, tvoja zavist me bičala; tvoja lenoba me je z vrvmi in verigami povezala. Tvoji grehi so me tako zdelali. Ali poglej, trnje sem nosil za-te, še svojo kri sem tebi daroval; vse svoje trpljenje dam tebi, da ž njim poplačaš svoje grehe in dolge, da ž njim ozdraviš svoje bolezni in očistiš svojo dušo, zato da se tako očistiš, posvetiš in zveličaš, ako se poboljšaš in živiš po mojih zapovedih.

3. Premišljuj, kako sv. Duh v svetem pismu popisuje trpečega Jezusa.

Izaija pravi: „On nima ne podobe, ne lepote.“[1]) Na glavi je Jezus namreč imel strašno trnjevo krono, ki je bila klobuku podobna po visokosti in širokosti, tako da je bilo ž njo pokrito teme in vsa glava. Njegovi lasje, dolgi in po navadi Nazarejcev nikoli ostriženi, so bili vsi skuštrani, s krvjo zaliti, s pljunki omadeževani in na več mestih popolnoma izpuljeni; tedaj se je zdela sveta glava Jezusova pod trnjevo krono enaka glavi gobavega človeka, kateremu so izpadli lasje.

Od glave do čela so se videli ostri trnji, ki so kožo in meso prebadali in sveto glavo strašno ranili. Njegova ušesa so bila polna krvi in od trnjeve krone ranjena in prebodena. Njegove svete oči

[1]) Iz. 53, 2.

so bile od krvi zalite in otemnele, tako da jih je le z veliko silo odpiral. Od senc do oči je bil ves rjav in višnjev, oči same pa je imel vse vnete in otekle.

Njegova sveta lica, drugekrati lepa ko kri in mleko, so bila tedaj od pljunkov in od krvi vsa izpremenjena in od mnogih zaušnic tako otekla, da je bil tudi zavoljo tega podoben gobavemu človeku, kakor je tudi Izaija o njem prerokoval, rekoč: „Mi smo ga imeli kakor za gobavega in udarjenega od Boga in ponižanega.“[1]) Njegova sveta usta so bila vsa otekla in bleda. Njegov vrat je bil zavoljo mnogih udarcev od znotraj in od zunaj tako vnet in ranjen, da se ni mogel brez bolečine obrniti ali kaj použiti. Z eno besedo: njegova podoba in njegov sveti obraz sta bila tako izpremenjena in spačena, da ga ni mogel noben človek več spoznati. Prerok pravi tudi, zakaj se je Zveličarju tako godilo, namreč: „On je bil ranjen zavoljo naših grehov, in potrt zavoljo naših hudobij.“[2])

O kristjan: „Ecce homo“ — glej in pregleduj dobro tega človeka; ali si kdaj videl takega človeka? Ali je mogoče, da Jezusa tukaj gledaš, in da ne čutiš ž njim usmiljenja? Oj nikakor, ako nimaš srca iz kamena, moraš ž njim imeti usmiljenje. Postavi si tedaj Kristusov obraz, kakor je tukaj popisan, večkrat pred svoje oči in ogleduj ga dobro, ud za udom. V tem ogledalu spoznaj svoje grehe in hudobije, ki so Jezusa zdelale tako, ker je bil ranjen zavoljo naših grehov. Ogleduj njegov sveti vrat in ves njegov sprednji život. Od vratu do prsi, kakor tudi na obeh straneh se vidi na njegovem mrtvaškem prtu toliko ran, da se ne dajo šteti. Rana je pri rani, pika pri piki, kakor da bi bil Jezus z iglami oboden in z noži razrezan in razmesarjen. To se vidi posebno na hrbtu in na ledjih. Hrbet namreč je bil od strašnih bičev tako razmesarjen, da sta bila na mnogih mestih koža in meso vsa odtrgana. Na ledjih pa je imel Jezus toliko ran in globokih lukenj, kakor da bi bil od ostrih šil preboden in z ostrimi noži prerezan, tako da se je na več mestih videlo meso, in so se prikazale gole kosti. Oh, kdo je Jezusa tako zdelal in razmesaril? Ti, grešnik, in tvoji grehi. Saj „je bil potrt zavoljo naših hudobij.“ Zato je pa treba, da imaš od žalosti in kesa nad svojimi grehi potrto srce. Zdihni tedaj k Jezusu in reci:

O Jezus, zavoljo tvojih ran in po njih odpusti mi vse moje grehe!

---

[1]) Iz. 53, 4. — [2]) Iz. 53, 5.

4. Premišljuj grozno vpitje judovskega ljudstva, kaj je namreč pogled na razmesarjenega in s trnjem kronanega Jezusa pri Judih storil in kako se niso usmilili Kristusa.

Ubogi Kristus je stal ne daleč od Pilata med beriči nag in gol, samo strgani rdeči plašč je imel na svojih ramah. Videti je bil tako reven, ranjen, krvav in razmesarjen, da je bil še celo neverni Pilat v srcu ganjen. Ves njegov život je bil poln ran in madežev, krvi, oteklin in turov; ves je bil poln zunanjih in znotranjih bolečin. Stal je pred vsem ljudstvom s pripognjeno glavo, s skrčenim hrbtom, z zvezanimi rokami, z omahujočimi koleni, z odrtim in krvavim životom, z železno verigo okoli svojega vratú in komaj je stal po koncu zavoljo silnih bolečin. Z eno besedo: tak je bil, kakor ga popisuje prerok Izaija, rekoč: „On nima ne podobe, ne lepote. In videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili želeli, zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin in skušenega v slabosti: in kakor zakrito je bilo njegovo obličje, in bil je zaničevan, zato ga nismo čislali.“[1])

Ko so Judje Jezusa tako hudo zdelanega videli in slišali, kako jih Pilat z besedami „Ecce homo!“ lepo opominja, da naj jim bo ta Kristusova muka dovolj, bi bilo pač prav, da bi bili odjenjali. Kesati bi se imeli, da so nedolžnega človeka dali hudobnim poganom v roke, ki so ga tako strašno razmesarili. Ali Judje so bili vselej trdega, otrpnjenega srca. Oni niso hoteli nič slišati, nič vedeti ne o milosti, ne o sočutju in usmiljenju, imeli so trdo srce. Akoravno so videli, da je Kristus tako hudo zdelan, da bi se bil kamenu usmilil, vendar niso bili s tem vsem še zadovoljni, temveč so hoteli in terjali, naj ga Pilat dá križati in umoriti. Tako namreč govori sv. Janez: „Ko so ga tedaj videli veliki duhovni in služabniki, so vpili, rekoč: Križaj, križaj ga!“[2]) O neslišano trinoštvo, o nečloveška grozovitost! Kdo more verjeti, da so bili kdaj na svetu krvoželjni ljudje, kateri so iz samega sovraštva in zavisti ubogega, in k temu še najnedolžnejšega človeka terjali v najgrozovitejšo smrt? Oj, kako je to neusmiljeno vpitje zdivjanih Judov Jezusa bolelo v srce in ravno tako njegovo prežalostno mater Marijo! Kako globoke rane jima je rezalo v srce, ko so Judje na ves glas kričali: Križaj, križaj ga!

Pomisli pa, moj kristjan, da tvoji grehi tako vpijejo in kričijo. Zato vzdihni skesano in reci:

---

[1]) Iz. 53, 2. 3. — [2]) Jan. 19, 6.

Oh Gospod, nikdar, nikdar več nočem grešiti, nikdar več nimajo moje hudobije vpiti: Proč ž njim, križaj ga, ampak: Živi, o Jezus, gospoduj, o Jezus, živi in gospoduj v meni vekomaj. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kralj večne slave, hvaljen in češčen bodi za vse svoje zasramovanje in zaničevanje sedaj in vekomaj! Amen.

O Jezus, večni kralj, ki si bil s starim rdečim plaščem odet, ves s krvjo oblit in Judom pokazan od Pilata, ki je rekel: „Glejte, človek!“ jaz te prosim po ti žalostni skrivnosti, dodeli, da te v zakramentu svetega Rešnjega Telesa prav pobožno in verno gledam, tvoj škrlatast plašč in tvoje bridko trpljenje srčno premišljujem, tebe vredno častim in molim in nazadnje po tvojem škrlatastem oblačilu, po tvojem trpljenju in tvojih zaslugah dosežem oblačilo večne slave in nebeškega veličastva. Amen.

5. Srčna žalost Marije Device, ko je Pilat Kristusa kazal ljudstvu.

»*Poglejte, človek!*«
(Jan. 19, 5.)

1. Premišljuj Marijino žalost, ko je Pilat Kristusa Judom kazal rekoč: „Ecce homo!“

Kaj je njeno deviško srce takrat občutilo, ko je videla, da njenega Sina kažejo tako hudo zdelanega? Ko je povzdignila svoje oči, je videla svojega preljubeznivega Sina in Sina nebeškega Očeta stati ne daleč od krivičnega sodnika Pilata med neusmiljenimi beriči. Videla je na njegovi glavi grozovitno trnjevo krono, smešni plašč na njegovih ramah, trst v roki, in pa vse razmesarjeno, krvavo telo. Kakšen pogled! Kdo si more misliti, kaj je ona v svojem srcu tukaj trpela! Ta pogled ji je šel gotovo tako globoko v dušo, kakor da bi jo bil kdo s širokim, na oba kraja ostrim mečem vso prebodel.

To je sv. Brigiti angel povedal rekoč: „Ko je videla Mati svojega Sina s trnjevo krono zasramovanega, v obrazu s krvjo zalitega in v licih vsega oteklega, je zdihovala od bridke bolečine, in je od velikega pomilovanja vsa obledela. Zakaj zdelo se ji je, kakor da ji je kdo z ostro sulico prebodel srce. Zato je zavoljo neprenesljive bolečine vsa onemogla, in se je nagloma kakor mrtva zgrudila na tla.“ Oh, kako velika reva, kako neizrečena bolečina in žalost! Angeli v nebesih so žalovali, in vsi njeni prijatelji na zemlji so žalovali z žalostno Materjo, ker so njih srca bila ranjena z dvojnimi ranami, namreč pomilovali so Jezusa in pomilovali so Jezusovo prežalostno Mater Marijo.

2. Premišljuj Marijino srčno žalost, ko je Jezusa malo bolj pazljivo pogledala.

Ko se je zopet zavedela, in svojega Sina bolj natanko ogledovala, napravilo ji je to ogledovanje novo žalost. Kolikor trnjev je v kroni videla, in kolikor ran na njegovem svetem životu, toliko ran je dobivalo njeno srce; zdelo se ji je, da je na duši in na telesu tako pobita in potrta, kakor je videla Jezusa razmesarjenega. Ona si ga ni upala prav natanko in bistro pogledati, temveč je le kakšenkrat malo povzdignila svoje objokane oči, in je sedaj ta ud, sedaj drug ud njegovega svetega telesa ogledovala; vsak tak pogled ji je vsekal tako rano v srce, da se je na vsem životu tresla, in da je bila prisiljena svoje oči pobesiti. O prežalostno srce Matere božje Marije, kolikokrat in kako strašno si bilo ranjeno! O uboga Mati, kako te je ta „Ecce homo“ mučil! O dobrotljiva Devica, v kako težke, smrtne bolečine te je pripravil pogled na grozno trpečega Sina Jezusa!

O ve, materina srca, ki ste kdaj svoje dete prisrčno ljubila, pomislite to Marijino žalost in merite jo po sebi. Pomislite, kako bi bilo vam pri srcu, ako bi svoje najljubše dete v takem trpljenju, v takih bolečinah videle! Tisočkrat večjo žalost, kakor bi bila ta vaša žalost, je Kristusovo grozno trpljenje božji Materi delalo, tako da je čudo, da ni umrla nagle smrti same žalosti.

3. Premišljuj Marijino žalost zavoljo strašnega vpitja hudobnih Judov, ko so kričali: „Križaj ga, križaj ga!“

Oh, kaj je trpelo materino srce, ko je Marija slišala grozno vpitje! Gotovo, divji krik je ranil in trgal krotko Marijino srce na novo. Nehvaležnost ljudstva, srditost velikih duhovnov in sramotna smrt na križu, vse to se ji je zdelo tako bridko, da ni vedela, kaj bi mislila ali rekla. Kamor se je obrnila, ni videla drugega, kakor

revo, žalost in trpljenje. Ona je le zdihovala in se jokala, in je v svojem srcu otrpnjenim in nehvaležnim grešnikom in Judom govorila: O hudobni Judje in otrpnjeni grešniki, kaj je pač moj nedolžni Sin storil hudega, ali v čem vas je razžalil, da mu terjate najgrenkejšo smrt? O nehvaležno ljudstvo, kdo ti je tvoje srce tako razsrdil? O gorje meni, nesrečni materi, ki moram videti in slišati, da mojega preljubega Sina tako krivično tožijo in zaničujejo, in ga ne morem braniti in ne zagovarjati njegove nedolžnosti in svetosti. O Jezus, moj Sin, tvoja strašna reva in tvoje sramotno zaničevanje mi jemlje vse moči. Oh, kako si zaničevan, zasramovan, in na duši in na telesu poln žalosti in bolečin. Moje srce je samega sočutja bolno in moja duša je žalostna do smrti. O nebeški Oče, usmili se svojega ljubega Sina in zavoljo njega se usmili ubogih grešnikov.

Ti pa, kristjan, si dobro vtisni v srce, kar sta trpela Mati in Sin. Tolaži žalostni duši s pokoro in stanovitnostjo v dobrem ter reci:

Hvala bodi Jezusu in Mariji za vse, kar sta trpeli njuni usmiljeni srci, bodita za to češčeni sedaj in vekomaj. Amen.

O Marija, ti žalostna mati, jaz te prosim po žalostnem kazanju tvojega Sina in ti govorim: „Ecce homo!“ Poglej, o deviška Mati, človeka, najlepšega med vsemi človeškimi sinovi; poglej preljubega Sina, kako mu je vzeta vsa njegova lepota. Poglej, kako je razmesarjen in raztrgan, poln ran in madežev, poln muk in bolečin. Oh, dobrotljiva Devica in Mati, meni se usmilita iz srca ti in tvoj božji Sin; jaz te prosim po vseh solzah tvojih oči, po vseh stiskah tvojega srca, po vsi žalosti tvoje duše in po vsem, kar si kakor mati trpela, da nebeškemu Očetu za mene, grešnega človeka, govoriš, rekoč: Glej, dobrotljivi Oče, v obraz svojemu Maziljencu, in zavoljo njega usmili se tega grešnega človeka, in ne zavrzi ga na vekomaj izpred svojega božjega obličja, temveč zavoljo Jezusa, mojega in tvojega Sina, dodeli mu svojo milost in pokaži mu nazadnje svoje veselo in zveličavno obličje. Amen.

Deveto poglavje.

Kristus obsojen v smrt križa.

1. Kristusovi sovražniki terjajo njegovo smrt na križu.

»*Veliki duhovni in služabniki so vpili rekoč: Križaj, križaj ga!*« (Jan. 19, 6.)

1. Premišljuj, kako so veliki duhovni in njih služabniki z drugimi Judi vred vedno terjali od Pilata, naj obsodi Kristusa v smrt na križu.

Sv. Janez pripoveduje tako-le: „Jezus je tedaj venkaj prišel, noseč trnjevo krono in škrlatasto oblačilo. Ko so ga tedaj videli veliki duhovni in služabniki, so vpili rekoč: Križaj, križaj ga! Pilat jim reče: Vzemite in križajte ga vi, zakaj jaz ne najdem krivice nad njim. Judje so mu odgovorili: Mi imamo postavo, in po postavi mora umreti, ker se je delal sina božjega.“[1])

Ko je Pilat to slišal, se je bal še bolj. Ker so namreč malikovavci imeli veliko bogov in so menili, da imajo bogovi sinove in hčere, si je Pilat mislil, da je Kristus morebiti sin kakega teh bogov, in da mu bo njegov oče potem sovražen. Zato je šel zopet v sodno hišo, in je rekel Jezusu: „Odkod si ti?“ to je: Judje pravijo, da se delaš sina božjega; ako je to res, reci mi le, in jaz te takoj izpustim. Jezus pa mu ni nič odgovoril. Tedaj mu Pilat reče: „Meni ne odgovoriš? Ne veš, da imam oblast, te križati, in imam oblast, te izpustiti?“ Jezus pa mu je na to prevzetno govorjenje rekel: „Ti ne bi imel nobene oblasti do mene, ako ne bi ti bilo od zgoraj dano“, to je: Ti nimaš nobene oblasti, nedolžnih obsoditi v smrt, zato se težko pregrešiš, ako me iz strahu pred Judi daš umoriti. „Tisti pa, kateri me je tebi izdal, ima večji greh.“[2])

Iz tega Kristusovega govorjenja je Pilat lahko spoznal, da greši, ako ga obsodi v smrt na križu; zato je na vse strani premišljeval, kako bi ga izpustil. „Judje pa so vpili rekoč: Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj, zakaj vsak, kateri se kralja dela, nasprotuje cesarju.“[3]) Reči so mu hoteli namreč s tem in žugati: Potem te lahko pri cesarju zatožimo, da svoje službe dobro ne opravljaš in ne kaznuješ tistih, ki se puntajo zoper cesarja.

To govorjenje Judov je Pilata zelo prestrašilo in mislil si je: Ako me pri cesarju zatožijo, izgubim službo in vrh tega bom še

[1]) Jan. 19, 5—7. — [2]) Jan. 19, 8—11. — [3]) Jan. 19, 12.

ostro kaznovan. Bolje je tedaj, da Kristus umrje, kakor da jaz izgubim službo. Tak je bil sklep njegov potem, ko je toliko omahoval, in tedaj je bil pripravljen in namenjen, Kristusa obsoditi v smrt. — Pomisli, kristjan, nespametno krivičnost Pilatovo, in kako je Kristusa zaničeval. Pa pomisli zraven tudi to, da jih dandanašnji mnogo posnema Pilata, kateri zavoljo časnega blaga in služeb Kristusa, to je njegove zapovedi in sveto vero zaničujejo, prestopajo ali celo popuščajo.

2. Premišljuj, kako so Jezusu rdeči plašč vzeli in ga oblekli zopet v njegovo obleko.

Ko je Pilat sklenil Jezusa obsoditi, so delali Judje priprave za križanje in hoteli, da se ima Jezus v svoji obleki k sodnemu stolu Gabata, in potem na Kalvarijo peljati, zato da ga bodo vsi lahko spoznali. Zato so mu beriški hlapci najprej vzeli škrlatasti plašč z njegovih pleč, ki ga je na sebi imel od kronanja do sedaj. Ubogi Jezus je tukaj zopet trpel, ker ga je toliko tisoč ljudi popolnoma nagega gledalo. Tako je stal Jezus, ves ranjen, v Pilatovem dvorišču nag in gol, in samo okoli ledij je imel ruto obvezano, in bil je ves krvav.

Potem ko so mu smešni plašč vzeli, oblekli so mu zopet njegova oblačila, ki so bila plašč, zgornja suknja in spodnja. Zgornjo suknjo je bilo lahko obleči, ker je bila menda od spredi odprta. Kako pa so mu spodnjo suknjo oblekli, si razlagavci navadno tako-le mislijo: Ker je bila nesešita in vezena in je imela od zgoraj luknjo za glavo, zato so morali Jezusu trnjevo krono z glave sneti, ker sicer bi ga ne bili mogli obleči. Zato pomisli, pobožna duša, kako muko in bolečino je Jezus tukaj zopet trpel. Poprej so mu bili to krono z debelim in težkim trstom tako globoko na glavo zatolkli, da so se mu trnji zasadili globoko v glavo. Ker so beriči z Jezusom brez usmiljenja ravnali, ko so mu trnjevo krono z glave jemali, se je menda vlomilo več trnjev, ki so ostali v Kristusovi glavi. Kakšna bolečina je bila to za Jezusa! Kako je ubogi Jezus tu vzdihoval in silnih bolečin točil solze! O kristjan, imej vendar usmiljenje s svojim Bogom, ki je iz ljubezni do tebe toliko trpel in prestal!

Ko so mu bili krono vzeli z glave in ga v njegovo oblačilo oblekli, so mu krono zopet postavili na glavo, in mu ponovili zopet bolečine. Ker namreč ni bilo mogoče, da bi se bili trnji zapeli v poprejšnje rane, naredili so mu nove rane, tedaj tudi nove, neizrečene bolečine. Oh, kako se je na vsem životu tresel in se skrčil, ko so mu tolkli na krono, da bi mu trdno na glavi stala, in da ne bi mu

padla z glave, ko bo križ nosil. Njegova sveta glava je gotovo znova trpela take bolečine, da je bilo zopet čudo, da ni ondi beričem v rokah pustil duše. Ali božja vsemogočnost in ljubezni polna želja, za grešni človeški rod obilno zadostiti, ga je krepila in ohranila živega, da je mogel še več trpeti in delati obilno pokoro za naše hudobije.

3. Premišljuj, kako je bil Kristus peljan k sodnemu stolu, kateremu so pravili Gabata.

Da to prigodbo bolje razumeš, vedi, da je bil v Jeruzalemu poseben sodni stol iz samega rezanega kamenja, na visokem mestu pod milim nebom sezidan, kjer so po stari navadi hudodelnike obsojevali v smrt. Ta sodni stol so imenovali Gabata, to je vzvišeno mesto, in je stal stoindeset korakov od Pilatove hiše na polnočni strani. Še dandanes stoji na tistem mestu velik kamenat oblok, enak velikim vratom, in na njem se poznajo še s starimi latinskimi pismenkami vsekane besede: **Toll. Toll. Crucifig.** to je: Proč, proč ž njim! Križaj ga! Drugega se ne more več brati zavoljo velike starosti. — K temu sodnemu stolu je bilo treba peljati Kristusa, da bi bil obsojen v smrt; ta je bila šesta pot, katero je v svojem trpljenju storil, in ki jo sv. Janez[1]) popisuje tako-le: „Pilat tedaj je Jezusa pripeljal in je sedel na sodni stol, na mesto, katero se imenuje litostrotos, hebrejsko pa Gabata.“

Premišljuj tedaj, ljubi bravec, Kristusovo žalostno pot do Gabate. Spredaj je šel eden s trobento, s katero se je navadno trobilo, ko je imel kdo biti obsojen. Za njim je nesel eden tako imenovano krvavo bandero, kakor je bila o takih priložnostih navada. Nato je šel Pilat z veliko slavo in je imel mnogo služabnikov za sabo in zraven sebe. Za njimi so šli beriči in rablji, ki so Marijinega sina Jezusa zvezanega peljali, in nazadnje je šlo brez števila ljudi, ki so hoteli slišati obsodbo.

Veliki duhovni in judovski gospodje so bili tako veseli, da niso vedeli, kaj bi od veselja počeli. In tudi vse ljudstvo, ki je šlo od spredaj in od zadaj, je bilo tako veselo, kakor da bi se jim bila zgodila največja sreča. Ali ubogi Kristus je šel ves žalosten in pobit in se je ves tresel. Kako so pa divji rablji krotko jagnje na tej poti zasramovali, to pustim čitateljem, naj si sami domišljujejo. Zavidni Judje so okoli njega letali in zaničljivo in veselo so mu govorili: Pojdi, pojdi, zapeljivec, sedaj dobiš, kar si zaslužil. Zadosti dolgo si nas slepil; nazadnje te je zadela pravica. — Beriči so tudi brez milosti ž njim ravnali in ga vlačili sem ter tja.

[1]) Jan. 19, 13.

Tako je šel prežalostni Jezus to dokaj bolestno in sramotno pot; peljali so namreč ž njim tudi dva razbojnika, ki sta imela ž njim vred biti obsojena; in kot kralj vseh hudodelnikov je imel na svoji glavi veliko trnjevo krono, v svojih rokah smešno kraljevo palico, to je trst, in okoli vratu težko železno verigo; na vsem svojem životu je bil ves poln ran in krvi.

4. Premišljuj, kako je hotel Pilat, katerega je vest pekla, na sodnem stolu še enkrat skusiti, da bi Kristusa rešil.

Ko je trpeči Jezus prišel do Gabate, se je Pilat vsedel na svoj stol, in njegovi služabniki so okoli njega stali. Jezus pa je stal v sredi med dvema razbojnikoma, ki sta imela biti ž njim vred obsojena v smrt, kakor da bi bil tudi on hudodelnik, in sicer največji med hudodelniki. On je stal v oblasti beriških hlapcev pred krivičnim sodnikom, da bi bil On, sodnik živih in mrtvih, krivično v smrt obsojen. Stal je z zvezanima rokama ves skrčen, in z veliko verigo okoli vratu, kakor so jo po navadi okoli vratu devali takim, ki so imeli biti obsojeni. In zavoljo velikih bolečin in od mraza se je tresel na vsem životu. Njegovo srce v prsih mu je tudi nemirno bilo, ker se je kot človek bal obsodbe v smrt.

Ko ga je tedaj Pilat videl tako revnega stati pred seboj, je imel ž njim usmiljenje in si je sam pri sebi mislil: Oh, ali ima ta ubogi človek tako bridke smrti umreti? Pred Bogom in pred svetom je velika krivica, ako ga obsodim v smrt. — Zato je hotel še enkrat skusiti, ali se ga bodo Judje usmilili. On vstane tedaj s svojega stola, postavi Jezusa na visok štirivoglat kamen, ki je bil ondi, in glasno reče: „Glejte, vaš kralj!“ to je: Poglejte sem in ogledujte prav dobro tega ubogega človeka, katerega tožite, da je hotel postati vaš kralj. Kako more to biti res? Saj nima nobene podobe kralja! In ako bi to tudi res bilo, ali ni že dovolj ponižan, tako da ne bo nikoli več na kaj takega mislil. Pustite mu tedaj življenje in ne terjajte, da ga obsodim v smrt.

Ko so Judje slišali, da išče Pilat zopet Jezusa spustiti, so od jeze malodane zdivjali in so kot obnoreli na ves glas vpili: „Proč, proč ž njim! Križaj ga!“[1]) O satansko in srdito sovraštvo, ki se ne dá nikakor potolažiti! O Jezus, kako ti je bilo pri srcu, ko so taki divji glasovi bili na tvoja ušesa? O žalostna mati Marija, kako globoke rane je tvoje materino srce občutilo, ko si slišala, da tvojega ljubega Sina brez vse milosti terjajo v smrt? O vi ljubi Jezusovi prijatelji, kako globoko je to divje vpitje prebadalo vaša srca, ko

[1]) Jan. 19, 15.

ste slišali kričati: „Križaj ga, križaj ga!“ Zakaj ni Bog takoj hudobno ljudstvo kaznoval? Tega ni pripustila neskončna ljubezen in dobrota božja, katera tudi mene in druge velike grešnike tako dolgo in potrpežljivo prenaša in ne kaznuje po storjenem grehu z naglo smrtjo. „Bog namreč čaka potrpežljivo, zato da nam more milost skazati,“ pravi prerok.[1])

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, katerega so Judje terjali v smrt; hvaljen in češčen bodi za to sedaj in vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te prosim po tvoji čudoviti ljubezni in dobroti, krotkosti in potrpežljivosti, s katero si divje vpitje krvoželjnih Judov poslušal, omeči moje trdo in otrpnjeno srce, da svoje grehe prav obžalujem, se resnično spokorim in svoje življenje stanovitno poboljšam, zato da ne bom nikdar več s trdovratnimi Judi vpil: „Križaj ga“, temveč da z ustmi in s srcem kličem: Jezus živi, Jezus gospoduj, Jezus kraljuj in bodi ljubljen, češčen in hvaljen od mene in od vseh kristjanov vekomaj! Amen.

2. Jezus obsojen v smrt na križu.

»*Njih vpitje je prihajalo čedalje večje. In Pilat je prisodil, da naj bi se dopolnila njih prošnja.*« (Luk. 23, 23. 24.)

1. Premišljuj, kako so Judje Pilatu žugali, da ga pri cesarju zatožijo, ter so Jezusovo kri nad sebe klicali.

Ker se je Pilat dokaj čudil, da Judje tako zdivjano vpijejo, jim pravi: „Ali bom vašega kralja križal? Veliki duhovni so odgovorili: Mi nimamo kralja, razen cesarja.“[2]) Lahko verjamemo, da je drhal tu začela vpiti: Živi cesar; on je naš gospod. Kdor se zoper cesarja vzdiguje, naj umre. — Tega krika in vpitja je bilo toliko, da ni nihče slišati mogel svojega glasu, kakor priča sv. Luka, rekoč: „Oni pa so še terjali z velikim vpitjem; in njih vpitje je prihajalo čedalje večje,“[3]) tako, da se je Pilat bal, da ne bi se Judje spuntali ter njega in njegove vojake pobili. O grozna hudobija Judov, in bolj ko satansko

[1]) Iz. 30, 18. — [2]) Jan. 19, 15. — [3]) Luk. 23, 23.

sovraštvo! Bili so od cesarja s silo premagani in pod težek, skoraj neprenesljiv jarem dejani; in sedaj, ko jim je Bog tako zvestega duhovskega kralja in odrešenika poslal, da bi jim bil njih težki jarem po spolnovanju njegovega nauka olajšal, hočejo raji pod težkim jarmom cesarja in hudiča ostati, kakor da bi tega svojega tako krotkega kralja spodobno sprejeli. Toliko je bilo njih sovraštvo do Kristusa, in tako zelo jih je žejalo po njegovi krvi in po njegovi smrti. — Ko je tedaj Pilat videl, da nič ne opravi, in da so Judje vedno bolj nepokojni, je sklenil, to nedolžno kri položiti na nje. Vzame tedaj vode po judovski ali domači navadi, si roke umije vpričo vsega ljudstva in reče: „Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnega, vi glejte.“ Vse ljudstvo je odgovorilo in reklo: „Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke.“[1]) In zavoljo teh besed je judovsko ljudstvo od Boga prekleto do današnjega dne, tako da njih veliko kazen te nedolžno prelite krvi tukaj časno in tamkaj večno trpi. — Ti pa, o kristjan, želi in prosi s skesanim srcem:

O Jezus, tvoja kri naj pride na-me, da me mojih grehov umije, me posveti in zveliča.

2. Premišljuj, kako je Pilat Kristusa obsodil v smrt na križu.

Ko je Pilat videl, da ne more nič opraviti, je hotel nemirno ljudstvo potolažiti in Kristusa v smrt obsoditi. Ukaže tedaj po rimski navadi trobentati, da bi vsi utihnili. Potem se vsede Pilat na svoj sodni stol in govori obsodbo v smrt s temi ali enakimi besedami: Mi, Poncij Pilat, sodnik in deželni poglavar v Jeruzalemu za najmogočnejšega cesarja Tiberija. Ker je bil Jezus iz Nazareta od velikih dnhovnov in od vsega judovskega ljudstva zatožen, da se je, akoravno od nizkih, ubogih starišev rojen, delal judovskega kralja in še celo Sinu božjega; kakor tudi, da je ljudi hujskal, naj bi se spuntali in cesarju ne plačevali davkov; in da je delal več enakih hudobij: tedaj smo po svoji dolžnosti vse to natanko preiskovali in našli, da je res tako. Zato ukazujemo, da se ima Jezus iz Nazareta zavoljo teh hudodelstev brez usmiljenja in milosti živ in nag pribiti na križ in med dvema razbojnikoma križati. V spričbo te neprekliclјive obsodbe razlomimo sodno palico nad njim in izrečemo, da je obsojen v smrt. — Nato je Pilat zlomil palico in ukazal s trobento trobiti.

O krivična obsodba! On, katerega so njegovi najhujši sovražniki poprej brez vsega greha našli, ko jih je vprašal: Kdo izmed vas me zamore greha obdolžiti, se sedaj v smrt obsojuje kot hudodelnik,

[1]) Mat. 27, 24. 25.

pravični je za grešnika spoznan, nedolžni je za hudodelca oklican, sodnik živih in mrtvih je od krivičnega sodnika obsojen v sramotno smrt na križu. Kristjan, pomisli, kako strašna se je zdela ta obsodba tvojemu Odrešeniku. Vsa njegova človeška narava se je zgrozila nad tem, njegovi bolni udje so se stresli, njegovo slabo srce mu je od groze bilo močnejše, globoko je vzdihnil in svojemu nebeškemu Očetu govoril: Oče, glej, kako sem nedolžen obsojen v smrt. O ljubi Oče, jaz sprejmem od Pilata, ali da bolje rečem, od tebe obsodbo radovoljno in v pokoro za grehe vsega sveta, in ti darujem svojo revo in nadlogo, in vse, kar trpim, da po meni ubogi grešniki zadobijo milostno sodbo.

Oh, najdobrotljivejši Jezus, daj, da se ta tvoja prošnja uresniči tudi nad mano ubogim grešnikom.

3. Premišljuj Marijino srčno žalost zavoljo te strašne obsodbe.

Pridite sem, o materina srca, in premišljujte, kaj je ljubezni polno Marijino srce občutilo, ko je strašno obsodbo svojega Sina do besede slišala. Oh, kdo more reči, kakšna žalost je prešinila njeno sveto dušo, ko je slišala, kako je Pilat njenega ubogega Sina obsodil? Ko je Pilat začel obsodbo izrekovati, so se začeli vsi njeni udje tresti; in kolikor besed je šlo iz njegovih ust, toliko ran je dobilo njeno materino srce. Ko je pa rekel, da se ima Jezus iz Nazareta nag in živ za roke in za noge pribiti na križ, jo je tak strah pretresel, da je vzdihnila iz srca in žalosti obnemogla. Ko se je zopet zavedla, je svoje oči proti nebu obrnila in bridko jokaje tožila svojo žalost nebeškemu Očetu. Potem je svoje objokane oči obrnila k obsojenemu Sinu ter je videla in spoznala, kako je njegovo srce zaradi te strašne obsodbe vse pobito. Kakšne bolečine je čutilo njeno materino srce? Nihče ne more njene srčne žalosti popisati ali dopovedati, toda vsemogočna roka božja je njeno slabo srce krepila in jo živo ohranila, da ji je bilo mogoče prisostvovati Jezusovemu trpljenju do konca, da si je tako več zaslužila.

Ko je Marija videla, kako je Pilat po izrečeni obsodbi nad njenim Sinom zlomil palico, se ji je zdelo, da je Pilat tudi njeno srce na dvoje prelomil ali raztrgal. Zato je nastala zopet taka bolečina v njenem deviškem srcu, da se je težko premagala, da ni zavpila na glas, ter je začela vzdihovati in tožiti: O moj Sin Jezus, o Jezus, preljubi moj Sin; tedaj si obsojen v smrt, ti edino upanje mojega življenja!

Tako je tožila žalostna Mati in ž njo sv. Magdalena in je plakala s sv. Janezom in z vsemi Kristusovimi prijatelji nad krivično

obsodbo svojega Sina in našega Odrešenika. Zato žaluj s prežalostno tovarišijo tudi ti, moj kristjan, toži nad to strašno obsodbo in tolaži žalostno Mater s srčnim sočutjem in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil za nas v smrt obsojen, zato bodi češčen vekomaj! Amen.

1. O Jezus, ti nedolžno Jagnje božje, jaz te prosim po tvoji nedolžnosti, od katere je tudi Poncij Pilat očitno pričal, ko si je umil roke, rekoč: Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnega. Omij, o moj nedolžni Zveličar, omij me s svojo drago in močno krvjo, očisti me mojih grehov, stori me pravičnega in nedolžnega, posveti in zveličaj me po svoji nedolžni krvi, po svojih neskončnih zaslugah, in po svoji veliki dobroti. Amen.

2. O Jezus, ti sodnik vseh živih in mrtvih, vseh pravičnih in nepravičnih, jaz te spominjam na veliko ljubezen in dobroto, s katero si se v svojem življenju na zemlji dal soditi, in obsoditi v sramotno smrt na križu. Jaz te prosim po tvoji takratni stiski in strahu, dodeli mi, da sodbe ljudi zaničujem in drugih krivo ne sodim, temveč da se svoje sodbe bojim, ter tako od tebe zadobim milostljivo sodbo po tvojem neizmernem usmiljenju. Amen.

3. O Marija, jaz te spominjam na žalost, katero si čutila, ko si slišala Poncija Pilata izreči krivično obsodbo nad tvojim ljubim Sinom. Jaz te prosim, zadobi mi od svojega Sina Jezusa milost, tako živeti, da pri njem dosežem milostljivo sodbo. Amen.

3. Kristusu naložijo težki križ na rame.

»*Na njegovi rami je poglavarstvo.*«
(Iz. 9, 6.)

1. Premišljuj, kako neusmiljeno so ravnali z obsojenim Jezusom Judje in neverniki, vojaki in beriški hlapci in mu niso dali ne mirú, ne pokoja.

Potem, ko je bila smrtna obsodba nad Kristusom izrečena in prebrana, so bili Judje tako veseli, kakor da bi se jim bila prigodila največja sreča na svetu. Da ne bi Pilat svoje sodbe preklical, se

niso prav nič mudili, temveč so skrbeli, da je bilo kmalu vse gotovo, kar je bilo za križanje potrebno. Takoj, ko so ga bili ujeli, so dali tesarjem napraviti križ. Sedaj so poskrbeli še za žreblje, vrvi, kladiva, svedre, klešče, lestvice, droge in vse, karkoli je bilo h križanju potrebno. Z eno besedo: oni niso marali ne za trud in delo, ne za denar in stroške, samo da je njih zoprnik bil kmalu na križ pribit. Tako so Jezusa sovražili.

Beriški hlapci so Jezusa zgrabili in naglo po stopnicah doli peljali. Takrat je bila navada, da so hudodelnikom, ki so bili obsojeni v smrt, dajali vina piti, da so lažje prenašali muke in trpljenje. Dvema razbojnikoma, ki sta imela z Jezusom vred biti ven peljana, so tudi res dali vina, ali ubogemu, zdelanemu in oslabelemu Jezusu ni nobeden privoščil takega okrepčanja. Videl je, kako dvema razbojnikoma dovolj vina dajejo; ali ni ga bilo, da bi se bil Jezusa usmilil.

Gotovo so tudi beriški hlapci z razbojnikoma pili, ker so jim menda Judje dali dovolj vina, da so postali bolj predrzni, in da so s Kristusom bolj neusmiljeno ravnali. Zato so se s Kristusom šalili, so mu večkrat napivali, dali pa mu niso nič. Tedaj je Jezus lahko s psalmistom tožil: „V postu sem se zagrnil, pa mi je bilo v sramoto. Zoper mene govoré, ki sedé ob vratih, in črez mene so popevali, ki pijó vino. Jaz pa molim k tebi, o Gospod.“[1])

2. Premišljuj, kako so rablji Jezusa neusmiljeno povezali z vrvmi in z verigami.

Navada je bila pri Judih in poganih, da so hudodelnike z vrvmi in verigami močno povezali in tako peljali v smrt, da jim niso ušli. Ali čim tesneje so Jezusu volneno obleko sred života in na ramah povezali, tem večje bolečine je čutil na svojem ranjenem telesu. Volna namreč ni dobra za rane, ker vnema in dela torej večje bolečine. Kadar ima tedaj kdo kako rano, mu jo ne povežejo z volnenimi, ampak z lanenimi rutami. Pomisli tedaj, kako je volnena obleka Jezusu delala nove bolečine, ko mu je bila tako tesno povezana; rane so ga začele zopet boleti, skeleti in se mu vnemati. To je bilo njegovo raševino oblačilo, nad katerim toži v zgoraj omenjenem psalmu, rekoč: „Za svojo obleko sem del raševino, pa sem jim bil v pregovor;“[2]) ker mu je na njegovem ranjenem životu delalo veliko večje bolečine, kakor debela, raševina obleka, katero kdo nosi na svojem telesu. O, kako velike bolečine je Jezus takrat trpel! Tolaži se s tem, ubogi človek, če imaš kdaj rano, in ne moreš imeti vsega, kar ti je za celjenje potrebno. Misli takrat na svojega ranjenega

[1]) Ps. 68, 11—14. — [2]) Ps. 68, 12.

Zveličarja, ki ni imel najmanjše lanene rutice, da bi jo bil položil na svoje rane. Domišljuj si, da ti tvoj Odrešenik govori takó-le:

Moj sin, poglej, kako hudo z mano delajo. Oh, pomisli na mojo neugodno spokorno obleko. Poprej sem imel smešni škrlatasti plašč in sem moral skoro na pol nag hoditi, sedaj so mi mojo volneno suknjo prav tesno privezali k životu, tako da sem od tega čutil hude bolečine. Oh, pomisli, kako sem trpel lakoto, posebno pa hudo žejo. Kapljice vode mi niso dali, še manj pa vina, da bi si bil suh jezik omočil; ne kapljice balzama, da bi ga vlil na svoje rane; niti četrtinke ure mi niso dali miru, da bi si bil malo počil; najmanjše, meni potrebne reči mi niso dali, in jaz sem bil vendar potrpežljiv in nisem nobenemu ničesar potožil. Ti pa, če imaš le prst otekel, vedno tožiš in nočeš nič trpeti. Ali se pravi to, moj zgled posnemati? Ali se pravi to, moje bridko trpljenje z zvesto ljubeznijo vračati?

3. Premišljuj, kako so Jezusu dejali težki križ na rame.

Ko je bil ubogi Jezus oblečen v svoja oblačila, s trnjevo krono na glavi in okoli svojega života in ram z vrvmi povezan, so ga beriški hlapci od Gabate nazaj proti Pilatovi hiši peljali šestindvajset korakov na trg, so težki križ prinesli in ga vrgli pred njegove noge. Križ je bil, kakor vsi učijo, velik, debel, dolg in težek. Dolg je bil petnajst črevljev, povprečni tram pa osem črevljev. Križ je bil narejen iz debelega, močnega lesa, da je mogel nositi človeka, nesel pa ga je en človek težko. Iz kakšnega lesa pa je bil križ, niso vsi ene misli. Nekateri pravijo, da je bil iz oljčnega lesa, drugi pa pravijo iz hrastovega. Naj bo pa karkoli, to je gotovo, da je bil težek les, tako da ga je močan mož imel dosti nositi.

Ko je Kristus ta težki križ zagledal, oh, kako se je njegova človeška narava zavzela! Groza mu je ves život spreletela; toda iz velike ljubezni do našega zveličanja je vendar pred križem pokleknil, svojo glavo do tal priklonil in križ pozdravil z objokanimi očmi, rekoč: Pozdravljen mi bodi, o dolgo zaželeni križ, ti si postelja, na kateri bo moje bolno telo počivalo. Tebe sem vedno želel in po tebi sem hrepenel kot po svojem oltarju in po svoji klavnici; tebe sem iskal in ljubil kot kraljevo palico svojega kraljestva in ključ do raja. O ljubi križ, ker si od ljudi zaničevan, te jaz radovoljno sprejmem in hočem na tebi živeti in umreti. — Pomisli, kristjan, kako ganljivo je bilo videti, ko je ljubeznivi Jezus neprijetni križ tako prijazno pozdravil, ljubeznivo poljubil in s svojimi solzami tako obilno omočil in posvetil. Komu ne bi solze stopile v oči, če to prav premisli? Gotovo je bilo več pričujočih pri tem žalostnem pogledu omečenih in ganjenih, da se jim je obsojeni Jezus usmilil v srce.

Ko je Kristus svoj križ tako prijazno pozdravljal, je bilo pričujočih več tisoč angelov, kateri bi bili radi sveti križ namesto Jezusa nosili. Toda velika ljubezen Jezusova do našega zveličanja tega ni pripustila, temveč on je hotel svoj križ sam nositi. Ker ni bil nobeden izmed rabljev tako usmiljen, da bi bil križ vzdignil in ga Jezusu položil na rame, je menda Kristus sam svoje ranjene roke stegnil in z veliko težavo križ na svoje rame vzdignil in potrpežljivo ga začel nositi, med tem ko je sam pri sebi govoril: Pridi sem, o zaželeni križ, ti mi boš moj meč in moje zmagovalno bandero, s katerim bom svoje sovražnike premagal; moj ključ, s katerim bom vernim odprl nebesa, in moj oltar, na katerem se dam zaklati in darovati v spravno daritev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je s križem vse naše grehe na-se vzel, zato bodi češčen sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Odrešenik, hvala ti, da si zavoljo našega zveličanja svoj križ in vse naše grehe in dolge vzel na-se in nosil na svojih ramah. Dodeli nam, te prosimo, po svetem križu, katerega si za nas nosil, da svoj vsakdanji križ radovoljno sprejmemo, potrpežljivo nosimo, in na križevem potu zvesto za tabo hodimo do Kalvarije, ali do groba, ter da nam tvoj sveti križ odpre vrata v vesela nebesa. Amen.

4. Kako je Kristus svoj križ nosil.

»In je svoj križ nosil, in ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mrtvaških glav.«
(Jan. 19, 17.)

1. Premišljuj žalostno Kristusovo hojo s križem na ramah.

Bili so takrat velikonočni prazniki, ko so po božji postavi vsi moški iz cele judovske dežele morali priti v Jeruzalem, ako niso bili postavno zadržani. In akoravno žen in otrok ta postava ni zadevala, vendar je tudi njih veliko prihajalo k praznikom. Še celo izmed nevernikov jih je mnogo dohajalo v Jeruzalem, in sv. Janez omenja take tudi v svojem evangeliju. Nekatera leta se je nad dvajset tisoč ljudi zbralo v Jeruzalemu. Še celo to trdé učeni možje, da je bilo vsako leto v Jeruzalemu na Veliko noč okoli dva milijona ljudi.

— Ker so tedaj po vsem mestu govorili, da bodo velikega preroka iz Nazareta, čudodelnega in slavnega moža, križali, so vsi pritekli, da bi bili pričujoči. Kolikor je veljavnejši in slavnejši človek, ki ga peljejo v smrt, toliko več ljudi se navadno snide. Vsak je hotel prvi biti, da prav dobro vidi kralja hudodelnikov, kakor so ga imenovali.

Pridi zato tudi ti, kristjan, in poglej, v kakšnem redu so šli na morišče. Bandernik s trobento je korakal od spredaj, in takoj za tem so šli Pilatovi vojaki v orožju. Za njimi so šli rablji po vrsti in so nosili orodje, ki je bilo pri križanju potrebno. Eden je nesel lestvico, drugi pa sveder, drugi vrvi, kladiva, klešče in žreblje itd.; eden je nesel vrč vina, ki je bilo z miro zmešano, kakor so ga dajali piti hudodelnikom, preden so jih križali; drugi je imel posodo z jesihom in hisopom. Potem sta šla dva razbojnika, naga in zvezana, in dva beriška hlapca, ki sta ju peljala; nazadnje je prišel ubogi, žalostni Jezus s križem na rami in štirje izmed beriških hlapcev ž njim, ki so bili po vojaško opravljeni, katere zaradi tega evangelisti tudi vojake imenujejo. Eden je stopal pred Jezusom in ga je za vrv peljal, s katero je bil Jezus okoli života zvezan; dva sta stopala na straneh in ga držala za vrvi, s katerima je bil privezan za rame; eden pa je stopal za njim z drogom v roki, s katerim je Jezusa tepel in naganjal, naj stopa hitreje. Za Kristusom so jezdarili veliki duhovni, farizeji, pismarji in starejšine in nazadnje je sledilo vse polno ljudi, kateri so hoteli križanje gledati. Oh, kristjan, bodi tudi ti eden izmed gledavcev, toda izmed spokornih in pobožnih.

2. Premišljuj, kako so Jezusa zasramovali, ko je nosil križ.

Ko je bil David prisiljen pobegniti iz Jeruzalema, mu je govoril hudobni Semej: „Pojdi, pojdi mož krvi, Belijalov mož! Glej, sedaj te stiska tvoje lastno hudo, ker si mož krvi.“[1]) Tako so govorili tudi veliki duhovni Kristusu, ki so se veselili, ko so videli Jezusa s križem iti. Rekli so mu: Pojdi, pojdi, ti Belijalov mož, ti zapeljivec ljudi! Sedaj se ti prav godi, kakor si zaslužil, saj bi imel že zdavna biti pribit na križ. Ti si nas večkrat pred ljudmi zasramoval; sedaj ti to povrnemo. — Z velikimi duhovni je tudi ljudstvo zasramovalo Jezusa.

Tisti, ki so bili na cvetno nedeljo vpili: „Češčen bodi On, ki pride v imenu Gospodovem!“ so sedaj skoro vsi govorili: Preklet bodi, ki je prišel v satanovem imenu; to je: on je le prišel, da bi nas bil zapeljal in pogubil. Oj, kako so te in enake grde besede in

[1]) II. Kralj. 16, 7.

kletvine ubogega Jezusa bolele, ki je videl, da ga skoraj vsi ljudje vrh vseh bolečin, ki jih trpi, še preklinjajo.

Ker so veliki duhovni jezdarili takoj za Kristusom, so bili beriški hlapci bolj predrzni, da so z Jezusom bolj neusmiljeno ravnali, ker so vedeli, da ti gospodje to radi vidijo. Menda so tem hlapcem tudi večkrat rekli: Dajte ga, tolčite ga, saj zasluži. In to je bilo njih največje veselje, da so videli Jezusa trpeti. O njih je že prerok Jeremija v svojih žalostnih pesmih prerokoval, rekoč: „Nad tabo odpirajo svoja usta vsi tvoji sovražniki, žvižgajo in z zobmi škripljejo, rekoč: Požrimo ga, glej, to je tisti dan, ki smo ga čakali; doživeli in videli smo ga.“[1])

Iz tega lahko spoznaš, kako se je Jezusu godilo na križevem potu. Vsa poredna drhal iz mesta se je zbrala, okoli Kristusa letala, mu govorila vsakovrstne zaničljive besede, ga zasmehovala ter ga s kamenjem, prahom in blatom ometela; še celo kak kamen so mu nastavljali na pot, da bi se spodtaknil in padel. — Tako so vsi zaničevali, zasramovali in žalili kralja časti in slave.

3. Premišljuj, kako so Jezusa bili, ko je nosil križ.

S samimi besedami hudobneži še niso bili zadovoljni, temveč, ko so videli, da Jezus za vse to nič ne mara in se kar nič ne jezi, jih je to dokaj jezilo, zato so ga hoteli tolči in nagajati mu. Tega morebiti kdo ne bi verjel, ker navadno ljudi, kateri so obsojeni v smrt, v miru ven peljejo; zato hočemo tu sem postaviti, kar je Marija, Mati božja, sama povedala sv. Brigiti: „Ko je moj Sin s težkim križem na ramah šel na mesto, kjer je imel umreti, so ga nekateri tolkli na vrat, drugi v obraz, in sicer tako močno, da, akoravno nisem videla, sem vendar udarce slišala.“ O neslišana grozovitost in trinoštvo, kakor se le pri divjakih nahaja! Ubogi Kristus je bil že tako bolan, in vendar grozovitneži niso imeli ž njim usmiljenja, temveč so ga tako neusmiljeno tolkli, da so se udarci daleč okoli slišali.

Pa tudi z dreganjem in tolčenjem niso bili zadovoljni, kakor popisuje sv. Bernard po tem, kar je iz Marijinih ust slišal: „Ko je bil Kristus na Pilatovo povelje s pred hodečim klicarjem, noseč sam svoj križ, k smrti peljan, se je zbralo veliko ljudi, ki so za njim hodili; eni so jokali, drugi pa so ga zasramovali in ometavali z blatom in drugimi nesnagami.“ O najdobrotljivejši Jezus, kako ti je bilo vendar mogoče, tako grdo zasramovanje trpeti in tako trpljenje prenašati. Kako umazano je bilo tvoje oblačilo, in kako izpremenjen tvoj obraz! Pa tudi od beriških hlapcev, ki so ga peljali, je Jezus

[1]) Žal. pes. 2, 16.

imel veliko prestati. Njim so namreč Judje dali denarja, in zaukazano jim je bilo, da nimajo imeti usmiljenja s Kristusom, temveč da naj mu le nagajajo. Kdo ne vé, kaj vse denar premore? Tedaj so beriški hlapci s Kristusom ravnali tako neusmiljeno, kakor jim je le bilo mogoče; tedaj so ga za vrvi vlačili, naj bi hitreje stopal; drugi pa so ga z vrvmi vlačili nazaj. In kar so si mogli umisliti, vse so z Jezusom delali, da bi le Judom dopadli. Zato jih je David, ki je Jezusovo trpljenje v preroškem duhu popisal, imenoval „nemirna teleta, debele junce, rjoveče leve, grizoče pse, trumo hudobnih,“[1]) ker so nedolžnega Jezusa, dokler je bil v njih rokah, ne človeško, ampak trinoško kot neumno živino mučili in trpinčili. Tolki so ga s palicami, z vrvmi so ga vlačili, z drogovi so ga dregali, vlačili so ga za lase, trgali so ga za oblačilo in vse so mu delali, karkoli so si mogli umisliti. Pomisli to dobro, pobožni kristjan, imej usmiljenje s svojim Zveličarjem in potrpežljivo nosi za njim svoj križ.

4. Premišljuj Kristusovo revo in stisko na križevem potu. Pot, po kateri mu je bilo iti od Pilatove hiše skozi mesto do gore Kalvarije, je bila dolga pol ure. Naš Odrešenik pa je hodil celo uro, ker je bil truden in zdelan. Preden je križ prijel, je bil že tako bolan in zdelan, da bi bil tudi brez križa težko prišel na goro Kalvarijo. Ker so bile namreč njegove svete noge od mnogih udarcev otekle, čutil je vsakokrat nove bolečine, ko je storil stopinjo. Tedaj si lahko misliš, da je kakor človek, ki ima otekle ali ranjene noge, stopal tako previdno in mehko, kakor je le mogel. Ker je imel pa nositi težki križ, ni mogel več mehko stopati, ker ga je težka butara silila delati krepke stopinje. Ker je kamenati tlak bil neraven, je marsikaterikrat krivo stopinjo storil, kar ga je zabolelo tako, da mu je po vsem životu zašumelo in da je milo vzdihnil k svojemu nebeškemu Očetu.

Od začetka, ko je začel križ nositi, je morebiti še po koncu šel. Ko je pa storil nekoliko stopinj, mu je bil križ že tako težek, in ga je tako tiščal na rame, da je moral skrivljen hoditi. In čim dalje je hodil, tem težje mu je bilo breme, in tem bolj se je pod križem pripogibal.

Jezus je bil tudi bos, zato se je bil tudi kakšenkrat ob kamen udaril, da mu je tekla kri. In ker ga je zavoljo vednega gibanja križa in njegovega života volnena obleka vedno drgala, so se tudi njegove že zalepljene in zaprte rane zopet odprle ter je iz njih tekla kri; kjer je tedaj Jezus šel, so se za njim poznale krvave stopinje. In to kri, ki je ena sama kapljica od nje več vredna, kakor vse zlato vsega sveta, so hudobni ljudje z nogami teptali in skrunili.

[1]) Ps. 21, 13—17.

Potem je bil križ silno dolg in težek, in poprečno bruno mu je segalo spredaj daleč črez kolena doli, tako da je večkrat s svojimi koleni nanj zadel. Kako ga je to bolelo, si vsak lahko sam misli. Saj vemo dobro, kako zeló boli, kadar se udarimo na kost, ali na koleno. Oh, koliko bolečin mu je to delalo, ker se je večkrat tako udaril, posebno ker je bil že poprej pobit na kolenih! Potem pa je bilo srednje deblo križa tako dolgo, da ga je moral vlačiti za sabo po tleh. Tedaj se je zgodilo, da se mu je križ vedno gori in doli pomikal, in mu tako na njegovih ranjenih ramah delal neizrečene bolečine. Kolikorkrat ga je črez kamen ali kaj takega vlekel, mu je padel z vso močjo na rame in ga dregnil na trnjevo krono.

Njegova suknja je bila globoko vtisnjena v rane, in ramna kost in pa pleča so od teže veliko trpela. Tedaj zavoljo vednega tresenja težkega križa so se zopet poprejšnje rane na ramah, plečih in hrbtu vedno ponavljale in s tiščanjem in drgnjenjem volnene obleke razširjale. Tako se je iz več malih ran naredila ena sama, velika rana, ker se je koža odrgnila, tako da je Jezus imel bolečino za bolečino. Oh, kako nezapopadljivo velike so bile bolečine, ki jih je moj preljubeznivi Jezus trpel na križevem potu!

K vsemu temu se je pridružilo pa še drugo, novo trpljenje. Ker je bila namreč trnjeva krona tako gosta in široka, da je segala črez rame, zato je bila Kristusu dokaj na poti, da ni mogel križa prav na rame vzeti, temveč ga je moral vedno držati na koncu rame; zato mu je križ padal z rame doli na roko. Bolni in oslabeli Jezus je imel tedaj vedno opraviti, da si je križ zopet na ramo spravil, kar ga je tako utrudilo, da je izgubil vso moč, in da mu je pot obilno tekel po vsem životu. Tako je hodil Jezus omahovaje, vzdihovaje in plakaje s svojim sramotnim križem na mesto mrtvaških glav; nikogar ni bilo, da bi se ga bil v tej veliki revi usmilil. Usmili se ga vsaj ti, pobožni kristjan, in tolaži ga s spokornim sočutjem.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je za nas težki križ nosil! Češčen in hvaljen bodi za to sedaj in vekomaj! Amen.

O Jezus, ki nosiš težki križ, čast in hvala ti bodi za to sedmo pot v tvojem bridkem trpljenju. Mi častimo ta tvoj križev pot, poljubujemo pobožno vse tvoje krvave stopinje in te pohlevno prosimo, da nam vse naše grešne

poti odpustiš ter svojo božjo milost dodeliš, zato da vprihodnje ostanemo na poti križa in pokore, zvesto za tabo hodimo in tako enkrat s tabo pridemo v večno življenje. Amen.

5. Jezus pade prvič in drugič pod križem.

»*Gospod je nanj naložil nas vseh pregrehe.*«

1. Premišljuj, kako je Jezus padel prvič s križem.

Ko je prišel stoinšestdeset korakov daleč, in ga je teža križa in težavna pot vsega zdelala, je na voglu velike ulice prvič padel s križem tako močno, da se mu je kri vlila iz ust in iz nosa. Tu je tedaj trpeči Jezus s svojo trnjevo krono ves reven ležal na tleh, bil je od omedlevice ves bled v obrazu; tak je bil, da bi se ga bilo usmililo trdo kamenje. Bil je namreč tako brez moči, tako oslabel, tako poln bolečin, da bi se sam od sebe ne bil več vzdignil od tal. Zato je svoje krvave oči obračal k beričem, da bi se ga usmilili in mu pomagali. Ali oni niso poznali nobene milosti. Sv. Bernard namreč pravi: „Tvoj Odrešenik, o človek, je padel pod težo tvojih grehov; ali kdo ga je vzdignil? Ležal je na zemlji in je pod težo skoraj skoprnel, vendar so ga beriški hlapci še becali; ni ga bilo, da bi se ga bil usmilil. Toda ljubezen dala mu je moči in mu je zopet pomagala na noge ter ga je gnala, da bi šel naprej in umrl za naše zveličanje.“

Tu poglej, pobožna duša, kako neusmiljeni so bili krvoželjni mučitelji. Niti trenutka niso dali bolnemu Jezusu, da bi bil počival, temveč so ga naglo zopet z vrvmi vzdignili s tal; tolkli so ga s koli in z nogami suvali tako nemilostljivo, kakor da ne bi bil človek, ampak neumna žival. Pomisli, kristjan, ta bolestni padec in kako je Kristus vzdihoval in točil solze. Saj kadar zdrav in močen človek težko pade, težko zopet na noge vstane, ker se je močno udaril; kako pa je bolelo na smrt bolnega Jezusa, ko je tako težko padel, in oh, kako težko mu je bilo, zopet vstati! Vendar je potrpežljivo klavno jagnje storilo, kar je moglo; ljubezen do našega zveličanja mu je podelila novih moči, ter je zopet na noge vstal, težki križ zopet na svoje ranjene rame vzel in je hitro, kolikor mu je njegova slabost dopuščala, šel na križevem potu naprej. Oh, ali se nam naše trdo srce ne omeči, ko to prav premislimo in si Jezusovo gorečo ljubezen do našega zveličanja vtisnemo globoko v srce?

2. Premišljuj, kako Kristus, noseč svoj težki križ, sreča svojo ljubo Mater.

Da je ta prigodba resnična, izpričujejo mnogi stari pisatelji in izpričuje cerkev, katero je sv. Helena sezidala v čast te skrivnosti, in akoravno so jo Turki podrli, vendar še sedaj tisto mesto imenujejo „sv. Marija v omedlevici“. Tako častijo tudi kamen, na katerem je Marija omedlela, ki je bil potem prenesen na goro Sion v cerkev sv. poslednje večerje. Kamen pa, na katerega je bil Kristus padel, je vzidan na sodnem stolu Gabata. Tedaj premišljuj to prigodbo.

Ko je bil nedolžni Jezus od boječega Pilata obsojen v smrt na križu, in je žalostna Mati božja videla, da vse ljudstvo peš in jezdé ven teče, se je bala, da ne bi mogla več k svojemu ljubemu sinu blizu zavoljo neštevilne množice ljudi. Zato je sv. Janez žalostno Mater po krajši poti peljal na pripravno mesto, stosedeminšestdeset korakov od Pilatove hiše, kjer je imel Jezus mimo iti. Tukaj je Marija čakala s tako težavo in žalostjo na našega Odrešenika, da je mogla govoriti s pošteno in čisto Suzano: „V stiskah sem od vseh strani,“[1]) tako da ne vem, kaj mi je storiti. Ali je hotela proč iti, da ne bi videla trpljenja svojega Sina? Pa materina ljubezen ji tega ni dopustila. Ali je pa hotela ondi ostati in gledati svojega Sina trpeti? Pa to je bilo strašno. Vendar pa je hotela svojega Sina tukaj počakati in s svojo pričujočnostjo izkazati mu svojo materino ljubezen. Zares, to je bil moški sklep, moška stanovitnost! Oh, kaj je tukaj prestala uboga, žalostna Mati, ki je svojega Sina tisočkrat bolj ljubila, kakor moreš ti ljubiti svoje stariše! Žreblji goreče ljubezni so jo ondi na mesto pribili in nazaj držali, ker sicer ne bi bila mogla ondi ostati, ne bi bila tiste žalosti prestala.

Med tem je šlo mimo ljudstvo, ki je trumoma hitelo naprej, da bi si poiskalo pri križanju pripravno mesto. Od teh je imela žalostna Mati veliko prestati, ker je slišala, kako zaničljivo govorijo o njenem nedolžnem Sinu. Ko se je pa tisti približal, ki je trobental, oh, kako so ti glasovi prebadali Marijino srce, ker je vedela, da to trobentanje oznanuje smrt njenemu Edinorojencu. Pa še bolj je postajalo žalostno njeno srce, ko je videla mimo nesti orodje, ki je bilo potrebno h križanju; posebno ko je tisti, ki je nosil žreblje, kakor nekateri pravijo, žreblje žalostni Materi pokazal in rekel: „Glejte, s temi žreblji ima zapeljivec ljudi danes biti na križ pribit.“ Oh, kako globoke rane so ti žreblji žalostni Materi vsekali!

---

[1]) Dan. 13, 22.

Oče nebeški, po Jezusovih in Marijinih bolečinah prebodi s temi žreblji moje srce in moje meso, ter rani mojo dušo s svojim božjim strahom in s svojo sveto ljubeznijo.

3. Premišljuj, kako Jezus drugič pade s križem.

Ko je Marija s sv. Janezom in s svetimi ženami nekaj časa čakala na prihod Jezusov, so prišli nazadnje rablji in beriči, ki so nedolžno jagnje kot razbojnika zvezano peljali v klavnico. Marija ni še do te ure nikoli videla križa, pa tudi se ni nikoli slišalo, da bi bil obsojenec sam nesel svoj križ. Videla je tedaj, da je njen Sin v največjo sramoto obsojen, da mora, akoravno ves truden in zdelan in na vsem svojem životu ranjen in razmesarjen, vendar sam nositi svoj težki križ, ter da je v smrt bolan, od bolečin in truda ves skrčen hodil, ves se tresel, se potil in kri iz svojih ran prelival, in da je bil bolj mrtev ko živ. Pa ni mogla od začetka videti svojemu Sinu v obličje; Jezus namreč je hodil ves skrčen, in trnjeva krona mu je globoko segala črez čelo. Tudi je bil tako poln pljunkov in krvi, da je komaj mogel svoje oči odpreti. Ko je pa prišel do mesta, kjer je stala njegova ljuba Mati, in je vedel, kako ga želi v obličje pogledati, se je vzdignil s križem po koncu in milo pogledal svojo Mater. Ta žalostni pogled je njeno materino srce prebodel z globoko, smrtno rano, da bi bila gotovo umrla, ako ne bi je bil vsemogočni Bog žive ohranil.

Kaj je pa Marija storila, ko je njen Sin ondi s križem šel mimo? O neizrečena ljubezen in čudovita stanovitnost! Prežalostna mati je bila bolj mrtva ko živa, vendar pa je bila njena ljubezen tako močna, da ni nobenkrat najmanjše nepotrpežljivosti kazala, temveč se popolnoma vdala volji božji. Kakor se je njen preljubi Sin nebeškemu Očetu sam daroval v živo daritev za zveličanje ljudi, tako je darovala tudi najdobrotljivejša Devica kot prava hči in posnemovavka Abrahamova svojega Izaka ali najljubšega sina za človeško zveličanje. Raji je videla, da ostane sama brez vse tolažbe, kakor da bi se bila človeškemu odrešenju postavila na pot. Vendar ni mogla svoje vroče ljubezni do svojega Sina popolnoma v svojem srcu skriti, temveč, ko ji je Jezus bil blizu, zažene se med beriče, da bi ga objela, rekoč: Oh, preljubi moj Sin! In Jezus vzdihne: O Marija, ljuba Mati! Te same besede sta izgovorila, pri tem je Marija obnemogla in se zgrudila na tla, pa tudi Jezus je s križem padel na tla, ker so ga beriči silno vlačili in silili naprej ter zavoljo te zamude kleli.

4. Premišljuj, kako je Marija čutila Kristusovo trpljenje.

Ko se je Marija po kratki omedlevici zopet zavedela, kaj meniš, da je mislila, delala in govorila? Presilne žalosti ni mogla Marija niti besedice izpregovoriti, temveč je le v svojem srcu vzdihovala: O moj sin Jezus! O Jezus, moj sin! To srčno žalost svoje Matere pa je Jezus tako živo čutil, da ga je bolela bolj, kakor njegov težki križ, kakor je Marija sama sv. Brigiti rekla: „Ko me je moj sin v toliki žalosti videl, je moja žalost tako globoko ranila njegovo srce, da se je zdelo, da je pozabil svoje bolečine.“

Ko so beriči Marijo videli v omedlevici, in ko so jo druge svete žene takoj vzdignile s tal in odpeljale na stran, vpili so ji hudobneži: Proč se poberi, zakaj nisi svojega sina bolje odgojila, da ne bi bil prišel v naše pesti? S temi besedami so Jezusa zopet vzdignili s tal.

Tu pomisli, kako je bilo ubogi materi pri srcu, ko so jo bili tako zaničljivo pahnili na stran. Ves čas njegovega trpljenja ni bila nikoli tako blizu svojemu sinu prišla in še nobenkrat njegovih ran ni mogla videti tako dobro, kakor sedaj. Zato je bila pri tem žalostnem pogledu tako ganjena, da je menila, da ima ona sama trnjevo krono na glavi in da vsi trnji prebadajo in ranijo njeno materino srce. Ona je nekako čutila težki križ na svojih ramah, in ga je s svojim sinom nosila na goro Kalvarijo. Zato, ker je vse njegove bolečine čutila na svojem životu, bili so tudi vsi njeni udje tako zdelani in trudni, da bi bila gotovo umrla, pa božja vsemogočnost jo je živo ohranila. Zato je stala med svojimi tovarišicami tako žalostna, da je bila skoraj mrliču podobna; marsikaterega mimogredočih je ganila, da jo je pomiloval.

O žalostna Mati božja, omeči tudi moje trdo srce, da se resnično spokorim!

5. Premišljuj, kako je Marija za svojim sinom Jezusom šla proti gori Kalvariji.

Ko je bila že velika množica mimo šla, okrepila jo je zopet ljubezen ter storila, da se je podala za svojim sinom; šla je pa za krvavimi stopinjami svojega sina, kakor je ona sama sv. Bernardu razodela, rekoč: „Jaz, njegova prežalostna mati, sem šla za njim, kolikor in kakor sem mogla, z ženami, ki so bile z mano, katere so me imele za mrtvo in so me, da tako rečem, na rokah nosile, dokler nisem prišla do mesta trpljenja.“ Kaj pa je delala Mati božja na tej poti? Ako hočeš vedeti, kaj je delala, pomisli le, kaj bi delala ljubeča

mati, ki vidi, da njenega edinega, ljubega sina tako peljejo v smrt. Ona bi vpila, zdihovala, plakala in toževala. Vse to bi bila delala tudi deviška mati Marija, toda ona je svojega božjega sina modro in pametno ljubila z nadnaravno ljubeznijo. Zato se imenuje pri Sirahu: „mater lepe ljubezni“[1]), in pravi s tem, da je sicer svojega sina iz vsega srca ljubila, ali da vendar pri tej ljubezni ni bilo nič nezmernega, nič nespodobnega. Sicer pa je Marija bila Jezusova mati, in kar mati v takih okoliščinah po navadi trpi, to je trpelo tudi Marijino srce. Zato je hodila po jeruzalemskih ulicah tako žalostna, da bi se je bili usmilili trdi kameni, bridko je jokala in iz srca zdihovala. Ona je spoznala in premišljevala veliko težo njegovega križa in nezapopadljivo težo grehov, ki je bila na njegovih ramah, zakaj ona je dobro poznala preroške besede: „Gospod je nanj naložil nas vseh pregreho.“[2]) Zato je bila vsa bleda v obrazu, oči so ji bile od jokanja vse rdeče; lica so ji bila mokra od solz, ustnice višnjeve, njeno deviško srce je bilo na vso moč, roke so se ji neprenehoma tresle, njene svete noge so jo komaj nosile, z eno besedo: hodila je tako, kakor da bi tudi njo peljali v smrt, in zdihovaje v svojem srcu je govorila te in enake besede:

O moj sin Jezus, o Jezus, moj preljubeznivi sin, pojdi tedaj v največje trpljenje, pojdi, da poplačaš vse dolge grehov in da odrešiš človeški rod. Oh Jezus, moj preljubeznivi sin, koliko težavnih potov sem s tabo hodila v Betlehem, v Jeruzalem in v Egipt. Ali ta poslednja pot je najbridkejša, pot v najbridkejšo smrt! Sedaj izgubim vse, sedaj se mi zlomi palica moje starosti in ugasne luč mojih oči, sedaj mi izgine veselje mojega srca, vsa moja tolažba in vse moje upanje. Vendar pa zgodi se volja božja, vse hočem dati, vse zgubiti, samo da človek po tebi doseže svoje zveličanje. — Zato, pobožni kristjan, tolaži žalostno Mater božjo s hvaležnim srcem, in počasti njenega božjega Sina na križevem potu ter reci:

Molitev v čast prvega Jezusovega padca s križem.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je s križem večkrat padel, zato bodi češčen in hvaljen sedaj in vekomaj! Amen.

1. O potrpežljivi Jezus, spominjam te na tvoj prvi težki padec s težkim križem in te prosim, da ga svojemu nebeškemu Očetu daruješ za moje pregrehe in mi dodeliš

[1]) Sir. 24, 24. — [2]) Iz. 53, 6.

milost, da bom mogel od grehov vstati in se vprihodnje varovati, da več ne padem v noben greh. Amen.

V čast drugega padca.

2. O potrpežljivi Jezus, spominjam te na tvoj drugi padec s križem in te pohlevno prosim, da me s svojo močno in mogočno roko držiš, da v noben greh ne padem, temveč s pomočjo tvoje milosti ostanem stanoviten v dobrem. Amen.

K žalostni Materi božji.

3. O prežalostna Devica Marija, spominjam te na materino usmiljenje, ki si ga imela z Jezusom, ko je nosil težki križ. Oh, prosi svojega sina, našega Gospoda, po njegovih žalostnih padcih s križem, da nas milostljivo obvaruje, da v noben greh ne pademo in da ne pademo nazadnje v večno pogubljenje. Amen.

6. Jezus pade tretjič s križem.

»*Gredé pa so dobili človeka iz Cirene, Simona po imenu, tega so primorali, da je nesel njegov križ.*« (Mat. 27, 32.)

1. Premišljuj, kako je Jezus tretjič padel s križem.

Izkušnja uči, da, ko se s telesno boleznijo združi še srčna bolezen, človek še bolj oslabi, tako, da bolno telo ne more več dolgo trpeti, temveč prej ali slej popolnoma upade. Tako se je na križevem potu godilo našemu trpečemu Zveličarju. Kar zadeva telo, je bil smrtno bolan in poln ran; tej telesni slabosti pa se je pridruževala še srčna žalost in pobitost zavoljo tako bližnjega in sramotnega križanja, in zavoljo silne žalosti ž njim vred trpeče matere, Marije Device. Ko se je namreč ločil od svoje matere, se je v njegovem srcu sočutje ponovilo zopet tako, da je bil vso pot silno žalosten, in je vedno mislil na svojo prežalostno mater. Zato je tudi bolečine svojega života čutil hujše kakor poprej. Križ mu je bil mnogo težji, hodil je dosti bolj skrčen in ker je večkrat obnemogel, je stopal tudi težje in bolj počasi kakor poprej. Z eno besedo: Kolena so mu

omahovala, noge ga niso hotele več nositi, in roke niso mogle več udržati križa na rami.

Zato tedaj, ko je od poprejšnjega mesta, kjer je srečal svojo ljubo mater, prišel edeninsedemdeset korakov naprej, in je prišel do križpoti, je bil pod križem tako slab in obnemogel, da ni mogel naprej, temveč, ko se je ob nekaj zadel, se je zgrudil na tla in ni mogel več vstati. Tukaj je tretjič padel na kamenit tlak, in sicer tako silno, da ne bi bilo čudo, ako bi si bil razbil glavo. Le božja vsemogočnost ga je tudi tukaj rešila smrti po Davidovih besedah: „Suvan sem omahoval, da sem padel, Gospod pa me je sprejel.“[1]) Ta padec priča prestaro ustmeno izročilo. Kamen, na katerega je Jezus padel, je bil na sredi ceste, in še precej visok, da se je o deževnem vremenu nanj stopalo, in tako moglo skočiti na ono stran poti.

Premisli, pobožni kristjan, kako močno se je tvoj Zveličar na tem kamenu udaril, in je padel na svoj sveti obraz, tako, da se mu je menda zopet kri ulila iz ust in iz nosa. O, kako se je na svojo sveto glavo in na vse svoje ude udaril! Tukaj je ležal Sin večnega Boga nekaj časa v omedlevici na tleh. Potrpežljivi Zveličar je bil tako poln bolečin in slabosti, da ni nikakor mogel sam vstati. Zato se je milo ogledoval, ali se kdo najde, da mu podá roko; ali od vseh je bil zapuščen, zato je svoje krvave oči povzdignil k nebu, in je molil k svojemu nebeškemu Očetu: O preljubeznivi Oče, usmili se svojega ubogega sina, katerega se nihče ne usmili. Usmili se tudi vseh, ki so globoko padli v greh, da bi zopet vstali.

2. Premišljuj, kako je bil prisiljen Simon iz Cirene, križ za Jezusom nositi.

Ko beriški hlapci Jezusa z dreganjem in tepenjem niso mogli spraviti na noge, so ga vlekli z vrvmi, tako da je napol mrtvi Jezus vendar zopet stopil na noge, akoravno težko in počasi. Prizadeval si je sicer večkrat, težki križ zopet na svoje ranjene rame dejati, toda zastonj. Križ mu je bil že pretežek, on je bil že preveč oslabel, in pot je bila predolga. On ni mogel več naprej, temveč moral bi bil ondi umreti, ako bi se mu težko breme ne olajšalo ali drugače pomoglo.

Ko so krvoželjni hudobneži videli njegovo veliko slabost in spoznali, da ga z vlačenjem, tepenjem in suvanjem ne morejo prisiliti k nemogočemu, tedaj so med sabo govorili: S tem človekom ne moremo naprej, tedaj mu moramo križ že odvzeti. Ko so premišljevali, kaj bi počeli, pride mož, po imenu Simon; iz mesta Cirene je bil

[1]) Ps. 117, 13.

in pa pogan, kakor pravijo cerkveni očaki. On je bil na neki pristavi zunaj mesta in je hotel zopet domov iti. Ko je prišel do mesta, kjer je Kristus padel, so ga beriči zgrabili in silili, naj Kristusu pomaga križ nositi. Simon se je na vso moč branil, in ni hotel nikakor nesti križa, nazadnje je bil vendar prisiljen, da je križ s Kristusom in poslednjič sam nosil. Kar je v začetku prisiljen, to je potem iz usmiljenja storil, ko ga je Jezus tako milo pogledal. Ako bi bil pa Simon vedel, kaka velika čast je to zanj, se ne bi bil branil, temveč bi bil prosil, da naj se mu dovoli, križ za Jezusom nositi. Mati božja in vsi, ki so bili ž njo, bi bili to iz srca radi storili.

O najdobrotljivejši Gospod, daj, da svoj križ iz pokornosti in ljubezni do tebe ponesem za tabo. Amen.

Ker je dobri mož Simon nosil zadnji konec križa, ni imel Jezus sicer več tako velikih težav s križem kakor poprej, vendar pa je moral na svoji rami prestati še veliko bolečin. Rame so mu bile namreč vse odrte in ranjene. Gola kost se mu je na rami videla in težki križ je volneno suknjo silno tiščal na surovo meso in odrte kosti. Lahko si misliš, kakšna bolečina je bila to, in koliko je moral Jezus trpeti. Če imaš majhno rano ali oteklino, ne moreš trpeti, da se ti je kdo tudi samo dotakne, tvoj Zveličar pa je moral trpeti, da mu je težko breme križa slonelo na ranjeni rami, in z vednim gibanjem in pregibavanjem še bolj trgalo kožo in meso.

O dobrotljivi Jezus, jaz te prosim po vseh stiskah in bolečinah, ki si jih na svojem križevem potu trpel, dodeli mi, da bom svoj križ za tabo nosil, ne prisiljen kakor Simon iz Cirene, ampak radovoljno iz ljubezni do tebe. Amen.

3. Premišljuj, kako je pobožna žena Kristusu podala potno ruto.

Odkar je Kristus s svojim težkim križem šel iz Pilatove hiše, ni mu še nihče radovoljno kaj postregel, temveč vsi, ki so bili okoli njega, so mu le nagajali. Gotovo je bilo več pobožnih ljudi, katerim se je Kristus v srce usmilil, in so želeli, mu kaj pomagati, toda iz strahu pred Jezusovimi sovražniki si niso upali, mu priti na pomoč. Med vsemi temi je bila le ena srčna žena, druga Judita, namreč Veronika. To ime, kakor sploh menijo, je pozneje od kristjanov dobila. Ona je bila pobožna žena in zvesta učenka Kristusova. Stanovala je v ulici, kjer so Jezusa ven peljali, v veliki hiši, ki jo kažejo še dandanes. Ko je tedaj ubogi Kristus s Simonom vred svoj

težki križ naprej nosil, in od mesta, kjer je poslednjikrat padel, prišel stoedenindevetdeset korakov naprej, je prišel ves truden in zdelan pred Veroničino hišo in njegov sveti obraz je bil tako poln potú in krvi, da je komaj mogel gledati.

Ko je tedaj pobožna žena videla Kristusa priti tako zdelanega, je bila v srcu vsa ganjena. Ker ni mogla milostljivemu Jezusu nič drugače pomagati, si je vzela svojo pečo z glave, šla je naravnost med beriče, in mu je jokaje rekla: Učenik, ker ti ne morem nič drugače pomagati, vzemi pečo in obriši si ž njo svoje ranjeno, krvavo obličje.

Jezusu je njeno usmiljeno srce dokaj dopadlo. On je vzel ruto v svojo roko, se ž njo obrisal in v njo vtisnil podobo svojega svetega obličja, popolnoma tako, kakršno je bilo takrat, ter ji je ruto dal nazaj. Veronika je ruto pobožno sprejela, pa se zopet skozi množico vrnila v svojo hišo. Ko je potem ruto raztegnila, zagleda podobo Kristusovega obraza v nji, tako živo, kakor da bi bil sam živi Kristusov obraz, in ne le podoba. Ni mogoče dopovedati, kako srčno veselje, ob enem pa največjo žalost je sveta žena čutila v svojem srcu. Ona se je začela bridko jokati in z največjim spoštovanjem Jezusovo obličje poljubovati rekoč: O preljubi Učenik, kako veliko milost si izkazal svoji služabnici. Kako drago plačilo si mi dal za majhno službo, ki sem ti jo izkazala! Sedaj sem srečna, da imam ta zaklad v svoji hiši, ki ga ne prodam za nič na svetu. Ko je ta obraz natanko ogledovala, se je začela zavoljo bolestne podobe svojega ljubega Učenika bridko jokati. Zakaj Kristusov obraz je bil videti tako strašen, poln krvi, oteklin, ran, tako preboden od trnjev, tako opraskan, da ni mogla vseh ran prešteti, kakor se vidi to še dandanašnji v Rimu v cerkvi sv. Petra, kjer ruto hranijo in nekaterekrati črez leto romarjem kažejo. Vsi, kateri so jo videli, trdijo, da je podoba Jezusovega obličja tako strašna, da je ne more nihče gledati brez strahu in svete groze. Kristus je namreč vedel, da ne bi nihče verjel, da je bil tako strašno tudi v obrazu ranjen, zato je hotel svoje obličje sam upodobiti na tej ruti, in pobožnim, kakor tudi nepobožnim zapustiti v vedni spomin.

O usmiljeni Jezus, jaz častim tvojo sveto potno ruto in te prosim, da spomin in podobo svojega bridkega trpljenja globoko vtisneš v mojo dušo.

4. Premišljuj žalostni križev pot od Veroničine hiše do sodnih vrat.

Od Veroničine hiše je imel Jezus še tristošestintrideset korakov skozi mesto do sodnih vrat. Pač težavna, bolečin polna pot. Od Pilatove do Veroničine hiše je trikrat trdo padel, in se je ne le na rokah in kolenih, ampak tudi na celem životu pobil tako, da ga je vse bolelo in je bil vedno bolj bolan in slab. Ker je hodil bos in so ga beriči vedno sem ter tja vlačili in suvali, zato mu ni bilo mogoče mehko in varno stopati. Pomisli tedaj, pobožni kristjan, kako se je Jezus na nogah pobil. Potem pomisli, da je imel dolgo suknjo; ko se je držal po koncu, segala mu je suknja skoraj do tal. Ker je pa zavoljo bolečin in težkega križa na rami hodil vedno skrčen, segala mu je suknja od spredaj do tal, tedaj je moral z eno roko držati križ, z drugo pa si suknjo privzdigovati. Ko je bil tedaj truden, z eno roko si križ držati, spremenil je roke, ter je z drugo roko držal križ, s to pa svojo suknjo. Nazadnje treba tudi pomisliti, da je bila ravno pomlad, ko so poti blatni in umazani, in zavoljo velike množice ljudstva, ki je hitela iz mesta, so poti še bolj bili umazani, kakor res vsakdo vé, da, kjer hodi nekoliko ljudi, je navadno bolj blatno, kakor tam, kjer toliko ljudi ne hodi. Pomisli tedaj, kako se je Kristusova dolga suknja od zdolaj od blata pomazala, tako da je od mokrote in blata trda postala, in je bila na njegove svete noge, da je potem hodil še težavnejše.

O Bog, težave in bolečine, ki jih je Jezus trpel na tej poti, ti darujem za vsa svoja grešna pota in za vse storjene hudobije. Amen.

5. Premišljuj strašno rano, katero je Jezus na rami imel, in ki ga je dokaj bolela.

Težki križ mu je njegovo že prej ranjeno ramo vedno bolj ranil, in mu je iz več manjših ran naredil eno samo veliko rano. Oh, kolikokrat je Jezus križ z obema rokama privzdignil, da ne bi ga tako hudo tiščal na rami. Zavoljo svoje velike slabosti pa ga ni mogel dolgo kvišku držati, temveč je bil prisiljen križ zopet spustiti na ramo. Ko so pa hudobni beriči s palicami tolkli po križu, se je Jezus stresel pri vsakem udarcu in je na rami čutil vedno večjo bolečino. Ubogi Kristus je, svoj križ noseč, toliko muk in bolečin trpel, da jih ne moremo dovolj popisati; kakor je sam rekel sv. Bernardu, je na svoji rami imel tako globoko rano, da ga je bolj bolela kot druge, in ljudem je manj znana. Počasti tedaj to rano na Jezusovi rami, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za rano na svoji sveti rami, in za vse trpljenje, ki ga ne poznamo, bodi počeščen sedaj in vekomaj! Amen.

O najljubeznivejši Jezus, hvala in čast ti bodi za težko rano na tvoji sveti rami, na kateri si svoj težki križ nosil. Prav pohlevno te prosim po tej tvoji grozni rani, odpusti mi vse moje grehe in hudobije, in dodeli, da s pomočjo tvoje milosti svoj križ potrpežljivo nosim, za tabo hodim, na poti pokore in križev stanoviten ostanem, in tako dosežem večno življenje. Amen.

7. Jezus pade s križem četrtič, petič, šestič in sedmič.

»*Jezus je zunaj vrat trpel, da bi ljudstvo s svojo krvjo posvetil.*« (Hebr. 13, 12.)

1. Premišljuj, kako so Jezusa s križem obloženega peljali skozi mestna vrata in je pred vratmi zopet padel.

Bliže vrat ko je prišel Jezus, bolj ga je bolelo, da mora hoditi žalostno pot, nekaj že zavoljo strašne nehvaležnosti judovskega ljudstva, ki ga je za toliko prejetih dobrot kot hudodelnika peljalo iz mesta. Saj izkušnja uči, da človeka močno boli, ko za izkazane dobrote prejema zaničevanje in krivice. Tako je tudi Jezusa bolelo, da so ga za vse izkazane dobrote kot največjega hudodelnika strašno bičali, mučili in potem z največjo sramoto gnali iz mesta. To nehvaležnost je Jezus tako živo čutil v svojem srcu, da mu je jemalo moči, in da s težkim križem skoraj ni več mogel stopati naprej. Zato je v svojem srcu vzdihoval, rekoč: O Jeruzalem, Jeruzalem, kaj sem ti storil, da tako neusmiljeno ravnaš z mano? Kako sem to zaslužil? Oh, ko bi spoznalo, koga tako od sebe pahaš! Ali sedaj je to skrito pred tvojimi očmi, zato goniš proč od sebe svojega Zveličarja v svojo časno in večno pogubo.

Pred mestnimi vrati je bila velika luža in blato, kakor je navadno pri mestnih vratih, kjer se mnogo vozov vedno mimo vozi. Ubogi Jezus je padel v blato in je umazal tako svoje roke, svoj obraz, svoje noge, svojo suknjo in svoj sveti život. Vendar so se mu posmehovali veliki duhovni, beriški hlapci, otroci in hudobno ljudstvo. In morebiti so bili veliki duhovni hujskali beriče, naj Gospoda tako dregnejo, da mora pasti v blato. Bilo je tedaj toliko smeha in zasramovanja, da se je daleč okoli slišalo. Tudi ni neverjetno, da so

beriški hlapci k njemu pristopili in zato, da bi se svojim gospodom prilivozali, na Jezusa metali polne roke blata. To je bilo slovo Jesusuvo od mesta, in ta je bila popotnica, katero so mu dali na pot. Zato nas opominja tudi sv. Pavel, rekoč: „Pojdimo tedaj k njemu iz mesta in nosimo njegovo zasramovanje.“[1])

Tu je tedaj ležal najčistejši sin prečiste Device, svetloba in podoba nebeškega Očeta, kot reven črvič v blatu ves umazan in moker, od vseh zaničevan in zasmehovan, in ni ga imel, da bi mu bil podal roko in ga potegnil iz blata in luže. Samo pogan Simon iz Cirene mu je zopet pomagal na noge. Jezus je bil od težkega padca tako oslabel, da je mogel komaj stati na svojih pobitih nogah. Tudi ni bilo nikogar, da bi bil ubogega Jezusa malo očistil, ali mu tudi le staro cunjo podal, da bi si bil obrisal roke in obraz, temveč on je moral svoje od blata umazane svete roke si obrisati ob križ. Glej, kako ubog in zapuščen je bil tvoj milostljivi Jezus!

2. Premišljuj, kako Jezus pade petič.

Akoravno je bil Jezus od štirih groznih padcev in zavoljo toliko zunanjih in notranjih bolečin, ki jih je vedno trpel, tako truden, zdelan in slab, da ni mogel svoje bolne glave več držati po koncu, ga je vendar goreča ljubezen do človeškega zveličanja gnala tako močno, da je s Simonovo pomočjo svoj ljubi križ zopet vzel na svojo ranjeno ramo. Tako je šlo krotko jagnje božje med volkovi od mestnih vrat po poti, ki je vodila na Kalvarijo, kamor je imel še petstošestintrideset korakov po prav slabi poti hoditi. Od sodnih vrat namreč do vrh Kalvarije je bila kamenita in ne ravna pot v reber; že zdravemu človeku je bila težavna, kaj pa šele bolnemu in oslabelemu!

Pobožni kristjan, premišljuj to bridko hojo! Moči so Jezusa vedno bolj popuščale, bolečine so mu pa prihajale vedno večje, tisti, ki so ga peljali, so bili vedno bolj nevoljni, ker so se morali tako počasi ž njim naprej pomikati, zato so ga vedno bolj neusmiljeno vlačili in so bili ž njim vedno bolj nečloveški. Pomisli, pobožni kristjan, kako težko je z bosimi nogami stopal po debelem in drobnem bodečem kamenju na trdi poti, in kako je svoje že bolne noge zopet hudo ranil in okrvavil. Zato je pa tudi pri vsaki stopinji, ki jo je storil, zopet ves se stresel, vzdihnil in tožil.

Ko je tedaj trudni Jezus prišel tristooseminštirideset korakov od vrat do križpoti, je zopet tako obnemogel, da se ni mogel popolnoma po koncu vzdržati. In akoravno ni popolnoma padel na tla, vendar se je nagnil na eno stran, zato se imenuje to peti padec,

[1]) Hebr. 13, 13.

in verniki so vselej častili tudi peti Jezusov padec. Na tem mestu je nanj čakalo več žen in hčer iz Jeruzalema, da bi od njega vzele slovo. Ko so ga videle tako zdelanega in trpečega, so bile globoko v srce ganjene ter so se začele na glas jokati in plakati. Saj niso svoje žive dni videle nobenega človeka tako revnega in razmesarjenega. Kristus namreč je bil tak, da, kdor ga je videl, ako ni imel srca iz kamena, se mu je iz srca usmilil.

S temi ženami se združi, ljubi moj kristjan, in omiluj ž njimi svojega za te trpečega Odrešenika. Da ga moreš pa bolj pomilovati, poglej ga dobro in tako, kakor so ga videle usmiljene žene. Njegovo telo je strašno ranjeno in tako razmesarjeno, da ni tudi le za en sam prst nič zdravega več na njem; njegova duša je polna žalosti, njegovo srce polno grenkosti. Tudi pomisli, kako po nedolžnem je prišel Jezus v to revo; pomisli, da je namreč zavoljo tebe vzel težki križ na-se, in sicer z največjo ljubeznijo in potrpežljivostjo. Pomisli tudi, da te on ljubi tako, da, ko bi bilo mogoče, bi on še enkrat samo za te nosil svoj križ in vse trpel, ako ne bi mogel ti drugače se zveličati. Oh, Gospod, tvoja ljubezen me naj gane, da te v tvojem trpljenju pomilujem, sicer sem bolj trd kakor kamen; potem se je bati, da ne bi mi tvoje trpljenje nič pridilo.

3. Premišljuj poslednje Kristusovo opominjevanje k pokori.

Jezus je ves čas svojega trpljenja vedno molčal, tako da so se mu vsi čudili. Zato pa, da je pokazal, kako mu je dopadlo pomilovanje pobožnih žen, je pred njimi postal in je tudi svoje mučitelje s svojo božjo močjo ustavil, da bi mogel ž njimi govoriti. Obrnil je tedaj svoje krvavo in oteklo obličje proti ženam in jim je rekel: „Hčere jeruzalemske, nikar se ne jokajte nad mano, ampak jokajte se nad sabo in nad svojimi otroci. Zakaj glejte, dnevi bodo prišli, da porekó: Srečne so nerodovitne in telesa, katera niso rodila, in prsi, katere niso dojile! Takrat bodo začeli rekati goram: Padite na nas, in hribom: Pokrijte nas! Če namreč nad surovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim?“[1])

Glej, duša moja, to je poslednja Jezusova pridiga, zato si jo vtisni globoko v svoje srce. Naš Zveličar je trpel največje bolečine, in vendar je bolj maral za našo prihodnjo revo kakor za svoje pričujoče trpljenje, zato je bolj pomiloval nas kakor samega sebe. Zato nas svari z objokanimi očmi: O hčere jeruzalemske, o ve kristjanske duše, prav imate sicer, da me objokujete in da me pomilujete v mojem trpljenju; vendar imate bolj same sebe objokavati kakor mene. Ako

[1]) Luk. 23, 28—31.

namreč ne jenjate grešiti, pridete v tako revo, da bo desetkrat večja kakor moja. Od groznega strahu in prevelike stiske boste o sodbi klicali gore in hribe, naj vas pokrijejo in naj na vas padejo, da ne bi gledali obličja jeznega sodnika. In potem pridete v tako strašne muke pekla in vic, da vse moje trpljenje, naj bo še bolj veliko, se kar ne dá ž njimi primerjati. „Če namreč nad surovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim?“ Če moj Oče mene, ki sem njegov najljubši Sin, tako kaznuje, kaj bo storil vam, ki ste s svojimi grehi postali njegovi sovražniki, nerodovitna drevesa? Če mene, ki ga nisem nikdar razžalil, tako ostro tepe, oh, kako bo vas, ki ga vsak dan žalite in jezite, neusmiljeno tepel in kaznoval? Zato vas svarim, o ljube hčere in duše, varujte se božje jeze in ostre njegove pravice. Opustite svoje velike grehe in poboljšajte svoje zanikarno življenje; ne imejte nobenega greha, tudi najmanjšega ne, za malo reč, ker vsak greh razžali ljubega Boga, kateri bo od vas terjal odgovor za vsak tudi najmanjši pregrešek.

O Jezus, ljubi moj učenik, jaz te zahvaljujem za to tvojo poslednjo pridigo in svarjenje, in te prosim po tvojem bridkem trpljenju, dodeli mi svojo božjo milost, da svoje zanikarno in nespokorno življenje poboljšam in se skrbno varujem manjših in večjih grehov.

4. Premišljuj, kako je Jezus šestič padel.

Po poslednjih besedah je šel Jezus s svojim križem naprej in je v svojem srcu objokaval večno pogubo toliko ubogih duš, kar ga je bolelo bolj kakor njegove bridke muke, ker je vse duše ljubil tako, da je bil pripravljen za vsako posebej umreti. Vse je tudi tako trpel, kakor da bi bil trpel za vsako posebej; zato je bil tudi obložen s pregrehami vseh ljudi, katere so ga tiščale bolj kakor njegov težki križ. Ko je tedaj tako žalosten stopal naprej in je prišel do mesta, kjer se je pravzaprav gora Kalvarija začenjala, je padel s težkim križem od velikih bolečin in slabosti zopet na trdo kamenje in se je močno udaril na glavo, roke in kolena. Na tem mestu stoji še dandanes kamen, na katerem je vsekano znamenje križa in kjer vsi romarji poklekujejo ter znamenje poljubujejo.

Takrat je Jezus zopet padel prevelike slabosti; težki križ namreč in pa naši grehi, s katerimi je bil obložen, so ga bili utrudili in oslabili tako, da ni mogel ne hoditi, ne stati, temveč je moral na smrt bolan pasti na zemljo. Ta telesna slabost je od znotranje bridkosti in od strahu pri pogledu strašnega mesta mrtvaških glav postala še večja; to mesto je bilo namreč navadno morišče, kjer so

usmrtili razbojnike in hudodelnike. Vemo pa, ako hudodelnika peljejo v smrt, ko že od daleč zagleda mesto, kjer ima biti umorjen, začnejo se mu tresti roke in noge, in kri mu začne silnejše teči. Tako je bilo tudi pri Jezusu; res da je bil pravi Bog, pa on je bil razen greha tudi popolnoma človek kakor vsak drugi. Tudi je sam privolil v svojo smrt; vendar bi bil kot človek rad še živel, ker noben človek rad ne umre. Ko je imel sedaj s svojimi svetimi nogami iti na goro, kjer je bil že marsikdo neusmiljeno mučen in umorjen, in kjer je imel tudi on še to uro brez vsake milosti biti mučen, ga je prevzel tak strah, da je kot mrtev padel na tla. Pomisli tedaj, ljubi moj kristjan, kako se je tvoj Odrešenik silno pobil, ker je tolikrat s križem padel. Če zdrav človek tolikokrat in tako močno pade, pobije se tako, da nazadnje komaj več vstane po koncu. Oh, kako se je šele slabi Jezus pobil, ko je tolikokrat s težkim križem padel na trda tla in na kamenje.

5. Premišljuj, kako je Jezus sedmič padel.

Ko je Kristus s Simonovo pomočjo zopet vstal, je začel iti na Kalvarijo. Ta hrib ni posebno visok, namreč samo osemindvajset črevljev; vendar pa je bila ta pot najžalostnejša, ki jo je naš Zveličar hodil svoje žive dni; zato je vsaka stopinja njegovo srce ranila tako, da je moral Simon sam križ nesti, Kristusa pa so bolj mrtvega kot živega peljali do vrha. Vrh hriba je padel sedmič in zadnjič, ko je pred svojim križem padel na kolena, se je ponudil v klavno in spravno daritev ter nebeškega Očeta prosil usmiljenja.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje težavne in krvave korake in stopinje, in za vse svoje bolestne padce, češčen bodi za to sedaj in vekomaj. Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te spominjam tvojih sedem padcev s križem in te prosim, da jih svojemu nebeškemu Očetu daruješ za nas, ki tolikokrat pademo v sedem poglavitnih grehov; zato nam naše grehe in hudobije milostljivo odpusti in podeli svojo mogočno milost, da vprihodnje v dobrem zvesti ostanemo, da ne pademo v pekel, in da se vekomaj ne pogubimo, po neskončnih zaslugah tvojega svetega trpljenja. Amen.

Deseto poglavje.

Jezus Kristus križan.

1. Kaj je Kristus pred križanjem trpel.

»*In so mu dali piti vina z žolčem zmešanega.*«
(Mat. 27, 34.)

1. Premišljuj, kako je Jezus prišel na Kalvarijo, in kako je bil rabljem pokoren.

Vedi, da gora Kalvarija ni bila dolga in velika, samo trideset korakov je bila dolga in štiriindvajset korakov široka, tako da je malo ljudi moglo na njo. Tu ni bilo okoli gore ne drevja, ne grmovja, temveč je bil le skalnat, nerodoviten hrib. Preden je Jezus s križem prišel vrh Kalvarije, je bila že neštevilna množica ljudi okoli hriba, ki so hoteli križanje gledati. Ko je bil tedaj Jezus z beriškimi hlapci in z nekaterimi velikimi duhovni že vrh hriba, in ko se je vse ljudstvo, ki je bilo sledilo, bližalo hribu, bil je od silno velike množice ljudi obdan. Kakor smo namreč že povedali, je bilo takrat okoli dva milijona ljudi iz vseh krajev sveta v Jeruzalemu in med temi jih je bilo malo, ki niso šli gledat nenavadni prizor.

Ko je Jezus bil že vrh Kalvarije, so rablji vrgli Simonu križ z rame ter so njega in vse druge zaničevaje podili, naj gredo stran, da ne bi jim bili na poti. Akoravno pa Jezus ni več imel križa na rami, ga je vendar rama bolela še tako, kakor da bi še imel križ na rami. Njegove ranjene rame namreč, skrčen hrbet in pleča: vse je bilo od težkega križa tako potlačeno in ranjeno, da se ni mogel brez velikih bolečin ne stegniti, ne po koncu postaviti.

Ko so vojaki in beriški hlapci križ vzeli in dvanajst korakov naprej zavlekli, so zopet pristopili k Jezusu in eden izmed njih, ki je imel mero v rokah, mu je rekel: Sedaj, hudobnež, stegni roke, da ti vzamemo mero! Nedolžno jagnje Jezus je tedaj svoje krvave roke vzdignil in raztegnil. Beriči so tedaj povrhoma vzeli mero od obeh rok in njegove dolgosti, pa so šli h križu in so malo črez mero luknje zvrtali, zato da bi mogli Jezusove roke in noge bolj nategovati. Tako so vzeli mero tudi obema razbojnikoma in so zvrtali luknje tudi na njunih križih. Med tem je pristopil drug človek s čašo vina, z miro pomešanega, ter je dal razbojnikoma piti. — Bila je namreč takrat skoraj pri vseh ljudstvih hvalevredna navada, da so tistim, ki so jih hoteli križati, dajali vina, z miro mešanega, piti zato, da so to strašno trpljenje tem lažje in stanovitnejše prestajali.

2. Premišljuj, kako so mučitelji z miro mešano vino še z žolčem pomešali in ga tako podali Jezusu.

Sv. Hieronim pravi, da ima vino, z miro mešano, kakršnega so dajali obsojencem, tako moč, da občutljivost omami in opijani tako, da skoraj nič ne čuti, kdor izpije eno kupico tega vina. Tako z dobro miro mešano vino so tudi usmiljene žene Jezusu pripravile in več močnih reči vanj dejale, da bi ga pijača ne samo okrepila, ampak mu tudi vzela skoraj vso občutljivost, da bi svoje grozno križanje lažje prestal. To izvrstno dobro pijačo so mu po znanem beriškem hlapcu poslale in prav pohlevno prosile, naj bi vino dali Jezusu, preden ga križajo. Ali poslušajte grozovitno neusmiljenost: oni mu niso privoščili tega močnega vina, temveč so mu dali, kakor pravi sv. Marka, vina, z miro zmešanega, to je zmešanega z grenko miro in z žolčem. Ali ni to zares satansko sovraštvo do ubogega Jezusa, da mu niti pijače niso privoščili kakor dvema razbojnikoma, temveč da so mu tudi tukaj še nagajali? Zato je Jezus sicer vino vzel in ga malo pokusil; ker pa mu je bilo zoperno, ni ga mogel piti. Pomisli, človek, kakšen okus ima žolč z jesihom. Pokusi le eno kapljico žolča, kako ti bo zopern! Kaj pa še, ko je z jesihom pomešan! In vendar je vzel tvoj Odrešenik za majhen požirek te pijače, da je njegov jezik trpel za tvojo požrešnost in pijanost.

Kako pa je Kristusa ravnanje hudobnih beričev in vojakov bolelo v srce, to spoznamo iz njegovih tožeb pri preroku, kjer pravi: „Žolča mi dajejo v jed in v moji žeji me napajajo z jesihom.“[1]) Ker Jezus ni hotel piti, so vojaki čašo izpraznili ter dobro vino med sabo razdelili in so ga sami izpili, tako da so postali bolj neusmiljeni. Kako bi bilo namreč sicer mogoče, da so z ubogim Jezusom tako neusmiljeno ravnali in ga tako strašno mučili, preklinjali, zasramovali in zasmehovali, ako ne bi bili pili močnega in dobrega vina, ki je bilo od svetih žen za Jezusa pripravljeno, katerega pa so oni sami brez mere použili? Tukaj, pobožna duša, imej usmiljenje s Kristusom, ker se tudi dandanes večkrat prigodi, da se cerkveno blago in premoženje porabi v zlo in namesto v čast božjo obrača v razžaljenje božje. Ti pa, ljubi moj kristjan, daruj Bogu namesto vina, z miro zmešanega, solze prave, resnične pokore, s katero mu moreš njegovo slabo bolno srce poživiti in pokrepčati.

3. Premišljuj, kako so beriški hlapci med tem, ko so vse potrebno za križanje pripravljali, Kristusa zaprli v ječo.

---

[1]) Ps. 68, 22.

Rablji so nedolžno in potrpežljivo jagnje zopet s hriba doli peljali, sedemdeset korakov daleč proti polnočni strani, kjer je bila pod hribom ječa, ali pravzaprav temna jama pod zemljo, dvajset pedi dolga in osemnajst široka, kjer so obsojence zaprli tako dolgo, dokler ni bilo vse za križanje pripravljeno. Tu noter so mučitelji nedolžno jagnje božje, Kristusa Jezusa, pahnili s tako močjo, da je padel na kolena. Čudo, da se ni še več poškodoval. Ko je Jezus s svojimi svetimi koleni padel na velik kamen, pravijo, da je kamen postal mehek kakor vosek; še dandanes neki kažejo ta kamen, v katerem se poznajo vtisnjena kolena. Kristjani so pozneje iz te ječe naredili kapelo; ta kapela je sedaj v veliki cerkvi svetega božjega groba in ji pravijo Kristusova ječa.

V tej temni ječi je ubogi jetnik tako dolgo ostal, da je bilo vse za križanje gotovo; to je pa še precej dolgo trajalo, ker se je imela napraviti tudi luknja v tla, v katero je imel priti Kristusov križ in pa še dve drugi luknji za križa razbojnikoma. Kaj je pa med tem trpel Jezus, krotko jagnje, v tej ječi, to pustim tebi, da sam premišljuješ. Kako tesno mu je bilo pri srcu! Ko je na Oljski gori molil, je iz strahu pred križanjem potil krvavi pot; sedaj pa je bil veliko bliže križanju kakor tistikrat. Zato si lahko mislimo, da je trpel tukaj tako stisko in revo, kakršne ne more zapopasti nobeno človeško srce. To se dá nekako posneti tudi iz tega, ker ta ječa še do današnjega dneva vse ljudi, ki vanjo stopijo, ne samo k pobožnosti budi, ampak tudi napolnuje s strahom. Zato romarji tu padajo na svoja kolena in močijo s svojimi solzami kamen, na katerega je bil Kristus padel.

O Jezus, jaz te obiskujem v tvoji ječi, te molim in te pohlevno prosim: Daj, da bo tvoje ujetje moje odrešenje, in da me tvoja ječa obvaruje večne in peklenske ječe. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus zavoljo grenke pijače, ki jo je na Kalvariji pokusil, sedaj in vekomaj. Amen.

O najsladkejši Jezus, neskončna hvala ti bodi za to, da si hotel zavoljo mene pokusiti grenko, z miro zmešano vino, ki je bilo z jesihom in z žolčem pomešano, da si tako svoj sveti jezik mučil. Oh, umori v meni vse poželenje po nasladnosti, da nikdar ne privolim v

grešno nasladnost, temveč daj mi milost, da se v jedi in pijači držim prave mere in poštenosti ter se vedno vadim v čednosti svete zmernosti. Amen.

2. Kristusa pred križanjem slečejo.

»*Zavoljo tebe prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.*« (Ps. 68, 8.)

1. Premišljuj, kako so Kristusu pred križanjem brez vsake milosti slekli oblačila.

Potem ko je bilo za križanje vse pripravljeno, so ubogega jetnika zopet vzeli iz ječe in ga peljali nazaj na Kalvarijo. Ta je bila poslednja in najkrajša hoja Jezusova v njegovem trpljenju, saj mu je bilo hoditi samo sedemdeset korakov, vendar pa je bila najbridkejša; šel je namreč v tako bridko trpljenje, da se ne da popisati. Peljali so ga skozi veliko tisoč ljudi, ki so stali okoli ječe in okoli celega hriba Kalvarije. Kjer je šel mimo, je moral slišati, da ga preklinjajo in zaničujejo.

Nazadnje je prišel trepetaje od strahu vrh Kalvarije, in ko je videl križ, žreblje in kladiva ležati na tleh, oh, kako se je prestrašil! Rablji pa so mu govorili: Sedaj pojdi sem, ti hudodelnik, sedaj začnemo s tabo drugo igro. Zgrabili so ga za oblačilo in so mu hoteli nesešito suknjo sleči črez njegovo sveto glavo; pa niso mogli zavoljo trnjeve krone, ki se je trdno držala glave. Treba je bilo tedaj, da so mu vdrugič vzeli trnjevo krono z glave in vse bolečine kronanja ponovili. Tu pomisli, kakšne bolečine je tvoj Odrešenik zopet trpel. Saj veš, kako boli, če se ti trščica zabode v prst, in jo hočeš zopet ven potegniti, posebno če je že nekaj časa v prstu, in je prst otekel in se že gnoji.

Oh, kakšne bolečine je tedaj moral Jezus trpeti, ko so mu vdrugič vzeli trnjevo krono z glave! Kako se je tresel! Kako je vzdihoval! Še čudo, da ni od bolečine zavpil na glas. Lahko mu je zopet kateri trn v glavi ostal, ki se je od krone odlomil, ko so mu krono naglo potegnili z glave. Spomni se na to bolečino, ko te trn bridkosti in žalosti zbada in nadleguje; to snetje trnjeve krone daruj Bogu s svojimi bolečinami vred, na čast zopetnega kronanja Jezusovega.

Ko so potem začeli mu suknjo slačiti, je Jezus zopet trpel grozne bolečine. Ker je bila namreč suknja z vrvmi tesno obvezana, in je tudi težki križ spredaj na prsih, kakor tudi na ramah, plečah

in hrbtu volneno suknjo močno v rane zatisnil, se je bila s krvavečimi ranami sprijela tako globoko in trdno, da je ni bilo mogoče brez velikih bolečin od života odtrgati. Beriči ga tudi niso lepo počasi slačili, kakor sicer delajo z bolniki, temveč na vso moč in naglo so mu suknjo potegnili z života, tako da se niso samo vse rane ponovile, temveč mu je tudi na več mestih bila koža z mesom odtrgana; tako se je zdel ubogi Kristus kakor napol odrt in ves krvav.

Posebno se je videla na ramah in na hrbtu nova, silno velika in strašna rana, ker je bilo oblačilo ondi bolj kakor na drugih mestih od težkega križa vtisnjeno in skoraj prilepljeno k rami. Zato je bila ondi tudi koža, ko so mu oblačilo neusmiljeno trgali z života, bolj kakor drugod z oblačilom vred odtrgana, tako da je ves hrbet bil enak veliki rani. O neizrečena bolečina! Oh, kateri jezik more izreči, kaj je Kristus pri tem groznem slačenju trpel?

O Gospod, daj, da svoje pregrešne navade srečno slečem in odpravim!

2. Premišljuj Kristusa Jezusa vsega nagega.

Ko so bili beriški hlapci usmiljenemu Jezusu oblačila strgali z života, je stal tu brez vse obleke, nag in gol vpričo mož in žen, hlapcev in dekel, Judov in nevernikov. On, ki nebo zaljša z zvezdami, zemljo pokriva s travo, živali s dlako oblači, drevesa krasi z listjem, in ki je prve naše stariše v raju oblekel s kožuhi, on ni imel sedaj toliko, da bi bil svojo nagoto zakril pred gledavci. Črez to žalostno obnaženje toži svojemu nebeškemu Očetu, rekoč: „Zavoljo tebe prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.“[1]) Kako je Marijo Devico to njegovo obnaženje bolelo v srce, je ona sama razodela sv. Anzelmu, rekoč: „Potem ko so prišli na goro Kalvarijo, so slekli mojega sina do nagega, in ko sem to videla, sem omedlela.“

Ko se je potem zopet zavedla, se je slišalo iz njenih ust samo vzdihovanje in mile tožbe; nagota njenega Sina, in tudi njegove strašne rane, so ji neizrečeno pobile srce. Ko je pa uboga mati na vse strani premišljevala, kaj je tu storiti, poglej, tu je poslal ljubi Bog pobožnega človeka, ki je Jezusu prinesel ruto, kakor je ona sama razodela sv. Brigiti, rekoč: „Ko je moj Sin stal nag, pritekel je nekdo in mu je prinesel ruto, da je pokril svojo nagoto.“ Tako je tedaj napol mrtvi Jezus to ruto vzel in si jo okoli svojih ledij ovezal, kakor je ravno mogel. Ta ruta je bila njegova edina obleka do smrti.

[1]) Ps. 68, 8.

3. Premišljuj, kako so Jezusu zopet trnjevo krono še pred križanjem dejali na glavo.

Ko so Jezusa do nagega slekli, so ga posadili na kamen ter so vzeli trnjevo krono in mu jo zopet pritisnili na njegovo sveto glavo, ki je bila že poprej grozno ranjena. Kakor so pri slečenju s potrpežljivim božjim Jagnjetom neusmiljeno ravnali, ravno tako niso kazali nobene milosti, ko so mu tretjič trnjevo krono dejali na glavo. Potisnili so jo namreč tako silno in neusmiljeno na njegovo sveto glavo, da mu je na vseh straneh sveta kri obilno tekla z glave. To izpričuje žalostna Mati božja, ki je sv. Brigiti govorila tako-le: „Potem so mu trnjevo krono zopet dejali na glavo in jo tako globoko potisnili na njegovo sveto glavo, da je segala do sredi čela. Tu je teklo toliko krvi črez njegovo obličje, da je napolnila njegove lase, oči in ušesa, in ves njegov obraz zdel se je sama kri. Zato me ni mogel videti zraven križa stoječe, kakor le tako, da je zamežal, stisnil svoje obrvi in tako kri ožmel iz oči.“

O neslišana in neizrečena bolečina! Gotovo je to kronanje tako grozno, da se ne bi verjelo, ako ne bi bila Mati božja sama tega razodela. Devica Marija pa je to sv. Brigiti dvakrat, in tudi Kristus sam enkrat prav razločno razodel, da ne moremo dvomiti nad resnico te prigodbe. Kako bridke pa in neizmerne bolečine so to bile, tega ne more nihče vedeti ali zapopasti, kakor on sam, ki je to na sebi izkusil. Izkušnja uči, da so, ko se kdo v stare rane in bolne ude vdrugič ali tretjič udari, poslednji udarci veliko hujši in bolijo bolj kakor prvi. Ker je bil tedaj Jezus že dvakrat s trnjem kronan in so mu sedaj trnje tretjič potisnili na ravno tisto mesto, je bilo to kronanje tako polno neizrečenih muk in bolečin, da bi bil Jezus že samo od tega izdihnil dušo, ako ne bi ga bila božja vsemogočnost ohranila za še večje trpljenje.

Poglej tedaj, moja duša, kakšen je sedaj tvoj ljubi Jezus! Poglej, kaj mora trpeti na svoji duši in na svojem telesu. Njegova ušesa, oči, usta, nos, obličje, vse je polno krvi. Poglej, tvoj Odrešenik stoji na gori Kalvariji nag in gol, nosi trnjevo krono na svoji glavi in se trese mraza in bolečin na vsem svojem životu. Njegove oči so tako s krvjo zalite, da ne more nobenega pogledati, ako ne zameži in svojih obrvi ne stisne, da tako ožme kri iz oči. Njegova sveta glava je tako polna trnjev in ran, da ni nič zdravega več na nji. Trnje mu dela na glavi tako strašne, neznane bolečine, da bi gotovo obnorel, ako ga ne bi vzdrževala njegova božja narava. Zato padi ponižno pred njim na svoja kolena, obžaluj svoje grehe in reci s skesanim srcem:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za obnaženje in kronanje pred križanjem, zato bodi od vseh češčen sedaj in vekomaj! Amen.

O Gospod Jezus Kristus, ki vse oblačiš, sam pa si hotel pred svojim križanjem biti popolnoma obnažen, da so se vse tvoje rane ponovile; obnaži, te prosim, moje srce in mojo dušo od vseh posvetnih reči in nerednih skrbi in mi milostljivo dodeli, da starega grešnega človeka slečem in novega oblečem, zato da morem s pravo čednostjo oblečen priti pred tvoje sveto obličje. Amen.

O Jezus, najčastitljivejši kralj nebes in zemlje, jaz te hvalim in častim za tvoje trpljenje in te prosim, daruj nebeškemu Očetu svoje tretje kronanje v doplačilo in zadoščenje vse moje prevzetnosti in trdovratnosti, dodeli, da po tvoji trnjevi kroni zadobim nebeško krono zveličanja. Amen.

3. Kaj je Kristus trpel, ko so mu roke z žreblji pribijali na križ.

»In ko so prišli na mesto, katero se imenuje mesto mrtvaških glav, so ga križali.« (Luk. 23, 33.)

1. Premišljuj, kako se je Jezus ves pokoren vlegel na križ ter pomolil roke in noge, da so ga križali.

Tu smo prišli do najstrašnejše in najbridkejše skrivnosti vsega Kristusovega trpljenja. Kdor hoče v svojo korist premišljevati to skrivnost, naj si domišljuje, kakor da bi se godila šele sedaj, in kakor da bi bil sam na Kalvariji, in da bi vse videl na svoje oči.

Domišljuj si tedaj, kako so beriči Jezusa od mesta, kjer so ga kronali, peljali dvanajst korakov naprej do mesta, kjer je križ ležal na tleh. Tistikrat se je do črke izpolnilo, kar je bil Izaija prerokoval, rekoč: „Kakor ovca je peljan v zaklanje, in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže, in ne odpre svojih ust.“[1]) Ubogi Jezus je šel kakor krotko jagnje in je pustil, da so ga vodili sem ter tja, kakor se je hudobnežem ljubilo. Toda kako mu je srce bilo

[1]) Iz. 53, 7.

strahu, in kako se je tresel ves njegov život, ko je prišel h križu, in je tukaj videl velika kladiva in dolge žreblje na tleh? Tak trepet ga je zgrabil, kakršnega ni imel vse svoje žive dni. Njegovi udje so se mu tresli in mrzel pot mu je stopil na vse ude. Zato je v tej veliki sili pred križem pokleknil, oči in roke povzdignil proti nebu, globoko vzdihnil ter je v svojem srcu nebeškemu Očetu govoril: O ljubi Oče, poglej mojo revo; glej svojega sina, polnega bolečin, ki ima biti kot klavna daritev pribit na ta križ! Tako vzdihovaje je hotel sveti križ poljubiti, ali srditi rablji so nedolžno jagnje vrgli na trdi križ. Potem, kakor pravi razodenje sv. Brigite, je stegnil „svojo desno roko, ne prisiljen, ampak radovoljen; in je svojo desnico odprl in tako čakal na grozno pribijanje.“ Tu je zopet svoje oči obrnil proti nebu in svojemu nebeškemu Očetu priporočil svoje prihodnje trpljenje, rekoč: Oče nebeški, sprejmi to spravno daritev in usmili se grešnega sveta. — Kristjan, padi tukaj v duhu na kolena pred svojim na križu ležečim Odrešenikom in reci:

O Gospod, tudi jaz sem pripravljen s tabo in zavoljo tvojega imena dati se križati in krotiti hudobno, pregrešno nagnjenje ter slabe želje.

2. Premišljuj, kako so pribili njegovo desno roko na križ.

Ko je krotko Jagnje božje ležalo na križu, sta šla dva rablja k Jezusovi desni roki. Eden je pokleknil pri Jezusovi glavi in mu zvezal desno roko na križ. Drugi je pokleknil na drugi strani roke, je vzel v roke dolg, debel, top žrebelj, ki je bil eno ped dolg, debel en palec in tako top, kakor je manjši prst na roki, kakor se vidi v Treviru na Nemškem, kjer hranijo ta žrebelj med svetinjami. Ta dolgi, debeli, topi žrebelj je nastavil Jezusu na sredi dlani, ampak za dva prsta širokosti naprej, kjer je kost bolj trda, zato da je žrebelj roko bolj na križ pribil in da se rana ni mogla utrgati. Ubogi Jezus pa je svoj obraz proč obrnil, da ni gledal tega pribijanja, ker se je njegova človeška narava zgrozila nad strašno muko. Sedaj tolče rabelj z vso močjo na žrebelj, in Kristusu je šlo skozi mozeg in kosti, tako da je od bolečin ves obledel. Roka se je začela tresti, žile otekati, in rama je postajala rjava. Vsa kri namreč iz vseh žil je začela teči tja. Ko pa je neusmiljeni rabelj drugič, tretjič, četrtič udaril na žrebelj in ga ni mogel spraviti skozi roko, ker je bil pretop, oh, kako je tu moj Odrešenik trpel! Začel je od velikih bolečin vzdihovati ter svojemu nebeškemu Očetu govoriti: Oh, Oče, Oče moj! In kolikorkrat je rabelj udaril na žrebelj, tolikokrat mu

je šlo skozi mozeg in kosti in mu je kakor z mečem prebadalo srce. Oči so se mu obračale, zobje so mu klepetali, lica so mu obledela, ustnice so postale višnjeve, kolena so se mu skrčila, osrčje v telesu se mu je treslo, srce mu je bilo na vso moč in ves život se mu je tresel. O bolečina nad vse bolečine!

Nazadnje je rabelj tako silno udaril na žrebelj, da je roko prebil. V roki je bila velika luknja, kri je z vso močjo ven štrknila in oštrkala rablju roke, obličje in obleko. To pa ga ni motilo, temveč je le naprej tolkel; šestindvajsetkrat je s kladivom udaril na žrebelj, da ga je v križu utrdil. O pobožni kristjan, pomisli to veliko muko in trpljenje. Izkušnja uči, da, ko ranocelnik rano le z majhno iglo sešiva, to bolnika boli tako, da ga je treba držati. On se namreč trese in same bolečine vpije in kriči. Če tedaj bolečina, ki jo zbadanje z iglo dela, tako prešine ves život, da bolnik obledi in omedli, kaj je šele storil debeli žrebelj v roki tvojega Odrešenika, ki ni samo skozi roko bil pribit, temveč je tudi kosti nekaj prebil, nekaj gnal vsaksebi, nekaj tudi vkup stisnil, kakor tudi žile in kite pretrgal, kožo in meso strgal in s sabo potegnil v luknjo, v križu zvrtano?

O bolečina, ki presega vse človeške moči! O Gospod, po tej strašni muki te prosim, da me obvaruješ v večno življenje!

3. Premišljuj, kako so Jezusovo levo roko pribili na križ.

Ko je bila desna roka pribita, skrčile so se čutnice in kite v desni in levi roki tako močno, da leva roka ni več dosegala luknje. Beriški hlapci so bili tudi nalašč luknjo zvrtali malo črez mero. Zato so mu na levo roko privezali močno vrv, in sicer tako trdno, da so se potem znamenja vrvi vedno poznala. Dva sta prijela za vrv in dva sta stopila na ono stran, da sta mu držala desno roko.

Ko sta tedaj ta dva trdno držala Kristusovo desno roko, sta ona dva tako močno in tako dolgo vlekla za vrv, da je leva roka segala do zvrtane luknje, s katerim natezanjem sta Kristusu roke strašno raztegnila, tako da so mu žile in čutnice popokale, da so mu kosti stopile iz členov, in da mu je bila koža nategnjena kakor na bobnu, kakor beremo v razodetju sv. Brigite: „Tu so vlekli srditi mučitelji levo roko Gospodovo z vrvjo tako silno, da so bile žile in čutnice nategnjene in da so popokale.“ Oh, kako strašna bolečina mu je divjala po vseh členih, kako ga je bolelo po vseh udih; strašno je trpelo Jagnje božje! Samo nezapopadljiva potrpežljivost ga je udrževala, da ni strašno vpil, ko je vse to trpel.

Med tem, ko sta tista dva roko držala tako nategnjeno, je rabelj vzel žrebelj, kakršen je bil poprejšnji, ga je nastavil na levo roko Jezusovo in neusmiljeno tako dolgo s kladivom tolkel nanj, da mu je prebil kožo, meso in kost in žrebelj tako trdno zabil v križ, da ni mogel več vun. O nečloveško neusmiljenje! Kdo more izreči, kaj je Jezus trpel pri drugem pribijanju? Prvo pribijanje desne roke je delalo Jezusu neizmerne bolečine; drugo leve roke pa mu je delalo še večje bolečine, in sicer tem večje, čim bližje srca je kladivo bilo. Ker je namreč srce na levi strani, zato človeka bolj boli, kadar se rani na levi strani, kakor na desni. Zato je raztezanje in pribijanje leve roke v ljubezni polnem Kristusovem srcu delalo neizrečene bolečine, da je prevelikih bolečin omedlel. Pri vsakem udarcu s kladivom se je Jezus stresel na vsem životu. Med tem je ubogi Kristus obračal svoje oči v nebo k svojemu Očetu in vzdihoval: Oče, usmili, usmili se nespokornih grešnikov!

Ko je bil rabelj več kot dvajsetkrat s kladivom udaril na žrebelj in roko pribil h križu, tekla je kri iz velike rane, njegovi prsti so se tresli in so izgubili svojo podobo in lepoto. Poprej so bili ko kri in mleko, sedaj pa so postali bledi in višnjevi in so se skrčili prevelike bolečine. Roka je bila polna krvi, tako da se rana niti videla ni. Sklepi ram in rok so bili tako daleč raztegnjeni vsaksebi, da se je menilo, da visijo le na koži. O kristjan, premisli te bolečine! Če bi ti kdo z ostrim šilom prebodel roko, menda bi od velike bolečine se zgrudil na tla. Kakšna bolečina je pa bila, ko je topi in debeli žrebelj prebil Kristusovo roko, ko so bili vsi sklepi raztegnjeni narazen, ko so pokale Jezusu vse žile in čutnice?

Hvaljen bodi Jezus Kristus za to strašno pribitje tvojih svetih rok, češčen bodi zato in hvaljen sedaj in vekomaj. Amen.

O Bog, nebeški Oče, po tej muki in po teh bolečinah svojega ljubega Sina in našega Odrešenika usmili se nas in reši nas večnih muk. Amen.

4. O pribijanju svetih nog Kristusovih.

»*Moje roke in moje noge so mi prebodli.*«
(Ps. 21, 17.)

1. Premišljuj, kako Jezusu raztegujejo noge.

Ko so rablji bili pribili Kristusove roke, so se vrgli nad njegove svete noge, da bi jih pribili. Ali grozno nategnjenje rok je Kristusov

život potegnilo tako navzgor, da niso njegove noge nikakor mogle segati do napravljene luknje. Tedaj je bilo zopet potrebno, Jezusa še bolj neusmiljeno raztezati in natezati. Da sta pa obe roki ostali na svojem mestu, dejali so mučitelji potrpežljivemu jagnjetu debelo vrv črez prsi in pleče, in so ga tako trdno privezali h križu, da se niso mogle Kristusove roke ganiti. Potem so mu debelo vrv navezali na noge, in vsi štirje so na vso moč vlekli za vrv. Neusmiljeni rablji so tako strašno natezali Jezusov život, da so pokale vse žile in kite, da so rebra šla daleč vsaksebi, da je trebuh postal tako majhen, kakor da ne bi bilo več črev v njem, vsa koža je bila slednjič silno napeta. S tem so se vse rane zopet ponovile, vsi sklepi udov so šli narazen, in kar je bilo najhujše, prsna kost se mu je razklala.

To nahajamo očitno v življenju sv. Katarine Sienske, ki ni samo to popisala, ampak tudi vse to sama izkusila. Ko je namreč od Boga zadobila posebno milost, da je bila deležna postala vsega Kristusovega trpljenja in vseh njegovih bolečin, so ji sicer vse druge bolečine prešle, samo bolečina v prsih ji je vedno ostala, katero bolečino ji je napravilo to, da se je bila njena prsna kost ločila narazen. „Ta bolečina je presegala vse druge bolečine, ker je prsna kost od narave namenjena, da varuje srce, pljuča in jetra. Zato se to ločenje ni moglo zgoditi brez velike težave in brez velikih bolečin v srcu. Zato je veliko dni v prsih in v srcu čutila neznesljivo bolečino, ki je vsak dan večja prihajala; nazadnje je narastla tako, da je izgubila vse telesne moči, in da se ji je srce moralo razklati.“

Iz te prigodbe spoznaš, kaj je grozno raztezanje Kristusu storilo, in kako neznosljive bolečine mu je napravljalo razdeljenje prsne kosti. Ko je bila tedaj prsna kost razklana, sklepi narazen raztegnjeni in kite raztrgane, slišalo se je pokanje, tresketanje, ječanje in zdihovanje. Oh, strašno raztezanje, neusmiljena muka, ki jo je moj Odrešenik tukaj trpel. Pomisli, kako je v svojem srcu molil k svojemu nebeškemu Očetu: Oče, izkaži svojo očetovsko milost ubogim grešnikom!

Tezanje je taka muka, da tisti, ki so na tezavnico postavljeni, tako strašno vpijejo, da vse okoli stoječe obide groza. Vendar pa jim žile ne popokajo, čutnice in kite se jim tudi ne potrgajo, še manj pa se jim razlomi prsna kost, sicer ne bi mogli več ozdraveti. Naš potrpežljivi Odrešenik pa je bil na tezavnici svetega križa tako neusmiljeno raztezan, da so se mu potrgale vse kite in čutnice in da se mu je razlomila prsna kost, in od tod je v telesu znotraj in zunaj na telesu trpel take bolečine, da se mora vsa človeška narava zgroziti nad njimi.

Izkušnja uči, koliko trpi, kdor si je izpahnil ud; tudi se dobro vé, kako kak ud znotraj žge, zbada, trga, reže in skeli, tako da človek nikjer ne more ostati in nima miru in pokoja ne po dnevu ne po noči, dokler ni izpahnjeni ud zopet popolnoma na svojem poprejšnjem mestu. In tudi, ko je postavljen nazaj na svoje mesto, ga je treba še dolgo zdraviti in celiti, dokler ni popolnoma zdrav, in da nehajo vse bolečine. Sedaj pa glej in pomisli, da tvojemu Odrešeniku ni bil en sam ud izpahnjen, ampak obe pleči, oba komolca, obe roki, obe ledji, obe koleni, in obe nogi vsaksebi raztegnjeni in izpahnjeni. O neznane bolečine!

V razodenju sv. Mehtilde beremo sledeče: Ko je nekdaj Kristusa vprašala, katera bolečina mu je bila največja, ji je odgovoril: „Ko sem bil na križu raztegnjen, so se mogle vse moje kosti šteti. In kdor me hvali za to bolečino, ustreže mi tako, kakor da bi mi obvezal vse moje rane.“ Tu je bilo pa ne samo raztezanje udov, ampak tudi raztrganje žil in čutnic, katera bolečina se ne da nikakor popisati, ne izreči. Pri natezanju rok so popokale samo žile in čutnice na ramah in rokah, pri natezanju nog pa so se potrgale in popokale vse žile in kite po vsem životu, kakor je Marija povedala sv. Brigiti, rekoč: „Njegove noge so na križu tako močno vlekli k luknjama, da so od beder začenši bile vse izvinjene, in da so mu popokale vse čutnice, kite in žile.“ Streseta se nam duša in telo groze, ko le prav pomislimo na bolečine, ki jih je Jezus pri tem trpel!

Pobožna duša, padi vendar v duhu pred svojega Zveličarja na kolena in pomilovaje ga reci trikrat: O Jezus, po tvojem groznem raztezanju in križanju, usmili se nas!

2. Premišljuj pribijanje desne noge.

Ko so rablji Kristusove noge tako daleč nategnili, da so segale do zvrtanih lukenj, je eden vzel veliko večji, daljši in debelejši žrebelj, kakor sta bila žreblja za roke, in med tem, ko so drugi trije rablji še vedno nategovali noge, je nastavil žrebelj na sredo desne noge, kjer je bila kost trda, in je na vso moč s kladivom tolkel tako dolgo, da ga je spravil skozi nogo. Ker je bila noga debela in kost trda, ni mogel žrebelj lahko skozi, velikokrat je bilo treba prav močno udariti, dokler ni žrebelj stal trdno v križu. Šestintridesetkrat je rabelj s kladivom udaril, preden je desno nogo pribil h križu.

O bolečina! Oh, kaj je trpel moj usmiljeni Jezus, ko so mu njegovo desno nogo pribijali! Oh, kdo si more misliti muko, ko je hudobni rabelj šestintridesetkrat udaril na žrebelj! Ni ga mesta na vsem životu, da bi imel več žil kakor noge. Tedaj je žrebelj raztrgal, razgnal in prebodel kožo, meso, žile in kost. Oh, to je bila bolečina!

Dobro vemo, kako boli, če se komu kaka kost zdrobi ali zlomi, in potem še košček kosti notri ostane, ki ga ranocelniki ne morejo vzeti ven. Kako ječi ubogi bolnik, kako ga boli zdrobljena ali zlomljena kost; vpije in stoka, da se vsem smili, noč in dan mu bolečine ne dajo mirú. Če en sam košček zdrobljene kosti dela take bolečine, kaj je pa trpel Jezus, ko mu je debeli žrebelj zdrobil kost? Oj, bolečina nad vse bolečine! Pobožna duša, padi zopet na kolena pred svojega križanega Zveličarja, in ponavljaj s skesanim srcem sam pri sebi zgoraj postavljene besede: O Jezus, po svojem groznem križanju, usmili se nas!

3. Premišljuj nazadnje pribijanje leve noge.

Ko je bila pribita desna noga, je rabelj zgrabil levo nogo, in med tem, ko so oni trije močno vlekli za vrv, je nastavil z levo roko na njo žrebelj, z desno pa tako silno tolkel, da so udarce slišali po celi Kalvariji in okoli nje. In ker je na žrebelj desne noge udaril šestintridesetkrat, udaril je tudi na levi nogi gotovo tolikokrat s kladivom. Tako je bila tedaj tudi leva noga pribita.[1]) Tudi med to muko je Jezus molil: O Bog, nebeški Oče, ta krvava in bolečin polna daritev naj utolaži tvojo jezo!

Njegov sveti život se je tresel na vseh udih, kri mu ni tekla po kapljah, temveč se mu je vlila na vso moč, in ni samo okrvavila njegovih svetih nog, ampak tudi rablja, ki je s kladivom tolkel na žrebelj. Ker je predraga kri tako obilno tekla iz vseh žil Kristusovih, zato je ubogi Kristus ves oslabel, obledel in omedlel. Z eno besedo: on je bil tako poln notranjih in zunanjih bolečin, da ne more noben jezik tega dopovedati, noben človeški um tega zapopasti.

4. Premišljuj, kaj je Jezus, na križ pribit, čutil na duši in na telesu.

Pobožna duša, domišljuj si, da si bila pričujoča pri Jezusovem križanju, da si Jezusa videla pred sabo ležati, in da ti Jezus govori tako-le:

Moj sin, glej, kakor sem jaz, tvoj Bog in tvoj Gospod, tako neusmiljeno pribit na križ. Pomisli dobro, kaj trpim na duši in na telesu. Take smrtne bolečine trpim, da mi je vsak trenotek smrt pred očmi, vendar pa nočem in ne morem še umreti, in sem enak človeku, ki leži v največjih smrtnih silah in ne more ne živeti, ne

---

[1]) Nekdaj so delali in slikali božje razpelo tako, da je bila vsaka noga posebej s svojim žrebljem pribita. In to je bilo tudi pravo, ker so od dobe sv. Helene cesarice sploh vsi tako verjeli. In zares ni mogoče lahko zapopasti, da in kako bi bil en sam žrebelj mogel prevrtati obe nogi.

umreti, tako moram umiraje živeti in živé umirati. Zato trpim bolečine, kakršnih ne bi mogli prenašati vsi ljudje. Tudi meni bi bilo vsak trenotek dušo izdahniti, ako ne bi me Bog ohranil, da morem še nadalje živeti in več za-te trpeti. Ker sem od vseh zapuščen in me nihče ne tolaži, tolaži me vsaj ti z resnično žalostjo nad svojimi grehi, za katere trpim. Z nobeno rečjo namreč me ne moreš bolje tolažiti, kakor če nehaš grešiti, in začneš v resnici se poboljšati in mi zvesto služiti. Zakaj več kakor vse bolečine mučijo me tvoji grehi. Najmanjši smrtni greh, ki ga storiš, me boli bolj kakor vsa moja muka. Z vsakim smrtnim grehom me vnovič križaš. Kateri so me križali, ne vedo, da sem Bog in da trpim po nedolžnem; ti pa veš, da sem tvoj Bog, in da mi s svojimi grehi delaš večjo sramoto kakor Judje s križanjem. Vendar delaš take grehe, zavoljo katerih sem bil tako grozno križan!

O moj Jezus, jaz ne vem, kaj bi ti odgovoril. Jaz hudobni grešnik sem kriv tvoje smrti, sem kriv tvojega križanja. Kar je še hujše, jaz sem te tolikokrat vnovič križal, kolikor smrtnih grehov sem storil. O preljubeznivi Jezus, jaz se obtožim skesano pred tvojim svetim križem, in obžalujem iz vsega srca vse svoje grehe. Oh, da bi mogel vse svoje grehe preklicati in uničiti, hotel bi rad do sodnega dne ležati bolan in biti od vseh zapuščen in zaničevan. Ker se pa ne da izpremeniti, prosim ponižno za odpuščenje in trdno sklenem, s pomočjo tvoje milosti nikdar več ne grešiti. Da, jaz obljubim resnobno, o moj križani Jezus, da hočem, preden še kdaj privolim v smrtni greh, rajši prenesti nevoljo vseh ljudi, da hočem rajši trpeti največjo revo in tudi pregnanstvo. O Jezus, odpusti mi, da sem te tolikokrat razžalil, in daruj svojemu nebeškemu Očetu vse trpljenje, ki si ga na svetem križu prenesel, v popolno spravo za vse moje grehe in v odpuščenje večnih kazni. Amen.

Molitev k križanemu Jezusu.

O moj križani Jezus, jaz te hvalim in častim za bridke bolečine, ki si jih trpel, ko so te na svetem križu tako strašno raztegovali, da so mogli šteti vse tvoje ude,

vse tvoje kosti. Po tej grozni muki in po teh bolečinah te prosim, odpusti mi, kar sem kdaj grešil s svojimi udi. Amen.

O moj križani Jezus, jaz te hvalim in častim za neizrečene bolečine, ki si jih na gori Kalvariji trpel pri pribijanju svojih svetih rok in nog; po tej tvoji bridki muki in po teh bolečinah te prosim, usmili se mene, in daruj nebeškemu Očetu svoje svete rane za vse grehe, kar sem jih kdaj storil s svojimi rokami in nogami. Amen.

O nebeški Oče, jaz ti darujem križanega Jezusa v dopadljivo in hvalno daritev z vsemi bridkimi bolečinami, ki jih je pri svojem križanju trpel, in te prosim po njegovih svetih rokah in nogah, ki so bile tako neusmiljeno nategnjene in prebodene: prebij in prebodi moje srce s svojim strahom in s svojo sveto ljubeznijo, zato da tvoje svete službe in njegovega bandera, to je svetega križa, nikoli ne zapustim, temveč da z žreblji svete ljubezni k njegovemu križu pribit, po njegovem zgledu ostanem tebi zvest in pokoren do konca. Amen.

5. Kaj je Kristus trpel, ko so križ vzdignili po koncu.

»*Ondi so ga križali in ž njim dva druga, od vsake strani enega, v sredi pa Jezusa.*«
(Jan. 19, 18.)

1. Premišljuj, kaj je Jezus trpel, ko so križ kvišku vzdignili.

Potem ko je bil potrpežljivi Jezus za roke in noge pribit na križ, je bil tako brez moči in tako poln bolečin, da bi mu bilo potrebno malo počivati, ali tudi tega počitka mu niso privoščili, temveč eni muki je sledila druga. Zato so takoj potem, ko je bil pribit, križ zavlekli štirinajst korakov naprej do luknje, ki je bila v skali narejena, pet palcev široka in tri pedi in pet palcev globoka, da so križ ondi po koncu postavili.[1]) Med tem, ko so križ po koncu

[1]) Navadno se je najprej križ postavil in trdno zasadil, potem je obsojenec po lestvicah na križ zlezel in se vsedel na klin, ki je bil sredi križa zabit. Sedaj

postavljali, so še pustili vrvi, s katerimi je bil Jezus črez prsi, pleče in pod koleni privezan h križu, zato da se ne bi rane na rokah utrgale, ko križ pade v napravljeno luknjo. Ko so zdolnji konec križa do pripravljene luknje spravili, so vlekli križ z vrvmi črez napravljeno poprečno bruno kvišku, in ko je že navpik stal, so ga naglo spustili v luknjo. To vzdigovanje križa se ni godilo ne počasi, ne varno, temveč Jezus se je tu pa tam neusmiljeno udaril in ranil.

Težkega križa z živim Kristusovim telesom pa niso počasi spuščali v skalo, temveč, da bi se bolj trdno prijel, spustili so debelo in težko deblo križa v izsekano skalo tako, da se je ves pribiti život močno stresel. Pri tem stresenju so se rane na nogah in rokah razširile, in tako je kri lože tekla iz njih. Tako so tedaj iz rok in nog tekli štiri živi izvirki, reke raja, da so tla pod križem postala vsa krvava. Pridite, pobožne duše, in zajemajte iz studencev Zveličarjevih vodo večnega življenja!

Ko so križ tako spustili v luknjo, in se je bil križ ves stresel, je Jezus zaječal na glas, ker so se rane na rokah razširile in se je vsa teža telesa naenkrat z vso močjo spustila na žreblje njegovih nog. Tako je neznana bolečina šinila Jezusu skozi mozeg in kosti.

Ko je bil križ na svojem mestu kvišku postavljen, zabijali so na vse štiri strani kline v luknjo, da bi križ trdno stal in se ne omajal; pri tem zabijanju klinov se je križ tudi tresel, kar je Jezusu zopet delalo strašne bolečine po vsem životu, posebno pa v členih, rokah in nogah.

Sedaj pridi, pobožna duša, in vsedi se pod sveti križ, padi na svoja kolena, moli svojega Stvarnika in Odrešenika in izkazuj mu spodobno čast, vrzi se na svoj obraz in poljubi sveto z Jezusovo krvjo napojeno zemljo. Povzdigni svoje grešne oči k svojemu Zveličarju, ogleduj ga od glave do nog in vtisni si v srce, kaj je za-te trpel. Nazadnje vzdihni in reci: O Gospod, ne dopusti, da bi tvoje bridko trpljenje bilo nad mano izgubljeno.

2. Premišljuj, zakaj sta bila z Jezusom križana dva razbojnika.

Ko je Jezusov križ stal trdno po koncu, so rablji zgrabili dva razbojnika in so ju križali tako hitro, kakor jim je bilo mogoče; enega so postavili Jezusu na desno in enega na levo. Pomisli, kristjan,

---

so mu roke in noge z vrvmi privezali h križu in nato z žreblji pribili. Menda bi bilo pač pretežavno, križ šele potem od tal vzdigniti, ko je bil že obsojenec nanj pribit.

kako velika sramota se je tvojemu Odrešeniku godila, da je moral viseti na križu v sredi med dvema razbojnikoma vpričo vseh ljudi. To so hudobneži storili z namenom, da bi nedolžnega Jezusa, ki je bil pri ljudstvu v veliki časti, s tem toliko bolj zasramovali in zaničevali, zato, da bi se raztresla po vsem svetu novica, da so bili v Jeruzalemu na Veliko noč trije imenitni razbojniki ob enem križani, in da je on, katerega je drhal imela za pobožnega, svetega moža, visel na sredi. Tako so si mislili, da vzamejo Jezusu popolnoma vso čast in veljavo, in da ne bo nikdar več nihče ga častil ali ga celo imel za Mesijo in nanj veroval. Pa ravno s tem se je izpolnilo, kar je prerokoval Izaija, rekoč: „On je bil med hudobne štet,“[1]) zato da bi mi bili med angele v nebesih uvrščeni. Tako je bil satan s svojo iznajdbo osramočen, mislil je namreč, da se bodo vsi bogaboječi ljudje nad Jezusom pohujšali, in da hudobni in nevedni nikoli ne bodo o njem nič drugega verjeli in govorili, kakor da je bil zapeljivec ljudi in prvi med razbojniki, ki je vse svoje skrivne naklepe s pomočjo hudobnih ljudi izpeljeval; mislil je, da bo po vsem svetu zaničevan in njegov nauk kmalu pozabljen.

Kako je pa Jezusa to zaničevanje in ta sramota bolela, ne da se izreči. Kar ga namreč zadeva kot pravega Boga, ni gotovo ljubil ničesar bolj kakor svojo čast in svoje dobro ime, ker se Bogu spodobi vsa čast in slava in sicer po vsi pravici. Kar ga pa zadeva kot pravega človeka, je tudi bolj kot vsak drugi človek ljubil svojo čast in svoje dobro ime; nečast namreč, njemu izkazana, je utegnila storiti, da ljudje ne bi nanj verovali ter se pogubili. Ko so ga tedaj postavili na sredo med razbojnika, in mu je bila tako vzeta njegova čast in njegova veljava, kako mu je pač ta izguba globoko ranila srce? Kako ga je bolelo, ko je spoznal in videl, da se bo toliko tisoč ljudi pohujšalo nad njim, in mislilo, da je najhujši med razbojniki in hudodelniki! Toda Jezus je radovoljno trpel tudi to sramoto, zato, da je delal pokoro za grehe naše ošabnosti in prevzetnosti, ter nam dal nauk in zgled prave ponižnosti. Kdo namreč se bo sramoval, da ga ljudje ne častijo, kadar vidi, da je bil sam Sin božji kot človek prištet razbojnikom? Zato padi zopet, pobožna duša, pred svojim križanim Jezusom na kolena, in prosi ga po tej žalostni skrivnosti, naj ti podeli pravo krščansko ponižnost.

3. Premišljuj Jezusovo trpljenje med tem, ko so si razdelili njegova sveta oblačila.

Tudi to, da so razvezali in razdelili njegova oblačila, je bilo sramotno za Jezusa. Kakor hitro so bili njega in oba razbojnika

[1]) Iz. 53, 7.

križali, so vzeli njegova oblačila in obeh razbojnikov, in so si jih delili med sabo. Vedeti pa je treba, da je imel Jezus ta-le oblačila: plašč, ki je bil iz štirih kosov sešit; drugič nesešito suknjo; tretjič neko laneno spodnjo obleko, kateri bi mi rekli srajca; četrtič neko posebno obleko okoli ledij, kakor kratke hlače do kolen; petič pas in pa opanke. Opank pa poslednja tri leta menda ni več nosil, ker je hodil bos po deželi. Vso to obleko so razdelili na štiri dele, da je vsak rabelj dobil svoj del. Samo nesešite suknje niso razrezali na štiri kose, ker sicer ne bi bili kosi nič vredni in za nobeno rabo, tedaj so za njo vadljali, čegava da naj bo. Vse to pa so delali z velikim smehom in zaničevanjem. Kristusova obleka namreč ni bila sicer ne obnošena, ne strgana, vendar pa ni bila gosposka in draga, ampak hodna, navadna in uboga, kakor so se navadno oblačili ubogi Galilejci, zakaj Jezus je kakor v vseh drugih rečeh tako tudi v svoji obleki ljubil uboštvo.

Kolikor ubožnejša so bila ta oblačila, toliko več smeha so ž njimi imeli. Zato so razdeljene kose oblačil v zrak lučali, metali v prah na tla, pa ljudem posmehovaje kazali, rekoč: Glejte, tako obleko je imel lažnivi prerok, ki je hotel postati kralj. Se li spodobi beraški plašč kralju? Ali se more ta revna suknja meriti s kraljevim škrlatom? — Jezus pa je na križu slišal in videl, kako zaničujejo njegova sveta oblačila, in je v svojem srcu govoril s prerokom: „Moja oblačila so si razdelili in za mojo suknjo so vadljali.“[1])

4. Premišljuj Jezusove znotranje občutke na križu.

Pobožna duša, domišljuj si, da stojiš pod Jezusovim križem in da slišiš, da ti Jezus s križa govori tako-le:

Ljubi moj sin, poglej, tu visim med nebom in zemljo, kakor da ne bi bil vreden na zemlji umreti. Tu visim med dvema razbojnikoma, kakor da bi bil večji razbojnik kakor ona. Tu visim, zapuščen od Boga in od ljudi. Tu visim in vabim vse, naj zajemajo vode milosti „iz studencev Zveličarjevih“,[2]) to je iz mojih ran. Tu visim v mukah in bolečinah, ki presegajo ves človeški um. S tem, da so križ spustili v izsekano luknjo v skali, so se vse moje rane in bolečine ponovile, tako da me strašno skeli in peče po vseh udih. In ker visi vsa teža telesa na žrebljih, s katerimi sta pribiti roki, in pa telo s svojo težo vedno le doli sili, trpim na vseh udih in sklepih, posebno na ranah obeh rok, tako grozne in neznane bolečine, da jih ne more izreči noben jezik. Z eno besedo: jaz trpim na duši in na telesu tako bridko muko, da bi se me usmilil trd kamen. In to moram dalje kot tri ure trpeti in moje trpljenje bo vedno večje.

[1]) Ps. 21, 19. — [2]) Iz. 12, 3.

Vse to pa trpim zavoljo tebe, da poplačam tvoje dolge in zadostim za tvoje grehe. Iz tega moreš spoznati, kako težki so tvoji grehi, ker moram jaz, vsemogočni Bog in Gospod, sam toliko trpeti, da zanje zadostim. Zakaj ako bi jaz ne bil Bog, ne bi mogel z vsemi temi bolečinami zadostiti božji pravici, tudi ne za najmanjši smrtni greh. Pomisli tedaj, kako strašno trpljenje čaka nespokornega človeka, ki ni enega samega, ampak brez števila smrtnih grehov storil? O grešnik, kako je mogoče, da tako hudo grešiš, ker boš moral tako drago plačevati? Kako moreš uživati kratko veselje, za katero boš trpel večno bridkost? Zato pomisli, kadarkoli vidiš moj križ, kakšna kazen je tebi in vsakemu nespokornemu grešniku pripravljena; ako ne nehaš grešiti, da me vnovič ne križaš, nehaj vsaj za-to, da se vekomaj ne pogubiš. Oh, tolaži me vsaj na svetem križu s skesanim srcem, oživljaj me s spokornimi solzami ter reci:

Hvaljen bodi križani Jezus za svoje povzdignjenje na križu, zato bodi češčen sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, moj križani Odrešenik, poglej milostljivo na-me, ubogega grešnika, in daj, da bodo tvoje grozne rane moje zdravilo, tvoji udarci in tvoje pribitje moje potrtje in kesanje, tvoje vroče solze moje opranje, tvoja rožnata kri moje očiščenje, tvoje srčno zdihovanje moje odpuščenje, tvoje zasluge moje zadoščenje, in tvoje povzdignjenje s križem moje povzdignjenje v nebesa. Amen.

6. Marijina žalost po Kristusovem križanju.

»*Jaz sem polna bridkosti.*«
(Žal. pes. 1, 20.)

1. Premišljuj Marijino trpljenje pri Kristusovem križanju.

Med ljudstvom, ki je hitelo na Kalvarijo, je bila Marija, kakor jih več pravi, s svetim Janezom in s svojimi tovarišicami najbolj od zadej; saj je to žalostno pot storila bolj mrtva kot živa in zavoljo gnječe ni mogla priti popolnoma gori na Kalvarijo, temveč je morala s svojo tovarišijo ostati na poti. Ondi so pozneje sezidali kapelo, in na oltarju te kapele je bila postavljena podoba žalostne Matere božje, ki si z ruto briše solze. Ta kapela je zunaj cerkve, ki je nad Kalvarijo sezidana, vendar pa tako, da se skozi okno more videti mesto, kjer je bil Jezus križan. Tukaj je ostala Marija s svojo tova-

rišijo tako dolgo, da je bil Jezus s svojim križem povzdignjen; potem se je približala križu, kakor se bo zdolej povedalo. Kdo more z besedami povedati, kaj je trpelo in prestalo njeno materino srce, ko je videla in slišala, kako njenega Sinú križajo? Vse njene moči je niso mogle po koncu udržati pri tem trpljenju, kakor je sama razodela sv. Brigiti, rekoč: „Ko so prvi žrebelj mojemu Sinu zabijali, omedlela sem takoj pri prvem udarcu in sem se kot mrtva z otemnjenimi očmi, s trepetajočimi rokami in z omahujočimi nogami zgrudila na tla. Tudi nisem od velike bridkosti več povzdignila oči, dokler ni bil popolnoma pribit na križ.“

Tako je tedaj prežalostna Mati v smrtnih bolečinah na tleh ležala v naročju sv. Marije Magdalene in drugih Marij in njena žalost je vedno rastla. Kolikorkrat je slišala kladivo na žreblje udariti, toliko bolečin ji je prešinjalo mozeg in kosti, in tolikokrat je bilo njeno srce vnovič ranjeno, „ker je bila po velikem sočutju s Sinom na križ pribita in je vse od znotraj v sebi čutila, kar je njen Sin trpel na svojem telesu.“

Magdalena in druge Marije bi jo bile rade tolažile, ali od obilnega jokanja niso mogle govoriti nobene besede. Grozovitno pribijanje namreč je tudi njih srca strašno ranilo. Apostol Janez bi jo bil rad tolažil, pa tudi on je bil tako žalosten, da ni mogel nič govoriti. Tako je Marija ležala v telesni omedlevici, dokler ni bil Kristus na križu povzdignjen. Njena duša pa je vse dobro slišala in vedela, kaj se z njenim Sinom godi.

2. Premišljuj Marijino srčno žalost, ki jo je čutila, ko je bil njen Sin Jezus na križu povišan.

Med tem, ko je žalostna Mati še na tleh v omedlevici ležala, je bil na križ pribiti Jezus povzdignjen, da so ga vsi ljudje mogli videti, vsem Judom in nevernikom v posmeh in zaničevanje, vsem svojim prijateljem v srčno žalost, vsem angelom v strmenje in nebeškemu Očetu v spravo za grešni svet. Ko je omedlevši Devica slišala, da je njen Sin na križu povzdignjen, je zbrala vse svoje telesne in dušne moči, da bi vstala in svojega ubogega Sina pogledala. Ko je s pomočjo svojih prijateljic po koncu vstala in na mestu, kjer je stala, mogla videti ubogega Sina, se je silila skozi ljudi naprej do straže, ki se je vstavila okoli križa, da ne bi nihče stopil bliže in križanemu Jezusu kaj pomagal. Marija je prišla tako blizu križa, da je imela samo petnajst korakov do križa; ondi se je postavila naravnost proti križu, je svoje objokane oči povzdignila in je svojemu na križu visečemu Sinu Jezusu gledala ravno v obličje. Kdo more tukaj povedati, kaj je Marija na tem mestu trpela? Ako je poprej njeno

deviško srce omedlelo, ko je slišala, kako ga pribijajo na križ, kako oster meč je sedaj na novo prebodel njeno materino srce?

3. Premišljuj z Marijo vred pomilovanja vredno podobo na križu visečega Jezusa.

Od podplatov do temena ni bilo nič zdravega na njem. Njegova sveta glava je bila od toliko udarcev polna ran in oteklin; na več mestih je bila vsa plešasta in brez las, ker so mu jih izpulili. Njegovo čelo in teme je bilo polno trnov in nekateri trni so segali noter do možgan, kar mu je delalo neizrečene bolečine. Njegove oči so bile od jokanja vse rdeče in s krvjo, ki mu je tekla z glave, zalite in zavoljo neizrečenih muk tako globoko v glavo vdrte, da so se komaj videle. Njegova ušesa so bila polna krvi, njegov nos ranjen, s krvjo pokrit in zavoljo velikih bolečin stanjšan kakor pri umirajočem človeku. Njegova lica so bila od toliko zaušnic vsa razpraskana in otekla, njegove ustnice črne, rjave in višnjeve in zavoljo toliko udarcev otekle in ranjene. Njegove zebrne so bile ranjene in otekle, in njegovi zobje so se mu gugali, ker je bil velikokrat udarjen v obraz. Njegova sveta usta so bila polna krvi, in njegov jezik od žeje tako suh, da je bil ves skrčen. Nazadnje je iz njegovih svetih ran na rokah in nogah njegova draga kri tekla na zemljo.

To je bilo tedaj sveto obličje in tako ga je Marija videla tako krvavega, da ga ni mogla dolgo gledati. Sedaj pomisli, moja duša, kako je bilo njegovi materi Mariji pri srcu, ko je videla takšno obličje svojega Sina. Naj tukaj materina srca sodijo, kaj bi občutila, ako bi enega svojih otrok videle v taki podobi.

Ali premišljujmo še bolj natanko žalostno podobo Jezusovega telesa, kakor ga je žalostna Marija videla pred sabo. Njegov vrat je bil od veliko udarcev ves ranjen in otekel, da ga ni mogel brez velikih bolečin obrniti na nobeno stran. Njegova pleča so bila od težkega križa tako potlačena, da ni bilo več zdravega mesa na njih videti. Njegove prsi so bile od strašnega bičanja tako razmesarjene, da so na več mestih ven molela gola rebra. Njegov hrbet je bil tako odrt, da ni bilo videti ne kože, ne mesa. Njegova kolena in golenice so bile podobne drevesu, kateremu je olupljena skorja, bile so brez kože in vse ranjene. Njegove roke in noge so bile z debelimi železnimi žreblji tako trdno pribite h križu, da ni kar nič mogel gibati ž njimi. Vsi njegovi udje so bili nategnjeni. Njegove svete prsi so bile od silnega nategnjenja tako potlačene, da je komaj dihal. Njegovo osrčje je bilo vse skrčeno in ga je strašno bolelo. Njegovo presveto srce je bilo tako močno pobito, da se je komaj

več gibalo. In njegova duša je bila tako polna žalosti in bridkosti, da ni od nobene strani dobivala tolažbe.

Pri vsem tem je ubogi križani Jezus ves nag visel in ni ničesar imel, s čemur bi se odel, kakor samo tisto laneno ruto okoli svojih ledij. Ta nagota mu je tudi delala muke zavoljo mrzlote, od katere so mu otrpnele roke, noge, nos in ušesa in ves život. Sveti očaki pravijo namreč, da je tisti veliki petek bilo silno mrzlo, in sv. evangelist pravi razločno: „Je bil mraz.“[1]) Tako se je bilo vse združilo, da je Jezusa mučilo.

Zraven tega je imel križani Jezus na svojem svetem životu ran brez števila in vsaka teh ran ga je bolela. Kako velike bolečine so bile te, ki jih je trpel od toliko tisoč ran! In Jezus na križu si ni prav nič mogel pomagati: z rokami si ni mogel obrisati oči, nosa, ust, ker so mu bile z žreblji pribite. On se ni mogel obrniti na drugo stran, ni mogel gibati, kakor samo glavo in tudi to z velikimi bolečinami zavoljo trnjeve krone in zavoljo oteklega vratu. Ako jo je obrnil na drugo stran, je čutil nove bolečine. Po koncu glave držati ni mogel zavoljo trnjeve krone, zato jo je kakšenkrat pobesil na prsi, kakšenkrat na desno, kakšenkrat na levo ramo; pa kamorkoli jo je obrnil, so ga zbadali ostri trni.

On ni mogel ne ležati, ne sedeti, ne stati, temveč je moral na štirih žreblji viseti, kar mu je delalo take bolečine, da jih ne more izreči noben jezik. On ni imel podnožja, da bi na njem z nogami stal, temveč je moral vedno viseti na železnih žreblji. Z eno besedo: Jezus je trpel bolečine, muke črez vse muke, trpljenje nad vse trpljenje.

V vseh teh bolečinah ni imel trpeči Jezus ne pomoči, ne tolažbe, ne počitka, ne okrepčanja, ne miru, ne pokoja. Ni ga bilo človeka, da bi mu dal prijazno besedo, ali mu kaj postregel. Niso mu dali niti grižljeja kruha, da si bi bil okrepčal slabi želodec; niti kapljice vode, da bi si bil ugasil svojo hudo žejo. Na križu so ga pustili visečega, kakor da bi ne bil človek; pustili so ga koprnečega, in tako so z njim ravnali, kakor da bi bil hujši kakor satan.

Ta žalostna podoba križanega Jezusa je stala pred telesnimi in dušnimi očmi Marije Device in ji je bila globoko vtisnjena v srce.

Hvaljen bodi križani Jezus, in češčena bodi njegova prežalostna Mati Marija, sedaj in vekomaj. Amen.

O Marija, prežalostna Devica, poglej, kako nas, nespametne ljudi, goljufivi svet moti, kakor je bil nekdaj

[1]) Jan. 18, 18.

premotil Galačane,[1]) da nismo resnici pokorni; postavi nam križanega Jezusa živo pred oči in vtisni ga globoko v naša srca. Amen.

7. Marijina žalost pri Kristusovem križanju.

»*Nasitil me je z grenkostmi, vpijanil me je s pelinom.*« (Žal. pes. 3, 15.)

1. Premišljuj Marijino žalost pri Jezusovem križu.

Pomisli, ljubi moj kristjan, kako je bilo deviški Materi Mariji pri srcu, ko je videla svojega preljubega Sina v toliki revi. Vi matere, ki srčno ljubite svoje otroke, morete najbolj spoznati, kaj je trpelo Marijino srce, ko je videla svojega ljubega Sina v tolikem trpljenju. Poslušaj, kaj govori o tem razodenje sv. Brigite: „Vse Kristusove rane so bile sulice v Marijinem srcu. Ko je bila tedaj žalostna Mati vstala, je stala tu brez vse telesne moči. Stala je polna žalosti, bolj mrtva kot živa in prebodena od meča bolečin.“ Ko je Marija svojega križanega Sina Jezusa zagledala v taki strašni podobi, zdelo se ji je pri tem prvem pogledu, kakor da bi s križa ostra sulica prebodla njeno srce in ne samo srce, ampak tudi vse ude in vse kosti.

O grozni pogled; čudo je, da ni Marija od žalosti umrla, da ji ni počilo srce od bridkosti. Oh, kako je mogla žalostna Mati svojega trpečega Sina v toliki revi gledati? Kakšno muko in trpljenje je čutila v vseh udih, ko je gledala Kristusove ranjene ude! Živa domišljija namreč, materina ljubezen in pa božja milost in moč je storila, da je vse Kristusove bolečine čutila na svojem telesu tako, da je bila v duhu z njim vred križana, in da je mogla reči, kakor pozneje sv. Pavel: „S Kristusom sem pribita na križ.“[2]) Zato je trpela žalostna Mati take bolečine, kakor da bi bili njeni udje narazen raztegnjeni, njene noge na križ pribite, in kakor da bi bil ves njen život kakor život njenega Sina ranjen in razmesarjen. Če je namreč sv. Pavel mogel reči: „S Kristusom sem pribit na križ. Znamenja ran Gospoda Jezusa nosim na svojem telesu;“[3]) koliko bolj more pred vsemi ljudmi to reči Marija Devica, katera ni samo s premišljevanjem, ampak s svojimi očmi videla Jezusa trpeti ter je bila s svojim križanim Jezusom križana in je njegove rane na nogah in rokah čutila bolj živo kakor sv. Katarina Sienska in drugi svetniki.

2. Premišljuj, kako Marija ni imela nobene tolažbe.

Veliko sočutje, ki ga je Marija imela s svojim križanim Jezusom,

[1]) Gal. 3, 1. — [2]) Gal. 2, 19. — [3]) Gal. 6, 17.

je posebno zavoljo tega prihajalo vedno večje, ker je videla, da ga mora gledati v tako strašnem trpljenju in da mu vendar ne more prav nič pomagati. Videla ga je vsega ranjenega in ni mu mogla obvezati ran. Videla je, da mu vedno teče kri, in ona mu je ni mogla ustaviti. Videla je njegovo glavo polno trnjev, in ona mu ni mogla nič pomagati, da bi ga oživila. Videla je, kako ga zaničujejo in zasramujejo, in ni mogla ubraniti. Slišala je, kako vse hudo o njem govorijo, in ni mogla njegove nedolžnosti braniti. Slišala ga je ječati in vzdihovati, in ona ga ni mogla tolažiti. Z eno besedo: ona ga je videla v največjih bolečinah na trd les križa pribitega, visečega in mu ni mogla nobene tolažbe podati ne z besedo, ne z dejanjem.

Videla ga je od nog do glave v grozni revi, v mukah in bolečinah in ga ni mogla rešiti. Zato je bilo njeno materino srce od groznih žrebljev prevrtano, od Kristusovih ran ranjeno in od njegovih bolečin kakor s sulicami prebodeno. Zato je trpela tako neizrečene bolečine, da bi, ko bi se ta njena silna žalost razdelila med vse ljudi, vsi umrli te žalosti, pravi sv. Bernard. Pomisli, pobožni kristjan, kaj je trpelo Marijino srce, če vsi ljudje ne bi mogli te njene žalosti prestati. Marija pa je s posebno pomočjo božjo to trpljenje mogla in morala prenesti, kakor je angel razložil sv. Brigiti, rekoč: „Ne majhno čudo je Bog storil takrat, da deviška Mati, s toliko in tako velikimi bolečinami na duši ranjena, ni svoje duše izdihnila, ko je videla svojega ljubega Sina nagega in ranjenega in od vseh zasramovanega in zasmehovanega, med razbojnikoma visečega. Gotovo je Bog s svojo božjo vsemogočnostjo njeno materino srce krepil, če ne bi bila umrla žalosti. Tako je stala pod križem kakor živa in mrtva, prebodena z mečem bolečine, in je gledala svojega križanega Sina.“ In ker ga ni mogla tolažiti z ustmi, mu je v svojem srcu govorila kot Bogu te ali enake besede:

O preljubi moj Sin Jezus! O Jezus, moj Sin, v kakšno trpljenje si prišel! Oh, kako so tvoje blage roke tako neusmiljeno prevrtane; kako so tvoje svete noge tako grozno na križ pribite! Kako so tvoji udje tako strašno nategnjeni in narazen raztegnjeni! Kako je tvoj nedolžni život tako razsekan! Oh, da bi ti jaz mogla pomagati, ali tvoje žreblje ven potegniti, ali vsaj tvoje rane obvezati! Oh, kako rada bi se dala namesto tebe pribiti na križ, da bi tebe rešila! — Ker pa to ni moglo biti, zato je njena duša od žalosti koprnela, in njeno srce je bilo sočutja križano.

O prežalostna Mati Marija, po tvojem srčnem sočutju te prosim, daj mi občutljivo srce, da občutim tudi jaz v svojem srcu Jezusove rane, njegov križ in njegovo trpljenje.

3. Premišljuj sočutje pobožnih in zvestih Kristusovih prijateljev.

Ti niso Kristusa zapustili v sili, temveč, ko so skoraj vsi ljudje od njega odpadli in vero nanj izgubili, so ostali vendar vedno pri Jezusu. Evangelij namreč pravi: „Vsi njegovi znanci pa in žene, katere so prišle za njim iz Galileje, so od daleč stali in to gledali;“[1]) vsaj pomagati mu niso mogli, tudi blizu niso smeli priti, da bi ga bili tolažili. To pa razumevaj ne samo o Mariji Materi božji in o tistih, ki so bili z njo, ampak tudi o drugih bogaboječih ljudeh, ki so Kristusa ljubili in niso mogli, akoravno bi bili radi, bližje k njemu pristopiti ter njegovo revo in trpljenje prav blizu gledati. Marija pa s svojo tovarišijo je stala pri križu, kakor pravi sv. Janez.[2]) Pomisli tedaj, kristjan, kaj so ti zvesti Kristusovi prijatelji tukaj trpeli. In da to bolj spoznaš, pomisli, kako bi bilo tebi, ako bi bil z njimi stal na Kalvariji. Ti ne bi bil mogel bolečin in grozne Jezusove podobe gledati brez sočutja in s suhimi očmi. Če bi pa ti, ki Jezusa le malo ljubiš, neizrečeno trpečega Jezusa pomiloval, oh, kaj meniš, da so ti zvesti Kristusovi prijatelji v svojem srcu čutili, ki so Jezusa ne le samo v tej največji revi videli, temveč tudi njegovo nedolžnost poznali in trdno verovali, da je pravi Sin božji?

Kdo more povedati, kaj so pobožni ljudje, ki so Jezusa srčno ljubili, trpeli na duši in na telesu, in kako jim je krvavelo srce? Tako so namreč Jezusa pomilovali, da, kakor pravi razodenje sv. Brigite, „bi bili raje Kristusove muke z njegovo pomočjo na svojem telesu prenašali, ali pa v peklu goreli, kakor da bi njega videli tako trpeti!“ Glej, kako zvesti so bili Kristusovi prijatelji! Saj ni nič črez zvesto srce, katero tisočkrat raje samo trpi, kakor da vidi trpeti svojega ljubčeka!

Zato, pobožni kristjan, časti žalostno Mater božjo in vse sočutne Kristusove prijatelje in prosi jih, da moreš tudi ti prav in spodobno pomilovati trpečega Jezusa.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčena bodi njegova žalostna Mati Marija, in vsi Jezusovi prijatelji, sedaj in vekomaj. Amen.

O Marija, žalostna Mati in kraljica vseh mučenikov, jaz te prosim po vseh bolečinah, ki so tvoje materino

[1]) Luk. 11, 10. — [2]) Jan. 19, 13.

srce pri Kristusovem trpljenju ranile: zadobi mi milost, da tvoje in Jezusove bolečine prešinejo tudi moje srce, ga s srčnim sočutjem ranijo, in napolnijo s sveto ljubeznijo in s svetim strahom. Amen.

O Marija, prežalostna Mati in Devica, jaz te častim in te spominjam z vso tvojo žalostno tovarišijo na vse bolečine, ki ste jih pri Kristusovem križanju trpeli in čutili, in vas prosim po vsi vaši srčni žalosti, zadobite mi v mojih nadlogah in križih pravo potrpežljivost, krščansko ponižnost in gorečo ljubezen do Boga, da se v vseh rečeh in v vseh potrebah vedno po božji volji ravnam, in po vašem zgledu križanemu Jezusu vselej zvest ostanem. Amen.

Enajsto poglavje.

Poslednje besede Kristusove na križu in njegova smrt.

1. Prva beseda na križu.

»*Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.*« (Luk. 23, 34.)

Ko je naš preljubeznivi Odrešenik in Gospod na križu videl, da mu je v kratkem umreti, je hotel storiti kakor nekdaj skrbni oče Jakob, ki je svojim sinom umiraje dal mnogo lepih naukov. Zato je govoril sedem besed, ki so dokaj poučljive in tolaživne. Prva beseda je bila ta: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“ Da to besedo bolje razumeš, premišljuj to-le:

1. Premišljuj, za koga je Kristus molil.

Kristus je molil za svoje mučitelje, psovavce, morivce in za vse grešnike, kateri so mu storili toliko žalega in ga še žalijo, da se ne more dovolj popisati. Mi ljudje smo že taki, da, ko vidimo koga trpeti, se nam usmili; tudi takrat, kadar človek vidi, da njegov sovražnik hudo trpi, ga pomiluje v svojem srcu. Kdo tedaj ne bi mislil, da so tudi Judje križanega Jezusa pomilovali? Toda žalibog,

pri Judih ni bilo ne milosti, ne usmiljenja, ker so bila njih srca bolj trda kakor kamen, bolj trda kakor jeklo in železo. Ne samo, da niso križanemu Jezusu nič pomagali, temveč so se mu še posmehovali in so ga preklinjali, kakor pravi sv. Matej: „Preklinjevali so ga in so s svojimi glavami zmajevali.“[1]) In sv. Luka pravi: „Ljudje so stali in gledali in veliki duhovni so ga zasmehovali ž njimi vred.“[2]) Ljudje so stali in čakali na njegovo smrt kakor na reč, ki so jo že dolgo želeli in se je veselili. In ker niso mogli na križu visečega s svojimi rokami se dotakniti, in ga tudi ne kamenjati, ker so se bali stotnika, ki je s svojimi vojaki na straži stal zraven križa, zato so ga žalili z zaničljivimi besedami in s kletvami ter so dajali s tem na znanje, da niso še zadovoljni s tem, kar je dosedaj trpel, temveč da so pripravljeni ga trpinčiti, dokler se še giblje žila v njegovem telesu. Njegovo sveto telo je bilo že vse razmesarjeno, vendar niso še dali miru, dokler niso tudi njegove duše z zaničevanjem in zasramovanjem vse ranili. Zato so brusili svoje jezike, da bi njegovo dušo ranili še bolj.

Ne samo farizeji in druga velika gospoda, ampak tudi nižje ljudstvo je delalo tako, kakor pravi sv. Luka: „Ljudje so stali in gledali, in veliki duhovni so ga zasmehovali ž njimi vred“; in sv. Marka pravi: „Mimoidoči so ga preklinjali in so majali s svojimi glavami. Ravno tako so se mu tudi veliki duhovni posmehovali s pismarji.“[3]) Iz teh besed spoznamo, da so vsi duhovni in posvetni možje in žene, hlapci in dekle, stari in mladi ubogega križanega Jezusa z besedami in z oponašanjem preklinjevali, in sicer tako strašno, da se kaj takega ni nikoli godilo nobenemu, tudi najhujšemu hudodelniku ne. Judje namreč so vse na njem grajali. Niso prizanesli ne njegovi božji, ne človeški naravi, ne njegovi časti, ne njegovi veljavi, ne njegovemu učenju, ne njegovim čudežem, ne njegovi čednosti, ne njegovemu veličastvu. Oni so ga popolnoma uničili, kakor da bi ne bil nikoli pri pravi pameti, temveč da je kot nepošten, goljufiv in zapeljiv človek se okoli vlačil, in slepil in zapeljeval ljudi, kakor vidimo iz psovk, ki jih evangelisti pripovedujejo.

2. Premišljuj, kako so Kristusa na križu preklinjali njegovi sovražniki.

Sv. Matej pravi: „S svojimi glavami so zmajevali, in so rekli: Aha, kako tempel božji podiraš, in v treh dneh zopet sezidaš.“[4]) Ali ni bilo to veliko zaničevanje, da so s svojimi glavami majali in tako govorili? Pač je Jezusa bolelo, da

[1]) Mat. 27, 39. — [2]) Luk. 23, 35. — [3]) Mark. 15, 29—31. — [4]) Mat. 27. 40.

so s temi besedami njegovo resnico v nič stavili, ter pravili, kakor da ne bi bil govoril resnice, da božji tempel podere, in v treh dneh zopet sezida. Nadalje so govorili: „Ako si Sin božji, pomagaj si sam.“ S temi besedami so hoteli reči, da se je sam lažnivo in iz prevzetnosti delal Sinu božjega, ko vendar sedaj nima toliko moči, da bi pomagal samemu sebi. Tretjič so se posmehovali njegovi vsemogočnosti, rekoč: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati,“ to je: ako si drugim pomagal zares in ne le na videz, boš pač tudi sam sebi pomagal. Ali tu se vidi, da so bili vsi tvoji čudeži le na videz, le sleparija. Četrtič so se posmehovali njegovi kraljevi časti, rekoč: „Ako si izraelski kralj, stopi s križa, in ti bomo verjeli.“ To je: Poglejte, ta je pravi judovski kralj! Kje so tvoji služabniki, da te snamejo s križa? Ali ker ni nobenega, da bi te snel s križa, in sam si tudi ne moreš pomagati, tedaj se nam pač zdi, da si lažniv, goljufiv kralj. Petič so govorili: „Na Boga je zaupal, naj ga sedaj reši, če ga ima rad.“[1]) S tem so se posmehovali Kristusovi pobožnosti in njegovemu zaupanju na svojega nebeškega Očeta, kakor da bi bili rekli: On se je vselej delal pobožnega človeka, ki noč in dan služi Bogu, ali tukaj se vidi, da je bil svetohlinec. Saj, ako bi bil v resnici pobožen, Bog ne bi bil pripustil, da se pribije na križ, ali pa Bog bi mu še sedaj pomagal, ko bi bil tega vreden. Ker je pa od Boga in od ljudi zapuščen, je očitno znamenje, da je bil svetohlinec in hudoben zapeljivec.

Te in enake besede so govorili veliki duhovni, pismarji in farizeji vpričo vseh ljudi. Zoper vso naravo, zoper pamet in spodobnost je, da se žalostnemu in trpečemu človeku dela še večja žalost in večje trpljenje, zakaj mi smo že tako ustvarjeni in sama pamet nas uči, da se nam revni, žalostni, nesrečni ljudje usmilijo in da jih omilujemo. Nikdar pa ni bilo človeka na svetu, da bi bil bolj potreben tolažbe in omilovanja, kakor je bil križani Jezus. Od kod pride tedaj, da se ga nihče ne usmili, temveč da ga vsi v njegovi največji revi še bolj žalijo in zasramujejo? Oh, to so delali zato, da bi ga spravili v nepotrpežljivost in v obupanje, da bi ga, ako bi bilo mogoče, pogubili na telesu in na duši. Tako grozno so sovražili nedolžno Jagnje božje. Iz tega moreš spoznati, kako je njih hudobno govorjenje Kristusa bolelo v srce.

Naš ljubi Zveličar je sicer v svojem trpljenju prestal mnogo zaničevanja in sramote, toda nobena ni bila tako strašna, kakor sramota, ki so mu jo delali na križu. Zato je tudi to sramoto čutil bolj, kakor vse druge poprej. Orodje, s katerim so ga mučili, je

[1]) Mat. 27, 43.

trgalo in razmesarilo le telo, zasmehovanje pa mu je prebadalo srce in dušo. Tedaj je bilo tako zaničljivo govorjenje in preklinjevanje zanj dosti večja muka kakor vse telesno trpljenje. Jezus je visel na križu v tolikih bolečinah, na duši in na telesu je trpel toliko in tako bridkih muk, da bi jih vsi ljudje ne mogli prenesti. In vendar mu niso dali nobene pomoči, temveč so ga iz satanskega sovraštva še zasmehovali in preklinjali. Oh, kdo bi verjel, da more sovraštvo človeka pripraviti tako daleč?

3. Premišljuj, česa je Kristus prosil svojim sovražnikom, mučiteljem in vsem grešnikom.

On je zavpil z milim glasom: „Oče, odpusti jim!“ — O nezapopadljiva ljubezen in dobrota! Oni so ga preklinjali, on pa je zanje molil. Oni so strašno grešili, on pa jih je izgovarjal, kolikor mu je bilo mogoče, rekoč: „Saj ne vedó, kaj delajo.“ Kar je Jezus učil, to je tukaj sam delal, da bi nas s svojim zgledom poučil, kako imamo svojim zopernikom odpustiti, in se ž njimi spraviti. Jezus je iskal le čast božjo in zveličanje svojih sovražnikov. On je že videl prihodnje šibe božje in odprti pekel za nespokorne grešnike. Zato se je postavil za srednika med Bogom in ljudmi, in je začel iz vsega srca svojega razžaljenega Očeta za grešno ljudstvo prositi, ne samo za Jude, ampak tudi za nas, ker je tudi za naše grehe bil križan. Molil je, pa ne na tiho, ampak, kakor pravi sv. Pavel, na glas in z objokanimi očmi, rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“ To je: Ljubeznivi Oče, zavoljo očetovske ljubezni, s katero me ljubiš, usliši me, ki te prosim za te svoje morivce in za vse grešnike. Oh, odpusti jim zavoljo mojega trpljenja njih velike grehe, kateri ne bi sicer bili vredni, da se odpusté. Ne glej na nehvaležnost grešnikov, ne na grozovitost mojih sovražnikov proti meni, temveč glej samo na moje strašno trpljenje in na moje zadoščenje zanje. Poglej mojo s trnjem kronano glavo in smrtne udarce, ki jih čutim na glavi. Glej debele žreblje mojih rok in nog. Glej moje grozne rane, moje vse ranjeno telo in vse bolečine, katere trpim. Glej kri, katero tako obilno prelivam za grešnike. Zavoljo mene jim odpusti, to te prosim; jaz namreč darujem vse to tvoji pravici, da njim izbrišeš grehe. Kakor jaz grešnikom vse iz srca odpustim, kar so mi storili in kar mi še na duši in na telesu delajo bridkosti, tako odpusti tudi ti njim, kar so tebi storili, in te razžalili.

O otrpnjeni grešnik, dobro pomisli neizrečeno ljubezen in dobroto Kristusovo proti vsem grešnikom. Poslušaj, kaj uči Kristus s križa doli, in uči se po njegovem zgledu vsem svojim sovražnikom iz srca odpustiti in pozabiti vse razžaljenje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo prvo besedo na križu in za vso svojo ljubezen in dobroto do vseh grešnikov, sedaj in vekomaj. Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, naš spravnik in srednik in naša daritev, hvala in čast ti bodi za to, da si na svetem križu za svoje sovražnike, in za vse grešnike molil. Po tvojem ljubezni polnem srcu in po tvoji molitvi te prosim, spravi nas s svojim nebeškim Očetom, in zadobi nam njegovo očetovsko milost in pomoč po svojem svetem križu in trpljenju. Amen.

O Jezus, mogočni in najdobrotljivejši besednik grešnikov, jaz te prosim po nezapopadljivi ljubezni tvojega usmiljenega srca, katera te je v tvojih največjih bolečinah na svetem križu naganjala, da si za svoje sovražnike, preganjavce in morivce, kakor tudi za vse grešnike svojega nebeškega Očeta prosil; daj mi usmiljeno, dobrotljivo bratovsko srce, da rad odpustim vsem, kateri me žalijo. Oh, ponovi, o Jezus, zvesti besednik vseh grešnikov, ponovi svojo prošnjo za-me in za vse grešnike, in reci svojemu nebeškemu Očetu: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo. Amen.

2. Druga Jezusova beseda na križu.

»*Jezus mu je rekel: Resnično ti povem, danes boš z menoj v raju.*« (Luk. 23, 43.)

1. Premišljuj, kako se je desni razbojnik izpreobrnil.

Goreča Gospodova molitev ni bila zastonj, ker se je vsled te molitve kmalu potem izpreobrnilo veliko sto Judov in nevernikov, ki so stali okoli križa, ker so iz prve Kristusove besede spoznali njegovo prečudno potrpežljivost, krotkost in svetost, ker v svojih največjih bolečinah ni bil nepotrpežljiv, temveč je še za svoje morivce prosil Boga. Med te izpreobrnjene grešnike se šteje posebno spokorjeni razbojnik Dizma, ki je na Jezusovi desnici na križu visel in ki je malo poprej z drugim razbojnikom vred tudi Kristusa klel, rekoč: „Ako si Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ Ko je pa slišal,

kako Kristus moli za svoje sovražnike, je začel biti drugih misli in je spoznal, da mora biti svet mož. Začel je tedaj premišljevati Kristusovo dejanje in nehanje, in se je čudil, da je bil vedno tako potrpežljiv. Ko oni razbojnik ni jenjal, Kristusa kleti, ga je posvaril, rekoč: „Ali se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenju? In midva sicer po pravici, ker po zasluženju svojih del prejemava, ta pa ni storil nič hudega,“[1]) tedaj grozno grešiš, da ga kolneš.

S temi besedami je spokorni razbojnik dal tri lepe čednosti na znanje. Prvič se je spoznal krivega pred vsem ljudstvom, in da je s svojimi hudobijami zaslužil smrt na križu. Drugič je pokaral brez strahu hudobnega tovariša in potemtakem tudi hudobne Jude, ki so nedolžnega Jezusa s svojimi hudobnimi jeziki tako kleli in žalili. Tretjič je spoznal očitno pred vsemi, da je Jezus nedolžen in da ni storil nič hudega. Tu se je gotovo skazal krepkega srca, ker se ni bal s temi besedami očitno pokarati vse velike duhovne, pismarje in starešine in sploh vse Jude in jim reči, da so Jezusa po krivici zatožili in obsodili. Veliki duhovni in drugi Kristusovi sovražniki so se pač jezili črez spokornega razbojnika, in menda so ga začeli zaničevati in zasramovati. Toda on se ni dal premotiti, temveč je vse potrpežljivo trpel. Potem je obrnil svoje oči h Kristusu, je svoje grehe v svojem srcu skesano obžaloval, in menda tako-le sam pri sebi govoril: Jaz ubogi grešnik vidim, kaj ta sveti mož od svojih sovražnikov trpi, in vendar jim nič ne reče, se ne jezi, temveč še zanje prosi Boga. Oh, kako grozno trpi, in vse to po nedolžnem. Koliko sem jaz zaslužil več trpljenja in muk, ki sem vse svoje žive dni ropal in ubijal ljudi! O Bog, kako strašno sem te razžalil! O zvesti in usmiljeni Bog, usmili se me, in odpusti mi moje velike grehe, ki so mi iz srca žal. Oh Gospod, ne daj, da se tvoje nedolžno trpljenje in tvoja draga kri na meni ubogem grešniku izgubi. Jaz spoznam, da sem po pravici obsojen in da zaslužim še veliko večje kazni. — Tako je menda govoril v svojem srcu k Jezusovemu srcu.

2. Premišljuj resnično spokorjenje desnega razbojnika.

Ko je mnogo in dolgo v svojem srcu molil in vse svoje grehe prav resnobno obžaloval, je nazadnje svoja usta odprl, ter rekel s ponižnim in spokornim srcem: „Gospod, spomni se na-me, ko prideš v svoje kraljestvo.“ O čudovita pokora in prošnja polna vere! Spokorni razbojnik ni videl na Kristusu drugega kakor same rane in bolečine, in ni slišal nič drugega o njem govoriti, kakor le zasmehljivo in zasramljivo; vendar pa ga imenuje Gospoda ali zapovedo-

[1]) Luk. 23, 40, 41.

vavca in kralja vsega sveta, kralja nebes in zemlje, ko pravi: „Kadar prideš v svoje kraljestvo.“ Od kod je ta človek prejel to luč in to veliko spoznanje Boga, ko je vse svoje žive dni živel v grehih? Kdo mu je povedal, da je oni, ki je kot črv potlačen, zasramovanje ljudi in izvržek izmed ljudstva, njegov Gospod in Bog, njegov Odrešenik in Zveličar? Gotovo le velika potrpežljivost, ki jo je videl na Kristusu, in njegova molitev k nebeškemu Očetu za sovražnike in morivce, seveda tudi božja milost in razsvetljenje ga je pripeljalo k temu spoznanju.

Sedaj premisli njegovo prošnjo, srčno in ponižno molitev, ki jo je Kristusu govoril. Rekel je: „Gospod, spomni se na-me,“ to je: O moj Gospod in moj Bog, Odrešenik in Zveličar, jaz sem s svojimi grehi zaslužil neskončne kazni, zato srčno rad sprejmem in trpim časne kazni tukaj in na onem svetu; samo to te prosim, ko se bom na onem svetu čistil v strašnem ognju, oh, spomni se takrat na-me v svojem kraljestvu večnega zveličanja, ki je večno življenje in vedno gledanje božjega obličja. — O čudovita in sveta molitev in prošnja!

3. Premišljuj drugo Kristusovo besedo, ali tolažbe polno obljubo, ki jo je dal spokornemu razbojniku.

Poglej, srčna žalost črez grehe in resnično izpreobrnjenje razbojnikovo je dala Gospodu Jezusu veliko tolažbo in veselje. On je v svojem bridkem trpljenju užil vsaj to tolažbo in veselje, da je s svojo molitvijo in svojo potrpežljivostjo rešil ubogo ovčico iz peklenskega žrela. Zato je njegovo prošnjo uslišal, in mu je še tisočkrat več obljubil, kakor si je bil upal prositi, ker mu je s prijaznimi besedami rekel: „Resnično ti povem, danes boš z menoj v raju!“ O tolažbe polna beseda, o milostljiva obljuba! Kako je bil spokorni razbojnik, ko je to milostljivo besedo slišal iz Jezusovih ust, poln tolažbe in veselja. Kako srčno je Kristusa zahvalil s pravo vero in dobrim upanjem, ter mu je govoril v svojem srcu: O najdobrotljivejši Gospod in Odrešenik, kako sem jaz nevredni človek to milost zaslužil? Tisočkrat več mi daješ, kakor sem si upal prositi. Ali, ker si tako neskončo dobrotljiv in darežljiv, sprejmem z zahvalo to tvojo obljubo in te hočem vekomaj za to hvaliti. In tako je bil spokorni razbojnik srečen.

Zato tedaj, da Kristus tudi tebi poreče te tolaživne besede, prizadevaj si na vso moč z resnično pokoro, s pobožnim življenjem in vednimi prošnjami to milost doseči, prosi pogostoma Jezusa po dobroti, ki jo je razbojniku skazal, da naj tudi tebi milostljivo skaže večno usmiljenje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobroto do spokornega razbojnika in do vseh spokornih grešnikov, sedaj in vekomaj. Amen.

Najdobrotljivejši Gospod nebes in zemlje, ki si spokornemu razbojniku dodelil milost, in še celo obljubil nebeški raj, jaz te prosim s spokornim grešnikom in razbojnikom vred: „Gospod, spomni se me v svojem kraljestvu!“ Spomni se me v mojih potrebah, da mi pomoreš; v skušnjavah, da mi daš moči braniti se in zmagati; v bridkosti, da me tolažiš. Spomni se me, ko grešim, da me rešiš; ko sem v smrtnih težavah, da me ohraniš; ko bom stal pred tvojo sodbo, da me milostljivo sodiš in zveličaš, rekoč: „Danes boš z menoj v raju,“ da tebe tam vekomaj ljubim, hvalim in častim. Amen.

3. Tretja Jezusova beseda na križu.

»On reče svoji materi: »Žena, glej, tvoj sin!«
(Jan. 19, 26.)

Tretjo besedo, katero je Jezus na križu govoril, popisuje sv. Janez tako-le: „Ko je Jezus Mater in učenca, katerega je ljubil, videl zraven stati, reče svoji Materi: Žena, glej, tvoj sin! Potem reče učencu: Glej, tvoja mati!“[1]) V teh kratkih besedah so tolike in tako visoke skrivnosti, da jih ne more noben človek dovolj zapopasti. Zato hočemo o tem kaj malega prav priprosto premišljevati.

1. Premišljuj Marijino stanje zraven križa.

Evangelist pravi: „Pri križu Jezusovem je stala njegova Mati.“ O čudovita in skoraj neverjetna beseda. Tedaj žalostna Mati je pri tolikem trpljenju še stala? Kaj je takrat Marija trpela, popisuje sv. Bonaventura tako-le: „Sin je trpel na telesu, Mati v srcu. Vse rane, ki so bile po vsem sinovem životu, so bile v materinem srcu zedinjene.“ Če je Marija v svojem srcu imela toliko ran, kolikor jih je imel Kristus na svojem telesu, kako je bilo mogoče, da je še mogla stati in živeti? Sv. Brigiti je nekoč Mati božja rekla: „Jezusovo trpljenje je bilo tudi moje trpljenje, ker je bilo moje srce tudi njegovo srce.“

[1]) Jan. 19, 26, 27.

Ko je tedaj Marija tako žalostna stala pri križu, in neprenehoma pogledovala h križu in vzdihovala, je križani Jezus svoje krvave oči odprl, in je svojo ubogo Mater milo pogledal, kar sv. Janez naznanja, ko pravi: „Ko je Jezus Mater videl zraven stati.“ Oh, kako žalosten pogled! Njegove oči so bile od krvi otemnele, ki je vedno z glave tekla. Od bolečin so bile tudi tako globoko upadle, da je križani Jezus le težko pogledal ž njimi, vendar, kakor pravi sv. Janez, je pogledal svojo Mater. Ker je namreč spoznal njeno veliko žalost, jo je hotel tudi tolažiti. Zato je svoje krvave oči povzdignil in jo je prijazno pogledal. Ta je bila edina tolažba, katero ji je mogel dati.

Jezus je hotel svojo ljubo Mater tolažiti, pa je s tem njeno srce še bolj ranil; čim prijaznejše jo je namreč pogledal, tem globokejše je ta pogled segel v njeno srce. Poslušaj, kaj je o tem Marija sama razodela sv. Brigiti: Ko me je moj Sin s križa doli pogledal, tekle so solze iz mojih oči kakor voda iz studencev. In ko je Jezus videl moje trpljenje, je iz sočutja za trenotek pozabil na svoje trpljenje.

Pomisli dobro, pobožni kristjan, kaj Jezus in Marija tukaj trpita, in kako eden drugemu množita trpljenje. Sočutje Marijino z Jezusom primerja sv. pismo morju, ker pravi: „Velika je kakor morje tvoja potrtost, kdo te bo ozdravil?“[1]) In sv. Anzelm in Bernard pravita, da ko bi se Marijina žalost razdelila med vse ljudi, bi vsi ljudje te žalosti pomrli. Ako je tedaj Marijino sočutje s Kristusom bilo tako veliko, kakšno je bilo šele Kristusovo sočutje? Saj Kristus svojo Mater v vseh popolnostih presega tako, kakor morje presega majhen studenec. Zato jo je tudi veliko bolj ljubil, kakor ga je ona mogla ljubiti. Ker je tedaj sočutje toliko večje, kolikor večja je ljubezen, oh, kako neskončno se je Kristusu Marija usmilila? Marija pa je neizmerno trpela na svoji duši. Ona je namreč v duhu trpela, ker je videla Jezusa trpeti; trpela je, kakor da bi bila za roke in za noge pribita na križ, kakor da bi bila na vseh udih raztegnjena, kakor da bi bila na vsem životu ranjena, kakor da bi bila na glavi s trnjem kronana; en križ sta imela Sin in Mati. O kako je našega Odrešenika bolelo, videti svojo ljubo Mater v tolikih bolečinah!

2. Premišljuj, kako je hotel Kristus dati na znanje, da se mu njegova žalostna Mati usmili v srce.

V razodenju sv. Brigite beremo tako-le: „Ko je Kristus svojo Mater pod križem videl tako milo jokati, spoznalo se je na njegovem obrazu in na njegovem glasu, da je njegovo srce sočutja ž njo glo-

[1]) Žal. pes. 2, 13.

boko ranjeno.“ Glej, pri Jezusovem križu je stala njegova najsvetejša Mati ne v polajšanje, ampak v pomnoženje njegovih muk. Spoznalo se je to na njegovem obrazu, ker je svoje krvave oči obrnil proti njej in jo prav prijazno in milo pogledal. Spoznalo se je to lahko tudi iz njegovega milega glasu, ko je svojo ljubo Mater svojemu apostolu Janezu priporočil. In pa Jezus sam je to neki pobožni duši razodel tako-le: „Trpljenje moje Matere mi je delalo toliko žalost, da, ako bi bila volja mojega nebeškega Očeta, bi bila moja največja tolažba ta, da bi bil vse njene bolečine trpel v svoji duši, zato da ne bi bila ona nič trpela. In akoravno bi bile vse muke, ki sem jih trpel svoje dni, tako zelo pomnožene, vendar bi bilo za-me to veliko polajšanje; vsaj bi bila tako moja Mati živela brez trpljenja. Ker pa je imela biti moja muka nezapopadljiva in brez vse tolažbe, zato mi ni bila dana ta milost, akoravno sem večkrat iz otroške ljubezni do nje za to s solzami prosil nebeškega Očeta.“ Sklenjeno je bilo namreč, da ima Kristus umreti bridke smrti brez tolažbe in polajšanja.

3. Premišljuj, kaj je Kristus govoril svoji žalostni Materi.

Ko so videli sv. Janez in svete žene, da Marijina pričujočnost Kristusu le množi njegovo trpljenje, so prosili Devico Marijo, naj bi od križa stopila nekoliko na stran. Žalostna Mati pa jim je rekla: Oh, pustite, da stojim zraven Jezusa, in da mu pomagam nositi njegove bolečine. Kje namreč imam biti, kakor tam, kjer je edini ljubček mojega srca? Kam hočem iti, da mu ne množim bolečine? Oh, kako morem iti od tebe, saj moje srce in tvoje srce, o Sin, je eno!

Take tožbe so Jezusa delale še bolj žalostnega. Tedaj se je Kristus nekako po svetu ogledoval, da bi iz vseh svojih prijateljev izbral najzvestejšega, ki je bil vreden, njegovo Mater vzeti pod svojo brambo. In ni ga dobil drugega, kakor svojega najljubšega, najzvestejšega, najčistejšega in najsvetejšega učenca Janeza. Zato se je obrnil Jezus poln resnobe in sočutja k svoji Materi in k svojemu ljubemu učencu Janezu, odprl je svoje krvave oči in svoja otekla usta in je Marijo z milim glasom priporočil Janezu, rekoč: „Žena, glej, tvoj sin,“ to je: Preljuba Mati, jaz vem, koliko zavoljo mene trpiš, in kako želiš z mano vred umreti. Ker pa to ni volja mojega nebeškega Očeta, ker božja pravica terja, da jaz za grešnike umrem, in da se moram od tebe ločiti, zato ti dam svojega najljubšega in najzvestejšega učenca, da ga boš namesto mene imela za sina. On naj ti vprihodnje zvesto streže in izkazuje otroško ljubezen, zvestobo in pokorščino. Ne žaluj tedaj, kakor da bi bila popolnoma zapuščena

in brez sina, temveč sprejmi mojega najzvestejšega prijatelja za sina in z Janezom vred vse prave kristjane za otroke, ki te bodo kot svojo mater častili, klicali na pomoč in ljubili, kakor da bi bili od tebe telesno rojeni. — S temi besedami je dal Kristus svoji Materi sv. Janeza za sina, in ž njim vred vse pravoverne za otroke. Zato imej vselej otroško ljubezen do Marije, kot svoje najljubše matere, in priporočaj se ji večkrat in zaupljivo.

4. Premišljuj, kaj je Kristus govoril svojemu ljubemu učencu Janezu.

Poslednja beseda, katero je umirajoči Jezus govoril svoji ljubi Materi, je bila za njeno na smrt žalostno srce vendar neka tolažba, ker je slišala, da ji umirajoči Sin daje zvestega variha, in sicer svojega najljubšega prijatelja. On bi ji ne bil mogel dati ljubšega človeka kakor sv. Janeza. Janez je bil med Jezusovimi učenci njemu najljubši, najčistejši, in med njegovimi prijatelji najzvestejši in najstanovitnejši. Med tem namreč, ko si vsi drugi apostoli, učenci in verni, ki so še na Kristusa verovali, niso upali Kristusa očitno spoznati, ter so se držali od daleč, je sv. Janez ostal pri njem in je pokazal, da je pravi, zvesti prijatelj.

To ljubezen in zvestobo mu je hotel Jezus obilno povrniti, zato mu je skazal toliko časti in milosti, da je imel biti vprihodnje namesto sina prečisti Devici Mariji, tedaj Jezusov brat in prvi med vsemi Mariji Devici priporočenimi otroci. Zato mu je rekel: „Glej, tvoja mati," to je: Poglej, ljubi moj Janez, ker te jaz dokaj ljubim, in ker si me ti vedno ljubil, in v povračilo za ljubezen in zvestobo, katero mi v mojem trpljenju skazuješ, ti zapustim v svoji oporoki najljubše, kar imam na zemlji, namreč svojo ljubo Mater. Njo ti dam za pravo mater, in ti jo priporočam, da za njo skrbiš, jo spoštuješ in ljubiš kot svojo mater in daš vsem kristjanom lep zgled, kako naj mojo ljubo Mater častijo, ljubijo in kličejo na pomoč.

O velika čast, ki jo je Kristus sv. Janezu skazal, ko ga je imenoval Marijinega sina, in mu je dal kraljico nebes za mater. Tako namreč ga je naredil tudi za svojega brata in postavnega dediča nebeškega kraljestva. Sv. Janez je to veliko milost tudi spoznal, in je Devico Marijo kot svojo najljubšo mater z najčistejšo in najzvestejšo ljubeznijo vselej ljubil, in ji kot svoji materi z otroškim spoštovanjem in zvestobo vselej stregel, kolikor je mogel. Vedi pa tudi in pomisli, da so bili z Janezom vsi verni kristjani od Device Marije za sinove sprejeti; Jezus namreč govori vsem svojim učencem ali kristjanom: „Glej, tvoja mati." Ona je dobrotljiva, usmiljena in milostljiva mati vseh.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in počeščen bodi sv. Janez z vsemi Marijinimi častivci. Amen.

O križani Jezus, poln ljubezni in dobrote, jaz te prosim po tvojih besedah na križu, naj ti je moja časna in večna sreča priporočena, in da me svoji preljubi Materi priporočiš po tisti ljubezni in zvestobi, s katero si svojega ljubega učenca Janeza ji priporočil in dal za sina, da po njenih mogočnih priprošnjah dosežem slavni sad tvojega odrešenja. Amen.

Molitev k Materi božji.

Jaz te pozdravljam in častim, o predobrotljiva Devica Marija, kot najvrednejšo Mater Kristusovo in vseh kristjanov. Zato te izvolim za svojo drugo mater in te pohlevno prosim, da me milostljivo sprejmeš za svojega sina in služabnika. Ti, najsladkejša Devica, si Gospodova Mati in mati vseh njegovih služabnikov, zato spomni se, da si ti moja mati, in da sem jaz tvoj sin. Ti si dokaj mogočna in slavna, in jaz sem dokaj ubog, reven in slab.

Skaži se tedaj, preljuba Mati in Devica, dobrotljivo mater, obvaruj mojo dušo in moje telo vseh duhovnih in telesnih zlegov in nevarnosti, stori me deležnega svojih blagrov, čednosti in milosti. Ne reci, o najzvestejša Devica, da mi ne moreš tega storiti, saj ti je tvoj božji Sin dal vso oblast v nebesih in na zemlji. Tudi ne izgovarjaj se, da nisi dolžna, mi tega storiti, saj si mati vseh revnih in ubogih sploh. Ker sem si tedaj tebe, presladka Devica, izbral in naprosil za svojo mater, in ker si dokaj mogočna in bogata, me boš tudi gotovo tolažila, varovala, rešila, ter v Kristusu obogatila, posvetila in zveličala. Glej, o Gospodova Mati, ti moreš svojim služabnikom pomagati. O Mati Odrešenikova, pomagaj nam, ki želimo in hrepenimo po zveličanju, po Jezusu Kristusu, našem Gospodu in Zveličarju. Amen.

4. Solnce, luna in druge stvari žalujejo nad Kristusovim križanjem.

»Od šeste ure pa se je storila tema po vsi zemlji do devete ure.« (Mat. 27, 45.)

2. Premišljuj, od kod nenavadna tema kmalu potem, ko je bil Jezus križan.

Vedi, da so Judje ure po dnevu drugače razdelili in šteli, kakor pri nas. Ko je dan zjutraj napočil, je bila prva ura dneva, in ko je bil poldan, je bila šesta, ko se je solnce zvečer za gorami skrilo, in je začelo temno prihajati, je bila dvanajsta ura. Ko tedaj pravijo evangelisti, da je bila tema od šeste ure do devete, je to po našem štetju od poldne do treh popoldne. Bil je tedaj naš Zveličar, kakor spričuje sv. Janez v svojem evangeliju, o pol enajstih zjutraj obsojen v smrt. Nato so ga s križem peljali ven na Kalvarijo, kar je trajalo eno uro, kakor smo že premišljevali. O pol dvanajstih je bil križan, in skoraj pol ure je visel na križu, preden je tema postala, in te pol ure časa je bil tako strašno zasmehovan in preklinjevan, da Bog Oče ni mogel več dalje trpeti strašne krivice, ki se je delala njegovemu Sinu. Zato je hotel, da se je solnce po vsem svetu tako strašno stemnilo, kakor še nikoli, od kar svet stoji.

Solnce mrkne navadno in po naravnem teku reči le takrat, kadar stoji luna ravno na sredi med solncem in zemljo. Tistikrat namreč luna brani solnčnim žarkom, da ne morejo do zemlje, zato pa je na zemlji temno in senca. Malokrat pa se popolnoma stemni kakor po noči, ker le malokrat luna solnce popolnoma zakrije in še tistikrat ni popolna nočna tema. Luna pa ne more stati na sredi med solncem in zemljo nobenkrat, kakor o mlaju, ker le tistikrat je bližje solnca, sicer je vselej dalje od solnca. In kolikor je luna bolj polna, toliko dalje je od solnca, kakor na svoje oči lahko vidimo in spoznamo. Ko je namreč polna luna ali ščip, luna vstaja, kadar solnce zahaja. Kadar je pa nova luna, se jo vidimo prikazovati na zahodnem nebu takoj potem, ko je solnce zašlo, tedaj prav blizu solnca. Iz tega tedaj lahko spoznamo, da je bilo otemnenje solnca takrat, ko je Jezus visel na križu, velik čudež. Godilo se je namreč to solnčno otemnenje o ščipu, ko je bila luna najdalje od solnca, kar si nekateri razlagajo tako-le:

Potem ko je bil Kristus svojo ljubo Mater priporočil sv. Janezu, in je bilo ravno poldne, nastala je na enkrat taka tema po vsem svetu, da nikoli taka. Luna namreč, tako pravijo, je letela

hitreje kakor puščica, in se ustavila na sredi med solncem in zemljo. Potemtakem se je solnce povsem stemnilo, ker ni noben žarek od solnca padal na zemljo; luna pa ni samo izgubila vso svojo svetlobo, temveč je bila tudi vsa krvava. Taka tema je bila na zemlji, da so se videle zvezde na nebu. In tega strašnega mrknjenja, te teme so se vse stvari prestrašile tako, kakor da bi imel priti sodni dan.

In zares; kdo ne bi se bil prestrašil pri strašni prigodbi? Dobri ljudje si niso mogli misliti drugega kakor to, da solnce ne more več svetiti od velike žalosti zavoljo velike storjene hudobije, in da se je zavoljo tega obleklo v žalost. Zvezde, kakor se je zdelo, so le milo migljale, kakor da bi tudi one žalovale. Izpolnilo se je tukaj namreč, kar pravi Bog pri preroku Ezehijelu: „Vse nebesne luči bodo žalovale nad teboj.“[1]) In ta tema je trajala ne kakor pri navadnem mrknjenju le nekaj minut ali trenotkov, ampak cele tri ure, namreč od dvanajstih do treh popoldne, kakor sv. evangelisti razločno pravijo. Zato so se zelo prestrašili vsi ljudje, ki so ta strašni čudež videli. Vse nebesne luči namreč so žalovale, solnce je bilo otemnelo, luna žalostno krvava, zvezde so žalovale, le bledo migljale, svetiti pa niso mogle, zato ker je otemnela svetloba časti božje.[2]) Zato se je zgodilo tudi za to nenaravno temo, da so žalovale vse živali na zemlji in niso ne jedle, ne pile, ne počivale. Ptičice pod nebom so žalovale, niso okoli letale, niso prepevale, temveč so pobesile svoje peruti in se niso ganile z mesta. Listje in trava je žalovala, in vse rastline so pobesile svoje listje in se stiskale, kakor da bi bile pomrznile in otrpnele. Ljudje so žalovali, in niso vedeli, kaj to pomeni. Hudobni grešniki so žalovali in vest jih je grizla tako, da bi bili kmalu postali malosrčni in obupali.

Posebno pa je bil Pilat zavoljo te strašne teme ves prestrašen, in je zavoljo tega sklical Jude in vprašal, kaj neki ta tema pomeni? Judje pa so odgovorili: „Solnce je mrknilo kakor po navadi, in v tem ni nič nadnaravnega, in tedaj se ni tukaj ničesar bati.“ To laž so si namreč izmislili, da ne bi nihče te teme imel za čudež, in tedaj veroval na Kristusa. Ali neverni pogani so to bolje spoznali in si vzeli k srcu. Sv. Dionizij namreč, tistikrat še pogan, katerega je pozneje sv. Pavel v Atenah izpreobrnil, piše o tem čudežu tako-le: Takrat je bil v mestu Heliopolu v Egiptu, in ko je videl, da je luna izpod zemlje naglo kakor puščica priletela in se postavila pred solnce, se je temu zelo čudil in nekega modrijana vprašal, kaj pač to pomeni. Ta mu je odgovoril: Ljubi moj Dionizij, božja naredba

[1]) Ez. 32, 8. — [2]) Hebr. 1, 3.

je napravila to izpremembo. Dionizij pa je govoril spomina vredne besede: „Ali trpi Bog vse narave, ali pa bo konec sveta.“ Zato so se ljudje popraševali, kaj more pomeniti nadnaravna tema. Eden drugega so popraševali, kaj bo iz strašne dogodbe. Ljudje namreč so videli in dobro spoznali, da žalujejo vse stvari, in da je ves svet nekako pobit. Tudi hudobni Judje, ki so prej Kristusa tako grozno preklinjali, so se prestrašili, ko so videli nenavadno znamenje, in so umolknili, in ker zavoljo teme niso mogli več videti Jezusa na križu, jih je mnogo šlo domov. Več gledavcev pa je ostalo na Kalvariji, da bi videli Jezusovo smrt, ker so se nadejali, da bo tema vsak trenotek odjenjala.

2. Premišljuj, kaj je Jezus v temi čutil in mislil.

Ako hočeš, grešnik, vedeti, kaj je Kristus ves ta čas mislil in čutil, približaj se v duhu križu, in vprašaj sam svojega Odrešenika, zakaj so vse stvari, tudi tiste, ki nimajo življenja, nekako žalostne? Vprašaj, kaj naj se učiš od solnca, lune in od vseh stvari, in boš slišal, da ti Kristus s križa govori tako-le:

Ljubi moj sin, izpolnilo se je tu, kar sem po preroku Joelu prerokoval: „In bom storil čudeže na nebu in na zemlji, kri, in ogenj, in sopar, in dim. Solnce se bo premenilo v temoto in luna v kri, preden pride veliki in strašni Gospodov dan. In tedaj se bo zgodilo: Kdorkoli bo klical ime Gospodovo, bo zveličan.“[1]) Kaj meniš, da pomenijo velika znamenja? Zakaj so žalovale in so se poskrile lepe nebeške luči? Videle so me že pol ure na križu visečega, in ko so videle, da je moje trpljenje vedno večje, tega niso mogle več gledati, temveč so, da tako rečem, si zakrile svoje oči in so po svoje jokale krvave solze. Dà, ker so videle, da jaz v največjih smrtnih težavah ne morem umreti, zato so hotele one pred mano umreti, da ne bi nadalje gledale mojega trpljenja. To so storile neobčutljive stvari, kaj delaš pa ti? One so se jokale, in ti me moreš gledati s suhimi očmi? One so od sočutja medlele, in tebi ni kar nič mar za to, kar jaz trpim? O, če bi ti mogel na svojem telesu občutiti le malo mojih velikih bolečin, kako kmalu bi se ti jaz usmilil. Zakaj jaz sem trpel na vseh udih telesa najgroznejše bolečine. Zato želim, da moje trpljenje sočutno premišljuješ, in nazadnje moje ime skesano kličeš na pomoč.

O preljubeznivi Jezus, ako mi tvoje trpljenje srca ne gane, sem pač bolj trd kakor kamen in skala. O vi, ljubi angeli božji, pomagajte mi objokovati mojega ljubega Jezusa, ker je tako neizmerne

[1]) Joel 2, 30—32.

bolečine trpel! O nebeške luči, ki ste žalovale nad trpečim Jezusom, solnce, luna in zvezde, pomagajte mi nad trpečim Zveličarjem jokati in plakati! Oh, plakajte in žalujte, vi človeški otroci, nad križanim Jezusom in nad njegovo bridko muko. Oh, pomislite, kako na križu visi, kako se zvija od neizmernih bolečin, kakor pogažen črv, se obrača sem ter tja, in nikjer ne najde miru. O preljubeznivi Jezus, dodeli, da s tabo žalujem, svoje grehe obžalujem in skesano kličem tvoje sveto ime.

3. Premišljuj, kaj je Kristus v tej temi trpel, in kako so njegove bolečine prihajale vedno večje.

Naš Zveličar je bil na vseh udih tako ranjen, da od nog do glave ni bilo zdravega uda na njem. Ti veš, da ko ima kdo globoko rano, in ako se ta rana ne očisti in ne obveže, začne skeleti in žgati in strašno boleti. In čimdalje ostane rana neobvezana, tem bolj se vname, se gnoji, in vedno bolj oteka. Naš usmiljeni Zveličar pa je imel neštevilno ran na svojem svetem životu, in nobena teh ran ni bila oprana, očiščena ali obvezana, temveč vse so bile odprte in gole, in mrzli veter in pa hudi mraz sta ga strašno mučila. Ker je bilo namreč te tri ure solnce vse temno, in se je bil dan izpremenil v noč, zato je bil tudi mraz večji. Več teh ran je bil ubogi Kristus o polnoči v vrtu dobil, druge v Kajfovi hiši, največ pa jih je dobil zjutraj v Pilatovi hiši in zraven nje. Ker vse te rane tako dolgo niso bile povezane, temveč so se vedno ponavljale, si lahko misliš, kako je bil ves ranjeni život otekel, in kako so bile vse rane vedno bolj vnete. Če ena sama rana tako boli, da človek nima miru noč in dan, kako so našega Zveličarja bolele njegove velike in globoke rane, ki jih je toliko imel? Domišljuj si tedaj, da stojiš na Kalvariji pod Jezusovim križem in da ti križani Jezus govori tako-le:

Ljubi moj sin, obrni svoje oči na-me, in dobro me poglej na križu. Oh, ogleduj moje rane: poglej, kako so velike, globoke in široke! Poglej, kako so krvave, in kako se povsod vidi surovo meso, in kako so vse rane vnete! Oh, kako bi ti ječal in zdihoval, ako bi imel eno samo teh ran na svojem životu, kako velika je tedaj moja bolečina! Pomisli pa tudi, da ne ležim na mehki postelji, temveč da sem na križu razpet, ter moje rane postajajo vedno večje in me tako strašno bolijo, kakor da bi kdo s kako ostrino vse moje rane vedno trgal. Glej, vse to trpim iz ljubezni do tebe, za-te, da ti zacelim rane tvoje duše.

Zato te prosim, o najdobrotljivejši Zveličar, po vseh tvojih strašnih ranah, zaceli rane moje grešne duše. Amen.

4. Premišljuj, kako so Kristusa bolele rane njegovih svetih rok in nog.

Kolikor dalje je ubogi Jezus visel na štirih žrebljih, toliko bolj so se širile rane na njegovih rokah in nogah, in toliko večje bolečine mu je delalo viseti na železnih žrebljih. Zato se je kakšenkrat prizadeval, zavoljo neznosnih bolečin se na križu stegniti, kakor da bi hotel za roke in noge najti malo počitka; ker je bil pa tako grozno razpet, da se ni mogel obrniti na nobeno stran, je bilo vse njegovo prizadevanje zastonj in je moral nepremično viseti. S takim stegovanjem si je šele pripravil vsakokrat večjo muko, ker so bili vsi njegovi udje tako polni bolečin, da ni mogel nobenega brez strašne muke obrniti ali ganiti.

Potem je treba pomisliti, da so bili vsi udje Jezusu tako strašno nategnjeni, da so bili vsi iz svojih sklepov stopili. To je pa dobro znano, da ko si je kdo ud izpahnil, če se mu ud takoj nazaj na svoje mesto ne uravna, trpi neizrečene bolečine. Pomisli tedaj, kake neznane bolečine je Jezus na vseh svojih udih trpel, ker so mu bili že pred tremi urami vsaksebi raztegnjeni in so ga vedno skeleli in vsak trenotek bolj boleli. Oh, kako velika muka je to bila!

Poslušaj, kako je Kristus sam to tožil sv. Brigiti, rekoč: „Jaz sem stiskan tako kakor v tlačivnici, tako da so se mi žile potrgale, in da so šli vsi moji udje vsaksebi. Vse moje osrčje je bilo skrčeno in moje srce je bilo polno bolečin in muk. Kakšenkrat namreč so bolečine iz žil k srcu silile, kakšenkrat pa zopet od srca k žilam. In tako se je bolečina množila in smrt podaljšala.“

5. Premišljuj, kaj nam Jezus Kristus govori o svojem bridkem trpljenju na križu.

On govori namreč vsakemu grešniku po preroku: „O Izrael, mene ne pozabi.“[1]) Oh, ne pozabi, grešnik, kako sem zate trpel. Domišljuj si, da si na Kalvariji pričujoč, in da vidiš s svojimi očmi, kako drago moram plačevati za tvoje grehe. Na križu sem visel v tolikih mukah in bolečinah, kakršnih ne more nobeno človeško srce zapopasti. Na rokah in nogah in na vseh členih sem trpel tako grozne muke, da sem vsak trenotek menil, da moram dušo izdahniti. Enkrat bi se bil rad na drugo stran obrnil, pa nisem mogel. Svojo bolno glavo bi bil rad kam naslonil, pa nisem imel nikamor. V to revo si me pripravil ti, zavoljo tvojih grehov sem moral jaz tukaj v tolikih bolečinah viseti. Kako je mogoče, da moreš še grešiti, in mi množiti trpljenje?

[1]) Iz. 44, 21.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zveličanske opomine in nauke! Amen.

O Jezus, nedolžno Jagnje božje, za naše grehe zaklano in darovano, tedaj so bili moji grehi vzrok tvojega trpljenja in tvojih groznih ran? O grehi, ki ste mojega Boga in Gospoda pripravili na križ! O sladnost, zavoljo katere je moj Odrešenik trpel tako strašne bolečine! O moja duša, dobro poglej sveto Jezusovo telo, ves poln muk je in bolečin, ki jih za-te trpi. Oh moj križani Odrešenik, jaz te iz srca pomilujem, in te zahvaljujem za vse muke in bolečine, ki si jih trpel zavoljo mene in za-me. Ker si me tedaj ljubil do križa in do smrti, hočem tudi jaz tebe ljubiti v križu in trpljenju, v življenju in v smrti. Sedaj te čislam in ljubim nad vse, ker si moj Bog, moj Gospod, moj Dobrotnik, moj Odrešenik, moje zveličanje in moje vse. Zato pa tako sovražim greh, da hočem raje tisočkrat umreti, kakor tebe še s kakim grehom vedoma in radovoljno razžaliti. Po tvojih svetih ranah te prosim, zaceli rane mojih grehov! Prosim te po tvojih žrebljih, s katerimi si bil pribit na križ, ohrani me v dobrem sklepu in obvaruj me vsakega greha. Oh, pribij me na svoj sveti križ s svojo mogočno milostjo, s svojo sveto ljubeznijo in z zveličanskim strahom božjim, da se nikdar več s smrtnim grehom od tebe ne ločim, temveč ostanem na vekomaj združen s tabo. Amen.

5. Kaj je trpela Marija v temi in po temi in pri četrti Jezusovi besedi na križu.

»Da bi ga bili želeli zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin.« (Iz. 53, 2. 3.)

1. Premišljuj Marijino trpljenje v temi, ali muko, katero je trpela tri ure, ko je videla, da žalujejo nad njenim Sinom solnce, luna in zvezde.

Oh, kaj je takrat trpelo ubogo materino srce Marijino! O ti moj Bog, kako grozne muke so to bile! Zavoljo goste teme ni mogla svojega Sina na križu čisto nič videti, vendar pa je slišala križano Jagnje božje večkrat zaječati in vzdihniti, kar ji je šlo skozi mozeg in kosti. Ko ga ni slišala, je bila v veliki skrbi, ter si je mislila, da morebiti umira. Ko ga je pa zopet slišala, jo je prešinila smrtna bolečina. Tako je neprenehoma umirala in zopet oživela. Ona je bila nekaterekrati v taki omedlevici, da njene tovarišice niso vedele, je li živa ali mrtva. Večjidel namreč je ležala na tleh onemogla in v naročju pobožnih žen. In ko je Kristus vzdihnil ali zaječal, se je vselej vsa stresla. Ko je tako sedela pod križem in v senci svojega ljubega Sina, je bilo izpolnjeno prerokovanje o bogaboječi nevesti, ki pravi: „Ljubezni omedlevam.“[1]) Tako se je jokala, da več ni mogla, temveč je morala tudi ona reči s prerokom: „Moje oči pešajo od solz.“[2]) In ker si ni mogla več s solzami in z jokanjem olajšati žalostnega srca, je bila tako silno žalostna, da ji je bilo umreti. Tako je tedaj trpela Marija te tri ure.

2. Premišljuj Marijino trpljenje po temi.

Ko je bila tema prešla, in je bil zopet jasni, beli dan, je Marija svoje oči obrnila h križu, da je pogledala svojega križanega Sina. Kdo pa more popisati, kako je ta prvi žalostni pogled prebodel njeno srce? Našla je Jezusa vsega izpremenjenega, vsega drugačnega, kakršen je bil prej; on ni bil več prejšnjemu podoben. Poslušaj, kako razodenje sv. Brigite popisuje njegovo podobo: „Tu so se prikazale njegove ljubeznive oči na pol mrtve in njegova usta odprta in krvava. Obraz in lica so bila obledela in vdrta, in život njegov je bil, ker je izgubil vedno več krvi, ves bled in slab, brada in lasje so bili zaliti s krvjo.“ Njegovo obličje je bilo tako izpremenjeno, da je bila groza pogledati ga, in njegove oči so bile tako globoko vdrte, da je še komaj mogel ž njimi gledati. Tudi lica so mu bila vdrta kakor človeku, ki lakote umira, in njegove ustnice so bile debelo otekle, rjave in črne. Od prevelikih bolečin je bil njegov trebuh skrčen tako, da ga ni bilo poznati, in prsna kost in rebra so mu močno ven molela. Roke in noge so bile radi mraza in radi veliko izgubljene krvi vse višnjeve, blede in otrpnjene, in kri, ki je iztekla, se je držala njegovega života. Posebno pa je bil na rokah in nogah tako strašno otekel, da je bila groza gledati ga.

3. Premišljuj, kaj je trpela Marija, ko je slišala četrto Jezusovo besedo na križu.

---

[1]) Vis. pes. 2, 5. — [2]) Žal. pes. 2, 11.

Ko je videla svojega Sina v največjih bolečinah, in ga je pomilovala, zadene jo na enkrat še večje trpljenje, ko sliši Jezusa na ves glas zavpiti in tožiti: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ — Ta beseda je bila tako strašna, da je bil po razodenju sv. Brigite tudi Bog Oče z angeli vred ganjen. Kaj meniš tedaj, kako je ta beseda ranila Marijino srce? Saj ni noben angel in noben človek bolje umel pomena teh besedi kakor Marija, zato pa tudi ni nobenemu, ne angelu ne človeku, ta Jezusova beseda segla bolj globoko v srce kakor Mariji. Nobenkrat ni strela, ki je zraven človeka udarila, nobenega tako prestrašila, kakor je to Jezusovo vpitje prestrašilo Marijo. Šlo ji je namreč tako silno skozi srce (kakor ona sama izpričuje), kakor da bi široka, na dve strani ostra sulica ji bila prebodla prsi. Zato se je, ko je to slišala, stresla na vsem životu. Onemogla je tako, da se je zgrudila na tla, in da ni več dajala znamenja življenja, kar angel sv. Brigiti razklada tako-le: „Ko je Marija slišala mili Jezusov glas, je bridka bolečina njeno deviško srce prestrašila tako, da ni nobenega uda na svojem životu več gibala.“ Božja vsemogočnost jo je sicer še živo ohranila, vendar je bila bolj mrtva kot živa, ker po angelovem izpričevanju ni z nobenim udom več gibala. Mati božja je sv. Brigiti razodela: „Te besede nisem mogla nikoli pozabiti, dokler nisem prišla v nebesa.“

Zato tedaj, ljubi moj kristjan, imej usmiljenje z žalostno Devico, in po njenem zgledu ljubi Jezusa, njenega Sina.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje bridko trpljenje, in češčeno bodi Marijino trpljenje sedaj in vekomaj. Amen.

O Marija, prežalostna Mati, jaz te spominjam na vse bolečine, kar si jih trpela, posebno tiste tri ure, ko si stala zraven Jezusovega križa. Veliko je bilo tukaj tvoje trpljenje, in neizmerno morje tvoje bridkosti. O dobrotljiva Devica, iz srca se mi usmiliš, oh stoj, te rotim, tudi meni ubogemu človeku na strani v mojih poslednjih silah, kakor si stala svojemu božjemu Sinu na strani, ko je trpel in umiral. In po tem, kar si trpela in prestala tiste tri ure zraven Jezusovega križa, te prosim, da me obvaruješ večne smrti, po svojem preljubem božjem Sinu, Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

6. Jezusova zapuščenost in njegova četrta beseda na križu.

»*Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?*«
(Mat. 27, 46.)

Med vsemi besedami, ki jih je križani Jezus na križu govoril, ni nobena tako strašna kakor četrta, namreč: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Da moreš to dobro razumeti:

1. Premišljuj največjo zapuščenost Jezusovo na križu.

Iz skušnje vemo, da človek vsako telesno in dušno težavo in revo more prenesti, ako čuti notranjo tolažbo, in ako mu Bog da milost potrpežljivosti. Če je pa v svojih težavah od vseh ljudi zapuščen, in tudi od Boga nima nobene tolažbe, tedaj mora človek skoraj obupati, ali pa si mora delati veliko silo, da sam sebe prenese in zataji.

Sedaj pomisli, kaj je tvoj Odrešenik na križu trpel in kako mu je bilo mogoče, prestati svoje trpljenje. On je bil na duši in na telesu v nepopisljivi revi in nadlogi, in od vseh ljudi zapuščen in še celo sovražen, ker so ga žalili, kjer in kakor so le mogli, pomagali pa mu niso tudi v najmanjši reči ne. In pri tem je bil tudi od Boga (s katerim je bila njegova človeška narava vselej združena) tako zapuščen, da od njega ni dobil ne kapljice tolažbe. Kako je bilo mogoče, da je mogel prestati to skoraj neskončno muko in prenesti največjo zapuščenost?

Pobožna duša, pomisli dobro to zapuščenost svojega Odrešenika. On visi na križu v največjih bolečinah. Ljudje, ki stoje okoli njega, nimajo ž njim nobenega usmiljenja, še zasmehujejo ga in ga strašno preklinjajo. On je videl pred sabo hudobnost, nehvaležnost in pogubljenje toliko nespokornih grešnikov, in njegov nebeški Oče ga noče tolažiti. Zato je bila njegova duša tako polna žalosti, da si ni mogel misliti najmanjše reči, katera bi ga bila mogla tolažiti ali poživiti, zakaj vse tolaživne misli so bile od neizmerne bridkosti njegove duše uničene, kakor izgine kapljica sladke vode, ki pade v grenko morje. Domišljuj si tedaj, da ti tvoj zapuščeni Zveličar s križa doli govori tako-le:

O moj sin, pomisli vendar nekoliko mojo zapuščenost in moj revni stan, v katerem se nahajam; poglej le, ves sem pogreznjen v morje bridkosti, in ne najdem tal, kjer bi imelo svoj konec. Vpil sem na pomoč, tako da mi zmanjkuje glasú, in sem zapuščen od nebes in od zemlje, od Boga in od ljudi, ker se moram vedno boriti s smrtjo.

Vse to trpim zavoljo tebe, da bi tebe ganil, da tudi ti kaj trpiš zavoljo mene. Ti pa si mi tako nezvest, da me, ako ti vselej sladke tolažbe ne delim, takoj zapustiš, in svojo tolažbo iščeš pri stvareh. Ali je pa to prav, ali se spodobi, da jaz, tvoj Bog, trpim največjo zapuščenost in žalost, ti pa nočeš nobene bridkosti ali zapuščenosti trpeti, temveč hočeš imeti le tolažbo in veselje, ter hočeš v bridkosti in o času skušnjave takoj od mene odpasti!

2. Premišljuj, da usmiljena Mati Marija, in dobri Kristusovi prijatelji Jezusu v njegovi zapuščenosti niso dajali nobene tolažbe, ampak mu trpljenje le množili. Njih sočutje namreč je množilo Jezusu njegove bolečine in njegovo srčno žalost. Poslušaj, kaj on sam o tem govori sv. Brigiti: „Ko sem v takih bolečinah visel, sem kakšenkrat svoje oči odprl, in sem videl stati svojo mater vso objokano, njeno srce je bilo polno bolečin in žalosti, njeni udje so bili vsi otrpnjeni, in njena žalost in njeno trpljenje mi je šlo bolj k srcu, kakor moje lastne bolečine. Videl sem tudi svoje prijatelje, stoječe pri križu v veliki žalosti, in da so eni izmed njih omahovali v veri. Drugi pa so trdno stali v veri ali silno so bili zmedeni. Glej, take reči sem jaz, tvoj Odrešenik, trpel, in tega nihče ne premišljuje. Zato tožim to tebi, da pomisliš, kaj sem trpel, in kako se mi vrača za to.“

O tem je tudi Marija sv. Brigiti razodela to-le: „Ko me je moj Sin videl toliko trpeti, so ga moje bolečine pretresle tako, da je zavoljo mojih bolečin skoraj pozabil na svoje bolečine.“ In isto razodenje ima še te-le besede: „In ko je potem pogledal na svoje prijatelje, ki so se jokali, je bolečina, ki jo je občutil zavoljo trpljenja svojih prijateljev, presegala vso bridkost in vsako bolečino, ki jo je trpel na svojem telesu in na svoji duši; ljubil jih je namreč iz vsega srca.“

Iz teh izpričeb vidiš, kako da ljubeče Kristusovo srce ne samo ni zajemalo nobene tolažbe, temveč le bridkost iz sočutja svoje ljube Matere in prijateljev, in da ga je sočutje njegovih prijateljev bolelo bolj, kakor njegovo notranje in zunanje trpljenje. To pa ni bilo še vse. Kristus namreč je pomiloval ne samo svoje prijatelje, ampak tudi vse tiste, kateri so imeli kdaj kaj trpeti zaradi njegovega imena. Zato je takrat na križu tako trpel, kakor da bi bil s svetimi mučeniki vred ranjen, razsekan, strgan, sežgan in umorjen, kakor da bi s spoznavavci vred trpel lakoto, žejo, mraz, vročino in druge nadloge, kakor da bi prestajal z vsemi žalostnimi žalost, bridkost, revo, nadlogo, bolezni, uboštvo in krivice. Z eno besedo: vse reve in nadloge, katere so imeli trpeti radi njegovega imena ljudje v vseh

prihodnjih časih, vse te reve je trpel on na križu v svojem srcu brez vsake tolažbe in brez vsakega polajšanja.

3. Premišljuj četrto Jezusovo besedo na križu in njen mnogovrstni pomen.

Ko je bil tedaj Jezus v tako veliki zapuščenosti in v tolikih bolečinah, se ni mogel več zdržati, temveč je hotel vpričo vsega sveta to potožiti svojemu nebeškemu Očetu. Sv. Matej popisuje to tako-le: „In okoli devete ure je Jezus z močnim glasom vpil, rekoč: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«“[1]) Jezus teh besed ni govoril tiho, ne sam za-se, temveč da jih sliši ves svet, je vpil na glas; in kakor pravi razodetje, je od velike bridkosti svojega srca, in radi prevelike bridkosti svojega trpljenja iz dna svojega srca, s povzdignjeno glavo, z očmi proti nebu obrnjenimi, z bledimi ustnicami in s krvavim jezikom zagnal glas in je zavpil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“

O besede, nad katerimi so se zavzeli nebo in zemlja, angeli in ljudje! Da se človek potoži črez človeka, ni nič novega; da se pa potoži Bog črez Boga, Sin božji črez Boga Očeta, to je visoka skrivnost, ki se da težko umeti in razložiti. Jezus je bil takrat v takih stiskah in bridkostih, da je Bogu očitno tožil svojo preveliko silo in zapuščenost, rekoč: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ to je: Oče nebeški, ti vidiš, da jaz tukaj na križu visim in trpim najgroznejše muke, ker sem ves zapuščen in žalosten, in prav dobro poznam veliko zaničevanje in krivico, ki jo delajo Bogu grehi, za katere trpim. K temu me še zapuščaš, in mi ne privoščiš najmanjše tolažbe, temveč izlivaš vso svojo jezo nad me, kakor da bi bil jaz največji grešnik vsega sveta. O usmiljeni Oče, nehaj vendar, in ne izlivaj več nad me svoje jeze, temveč daj mi vsaj eno kapljico svoje božje tolažbe, da morem stanovitno prenesti nastajajoče smrtne težave.

Tako je prosil in tožil ubogi zapuščeni Kristus. Ali pravični Oče, ki je hotel, da se božji pravici za toliko grehov zadosti, mu takrat ni poslal nobene pomoči, temveč je pustil Jezusa na križu visečega brez vse tolažbe, dokler ni izdihnil svoje duše. Tega pa ni storil, kakor da bi se bil jezil nad svojim preljubim Sinom, temveč ker so naši grehi zaslužili in terjali tako težko kazen, pokoro in zapuščenost. Zato more Kristus po vsi pravici tožiti nad nami:

O grešnik, v kakšno trpljenje si me pripravil? Poglej, zaradi tvojih grehov sem prišel v to grenko morje bolečin in sem bil vanje pogreznjen. Akoravno sem to trpel za vse ljudi, vendar moraš vedeti in verovati, da sem vse trpel tudi za-te. Kakor namreč sedaj

[1]) Mat. 27, 46.

za-te tako skrbim, kakor da bi bil ti sam na svetu, ravne tako sem tudi za-te trpel, kakor da bi bil ti sam grešnik na tem svetu. Neprenehoma si mi bil ti pred očmi; neprenehoma sem mislil na tvoje grehe, kateri so me boleli bolj kakor grenka smrt, katero sem imel trpeti. In ti vendar nočeš obžalovati svojih grehov, in nočeš z mano imeti usmiljenja, in ne nehaš grešiti?

4. Premišljuj še druge vzroke četrte besede Jezusove na križu, zakaj je namreč Kristus tožil o svoji zapuščenosti, ker je vendar sicer vse trpel tako potrpežljivo.

V vsem njegovem trpljenju namreč ne beremo, da bi se bil zaradi koga potožil, kakor samo nad služabnikom, ki ga je pred Anom udaril v obraz, in tudi tega ni storil brez posebnega vzroka. Sicer ni potrpežljivo Jagnje odprlo svojih ust, da bi se bilo potožilo, kakor samo tukaj proti svojemu Očetu. Judje so ga bili ujeli v vrtu, Ana je pripustil, da ga je hlapec udaril v obraz; Kajfa ga je spoznal krivega smrti; Herod ga je zaničeval in zasmehoval kot norega človeka; Pilat ga je obsodil v smrt na križu; rablji so ga bičali, s trnjem kronali in križali; veliki duhovni so ga zasramovali in preklinjevali; z eno besedo: vsakdo ga je žalil, kakor in kjer je mogel in hotel, vendar ni tožil potrpežljivi Jezus nad nobenim, temveč je tiho molčal k vsemu temu sramotenju, kakor da bi bil vse to zaslužil.

Sedaj pa, ko je imel v kratkem umreti, potožil se je proti svojemu nebeškemu Očetu in je z velikim glasom vpil, da so vsi ljudje lahko slišali in razumeli, da mora njegova človeška narava tako brez tolažbe trpeti, in da od Boga ne dobiva nobene tolažbe. Ker je bil namreč pravi Bog in pravi človek, bi bil kdo menil (kakor tudi še dandanašnji nekateri krivo mislijo), da je Kristus svoje bolečine lahko trpel, ker je njegovo človeško naravo podpirala in krepčala božja narava. Da ne bi tedaj kdo tega mislil, temveč da bi vsakdo trdno veroval, da je njegova človeška narava brez vsake take pomoči trpela, in vse bolečine prav živo čutila, zato je hotel pri začetku trpljenja potiti krvavi pot, in sedaj na koncu svojega trpljenja vpiti na glas, da je od Boga zapuščen. Res je sicer, da je božja narava podpirala človeško naravo, pa le zato, da jo je živo ohranila, da je mogel Kristus toliko za nas trpeti, sicer bi bil namreč skoraj vsak trenotek moral umreti nagle smrti; ali to ni dajalo slabi človeški naravi nobene tolažbe, ampak le večje trpljenje ji je napravilo. Ako bi bil Jezus namreč poprej umrl, ne bi bil imel toliko trpeti. Ker pa se je vsak trenotek v smrtnih bolečinah boril s smrtjo, in vendar ni mogel umreti, je bilo to, da ga je božja narava ohranila tako dolgo, da je zadostil božji pravici.

Imej tedaj, pobožni kristjan, usmiljenje s svojim zapuščenim Zveličarjem, in reci:

O Jezus, po tvoji popolni zapuščenosti na križu te prosim, ne zapusti me na mojo smrtno uro. Amen.

5. Premišljuj, kako je Kristus s solzami v očeh prosil svojega nebeškega Očeta.

To izpričuje sv. Pavel, rekoč: „On je v dnevih svojega mesa molitve in prošnje z močnim glasom in s solzami daroval njemu, kateri ga je mogel oteti smrti, in je bil uslišan zavoljo svoje vdane volje.“[1]) Te besede sv. Pavla merijo sicer pravzaprav na Jezusa v vrtu na Oljski gori molečega, kjer mu je bil angel poslan, da ga je pokrepčal. Verjetno pa je, da je Jezus tudi tu v svojem poslednjem borenju s smrtjo prelival solze, in svojo molitev in prošnje z velikim vpitjem in z močnim glasom daroval svojemu nebeškemu Očetu, da bi bil uslišan. Jezus je namreč čutil, da ga je Bog prepustil samemu sebi, in je tudi občutil to neizrečeno zapuščenost. Ta žalostni stan mu je pritisnil solze iz oči, in Jezus je zavoljo tega k Bogu Očetu vpil in klical. Te solze s Kristusovo krvjo vred so najimenitnejša cena našega odrešenja, in kakor nas je sveta Jezusova kri očistila, tako so nas njegove solze oprale. Tudi za Jezusa niso bile te solze zastonj prelite; zakaj Bog je njegovo prošnjo uslišal, in v kratkem storil konec njegovemu trpljenju. — Zato spoštuj svete Jezusove solze, in počasti jih kakšenkrat s to-le molitvico:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje solze in za svojo zapuščenost na svetem križu, sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Odrešenik, jaz častim tvojo zapuščenost na Oljski gori in na križu, kakor tudi solze, katere si takrat prelil, in te zahvaljujem za solze, kar si jih prelil v jaslih, v svojih otročjih letih, pri obrezanju, ko si bežal v Egipt, pri obujenju Lazarja, in na cvetno nedeljo, ko si se jokal nad mestom Jeruzalemom, nazadnje za vse solze, kar si jih prelil vse svoje žive dni in v svojem bridkem trpljenju. Po tvoji žalostni zapuščenosti, po vseh tvojih solzah te prosim, daj mi s svojo sveto milostjo pravega potrtega duha, da bom svoje grehe

[1]) Hebr. 5, 7.

in hudobije, zamude in lenobe za časa obžaloval, pa tudi tvoje bridko trpljenje s hvaležnimi solzami pokore in ljubezni objokoval, da me tvoje solze operejo, očistijo, in storijo nebeškega veselja vrednega in deležnega. Amen.

Na čast četrte Jezusove besede na križu.

O Gospod, zavoljo svoje popolne zapuščenosti na svetem križu ne zapusti me vekomaj. Amen.

O Jezus, moč in tolažba vseh žalostnih, po tvoji popolni zapuščenosti in po tvojih bridkostih, katere si na svetem križu trpel, ko si govoril: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil, te prosim, oh, dodeli nam svojo pomoč in tolažbe polno milost in razsvetljenje, da mi v vseh svojih stiskah, silah in bridkostih svojo pomoč, tolažbo in pribežališče pri tebi iščemo in dobimo. Oh, ne zapusti nas revnih, in ne zavrzi nas nepotolaženih grešnikov, temveč obriši nam nazadnje vse naše solze s svojo pravo tolažbo, in s svojim večnim zveličanjem in z večnim veseljem. Amen.

7. Peta Jezusova beseda na križu.

»*Potem, ker je Jezus vedel, da je vse dokončano, da se je dopolnilo pismo, je rekel: Žejen sem!*« (Jan. 19, 28.)

1. Premišljuj peto besedo, katero je križani Jezus na glas in očitno govoril na križu.

Blizo pol ure po treh je Jezus zavpil: „Žejen sem!“ s katero besedo je hotel dati na znanje svojo telesno in dušno žejo. Kar zadeva telesno žejo, prelil je že toliko krvi, da se je zdelo, da ne more biti več kapljice krvi v njegovem životu. Tudi iz svojih oči je prelil toliko solz, da je bila vsa njegova moč usušena kakor črepina,[1]) kakor je bilo o njem zdavno prerokovano. Potem pa se je bil prvič na Oljski gori, in potem, ko je nosil križ, potil tako, da ni bilo nič več vode v njem. Nato se je vsled neštevilnih ran po vsem životu mrzlice tresel, in ta mrzlica za ranami mu je delala najhujšo žejo.

[1]) Ps. 21, 16.

Iz vseh teh vzrokov se je v Jezusu vnela žeja, kakršne ni nikoli noben človek izkusil. Njegov sveti jezik je bil ves kakor sežgan, tako suh je bil; njegove ustnice so mu od žeje pokale; nebo in grlo sta mu bila popolnoma posušena, njegov želodec kakor sežgan, njegovo osrčje suho. Zato je hotel to muko, o kateri je ves čas svojega trpljenja molčal, sedaj na koncu svojega življenja dati vsem na znanje, da vsi ljudje izvedo, da je tudi najhujšo žejo trpel, in da je bila ta žeja veliko hujša kakor tista, ki jo drugi ljudje trpijo. Rekel je tedaj na glas, da so ga vsi okoli stoječi mogli slišati: „Žejen sem!“ Hotel je namreč reči: Dajte mi vendar požirek vode, da si pogasim hudo žejo. Ne prosim vina, ampak le vode. Oh, ljubi moji ljudje, ki tu okoli mene stojite, ne odrecite mi te ljubezni, da ne skoprnim od žeje.

Koga ne bi ganilo tako milo toževanje? Kako je bilo vendar mogoče, da se ni nihče usmilil ubogega križanega Jezusa! O sv. Janez, zakaj ne pomagaš svojemu Učeniku? O zvesta Magdalena, zakaj ne tečeš po malo vode za svojega ljubega Učenika? Med tem, ko je bila tema, bi se bilo to lahko zgodilo, saj ne bi vas bil nihče videl. Menda pa se je to zgodilo po božji naredbi, da so tudi Jezusovi prijatelji v veliki žalosti in zmotnjavi popolnoma pozabili, podati mu požirek vode, zato da je Jezus kelih trpljenja izpraznil do dna, da so se izpolnile prerokbe.

2. Premišljuj Jezusovo duhovno žejo.

Potem ko je bil Kristus, kralj vseh angelov, vzel slovo od Janeza in od svoje Matere, je vse bolečine tiho in potrpežljivo prenašal, samo svoje žeje ni skrival, temveč je zavpil na glas: „Žejen sem!“ Ta žeja menda mu je bila večja muka kakor vse drugo trpljenje, ne samo za telo, ampak tudi za dušo. Temu se sv. Bernard dokaj čudi, in pravi: „Oh, Gospod, česa si bil žejen? Ali je žeja težavnejša kakor križ? Trnjevo krono nosiš na glavi, in si z žreblji pribit na križ, in ti molčiš o križu in tožiš le zaradi žeje: ‚Žejen sem!‘ Ljubi moj Zveličar, kaj pomeni to? Morebiti si hotel reči: Žejen sem vaše vere, žejen sem vašega večnega veselja, vašega zveličanja. Da se ima toliko duš pogubiti, me boli bolj kakor vse moje trpljenje.“

Če Kristusa od prvega začetka njegovega življenja do njegove smrti vprašamo: Zakaj si človeško naravo na-se vzel? Zakaj si se rodil? Zakaj si bil položen v jasli, in zakaj si bil obrezan? Zakaj si pobegnil v Egipet? Zakaj si učil ljudi? Zakaj si trpel lakoto in žejo? itd., nam Jezus na vsa ta vprašanja odgovori: „Žejen sem!“ Vprašajmo nadalje: Zakaj si pripustil, da so te ujeli in zvezali, da so te tako neusmiljeno bičali in raztepli; da so te s trnjem kronali

in ti prebodli sveto glavo; da so te z železnimi žreblji pribili na križ? „Žejen sem!“ nam bo Jezus odgovoril. Žejen sem vašega zveličanja; moja žeja je želja, da se zveličate, da se udeležite odrešenja, da imate pravo živo vero. Tedaj ni le trpel telesne žeje, ampak tudi duhovno, pravi pobožni Jeremija Drekseli, to je: on je želel naše zveličanje.

Tukaj naj vsak povpraša svojo vest, kaj podaja Kristusu v njegovi žeji. Oh, koliko jih je, ki mu dajejo vino pomešano z miro lažnive in hinavske pokore! Drugi mu podajajo samo žolča in jesiha radi svoje nespokornosti, ali nobene prave resnične spokorne solze, katere je tako žejen. O ljubi moji, ne tako, temveč recimo v vsaki reči: Zato, da se izpolni sv. pismo in volja božja, hočem rad to in ono trpeti; hočem imeti gorečo željo po pravičnosti; hočem želeti še več s Kristusom trpeti, še več dobrega storiti, da v vseh rečeh spolnim sveto pismo, to je voljo božjo.

3. Premišljuj, kaj so Jezusu v njegovi žeji podali piti, ali mu še podajajo.

Ko je naš ljubeznivi Zveličar tako milo tožil, da je žejen, kaj meniš pač, da so gledavci storili? Ali mu je kdo izmed njih podal požirek vode? Salomon namreč je rekel: „Dajte močne pijače žalostnim, in vina njim, ki so bridkega srca.“[1]) Ali oh, skoraj me je sram reči, kaj se je zgodilo, ker so ljudje tukaj delali zoper vso človeško naravo. Saj je človeška narava taka, da revežu v največji sili ničesar ne more odreči. In ako bi človek videl svojega sovražnika pri ognju se peči, ter bi ga slišal prositi za požirek vode, bi mu je ne mogel odreči. Ubogemu križanemu Jezusu pa so nečloveški trinogi storili, česar ne bi noben človek storil svojemu največjemu sovražniku. Ko so namreč slišali, da Jezus v svojih neizmernih bolečinah in smrtnih težavah prosi, naj bi mu podali malo vode, da omoči svoj suh jezik, mu niso prav nič vode dali, temveč so iz satanskega sovraštva gobo pomočili v jesih, ki so ga vselej pri križu imeli, da so na križu visečim z jesihom kri ustavljali, zato da so dalje živeli v mukah in bolj počasi umirali. Potem so gobo pomočili tudi v posodo, v kateri je bil žolč, po Davidovi prerokbi;[2]) nato so privezali gobo na trst, in so jo tako žejnemu Gospodu pomolili v usta, da bi ga odžejali, ali pravzaprav, da so mu jezik in usta napolnili z grenkostjo.

Oh, strašna neusmiljenost in neslišana grozovitost! Ali je to požirek za umirajočega? Oj, vi satanski ljudje, kako je mogoče, da ubogega križanega Jezusa v tej njegovi največji in poslednji sili še

[1]) Preg. 31, 6. — [2]) Ps. 68, 22.

tako sovražite? Ako mu nočete dati vode, zakaj mu daste jesiha z žolčem? Oh, kako je Jezusa bolela ta zaničevavna neusmiljenost! Vendar pa je posesal malo iz gobe, akoravno je čutil grenkost žolča. O tem je prerokoval David, rekoč: „In dajejo mi žolča v jed, in v moji žeji me napajajo z jesihom.“ Kako grenka usta, in kako bolečino mu je naredila grenka pijača! Ves njegov drobek namreč, in vsa njegova čreva so bila ranjena, potrgana, vneta in skrčena. Ko je tudi jesih z grenkim žolčem prišel do teh ranjenih delov, lahko verjamemo, da ga je žgalo, skelelo, zbadalo in trgalo. Tako tedaj je Kristus trpel še več kakor poprej.[1])

4. Premišljuj, kaj hoče Jezus sedaj od tebe imeti.

On je žejen tvoje pokore, tvojih spokornih solz, tvoje čednosti, tvojega zatajevanja, to je, on je žejen tvojega zveličanja. Zato si lahko domišljuješ, da ti govori s križa tako-le:

Moj sin, ali se ti jaz kaj smilim? Ako bi bil ti stal poleg mojega križa na Kalvariji, ali bi mi bil dal požirek vode? Glej, to ljubezen mi lahko še danes izkažeš, ako si en požirek odrečeš k časti moje žeje na križu, ali pa, ako bolniku daš požirek vode. Ako pa nočeš tega storiti, si proti meni ravno tako neusmiljen, kakor so bili moji sovražniki. Ti se ješiš nad beriškimi hlapci, kateri mi niso hoteli podati vode in so mi namesto tega podali jesiha z žolčem. Toda ti delaš z mano ravno tako, kadar si pri pijači nočeš ničesar odtrgati, temveč večkrat še celo brez potrebe nezmerno piješ in se upijaniš. Kolikorkrat delaš tako, tolikokrat mi podaš s svojo nezmernostjo žolča in jesiha v moji žeji. Zato obudi kes in žalost črez svoje grehe in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo žejo na križu, v kateri je bil napojen z jesihom in žolčem, češčen bodi za to sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Odrešenik sveta, čast in hvala ti bodi za obilno prelitje tvoje drage krvi, za tvojo veliko telesno in duhovno žejo na svetem križu, za žolč in jesih, ki si ga hotel pokusiti in piti, da si si ogrenil okus, usta in jezik, zato da si zadostil za naše grehe pijanosti in nezmernosti. Dodeli mi, te prosim, tvojo božjo milost, da iz ljubezni do tebe, in zavoljo tvojega sveteg a imena rad trpim lakoto inžejo in vsako zopernost,

[1]) Na križu viseči človek je navadno naglo umrl potem, ko je pokusil jesiha.

ter se vprihodnje v resnici ogibam in varujem vsake nezmernosti. Nazadnje vžgi v meni duhovno lakoto in žejo po krščanski pravičnosti, vsaki čednosti in pospeševanju tvoje božje časti in slave. Amen.

8. Šesta Jezusova beseda na križu.

»*Ko je bil tedaj Jezus vzel jesiha, je rekel: ‚Dopolnjeno je!'*« (Jan. 19, 30.)

1. Premišljuj, kako je hotel Jezus s to besedo svojemu nebeškemu Očetu, gledavcem pri križu in vsem ljudem veliko povedati.

Prvič je hotel svojemu nebeškemu Očetu reči: Ti, dobrotljivi Oče, si mi od prvega začetka mojega življenja na zemlji podal križ in zapovedal, da se dam križati za človeka, da se zadosti tvoji božji pravici. In jaz sem ti na to odgovoril: Dà, Oče, jaz ti hočem biti pokoren do smrti, in sicer do smrti na križu. Klavščine in daru nisi hotel, telo pa si mi pripravil, da naj trpim in delam pokoro za človeške grehe. Tedaj sem rekel: Glej, Oče, jaz pridem; v bukvah božjega razodenja namreč je pisano o meni, da storim, o Bog, tvojo voljo. Sedaj je dopolnjeno izdajstvo mojega učenca, Petrovo zatajenje, Pilatova sodba, odpoved in odpad ljudstva, in pa križanje tvojega Sina. Pismo je izpolnjeno, daritve stare zaveze s svojo duhovščino vred so dosegle svoj konec, in moja cerkev je postavljena. Milost je pridobljena, in vse je napravljeno in storjeno, kar je treba v zveličanje ljudi.

Ljubi moj kristjan, uči se od Kristusa spolnovati voljo nebeškega Očeta in reci:

O najdobrotljivejši Oče, jaz te prosim po popolni pokornosti tvojega Sina Jezusa Kristusa, dodeli mi, da v vseh rečeh spoznam tvojo božjo voljo in spolnim, da morem tudi jaz enkrat reči: Dopolnjeno je, kar si mi ukazal; daj mi sedaj plačilo, katero si obljubil, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Premišljuj, kaj je hotel s to besedo Jezus reči okoli stoječim, posebno pa svoji ljubi Materi.

Ko je pokusil žolč in jesih, „tu se je prikazala," pravi razodetje sv. Brigite, „smrtna barva na tistih delih telesa, ki niso bili pokriti z zgoščeno krvjo. Čeljusti sta oviseli, nos se je stanjčil, in trebuh

se je popolnoma skrčil.“ Iz teh znamenj se je videlo, in Jezus sam je spoznal, da ne bo več dalje živel. Zato je hotel vdrugič svoji Materi in svojim prijateljem, kakor tudi vsemu svetu oznaniti svojo smrt, rekoč: „Dopolnjeno je!“ To je: Konec mojega življenja je tu, ker dobro vidim, da mi je takoj umreti. Moje moči me zapuščajo, moji občutki pojemajo, in smrtne bolečine čutim po vseh udih. Oh, dopolnjeno je. Moje življenje je pri koncu in moj poslednji trenotek ni več daleč. S svojo smrtjo vam hočem dati življenje, vam hočem odpreti nebesa, vam hočem zaslužiti večno zveličanje. Kar mene zadeva, sem to že vse storil; dopolnjeno je! Prerokbe in predpodobe stare zaveze so spolnjene, in delo odrešenja človeškega rodu je dopolnjeno. Pravica nebeškega Očeta je potolažena, in dolgovi pregreh so poplačani. Sedaj ostanejo na svetu moj nauk in moj zgled, moji zakramenti in pomočki zoper greh, moje zasluge k milosti in posvečenju, in k zveličanju vseh ljudi. Prizadevajte si, oj vi, ki sem vas odrešil, da po mojem zgledu tudi vi v življenju in v smrti spolnite voljo mojega nebeškega Očeta.

2. Premišljuj, kaj je hotel Odrešenik vsakemu človeku s to besedo reči.

Tretjič hoče Jezus z besedo: „Dopolnjeno je!“ reči meni in tebi: Jaz sem vse storil in trpel, kar sem za tvoje zveličanje mogel in hotel storiti in trpeti. „Dopolnjeno je!“ ker sem vse storil s tako ljubeznijo in s takim namenom, kakor da bi bil imel samo za te skrbeti. Zato moraš tudi ti vse to s takim namenom sprejeti in dobro si vtisniti v srce, kar sem jaz kot Bog in človek za te storil in trpel. „Dopolnjene je!“ Iz ljubezni do tebe sem prišel na svet, in sem tu živel v velikem uboštvu, ponižnosti in zaničevanju. Iz ljubezni do tebe sem toliko trpel, da ti sedaj vsega našteti ne morem. Jaz sem bil zavoljo tebe preklinjan kakor najhujši hudobnež. Mene so trpinčili kot najhudobnejšega morivca. Tako neusmiljeno so z mano ravnali, kakor da bi bil jaz satan sam v človeški podobi. Reci mi sedaj, kaj bi imel jaz še storiti ali trpeti več, kakor sem storil in trpel? Ako ne bi bilo to moje trpljenje že dovolj, hotel bi še enkrat samo za-te trpeti, kar sem za vse ljudi vkupaj trpel, in to do sodnega dneva. Pomisli tedaj, ali imaš katerega boljšega prijatelja kakor mene? Vprašaj svojega očeta, svojo mater; vprašaj svojo ženo in svoje otroke; vprašaj svojega najboljšega prijatelja, ki ga imaš na svetu: ali bi on za te storil in trpel, kar sem jaz za-te storil in trpel?

Če bi ti smrt zaslužil, in bi imel biti na križ razpet, tako, kakor jaz tukaj za-te visim na križu, ali bi kateri izmed tvojih prijateljev se dal namesto tebe križati? Ker bi tedaj tvoji najboljši prijatelji ne

storili za-te, kar sem jaz za-te storil, in sem pripravljen, ako bi bilo treba, še storiti za-te: zakaj me ne ljubiš bolj kakor pa svoje prijatelje? Zakaj ljubiš svoje prijatelje bolj kakor mene, tako da še mene zavoljo njih žališ? Tako jih ljubiš, da si sam od svojih ust odtrgaš, zato da moreš njim dati; iz ljubezni do mene pa nočeš ne kosčka kruha, ne enega požirka vode si od ust odtrgati, da bi meni podaril. Tako jih ljubiš, da v pozno noč z njimi kramljaš in se ž njimi veseliš; z mano pa nočeš zvečer še kratke pol ure ne v sveti molitvi se pogovarjati, akoravno veš, da mi to dokaj dopade! Iz ljubezni do svojih prijateljev, in da jim ustrežeš, brez težave trpiš vročino in mraz, lakoto in žejo, ako le veš, da jim s tem storiš kaj dopadljivega. Iz ljubezni do mene pa nočeš storiti najmanjšega spokorivnega dela, akoravno ti obetam svojo milost in svoje prijateljstvo in večno plačilo v nebesih. Ali se pravi to, mojo voljo spolnovati? Glej, ako bi bil ti kateremu svojih prijateljev samo tisoči del tega storil, kar sem ti jaz storil, in on bi bil tako nehvaležen, kakor si ti proti meni: ali ne bi mu ti svojega prijateljstva odpovedal, ga zapodil od sebe in kot nehvaležnega človeka preganjal in sovražil? Če nehvaležnost tebe tako žali, koliko bolj mora mene žaliti tvoja nehvaležna hudobnost, mene, ki sem tvoj največji dobrotnik, tvoj Odrešenik in Zveličar, in zaslužim vso hvalo? Uči se tedaj z mojim apostolom v resnici govoriti: „Jaz živim v veri Sina božjega, kateri me je ljubil in dal sam sebe za-me;“[1]) ter reci s skesanim srcem:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo šesto besedo na svetem križu, zato bodi češčen sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, križani in najzvestejši Odrešenik, največji dobrotnik in ljubljenec naših duš, čast in hvala ti bodi, da si vse za naše zveličanje dopolnil, da si storil toliko težavnih del, toliko žalostnih potov, in pretrpel toliko strašnih muk in bolečin. Jaz te prosim po tvoji popolni pokornosti, po izpolnjenju vseh prerokb: dodeli, da bom iz ljubezni do tebe svojim višjim pokoren, da njih povelja dopolnim, in v vseh rečeh in vsaki čas izpolnim tvojo sveto voljo. Amen.

---

[1]) Gal. 2, 20.

9. Sedma in poslednja Jezusova beseda.

»*Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.*«
(Luk. 23, 46.)

Poslednja beseda, katero je za nas učlovečena Beseda izgovorila pred svojo smrtjo, obsega mnogo skrivnosti.

1. Premišljuj, kaj je hotel Jezus s to besedo za-se prositi svojega nebeškega Očeta.

Da to prav razumeš, spomni se, da je bil Jezus kot človek ves čas svojega trpljenja tako zapuščen, da od Boga ni prejel najmanjše tolažbe. Visel je na križu kot zgol človek, zapuščen, brez tolažbe in pomoči, kakor da ne bi bil tudi Bog. Kar se more tedaj v takem stanu zgolj človeku zgoditi, to se je tudi njemu zgodilo. Kako tesno je bilo tedaj zapuščenemu Kristusu takrat pri srcu! Ko so mu tedaj smrtne težave z vso silo stiskale srce, ko so se vse njegove telesne in dušne moči nad pričujočo smrtjo grozile; kam in h komu se je hotel trpeči Jezus obrniti, kakor k svojemu nebeškemu Očetu? Zato je zavpil z močnim glasom, kakor priča sv. Luka, tako, da so se vsi pričujoči prestrašili: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“[1]) to je: Preljubi moj Oče, ne zapusti me v poslednji sili. O najdobrotljivejši Oče, poglej, kako se ves tresem od groze in strahu zavoljo pričujočih smrtnih težav. Vidim namreč strašno smrt pred svojimi očmi, tako da me srce neizrečeno stiska; priporočam tedaj tebi kot začetniku vseh stvari svojo dušo, „da se vrne k tebi, ki si jo mi bil dal.“[2]) Ne zapusti sedaj moje duše! „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Oh, ohrani mojo dušo s svojo dobrotljivo vsemogočnostjo, in sprejmi jo s svojo vsemogočno dobrotljivostjo.

2. Premišljuj, česa je Odrešenik s svojo poslednjo besedo prosil za svoje učence in njih naslednike.

Da moreš to ložje in bolje razumeti, hočemo vsako besedo posebej razložiti, pomisliti in premisliti. Rekel je prvič: „Oče!“ Ta je bila na križu njegova prva, in skoraj tudi poslednja beseda. Najprej je rekel: „Oče, odpusti jim,“ in zdaj: „Oče, tebi izročim.“ Tu je treba premisliti veliko ljubezen in močno zaupanje Jezusovo do svojega nebeškega Očeta; reči je hotel namreč: Jaz ti izročim in priporočim svojo dušo in vse, kateri so z mano združeni po veri, ljubezni in upanju, tako da nas tudi bridka smrt ne more odtrgati od tvoje ljubezni in od tvoje pokorščine ločiti. — Drugič je rekel: „V tvoje roke,“ to je v tiste roke, ki so naredile nebo in zemljo, in vse

[1]) Luk. 23, 46. — [2]) Preg. 12, 7.

reči umetno. Ti imaš dve roki, ena roka je tvoja modrost, druga je tvoja vsemogočnost, ali tvoj najvišji um in tvoja vsemogočna volja. V te tvoje roke izročim svojo dušo, svojo cerkev in vse svoje verne. V tvoje roke, to je v tvojo vsevednost in vsemogočnost. S svojo modrostjo veš, in s svojo vsemogočnostjo moraš meni in njim pomagati, jih rešiti pogube in ohraniti večnemu življenju. — Tretjič je rekel: „izročim.“ Jaz, tvoj najljubši sin, te prosim, da mojo in njih duše sprejmeš zavoljo mene. — Četrtič je rekel: „izročim ti svojo dušo!“ Jaz ti izročim in priporočim, ne svojega imena in svoje slave, ki je sedaj, kakor se zdi, popolnoma uničena, tudi ne svojega telesa, ki sedaj umrje in se ima potem pokopati, ampak svojo dušo. Svojim učencem dam svoj mir, sovražnikom milost, razbojniku raj, učencu svojo mater, materi sina, rabljem svoja oblačila, Jožefu in Nikodemu svoje telo; tebi pa, o nebeški Oče, izročim svojo neumrjočo dušo, in ž njo vred vse duše, katere sem s svojo drago krvjo odrešil, zato, da kot moje duše, moje blago in moja dedščina na vekomaj ostanejo moje in tvoje. — Kaj praviš ti, kristjan, k toliki dobroti? Zdihni in reci svojemu Zveličarju:

Oh, najdobrotljivejši Gospod Jezus Kristus, daj, da se to nad mano v resnici izpolni. Amen.

3. Premišljuj, kako je Odrešenik svojo dušo in svoje življenje vse dal za grešnike.

S temi besedami je hotel namreč svojega nebeškega Očeta prositi tudi za nas, in za nas vse darovati svoje grozne muke in bolečine, svojo kri in svoje solze, svoje rane in bolečine, svojo ljubezen in svojo ponižnost, svojo potrpežljivost in svojo pokorščino, svoje trpljenje in svojo smrt. Hotel je reči: Oče, poglej, jaz umrjem za vse, tebi izročim svojo dušo, svoje življenje in svoje dihanje, da vsi z mano živijo in postanejo en duh po posvečujoči milosti in zveličavni slavi. — Tedaj imamo vsi umrljivi ljudje pasti na svoja kolena in prositi rekoč:

Nebeški Oče, tako naj se zgodi po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus za svojo poslednjo besedo in za svojo grenko smrt na križu, sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Odrešenik in ljubček naših duš, čast in hvala ti bodi za tvojo poslednjo besedo na

križu, ko si svojemu nebeškemu Očetu govoril tako-le: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Jaz te prosim po tej milostljivi, krepki in zelo pomenljivi besedi, priporoči, izroči in daj svojemu nebeškemu Očetu moje telo in mojo dušo in vse, kar imam, kar sem in kar je mojega, da popolnoma ostanem njegov časno in večno. Amen.

10. Marijina žalost pri poslednjih Jezusovih besedah na križu.

»Moje oči pešajo od solz, trese se osrčje v meni.« (Žal. pes. 2, 11.)

Sedaj hočemo zopet videti, kako bridkost in žalost so v materinem srcu Marijinem obudile tri poslednje Jezusove besede na križu. Tedaj:

1. Premišljuj Marijino žalost, ko je bil Jezus zavpil: „Žejen sem!“

Oh, kaj je takrat občutilo Marijino materino srce, ker je modra in visoko razsvetljena Devica njegovo telesno in duhovno žejo spoznala bolj kakor vsi učeniki in preroki. Vemo pa, kako močna je materina ljubezen do otrok, kako si namreč skrbna mati prizadeva, svojemu bolnemu detetu postreči, kar le more. Noč in dan sedi pri njem in mu da, kar le misli, da mu more kaj pomagati. Če pa ljubi otrok v svoji žeji terja požirek vode, in mati mu je ne more dati, kako bridko je to? Katera mati pa je kdaj imela ljubeznivejšega sina kakor Marija? In kateri otrok je kdaj v svoji bolezni bil bolj potreben požirka vode kakor križani Jezus? In ker mu je ni mogla podati, oh, kako žalost je zavoljo tega čutila? Uboga mati je slišala svojega ubogega sina tako milo tožiti, da je žejen, in je tudi dobro poznala, da po pravici toži zaradi žeje. Videla je namreč, da so vse rane na njegovem životu vnete, da so njegove ustnice vse suhe, njegov jezik ves posušen in njegov trebuh ves skrčen. Zato je lahko spoznala, da ga mora žeja hudo mučiti. In vendar mu ni mogla podati niti kapljice vode. O ti moj Bog, kako globoke rane je to sekalo njenemu materinemu srcu! Saj se ji je dozdevalo, da ona sama trpi to žejo.

Ko so pa neusmiljeni rablji njenemu ubogemu sinu namesto vode podali grenkega žolča in jesiha, in je prevelike žeje nekaj malega te pijače pokusil, oh, kakšna žalost je bila to znova za Marijo!

Pomisli le sam, kako bi tebe bolelo, ako bi se kaj takega zgodilo tvojemu očetu, ali kateremu tvojih najboljših prijateljev. Kako ga je omilovala, ko je videla, da ga tako napajajo. Menda si je pri tem mislila to-le:

O Jezus, moj ljubi Sin, moj zapuščeni Sin, tedaj moraš tudi žolč in jesih pokušati? Tedaj v tvojih smrtnih težavah te tako napajajo? Oh, da nimaš niti kaplje vode, da bi si omočil suhi jezik! Oh, kako mi je bridko, da ti ne morem pomagati v tej največji sili!

2. Premišljuj, kaj je Marija občutila pri šesti Jezusovi besedi na križu: „Dopolnjeno je!“

Kakor je Marija razumela v tej besedi zapopadene skrivnosti, dobrote in bridkosti, tako je tudi v svojem srcu obujala razne čute; ona je dobro spoznala, kaj je hotel s to besedo križani Jezus reči svojemu nebeškemu Očetu, nji, vsakemu človeku, in tudi nehvaležnim in trdovratnim grešnikom! Zato je, bi dejal, združevala svoj glas z njegovim glasom, svojo voljo, svoje bolečine in svojo molitev in daritev z voljo, bolečinami, molitvijo in daritvijo svojega preljubega Sina, kakor da bi ž njim vred govorila: Dà, nebeški Oče, moj in tvoj ljubi Sin je dopolnil svoje delo in svojo težavno pokorščino. Spolnil je vse predpodobe in prerokbe. Zato darujem tebi ž njim in po njem vsa njegova dela človeškega odrešenja za vse uboge in žalostne in revne grešnike in ljudi, zato da vsi po njegovem odrešenju postanejo pravični, tebi dopadljivi, sveti in se zveličajo. — Ali pri teh in enakih premišljevanjih je prečista Devica Marija čutila najbridkejšo žalost, ker je spoznala, da se bo delo odrešenja pri toliko nespokornih grešnikih izgubilo.

3. Premišljuj Marijino žalost, ko je njen umirajoči Sin z velikim glasom zavpil: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“

To strašno vpitje ji je tako globoko šlo v srce, da se je na vsem životu stresla, kakor je pozneje sama razodela, rekoč: „Ko sem jaz, prežalostna Mati, slišala ta njegov glas, so se tresli vsi moji udje zavoljo bridke žalosti mojega srca. In kolikorkrat sem potem mislila na ta glas, se mi je zdelo, da ga vnovič čutim.“ — Ona je takoj kvišku pogledala na križ, pa oh, tu je videla, kako se njen preljubi Sin začenja boriti s smrtjo. Kdo more njeno žalost popisati ali čutiti? Ko mati vidi, da ni več nobenega upanja, da bi njeno ljubo dete ušlo smrti, trpi neizrečene srčne bolečine. Oh, kaj je čutila Jezusova mati! Da bi mi to njeno žalost vsaj nekoliko spoznali, jo je svojemu ljubemu prijatelju, sv. Bernardu, razodela tako-le:

„Ko sem jaz, žalostna Mati, svojega Boga in svojega Sina videla na križu visečega, in da se z najbolj sramotno smrtjo bori, čutila sem v svojem srcu tako žalost, da se ne da z besedami dopovedati. Nobene besede nisem mogla od prevelike žalosti izgovoriti, zato sem le zdihovala in stokala. Hotela sem govoriti, ali žalost mi je vzela besedo. Ljubezen mi je dajala dovolj besed, toda jezik ni imel moči, da bi bil mogel kaj govoriti. Videla sem umirati njega, katerega je moja duša ljubila; zato sem jokala in si mislila: O moj Sin, gorje tebi in meni! O da bi mogla jaz namesto tebe umreti! Jezus, moj Sin, moj preljubeznivi Sin, ti, moja edina ljubezen, daj, da jaz, tvoja Mati, s tabo vred umrem. O grenka smrt, ker moriš sina, umori tudi ž njim vred mater. Moje življenje umira, moj Zveličar se mori, in vse moje upanje mi je vzeto. Kako more mati brez sina še živeti? O moj preljubljeni sin, usmili se svoje matere in usliši mojo molitev. Potegni me na križ k sebi, da s tabo umrem, in po smrti vedno s tabo živim. Nič prijetnejšega bi mi ne bilo na zemlji, kakor tebe objeti, in v tvojih rokah umreti. Ali nič bridkejšega nimam na zemlji, kakor da imam po tvoji smrti še živeti. O ti pravi Sin božji, ti si bil moj oče, moj sin, moj ženin, moje življenje, vsa moja tolažba in vse moje upanje na zemlji. Ali sedaj mi umrje moj oče; sedaj mi vzamejo mojega sina in ženina; sedaj mi vzamejo moje življenje, vso tolažbo in vse upanje na zemlji. Kaj hočem še dalje na svetu početi? O Jezus, moj sin, kaj hočem začeti jaz, zapuščena mati? Kam se hočem obrniti? Moj sin, kdo bo vprihodnje moj svetovalec? O moj sin, kdo bo moja pomoč? O tolažba moje duše, kako ostanem zapuščena. Usliši mojo prošnjo, in vzemi me na križ k sebi, zato da oba, ki živiva v enem mesu in v eni ljubezni, tudi ene smrti umrjeva.“ Te in tem enake misli je imela žalostna mati Marija, kakor piše sv. Bernard. Pobožni kristjan, imej usmiljenje z zapuščeno materjo ter reci:

Hvaljena bodita Jezus in Marija za vse svoje bolečine. Amen.

O Marija, prežalostna Mati in Devica, jaz te spominjam velikih bolečin in bridkosti, ki so tvoje materino srce napolnovale in stiskale, ko si svojega ljubega sina videla boriti se z grozno smrtjo, in ko si ga slišala izgovarjati tri poslednje besede. Usmili se, te prosim, mene, kadar bodem umiral, kakor se ti je smilil tvoj umirajoči sin Jezus, in stoj mi na strani, kakor si Jezusu

stala na strani, ko je umiral; in tvoja mogočna pomoč ohrani mojo dušo za večno življenje, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

11. Kaj je Kristus v svoji smrti trpel na duši in na telesu.

»*Jezus pa je zopet zavpil z močnim glasom, in je izdihnil dušo.*« (Mat. 27, 50.)

Med vsemi skrivnostmi bridkega Kristusovega trpljenja ni nobena tako grozna in strašna, kakor najsramotnejša, najgrenkejša in najgrozovitnejša smrt Jezusa Kristusa. Ta njegova smrt je bila namreč tako strašno grenka in grozovitna, da so jo nebo in zemlja in vse stvari nekako občutile in se zgrozile nad njo. Na Oljski gori se je Kristus sicer bal pred vsem svojim trpljenjem, vendar se je najbolj bal grenke smrti. V smrti namreč ga ni bolel samo en ud, ali en del telesa, temveč telo in duša z vsemi svojimi močmi in občutki sta neizrečeno trpela, posebno pa duša in srce. Da tedaj to bolje razumeš:

1. Premišljuj, kaj je trpela Jezusova duša, ko se ji je bilo ločiti od svojega telesa.

Vidi se kakšenkrat, kako se umirajoči strašno zgrozijo, kadar se jim bliža smrt; mrzel pôt jim stopi na čelo, oči otrpnejo, vsi udje se tresejo. Pa kaj so vse te smrtne težave proti Kristusovim, ki so bile večje, kakor morejo biti smrtne težave vseh ljudi. Oh, kakšne težave je Jezus umiraje trpel! Zavoljo velike in strašne groze pred smrtjo se je začela njegova domišljija bati, njegova občutljivost se strašiti in vsa njegova človeška narava trepetati. Mrzel pot mu je stopil po vsem životu, udje so se mu krčili, smrtno bolni život se mu je tresel, in srce mu je od strahu pokalo. Ničesar ni imel na duši in na telesu, kar se ne bi bilo nad smrtjo neizrečeno zgrozilo. Domišljuj si, da stojiš pod križem umirajočega Jezusa, in da ti Jezus govori tako-le:

Moj sin, ali si kdaj videl, ali slišal tako bridkost? Meniš li, da je kateri človek kdaj bil v tako strašnih smrtnih težavah kakor jaz? O nikoli; vsi ljudje se niso pred smrtjo grozili tako kakor jaz! Zakaj pa sem hotel jaz tako strašne smrtne težave izkušati in prenašati? Oh, ne zavoljo svojih, ampak zavoljo tvojih grehov, da za nje zadostim in jih izbrišem. Če sem moral jaz zavoljo grehov trpeti tako bridko smrt, kako strašno smrt boš imel ti zavoljo svojih lastnih

grehov prestajati? Oh, boj se smrti, ali da bolje rečem, boj se greha; saj je po grehu smrt prišla na svet. Kakor je smrt kazen izvirnega greha, tako pomnoži vsak greh težave in bolečine telesne smrti. Boj se pa še bolj duhovne smrti; telesna smrt je namreč le podoba duhovne smrti, to je smrtnega greha, ker se po smrtnem grehu človeška duša loči od Boga, neskončne dobrote.

O Jezus, ki si prestal tako grozne smrtne težave, po tvoji grenki smrti te prosim, daj, da se bom greha bal bolj kakor telesne smrti, in da po dobrih delih zagotovim svoj poklic in svoje izvoljenje. Jaz ti darujem tvoje bridke smrtne težave za vse svoje storjene grehe in hudobije, in te ponižno prosim po tvoji bridki smrtni sili, da mi olajšaš vse smrtne težave in stiske.

2. Premišljuj, kake neznane bolečine je trpelo Kristusovo telo na vseh udih v smrti, ko se mu je duša ločila od telesa.

Jezusovo telo je v vsem svojem trpljenju prestalo tako grozne bolečine, da vsi ljudje takih pretrpeti ne morejo. Vendar pa se vse te bolečine ne dajo primerjati smrtnim bolečinam; celo oslabelo Jezusovo telo je namreč poslednje minute prestalo večje muke kakor v vsem svojem poprejšnjem trpljenju. To izpričuje Mati božja sama, ki je sv. Brigiti razodela to-le: „Ko se je bližala smrt mojega sina, in je srce bilo že blizu smrti, prikazala se je smrtna barva na tistih delih, ki niso bili od zgoščene krvi zakriti. Čeljusti so mu ovisele, nos se je ves stančil, in trebuh se je ves skrčil. V vsem telesu je bila taka bolečina, da so se mu tresli vsi udje; svojo glavo je malo kvišku povzdignil, pa jo takoj zopet pobesil; njegova usta so bila odprta, in njegov jezik je bil ves krvav. Njegove roke so se pomaknile proti mestu, kjer so bile pribite, in noge so imele sedaj mnogo bolj kakor prej nositi težo telesa; njegovi prsti, poprej stisnjeni, so se stegnili; njegov hrbet se je proti deblu križa pritisnil, njegove oči, poprej zaprte, so se na pol odprle; njegove rame, poprej malo zakrivljene, so se popolnoma stegnile; njegova kolena, poprej nategnjena, so se obrnila proti eni strani, in njegove noge so se na žrebljih zasukale kakor vrata na tečajih.“

Kako velike so bile bolečine umirajočega Jezusa! Njegovi udje so bili že od rabljev tako vsaksebi raztegnjeni, da se je zdelo nemogoče, da bi se še bolj raztegnili, vendar je grozna smrt telo tako silno raztegnila, da so se kolena malo vzdignila. Ni bilo uda na Jezusovem životu, da bi se ne bil zopet nategnil, in ni bilo rane, da se ne bi bila zopet odprla; bolečina je začela na novo razsajati, divjati in v vseh sklepih in členih napravljati neizrečene muke.

Ako si je namreč kdo izvinil ud, in si ga ni prav nazaj na svoje mesto uravnal, tako, da ga mora zdravnik še enkrat poravnati, trpi bolnik take bolečine, da se zgrozi vsak, kdor je zraven. Še veliko večja je bila bolečina, ko je smrt vse vsaksebi raztegnjene ude Kristusove naenkrat raztegnila s tako silo, da so se hotele roke strgati raz žrebljev, in da so se noge na žrebljih zasukale, kakor duri na svojih tečajih. Pomisli pa, človek, kakšna bolečina je to bila, ko so bile roke tako nategnjene, da so se rane razširile. Oh, misli na muke, kadar so se noge sukale na železnih žrebljih. O neslišane bolečine! Ljubi moj kristjan, domišljuj si zopet, da stojiš pod križem umirajočega Jezusa, in da ti Kristus govori tako-le:

Moj sin, glej, kaj tukaj v svoji grenki smrti trpim, in kako vnovič vse svoje muke naenkrat občutim. Tukaj sem vnovič bičan, kronan in križan, ker se vse rane z večjimi bolečinami ponavljajo, kakor sem jih prvikrat čutil. Ali hočeš vedeti, kdo vse moje rane zopet ponavlja? Poslušaj, kaj o tem piše moj apostol: „Kateri so se enkrat udeležili svetega Duha, in so odpadli, oni zopet sami sebe križajo in zasramujejo Sina božjega.“[1]) Zato, kolikorkrat smrtno grešiš, me vnovič križaš in ponoviš vse moje rane.

O Jezus, najdobrotljivejši Zveličar, strahu se tresem in moje srce je plašno. Kaj si morem namreč misliti bolj strašnega kakor to, da je neusmiljena smrt tebe potrla, in kaj morem reči bolj strašnega kakor to, da te grešniki zopet križajo in zasramujejo?

O gorjé meni, ubogemu grešniku, ker sem svoje žive dni veliko tisočkrat križal svojega Odrešenika, Boga sem mučil in moril. Jaz sem tedaj veliko hudobnejši kakor Judje in neverniki, ki so te samo enkrat križali. O najdobrotljivejši Odrešenik, kaj hočem početi? Glej, ako bi bili tvoji mučitelji pred tvojim križem padli na kolena in te, resnično obžalovaje svoj greh, prosili odpuščenja, bi jim bil ti odpustil. Zato padem pred tvojim svetim križem na kolena, in te prosim po vseh tvojih ranah: odpusti mi, da sem te tolikokrat križal. Jaz ti obljubim, to je, trdno sklenem, vse svoje žive dni nikoli več smrtno grešiti, temveč se ogibati vseh grehov bolj kakor strupene kače. Daruj svojemu nebeškemu Očetu v spravno daritev svojo grenko smrt za moje grehe, in svoje rane, da poplačaš vse moje dolge in kazni. Amen.

[1]) Hebr. 6, 4—6.

12. Kako je Kristus umrl.

»*In je nagnil glavo in izdihnil svojo dušo.*«
(Jan. 19, 30.)

1. Premišljuj, kako je Jezusovo srce pri smrti trpelo. Jezusovo srce je bilo močno in živo, in ni trpelo nobene bolezni. Ono je bilo najbolj izbrana, najblažja in najpopolnejša stvar iz vsemogočne roke božje. Zato se je moglo tudi najbolje in najsilnejše braniti zoper smrt, bolj kakor vsako drugo človeško srce; zato je imelo tudi več trpeti kakor vsi drugi udje, občutki in telesne moči. Vse udarce namreč in telesne rane je občutilo bolj srce kakor telo; pa tudi vso žalost in dušno bridkost je blago srce čutilo. In to je trpelo ves čas trpljenja, posebno pa na svetem križu, na katerem je prestalo toliko muk.

Ves čas Jezusovega trpljenja je smrt hotela po sili potreti preblago srce, ono pa se je z naravno in nadnaravno močjo branilo tako krepko, da ga ni mogla užugati. V začetku trpljenja je smrt že tako zelo vanj silila, da Kristus sam pravi, „da je žalosten do smrti“. Med trpljenjem je dobil marsikateri smrtni udarec, tako da mu je bilo devetnajstkrat umreti. Pri bičanju, kronanju in križanju se je mislilo, da mu mora počiti srce, vendar pa se je branilo tako krepko, da je ostalo živo.

Kako pa so se ti smrtni udarci godili, poizvemo iz Marijinih besed, ki jih je govorila sv. Brigiti: „Ker je bil moj sin najboljše narave, se je življenje borilo s smrtjo še v njegovem razmesarjenem telesu. Nekaterekrati namreč je bolečina iz njegovih udov silila k srcu in ga je mučila z neverjetnimi bolečinami. Nekaterekrati pa je bolečina od srca silila k raztrganim udom, in tako se je smrtna muka zdaljšala z bridkostjo. Kakor človeku, ki ima rano, kakšenkrat bolečina iz rane tako močno sili k srcu, da nič ne vidi in ne sliši, tako so tudi Kristusove bolečine sedaj iz njegovih ran tako močno silile k njegovemu srcu, da bi mu ga bile iztisnile, ako ne bi bilo tako močno. Zato je trpelo njegovo srce po teh tako mnogih pritiskih in udarcih tako grozne bolečine, da presegajo vso človeško izkušnjo.“

Med vsemi temi smrtnimi bolečinami so tri presegale vse druge. Prvi potisek je izkusilo njegovo srce ob treh popoldne, ko so bolečine vseh ran vkup s tako silo tiščale na preblago srce, da je ubogi Jezus od neznosnih bolečin z močnim glasom zavpil, kakor izpričuje sv. Matej, rekoč: „Okoli devete ure je Jezus z močnim

glasom vpil, rekoč: »Moj Bog, moj Bog!«“[1]) To vpitje je bilo tako strašno, da so bili ganjeni Bog Oče in vsi sveti angeli, kakor pravi razodenje sv. Brigite.

2. Premišljuj drugi potisek na Jezusovo srce.

To se je zgodilo malo pred Jezusovo smrtjo, ko so vse bolečine zopet združene z vso silo stiskale Kristusovo srce, tako da je bil prisiljen zopet na ves glas zavpiti, kakor pravi sv. Luka: „Jezus je zavpil z močnim glasom in je rekel: Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“[2]) To je bilo tako zdatno, da se je stresla vsa zemlja, kakor pravi sv. Matej: „Zemlja se je potresla in skale so pokale.“[3]) Kmalu potem je Kristus nagnil svojo glavo, v znamenje, da umrje iz pokorščine; in takoj na to se je zgodil tretji in poslednji potisek, pri katerem je smrt bolečine namnožila tako, in srce stisnila tako silno, da se je srce od nepremagljivih in nestrpnih bolečin moralo vdati in umreti. Ko je tako srce umrlo, se je isti trenotek njegova duša ločila od telesa in je šla v predpekel, in od njene moči in pričujočnosti so se stresle vse duše. Domišljuj si zopet, ljubi kristjan, da stojiš pod križem umirajočega Odrešenika, in da ti on govori tako-le:

Moj sin, ali slišiš, kaj je trpelo moje ubogo srce? Ali je mogoče, da ti moje neznosne bolečine tvojega srca ne ganejo? Glej, vse to je moje srce iz ljubezni do tebe trpelo, da bi si zadobilo ljubezen tvojega srca. Ti pa si tako neusmiljen proti njemu, da mu skoraj vsak dan daješ take smrtne udarce. Kako moreš vendar tako delati? Ali ni moje zvesto srce zadosti trpelo, da ga tolikokrat raniš vnovič? Jaz te prosim po ljubezni svojega srca, ne muči več tako mojega srca, saj je zavoljo tebe že žadosti trpelo.

3. Premišljuj nazadnje žalostno in bridko smrt Kristusovo.

Kristusova smrt je bila tako strašna, da bi se imele stresti vse stvari kakor na veliki petek, posebno pa srca vseh vernih, kolikorkrat se o njej govori. Kaj more namreč biti bolj strašno kakor to, da se po nedolžnem tako strašno umori kralj nebes in zemlje, edinorojeni Sin nebeškega Očeta, pravi Bog in človek? To je tako velik dogodek, da ga ne more nobeno pero vredno popisati, noben jezik izgovoriti, in noben ustvarjen um dovolj zapopasti. Zato ljudje ne moremo na vekomaj Boga zadosti zanj hvaliti, in ne na tem svetu zadosti vredno mu zanj služiti.

Kdo hoče pa razložiti in dopovedati, kako bridek in silen je bil poslednji smrtni potisek, ki je ukončal najblažje življenje? O

[1]) Mat. 27, 46. — [2]) Luk. 23, 46. — [3]) Mat. 27, 51.

presilni potisek, ti ponoviš vse muke in storiš, da mora vse na Jezusu trpeti, kar le more čutiti bolečine. — Ko se je namreč približala njegova poslednja ura, dala mu je smrt poslednji najbridkejši in najsilnejši udarec s tako silo na njegovo ubogo srce, da so mu ušesa oglušela, da je njegov jezik onemel, da so se njegove žile v telesu tresle, da ga je mrzel pot zalil, in se je telo tako strašno stegnilo, da so mu šla vsa rebra vsaksebi in da so se mu vsi členi po vsem telesu raztegnili. In tako je umrlo najljubeznivejše in najzvestejše Jezusovo srce od velike sile bolečin, in tako je Jezus sklenil svoje življenje na zemlji. Pekel in zemlja sta se potresla in skale so pokale. Grobje so se odpirali, in zraven križa na levi strani se je skala razklala.

Tako je tedaj najboljše srce, potem ko se je dolgo ustavljalo smrti, nazadnje vendar počilo in svoje življenje sklenilo! Tako je naš preljubeznivi Gospod umrl za nas in zavoljo nas! O pobožna duša, postavi se pod križ, in žaluj nad svojim najljubšim prijateljem, ki je za tvoje zveličanje umrl tako strašne smrti, ter reci:

Molitev za vsak petek in kadarkoli greš mimo križa.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo bridko smrt! Oh, pomagaj nam v zadnji sili v večno življenje. Amen.

O Gospod Jezus Kristus, po bridkih bolečinah, katere si na deblu svetega križa, in posebno tisto uro trpel, ko se je tvoja sveta duša ločila od tvojega telesa, te prosim, usmili se moje uboge grešne duše, kadar se bo ločila od telesa, zato da se tvoj križ in tvoje trpljenje ne izgubi nad mano in nad drugimi grešniki. Amen.

O Jezus, tebi živim, o Jezus, tebi umrjem, o Jezus, tvoj sem živ in mrtev. Amen.

13. Marijina žalost pri svojem umirajočem sinu.

»*O vi vsi, ki greste mimo po poti, pomislite in glejte, ali je kaka bolečina, kakršna je bolečina moja?*« (Žal. pes. 1, 12.)

Kadar premišljujem Marijino žalost, ki jo je čutila, ko ji je umrl ljubi Jezus, bi raje jokal kakor pisal. Njena srčna bolečina presega vsak človeški um, kakor je ona sama rekla sv. Brigiti: „Nihče ne more zapopasti, kake bolečine sem takrat trpela.“

1. Premišljuj, kako je Marijina srčna žalost pri smrti sina podobna neizmernemu morju.

Pomisli, kaj je trpelo materino srce Marije Device. Kakor je morje večje kot majhen potok, tako je bila Marijina žalost večja kakor žalost kateregakoli drugega človeka. Njena žalost je bila tako velika, da sv. Bernard pravi: „Ako bi se žalost presvete Device Marije razdelila med vse občutljive stvari, bi te vse naglo umrle.“ O neizmerna žalost, o kateri govori prerok Jeremija, rekoč: „Komu te bom primeril, ali komu te bom pridobil, Jeruzalemska hči? Komu te bom prienačil in te potolažil, devica, hči Sionska? Velika je namreč kakor morje tvoja potrtost; kdo te bo ozdravil?“[1]) Žalostna Mati božja se ne da primeriti nobeni drugi materi; njena žalost je tolika kakor morje. Kakor morje nima dna, ali vsaj človek mu do dna ne pride, ravno tako se ne more zmeriti Marijina žalost; kolikor bolj premišljujemo njene srčne bolečine, toliko več nam ostaja še premišljevati.

Da pa vendar vsaj nekoliko spoznamo njeno žalost, poslušajmo, kaj je ona sama razodela: „Ko se je približala smrt mojega sina in ko mu je od neznosnih bolečin počilo srce, otrpnile so mi roke, pred očmi mi je zatemnelo, in obraz mi je obledel kakor mrliču. Moja ušesa niso nič več slišala, moja usta niso mogla več govoriti, moje noge so mi omahnile, in moje telo se je kot mrtvo zgrudilo na zemljo. Zato naj tedaj vsak človek na tem svetu pomisli, kako sem bila žalostna pri smrti svojega sina.“ Te prevelike njene žalosti pa je bila kriva njena silna ljubezen; ker je namreč Jezusa neizmerno ljubila, je bila ž njim vred nekako „križana, ranjena, mučena in umorjena.“

Pobožni kristjan, premisli dobro te Marijine besede, in glej, kaj je žalostna Mati božja trpela. Vtisni si njene neizmerne bolečine v svoje srce, in prosi jo pogostoma po vsi žalosti, katero je prestala, naj ona za te prosi sedaj in ob tvoji smrtni uri.

2. Premišljuj Marijino srčno žalost nad mrtvim sinom.

Poslušajmo, kaj ona sama pravi o tem v razodenju sv. Brigite: „Ko sem zopet vstala s tal, sem videla, da visi moj sin bolj zaničljiv kakor gobav človek. Visel je namreč z odprtimi ustmi, kakor je bil umrl, tako da so se videli jezik, zobje in kri v ustih. Njegove oči so bile na pol odprte in so bile obrnjene navzdol. Njegova glava se je bila popolnoma nagnila, in njegova brada mu je slonela na prsih. Njegova kolena so se bila zasukala na eno stran, in noge so visele na drugo stran. Ves život se je doli potlačil, in vsa teža

[1]) Žal. pes. 2, 13.

je tlačila na noge. Vsi njegovi udje so bili mrzli in otrpnjeni, in kri, ki jo je bil prelil v svojem trpljenju, je visela zgoščena po vseh udih.

O žalostni pogled! O Marija, prežalostna Mati, po tej tvoji srčni žalosti prosi za-me ubogega grešnika ob moji smrtni uri. Amen.

3. Premišljuj, kako je bila žalostna Mati Marija po smrti svojega božjega Sina od hudobnih ljudi zasmehovana in zasramovana.

To zasmehovanje je bilo zoper vsako spodobnost, da ne bi se verjelo, ako ne bi bilo zapisano v verjetnih pismih, posebno v razodenju sv. Brigite, v katerem beremo to-le: „Tu so Judje, ki so ondi stali, zasmehovaje na glas govorili in marsikaj rekli zoper njegovo mater.“ Eni so namreč govorili: Marija, ali je sedaj tvoj sin umrl? Drugi pa so govorili še druge zasmehovalne besede, da so žalostno mater zasramovali. O neusmiljeni Judje! Pomisli, kristjan, srčno žalost Marijino in strmi s sv. Bernardom nad njeno neizrečeno potrpežljivostjo. Saj veš, kako te boli, ako te v tvoji veliki žalosti še zasmehujejo. Marija pa je trpela izgubo, proti kateri so vse druge izgube toliko, kolikor eno zrnice proti celi zemlji. Tedaj bi se naj bila Marija pomilovala, in vsi ljudje in vsi angeli bi imeli ž njo vred prelivati krvave solze. Ali hudobno ljudstvo ni poznalo usmiljenja, temveč so se na glas krohotali, zasmehovali, zaničevali in zasramovali ubogo Mater božjo, tako da se ne more brez groze na to misliti. Oh, kako zaničljivo so govorili o nji in o mrtvem Jezusu! In kako globoko so ranili nedolžno Marijino srce, ko so o nji govorili, kakor da bi bila nepoštena mati, ki je svojega sina na slabo pot pripravila, in je tedaj sama kriva, da je njen sin na križu umrl. Govorili so: Ti hudobna mati, ali vidiš sedaj, kako tvoj sin, ta zapeljivec, na križu visi? Ako bi ga bila bolje učila, ne bi bil prišel na sramotni križ.

Toda to in enako zasramovanje je stanovitna Devica Marija prenašala z nepremagljivo potrpežljivostjo, ponižnostjo in krotkostjo; še molila je po zgledu svojega božjega Sina za vse zopernike in zasramovavce, in je vse to darovala svojemu ljubemu sinu v spravno daritev za vse grešnike. Zato počasti, kristjan, žalostno Mater in krotko Devico Marijo in reci:

Hvaljena bodita Jezus in Marija in njuni presveti srci za vse prestane bolečine in bridkosti sedaj in vekomaj. Amen.

O Marija, žalostna in sedaj preblažena Mati in Devica, jaz te spominjam na vse bolečine, katere si s svojim božjim Sinom v njegovem trpljenju prestala, posebno, ko si ga videla umirati sramotne smrti. Jaz te prosim, o najdobrotljivejša Devica, po vseh tvojih bolečinah in po tvojem materinem sočutju, usmili se mene ubogega grešnika v življenju in v smrti! Oh, izprosi mi s svojo pomočjo in mogočno priprošnjo srečno smrt, in ohrani me za večno življenje. Amen.

14. Vse stvari žalujejo pri Kristusovi smrti.

»In glej, zagrinjalo v templu se je pretrgalo na dvoje od vrha do tal.«
(Mat. 27, 51.)

1. Premišljuj, kako so pri Jezusovi smrti žalovali vsi njegovi prijatelji.

Nebeški Oče je hotel, da je pri smrti njegovega ljubega Sina žalovalo vse, kar je bil ustvaril. Posebno pa so z Marijo žalovali vsi, kateri so bili okoli nje in vsi Kristusovi prijatelji. Ti zvesti Jezusovi prijatelji so ves čas Jezusovega trpljenja s svojim ljubim Učenikom imeli veliko usmiljenje. Kako pa so se zavzeli, ko so videli, da je strašne smrti umrl on, katerega so bolj ljubili, kakor more človek človeka ljubiti! Kako so tri poslednje Jezusove besede na križu zadnje četrt ure njegovega življenja prešinile njih srca! O tem je nekoč Marija rekla sv. Brigiti: „Jezusovi prijatelji bi bili Jezusove bolečine raje sami trpeli, kakor da so videli Jezusa trpeti.“

Nazadnje, ko so videli, da jim je najljubši prijatelj umrl, in ko so videli, kako mrtev visi na križu, kdo ne bi verjel, da so bili od velikega sočutja bolj mrtvi kakor živi? Saj vemo, kako je nevesti, kadar ji ženin umre nagle smrti. Nobena nevesta pa ne more svojega ženina, noben prijatelj svojega prijatelja ljubiti tako, kakor so ti prijatelji ljubili Kristusa. Tedaj si tudi lahko misliš, kako so žalovali nad Jezusovo smrtjo. Posebno pa je objokavala Magdalena svojega preljubega Učenika, ko ga je videla na križu mrtvega. Njeno nepopisljivo žalovanje in plakanje je Jezus sam sv. Mehtildi razložil s temi besedami:

„Ko sem bil jaz na križu prav blizu smrti, in je Magdalena videla, da mi smrt zatisne moje oči, s katerimi sem jo bil tako mi-

lostljivo pogledal, je bilo njeno srce kakor s pušico ranjeno. Ravno tako, ko je videla, da so moja ušesa sedaj v smrti oglušela, ki so tolikokrat poslušala njene prošnje in molitve, je bilo njeno srce grozno ranjeno. In ko je videla, da so moja usta obledela, iz katerih je prejela toliko tolažbe polnih besed in naukov, bilo ji je, kakor da bi bila z mečem prebodena. Te tri smrtne rane je Magdalena pri moji smrti prejela, po katerih je njeno srce oslabelo tako, da bi bila od bolečine kmalu umrla.“

Drugi pobožni duši je Jezus povedal tako-le: „Ko me je Magdalena na križu videla mrtvega, ji je bilo, kakor da bi ji prešlo nebo in zemlja. V meni namreč je bila vsa njena ljubezen, ves njen mir, vsa njena tolažba. Zato ne moreš nikoli ne zapopasti, kako velika in neizmerna je bila žalost te moje ljube učenke, ker presega ves tvoj um. Gotovo bi bila Magdalena od velike žalosti večkrat omedlela, in tudi umrla bi bila brez moje pomoči; toda jaz nisem hotel njene smrti, ker sem jo hotel rabiti še pri drugih potrebnih rečeh.“

Tako izpričuje Kristus sam, kako zelo je sv. Magdalena žalovala nad njegovo smrtjo.

O najdobrotljivejši Jezus, dodeli mi, da bom tudi jaz tebe ljubil tako goreče, in nad tvojo nedolžno smrtjo tako žaloval. — O sveta Marija Magdalena, ki si Jezusa ljubila tako zvesto, po tvoji neizmerni ljubezni do Kristusa te prosim, izprosi mi milost, da bom tudi jaz goreče ljubil tistega, ki je iz ljubezni do mene trpel tako bridko smrt.

2. Premišljuj, kako je zemlja skazovala svojo žalost. Ko je umrl Stvarnik narave, se je tudi spodobilo, da so vse stvari in vsa narava ž njim žalovale. Zato je hotel Bog Oče, da so se pri smrti njegovega Sina godila znamenja, kakor prej nikoli. Prvič namreč je bil tak strašen potres, da so se zibali in tresli stolpi in hiše, gore in hribi, ljudje in živali in vse, kar je bilo na svetu. Zemlja se sicer tudi iz naravnih vzrokov večkrat potrese; ali ti potresi niso nikoli splošni, da bi jih čutili po vsem svetu. Potres pri Kristusovi smrti pa niso čutili samo v Jeruzalemu, ampak po vsem svetu, in sicer je bil tako strašen, da so menili, da vse pogine; posulo se je namreč več velikih mest in trgov, pogreznilo več gor, več stolpov se je podrlo, kakor tudi mnogo gradov in hiš. Sv. Avguštin piše, da se je ob tistem potresu v Traciji posulo enajst velikih mest. Plinij piše, da je v Aziji potres posul dvanajst mest. Evzebij

izpričuje, da se je v tem potresu v Niceji, Bitinskem mestu, posulo več hiš. In nazadnje piše Orozij o več velikih in mogočnih mestih, v katerih je ta potres veliko močnih poslopij, templov, palač, stolpov, hiš in zidov stresel tako, da so se posuli, pokopali in zdrobili na kose, ter pravi, da so se vsi bali, da bo konec sveta. In ljudje so govorili, da se je kje zgodila tako strašna hudobija, da zemlja nad njo žaluje, ter noče hudobnežev več dalje nositi.

Tako je nebeški Oče maščeval nedolžno smrt svojega Sina in vsemu svetu pokazal, da se je zgodilo veliko hudodelstvo. Sicer ne beremo, da bi se bilo katero mesto na Judovskem posulo, gotovo pa je vendar, da se je ta potres tudi po vsi deželi močno čutil, tako da so bili ljudje v velikem strahu.

Ta potres pa ni bil edino strašno znamenje, ki se je godilo pri Kristusovi smrti; komaj je bil namreč potres odjenjal, se je začelo drugo še strašnejše znamenje, namreč to, da so po vsem svetu najbolj trde skale in pečine z veliko silo začele pokati. Pravijo, da je tistikrat razpočil Montserat na Španskem, gora Kajeta v Kampaniji na Laškem, in Averniška gora, na kateri je pozneje sv. Frančišek dobil svete Jezusove rane v svoje telo. Tako piše tudi sv. Hieronim, da je pri velikih templovih vratih v Jeruzalemu razpočilo nadpražje, ki je bilo silno veliko.

Najbolj čudno pa je to, da je pri Kristusovi smrti razpočila gora Kalvarija. Kateri so namreč v Jeruzalemu bili, pravijo, da pet in pol pedi od Kristusovega križa, na levi strani križa, namreč med Kristusom in levim razbojnikom, je skala po sredi počila.

Po teh dveh čudežih se je prigodil še strašnejši čudež. Kakor izpričujejo namreč sv. evangelisti, so se grobi odpirali, in so ostali odprti do tretjega dne. Tu pomisli, kak strah je bil med ljudmi, ko so se po vsi judovski deželi, in posebno v Jeruzalemu, grobi sami od sebe odprli, da so se videli mrliči. Kaj so si neki ljudje pri tem mislili? Menda so vsi prestrašeni menili, da je to sodni dan.

Ta strah pa je postal še večji, ko je tretji dan potem oživelo veliko svetniških teles, ki so prišli v Jeruzalem, in so se mnogim prikazali. Tako piše Vincencij Belovaški, da sta med drugimi, ki so bili vstali od mrtvih, bila dva sina starega Simeona, ki sta bila duhovna, ter sta se v templu prikazala vsemu ljudstvu in z ostrimi besedami Jude pokarala, da so umorili svojega Mesijo. Rekla sta tudi, da je Kristus pravi Sin božji, kar sta iz sv. pisma dokazovala, in veliko tistih, ki so to slišali, se je izpreobrnilo in v Jezusa verovalo. Potem ko so ti svetniki opravili svojo dolžnost, so se, kakor eni mislijo, vlegli vsak v svoj grob, in grobi so se sami zopet zaprli.

Sv. Hieronim pa, sv. Anzelm, sv. Epifanij in drugi mislijo, da so vsi ti svetniki vstali s častitljivimi telesi, da se niso podali v svoje grobe, temveč so s Kristusom šli v nebesa.

Tu pomisli, kristjan, te čudeže, ko je toliko svetih mož iz grobov vstalo, ki so tudi očitno v templu učili. To pa je bil še večji čudež, da se vendar veliko Judov ni izpreobnilo, in niso hoteli verovati v Jezusa Kristusa.

3. Premišljuj strašno znamenje na zagrinjalu v templu. Vedi, da je pred najsvetejšim viselo dokaj drago zagrinjalo, ki je bilo z vsakovrstnimi barvami in cvetlicami iz bakra in škrlata prav umetno stkano in vezeno, štirideset vatlov dolgo in dvajset vatlov široko, viselo pa je na štirih pozlačenih stebrih. To zagrinjalo tedaj se je pretrgalo na dvoje od vrha do tal samo od sebe v tistem trenotku, ko je Jezus umrl na križu. Pravijo tudi, da je sv. Duh, ko se je zagrinjalo pretrgalo, v podobi belega goloba iz najsvetejšega izletel in tempel zapustil, kar so neki vsi v templu pričujoči videli. Tudi to pravijo, da so slišali angelske glasove, ki so eden drugemu rekali: „Pojdimo proč od tod!“ in da so angeli zapustili tempel, ker Judje niso bili več vredni, da bi jih bili angeli varovali. Jezus Kristus pa je umiraje zagrinjalo v templu pretrgal in najsvetejše odkril, da je s tem pokazal, da so se izpolnile predpodobe in prerokbe, in da je sedaj konec starozakonskim daritvam, ker je on, Kristus, najvišji duhovnik, s svojo krvjo šel v najsvetejše, ki je sedaj odprto, in ker se je sam zunaj mesta za vse ljudstvo očitno in krvavo daroval, da je postal občna novozakonska, vedna, čista in zveličavna daritev za vse ljudi, kateri bodo po njem prosili božjega usmiljenja in milosti očiščenja in posvečenja, pomoči in zveličanja.

Takih znamenj je dal vsemogočni Bog več, da je vsemu svetu pokazal nedolžnost svojega Sina, Jezusa križanega, in da bi bil Jude pripeljal k spoznanju njihovih grehov, in res se jih je veliko izpreobrnilo. Evangelisti namreč izpričujejo, da je stotnik, ki je s svojimi vojaki stal pri križu in vsa ta znamenja videl in pomislil, da je Kristus tako na glas vpijoč umrl, rekel: „Res, ta človek je bil Sin božji!“[1]) In ne samo stotnik, ampak tudi „vsi ljudje, kateri so se bili sešli gledat, ko so videli, kaj se je zgodilo, so trkali na svoje prsi“,[2]) in so tako spoznali, da je Jezus res Bog in človek, nedolžen in pravičen, „in so se vrnili domov“.

O Gospod, daj tudi nam živo, trdno vero, da se tudi naša srca od strahu božjega stresejo, od žalosti zavoljo grehov popokajo, in v veljavni spovedi razodenejo.

[1]) Mark. 15, 39. — [2]) Luk. 23, 48.

4. Premišljuj poslednje in največje znamenje, ali splošno žalovanje vseh stvari pri Jezusovi smrti.

Ko je Jezus umrl, so žalovali vsi angeli in ljudje, tudi ptiči, ribe, drevje, in vse, kar je Bog ustvaril; vse je po svoje žalovalo, akoravno so le nekateri prav vedeli, zakaj. To izpričuje Mati božja, kakor beremo v razodenju sv. Brigite, ko govori: „Pri smrti mojega Sina je bilo vse ganjeno. In sicer prvič Bog sam zdel se je ganjen, akoravno mu ni mogoče trpeti. Duša mojega Sina, ki je neumrjoča, je trpela, ker se je ločila od telesa. Angeli, akoravno tudi oni ne morejo trpeti, so bili nekako ganjeni in žalostni, ko so videli, kaj je Sin božji trpel. Tudi vse prvine so bile ganjene, namreč zemlja, voda, zrak in ogenj, z vsem, kar je bilo v njih. Vsi neverniki, vsa ljudstva, kjerkoli so bili, so žalovali; občutili so namreč v svojem srcu neko žalost, akoravno niso vedeli, odkod pride. Tudi srce tistih, ki so ga bili križali, je bilo polno bridkosti, pa ne njim v zveličanje. Nečisti duhovi so bili tisto uro nekako zmedeni in so se med sabo potoževali zaradi tega. Nazadnje so bile tudi duše v predpeklu dokaj žalostne, tako da bi bile raje na vekomaj gorele v peklu, kakor da bi videle svojega Gospoda tako trpeti.“

Iz tega razodenja lahko spoznaš, kakšno žalovanje je bilo na sveti veliki petek v nebesih, na zemlji in pod zemljo, ker so žalovali vsi sveti angeli, ljudje, živi in mrtvi, in rekel bi skoraj Bog sam. Zato se je povsod videla žalost, in ljudje so polni bridkosti, nevolje in žalosti hodili okoli. Vsak človek je čutil, da mu srce žaluje, vsakdo je drugim tožil svojo žalost in vendar ni mogel eden drugega tolažiti. Tudi vse, kar se je videlo, je množilo žalost; živali namreč so klavrne okoli tapale, ptiči so žalostno molčali, ribe se niso od žalosti skoraj ganile, in še celo reke so se le počasi pomikale naprej. Drevesa so svoje liste pobesila, kakor da bi bilo velo; trava je polegla po tleh. Ni je bilo stvari, da ne bila po svoje žalovala. Posebno pa so tulili hudiči v zraku, na zemlji in v peklu. Kristusova smrt namreč jim je njih oblast zmanjšala in njih trpljenje, kakor se meni, pomnožila.

Glej, grešnik, kako vse stvari žalujejo nad Kristusovo smrtjo, da bi nas ljudi, ki smo krivi te smrti, k pomilovanju ganile, ali pa nas osramotile. Ker si tedaj tudi ti s svojimi grehi kriv Jezusove smrti, padi pred križem na kolena, obtoži se svojih grehov, prosi za odpuščenje ter moli:

Molitev pred križem.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje bridko trpljenje in svojo grenko smrt sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, moj Odrešenik in Zveličar, od strahu in velike sramote ne morem odpreti svojih ust; spoznati namreč moram svojo krivico, veliko krivico, največjo krivico. Oj, gorje meni, ubogemu grešniku; grešil sem in sem postal Kristusov morivec. Oh, moji grehi so tebe, Gospod, mučili, križali in umorili. Zato, o najdobrotljivejši Stvarnik, Odrešenik in Zveličar, spravi me s svojim Očetom. Odreši me mojih grehov in daj mi svoje zveličanje. Oh, dodeli mi po svojem bridkem trpljenju, da se sam mučim in križam kot morivca in razžalivca božjega veličastva, to je: da opravljam vredna dela in prinašam vreden sad pokore, zato da se tako udeležim sadú tvojega odrešenja. Amen.

O najljubeznivejši Jezus, ki se je bilo pri tvoji smrti solnce stemnilo, zagrinjalo v templu raztrgalo in so skale pokale in grobi se odpirali: po tvoji bridki smrti te prosim, ponovi v meni te čudeže, in dodeli, da se moja duša in moji občutki nad mojimi grehi stemnijo in žalujejo; da se zagrinjalo vsega hinavstva raztrga in odpravi, da se moje srce potrese od zveličavnega strahu božjega, ter od kesa in žalosti razpoka kakor skale, in da se kakor grobi s pravo spovedjo odpre in razodene, zato da me tvoja smrt k vstajenju pripelje, to je k pobožnemu in večnemu življenju. Amen.

15. Sveta Jezusova stran prebodena.

»Eden vojakov je s sulico odprl njegovo stran, in zdajci je tekla kri in voda iz nje.« (Jan. 19, 34.)

1. Premišljuj Marijino žalost, ko je videla, da so zopet drugi vojaki prišli na Kalvarijo.

Doslej smo obširno premišljevali, kako veliko muko je naš Odrešenik trpel na svetem križu, in kako je nazadnje v največjih bolečinah izdihnil svojo dušo. Spodobilo bi se, da bi bil že konec njegovega trpljenja, saj se vsaka muka konča s smrtjo. Toda poslušaj, kako neusmiljeno so Judje nadalje ravnali. Šli so k Pilatu, in so ga prosili, naj bi se križanim polomile kosti, da se s križev snamejo in pokopljejo; ne spodobi se namreč, so dejali, da na tak velik praznik trupla visijo na križih. Ko so Judje to terjali, so menili, da je Kristus še živ, za mrtvega namreč ne bi jim bilo več mar. Iz tega se zopet vidi, kako strašno so Kristusa sovražili, ker niso bili še zadovoljni s tem, kar so mu bili že storili, temveč so mu hoteli še drugo grozno muko napraviti s tem, da bi se mu strle kosti, katera muka je bila gotovo tako grozna kakor križanje samo. To je namreč zares grozna bolečina, kadar se komu vse kosti z železnimi bati razbijajo in tarejo. Ker je Jezus vse poprej vedel, zato menijo nekateri, da je na križu prosil svojega Očeta, naj bi mu pripustil poprej umreti, da se mu kosti ne zdrobijo.

Ko so tedaj srditi Judje dosegli, kar so terjali, so vzeli s sabo vojake, in so šli z lestvicami in z železnimi bati proti Kalvariji. Oh, kako se je prestrašila žalostna Mati, ko je videla hudobno trumo prešernih Judov se bližati. Srce ji je reklo, da ne pridejo z dobrim namenom sem, temveč da hočejo njenega mrtvega sina še zasramovati.

Tukaj pravi sv. Bonaventura, da je rahločutna Devica polna srčne žalosti svoje oči obrnila k svojemu na križu visečemu sinu, in da je z objokanimi očmi govorila: O preljubeznivi sin, čemu pridejo zopet sem tisti, ki so te križali? Kaj hočejo neki s tabo še početi? O moj sin, jaz ne vem, kako bi te obvarovala. Dokler si še živel, te nisem mogla rešiti, še manj te morem obvarovati sedaj, ko si mrtev. Vendar hočem ostati pri tvojem križu, morebiti jih bo ganila moja bridkost, da bodo lepo ravnali s tabo.

Oh, kako velike srčne bolečine je imela takrat žalostna Mati prestajati, in v kaki skrbi je bila njena sveta duša, da ne bi Jezusa vnovič zasramovali!

2. Premišljuj, kako so dvema razbojnikoma strli kosti in ju tako umorili.

Kakor hitro je bila hudobna truma prišla na Kalvarijo in je videla, da razbojnika še živita, je menila, da je tudi Kristus še živ, ker je imel odprte oči in usta. Hoteli so tedaj njemu naposled polomiti kosti, zato da bi videl, kako neusmiljeno onima dvema lomijo kosti, in da bi mu ta pogled delal novo muko. Začeli so tedaj najprej pri desnem razbojniku, in dva njih sta po lestvicah stopila višje.

Eden mu je strl kosti v rokah in ramah, drugi pa na nogah, kar je pobožnemu spokorniku delalo neizrečene bolečine. Lahko se namreč verjame, ker je ta pobožni razbojnik Jezusovo nedolžnost očitno pričal in zagovarjal, da so poganski vojaki, nahujskani od Judov, dokaj neusmiljeno ž njim ravnali. In Judje so menda tudi rabljem vedno prigovarjali, naj mu le počasi lomijo kosti, da bo dalje trpel. Pobožni spokornik pa je to strašno muko trpel z največjo potrpežljivostjo, in jo je Bogu daroval za svoje velike grehe; kar besedice ni črhnil, temveč je neprenehoma gledal proti nebu in se tolažil z Jezusovim trpljenjem, ki mu je šlo dokaj k srcu. Tudi Mati božja je zanj prosila, da bi v svojem trpljenju bil stanoviten. Tudi vsi, ki so bili z Marijo, so iz srca pomilovali ubogega moža; njegova muka jim je šla k srcu tudi zato, ker niso nikoli videli take grozovitnosti. Tako je bil tedaj desni razbojnik umorjen, in sveti angeli so nesli njegovo dušo h Kristusu v predpekel.

Ko je bil razbojnik mrtev, so mu žreblje iz rok in nog izbili in pustili mrtvo truplo, da je padlo na tla. Potem so tudi drugemu razbojniku ravno tako polomili kosti, udarili so ga tudi nekaterekrati na srce, da je kmalu umrl. Potem ko so vojaki tudi to telo vrgli na tla, so vzeli trupli in ju pokopali med Kalvarijo in med Jeruzalemom v dolini.

Oh, Gospod, po tvojem svetem križu in trpljenju dodeli, da ne trpim kakor trdovratni razbojnik, temveč da s krščansko ljubeznijo in potrpežljivostjo prenesem svoj križ kakor spokorni Dizma!

3. Premišljuj, kako so Jezusu odprli sveto desno stran.[1])

Ko so rablji svoje delo z dvema razbojnikoma končali, so nastavili lestvice tudi na Kristusov križ. Žalostna Mati, vsa prestrašena, je padla na kolena, svoje roke sklenila in s solzami prosila, rekoč: „Oh, ponižno vas prosim, prizanesite mrtvemu truplu mojega sina, in ne zasramujte ga! Oh, usmilite se mene uboge zapuščene matere, in prizanesite vsaj mrtvemu.“ Srditi rablji pa niso verjeli njenim solzam in prošnjam, da bi bil Jezus že mrtev. Zato so se po lestvicah kvišku vzpeli, in sveto truplo dobro ogledali; tudi so ga z železnim batom nekaterekrati udarili, da bi videli, ali še da kako znamenje od sebe, da je živ. Ko so pa videli, da je res mrtev, so se razsrdili, da ne morejo svoje grozovitnosti nad njim skazovati. Zato je vojak, Longin po imenu, sveto Jezusovo stran iz zgolj jeze s svojo sulico prebodel, kakor pravi razodenje sv. Brigite, rekoč: „Ko

[1]) Drugi menijo, da je bila Kristusova leva stran prebodena, ter je iz rane tekla kri in voda, ker je sulica od zdolej navzgor presunila prsi in zadela osrčje.

je ljudstvo okoli stalo, približal se je eden srdit, in je zagnal sulico tako silno v njegovo desno stran, da se je skoraj prikazala na drugi strani telesa. Tako je bil moj sin zelo neusmiljeno preboden skozi srce; zakaj vojak ni odjenjal, dokler se sulica ni reber dotaknila, in sta obe strani srca bili na sulici nabodeni. Ko je tedaj sulico nazaj potegnil, teklo je iz rane kakor potok krvi z veliko silo. Železo in pa kos kopjišča sta pomolela ven rdeča od krvi."

Jezus je na križu visel kakor grd, zaničevan hudobnež, kakor se je on sam sv. Brigiti potožil. Ko je vojak s svojo sulico prebodel Jezusovo srce, in za dlan široko rano naredil, zavzela se je groze Marija in vsi, kateri so bili ž njo. Tu je tedaj mrtvo Jezusovo telo viselo na križu, in je imelo tako globoko in široko rano na strani, da se mu je videlo prav v srce, in kri je tekla iz srca.

O Gospod, meni se je ta tvoja rana odprla zato, da morem videti in premišljevati ljubezen in dobroto tvojega srca do nas.

4. Premišljuj Marijino žalost zavoljo odprte Jezusove strani.

Kako je bilo rahločutni Devici pri srcu, ko je videla, da so njenega mrtvega Jezusa še neusmiljeno skozi srce prebodli. Gotovo je ta strašna sulica v njeno srce vsekala tako globoko rano, da je bolečine omedlela. V razodenju sv. Brigite namreč beremo: „Ko je žalostna Mati to videla, tresla se je tako, da se je iz njenega obličja in iz njenega obnašanja moglo spoznati, da je njeno dušo presunil bridek meč bolečine." In drugje je Mati božja sama rekla: „Ko sem videla srce svojega preljubega sina prebodeno, zdelo se mi je, da je prebodeno tudi moje srce."

Jokaje in vzdihovaje je tedaj govorila: O Jezus, moj Sin, oh, kako neusmiljeno ravnajo s tvojim mrtvim truplom. O strašna sulica, kako neusmiljeno si prebodla srce mojega Sina! O sladko Jezusovo srce, kako grozno si ranjeno! — Tako je žalovala in plakala uboga Mati, da se je usmilila vsem okoli stoječim. Zato pravi sv. Bernard: „Zares, o premilostljiva Mati, je meč žalosti tvojo dušo presunil, ko je grozovitna sulica prebodla stran tvojega Sina. Ondi namreč ni bila več njegova duša, ampak tvoja. Ti si tedaj najimenitnejša med vsemi mučeniki, saj je tvoja velika notranja bolečina presegla vse zunanje bolečine mučenikov."

Zato, o Marija, žalostna Mati in kraljica mučenikov, po sulici in po bridkih bolečinah, ki so takrat prešinile tvoje materino srce, ko je bila odprta sveta stran tvojega ljubega Jezusa, te prosim: doseži mi milost, da sulica

pravega sočutja, sulica resnične žalosti zavoljo grehov, in pa sulica pravega božjega strahu prebode in rani moje srce. Amen.

Molitev v čast svete prebodene strani Jezusove.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčena njegova sveta prebodena stran sedaj in vekomaj. Amen.

O premilostljivi Gospod in Odrešenik, Jezus Kristus, po ljubezni, ki te je primorala, da si pustil svojo sveto stran si prebosti, te prosim, naj mi kri in voda, ki je iz nje tekla, opere moje grehe, in odpusti mi, kar sem kdaj grešil s svojim srcem.

16. Skrivnost in češčenje rane svete Jezusove strani.

»*In izlil bom na Davidovo hišo in na jeruzalemske prebivavce Duha milosti in prošenj, in gledali bodo v mene, katerega so prebodli.*« (Zah. 12, 10.)

1. Premišljuj, kako nam rana svete strani kaže srčno ljubezen našega Odrešenika do našega zveličanja.

Čudo je bilo, da je iz mrtvega in že mrzlega Kristusovega trupla tekla kri in voda, ker vemo, da mrzla kri ne teče, temveč se sesiri. Jaz pa mislim, da je Kristusovo srce od velike ljubezni do nas tako gorelo, da je še dolgo po smrti ostalo gorko, tedaj tudi kri tekočo ohranilo, zato da ne bi nobena kapljica njegove presvete krvi ostala v njem, temveč, da bi bila vsa za nas prelita. K tej sveti krvi in vodi iz Jezusove strani bi morali vsi kristjani imeti posebno pobožnost, ker nas je Kristusova kri odrešila, kakor nas učijo sveti apostoli. Po zaslugah za nas prelite krvi dobivamo odpuščenje grehov in posvečujočo milost božjo. Tako sta tedaj ta sveta kri in voda dve dragi kopeli za vse dušne bolezni: kopel krvi, in kopel vode, da se naše duže očistijo, krepčajo in z vsemi čednostmi kinčajo. Da tedaj postaneš deležen moči in zdatnosti Jezusove krvi, prosi Boga za vse milosti s spokornim srcem po zaslugah Jezusove krvi.

Jezusu ni bilo zadosti, da je njegovo srce v smrti od bolezni in bolečin umrlo, temveč da bi vsi ljudje s svojimi očmi videli in, da tako rečem, njegovo ljubezen s svojimi rokami prejemali, hotel je, da mu je sulica prebodla srce, da je tako pokazal svojo srčno

željo in hrepenenje po našem zveličanju, in da je še vedno pripravljen, za nas vse pretrpeti in celo umreti, kakor je sv. Brigiti rekel: „Saj bi jaz rad iz ljubezni še enkrat za vsakega človeka umrl, ako bi bilo mogoče.“ In drugikrat je rekel: „Imejte usmiljenje z mano, moji prijatelji, zakaj jaz sem ljudi prav drago odkupil. Jaz sem jih vse s križem na svoji rami nosil, ko sem bil ves ranjen in pribit na križ. Jaz ljubim ljudi tako silno, da bi hotel, ako bi bilo mogoče, še enkrat za vsakega posebej umreti, kakor sem na križu za vse trpel, jih raje še enkrat tako odrešiti, kakor jih zgubiti.“ V znamenje te nezapopadljive ljubezni je Jezus rano svoje svete strani ohranil na svojem častitljivem telesu.

2. Premišljuj, kako se naj pri tej rani svete Jezusove strani grešniki izpreobrnejo, kakor se je izpreobrnil Longin.

Poslušaj, kako in kaj se o tem pripoveduje: Marija Devica je občutila, ko je Longin svojo sulico v Jezusovo srce zabodel, tako bolečino v svojem deviškem srcu, kakor da bi bilo njeno srce zares prebodeno. Vsa ganjena ljubezni in sočutja, in pozabivši na svoje bolečine je rekla Longinu: „Vsemogočni Bog naj te pogleda z očmi svojega usmiljenja zavoljo bolečine, ki si jo napravil moji duši!“ Tako daleč jo je sveta nevolja, ali da bolje rečem, njena sočutna krotkost pripravila, da je kratkovidnemu Longinu skazala največjo dobroto, ker ga je po njeni prošnji Bog pogledal z milostljivimi očmi, ter naredil, da so ene kaplje svete Jezusove krvi in vode padle v njegovo obličje. Moč te presvete krvi mu je njegove slabe oči razsvetlila, in mu je dala bister vid, pa tudi notranjo luč, s katero je križanega Zveličarja spoznal. Po tem spoznanju se je Longin izpreobrnil, je objokal svoje grehe, in jih je opral v Kristusovi krvi in vodi; spoznal je Kristusa za pravega Boga in Odrešenika sveta, in je o njem očitno pričal pred Judi, in jim pridigoval, da bi jih bolj osramotil in izpričal njihovo hudobno otrpnenje. Poglej tedaj, grešnik, kri pomeni odrešenje, voda pa očiščenje od grehov; z ozirom tedaj na to sveto rano Jezusove strani ne daj, da ti otrpne tvoje srce, temveč skrbi in prosi, da se s pravim spoznanjem svojih grehov, s srčno žalostjo, pokoro in izpreobrnjenjem potare. Saj potrtega in ponižnega srca Bog ne zaničuje. To nas uči njegovo ranjeno srce in njegova prebodena stran.

3. Premišljuj, kako je deviška Mati sama častila sveto rano Jezusove strani.

Ko je truma vojakov odstopila, pristopila je žalostna Mati k svetemu križu, počastila presveto kri in vodo, in z rutami s skale

pobrisala, kolikor ji je bilo mogoče; in te rute, namočene v Jezusovi krvi, je do svoje smrti z vsem spoštovanjem hranila, in po svoji smrti zapustila sv. Janezu. Sedaj jih hranijo v Benektah v cerkvi sv. Marka. Ta sveta rana je bila med vsemi najbolj sramotna, zakaj pred svetom je večja sramota, neusmiljeno ravnati z mrtvim, kakor z živim človekom. Zato je Kristusovo srce, ki nas je neizrečeno ljubilo in tudi več trpelo kakor vsi drugi udje, to rano v vedni spomin svoje ljubezni do nas tudi s seboj vzelo v nebesa. In ker je Devica Marija najbolj spoznala velike skrivnosti te rane, zato je tudi prva med vsemi padla na kolena in jo počastila. Poklekni tudi ti, duša moja, počasti jo ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za sveto rano svoje strani, in češčeno bodi njegovo ljubezni polno srce sedaj in vekomaj. Amen.

O Jezus, ti moj križani Zveličar, jaz te molim in s srčno ljubeznijo in pobožnostjo poljubim sveto rano tvojega ljubezni polnega srca. Po tej sveti rani te prosim, očisti, vžgi in rani moje srce; očisti ga vseh grehov, vžgi ga z ognjem svoje svete ljubezni, in rani ga s sulicami in puščicami te svete in sladke ljubezni, zato da po tej sveti ljubezni oživljen in okrepčan živim in umrem. Amen.

Dvanajsto poglavje.

Kristusov pogreb in češčenje njegovega bridkega trpljenja.

1. Kako so Kristusa sneli s križa.

»*Jožef iz Arimateje je šel k Pilatu, in je prosil za Jezusovo telo. In ga je snel, in zavil v tančico.*«

(Luk. 23, 50—53.)

1. Premišljuj srčno žalovanje in materino skrbnost Marijino za mrtvo telo svojega sina, ki je viselo na križu.

Kdo more namreč popisati njeno žalost in skrbnost, ko je videla svojega ljubega sina viseti mrtvega na križu in ni vedela, kako

bi ga s križa dobila, da bi ga položili v grob. Ona sama z vsemi, ki so bili ž njo, ni mogla in ni smela tega storiti, ker ni imela tega dovoljenja. Tudi ni bilo nobenega upanja, da bi ga hotel kdo s križa sneti, ker je bil križ tako sramotna reč, da se niti rablji sami niso radi pečali s takimi rečmi. Ker se je tedaj bližala noč, in Marija ni vedela, kako bi mrtvo truplo svojega sina dobila s križa, je bila v velikih skrbeh, ter je začela žalovati: O gorje meni, kako bom svojega ubogega sina dobila s križa? Oh, koga bom naprosila, da mi skaže to veliko ljubezen? Ti, o nebeški Oče, obudi in osrči koga, da gre k Pilatu in dobi dovoljenje, mojega Jezusa sneti s križa. — Med tem je stala poleg križa in žalostno gledala svojega mrtvega sina. Oh, kako rada bi ga bila s križa v svoje naročje vzela, toda ona ni mogla in ni vedela, kako bi se to dalo storiti. Zato je sveti križ objemala, in sveto drevo poljubovala, na katerem je visel sad življenja. Nazadnje se je trudna vsedla pod križem in govorila: „V senci tistega, katerega sem želela, sedim, in njegov sad je sladek mojemu grlu.“[1])

Ravno tako je storila tudi Marija Magdalena, ki je vsa iz sebe od žalosti pod križem pokleknila, križ z obema rokama objela, in obilo solz prelivala. Kmalu je poljubila zemljo, ki je bila s Kristusovo krvjo omočena, kmalu je poljubila sveti križ. Včasi pa je z objokanimi očmi pogledala kvišku in ogledovala ranjeno Kristusovo telo, in pri tem tako žalost čutila, da je menila, da ji bo počilo srce.

2. Premišljuj, kako sta Jožef iz Arimateje in Nikodem prišla, da bi sveto truplo snela s križa.

Ko ni vedela uboga Mati, odkod bi dobila pomoči, da bi se Jezusovo telo snelo s križa, se je zopet k Bogu obrnila in tudi vsem pričujočim rekla, naj ž njo vred prosijo, ter je menda tako-le molila: „O Bog, nebeški Oče, kateri si Mojzesa sam pokopal,[2]) k tebi se obrnem v tej sili in te prosim: daj, da se tvoj in moj sin s častjo pokoplje. Oh, ne pripusti, da se mu dogodi še kaka sramota, saj je, dokler je bil živ, prestal dosti sramote in zaničevanja. Ker ga jaz, in kateri so z mano, ne moremo sneti s križa, gani ti pobožna srca, da mu skažejo poslednjo čast!“ Ko so po molitvi vstali, zagledali so zopet trumo ljudi, ki se je bližala, in so se je izprva prestrašili, ker so se bali, da ne bi zopet mrtvega Jezusa zasramovali; zakaj ves dan ni nihče prišel na to mesto, da ne bi bil ali z besedo ali z dejanjem zasramoval križanega Jezusa.

Toda truma, ki so jo videli, ni bila od sovražnikov, ampak od prijateljev. Med tem namreč, ko je bila Kristusova stran s sulico

[1]) Vis. pes. 2, 3. — [2]) V. Mojz. 34, 6.

prebodena, je šel Jožef iz Arimateje, plemenit svetovavec in skriven učenec Kristusov, k Pilatu in je prosil za Kristusovo telo. On je Pilatu povedal, da so ga veliki duhovni preganjali iz zgolj sovraštva; rekel je tudi, da je Kristus popolnoma nedolžen in resnični Sin božji, in da je ta resnica dovolj skazana z znamenji in čudeži, ki so se godili v njegovem življenju in ob njegovi smrti. Ko je Pilat to slišal, se je čudil, da je Kristus že umrl. Zato je poklical stotnika, ki je bil vpričo pri Kristusovi smrti, in ga je vprašal, ali je Kristus res že mrtev? Tu je stotnik povedal, kako neusmiljeno so Judje ž njim delali, tako da je čudo, da ni umrl, še preden je bil na križ pribit. Zato je Pilat Jožefu prepustil telo in mu je dovolil, da sme s truplom storiti, kar mu je drago.

Potem ko je Jožef Pilata zahvalil, je kupil tančico, da bi truplo vanjo zavil; in ko je s svojimi služabniki ven šel, pridružil se mu je Nikodem, tudi imeniten Jud, ki je bil kupil sto liber mire in aloe, da bi Jezusovo telo pomazilil. Ko sta prišla na Kalvarijo, sta stopila k žalostni Materi in ji rekla, da pomilujeta iz celega srca njo in Jezusa, ki je nedolžen storil tako strašno smrt. Tudi sta rekla, da sta v zboru zagovarjala njegovo nedolžnost, ali nista mogla ničesar opraviti proti celemu zboru. Ker ga nista mogla rešiti smrti, mu hočeta vsaj mrtvemu skazati vso mogočo čast. Tu se je začela Marija s svetima možema vnovič jokati in žalovati nad smrtjo svojega ljubega sina. Pobožna moža sta jo tolažila, kolikor sta mogla, in sta pristopila h križu.

Tu pomisli, kako so se ti dobri ljudje prestrašili in zavzeli, ko so videli Jezusovo presveto telo na križu tako strašno ranjeno in vse izpremenjeno. Solze so se jim vlile, ter so z Materjo božjo pred križem pokleknili in svojega Gospoda prav pobožno molili.

3. Premišljuj, kako so Jezusovo telo sneli s križa.

Potem, ko so Jožef iz Arimateje, Nikodem in drugi pričujoči nekaj časa pred križem klečé molili, so vstali in se dela lotili. Najprej so trnjevo krono vzeli z njegove svete glave, ter so jo z velikim spoštovanjem poljubili. „Tu pomisli," je rekla Mati božja sv. Brigiti, „pomisli, kako je bil moj sin s križa snet. Ona dva, ki sta ga s križa snemala, sta nastavila tri lestvice; prve so mu segale do nog, druge do rok, tretje do pol života. Prvi je na lestvico stopil in je mojega sina objel črez sredo; drugi je po drugi lestvici šel in je najprej žrebelj iz ene roke izbil, potem je postavil lestvico na drugo stran, in je izbil žrebelj druge roke. Žreblja pa sta bila tako dolga, da sta močno iz lesa molela. Ko je tedaj oni, ki je nosil težo telesa, počasi doli stopal, stopil je drugi na lestvico, ki je segala do

nog, in je izbil dva žreblja iz Jezusovih nog. Ko sta tedaj oba z mrtvim truplom mojega Sina stopila na zemljo, ga je prijel eden za glavo, drugi za noge, jaz pa sem ga sredi života objela, in tako smo ga trije nesli do skale, kjer sem bila razgrnila prt. Potem je prišla Marija Magdalena in druge svete žene pomagat."

To so besede iz razodenja sv. Brigite, ki natanko popisujejo, kako je bilo Jezusovo telo s križa sneto. Kako moramo spoštovati pa mi živo in častitljivo Jezusovo sveto Rešnje Telo v zakramentu oltarja?

Omenjena skala je pod Kalvarijo, štirideset korakov od gore proti zahodu. Eno ped se nad zemljo vzdiguje in vsi jo visoko častijo, zato ker so Jezusovo telo na nji mazilili. Zato je z železjem obdana, na katerem visi osem svetilnic, in romarji jo pogostoma obiskujejo.

Pomisli, kristjan, s kolikim spoštovanjem sta Jožef in Nikodem s svetim telesom ravnala, ker sta trdno verovala, da je Jezus Sin božji. Nista se mogla dotakniti nobenega uda Kristusovega, da ne bi bil ves krvav. Vendar pa je žalostna Mati sveto telo prav željno sprejela v svoje materino naročje, akoravno si je vso obleko okrvavila. Kako pa ji je bilo takrat pri srcu, tega ne more nihče razložiti in dopovedati. Mrtva trupla kraljev in cesarjev devajo na črn žamet in na visok oder; svetemu Jezusovemu truplu pa ni bilo ničesar takega napravljeno.

O moj Jezus, dodeli, da te s križa snamem, to je, da te neham križati s pregrešnim življenjem in da se zares poboljšam. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus z Marijo in z vsemi, kateri so sveto Jezusovo telo s križa sneli, sedaj in vekomaj. Amen.

O milostljivi Gospod Jezus Kristus, jaz te molim in častim tvoje sveto telo, ki je bilo s križa sneto, in te prosim, dodeli mi milost, da te tudi s pregrešnim življenjem nikoli več vnovič ne križam, temveč vedno živim po tvojih svetih naukih. Amen.

2. Kako so nad Kristusovim truplom žalovali.

»*Gledali bodo mene, ki so me prebodli, in silno bodo plakali za njim kakor za edinorojencem, in žalovali bodo za njim, kakor se navadno žaluje ob smrti prvorojenca.*«
(Zah. 12, 10.)

1. Premišljuj, kako je Marija na tleh ležeče Kristusovo telo častila in objokovala.

Kdo more dopovedati, kako je žalovala Marija z vso svojo tovarišijo, ko je Jezusovo sveto telo ležalo na tleh, in so vsi okoli njega klečali? Strašno je bilo mrtvo telo gledati, ker je bilo na vseh udih ranjeno, razmesarjeno in krvavo. Oči so bile odprte in usta tudi; lica, oči in trebuh so bili globoko vdrti; usta, ustnice in obličje so bile črne, višnjeve, rjave in krvave; z eno besedo: vse je bilo tako strašno in grozno gledati, da se človek zgrozi, ko le na to pomisli.

Pomisli tedaj, kaj je trpelo materino srce, ko je Marija Jezusa v tej podobi gledala pred sabo. Ves čas njegovega trpljenja ga ni mogla nikoli tako natanko ogledovati; sedaj pa ga je tu pred sabo imela, in je s svojimi rokami mnoge, globoke in široke rane tipala, katere je bil njen ljubi Sin dobil. Izkušnja uči, da bližje ko imamo mrtvega pred očmi, in bolj natanko ko njegove rane gledamo, globokejše rane nam vseka v naša srca. Zato ne puščajo radi žalostne žene k mrtvemu možu, da ne bi odveč žalovala. Ker pa je Marija neizmerno bolj ljubila svojega Sina Jezusa, kakor more katerakoli mati ljubiti svojega sina, oh, kako grozno je bilo ranjeno njeno materino srce pri pogledu na strašno ranjeno mrtvo truplo svojega preljubega božjega Sina!

Ogledovala je vsak ud njegovega svetega telesa posebej, in je videla, kako grozno je krvav, strgan in ranjen. Ogledala in počastila je s trnjem kronano glavo in odprto sveto stran, in prebodene in prevrtane svete roke in noge. Oh, to je bila žalost in bolečina! Ogledovala je rane ostrih trnov na glavi, in te grozne rane so globoko ranile njeno srce. Ogledovala je zateklo, razpraskano, krvavo in vse izpremenjeno Jezusovo obličje in si je to grozno podobo globoko vtisnila v svoje deviško srce. Ogledovala je grozno, strašno in globoko rano njegove svete strani, in bilo ji je, kakor da bi bilo tudi njeno srce prebodeno. Ogledovala je njegov ranjeni, raztrgani in razmesarjeni život, in ta pogled je tudi njeno sveto dušo vso ranil in razmesaril.

Kako se je zavzela, ko je videla, da je na več mestih koža z mesom vred bila popolnoma z života Jezusovega odtrgana, in da so gola rebra ven molela, in ko je videla, da na nekaterih mestih koža in meso doli visita! Kako se je zgrozila, ko je videla, da so njegova odprta usta polna krvi! Kdo more izreči, koliko mečev je tistikrat prebadalo njeno žalujočo dušo, kolikrat je omedlela, koliko krvavih solz je prelila? Oh, tega ne more nihče šteti, ne izreči, ne prav misliti si, še manj pa drugim dopovedati; zakaj njena žalost je bila brez mere, njene solze brez števila, njena ljubezen naravna in nadnaravna, in njena žalost brez vsake meje.

Pri tem je Marija prav dobro vedela in spoznala, da je njen Sin ne samo za odrešenje vseh ljudi, ampak tudi zavoljo nje in za njo prejel in trpel te rane. Da je bila namreč obvarovana izvirnega greha in vseh dejanskih grehov, se je zgodilo le z ozirom na njegovo prihodnje trpljenje. Ona je spoznala, da je hotel Kristus ravno tako trpeti za njo, da bi bila po njegovem trpljenju izvirnega greha prosta in obvarovana vseh osebnih grehov, kakor je trpel za nas, da bi nas odrešil naših grehov. Ker je tedaj Marija dobro spoznala, da je njen Sin tudi za njo trpel in je sedaj na svoje oči videla, kako drago je moral plačati za to njeno predpravico, in s koliko neizrečeno ljubeznijo je za njo trpel: oh, kako je ta ljubezen Marijino rahločutno srce napolnila z ljubeznijo in žalostjo! Kako je bilo Mariji pri srcu, ko je videla, da so vse moči in vsi udje Kristusovi toliko trpeli, zato da so bili njeni udje obvarovani vsakega greha. Oh, kako so se ji vsi Kristusovi ranjeni udje smilili! Kako srčno jih je poljubovala in pozdravljala! Kako srčno je dajala hvalo Kristusu in je častila vse njegove ranjene ude! Iz hvaležnega sočutja namreč je poljubila njegova sveta usta; poljubila je njegove svete oči in njegovo čelo, njegova sveta lica, njegove svete prsi in prebodeno stran, njegove svete roke, kolena in noge, in pri tem poljubovanju je njeno srce čutilo tako žalost, da se ji je hotelo razpočiti.

Po Marijinem zgledu počasti tudi ti, kristjan, vse ranjene Kristusove ude, in reci:

O usmiljeni Jezus, jaz častim vse tvoje ranjene ude, poljubim v duhu tvoje sveto srce, in prosim, da mi odpustiš, kar sem grešil s svojim srcem in z vsemi svojimi udi. Amen.

2. Premišljuj, kako je žalostna Mati Marija sveto telo Jezusovo vzela v svoje naročje.

Vse to namreč ni bilo materinemu srcu še dovolj, temveč silna ljubezen jo je gnala, da je ljubljenca svojega srca vzela v svoje na-

ročje in pritisnila na svoje srce. To izpričuje sama, ko govori sv. Brigiti: „Tu sem vzela svojega Sina, ki je bil kakor gobav in ves poln ran, v svoje naročje. Njegove oči so bile rdeče in krvave; njegova usta mrzla kakor led, njegove roke tako trde, da se niso mogle drugače dejati, kakor črez trebuh. Kakor je bil visel na križu, tako sem ga imela v svojem naročju, kot človeka, ki ima vse svoje ude otrpnjene.“ Drugikrat je rekla Marija: „Kako sem bila pa takrat žalostna, tega ne more nihče izreči. Bila sem namreč enaka porodni ženi, kateri se še po porodu vsi udje tresejo, in ki od bolečin komaj more dihati; tako sem bila tudi jaz neizmerno žalostna.“ Mati božja pravi, da nihče ne more njene žalosti izreči, ker je bila neizmerna, to je: Naj človek reče karkoli, naj si domišljuje karkoli, naj primerja moje bolečine čemurkoli, vendar ne bo ničesar rekel, mislil ali iznašel, kar bi bilo moji žalosti enako. O neizrečena, nezapopadljiva žalost, kako je bilo pač mogoče, da ni Marija žalosti umrla? O Devica, tvoja srčna žalost naj me v vsaki bridkosti krepi in tolaži.

3. Premišljuj, kako so mrtvega Jezusa v Marijinem naročju vsi pričujoči Jezusovi prijatelji obžalovali in objokovali.

Ko je žalostna Mati truplo svojega Sina držala v naročju, so vsi pričujoči Jezusovi prijatelji pred njim pokleknili; izpremenjena podoba Kristusovega telesa in pa ganljivi pogled, ko je namreč Marija sama mrtvo truplo svojega Jezusa držala v svojem naročju, jih je napolnil z neizrečeno žalostjo. Ganljivo je bilo namreč videti, ko je mrtvega Sina imela v svojem naročju, ga žalostno objemala, srčno poljubovala in bridko objokovala. Tukaj bi se bila omečila tudi železna srca, kaj šele pobožna srca zvestih prijateljev Jezusovih in Marijinih; zato je bilo tako žalovanje in jokanje, da ni izreči.

Oh, kako se je jokal sv. Janez po svojem ljubem učeniku! Kako sta se jokali Magdalena in Marta po svojem najljubšem prijatelju! Kako je jokala Marija Kleofova po svojem dobrem stričniku! Kako so jokale druge žene po svojem najljubšem prijatelju in očetu! Kako sta žalovala tudi Jožef in Nikodem po svojem zvestem učeniku in velikem preroku! Zato je bilo tako jokanje in zdihovanje, žalovanje in ječanje, da si tega človek ne more lahko prav domišljati. Posebno je Magdalena pri Gospodovih nogah silno obžalovala njegovo bridko smrt. Kristus sam izpričuje v nekem razodenju, da je ona takrat tako žalovala, da se ne da z besedo dopovedati. V razodenju sv. Mehtilde namreč beremo: „Ko je Magdalena mene, svoje življenje, svoje veselje, in svojo edino dobroto videla mrtvega, ji je njeno srce

od velikega ognja ljubezni obnemoglo, kakor da bi bilo mrtvo. Ranjena je bila z neizrečenimi bolečinami. Nemogoče se ji je zdelo, dalje živeti, ker sem jaz mrtev ležal pred njenimi očmi, ki sem bil njeno življenje. Ko je videla, da je bilo moje srce tako globoko s sulico prebodeno, je ljubezen zopet vsekala novo, veliko in bridko rano v njenem srcu.“

Iz teh besed se da spoznati, kako bridko je Magdalena žalovala, ko je svojega preljubeznivega učenika videla v tako grozni podobi mrtvega pred sabo ležečega. Kakor se ne da popisati njena ljubezen do Kristusa, tako se tudi ne da popisati njena žalost, ker je njega izgubila. Kako srčno je objemala svete noge, kako neprenehoma je poljubovala njegove svete rane! S kako vročimi solzami je močila njegove svete noge in rane! Kako je njegove mrzle noge stiskala na svoje ranjeno srce! In kako bridko je žalovala nad njegovo nedolžno smrtjo! Tako so delale tudi vse druge žene.

Tudi ti, pobožni kristjan, poklekni ž njimi in počasti Kristusa mrtvega v Marijinem naročju: to ji bo namreč dokaj dopadlo, kakor se spozna iz tega razodenja: Nekoč se je prikazala Mati božja neki bistroumni devici in ji je rekla: Dokaj mi bo dopadlo, ako me spominjaš in pogostoma prosiš po prebridki žalosti, katero sem čutila, ko sem svojega mrtvega, s križa snetega Sina držala v svojih rokah in v naročju; ta žalost je bila tako velika, da je ne more noben jezik izreči. Zato bodo tistim, ki me po tej moji žalosti prosijo, in zraven tega svoje grehe iz srca obžalujejo, po moji priprošnji grehi odpuščeni in še več drugih milosti bodo zadobili.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus z Marijo vred! Amen.

O trpeča Mati in žalostna Devica Marija, jaz te pozdravljam in častim; jaz objokujem in molim v tvojem deviškem naročju mrtvo truplo Jezusa Kristusa, tvojega Sina. Prosi, o Marija, svojega Sina, da se me usmili. Prosi, o Jezus, svojega nebeškega Očeta, da meni ubogemu grešniku prizanese. Sin in Mati, prosita dobrotljivega Očeta, da mi izkaže svojo očetovsko milost in usmiljenje. O Marija, daruj mu Jezusovo kri; daruj mu Jezusovo prebodeno stran in svoje ranjeno materino srce, daruj mu Jezusovo bridko trpljenje in svojo lastno bridko

žalost, Jezusove in svoje solze, Jezusove in svoje bolečine, Jezusove in svoje čednosti; in govori, o zvesta besednica, usmiljenemu Očetu za-me tako-le: Poglej, usmiljeni Oče, poglej na mater in na svojega sina, na Jezusovo trpljenje, in po svojem usmiljenju prizanesi in odpusti temu grešniku ter daj mu obilnih in močnih milosti, da svoje življenje poboljša, sveto živi in srečno umrje, po tvojem in mojem Sinu Jezusu Kristusu, kateri s teboj živi in kraljuje vekomaj. Amen.

3. Kako so mrtvo Jezusovo telo umili, mazilili in zavili.

»Prišel je pa tudi Nikodem, in je prinesel zmesi mire in aloe okoli sto liber. Vzela sta Jezusovo telo in ga zavila v tančico z dišavami vred, kakor je pri Judih šega pokopavati.« (Jan. 19, 39. 40.)

1. Premišljuj, kako so sveto Kristusovo telo pred maziljenjem po judovski šegi umili.

Potem ko je žalostna Mati nekaj časa mrtvo telo svojega Sina držala v svojem naročju in se ž njim okrvavila, jo je prosil sv. Janez, naj ga vendar da nazaj, da ga bodo, kakor se spodobi, zavili in pokopali, ker se dan bliža svojemu koncu in nastane kmalu noč. Zato si je pustila sveta Devica Jezusovo telo iz svojega naročja vzeti. Položili so ga na skalo, in vsi pričujoči so si prizadevali, skazati mu vso mogočo čast. Skrbna Mati se je postavila h glavi, Magdalena k nogam, Janez z dvema Marijama na eno stran, Jožef pa in Nikodem na drugo stran. Drugi so stali in klečali okoli njih, in so jim podajali vode, dišav, tančico in vezi, in vse, kar je bilo potrebno. Tako so vsi delali in so svojemu ljubemu učeniku skazovali poslednjo službo.

Najprej so vzeli vode, da bi krvavo truplo umili in pripravili za maziljenje. Kar se ima namreč z dragimi dišavami pomaziliti, mora se poprej očistiti, da draga mazila ložje morejo teči skozi potne luknjice. Tu pomisli, koliko truda so imele svete osebe, da so vse ranjeno truplo popolnoma očistili. Kako težavno je bilo, ušesa mu popolnoma očistiti, ki so bila vsa s krvjo zalita! Kako dolgo so imeli opraviti, da so mu lase sprali in očistili od pljunkov in od krvi! Kako dolgo so izmivali, dokler mu niso sprali zgoščene krvi iz vseh

ran! Kako se je tresel sv. Janez, ko je izpiral sveto rano Jezusove strani, ki je bila tako široka, da se je roka mogla dejati v njo, in je bila tako globoka, da je segala do reber druge strani! S kolikim spoštovanjem je izpirala Magdalena globoke rane na Jezusovih svetih nogah, in s koliko pobožnostjo so druge Marije umivale široke rane svetih Jezusovih rok! Menda so si kazali globoke rane, in z objokanimi očmi govorili: O poglejte, kako grozna rana je ta! Kako strašne bolečine je naš ljubi učenik trpel!

Potem ko je bilo sveto telo vse izprano, in s čistimi prti posušeno, so videli šele prav, kako grozno je bil Jezus povsod razmesarjen in raztrgan. Glava je bila polna ran od trnov, lasje so bili vsi zmedeni, lica vsa razpraskana, vrat ves zatekel, prsi vse razmesarjene, rame in hrbet do kosti odrti, osrčje vse skrčeno, in ves život skozi in skozi poln oteklin, ran in prog.

Z eno besedo: na vsem životu ni bilo kože, da ne bi bila strgana, ni bilo mesa brez rane, in noben ud ni bil na svojem mestu, tako da so se vsi pričujoči zavzeli in od žalosti niso mogli govoriti. Kakor je bilo Jezusovo telo na vseh svojih udih strašno razmesarjeno, tako so bila tudi njih srca od sočutja strgana. Kakor so to ranjeno telo z vodo oprali, tako so ga še enkrat opirali s svojimi vročimi solzami. Pred vsemi pa je bila Mati božja prav skrbna v tem, kar je zadevalo spodobno pogrebščino njenega sina, kakor je sama nekomu razodela, rekoč: „Jaz sem mu s svojo pečo brisala njegove rane in sušila njegove ude. Potem sem mu s svojo roko zaprla usta in s svojimi prsti zatisnila oči, ki jih je bil umiraje odprl. Njegovih otrpnjenih rok pa nisem mogla skleniti, da bi jih bila mu na prsi položila, temveč sem je morala stegnjene pustiti. Tudi njegova kolena se niso dala stegniti, temveč so ostala tako, kakor so otrpnela na križu.“

Tukaj pomisli več kot moško stanovitnost žalostne Matere božje in njeno nepopisljivo srčno žalost, ko je s svojimi deviškimi rokami svojemu preljubemu Sinu zatiskala oči, otrpnjene roke poravnala, in tudi mnogo trnov s svojimi prsti izdrla iz njegove svete glave, kakor pravi sv. Bonaventura. Oh, kako so ostri trni zopet ranili Marijino srce! O strašni trni, kako ste prebodli večkrat in globoko materino Marijino srce!

2. Premišljuj, kako so Jezusovo telo mazilili z dragimi mazili.

Ko je bilo telo čisto oprano in s prti obrisano, začeli so ga z mazili maziliti in vse njegove rane z dišavami polniti, kakor je bila navada pri bogatih Judih. Kdo more pa izreči, s kako srčno žalostjo

so opravljali to delo usmiljenja? Oh, kako srčno so svete rane poljubovali in s svojimi solzami močili! Kolikor ran so na razmesarjenem telesu videli, toliko ran so dobivali v svojo dušo, tako da so od srčne žalosti maziljenje le s težavo opravljali. Roke so se jim tresle, oči so jim bile vse s solzami zalite, iz srca so neprenehoma zdihovali in njim samim je bilo potrebno kako okrepčanje, kaka tolažba.

Pomisli tudi njihovo srčno ljubezen pri tem maziljenju. Nikoli ni nobena skrbna mati svojemu preljubemu otroku s toliko ljubeznijo nevarno rano mazilila in povezala, kakor so ti sveti ljudje mazilili Kristusove rane. Oni so si prosto in pobožno mislili, s tem maziljenjem njegove rane nekako celiti, častiti, in mu tako povrniti njegovo ljubezen; zato so z ranjenimi udi tako rahlo ravnali, kakor da bi bil Kristus še živ, in kakor da bi še čutil svoje bolečine. Ker so imeli toliko mazil, da jih niso mogli porabiti tako hitro, ker je bil Nikodem sto liber mire in aloe prinesel, zato so jih nazadnje vse izlili nad Kristusovo truplo, rekoč: O ljubi Učenik, iz srčne ljubezni in pobožnosti izlivamo vsa ta draga mazila na tvoje častito truplo, da ne bi nikoli strohnelo, temveč vedno ostalo nestrohljivo, zato da nikdar ne pozabimo na tvoje bridko trpljenje. Naj ti dopade naša ljubezen in pobožnost. Ti pa se nas spomni v svojem večnem kraljestvu!

3. Premišljuj, kako so sveto telo zavili v tančico.

Ko je bilo Jezusovo telo pomaziljeno, so ga zavili v tančico. Sv. Janez pravi: „Vzela sta (Jožef in Nikodem) Jezusovo telo, in sta ga zavila v tančico," ali, kakor beremo v latinskem svetem pismu: v tanke lanene rute. Sv. Janez namreč, kakor beremo tudi v grškem evangeliju, ne govori o eni sami, ampak o več lanenih rutah ali tančicah. Zato da niso draga mazila od trupla stekla ali se odcedila, povezali so namreč glavo z eno, desno roko z drugo in levo roko s tretjo ruto; noge pa z večjo ruto in ves drugi život zopet s posebno ruto. Sveto glavo je Marija sama povila z laneno pečo. Potem so zavili mrtvo telo v velik prt, ki ga je bil Jožef iz Arimateje nalašč za to kupil in ki ga je Mati božja, preden je bil Jezus s križa snet, sama na skali gore Kalvarije razgrnila ter mrtvo telo z Jožefom in Nikodemom nanj položila. S tem prtom je bilo Jezusovo truplo po dokončanem maziljenju čisto pokrito in zavito, tudi njegova glava. S tem prtom se je neki zgodil velik čudež; ko so ga namreč še enkrat odvili, so videli, da je Kristus v njem podobo svojega telesa vtisnjeno zapustil, z vsemi udi in ranami, kakor je bilo tistikrat. Prt pa, ki ga hranijo v Turinu, je dvanajst črevljev dolg, tri prste

manj. Na tem prtu se vidijo vse rane Jezusove prav očitno. Na glavi se šteje dvainsedemdeset ran od trnjeve krone. Čelo je vse krvavo, lica so zatekla, posebno levo lice; lasje in brada nekaj izpuljeni, nekaj krvavi; grlo strašno zateklo zavoljo železne verige; zatilnik od trnov silno preboden; rame od križa hudo ranjene. Pogled na ta prt obuja tako sočutje, da, kdor ga vidi, misli, da mu meč prebada srce. Kateri ta prt vidijo, čutijo, da jim je srce tako omečeno, da začnejo prelivati solze.

4. Premišljuj, kako je sveti prt prišel v Turin na Laškem, kjer se časti kot znamenje bridkega Jezusovega trpljenja.

Kakor pravi staro izročilo, je sv. Nikodem po Jezusovem vstajenju vzel sveti prt in ga do svoje smrti v visoki časti hranil. Po njegovi smrti so ga hranili jeruzalemski kristjani, dokler niso dve leti pred razdejanjem mesta popustili. Potem je prišel neki Judom v pesti in je ostal dolgo pri njih. Ko so kristjani to zvedeli, in jim Judje niso hoteli svetega prta prepustiti (tako pravi izročilo), prišla je ta reč pred saracenskega kralja, kateri je takrat v Jeruzalemu gospodoval; ta je ukazal, da se naj zakuri velik ogenj in vpričo vseh ljudi sveti prt zažge. Ko so tedaj sveti prt vrgli v ogenj, zletel je neki iz ognja, nekaj časa visoko po zraku plaval, in nazadnje padel v roko kristjanu.

Tako je sveti prt zopet prišel v oblast kristjanov in je bil hranjen v Jeruzalemu, dokler se niso Turki mesta drugič polastili. Takrat ga je kraljica Sibila vzela na Ciperski otok. Poslednja ciperska kraljica ga je podarila mestu Kameriku, in od ondod je prišel v Turin na Laškem, kjer ga hranijo še dandanašnji.

Pri tem je treba dobro pomisliti na čudo, da se podoba ranjenega telesa ni vtisnila na rute, s katerimi je bilo Kristusovo truplo zavito, ampak na prt, ki se ni dotikal neposredno Jezusovega telesa. Zakaj pa je hotel Bog storiti ta čudež? Zato, da bi ljudje v vseh časih imeli živo podobo Jezusovega ranjenega telesa, na kateri moremo na svoje oči videti, koliko ran in bolečin je naš Zveličar za nas prestal. Ta grobni prt kaže, da je Kristus trpel več, kakor si more človek misliti; zato ga imajo po pravici v veliki časti. Izkaži mu tudi ti dolžno čast, in moli pobožno to-le

Molitev v čast svetega grobnega prta Kristusovega.

O Jezus, najdobrotljivejši Gospod in Bog, Odrešenik in Zveličar, ki si v prtu, v katerega je Jožef zavil tvoje

presveto, s križa sneto telo, zapustil znamenja svojega bridkega trpljenja: mi te prosimo, dodeli nam milostljivo, da po tvoji smrti in po tvojem pogrebu zadobimo častitljivo vstajenje, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, pravi Bog, vekomaj. Amen.

4. Kako so Jezusa pokopali.

»*Jožef je vzel telo in ga je zavil v čisto tančico; in ga je položil v svoj novi grob, katerega je bil izsekal v skalo. In je zavalil velik kamen k durim groba.*« (Mat. 27, 59. 60.)

1. Premišljuj, kako so sveto Jezusovo telo h grobu nesli.

Da boš pri tem pogrebu bolj žaloval, pomisli, kaj bi hudodelnik delal pri pogrebu človeka, ki se je ponudil, da hoče zanj in namesto njega umreti. Ako bi mu bilo pripuščeno, tega mrliča pokopati, ali ne bi obžaloval najzvestejšega prijatelja z največjo srčno žalostjo? Tako delaj tudi ti, kristjan, Kristusu Jezusu, kateri se je dal umoriti za tvoje grehe, in obžaluj tega najzvestejšega prijatelja in Odrešenika z vso bridkostjo svojega srca.

Kar zadeva grob sam, treba je vedeti, da je bil Jezus pokopan v lepem, prijetnem vrtu, ki ga je imel imeniten gospod, namreč Jožef iz Arimateje. V tem vrtu je bila visoka skala, v kateri skali si je dal Jožef iz Arimateje izsekati lep grob. Ta grob je bil kakor okrogla jama v skali izsekana, in sicer precej visoka. Na polnočni strani te jame je bil iz ravno te skale izsekan grob, sedem črevljev dolg, tri črevlje širok in štiri visok. Grob je bil od zadi tik skale, tako da se ni moglo iti okoli groba; od spredaj pa pred grobom je bilo v jami toliko prostora, da je moglo osem mož pred grobom stati. Skala je bila rdečkasta in belkasta. Duri so bile proti solnčnemu vzhodu, namreč proti Jeruzalemu, in tako nizke, da je bilo treba se pripogniti, ko se je hotelo noter iti.

Ko je bilo tedaj Kristusovo telo dobro zavito, položili so Jožef in Nikodem, Janez in Longin (razsvetljen namreč od milosti božje se je Longin pridružil Jezusovim prijateljem) sveto truplo na nosila, ki so jih v ta namen prinesli; potem so nosila vzdignili s tal na svoje rame in tako nesli proti grobu. Takoj za mrličem je šla žalostna Mati božja z Marijo Magdaleno. Za njimi so šle Marija Kleofova,

Saloma, Marta, Veronika in druge; nazadnje nekaj pobožnih vojakov, ki so se bili pri Jezusovi smrti izpreobrnili. Tak je bil ta žalostni pogreb.

Pridi tedaj, kristjan, in premišljuj veliko žalost, ki je bila pri tem pogrebu. Izkušnja uči, kadar dobri materi umrje edino, preljubo dete, akoravno ji je ta smrt dokaj bridka, da ji je vendar to nekaka tolažba, da ima mrtvo truplo svojega ljubčka v hiši. Ko pa ji mrliča nesó iz hiše, oh, kako ji krvavi srce; ona stoka in joka tako, da je težko jo potolažiti. Noben dan v vsem življenju se ji ni zdel bolj žalosten kakor ta; saj ta dan izgubi svojega ljubčka, katerega ne bo več videla svoje žive dni. — Tako se je godilo ubogi, zapuščeni Materi božji, ko je videla, da ji Jezusa nesejo h grobu.

Ona je sicer dobro vedela, da bo njen ljubi Sin tretji dan zopet vstal; ali tistikrat je ni mogla nobena taka misel tolažiti, ker so se take tolažbe polne misli v bridkem morju njenih bolečin poizgubile tako kakor kaplja sladke vode, ki kane v slano morje. Sveti Duh namreč, ki jo je izvolil za najvišjo čast, da je postala Mati božja, je tudi hotel, da je svojemu Sinu, kolikor je bilo mogoče, v trpljenju bila podobna.

Ker je tedaj Kristus trpel brez vsake tolažbe, morala je tudi ona trpeti brez vsake tolažbe. Zato je bila tistikrat tako vsa pogreznjena v grenkosti Jezusove smrti, da skoraj ni mogla nobene kapljice tolažbe od njegovega vstajenja prejeti in pokusiti. Zato je s sklenjenimi rokami šla za pogrebci, bridko jokala in v svojem srcu menda govorila tako-le: O moj sin Jezus, o Jezus, moj sin, gorjé meni; sedaj mi vzamejo vso mojo tolažbo in ničesar nimam več na svetu, kar bi me utegnilo tolažiti ali oveseliti. Preljubi moj sin, sedaj te nesejo pokopat. Oh, daj, da tudi mene s tabo vred pokopljejo. O življenje moje duše, daj mi s tabo umreti in s tabo biti pokopani; brez tebe živeti mi bo bridko. Ti si mi bil sin, ti si mi bil reditelj, ti si mi bil prijatelj in moje vse. Sedaj sem ob sina, sedaj sem ob reditelja in ob vse; sedaj mi pokopljejo moje veselje, mi vzamejo vse. O gorjé meni, žalostni materi in zapuščeni siroti.

2. Premišljuj, kako so Jezusa položili v grob.

Ko so prišli do groba in so hoteli sveto telo pokopati, oh, kaj je tu žalostna Mati božja počenjala? Sv. Bernard pravi: „Ko sta hotela Jožef in Nikodem Gospoda položiti v grob, je hotela tudi žalostna Mati ž njim vred biti pokopana. Ona je truplo svojega ljubega Sina objela, rekoč: Usmilite se me, o vi, moji prijatelji, in pustite mi vendar mojega sina še malo, da morem svojo žalostno dušo malo tolažiti. Ali pa pokopajte mene, žalostno mater, ž njim vred, ker brez njega

ne morem dalje živeti.“ Zato se je deviška Mati vsem v srce smilila, da so se ž njo jokali.

Nazadnje sta Jožef in Nikodem z velikim spoštovanjem vzela presveto telo, nesla ga v grobno jamo, in sta ga položila v kamnati grob, glavo proti zahodu in noge proti vzhodu solnca; zato je navada, da, kjer je mogoče, še dandanašnji mrliče tako pokopavajo. Črez grob niso dejali ne zagrinjala, ne nobenega pokrivala, temveč so ga pustili tako, da se je zavito mrtvo truplo lahko videlo, poljubovalo in častilo. Ko je bil tedaj Jezus položen v grob, molila je Mati božja kleče presveto telo in vsi drugi so storili ravno to. Nazadnje je Marija Jezusa še enkrat objela in bridko nad njim zdihovala. Tako je bila z Jezusom vred križana in pokopana, in bila je tako oslabela, da je komaj še mogla stati po koncu. Oh, kako rada bi bila takrat umrla, kakor je sama razodela sv. Brigiti, rekoč: „O kako rada bi bila tistikrat s svojim sinom pokopana, ako bi to bila volja božja. Jaz morem v resnici reči, da ko je bil moj sin pokopan, sta bili dve srci položeni v en grob.“

3. Premišljuj, kako so Jezusa obžalovali.

Žalovala je Marija, in ž njo vred so žalovale pobožne žene, kakor sv. katoliška cerkev[1]) o njih pravi, rekoč: „Žene so pri grobu sedele, so žalovale in Gospoda objokovale.“ Te besede menda pričajo, da so bile te svete žene že tako trudne in zdelane od vednega jokanja, da niso skoraj več mogle stati na nogah; zato so sedé žalovale, sklepale svoje roke in tako silno jokale, da so s svojimi solzami močile svoja oblačila. Nikoli ni kdo nobenega mrliča obžaloval tako iz srca, kakor so obžalovale mrtvega pokopanega Jezusa, in nikoli ni noben rajnik zapustil toliko žalostnih src kakor Jezus. Ker ni bil nikoli noben človek tako srčno ljubljen, zato tudi ni bil nikoli noben človek tako obžalovan kakor Kristus, najboljši in najzvestejši prijatelj med vsemi prijatelji.

O sv. Mariji Magdaleni je rekel Jezus sv. Mehtildi: „Ko je videla, da mene pokopljejo, njeno življenje in njeno veselje, brez katerega je mislila, da ne more živeti, je bila ranjena od take bridke žalosti, da se ne da izreči.“ Skoraj ravno tako velika je bila žalost tudi drugih zvestih Kristusovih prijateljev. Kristus je bil njih življenje, njih radost in njih tolažba; njega so ljubili tako silno, da so mislili, da ne morejo brez njega živeti. Ko so tedaj videli, da je pokopan, je bila njih žalost tolika, da se je spolnilo, kar je bil prerokoval Zaharija, rekoč: „In silno bodo plakali za njim kakor za edinorojencem, in žalovali bodo za njim, kakor se navadno žaluje ob smrti

[1]) Antiphona Sab. Sanct. ad Vesp.

prvorojenca. Tisti dan bo velik jok v Jeruzalemu. In plakala bo dežela, vsaka družina posebej."[1])

Poslušaj, kaj piše o tem sv. Bernard: „Pri žalostni Materi so bile neke svete žene in majhno število moških, ki so Kristusa z jokajočo materjo bridko objokovali. Bili so vpričo tudi sveti angeli, ki so žalovali z žalujočimi." Oni so tudi bridko jokali, kakor jaz menim, ko so videli svojo Gospó, Mater božjo, tako polno bridkih bolečin in s toliko solzami omočeno. Kateri angel namreč ali nadangel ne bi bil takrat žaloval, ko je bil mrtev začetnik narave, Bog in človek? Videli so Kristusove telo tako neusmiljeno zdelano pred svojimi očmi ležati, videli so tudi presveto Devico točiti tako obilne solze; tedaj se niso mogli zdržati, da ne bi bili obžalovali tako, kakor morejo sveti duhovi obžalovati.

4. Premišljuj Marijino žalost, ko ji je bilo treba ločiti se od groba.

Ko je žalostna Mati božja na Jožefovo in Nikodemovo prošnjo prišla iz groba in je videla, da velik kamen privalijo in ž njim zaprejo grob, oh, tu je uboga Mati zopet občutila bridko žalost v svojem srcu. Kako ji je bilo mogoče iti iz groba in ločiti se od svojega sina? Saj beremo, da so si nekatere žene postavile male utice na grobih svojih mož, zato da so bile vedno pri njih, ker so jih goreče ljubile. Kako ne bi bila Marija, mati lepe ljubezni, prebivala rada v kraju, da bi bila vedno pri svojem sinu. Ali tako je moralo biti, in Marija se je ponižno vdala.

Ko so grobne duri zapirali z velikim kamenom, kako bridko je začela Marija tožiti! Ali si slišal kdaj ubogo zapuščeno ženo žalovati, ko so njenega moža nesli pokopat? Ali si kdaj žalostno nevesto na grobu ženinovem videl žalovati? Tako si nekoliko videl in izkusil neizmerne žalosti, ki jo je čutilo Marijino žalostno srce, ko je morala iti iz groba, ker so zaprli grob. Svoje roke je sklepala in zdihovala: O moj sin, sedaj si pokopan, in jaz te nimam več! Sedaj moram zapustiti tvoj grob, ali moje srce ostane vselej pri tebi; saj je zakopano s tabo v grobu. Tvojemu nebeškemu Očetu in tebi izročim sebe in te tvoje prijatelje, kateri so danes s tabo imeli usmiljenje. Oh, pridi kmalu in razveseli nas zopet s svojim častitljivim vstajenjem.

Te in enake besede je govorila uboga mati, in je grob močila s toliko solzami, da so se, kakor pravi sv. Bernard, še dolgo potem na kamenju poznala znamenja notranje bolečine, katera je njeno srce prebadala kot oster meč.

[1]) Zah. 12, 10—12.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus z Marijo in z vsemi, kateri so mazilili Jezusovo telo, zavijali in pokopali; čast jim bodi in hvala vekomaj! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, moj Gospod in moj Bog, ki si bil snet s križa, z dragimi dišavami maziljen, v čisto tančico zavit in tako v grob položen: dodeli mi, te prosim, svojo božjo milost, da te s križa snamem, to je, da jenjam grešiti; dodeli mi, da svoje srce za-te očistim, da bi ti bilo spodoben grob, to je, da te z dolžno ljubeznijo, ponižnostjo in pobožnostjo v presvetem obhajilu prejmem in skrbno ohranim. Dodeli mi nazadnje, da se ta tvoj živi grob, to je moje srce, s tvojo milostjo napolni in po tvojem častitljivem vstajenju na sodni dan tudi častitljivo postane. Amen.

O Marija, žalostna Mati in Devica, jaz te prosim po vseh tvojih bridkih solzah, očisti, omeči in gani moje srce; po vseh svojih vročih in zasluživnih solzah, iz ljubezni prelitih, vnami in obogati mojo dušo; izprosi tudi meni solze prave pokore in ljubezni, zato da se moja duša očisti grehov, omeči in gane k dobremu, vname od božje ljubezni in obogati s čednostmi in zaslugami, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

5. Kako je Marija od groba šla na Kalvarijo in s Kalvarije na goro Sion.

»*Pojdim h gori mire in k hribu kadila.*«
(Vis. pes. 4, 6.)

1. Premišljulj, kako je Marija od groba šla na goro Kalvarijo.

Žalostna Mati božja se ni mogla ločiti od groba in ne nehati jokati se in žalovati. Ker pa je ljubljenega učenca Janeza skrbelo, da ne bi zaprli mestnih vrat, ker je bila noč blizu, in da ne bi mogli več v mesto nazaj, je zopet prosil žalostno Mater božjo, naj pokopanega Jezusa pusti v miru in se s tovarišijo povrne v mesto. Na

te Janezove prošnje se je žalostna Mati nazadnje vzdignila, proti grobu se priklonila in se je s težkim srcem ločila od svojega ljubega Sina. Kako težko je šla od groba, moremo iz tega spoznati, da je ona sama rekla, da je bilo njeno srce z Jezusom vred pokopano.

2. Premišljuj, kaj je Marija počela na gori Kalvariji. Preden se je Marija s pobožnimi ženami vrnila v mesto, obiskala je še goro Kalvarijo, kakor pravi sv. Bonaventura, in posebno tri mesta: kjer je bil Jezus slečen, kjer je bil križan, in kjer je visel na križu. — Kaj je na teh mestih delala ali čutila, tega jaz ne morem popisati. Njeno srce in srca vseh, ki so bili ž njo, so bila še tako polna bridkosti, da bi bili rajši umrli kot živeli; zakaj rožnata kri, ki jo je Kristus na tem mestu obilno prelil, je bila, da tako rečem, še gorka; celo Kristusovo trpljenje jim je bilo še vedno pred očmi, in ljubezen do njega, ki je iz ljubezni do njih danes umrl, še ni ugasnila z njegovo smrtjo, temveč je postala še silnejša.

Ko so prišli do mesta, kjer je bil Kristus slečen, pokleknili so in zdelo se jim je, da ga vidijo vsega nagega in razmesarjenega pred svojimi očmi. Do tal so se priklonili in s srčno pobožnostjo poljubili tla, na katerih so stale Jezusove svete noge. In Marija je govorila: O ljubi moj Sin, kako veliko sramoto si tukaj prestal, ko so te pred vsemi ljudmi obnažili! O Bog, kako te je bilo sram! Oh kako bridka ti je bila ta sramota!

Od tod so šli na mesto, kjer so Jezusa pribili na križ; tukaj pa jih je prevzela taka groza, da so se začeli tresti. To mesto ima še dandanašnji tako moč, da vse, ki tjakaj pridejo, napolni s sveto grozo. Tukaj so bila kamenita tla od svete Jezusove krvi tako rdeča, da je bilo strašno pogledati; tukaj se jim je ponovil spomin, kako so Jezusa pribijali na križ, tako živo, da jim je bilo, kakor da bi se še sedaj pred njihovimi očmi pribijal in križal.

Nazadnje so šli na mesto, kjer je bil Kristus na križu povišan; ondi so pred križem pokleknili in ga počastili. In Marija je govorila: Jaz te počastim, o častivredni les, poškropljen s krvjo mojega božjega Sina! Danes te je največja čast doletela, ker si bil vreden spoznan, nositi Zveličarja sveta. Ali oh, kako trd si mu bil, da si svojemu Stvarniku vzel vso njegovo kri. Oh, koliko je moj ubogi Sin na tebi trpel, dokler ni naposled na tebi svoje duše izdihnil. — Potem je objela in poljubila sveti križ in ga s svojimi solzami omočila. Ravno tako so storili vsi pričujoči in so pri tem čutili srčno pobožnost, veliko sočutje in tako žalost, da so to mesto molčé v veliki bridkosti zapustili. — Spomni se na to Marijino žalost, kolikorkrat zagledaš križ, in moli:

O Bog, dodeli nam svojo pomoč, da bomo krščansko živeli in srečno umrli, po Jezusovem trpljenju, njegovi smrti in njegovih ranah na križu. Amen.

3. Premišljuj žalostno vrnitev Marije Device s Kalvarije na goro Sion.

Bridko trpljenje njenega ljubega Sina ji je bilo še vedno pred očmi, in od tolikega trpljenja in žalosti je bila vsa zdelana in oslabela. Zato je šla prav počasi s pripognjeno glavo in z zakritim obličjem, kot žalujoča, zapuščena vdova. Njena obleka in peča je bila okrvavljena in njene oči so bile vse rdeče od vednega jokanja. Janez ji je hodil na desni strani, Magdalena pa na levi, in druge žene so hodile za njo žalostne in zdihovaje. Ona se je večkrat nazaj ozirala proti svetemu grobu, kjer je bil pokopan on, ki je bil njeno edino veselje. Na vseh mestih, kjer se je bilo kaj spomina vrednega zgodilo, kar je Kristusa zadevalo, so postali in o njem govorili ter žalovali, da je njih preljubi učenik po nedolžnem toliko trpel.

Tako je šla žalostna Mati božja s svojo tovarišijo do gore Sion. Jožef iz Arimateje in Nikodem bi jo bila rada vzela na svoj dom; Marija Devica pa ju je lepo zahvalila, rekoč: Moj ljubi Sin me je na križu viseč izročil Janezu, zato hočem iti ž njim. „Bodita blagoslovljena od Gospoda, ki sta izkazala usmiljenje svojemu Gospodu ter sta ga pokopala!“[1]) Nebeški Oče vama povrni vajino zvesto ljubezen, ki sta jo mojemu Sinu izkazala; in ako vaju bodo Judje zato preganjali, zaupajta na Boga, ker on vaju bo tolažil. Po teh besedah sta se ji priklonila in sta vzela slovó od nje. — Nekatere pobožne žene in Magdalena so ostale pri Materi božji in pri sv. Janezu. Tako je šla Marija s svojo žalostno tovarišijo v hišo, v kateri je bil prejšnji večer Jezus jedel velikonočno jagnje. Pobožni hišni gospodar jim je dal večerje, ali vsi so bili tako polni žalosti, da niso mogli skoraj ničesar užiti, ker njihova jed so jim bile solze.

4. Premišljuj žalost Matere božje po noči med velikim petkom in veliko soboto.

Akoravno je bila Marija vsa oslabela in zdelana, vendar ni hotela in ni mogla nič počivati, temveč je vso noč nekaj klečala, nekaj na svojem obrazu ležala in žalovala. Kakšenkrat se je tudi zavoljo velike trudnosti malo vsedla in s sklenjenimi rokami jokala. Na nič drugega ni mogla misliti, kakor na to, kar se je bilo ves dan godilo pred njenimi očmi. Mrtvi Jezus ji je bil vedno v mislih, v grob položeni Jezus je bil v njenem srcu. On je bil v njenih mislih, on je

[1]) II. Kralj. 2, 5.

bil v njeni domišljiji. On ji je bil v njeni duši, on ji je bil v njenem srcu. Ona je neprenehoma premišljevala njegovo bridko trpljenje in njegovo strašno smrt. Premišljevala je, kako so ga bili ujeli, pa kako so mu dajali zaušnice; premišljevala je njegovo bičanje in kronanje, pa kako je svoj križ nosil, in kako je bil križan; nazadnje kako je na križu umrl. In to premišljevaje se je jokala ter govorila: O Sin, moj Jezus, Jezus, moj Sin! Oh, kako strašno smrt si storil! Ti, katerega ne moreta obseči nebo in zemlja, ležiš sedaj zaprt v tesnem grobu. Oh, v kamenitem grobu ležiš! O gorje meni, ubogi materi, sedaj sem izgubila vse, kar sem na svetu imela ljubega. Kdo me more potolažiti, ker je vsa moja radost, vsa moja tolažba zakopana? O bridki dan, kako trpljenje si prinesel mojemu Sinu in meni! Na vekomaj te ne pozabim, ker si mi mojega edinega, preljubeznivega Sina umoril in vzel.

S temi in enakimi besedami je Mati božja vso noč žalovala. Počivala je le prav malo.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in češčeni bodita njuni sveti srci vekomaj! Amen.

O Marija, žalostna Mati, jaz te prosim po tvoji materini bridkosti, po tvojem plakanju in žalovanju, po mrtvem in v grob položenem Sinu Jezusu Kristusu: izprosi mi od Boga milost, da bridko trpljenje in smrt Jezusa Kristusa vedno v svojem srcu nosim in ga objokujem, zraven pa tudi svoje grehe obžalujem, dokler mi tvoj Sin mojih solz ne obriše in mojo žalost izpremeni v večno veselje. Amen.

6. Kaj je Marija delala veliko soboto.

»Kadar je Gospod nazaj peljal sijonske jetnike, bili smo kakor potolaženi.«
(Ps. 125, 1.)

1. Premišljuj, kaj je Marija delala veliko soboto.

Potem ko je Mati božja vso noč premolila in prejokala in je napočil veliki judovski praznik, ko so vsi Judje prihajali v tempel k službi božji, šle so tudi, kakor je verjetno, Devica Marija, Magdalena, Marta in druge svete žene v tempel, da so bile pri službi božji.

Kako žalostne pa so prišle v tempel, si more le tisti nekoliko misliti, kateremu je najzvestejši prijatelj umrl in je bil šele včeraj pokopan. Gotovo so se žalostne žene mnogim usmilile, ki so jih videli.

Po dokončani službi božji[1]) je šla žalostna Mati božja zopet domov in se je s svojimi tovarišicami podala v obednico, kjer je bil Kristus jedel velikonočno jagnje. Sv. Janez pa jim je začel praviti, kaj se je tisti večer tukaj godilo, namreč: da je Jezus z velikim veseljem velikonočno jagnje ž njimi jedel; da je po večerji pred vsakega pokleknil in vsem noge umival; da je postavil presveti zakrament svojega telesa in svoje krvi in nazadnje, da jim je lepo in dolgo govoril in od vseh prijazno vzel slovo. Vse to so pobožne žene pazljivo poslušale, čutile veselje pa žalost ter govorile: Oh, kako je dobri učenik svoje ljubil tako zvesto in srčno, in ljubil do konca!

Kako pa je Mati božja celo to soboto prebila, posnamemo iz besed, ki jih je angel govoril sv. Brigiti, rekoč: „Ko je bil Sin božji umrl in bil pokopan, se je žalost Matere božje počasi izgubljala, in začele so se zopet ponavljati v nji vesele tolažbe, ker je vedela, da so bridkosti njenega Sina zdaj popolnoma končane, in da bo tretji dan kot človek zopet vstal k večni slavi. Zato je ne samo zvesto ohranila pravo vero na vstajenje svojega Sina, temveč je tudi več drugih, ki so se bili v veri zmotili, zopet k pravi veri pripeljala. Ko je bil namreč njen Sin umrl, so ga vsi zapustili, in le malo jih je bilo, ki so še verovali, da bo zopet vstal.“

Iz teh angelovih besed posnamemo, da niso vsi od vere odpadli, temveč da so nekateri tudi verovali, da je Jezus pravi Sin božji, in da bo zopet od smrti vstal, akoravno niso tega tako trdno verovali kakor Mati božja. Med temi, ki so verovali, je bil gotovo sv. Janez, in so bile sv. Magdalena, Marta in druge pobožne žene, katere so Jezusu do zadnjega trenotka zvesto stregle. Nekateri učeniki menijo, da so drugi učenci in apostoli omahovali v veri, ker so videli, da je Kristus storil tako strašno smrt. Vendar so ga prisrčno ljubili kot svojega najljubšega učenika, in so neizrečeno žalovali, da je bil tako po nedolžnem umorjen.

2. Premišljuj, kako je Marija tolažila sv. Petra.

Ta žalostni učenec je sedel v jami za Sionsko goro proti jugu, popolnoma sam in ves v žalost pogreznjen; ondi je bil ves veliki petek in vso noč med petkom in soboto, ter je vedno plakal in

[1]) To soboto, ki je bila to leto ravno judovska velika noč, je vse prišlo v tempel, da so Bogu darovali svoje mirovne daritve in si potem iz darovanega mesa napravljali gostije. Zvečer so v dolini Cedron poželi zrelega ječmena, kolikor ga je bilo treba za en snop, ki se je imel drugi dan Bogu podariti v templu.

žaloval. Pol ure proč je bila druga jama, v kateri je bil sv. Jakob, sv. Janeza brat, tudi sam, in je obžaloval smrt svojega učenika. Med tema dvema jamama je bila večja jama, v kateri je bilo osem Jezusovih apostolov, ki so se ondi poskrili in zdihovali. O kako bridko so objokovali svojega trpečega učenika, pa tudi same sebe, da so sedaj tako zapuščeni in razkropljeni. Kako so se prestrašili, ko se je bilo solnce stemnilo, ko se je bila zemlja potresla, ko so skale pokale in ko so se godila druga strašna znamenja! Kako radi bi bili pomagali svojemu ljubemu učeniku, ako ne bi se bili toliko bali smrti! Oh, kako so objokovali svojo strahopetnost in da so ga tako zapustili!

Nazadnje pa se je v njih obudila tako velika želja, zvedeti, kako se je Kristusu godilo, da niso mogli dalje ostati v svojih skrivališčih. Na sveto velikonočno soboto tedaj, kakor pravi sv. Bonaventura, je sv. Peter prišel iz svoje jame in je šel v mesto na goro Sion, da bi videl, ali je morebiti kdo ondi od znancev, ki so bili z Jezusom. Saj sicer ni vedel, kje naj bi jih drugod iskal. Ko je tedaj sv. Janez videl spokornega Petra, ga je sprejel z objokanimi očmi in rekel: O ljubi moj Peter, kje si bil tako dolgo? Zakaj si učenika tako popolnoma zapustil? Sv. Peter pa se je tako bridko jokal, da so mu debele solze tekle po obrazu, in je rekel: O Janez, jaz sem se grozno pregrešil, ker sem učenika zatajil in zapustil! Oh, kako se bom pred Bogom opravičil, da sem bil tako nezvest svojemu ljubemu učeniku? Sv. Janez pa ga je tolažil, rekoč: Bog ti bo tvoje grehe že odpustil; pojdi le h Gospodovi materi. Peter je hotel zopet oditi, ker ga je bilo sram stopiti pred Mater božjo, ker je zatajil njenega Sina. Janez pa ga je opominjal in resno prosil, naj gre k nji. — Tu si lahko misliš, kako pohlevno je Peter stopil k Materi božji. Njegove oči so bile od vednega jokanja vse rdeče, in njegov obraz od toliko solz ves upadel. Sram ga je bilo, da si ni upal vzdigniti svojih oči in Mater božjo pogledati v obličje.

Ko je tedaj prišel k nji, je pokleknil in se jokal tako, da ni mogel izpregovoriti besedice. Jezusova mati je bila od tega tako ganjena, da se je začela ž njim vred jokati. Potem ko se je sv. Peter zopet malo potolažil, sklenil je svoje roke in jokaje govoril: O mati mojega učenika, jaz sem se nad tvojim sinom strašno pregrešil. Oh, kaj sem storil? Iz strahu pred ljudmi sem zatajil in zapustil svojega dobrega Gospoda. On mi je večjo ljubezen in več dobrot skazal kot drugim; jaz pa sem mu bil bolj nezvest kakor drugi. O ljuba mati mojega Gospoda, prosi, oh, prosi Boga za me, da mi moje grehe odpusti. — Devica Marija pa ga je tolažila, rekoč: da mu bo Bog že

odpustil njegove grehe; naj le ne žaluje toliko, vsaj hoče tudi ona svojega sina prositi zanj. Sv. Peter je tedaj vstal, pa je vendar še vedno žaloval.

3. Premišljuj, kako je Marija tolažila tudi vse druge apostole.

Med tem ko je sv. Peter še vedno jokal, so prišli tudi drugi učenci in so jokaje pristopili k Materi božji, ponižno trkali na svoje prsi in se z veliko srčno žalostjo obtožili svoje nezvestobe, rekoč: O milostljiva mati našega učenika, mi nismo prav storili, da smo njega in tebe v tej veliki sili zapustili. Naša dolžnost je bila, do smrti ostati pri njem, mu pomagati in še celo svoje življenje zanj v nevarnost postaviti. Toda, žalibog, iz strahu pred smrtjo smo mu postali nezvesti in smo ga pustili v rokah sovražnikom. Oh, dobrotljiva Mati, odpusti nam to nezvestobo in veliko slabost. — Sv. Devica pa se jim je izkazala kot „ljubeznivo Mater spoznanja in svetega upanja“ in jih je tolažila, rekoč: da je bila božja volja taka, da je Bog to pripustil, zato da se je izpolnila prerokba: „Udari pastirja in ovce se razkropé; svojo roko pa obrnem k otročičem.“[1]) Naj bodo le vprihodnje s pomočjo milosti božje bolj zvesti njenemu Sinu in naj njegovo nedolžnost zagovarjajo pri vseh ljudeh.

In dobri učenci so se s svetimi ženami vred vsedli in sv. Janeza prosili, naj jim pove vse, kaj se je ves ta čas ljubemu učeniku godilo, in kako je na križu umrl. O vseh teh rečeh namreč niso nič vedeli, ker so ves dan in vso noč bili skriti po jamah. Sv. Janez jim je tedaj začel po vrsti praviti vse, kar se je godilo od začetka do konca Kristusovega trpljenja. Lahko si mislimo, kako so dobri apostoli bridko jokali, ko so slišali o groznih mukah svojega ljubega učenika. Zato je bil sv. Janez med pripovedovanjem večkrat tako ganjen, da ni mogel naprej, temveč je nekaj časa potihniti moral, preden je mogel dalje praviti. In ko so dobri učenci vse to slišali, kako jim je bilo žal, da niso ostali pri Materi božji. Ko so ga slišali, da so žene pri svojem učeniku ostale do smrti stanovitne, tu ni izreči, kako jih je bilo sram, da so bili bolj boječi kakor žene. Zato pa so svoje grehe tembolj obžalovali. Prosi tudi ti Gospoda, naj ti da po njihovi pokori in po njihovem kesu milost, da boš mogel svoje grehe tudi ti resnično objokovati, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus z Marijo vred, in češčene naj bodo vse njune čednosti vekomaj. Amen.

---

[1]) Zah. 13, 7.

O Marija, tolažnica žalostnih in učenica pravih spokornikov, po vseh solzah, ki si jih z božjo milostjo v apostolih obudila, te prosim: izprosi tudi meni milost in razsvetljenje, da svoje grehe prav spoznam in obžalujem, da se jih popolnoma spovem, se poboljšam in resno spokorim po Kristusovih zaslugah in z njegovo pomočjo! Amen.

O Jezus, po vseh solzah pokore in ljubezni, ki so jih prelili tvoji sveti apostoli in vsi sveti spokorniki, te prosim: dodeli, da svoje grehe in tvoje strašno, bridko trpljenje in smrt resno premišljujem in točim solze prave pokore in ljubezni. Amen.

7. Kaj se je še posebnega zgodilo po Kristusovem trpljenju.

»*Ako smo pa otroci, smo tudi dediči; dediči sicer božji, in sodediči Kristusovi; če le ž njim trpimo, da bomo tudi ž njim poveličani.*« (Rim. 8, 17.)

1. Premišljuj, kako se je godilo sv. Jožefu iz Arimateje in Nikodemu, in kaj sta imela trpeti zavoljo Kristusa.

Judje so Jožefa iz Arimateje takoj v petek zvečer, ko je hotel od Kristusovega pogreba iti domov, na potu zgrabili in so ga vprašali, odkod pride in kaj je delal. Ko je stanovitno in brez strahu povedal, da je pokopal ubogega človeka, ki je bil po nedolžnem križan, so ga ujeli in zaprli v trdno, varno ječo, ki so jo duhovni sami varovali; mislili so ga po soboti kakor Kristusa umoriti. Ali tisto noč po soboti je angel stopil v ječo, Jožefa prijazno pozdravil in mu rekel: Nič se ne boj, Jožef! Učenik, katerega si pokopal, je to uro od mrtvih vstal in me je sem poslal, da te rešim iz ječe. In takoj se je Jožefu zdelo, da so se vzdignile štiri stene ječe; angel ga je prijel za roko in ga je peljal ven in mu rekel, naj gre na svoj dom v Arimatejo.[1]) Zjutraj, ko so hoteli Judje Jožefa umoriti, ga niso našli v ječi, akoravno je bila ječa dobro zaprta in zavarovana. Vsi so se temu čudili, in nihče ni vedel, kam je Jožef prišel. On pa je neki potem, ko je bil prejel sv. Duha, odšel v Galijo, današnjo

[1]) Arimateja je bila na poti iz Jeruzalema v Jope, deset ur od Jeruzalema.

francosko deželo, in je veliko ljudi izpreobrnil k sveti veri. Cerkev se ga spominja sedemnajsti dan marca ali sušča.

2. Premišljuj, kako so postavili Judje stražo h Kristusovemu grobu.

Akoravno se je ob smrti in po smrti Jezusovi zgodilo toliko čudežev, da so se vsi ljudje prestrašili, bili so vendar veliki duhovni in imenitni judovski gospodje tako otrpnjenega srca, da niso za vse to nič marali; le toliko bolj so se jezili zoper Kristusa, kolikor več ljudi je po teh čudežih verovalo v Kristusa. Ker so se tedaj mnogi, ali skoraj vsi grobi okoli mesta Jeruzalema odprli o Kristusovi smrti in so tudi ostali odprti, tako da so se vsi ljudje tega prestrašili: bali so se hudobni Judje, da bi se utegnil odpreti tudi Kristusov grob, in bi potem njegovi učenci njegovo mrtvo truplo odnesli. Zato so se še v petek zvečer zbrali in posvetovali, kaj je v tej reči storiti.

Nekateri izmed njih so govorili tako-le: Tukaj je treba, da skrbimo, da se nam ne zgodi kaka sramota. Govori se, da je ta človek rekel, da bo tretji dan zopet od mrtvih vstal. Gotovo se je s svojimi učenci pogovoril, da naj ga na skrivnem odnesejo iz groba, in da naj potem ljudem rečejo, da je vstal od smrti. Zato hočemo Pilata prositi, da naj postavi stražo h grobu do tretjega dne; tako nam ne bo treba imeti skrbi, da bi ga kdo ukradel. Ta svet je vsem dopadel, in radi bi bili še tisto noč Pilata prosili za stražo, toda prepozno je že bilo v noč. Tedaj so počakali do dneva.

„Drugi dan pa", pravi sv. Matej,[1]) namreč v soboto, „so se zbrali veliki duhovni in farizeji pri Pilatu in mu rekli: Gospod, spomnili smo se, da je ta zapeljivec, ko je bil živ, rekel: Črez tri dni bom vstal. Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci in ga ne ukradejo in ne rekó ljudstvu: Od mrtvih je vstal. In poslednja zmota bo hujša od prve," ker bi namreč potem vsi ljudje vanj verovali in ga imeli za Boga.

Ko je Pilat to slišal, jim je dovolil prošnjo, rekoč: „Imate stražo, pojdite, obvarujte, kakor veste." Dal jim je tedaj toliko vojakov, kolikor so želeli, da bi grob varovali. To je Bog tako naredil, zato da so bili vojaki priče Jezusovega vstajenja, in zato da ne bi mogel nihče reči, da so učenci njegovo truplo ukradli. Nato so šli veliki duhovni v soboto zjutraj z vojaki h grobu in so nesli s seboj železne verige, da bi grob dobro zavarovali.

Na obeh straneh grobnih duri so z železnim orodjem naredili luknjo v skalo; skozi te luknje so potegnili železno verigo in tako duri zavarovali. Na oba konca verige so dejali veliko ključavnico,

[1]) Mat. 27, 62—66.

katero so zapečatili veliki duhovni s Pilatovim in s svojim pečatom. Ravno tako so zapečatili kamen okoli in okoli, da ne bi mogel nihče kamena odmakniti. Nazadnje so stražarjem priporočili, naj skrbno varujejo grob, ter so jim obljubili dobro plačilo.

Tako so tedaj „grob obdali z varihi in kamen zapečatili.“[1]) In tako so mislili, da ni mogoče, da bi se truplo iz groba odneslo. Toda ob Kristusovem vstajenju je prišel angel Gospodov kakor blisk z neba, je kamen odvalil tako, da je veriga ostala zaprta, in da ni bil noben pečat utrgan, in da je stražnike napolnil s takim strahom, da so kot mrtvi padli na tla. Ko je bil pa zopet zginil, šli so v grob, so ga preiskali in trupla niso več našli. Ogledali so tudi kamen, ki je bil pred grobove duri zavaljen, in so našli, da so pečat, ključavnica in verige cele, kar se ni moglo brez čudeža zgoditi. Črez vse to so se tako čudili, da si niso mogli drugega misliti, kakor to, da se je tukaj zgodil čudež, in da je mrtvo truplo zopet živo vstalo iz groba.

Med temi vojaki je bil tudi Longin, ki je bil Kristusovo stran s sulico prebodel, in ki je tistikrat že na Kristusa veroval. Zato je tudi trdno veroval na Kristusovo vstajenje in je vojakom dokazal, da je mrtvi Jezus v resnici vstal od mrtvih. Nato so šli vsi prestrašeni v mesto, in so se podali k velikim duhovnom, kateri so šli ž njimi naglo h grobu, kjer so jim vojaki vse natanko povedali, kaj se je pri grobu zgodilo, namreč, da je mladenič, svetel kakor blisk, kamen odvalil tako, da pečatov ni zlomil, in da je truplo zopet živo šlo iz groba; saj v grobu ga ni bilo.

Tedaj so veliki duhovni sklicali zbor, da bi se posvetovali zavoljo te reči. Poklicali so tudi vojake pred zbor in so jih zopet izpraševali; pa oni so vsi enoglasno pričali, da je mrtvi Jezus zopet oživel. Judje pa so se nad njimi jezili in jim očitali, da niso storili svoje dolžnosti, ker trupla niso bolje varovali. Tedaj jim morajo, so rekli, truplo zopet najti, ali pa jih bodo Pilatu zatožili, da niso spolnili svoje dolžnosti. In tu je vstal velik prepir med njimi, dokler se niso pogodili tako-le:

Po mestu se je že sploh govorilo, kaj se je bilo z Jožefom iz Arimateje zgodilo, in tudi vojaki so to že vedeli. Ko so tedaj Judje hoteli po sili Kristusovo truplo od njih imeti, so jim vojaki rekli: Dajte nam zopet Jožefa, in mi vam damo Kristusa. Ali kakor smo slišali, nam vi ne morete dati njega, ki je pokopal Gospoda Boga, in tudi mi vam ne moremo dati Sina božjega. Posebno je Longin tako govoril, kateri je pred vsem judovskim zborom pričal, da je Kristus v resnici Sin božji in da je od smrti vstal.

[1]) Mat. 27, 66.

3. Premišljuj, kako so hoteli Judje zabraniti nasledke Jezusovega bridkega trpljenja.

Vse to je Judom delalo velik strah, ker so se bali, da ne bi vojaki med ljudstvom raztrosili novico, da je Kristus vstal od smrti. Da bi se tedaj to ne zgodilo, ponudili so jim veliko denarja, da bi o tem molčali in nobenemu ničesar ne povedali. Ko so se pa vojaki branili, rekoč, da se boje deželnega poglavarja, so jim Judje ponudili še več denarja in jim zažugali, naj nikomur ne povedo, da je Kristus od smrti vstal, temveč naj rečejo, da so med tem, ko so oni spali, njegovi učenci prišli in ga ukradli. In Judje so rekli: „Če bo to poglavar slišal, bomo ga mi pregovorili in bomo skrbeli, da boste vi brez skrbi.“[1]) In ko so bili vojaki s tem zadovoljni, vzeli so Judje iz templa veliko denarja in so ga dali vojakom, naj bi le te laži trosili. To so tudi storili in so ljudem in tudi poglavarju pričali, da je bilo Jezusovo truplo ukradeno. Ali hudobija se je tu lagala sama sebi v škodo.

4. Premišljuj, kako je Longin branil in zagovarjal ime in vstajenje Kristusovo.

Ker Longin ni mogel trpeti, da tako zasramujejo čast in božjo naravo Kristusovo, je očitno, pred ljudmi in pred Pilatom, govoril resnico in vse povedal, kar se je pri grobu zgodilo. Judje pa so se dokaj jezili nad njim in so ga tako dolgo preganjali, da je bil prisiljen, zapustiti službo in deželo. S tem pa Judje niso bili še zadovoljni, temveč so ga tudi še pri cesarju zatožili in so tako lagali, da ga je ukazal cesar umoriti. Blaženi oče Janez Nadasi pravi, da je Longin, stanovitni spoznavavec Kristusov, tako veselo šel v smrt, kakor da bi bil poklican h gostiji, in da je v mestu Cesareji v Kapadociji umrl kot mučenik.[2])

Ako se želiš udeležiti sadu bridkega trpljenja Kristusovega, moraš po zgledu svetih mož: Jožefa iz Arimateje, Nikodema, Longina in drugih, s Kristusom trpeti. „Ako bomo ž njim trpeli, bomo tudi ž njim poveličani.“

Molitev.

Gospod Jezus Kristus, jaz te molim in častim na svetem križu, na katerem si visel s trnjevo krono na glavi, in te prosim: odreši me po svojem križu in trpljenju pogube.

---

[1]) Mat. 28, 14. 15. — [2]) Martyrolog. 15. Martii.

Oče naš. Češčena Marija.

Gospod Jezus Kristus, jaz te molim in častim na svetem križu, na katerem si bil ranjen in z jesihom in žolčem napojen, in te prosim: ozdravi mojo dušo po svojih svetih ranah.

Oče naš. Češčena Marija.

Gospod Jezus Kristus, dobri pastir, jaz te prosim po tvojem svetem trpljenju, ohrani pravične in opraviči grešnike; usmili se vseh vernih, in bodi meni ubogemu grešniku milostljiv; dodeli, da bo tvoje trpljenje moja moč, katera me ohrani in obvaruje; da mi bodo tvoje rane jed in pijača, katera me hrani in napaja, in da tvoja kri moje grehe umije in me tvoje trpljenje in tvoja smrt tolaži in oživlja ter mi da veselo zdravje in večno življenje. Amen.

Gospod, za vse to te pohlevno prosim, kolikorkrat porečem: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Amen.

8. Kako naj si Jezusovo bridko trpljenje obračamo v svoj prid.

»On nas je obdaril po svojem ljubem Sinu, v katerem imamo odrešenje po njegovi krvi (to je), odpuščanje grehov po bogastvu njegovih milosti.« (Ef. 1, 6. 7.)

1. Premišljuj, kako je Poncij Pilat o Kristusovi smrti pisal v Rim.

Ponciju Pilatu ni bilo pri tej prigodbi nič kaj prav; bal se je, da ne bi ga cesar, ako bi se zvedelo, kako se je pravzaprav godilo, hudo kaznoval, ker je dal tako svetega moža križati. Zato si je mislil, da bo najbolje, ako cesarju sam piše in vse pove ter se izgovarja kolikor more. Pisal je menda tako-le:

„Nepremagljivemu cesarju Tiberiju vošči Pilat vso srečo!

Zgodilo se je poslednje dni, kar sem sam videl, da so Judje z grozno, iz zavisti storjeno hudobijo sebi in svojim mlajšim zaslužili veliko šibo božjo. Njihovi očetje so imeli prerokbo, da jim bo Bog iz nebes poslal svetega moža, ki bo njihov pravi kralj, in da bo po

devici poslan na svet. Ker je Bog hebrejskega ljudstva, kar sem jaz deželni poglavar v judovski deželi, tega obljubljenega moža poslal in so Judje videli, da daje slepim vid, da gobave čisti, mrtvoudne zdravi, hudiče iz obsedenih izganja, tudi mrtve oživlja, vetrom ukazuje, s suhimi nogami po vrhu vode hodi in veliko drugih čudežev dela, in je vse judovsko ljudstvo reklo, da je Sin božji: tedaj so ga prvaki izmed Judov zavidali, sovražili, ujeli in meni izročili, in mi veliko laži zoper njega govorili, rekoč, da zapeljuje ljudi in da se je pregrešil zoper njih postavo. Jaz sem jim veroval, da je res, zato sem ga rekel bičati, pa sem ga prepustil njihovi volji. Oni pa so ga križali in njegov grob dobro varovali. Ali on je tretji dan zopet od mrtvih vstal, akoravno so ga moji vojaki varovali. Tu so Judje še večjo hudobijo počeli, ker so dali stražarjem denarjev in jim zapovedali: Recite, da so njegovi učenci ukradli truplo. Potem pa, ko so denar prejeli, vojaki niso mogli zamolčati, kar se je bilo v resnici zgodilo. Pričali so namreč, kar so videli, to je, da je od smrti vstal, in da so jim Judje dali denar. To sem zato pisal, da ne bi kdo drugi lažnivega pisal, misleč, da je treba verjeti judovskim lažem.“[1])

Temu pismu se je cesar Tiberij dokaj čudil, in ker je bil že veliko slišal o velikem preroku, ki je vstal v judovski deželi, zato je gotovo mislil, da je bil Kristus od Boga poslan. On je tudi to reč rimskemu starejšinstvu oznanil in rekel, da je treba Kristusa kot Boga častiti. Bila pa je stara postava, da ne more nihče, tedaj tudi cesar ne, kakega novega Boga ljudstvu častiti zaukazati, ako starejšinstvo tega ne dovoli. Starejšine pa niso hoteli Tiberiju tega dovoliti in tedaj niso hoteli Kristusa za Boga spoznati; to se je zgodilo po posebni božji naredbi, ker Kristus ni hotel in ni mogel biti uvrščen med malike, da bi ga ž njimi vred častili. Cesar Tiberij pa je vendar ostal pri svoji misli in je že kristjane rad imel; on ni dopustil, da bi bil kdo kristjanov tožil zavoljo njihove vere. Dokler je ta cesar živel (živel pa je še pet let po Kristusovi smrti), so sv. apostoli in učenci Kristusovi svobodno in brez ovire oznanovali evangelij v rimskem cesarstvu.

Cesar Tiberij pa ni mogel pozabiti, da ga starejšine niso hoteli ubogati, da bi bili Kristusu skazovali božjo čast; zato je začel ž njimi tako neusmiljeno ravnati, da so se vsi branili časti starejšinstva.

---

[1]) Lastnoročno pismo Pilatovo na cesarja Tiberija je gotovo zgorelo tedaj, ko je bil cesar Neron dal požgati mesto Rim. To pismo tedaj in kar je za tem je le ustno izročilo, za gotovo pa se ne more reči, da se je vse ravno tako godilo, kakor govori to izročilo.

Začel jih je neusmiljeno moriti, in njih mrtva trupla so rablji metali v reko Tiber. Tako so bili kaznovani, ker so Kristusa zavrgli. Ali je pa cesar Tiberij zares veroval, da je Kristus pravi Bog, ali ne, to se ne da spričati. Malikovavci namreč (in tak je bil Tiberij) so imeli veliko bogov; in ko je človek umrl, ki je bil izvrsten v eni ali v drugi reči, so ga kmalu zapisali med svoje bogove. Tako je tudi mogoče, da je Tiberij imel Kristusa za takega boga, in da ga je častil tako kakor svoje druge malike. To pa je gotovo, da so nekateri stari pisatelji trdili, da je bil cesar Tiberij gobav, in ko je slišal veliko praviti o Kristusovih čudežih, je poslal poslance v judovsko deželo, da bi Kristusa prosili, naj cesarja očisti gob. Ko so poslanci prišli v Jeruzalem, so zvedeli, da je bil Kristus že mrtev. Tedaj so se obrnili do apostolov; apostoli pa so sklenili, da naj sv. Veronika s svojo potno ruto s temi poslanci gre v Rim, kar se je neki tudi zgodilo. In ko se je cesarja dotaknila s sveto ruto, je bil takoj očiščen gob. Sv. Veronika je v Rimu ostala do svoje smrti, in pred svojo smrtjo zapustila je umirajoča sveto potno ruto sv. Klementu papežu, in po njegovi smrti so to ruto shranjevale svete osebe, dokler ni cerkev zadobila mirú od svojih preganjavcev. Potem so jo hranili in jo še dandanašnji hranijo in kažejo v cerkvi sv. Petra v Rimu.

O Gospod Jezus Kristus, jaz častim tvojo sveto podobo in te prosim, da podobo tvojega svetega trpljenja vedno nosim v svojih mislih in v svojem srcu. Amen.

2. Premišljuj, kako se je godilo nadalje Pilatu, Kajfu in drugim Kristusovim sovražnikom, ki niso želeli in niso prosili po Kristusu odpuščanja grehov.

Nekateri pišejo, da je cesar Pilata poklical v Rim, in da ga je mislil umoriti. Ker se je pa Pilat cesarja bal, zato je Kristusovo nesešito suknjo, ki jo je bil od vojakov dobil, vzel s seboj v Rim. Ko je imel tedaj iti pred cesarja, ki je bil nanj hudo jezen, je Kristusovo suknjo oblekel pod svojo navadno obleko; in ko je stopil pred cesarja, je bil cesar po božji naredbi naenkrat tako utolažen, da mu ni mogel dati nobene jezne besede, še objel ga je kot svojega najboljšega prijatelja, in ko se je prijazno ž njim pogovoril, ga je v miru spustil. Ko mu je bil Pilat izpred oči, se je cesar sam čudil temu, kar je storil; zato ga je dal poklicati nazaj, ker je mislil hudo ga pokarati in obsoditi v smrt. Ali kakor hitro je Pilat bil zopet pred cesarjem, izginila je tudi cesarjeva jeza, in ga je sprejel prijazno kakor poprej. Tiberij je tedaj mislil, da ni božja volja, da se

Pilat obsodi v smrt, in tedaj ga je zopet pustil v miru iti nazaj v judovsko deželo.

Vendar pa je Pilata zadela šiba božja. Takoj po Tiberijevi smrti namreč so ga Judje zatožili; tedaj je bil odstavljen od službe in poklican v Rim pred cesarja, da naj odgovarja zavoljo toliko grozovitnosti, ki jih je bil storil. Cesar Kaj Kaligula, ki je bil Tiberijev naslednik, je ukazal pobrati mu vse premoženje, in ga je pregnal v Galijo, kjer je še dve leti živel, in kjer se mu je godilo tako hudo, da je v obupu sam sebe prebodel.

Tako se je godilo tudi hudobnemu Kajfu. Potem ko je bil sedemnajst let veliki duhoven, ga je deželni poglavar Vitelij, ki je bil Pilatov naslednik v Jeruzalemu, odstavil od službe, zato da je Judom ustregel. Na njegovo mesto je bil za velikega duhovna postavljen Jonata, Anov sin, kar je hudobnega Kajfa tako grizlo, da je tudi on obupal, ter sam sebe umoril. Ravno tako je neki tudi stari Ana v svoji silni starosti v obupu sam sebe usmrtil.

O Jezus, daj, da ne obupamo, temveč da se udeležimo tvojega odrešenja.

3. Premišljuj, kako si moreš Jezusovo bridko trpljenje obrnti v svoj prid.

Prvič moraš Kristusu biti hvaležen, da je toliko zate trpel, in si moraš prizadevati, da mu to veliko ljubezen vrneš z zvesto ljubeznijo. Zato se varuj grehov in hudobij, s katerimi se Kristus vnovič križa, kakor uči sv. Pavel.[1])

Drugič delaj pokoro in s spokornim, potrpežljivim in krotkim srcem trpi in prenašaj vse bridkosti, krivice in zopernosti; spokornim in potrpežljivim namreč obeta Gospod svojo milost in svoje kraljestvo, rekoč: „Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo," in: „Blagor tistim, ki so zavoljo pravice preganjani, ker njih je nebeško kraljestvo."[2])

Tretjič zaupaj in zanašaj se trdno na Kristusa. Sv. Ambrož pravi: „V Kristusu imamo vse, in Kristus nam je vse. Če si z grehi obložen, on je pravičnost; če ti je pomoči treba, on je moč; če se smrti bojiš, on je življenje; če želiš v nebesa priti, glej, on je pot; če od teme bežiš, on je luč; če hrane iščeš, on ti je hrana. Z eno besedo: Česar želimo in po čemur hrepenimo, vse to imamo v Kristusu. Zato imej v njem svoje upanje; zanašaj se na njegove velike zasluge in daruj jih pogostoma za svoje grehe." Kako imaš to storiti,

[1]) Hebr. 6, 6. — [2]) Mat. 4, 17; 5, 10.

uči prav lepo pobožni Janez Landsberg, ko piše, da ti Kristus govori tako-le:

Kar zadeva zadoščenje za tvoje grehe, delaj po mojem svetu. Kar moreš dobrega storiti, stori urno in dobro. Ne opravljaj pa svojih dobrih del s to mislijo ali v ta namen, kakor da bi mogel ti s svojimi dobrimi deli svoje grehe izplačati, ali zanje zadostiti; ti moraš misliti, da so tvoja dobra dela nevredna, premajhna in neveljavna za to, temveč stori vsako dobro delo z namenom, da meni dopadeš, ker si mene razžalil, in prosi me potem z velikim zaupanjem, da jaz po zaslugah svojega presvetega življenja in bridkega trpljenja tvoje grehe odvzamem in zanje zadostim pri svojem Očetu. Ta tvoja ponižnost in to zaupanje, ki ga imaš na-me, ker namreč sebe in vsa svoja dela tako malo, mene pa in moje zasluge tako visoko ceniš, presega vse tvoje zadoščenje in me gane, da te storim deležnega zaklada svojih zaslug. Zato si moraš najbolj prizadevati, da meni dopadeš, da vedno na-me misliš, po meni hrepeniš, mene ljubiš in pridno storiš, kar sem jaz zapovedal. In ako si ravno tisočkrat tisoč grehov storil, vendar ti jih jaz vse odpustim, kakor da bi bil en sam greh storil; saj pri meni ni nobenega razločka, ako malo ali mnogo grehov odpustim, ker sem pripravljen tisoč grehov odpustiti, kakor odpustim en greh, samo da jih grešnik v resnici obžaluje.

Skoraj ravno tako govori blaženi Suso, ki piše, da Jezus tako-le govori: Mera moje ostre pravice ne pušča brez kazni nobenega greha, naj bo velik ali majhen, temveč hoče in terja, da se vse do poslednjega vinarja izplača. Če bi bil grešnik, ki je več kakor šest sto smrtnih grehov storil, in ki bi imel za vsak greh po cerkvenih postavah sedem let pokoro delati; pa če bi ga smrt prehitela tako, da bi umrl brez zadoščenja: kako dolgo, kaj meniš, bi moral v vicah trpeti, da bi svoj veliki dolg izplačal? Glej, vse, kar bi mu bilo trpeti, bi zamogel v tem življenju v kratkem času z mojim trpljenjem izbrisati. On bi si namreč lahko zasluge mojega trpljenja obrnil tako v prid, akoravno bi moral veliko tisoč let v vicah trpeti, da bi vendar v kratkem času lahko ves dolg in kazen izplačal tako, da bi brez vic prišel v nebesa. To bi se imelo pa tako-le zgoditi: Prvič bi moral večkrat in prav dobro, s skesanim srcem, množino in velikost svojih težkih grehov premišljevati in obžalovati, s katerimi je nebeškega Očeta tako hudo razjezil; potem bi moral dela svojega zadoščenja prav nizko ceniti, pa neizmernost mojega zadoščenja poveličevati in visoko ceniti; zakaj vsa spokorna dela, ki jih more človek opraviti, se ne dajo, ako se hudobiji smrtnega greha in potrebnemu zadoščenju primerjajo, ceniti za več, kakor je ena kapljica proti

celemu morju. Moje zadoščenje pa je toliko, da tudi najmanjša kapljica moje krvi more izbrisati tisoč grehov tega sveta. Zato naj človek malovrednost svojega zadoščenja pogrezne v neskončnost mojih zaslug in naj me prosi, da oboje zadoščenje združim in darujem Bogu nebeškemu Očetu.

Poglej tedaj, grešnik, zakaj sv. Pavel pravi: da je „Kristus nam dan od Boga v modrost in pravičnost in posvečenje in odrešenje.“[1]) Uči se tedaj, kaj ti je storiti, da zadostiš za svoje grehe, in da izplačaš svoje velike dolgove; prosi namreč Kristusa Jezusa pogostoma in s skesanim srcem, da zadosti on za-te, in da tvoja majhna spokorna dela s svojimi zaslugami združi in daruje Bogu nebeškemu Očetu. Prosi s katoliško cerkvijo in moli vedno: „O Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas!“ ali pa:

Molitev.

O Jezus, naš najdobrotljivejši srednik in besednik, ti naše grehe in nadloge dobro poznaš; usmili se mene, ubogega grešnika, in nadomesti moje grehe in zamude. Daruj tedaj svojemu nebeškemu Očetu, kar si svojim svetim ustom si pritrgal, in vse svoje sveto govorjenje za vse grehe, katere sem storil s svojimi ustmi, z nepotrebnim govorjenjem, ali z opuščanjem dobrih besed. Daruj mu, kar si svojim svetim ušesom odrekel in kar si ž njimi trpel, ko si slišal toliko zaničevanja in preklinjevanja, za vse grehe, katere sem storil s poslušanjem nepotrebnih in z zaničevanjem dobrih besed in opominov. Daruj mu, kar si pritrgal svojim svetim očem in kar si ž njimi trpel, za vse grehe, katere sem storil z radovednim in pregrešnim gledanjem. Daruj mu vse, kar so tvoje svete roke in noge storile dobrega in pretrpele hudega, za vsa hudobna dela mojih rok in za vse grešne korake in hoje mojih nog. Naposled, o najdobrotljivejši Spravnik, da se izbrišejo vsi moji grehi in hudobije, daruj mu svoje presveto srce, vse svoje čednosti in svojo svetost za vse grehe, katere je moje srce kdaj storilo s hudobnimi mislimi in željami. Amen.

[1]) Kor. 1, 30.

O nebeški Oče, mi te prosimo po bridkem trpljenju Jezusa Kristusa, stori nas grešnike sebi dopadljive v Jezusu, svojem ljubem Sinu, da bomo v njem imeli odrešenje po njegovi krvi in odpuščenje grehov po bogastvu njegovih milosti. Amen.

Trinajsto poglavje.

Častitljivo vstajenje Kristusovo.

1. Kako je šel Kristus pred pekel.

»*Šel pred pekel.*«
(Ap. vera.)

1. Premišljuj, kako je Kristusova duša, ko se je bila ločila od telesa, zmagovalno šla pred pekel.

Pred peklom so bile duše pobožnih starih očakov, svetih patriarhov, prerokov, kraljev in vseh pobožnikov in pravičnikov, izmed katerih jih je bilo mnogo, ki so bili že nekaj tisoč let pred peklom in so srčno zdihovali in hrepeneli po srečni uri svojega odrešenja. Pred peklom je bil temen kraj, v katerem so bile vkup vse pobožne duše, ki so bile pred Kristusovim trpljenjem šle iz tega sveta in niso mogle v nebesa, ker je izvirni greh vsem zapiral nebesa. Jezus imenuje nebesa tudi Abrahamovo naročje in paradiž ali raj, kjer ga je spokorni razbojnik po smrti zopet videl.

Trpele niso nič duše pred peklom, samo božjega obličja niso gledale, kar so sicer potrpežljivo prenašale; vendar pa jim je bilo dokaj težko, da tako dolgo ne morejo v nebesa, in da morajo biti zaprte v temnem kraju.

Zato so iz vsega srca hrepenele po odrešenju in so ljubega Boga goreče prosile, naj jim pošlje Odrešenika. Ali kdo more dopovedati, kako milo so klicale in vpile, in kako se jim je zdel čas dolg, ker so nekatere teh duš ondi bile tri do štiri tisoč let. Vendar pa niso bile brez vse tolažbe, saj pravi Kristus o ubogem Lazarju:[1]) „Sedaj se pa ta veseli.“ Največja tolažba jim je bila ta, da so od duš, ki so k njim dohajale pred pekel, pozvedovale, kako se čas njihovega

[1]) Luk. 16, 25.

odrešenja vedno bolj bliža. Zato je rastla tudi njihova želja in vedno silnejše so ljubega Boga prosile za odrešenje, rekoč: „Pokaži nam, Gospod, svoje usmiljenje in svoje zveličanje nam daj!“[1])

Nazadnje koncem toliko tisoč let je prišel dolgo zaželjeni dan, ko so se jim izpolnile goreče želje. Sveti veliki petek popoldne, ko je Kristus na svetem križu svojo dušo izdihnil, šla je njegova sveta duša, z božjo naravo združena in spremljana od veliko tisoč angelov, pred pekel. Kdo more izreči neizmerno veselje pobožnih duš, ko so videle, da se je naenkrat ta kraj z nebeško svetlobo napolnil in da njihov tako dolgo zaželjeni Odrešenik, namreč njegova zmagujoča in častitljiva duša, pride k njim s toliko slavo in s takim veličastvom? O nezapopadljivo veselje; nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni čutilo nikoli take radosti, kakor so jo tistikrat čutile pravične duše pred peklom. Pričujočnost presvete Kristusove duše jim je dala gledati božje obličje in v enem trenotku so bile pomaknjene iz teme v neminljivo svetlobo. Tu se je spolnilo, kar je bilo prerokovano:[2]) „Ljudstvo, ki je po temi hodilo, je ugledalo veliko luč. Prebivavcem okrajine smrtne sence se je prikazala svetloba.“ Ugledale so namreč te svete duše Gospoda samega, njegovo božjo in človeško naravo. Zato so vse pred njim pokleknile in so ga z največjo ponižnostjo in z neizrečenim spoštovanjem molile. Gledale so njegovo preljubeznivo božje obličje, čudile so se in govorile: „Vredno je Jagnje, katero je bilo umorjeno, prejeti oblast in božanstvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo. In vse nas si odrešil, o Gospod, s svojo krvjo.“[3])

2. Premišljuj, kako je Kristus vse pravične pred peklom popolnoma oveselil.

Misli si, da je Kristus trume svetih duš nagovoril tako-le: „Potolaženi, potolaženi bodite, moje ljudstvo! Vstani, Sion, odloži vezi svojega vratú, ujeta hči sijonska! Glej, čas tvojih rev je stekel, tvoji grehi so ti odpuščeni in dvojno plačilo prejmeš od svojega Gospoda.“

Kaj so pač dobri očaki na to odgovorili? Roke so sklenili in so kleče govorili: Tisoč in tisočkrat bodi nam pozdravljen, izvoljeni Odrešenik, in veliko stotisočkrat bodi hvaljen in češčen, da si se ponižal tako, da si prišel sam nas obiskat. Odkod nam pride ta milost? Saj bi nam lahko odrešenje oznanil po kakem angelu. Zato te hvalimo in častimo iz vsega srca za tvojo neskončno ljubezen! — Potem so ga vsi, vsak posebej, pozdravljali in častili, in sicer najprej naši prvi stariši, Adam in Eva, ki so pred njim padli na obraz.

[1]) Ps. 84, 8. — [2]) Iz. 9, 2. — [3]) Skr. raz. 5, 12. 9.

Potem je prišel bogaboječi Noe s svetimi patriarhi, Abrahamom, Izakom in Jakobom; potem Mojzes, Jozuve in sveti kralji; z eno besedo: vsi, ki so bili tukaj, so Kristusa z vsem spoštovanjem pozdravljali; iz vsega srca so mu dajali hvalo, da jih je odrešil in milostljivo obiskal. Kako neizrečeno srečni so bili, da so gledali božje obličje in presveto Jezusovo dušo! To čisto gledanje delalo jih je popolnoma srečne, kakor da bi bili zares že v nebesih!

3. Premišljuj, kaj in kako je Kristus pred peklom oznanoval.

On je svetim očakom pravil, kako je vse prerokbe dopolnil, kaj je za nje storil in trpel, rekoč: Glejte, ljubi moji prijatelji, vaše želje so izpolnjene to uro, ko sem jaz svoje življenje na zemlji dokončal; saj sem takoj potem prišel sem, ko se je moja duša ločila od telesa, zato da sem vas obiskal in vam prinesel zveličanje. Kako drago pa me stoji vaše zveličanje, tega ne more nihče dopovedati; zakaj jaz sem take muke trpel, da jih ne more noben človeški um razumeti. Moje ubogo telo visi še na križu v tako strašni podobi, da bi, ako bi ga videli, strmeli in se zgrozili. Polno ran je, s krvjo, plunki in oteklinami vse pokrito in izpremenjeno. Judje namreč in neverniki so z menoj ravnali tako neusmiljeno, kakor da jaz ne bi bil človek. Vendar sem vse to zavoljo vas in za vse ljudi iz srca rad trpel, zato da bi vas in vse ljudi odrešil ječe in večnega pogubljenja.

Te besede so svete očake tako vžgale z ljubeznijo do Jezusa, da so vsi z enim glasom hvalili Boga in iz vsega srca častili ljubega Odrešenika prepevaje: Svet, svet, svet si ti, Gospod, vsemogočni Bog, ti si vreden prejeti vso čast in slavo, ker si bil umorjen in si nas s svojo krvjo odrešil. Čast in hvala bodi tebi, našemu Bogu, vekomaj!

Iz te zgodbe uči se, o duša, kako moraš Jezusu Kristusu za njegovo trpljenje biti hvaležna. Saj je tebe ravno tako odrešil kakor stare očake; on je ravno tako za-te umrl kakor zanje. Zato misli velikokrat na Kristusovo trpljenje in hvali ga zato z ustmi in s srcem. Nehvaležnost namreč je Kristusu dokaj zoperna, kakor je Mati božja tožila sv. Brigiti, rekoč: „Tisti križajo mojega Sina, kateri ne mislijo na njegovo bridko trpljenje, in tudi enkrat ne rečejo iz dna svojega srca: ‚O Bog, kako bridko je bilo tvoje trpljenje, hvala ti bodi za tvojo smrt!‘ Kaj takega ne pride nikoli, ali pa le malokaterikrat iz njih.“

O Gospod, napolni moje srce s svojo ljubeznijo in spoznanjem, in moj jezik s svojo hvalo, da ti vselej in vekomaj dajem hvalo in čast. Amen.

2. Sveta Velika noč ali velikonočni praznik.

»*To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo in veselimo se ob njem.*«
(Ps. 117, 24.)

1. Premišljuj slavno Veliko noč.

Kako slavna je ta sveta noč, razodeva nam sveta katoliška cerkev, ki pri blagoslovljenju velikonočne sveče poje tako-le: „Sedaj naj veselja poskakuje nebeška truma angelov; veseli se tudi zemlja, ki je s tako svetlobo napolnjena! Saj je ta tista noč, v kateri je Bog naše očete, Izraelove otroke, iz Egipta rešil in skozi Rdeče morje prepeljal. To je tista noč, katera je temo greha z razsvetljenjem ognjenega stebra pregnala. To je tista noč, v kateri je Kristus vezi smrti raztrgal in zmagovavno pred peklom prišel. To je tista noč, o kateri je pisano: Noč bo kakor dan razsvetljena; in noč je moje osvetljenje v mojem veselju. Oj zares srečna noč, v kateri se združijo nebeške reči s pozemeljskimi in božje s človeškimi. Oj pač sveta noč, katera danes po vsem svetu vse pravoverne kristjane hudobijam sveta in grešni temoti odteguje in dovaja v kraljestvo milosti nazaj. Svetost te noči namreč preganja hudobije, izbrisuje dolge, vrača grešnikom nedolžnost in žalostnim veselje.“ To je nenavadno velika hvala, ki jo katoliška cerkev daje sveti Veliki noči v našo veliko tolažbo. Prizadevaj si tedaj, ljubi moj kristjan, to sveto noč od Boga milost in odpuščanje svojih grehov prositi. Obudi v svojem srcu dobro upanje in moli s pobožnim in skesanim srcem to-le molitev:

O Jezus, slavni junak in zmagoviti premagalec peklenskih duhov, po slavi, veselju in radosti te Velike noči te prosim, odženi vso temo grehov, operi naše dolge, vrni nam nedolžnost, daj žalostnim veselje in dodeli, da bomo ob dnevu in v luči srečne večnosti tvojo večno slavo in veličastvo gledali in se s teboj vekomaj veselili. Amen.

2. Premišljuj slavni velikonočni praznik.

Ta dan je namreč najsvetejši, najveselejši in najslavnejši dan celega leta. Če bi se tudi vsi pridigarji vsega sveta združili, vendar ne bi mogli po vrednosti popisati tega svetega dneva. Sv. Avguštin pravi: Kakor Mati božja presega vse svetnike, tako presega ta dan vse dneve celega leta. Zato imenuje sv. papež Gregor ta dan kralja

vseh dni. To nam daje sveta katoliška cerkev na znanje s tem, da sveti velikonočni praznik bolj slovesno obhaja kakor vse druge praznike med letom in nam ga oznanuje z besedami: „Gospod je zares vstal, aleluja!“ S temi besedami nam hoče dati na znanje, da se imamo veseliti zavoljo Kristusovega vstajenja in Boga za to hvaliti. Zato ponavlja večkrat Davidove besede: „To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo in veselimo se ob njem.“[1]) Zato poje in ponavlja neprenehoma veselo alelujo, ki pomeni: hvalite Boga, in vse svoje pesmi in molitve sklepa z veselo alelujo. Še celo za vsako drugo ali tretjo besedo stavi to veselo alelujo, kakor da ne bi mogla od samega veselja nič drugega govoriti kakor le „aleluja“ ali hvalo božjo. Zato tedaj, pobožna duša, postavi ta dan vse posvetne reči na stran in veseli se. Ker si postni čas žalovala s svojim trpečim Zveličarjem, spodobi se, da se sedaj veseliš njegovega veselega vstajenja. Ne spodobi se namreč danes žalovati, ko se s Kristusom vse v Bogu veseli.

3. Premišljuj, kako in zakaj je sveti velikonočni praznik tako radosten.

Danes se je vse v nebesih in na zemlji z Zveličarjem veselilo, ki je od smrti vstal. Kakor so namreč na sveti veliki petek vse stvari žalovale in v tej žalosti tako dolgo ostale, dokler je Kristus ležal v grobu, tako so bile tudi na sveti velikonočni dan vse stvari te žalosti proste in so se nenavadno veselile.

Tedaj je bilo povsod veliko in obilno veselje. Prvič v nebesih. Veselil se je nebeški Oče, ker se mu je danes njegov Sin, da tako rečem, vnovič rodil, in je vstal k neumrjočemu življenju. Veselil se je Bog Sin, ker je po tako dolgi vojski nazadnje dosegel najslavnejšo zmago črez svet, meso in greh, črez smrt in pekel. Veselil se je sveti Duh, ker je videl, da je Kristusova človeška narava, katero je bil on v Marijinem deviškem telesu vpodobil, po prestani muki in bridki smrti zopet častitljivo od smrti vstala, in da bo svojo slavo in neumrjočnost delila tudi drugim.

To neskončno veselje je dala sveta Trojica uživati tudi nebesom in zemlji in je razlila nad vse stvari tako obilno radost, kakršne še niso nikoli okušale. Sveti angeli so čutili novo veselje, in vsa nebesa so se napolnila z novo svetlobo. Zato so devetere vrste angelov pred prestolom presvete Trojice padle na kolena in pele so prijetno zahvalno in velikonočno pesem, kakor je bilo sveti Mehtildi razodeto. Na zemlji pa je bilo povsod nenavadno veselje, ker so vsi ljudje (ako izvzamemo tiste, ki so Kristusa križali in so v svoji

[1]) Ps. 117, 24.

hudobnosti ostali trdovratni) čutili svoje težave olajšane in radost v svojih srcih, ne vedoč, odkod pride. Vsa narava je bila jasna in vesela. Ljubo solnce, ki je na veliki petek žalovalo in se stemnilo, je danes milejše svetilo. Ptičice so bolj veselo sem ter tja letale; domača živina in divje živali so od veselja poskakovale; trava in zelišča, drevje in cvetlice so bolj čvrsto zelenele in cvetele. Z eno besedo: Vse, kar diha, hvali danes Gospoda z nenavadno radostjo. In to je, kar hoče reči sveta cerkev, ko o sveti Veliki noči poje: „Pri tvojem vstajenju, o Kristus, se veselijo nebesa in zemlja.“

Zato veseli se tudi ti, pobožna duša, ta dan v Gospodu, v njegovi časti in slavi, in zahvali svojega dobrotljivega Odrešenika, da ti je dal zopet sveti velikonočni čas doživeti, v katerem si moreš od Boga pridobiti posebnih milosti; „in on ti bo dal, kar tvoje srce poželi.“ Kakor je namreč Jezus s svojo slavo in s svojim častitljivim vstajenjem vse stvari oblagodaril, tako oblagodarja še vsako leto v tem svetem času vse ljudi, kateri prav pobožno postanejo vredni njegovega blagodara. Ker je pa na božjem blagoslovu vse ležeče, zato si prizadevaj, ta sveti čas z resnično pobožnostjo prebiti in obilen Kristusov blagoslov dobiti; ubogaj sv. Pavla, kateri Timoteju piše tako-le: „Pomni, da je Gospod Jezus Kristus od mrtvih vstal.“[1]) Zato je cerkev takoj na prvem občnem cerkvenem zboru zapovedala, da naj kristjani ob nedeljah pri molitvi stoje, v čast in spomin Jezusovega vstajenja.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je od mrtvih vstal; hvaljen in češčen bodi vekomaj. Amen.

1. O častitljivi Jezus, najslavnejši kralj vseh kraljev, jaz ti darujem vse svoje bitje in ti izročim dušo in telo, da ti služim vse svoje življenje, v čast tvojega častitljivega vstajenja. Amen.

2. O častitljivi Odrešenik, jaz te prosim po vseh radostih tvojega svetega vstajenja in po tvoji blaženosti v nebesih: vzbudi me iz mojega grešnega spanja k novemu, pobožnemu in Bogu dopadljivemu življenju. Amen.

3. O Jezus, jaz te prosim po vseh zaslugah in čednostih tvojega svetega življenja na tem svetu in po vseh

[1]) II. Tim. 2, 8.

radostih in po večni slavi tvojega častitljivega življenja v nebesih: dodeli, da grehom in hudobijam odmrjem, zato da samo tebi živim, tvojo čast množim in širim in ti enkrat z vsemi svetniki v nebesih prepevam večno alelujo. Amen.

3. Častitljivo Kristusovo vstajenje.

»*Vstal je.*«
(Mark. 16, 6.)

Po prestani bridkosti pridemo nazadnje k veselju, in po postu k sveti Veliki noči. Žalovali smo s trpečim, veselimo se z veselim Jezusom, kakor opominja sv. Pavel, rekoč: „Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi.“[1]) To je znamenje prave ljubezni, ako žaluje človek nad nesrečo svojega bližnjega in ako se veseli njegove sreče. Ako Kristusa ljubiš, veseli se njegove slave in njegovega vstajenja ravno tako, kakor si sočutno žaloval pri njegovem trpljenju.

1. Premišljuj, kako je častitljiva Kristusova duša svete očake rešila pred peklom in peljala k svetemu grobu.

Ko je bil Kristus, to je njegova sv. duša, do sv. Velike noči pri starih očakih pred peklom ostala in je imel napočiti sveti velikonočni dan, jim je rekel: Sedaj, ljubi moji izvoljeni prijatelji, je prišla ura, da imate iz te ječe popolnoma biti rešeni. Pojdite tedaj iz ječe, pridite z menoj na zemljo, da boste priče čudežev, katere bom delal! — Kdo more tukaj popisati veselje svetih očakov? Na vsem svetu ga ni veselja, ki bi se dalo s tem veseljem primeriti, ker je vsa pozemeljska radost le senca proti njemu. Domišljuj si, kako bi se ubog jetnik veselil, ki je že štirideset let zaprt, ako bi se mu oznanilo, da pride sedaj iz ječe, in da postane kralj. Ali kaj je to veselje proti veselju svetih očakov, ki niso bili samo štirideset let v ječi, ampak nekateri tudi štiri tisoč let, in so neizrečeno hrepeneli po odrešenju. To njihovo hrepenenje je bilo vsak dan večje, kakor majhen potok, zamašen, počasi naraste, da je veliko jezero. Saj niso bili samo rešeni iz temne ječe, temveč so bili tudi postavljeni za kneze in kralje nebes; prišli so iz teme v svetlobo, iz žalosti v veselje, iz uboštva v posestvo neskončnega bogastva.

V tej sveti množici se ni slišalo ali videlo drugega kakor radost in ukanje, zahvalno in veselo petje. Peli so vsi 113. psalm: „Aleluja, ob izhodu Izraelovem ven iz Egipta, Jakobove hiše, izmed tujega ljudstva, je bila Judeja njega svetišče, Izrael njega gospostvo.

[1]) Rim. 12, 15.

Hribi so poskakovali kakor ovni, in griči kakor jagnjeta, pred Gospodovim obličjem, pred obličjem Jakobovega Boga. Hiša Izraelova upa v Gospoda; on je njih pomočnik in varih. Mrtvi te ne bodo hvalili, o Gospod, in vsi oni ne, ki gredo v pekel; mi pa, ki živimo, hvalimo Gospoda od sedaj do vekomaj. Aleluja!“

Tukaj so bili vsi angelski duhovi vpričo, ki so Kristusa od zemlje do nebes kakor zid obdajali, kakor je on sam sv. Mehtildi razodel. Vsi so s svetimi očaki vred veselo prepevali, rekoč: „Veselimo se in poskakujmo, ker se je približal dan veselja. Aleluja! Zveličanje je tu in moč in kraljestvo našega Boga in njegovega Sina Kristusa. Aleluja! Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, prejeti moč, božestvo, modrost, čast in hvalo. Aleluja!“

Oj, kako veselo in častitljivo odrešenje; veliko tisoč angelov je pelo veselo velikonočno pesem, in veliko tisoč svetih očakov, ki so šli za njimi, so tudi z veselim glasom prepevali. V sredi med tem svetim spremstvom je šel Kristus kot zmagovalen vitez z velikim veličastvom in z veliko slavo, peljaje s seboj plen, ki ga je sovražniku iztrgal iz rok, namreč duše svetih očakov, tistih, ki so bili v vicah, in tistih, ki so bili pred peklom. — Veseli se tedaj s temi srečnimi dušami in reci:

O sveti očaki, preroki in vsi pravični stare zaveze, z vami se veselim vašega odrešenja; prosite Jezusa, našega Odrešenika, da tudi nas reši vsega zlega. Amen.

2. Premišljuj, kako je Kristus vstal od smrti.

Ko je njegova častitljiva duša s svojim svetim spremstvom okoli treh po polnoči prišla na goro Kalvarijo, je bil ves tisti kraj čudovito razsvetljen, kakor poje cerkev: „Ta je noč, od katere je pisano: Noč bo svetla kakor dan.“ Od te svetlobe so varihi prestrašeni popadali na zemljo. Tu je Kristus ukazal svetim angelom, da naj vso njegovo prelito kri, z vsemi izpuljenimi lasmi in odtrganimi deli njegovega svetega telesa zberejo in prinesejo. Angeli so šli na Oljsko goro, na jeruzalemske ceste in ulice, in v Anovo, Kajfovo, Pilatovo in Herodovo hišo, so z največjim spoštovanjem presveto kri pobrali in prinesli na goro Kalvarijo. Cela truma svetnikov je padla na svoja kolena in ponižno počastila sveto kri. Tu je častitljiva Kristusova duša odrešenim dušam pokazala sveti grob, je prt z dišavami vred od svojega mrtvega telesa potegnila, in jim je kazala strašno ranjeno, razmesarjeno in izpremenjeno truplo, rekoč: Glejte, ljubi moji prijatelji, kako neusmiljeno je moje ljudstvo z menoj ravnalo, in kako grozno so me ranili in razmesarili. To vse sem

trpel za vaše grehe in za grehe vsega sveta, in tako drago sem vas moral odrešiti in odkupiti. Sveti očaki so padli na svoja kolena, sveto truplo z največjo pobožnostjo počastili, in Kristusa iz srca zahvalili, da je toliko zanje trpel. Oni so se dokaj čudili črez to žalostno podobo, in iz srca se jim je trpeči Odrešenik smilil. Šli so tudi in eden za drugim pristopili, in z velikim spoštovanjem poljubili sveto telo, iz katerega je izhajala neka nadnaravna moč, ki je vse napolnjevala z nebeško sladkostjo.

Potem je v enem trenotku Jezus vse žile s sveto krvjo napolnil, zacelil vse rane svetega telesa in mu je dal lepo podobo, da je bilo podobno cveteči roži, ter mu je rekel: Blagoslovljeno moje telo, ti si se junaško vojskovalo, vse trpljenje, ves trud in vse težave si stanovitno prenašalo; sedaj dobiš obilno plačilo. Tedaj vstani, slava moja, in vzbudi se iz svojega spanja in začni zopet živeti! V enem trenotku se je presveta Jezusova duša zopet s svojim telesom združila, tako da se je mrtvo truplo zbudilo kakor iz trdega spanja, zopet živo in z božjo slavo bilo obdano, in tako je ves lep in častitljiv vstal iz groba.

Tu pomisli, kako neizrečeno veselje je presveta Jezusova duša čutila, ko je bila zopet s svojim telesom združena. Veliko je trpela, ko se je od telesa ločila; pa veliko večje je bilo sedaj njeno veselje. Kdo more pa izreči radost Jezusovega srca, ko se je telo zopet združilo z dušo? Veseli se sedaj, blagoslovljeno telo, mu je menda duša govorila: „Ker zima je že minula.“[1]) Na vekomaj se ne bova več ločila, vse veselje bova skupaj uživala. Od mrtvih vstali Zveličar je mogel tedaj po pravici govoriti preroške besede: „Moje žalovanje si mi izpremenil v veselje; moje spokorno oblačilo (moje telo) si pretrgal (v mojem trpljenju s tolikimi ranami), in obdal si me sedaj z veseljem; da ti poje moja slava, in da se (nikoli več) ne žalim (in nič več ne trpim). Gospod, moj Bog, vekomaj te bom slavil.“[2]) Amen.

3. Premišljuj lastnosti častitljivega Jezusovega telesa po njegovem vstajenju.

Da se je Jezusovo telo moglo še bolj veseliti, podelila mu je duša štiri lepe lastnosti. Prva lastnost je bila svetlost, tako da se je sedaj svetilo bolj kakor solnce. Druga lastnost je bila netrpljivost, tako da ni moglo več ne umreti, ne najmanjše bolečine več trpeti. Tretja lastnost je bila hitrost, da je moglo v enem trenotku biti sedaj tu, sedaj tam. Četrta lastnost je bila predirljivost, ali taka čudovita tankost, da je brez ovire lahko šlo skozi zid, skale in železo.

[1]) Vis. pes. 2, 11. — [2]) Ps. 29, 12. 13.

Ko je tedaj Jezusovo telo zopet oživelo, vzdignil se je Zveličar vpričo svetih očakov, jih prijazno pogledal in z neizrečeno sladkim glasom jim rekel: Bodite mi pozdravljeni, moji prijatelji! Bodite mi pozdravljeni, izvoljeni mojega nebeškega Očeta, veselite se in radujte se z nama, „ker sem bil mrtev, in glejte, živ sem na vekomaj.“[1]) Veselite se z menoj, ker sem sedaj premagal smrt in na vekomaj več ne umrjem. S tem telesom, ki sem ga od vašega roda vzel, sem poplačal vse vaše grehe; s svojo krvjo sem izbrisal vse vaše grehe. Veselite se z menoj, ker sem zopet našel ovčico, ki je bila izgubljena, in sem jo peklenskemu volku potegnil iz žrela. Veselimo se tedaj in radujmo se, ker vse trpljenje je prešlo, sedaj se začne popolno in večno zveličanje.

4. Premišljuj, kako so angeli in stari očaki Jezusa, ki je od smrti vstal, hvalili in častili.

Kdo more popisati, ali kateri jezik izreči veselje in čudenje svetih angelov in starih očakov, ko so svojega Boga in Gospoda, čegar telo so videli malo prej tako strašno ranjeno in razmesarjeno mrtvo ležati, sedaj v ravno tem telesu v neizrečeni slavi in svetlobi pred svojimi očmi stati videli in slišali, da tako prijazno ž njimi govori. Zato so prav ponižno padli na svoja kolena, svoje glave pripognili do tal, in ga z največjim spoštovanjem molili kot svojega Boga in Gospoda. Potem so svoje glave povzdignili, svoje oči obrnili k Zveličarju in z največjim veseljem in čudenjem gledali lepoto njegovega častitljivega telesa. To častitljivo telo namreč se je bolj svetilo kakor tisoč solnc, in je dajalo od sebe tako prijeten duh, da je presegal vse dišave tega sveta. Lepota vseh njegovih udov je bila tako velika, da se vsa lepota nebes in zemlje ne da meriti ž njo. Rane in proge, ki so bile prej na telesu, so bile vse naenkrat zaceljene. Rane rok in nog, in njegove svete strani so še ostale, ali svetle so bile in častitljive, in so se svetile kakor solnce. Nazadnje ljubeznivo Jezusovo obličje, prej tako izpremenjeno, je bilo sedaj tako lepo, prijazno in čedno, da niti angeli njegove lepote ne morejo dopovedati.

Angeli in svetniki so neprenehoma gledali božje obličje in se niso mogli nagledati njegove lepote. Bolj so ga gledali, bolj so se ljubezni topili, in so bili od čudenja zamaknjeni. Zato je začela sveta množica v svoji preveliki radosti Jezusu peti novo pesem, kakor je Kristus sam razodel, rekoč: „Pri mojem vstajenju so mi stregla nebesa in zemlja in vse stvari. Bog Oče namreč je dal moji človeški naravi svojo božjo vsemogočnost; moja oseba ji je dala

[1]) Skr. raz. 1, 18.

vso svetlost; sveti Duh ji je vlil vso sladkost. Bili so vpričo tudi vsi angelski duhovi, kateri so me od zemlje do nebes kakor zid obdajali in z veselim glasom peli: Svet, svet, svet je Bog Sabaot, polna sta nebo in zemlja njegovega veličastva! Blagoslovljen, ki je vstal v Gospodovem imenu, hosana na višavah! Veselimo se sedaj in radujmo se, ker je prišel dan veselja, aleluja! Prišlo je zveličanje, in moč, in kraljestvo našega Boga in Kristusa, njegovega Sina, aleluja!"

Tako so peli in častili angeli vseh devet vrst Jezusa, ki je od mrtvih vstal in so mu skazali čast, katero smo mu ljudje skazovati dolžni. Zato zahvali svete angele, da so namesto tebe to dolžnost storili. Po njih zgledu časti svojega Zveličarja in moli ga ponižno s svetimi angeli in očaki, veseli se velike slave, katero mu je njegov nebeški Oče podelil pri vstajenju.

Molitev.

O Jezus, častitljivi zmagovavec smrti in pekla, jaz te hvalim in častim, da si zmagovalno iz zaprtega groba prišel, smrt s svojim častitljivim vstajenjem premagal in svoje telo k večnemu življenju obudil. Jaz te prosim po svetlosti, neumrjočnosti in drugih lastnostih tvojega častitljivega telesa: obudi me iz groba hudobnih in pregrešnih navad, da od tega dneva začnem novo, kristjana vredno življenje, da po tvojem svetem in veselem vstajenju veselo in častitljivo od smrti vstanem. Amen.

Štirinajsto poglavje.

Kristus se prikazuje in razodeva svoje vstajenje, svojo čast in slavo.

1. Kristus se prikaže svoji Materi.

»*Kdor mene ljubi, bo ljubljen od mojega Očeta; in jaz ga bom ljubil, in se mu bom sam sebe razodel.*« (Jan. 14, 21.)

1. Premišljuj, da se je Kristus najprej prikazal svoji Materi.

Akoravno sveti evangelisti ne pravijo, da bi se bil Kristus prikazal svoji ljubi Materi, učijo vendar cerkveni učeniki, da se je

najprej nji prikazal. To je terjala že ljubezen do matere; spodobilo se je, da se ji je takoj po vstajenju prikazal, zato, ker je Marija Kristusa pred vsemi in bolj kakor vsi ljudje ljubila, in ker je pri njegovem bridkem trpljenju imela ž njim največje sočutje, tako da je bila nekako ž njim mučena in križana. To je Marija sama sv. Brigiti razodela, rekoč: „V nedeljo je moj Sin od mrtvih vstal, močan kakor lev, ker je zlomil hudičevo oblast. Meni pa, ki sem Mati božja in sem po njegovi smrti bila pogreznjena v največjo žalost, se je najprej prikazal, in me je neizrečeno potolažil. Akoravno ni to zapisano zavoljo moje ponižnosti, vendar je res, da se je moj Sin najprej meni prikazal.“ Kako se je prikazal, si lahko mislimo tako-le:

2. Premišljuj, kako goreče je želela Marija, da bi Kristus vstal od smrti.

Odkar je Mati božja šla od groba svojega Sina (akoravno ni bila več tako žalostna kakor poprej), vendar ni mogla bridkega trpljenja svojega ljubega Sina pozabiti. Čutila je sicer veliko tolažbo v svoji duši, ko je mislila, da bo njeni Sin kmalu častitljivo vstal, vendar pa ni mogla pozabiti trpljenja in smrti svojega Sina. Zato je žalovala ves čas do vstajenja Jezusovega. Sveto Veliko noč je čula in molila. Nekaj je zdihovala in se jokala, nekaj je upala in hrepenela, po njegovem vstajenju. Neizrečeno je želela in hrepenela po njegovem častitljivem vstajenju in je govorila s psalmistom: „Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj pridem in se prikažem pred božje obličje? Moje solze so moj kruh noč in dan, ker mi vsak dan pravijo: Kje je tvoj Bog?“[1]) Te in enake besede je sveta Devica govorila in je vedno bolj hrepenela po Kristusovem vstajenju, zdihovaje: Oh, „vstani, duša moja,“[2]) moje veselje in moja sreča!

3. Premišljuj, kako se je prikazal Kristus svoji ljubi Materi.

Ob enajsti uri po noči je Marija, polna ljubezni in hrepenenja, tiho zapustila druge žene in je šla po križevem potu proti mestu, kjer je bil Jezus križan. To je storila zato, ker se ji je bil nadangel Gabriel prikazal in ji rekel, da naj gre ven. Na poti se ji je prikazala Jezusova duša s svetimi očaki vred, in Jezus ji je rekel, da naj ga čaka pri kamnu na gori Kalvariji, kjer je bil padel. Tam je Marija čakala in molila, dokler se ji je Jezus takoj po svojem vstajenju s svetlimi ranami prikazal, prijazno ž njo govoril in ko je Marija pred njim padla na svoja kolena in ga molila, ter hotela

[1]) Ps. 41, 2—4. — [2]) Ps. 56, 9.

njegove svete noge objeti, jo je prijazno prijel za roko in vzdignil od tal ter ji obljubil, da se bodeta kmalu zopet videla in je izginil.

Ko se je Marija od svoje obilne radosti malo zavedla, rekla je s starim očakom Jakobom: „Sedaj rada umrjem, ker sem videla tvoje obličje.“[1]) Dovolj mi je, da moj Sin Jezus zopet živi; sedaj ne želim več na zemlji dalje živeti. O moj preljubljeni Sin Jezus, sedaj živi slavno in gospoduj na vekomaj. O jaz presrečna Mati, sedaj sem popolnoma potolažena, ker sem te videla v tvoji slavi. O moj preljubi Sin in Odrešenik, kako se je tvoje trpljenje izpremenilo v toliko radost! In kako obilno ti je tvoj nebeški Oče povrnil vse tvoje trpljenje! — Te in enake besede je govorila Marija v radosti svoje duše; skoraj ni vedela, kako bi dovolj razodela svoje srčno veselje.

Pomisli tedaj, kako je bilo Materi božji pri srcu, ko je svojega preljubega Sina, katerega so Judje tako neusmiljeno umorili, videla zopet živega pri sebi in v toliki slavi, in sicer neprimerljivo lepšega, zdravejšega in slavnejšega, kakor je bil poprej! Nevesta v visoki pesmi pravi: „Moja duša se je tajala, ko je moj ljubi govoril.“[2]) Koliko bolj se je Marijina duša od same ljubezni in radosti tajala, ko je njeni edini, ljubi Sin ž njo govoril in ji obljubil, da se kmalu zopet vidita! O kako je bila polna radosti, ko ji je bil njegov sladki glas na ušesa! Kako sta se ji radovala telo in duša, ko je zopet našla njega, ki ga je mrtvega objokovala? Častitljivi Gospod je svojo Mater veselo gledal in dokaj prijazno ž njo se pogovarjal. Povedal ji je, kako je svete očake rešil pred peklom. Razodel ji je, kako se mu je smilila, ko je pri njegovem trplenju toliko trpela, in kako jo je vedno svojemu nebeškemu Očetu priporočal. Sedaj pa, pravi, je prešlo vse to trpljenje, prešla je zima vsake bridkosti. Tedaj, ljuba Mati, veseli se in raduj se iz vsega srca! Moje telo je imelo sicer veliko muk prestati, ali zato ima sedaj toliko večjo slavo. Poglej le, moje rane so vse zaceljene, tako da se še ne poznajo več. Tu ji je svoje telo pokazal v toliki slavi, kolikor je je mogla prenesti.

4. Premišljuj preveliko Marijino radost, ko je videla ne samo njegovo častitljivo telo, ampak tudi častitljivo dušo svojega božjega Sina.

Kdo more popisati nezapopadljivo in presladko veselje, ki ga je čutilo Marijino materino srce? Pač je mogla sveta Devica z nevesto v visoki pesmi reči: „Moj ljubi je bel in rdečkast, zbran izmed tisočev. Njegova glava je najboljše zlato. Njegovi lasje so kakor palmove veje. Njegove oči so kakor golobje. Njegova lica so kakor gredica dišav. Njegove ustnice so lilije. Njegove roke so polne

[1]) I. Mojz. 46, 30. — [2]) Vis. pes. 5, 6.

hiacintov. Njegov život je ko slonokoščen, vložen s safiri. Njegove noge so kakor marmorni stebri, utrjeni na zlate stopale. Njegovo grlo je silno sladko, in ves je zaželjen.“[1]) Tako popisuje duhovna nevesta svojega ljubega v Salomonovi Visoki pesmi; veliko bolj pa je mogla Marija svojega ljubega Sina tako popisati. Njegova lepota namreč je bila neprimerljiva in njegova podoba neizrekljiva. Jezus pa ni samo nadnaravne lepote svojega telesa in svoje duše svoji Materi kazal, temveč ji je tudi dovolil, da je smela poljubiti njegov sveti život, njegovih pet ran. Ko je namreč srečna mati te svete rane videla in gledala njih nezapopadljivo lepoto, ni se mogla zdržati, da ne bi jih bila z največjo pobožnostjo poljubila in počastila. Tu so ji postale svete petere rane pet studencev sladkosti, ki so ji bile poprej peteri studenci bridkosti. Sedaj je bilo njeno srce po njih z ljubeznijo navdano, ki je bilo poprej po njih z žalostjo ranjeno. Čim dalje jih je gledala, tem bolj je bila zamaknjena čudenja ljubezni in radosti; posebno ko je gledala znotranje radosti njegovih dušnih moči, zveličavno luč njegovega uma, svetlobo in bitje njegove presvete duše, neizrekljivo morje radosti, namreč samo božje bitje, kakor govori Marija Agredska.

Spolnovale so se o presveti Devici tiste preroške besede: „Po obilnosti bolečin v mojem srcu so tolažbe tvoje razveseljevale mojo dušo.“[2]) Na te velike radosti spominjaj sveto Devico Marijo in moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki se je prikazal svoji ljubi Materi! Ž njim bodi tudi ona češčena sedaj in vekomaj! Amen.

O Marija, preradostna Mati in Devica, jaz te spominjam na veliko veselje, ki ga je čutilo tvoje materino srce, ko se ti je častitljivo prikazal tvoj ljubi Sin Jezus Kristus. Oh, izpremeni mojo žalost v veselje in radost. Amen.

2. Angeli oznanjujejo Kristusovo vstajenje.

»*On jim je rekel: Nikar se ne ustrašite! Jezusa iščete Nazarenskega, križanega; vstal je, ni ga tukaj!*« (Mark. 16, 6.)

1. Premišljuj stanovitno ljubezen pobožnih žen do Jezusa, in kako so hotele njegovemu mrtvemu truplu še čast izkazati.

[1]) Vis. pes. 5, 10—16. — [2]) Ps. 93, 19.

Pobožne žene so bile zavoljo Kristusa zapustile svoje hiše in svoje ljudi; s svojim premoženjem so skrbele zanj in za njegove učence. One ga tudi v njegovem bridkem trpljenju niso zapustile, temveč so na vseh potih vedno hodile za njim; one so tudi pomagale po njegovi smrti maziliti ga in pošteno pokopati in so še vedno neutolažljivo objokovale njegovo smrt. Akoravno so bile storile vse, kar jim je bilo le mogoče, vendar ni bilo še zadosti njih veliki ljubezni do njega in njih želji, Kristusu skazati vso mogočo čast. Zato, akoravno je bilo sveto Jezusovo telo zadosti pomaziljeno, so ga vendar hotele še enkrat maziliti, in ga ovarovati, da ne bi strohnelo. Da ne bi pa ti mislil, da je to bilo nepotrebno delo, vedi, da je bila v jutrovih deželah navada, da so mrtva trupla imenitnih gospodov več dni zaporedoma mazilili, kadili, sušili in ž njimi tako ravnali, da so postala popolnoma trda in suha, da so potem mnogo let ostala nestrohnjena. K tem so se posluževali vsakovrstnih izvrstnih dišav in dragih kadil, tako da je maziljenje nekaterih mrličev stalo več sto zlatov.

Nikodem je bil sicer Jezusovo truplo mazilil, toda ni bil prinesel več kakor samo dve dišavi, namreč mire in aloe, kar se je svetim ženam zdelo dokaj malo, ker je bilo to presveto telo pač vredno, da bi se bilo pomazililo z najdražjimi dišavami. Nikodemovo maziljenje se je tudi preveč nagloma godilo, ker zavoljo noči, ki se je bila približala, ni bilo dovolj časa za to; tedaj ni bilo mogoče, da bi se bilo truplo zadosti posušilo, pokadilo in pomazililo. Zato so hotele pobožne žene vse to nadomestiti in delo zjutraj začeti.

Kakor hitro je bila prešla sobota, tedaj še zvečer, so se podvizale, in so nakupile mnogovrstnih dišav, in sicer mire, aloe, kadila, sladke skorje, cimeta, balzama in več takih reči, ki imajo posebno lastnost, da telesno mokroto posušijo in meso ovarujejo strohnjenja. Ko so tedaj svete žene te dišave bile nakupile, so jih začele mleti, treti, mešati, kuhati in iz njih mazila napravljati; pa tudi posode pripravljati, v katerih so ta mazila hranile, in vse, karkoli se jim je zdelo potrebno za maziljenje Gospodovega telesa. S tem delom so imele vso noč dosti opraviti, tako da so le malo spale ali pa celo nič. To so delale ne samo tri Marije, ampak vse pobožne žene, ki so bile vedno za Jezusom hodile, kakor pravi sv. Marka: „Bile so Marija Magdalena, in Joana, in Marija Jakobova, in kar jih je bilo drugih ž njimi.“[1])

Ko so se tedaj bile vso noč pripravile za maziljenje, in ko je bilo v nedeljo zjutraj, napravile so se na pot, ko je bila še tema. One niso čakale, da bi napočil dan, ko je svetlo in bolj varno. Tudi

[1]) Mark. 16, 3.

jih ni to skrbelo, da je njim, kot ženam, nevarno, tako zgodaj iti z doma; posebno ker je bilo zavoljo velikonočnega praznika toliko ljudi v mestu. Tudi niso marale za sovraštvo velikih duhovnov, farizejev in vsega judovskega ljudstva, kateri vsi bi jih bili gotovo hudo kaznovali, ako bi zvedeli, da so križanemu Jezusu še čast skazale. Niso se bale mrtvega Kristusovega trupla, ki je že drugo noč ležalo v grobu; akoravno nihče nima rad opraviti z nepokopanim mrtvim truplom. Še bolj pa se človeku gnusi, ako se mora dotakniti že pokopanega mrliča. Zato se je res svetim ženam čuditi, da se niso bale mrtvega Jezusovega trupla dotikati se, maziliti ga in semtertja obračati. One so le stanovitno hodile svojo pot in niso marale za nobeno nevarnost in nobeno težavo.

2. Premišljuj, kako so pobožne žene po potu premišljevale bridko trpljenje Kristusovo.

Sv. Bonaventura pravi: Ko so šle h grobu, šle so po tisti poti, po kateri je bil Kristus šel s križem; po vsi poti niso nič drugega govorile, kakor o težavah, ki jih je Jezus na tej poti trpel. Na vseh mestih, kjer se je bilo kaj posebnega ž njim godilo, so malo postale in govorile: Oh, tukaj smo ubogemu trpečemu Zveličarju prišle naproti, tu smo ga srečale, ko je križ nosil. Tukaj mu je Veronika podala potno ruto. Tukaj je jeruzalemskim hčeram govoril. Tukaj na gori Kalvariji je poslednjikrat padel. Tu na gori so ga slekli. Tukaj so ga pribili na križ. Ko so pa prišle pred križ, ki so ga bili pustili črez soboto na svojem mestu, narastla je šele prav njihova žalost pri njegovem pogledu. Zato so govorile: Oh, na tem mestu je naš preljubi prijatelj tako strašno smrt storil. Oh, pokleknimo in počastimo sveti križ. One so pokleknile, sveti križ s svojimi rokami objele, poljubovale ga in močile s svojimi solzami, ter so obžalovale nedolžno smrt svojega ljubega Učenika.

3. Premišljuj, kako so sveti angeli ženam oznanovali Jezusovo vstajenje.

Ko so prišle žene blizu groba, rekle so med seboj: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“[1]) Me namreč smo prešibke za to. Komaj pa so to zgovorile, glej, zagledale so več vojakov s sulicami in z orožjem okoli groba ležati, ki so truplo varovali, da ne bi ga kdo ukradel. Uboge žene so se tega prestrašile, ker niso nič vedele od tega, in nihče jim ni bil tega povedal. One so k Bogu klicale „in glej, velik potres je vstal,“[2]) kakor priča sveti Matej; „varihi so od strahú strepetali, in so bili kakor mrtvi.“ Ta potres namreč ni bil naraven ali navaden, ampak nadnaraven, strašen potres, kakor da bi

[1]) Mark. 16, 3. — [2]) Mat. 28, 2.

hotel vse stresti in podreti, pravi sveti Hieronim. Takoj potem, ali še med potresom, je angel Gospodov z nebes prišel; njegovo obličje je bilo kakor blisk, in njegovo oblačilo belo kakor sneg. On je pristopil h grobu, ter kamen odvalil in nanj sedel. Od strahú pred njim so varihi strepetali, da so kakor mrtvi pocepali na tla, in kakor hitro so se zopet zavedli, so zbežali v mesto.

Kako je bilo pač tem ženam pri srcu, ko so vse to videle? Angelovo obličje je bilo svetlo kakor blisk; kako je bilo vendar mogoče, da niso od strahu onemogle, ker človeška šibkost ne more pred nobenim duhom obstati? Toda Bog jim je dal potrebne moči, in njegov sveti angel jih je okrepčal in tolažil, rekoč: „Nikar se ne bojte, saj vem, da iščete Jezusa, kateri je bil križan. Ni ga tukaj; vstal je namreč, kakor je rekel. Pridite in poglejte kraj, kamor je bil Gospod položen.“[1]) Oj, kako so se svete žene čudile! V enem trenotku se je bila njih velika žalost izpremenila v največjo radost; kakor jih je namreč prestrašilo angelovo obličje, ravno tako jih je oveselil njegov sladki prijazni glas. In kakor jim je bil strah prešinil kosti in mozeg, tako jim je tudi veselje prešinilo dušo in telo. Angelova beseda pa, da je Kristus vstal, se jim je zdela tako čudna, da niso mogle angelovi prikazni prav verovati. Zato so hotele iti v grob, da bi videle, ali je res tako. Zato so šle z velikim spoštovanjem mimo angela in so stopile v grob.

Ko so bile v grobu, so zagledale dva angela, enega pri glavi, drugega pri nogah groba, ki sta imela svetla oblačila. „Ko so se pa ustrašile, in obrnile obraz v tla, rekla sta jim: Kaj iščete živega med mrtvimi? Ni ga tukaj, temveč vstal je. Spomnite se, kako vam je govoril, ko je še bil v Galileji, rekoč: Sin človekov mora ljudem grešnikom v roke izdan in križan biti in tretji dan vstati od smrti.“[2]) Ko so to slišale, so bile dokaj vesele, ves grob so dobro pregledale in nobenega znamenja mrtvega trupla niso več našle, kakor samo tančice in grobne prte. Nato so šle vse prestrašene in oveseljene hitro iz groba.

Ko so stopile pred grob, rekel jim je angel, ki je sedel na grobnem kamenu: „Pojdite hitro, povejte njegovim učencem in Petru (da je Gospod od mrtvih vstal), in da gre pred vami v Galilejo; tam ga boste videli.“[3]) Kdo more reči, kako je bilo svetim ženam pri srcu, ko so take čudne reči videle in slišale? Nobene veselejše novice ne bi bile mogle slišati, kakor je bila ta in če bi jim bil kdo podaril tudi ves svet.

[1]) Mat. 28, 2—5. — [2]) Luk. 24, 5—7. — [3]) Mark. 16, 7.

4. Premišljuj, kako so pobožne žene učencem oznanile Jezusovo vstajenje.

Da so angele ubogale, hitele so vse vesele na goro Sion. Kakor hitro so prišle tja, govorile so polne veselja in čudenja: O ljubi učenci, ne žalujte več, ker vam prinašamo dokaj veselo novico. Naš ljubi učenik zopet živi in je zares od mrtvih vstal. — Apostolom se je to zdelo čudno; mislili so si, da je to le prazno govorjenje; pobožne žene pa so za gotovo in resno trdile: „Verujte nam, res je tako; ako bi bili vi videli in slišali, kar smo slišale in videle mi, gotovo bi tudi vi verovali.“

Apostolom se je tukaj godilo kakor očaku Jakobu. Ko so mu namreč njegovi sinovi pravili, rekoč: „Jožef, tvoj sin živi, in gospoduje črez vso egiptovsko deželo,“[1]) bilo mu je, kakor da bi se prebudil iz trdega spanja; vendar verjel jim ni. Tako se je godilo tudi apostolom. Oni so bili še polni žalosti, in so le žalovali in jokali. Okoli so postopali kakor zašle ovčice brez pastirja, in kakor uboge sirote, katerim je umrl ljubi oče. Zato jim je bilo, ko so slišali nenadno novico, kakor da bi se bili ravno iz trdega spanja zbudili; njih srca, ki so bila prej od žalosti na pol mrtva ali kakor spijoča, so se zopet zbudila ali oživela. Ker pa je bila ta novica nadnaravna, zato je niso mogli verovati. Žene pa so jim natanko vse povedale, kar se jim je bilo pri grobu zgodilo.

5. Premišljuj, kako sta Peter in Janez prišla h Kristusovem grobu in kako je Janez veroval.

Vse to je pri apostolih obujalo čudne misli. Eden si je mislil to, eden kaj drugega. Eden si je to razlagal tako, eden pa drugače. Peter in Janez pa sta hotela stvari priti do dna; zato sta se napotila do groba. Janezova gorečnost je bila tolika, da je začel nazadnje na vso moč teči, kakor da bi bil z Davidom govoril: „Tečem po poti tvojih zapovedi, ker si okrepčal moje srce.“[2]) Njegovo srce namreč, prej vse stisnjeno od žalosti, je bilo sedaj razširjeno, ko je slišal veselo novico. Zato ga je ljubezen do Jezusa Kristusa naganjala, da je tekel.

Tako je prišel Janez h grobu prvi, iz strahu pa pred božjim veličastvom se ni predrznil noter stopiti. Pripognil pa se je vendar in pogledal noter, in je videl tančico viseti iz groba. Med tem je bil Peter tudi prišel do groba in je šel brez strahu v grob. Janez je za njim stopil noter in oba sta iskala Jezusovo truplo v grobu in zunaj groba. Tudi je sveti Janez svetemu Petru kazal in razkladal, kako je bilo Jezusovo truplo v grob položeno in zavito v tančico, rekoč: Ljubi Peter, ako bi bil tukaj, in bi bil videl, kako je bil naš

[1]) I. Mojz. 45, 26. — [2]) Ps. 118, 32.

učenik pokopan, in kako smo žalovali po njem, ti bi se bil razjokal. Truplo je bilo tudi tako dobro s tančico zavito, da se ne bi bilo lahko ven vzelo. Ako bi bilo tedaj ukradeno, ne bi bila tančica odvita, temveč tat bi bil tudi tančico odnesel s seboj. Zato verujem za trdno, da je Gospod vstal od mrtvih.

Tako je sveti Janez Petru razlagal prigodbo, in o njem pravi sveto pismo, da, ko je to videl, je veroval.[1]) O svetem Petru pa pravi sveti Luka, da se je sam pri sebi čudil nad tem, kar se je bilo zgodilo.[2]) Tako je sveti Janez, ki je bil vedno blizu Jezusa v njegovem trpljenju, tudi prvi bil med vsemi apostoli, da je veroval na Kristusovo vstajenje. Tu si moreš tedaj misliti, kako srčno vesel je šel ta učenec domu od groba, ker je sedaj za trdno verjel, da je njegov Učenik zopet živ. Radoval se je in je hvalil Boga za to milost, in se je podvizal domu, da bi drugim učencem prinesel veselo novico. Ko je prišel na goro Sion, je z velikim veseljem pravil apostolom, kar je bil videl, rekoč: Verujte mi, ljubi moji bratje, verujte za gotovo, da je naš ljubi Učenik vstal od mrtvih; jaz sem bil v grobu in sem s svojimi očmi videl, da njegovega trupla več ni. Ukradeno tudi ni, ker bi bil tat sicer tudi tančico odnesel s seboj. Tančica pa je še vedno tam v grobu. In sicer ruta, s katero je bila njegova glava zavita, je lepo spravljena, kakor da bi jo bil kdo nalašč tako spravil. — Sveti Janez je res vse to pravil, apostoli pa tega niso mogli verovati, ne toliko iz trdovratnosti, kolikor iz čudenja, in ker so menili, da je nemogoče, da tako ranjeno in prebodeno telo more zopet zdravo vstati in zopet oživeti.

6. Premišljuj, kako je Marija Devica učence poučila o častitljivem Jezusovem vstajenju.

Razodenje svete Brigite pravi: „Tretji dan, ko so apostoli dvomili nad Kristusovim vstajenjem, je Devica Marija pričala, da je s telesom vstal v večno slavo. Akoravno sveto pismo nič ne omenja, da bi bila o tem času kaj govorila, treba vendar za gotovo verjeti, da je trdno dokazala, da njeni Sin živi in da vekomaj več ne umrje.“

Te Marijine besede so učence močno utolažile, oni so silno želeli, vstalega Jezusa videti, da bi se sami te resnice prepričali. Posebno pa so imele pobožne žene velike želje, svojega ljubega Učenika videti, in še enkrat ž njim govoriti. Ker pa niso vedele, kje bi svojega Gospoda gotoveje mogle najti kakor pri grobu, zato so šle zopet tja, in so na vse strani se ogledovale, ali bi mogle kaj od njega videti ali slišati. Še enkrat so preiskale, so tančico na vse strani obračale, šle so vse okoli groba, pa zopet v grob; njega pa, katerega so iskale,

[1]) Jan. 20, 8. — [2]) Luk. 24, 12.

niso našle. Zato so obhodile vso goro Kalvarijo, so iskale in klicale, ali jih bo morebiti Jezus slišal in se jim oglasil.

S temi ženami pojdimo tudi mi kristjani sveti velikonočni čas obiskat Jezusov grob ali Jezusa v najsvetejšem zakramentu, in opravljajmo pri njem svojo pobožnost. Posebno pa premišljujmo o velikonočnem času Jezusovo častitljivo vstajenje, njegovo slavo in lepoto in recimo:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je častitljivo od smrti vstal; čegar lepota, čast in slava bo trajala vekomaj. Amen.

O Jezus, ti najlepša lepota, kako si lep! Preljubeznivi Jezus, kako si prijazen in ljubezniv! Presladki Jezus, kakšna radost je, gledati te v tvoji večni slavi in veličastvu. O kralj lepote, kako so ti obilno plačane vse tvoje muke in bolečine! O Jezus, ti naš starejši, prvorojeni in najčastitljivejši brat, usmili se svojih manjših in ubogih bratov, in obleci tudi naša telesa s svojo nebeško slavo in s častitljivo lepoto! O ti najlepši nad vsemi človeškimi otroci, razsvetli in vžgi naša srca, da tvojo ljubeznivost spoznamo in te goreče ljubimo. O Jezus, po svojem lepem telesu, po svoji najlepši božji naravi dodeli, da te bomo videli, hvalili in ljubili v tvoji nebeški večni lepoti. Amen.

3. Kristus se prikaže Mariji Magdaleni.

»*Marija Magdalena pride in učencem oznani: Gospoda sem videla*«. (Jan. 20, 18.)

1. Premišljuj, kako goreče je Marija Magdalena ljubila Kristusa.

Prva za Materjo božjo je bila od Kristusa potolažena sveta Marija Magdalena, ker ga je ljubila bolj kakor vsi drugi. To je Kristus sam razodel, rekoč: „Kakor ni bil, po moji presveti Materi, nihče tako žaloval nad mojim trpljenjem in nad mojo smrtjo kakor Magdalena, tako je bila tudi ona za mojo Materjo prva, ki je bila od mene potolažena. Ona je bila od svete ljubezni do mene vsa goreča.

Ker ni imela več nobenega upanja, me živega videti, tedaj me je mrtvega skrbno iskala; saj nič je ni moglo več veseliti kakor jaz, njeni ljubljeni Učenik. Zato je popustila prijetno družbo moje Matere; ker za mano je ni ljubeznivejše in bolj zaželjene družbe najti kakor njena. Še celo prikazen in pogovor z angeli ni imel za njo ničesar, kar bi jo bilo potolažilo in oveselilo; vsa njena ljubezen, vsa njena tolažba je bila le v meni.“ — To so Kristusove besede, iz katerih spoznamo, kako goreče je Magdalena ljubila Kristusa, in si je bila tako zaslužila, da je bila pred drugimi od Jezusa potolažena.

Ko so žene, ki so bile pri grobu, videle, da ne morejo Kristusa najti in zato žalostne zopet odšle proti domu, ločila se je Magdalena od njih, in se je vrnila h grobu, da bi tam zopet iskala svojega Zveličarja. Kaj je sedaj delala pri grobu, to pripoveduje sveti Janez, rekoč: „Marija pa je stala zunaj pri grobu in jokala.“[1]) Nemogoče ji je bilo, biti brez Jezusa. Videla ga je pokopati, in to ji je delalo silno žalost; sedaj pa je bila še bolj žalostna, ko je zvedela, da ji je vzeto tudi njegovo mrtvo truplo; zato se je bridko jokala. Potem je hotela še enkrat v grobu vse preiskati, ker si je mislila, da ga je morebiti prej z drugimi ženami premalo iskala. Kar namreč človek ljubi, to išče večkrat, ker ga ljubezen naganja iskati, dokler ne najde. Zato se je zopet pripognila, in je z objokanimi očmi pogledala v grob. Ko je tedaj menila, da utegne najti Jezusovo telo, zagleda namesto njega dva angela v belem oblačilu sedeti, enega pri glavi groba, drugega pri nogah. Ta prikazen jo je malo razveselila; dokler ni imela svojega ljubega Učenika, ni je moglo nič oveseliti, bodisi človek ali angel. Zato je le naprej jokala, in gledala, ali bi kje zagledala Jezusovo truplo. O ljubezen, kako velika je tvoja sila, da se tako polastiš človeškega srca!

Ko se je tedaj Magdalena tako silno jokala, rečeta ji angela: „Žena, kaj jokaš?“ Kdo ti je kaj žalegá storil, da si tako žalostna? Ona jim reče: „Mojega Gospoda so vzeli in ne vem, kam so ga položili.“[2]) Hotela je reči: O ljuba angela, kako hočeta, da se ne jočem? Imela sem enega edinega prijatelja na zemlji, ki je bil položen v grob. Mislila sem, da najdem nekoliko tolažbe, ko še enkrat vidim njegovo mrtvo truplo. Med tem so prišli njegovi sovražniki in so mi še njegovo mrtvo truplo odnesli. Ko je to rekla, začela se je na novo jokati. Tu glej, kako je Marija Magdalena z jokom od Gospoda vse dosegla. Jokala je iz žalosti nad svojimi grehi, in zadobila je odpuščenje grehov. Jokala je iz žalosti nad smrtjo

[1]) Jan. 20, 11. — [2]) Jan. 20, 12. 13.

svojega brata Lazarja in zadobila je, da ga je Jezus od smrti obudil; jokala je iz žalosti, da nima več Jezusovega telesa v grobu, in zadobila je milost, da se ji je Jezus prikazal.

2. Premišljuj, kako se je Kristus prikazal Mariji Magdaleni.

Ko je žalostna spokornica Magdalena tako bridko žalovala, gledal jo je Jezus z veseljem in se je radoval nad njeno veliko ljubeznijo. Vzel je podobo vrtnarja, da bi bil še nadalje slušal njeno ljubezen, ker je bil namreč prišel v vrt ogledat in pobirat sad prave ljubezni v svojem duhovnem vrtu, to je v Magdaleninem srcu.

Ko je Magdalena zapazila, da je nekdo za njenim hrbtom, obrnila se je in je zagledala Gospoda v podobi vrtnarja pred seboj. Ker se ji je pa bil prikazal v tuji podobi, ga ni mogla spoznati, temveč je le naprej jokala. Jezus ji reče: „Žena, kaj jokaš, koga iščeš?“ Ona, ker je menila, da je vrtnar, mu reče: „Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil, in jaz ga bom vzela.“[1]) Ni rekla: Gospod, ali si ti mojega ljubega Jezusa vzel? Ker ni imela v svojem srcu drugega, kakor samega Jezusa, zato je menila, da vedó vsi ljudje, da ne išče drugega kakor Jezusa. Jezus ji je bil v srcu, Jezus ji je bil v mislih. Zato je tudi vse, kar je govorila, merilo le na Jezusa.

Ta srečna ljubezen je Jezusu dokaj dopadla, posebno ker se je ponudila, da hoče truplo vzeti, naj že bo kjerkoli. Gospod bi ji bil lahko odvrnil, rekoč: Kako bi ti mogla nesti tako težko truplo? Ti si za to prešibka.

Ona pa bi mu bila gotovo odgovorila: Ako bi bila še šibkejša kakor sem, vendar ga hočem nesti. Ljubezen namreč dela vse lahko, ljubezni ni nič težko. Kaj pa, ako bi bil Pilat truplo vzel in v svoji hiši hranil? — Jaz se predrznem stopiti med vojake, da le k njemu pridem. — Ako ti Pilat trupla ne bi dal? — Tedaj mu dam vse, kar premorem, celo premoženje, da mi ga le dá. — Oh, to je bila pač velika ljubezen, katera je bila tudi svojemu mrtvemu Učeniku tako zvesta, da je bila pripravljena vse storiti, vse dati, samo da bi njegovo mrtvo truplo dobila. Kako je ta goreča ljubezen Kristusu dopadla in kako dopadljivo je gledal vneto Magdalenino srce! Zato ni mogel dalje čakati, temveč hotel jo je potolažiti, ker mu je s svojo ljubeznijo omečila srce. Kako pa jo je potolažil? Eno samo besedico je s svojim navadnim glasom zgovoril, klical jo je po imenu: Marija! Sama ta beseda je imela tako čudno moč, da je vso Magdalenino srčno žalost izpremenila v največje veselje. Kakor hitro je namreč navadni Jezusov glas slišala, že je Gospoda spoznala, in v enem trenotku je

[1]) Jan. 20, 14. 15.

bila razveseljena. Kdor je kdaj v svojem srcu čutil prav gorečo ljubezen, ta si more malo od tega veselja in od te sladkosti misliti, sicer pa nihče. Pomisli, kakšno veselje je bilo, ko je Magdalena zopet videla živega njega, katerega je bila s svojimi lastnimi očmi videla tako strašno smrt storiti; ko je njega zopet dobila, nad čegar izgubo je bila tako žalovala. Od ljubezni in radosti je bila vsa zamaknjena, tako da ni mogla nič drugega reči kakor Raboni, to je: moj Učenik; tedaj te imam zopet ne mrtvega ampak živega; preljubi moj Gospod in najdobrotljivejši Učenik, tisočkrat mi bodi pozdravljen!

To in enako več je govorila Magdalena v svojem srcu, ter je padla na kolena, da bi objela in poljubila noge svojega ljubega. Gospod ji izpočetka tega ni dopustil; ker je pa videl njeno gorečo ljubezen, ni mogel ji potem tega ubraniti. Tu pomisli, kakšno radost je ta zvesta služabnica božja čutila, ko je imela njegove presvete noge v svojih rokah, in je videla njegove častitljive rane, ki so se svetile kakor zvezde. Govorila je z nevesto v visoki pesmi: „Našla sem ga, ki ga moja duša ljubi; prijela sem ga, in ga ne izpustim.“[1]) Oh, kako srčno je objela in poljubila svete Jezusove noge! Tukaj je ležala kakor zamaknjena, in ona bi bila ondi ostala ves dan, ako ji ne bi bil Kristus rekel, da naj vstane. Kako neizrečeno veselje je čutilo njeno srce! Gledala je namreč njegovo obličje tako svetlo in častitljivo, kolikor je mogla prenašati njena slaba človeška narava. Čutila je resnico svetopisemskih besed: „O Gospod, pokaži nam svoje obličje, in oteti bomo.“[2])

3. Premišljuj, kako je Jezus Marijo Magdaleno poslal, naj učencem oznani njegovo vstajenje in tudi njegov prihodnji vnebohod.

Kristus jo je hotel popolnoma utolažiti, zato ji je rekel: „Pojdi k mojim bratom in povej jim: Grem k svojemu Očetu, in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“[3]) Ko je to izgovoril, dal ji je sveti blagoslov in je izginil izpred njenih oči. Magdalena pa je polna radosti padla na tla in z veliko pobožnostjo poljubila mesto, kjer so stale njegove svete noge, in od koder je šel tako prijeten duh, da ji je oživljal dušo in telo. Zato je tla s svojimi solzami močila, Kristusa zahvalila za izkazano milost prikazni, in se je iz vsega srca veselila njegovega častitljivega vstajenja. Zato, da se moreš tudi ti, pobožni kristjan, veseliti Kristusovega vstajenja, obudi večkrat živo vero na Kristusove skrivnosti, posebno na njegovo vstajenje od mrtvih, po zgledu svete Mehtilde, katera si je prizadevala posnemati sveto Magdaleno, in je o velikonočnem času vedno ponavljala

[1]) Vis. pes. 3, 4. — [2]) Ps. 79, 20. — [3]) Jan. 20, 17.

lepo molitvico, vzeto iz ust pobožnega Joba: „Jaz verujem, da živi moj Odrešenik.“ In Kristus sam ji je razodel, da kolikorkrat pobožni kristjani te besede z živo vero in z gorečo ljubeznijo izgovarjajo, se svetniki v nebesih veselijo zavoljo vstajenja svojega kralja, in za nje prosijo, da bi enkrat postali deležni veselega vstajenja, večne slave in zveličanja. Reci tedaj:

Jaz vem in verujem, da živi moj Odrešenik. O Jezus, živi in gospoduj v meni vsaki čas. Amen.

O najdobrotljivejši Odrešenik, ki si se sveti Mariji Magdaleni prikazal v podobi vrtnarja, jaz te prosim, pridi v vrt moje duše, in izruj iz nje ves plevel grehov in hudobij; zasadi pa v njo vse čednosti. Amen.

O sveta Marija Magdalena, jaz te prosim po vseh tvojih solzah pokore in ljubezni; prosi za me, da si tukaj storim Jezusa prijatelja, in ga tamkaj v njegovi slavi vekomaj gledam in hvalim! Amen.

4. Kristus se prikaže pobožnim ženam in spokornemu Petru.

»*Gospod je res vstal in se prikazal Simonu.*« (Luk. 24, 34.)

1. Premišljuj, kako se je Gospod prikazal pobožnim ženam.

Potem ko je Marija Magdalena sledi Jezusovih nog dovolj poljubila, je veselo vstala, in se je podvizala za onimi ženami, da bi jim prinesla radostno novico. Še niso bile prišle v mesto, ker so hodile počasi, in so se na vse strani ogledovale, da bi kje našle kako znamenje svojega Gospoda ali pa njegovo sveto truplo. Zato jih je Magdalena došla, še preden so bile prišle do mesta. In ko je do njih prišla, je od veselja komaj mogla govoriti, ter je rekla: „Gospoda sem videla.“[1]) Oh, da bi bile z mano ostale, tudi vé bi bile Učenika videle, kateri se mi je prikazal ves častitljiv in dokaj prijazno z mano govoril. Oh, ko bi bile vé videle njegovo čudno lepoto, vaša srca bi se bila gotovo tajala ljubezni. Njegova prijazna pričujočnost me je napolnila s tako radostjo, da je skoraj ne morem prenašati.

[1]) Jan. 20, 18.

Ta novica jim je bila res zelo vesela, vendar pa so je bile nekako žalostne; veselilo jih je, da je Jezus zopet živ; žal pa jim je bilo iz srca, da niso bile ostale pri Magdaleni. Zato so začele žalostno tožiti in si očitati, da so šle proč, in da niso tam čakale. Med tem pa se je Magdalena od njih ločila in se je podvizala v mesto. Ko so tedaj svete žene malo postale in črez to žalovale, se jim je Jezus prikazal, in jim je prijazno rekel: „Pozdravljene bodite!“[1]) Kdo more reči, kako je bilo dobrim ženam pri srcu, ko so svojega ljubeznivega Jezusa videle tako neizrečeno lepega pred seboj? Kako nezapopadljivo veselje so srečne žene čutile, ko so svojega dušnega ženina zopet videle živega, katerega so mrtvega tako bridko objokovale? In ne samo živega, ampak tudi častitljivega in v taki lepoti, kakor je ni še videlo nobeno človeško oko. Slišale so njegov presladki glas, ker jih je pozdravil, rekoč: „Pozdravljene bodite!“ Ta edina beseda jim je prešinila mozeg in kosti, in je njih duše napolnila z neizrečeno sladkostjo.

Kaj meniš pa, da so presrečne žene storile? Sveti Matej pravi: „One pa so pristopile in objele njegove noge ter ga molile,“ namreč s presrčno ljubeznijo, z največjo ponižnostjo in z neizrečeno radostjo so poljubovale njegove častitljive rane. Tu so občutile v svojem srcu tako nebeško prijetnost, da je bila njih duša čudovitno oveseljena. Z ustmi sicer niso mogle od samega veselja nobene besede pregovoriti, toda njih oči so točile solze radosti.

2. Premišljuj, kako je Gospod svete žene poslal k učencem.

Potem, ko so se bile pobožne žene njegove lepote dovolj nagledale, rekel jim je Jezus: „Pojdite, povejte mojim bratom, da naj gredo v Galilejo, ondi me bodo videli.“[2]) On pravi: „Mojim bratom“, namreč apostolom in drugim učencem. Tu jim je dal svoj sveti blagoslov, pa jim je izginil izpred oči. Žene pa so poljubile sledi Gospodovih nog, in so Boga hvalile za to prejeto dobroto. Katere so bile prej jokaje ven šle Kristusa iskat, so se sedaj vesele vračale oznanovat njegovo vstajenja. In ko so prišle k apostolom, so jim vedele o Gospodu pripovedati, da so sveti apostoli prav željno jih poslušali. Tedaj jim je hiša žalosti postala hiša veselja; in oni, ki so bili poprej neutolažljivi, so bili sedaj neizmerno veseli.

3. Premišljuj, kako se je Kristus prikazal svetemu apostolu Petru.

Vesela novica, da je Jezus res od mrtvih vstal, je vse učence napolnila z velikim veseljem in čudenjem; pri svetem Petru pa je

[1]) Mat. 28, 9. — [2]) Mat. 18, 10.

obudila veselje in žalost, posebno pa velik kes črez storjeni greh. Ta spokorni učenec si je namreč mislil: Ker je bil pri grobu ravno tako kakor žene, in Kristus se mu vendar ni prikazal, da se Jezus še jezi nanj, in mu noče pozabiti, da ga je bil zatajil. Zato se je ločil od drugih, šel je v svojo jamo zunaj mesta, pokleknil je in je zopet svoje grehe prav bridko objokoval. Oh, jaz bi bil hotel tukaj biti vpričo, da bi se učil od spokornega Petra, kako moram svoje grehe objokovati. Saj je gotova resnica, da sem tisočkrat več grešil kakor pobožni Peter; on je namreč le iz strahú pred smrtjo rekel in prisegel, da ne pozna Kristusa. In to je le z ustmi rekel, ne s srcem. V srcu je namreč za gotovo veroval, da je Kristus Sin živega Boga. Jaz pa sem grešil ne iz strahu pred kaznijo, ampak iz sladnosti, ali pa da sem svoji jezi se vdal, ter marsikateri velik smrten greh storil; in vendar nisem še nobene spokorne solze prelil. Ako bi bil izgubil prijaznost kakega velikega gospoda, ali pa ako bi se mi bila prigodila velika nesreča, tu bi bil žalosten, še jokal bi se; da sem pa izgubil božjo prijaznost, božje dopadanje, in sem si največjo nesrečo nakopal, ker sem zapravil srečna nebesa, in sem si pekel zaslužil, za to pa nič ne maram. Oj nespamet, pač sem vreden, da mi Bog pošilja svoje šibe!

Ko je ubogi Peter dolgo jokal in Kristusa prosil, ako mu je greh že odpustil, naj bi se mu milostljivo prikazal, ga Kristus ni mogel dalje pustiti v tej žalosti. Petrove bridke solze so mu namreč prav dopadle. Zato se mu je prikazal v največji slavi, in je ves častitljiv stal pred njim v jami. Tu se ne dá popisati, kako je to nenadno prikazanje Petrovo srce napolnilo z radostjo. Temna megla žalosti je v enem trenotku izginila iz njegovega srca, ker mu je vstalo solnce pravice, Jezus Kristus, z lučjo svoje milosti in s svojim svetlim obličjem, in mu je dušo in srce naenkrat napolnilo z lučjo in svetlobo, z veseljem in tolažbo.

Vendar pa je Peter sramežljivo le s pobešenimi očmi pogledal svojega Učenika, ker ga je bil tako plašljivo zatajil. Ni drznil svojih oči vzdigniti, temveč je s pobešeno glavo, ne z ustmi, ampak v svojem srcu ponižno govoril: O preljubi Učenik! Jaz največji grešnik vsega sveta nisem vreden, svojih oči povzdigniti k tebi, ker sem te tako nehvaležno zatajil. Ali odpusti mi, in ne misli več na sramoto, ki sem ti jo storil! — Gospod pa mu je govoril te ali enake besede: „Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!“ — O vesela beseda! Ako bi bil kdo svetemu Petru dal vso zemljo, takega veselja ne bi bil čutil. Padel je tedaj pred njega na svoj obraz, poljubil mu je poln hvaležnosti rane njegovih svetih nog, in ni se mogel naveličati, te častitljive

rane gledati, poljubovati in častiti. Pač je mogel sedaj s psalmistom govoriti: „Po obilosti bolečin v mojem srcu so tvoje tolažbe razveseljevale mojo dušo.“[1]) Velika je bila njegova žalost nad grehi, pa še večje je bilo veselje, da se mu je Kristus prikazal in mu odpustil grehe. Ko se je Kristus od njega poslovil, govoril mu je menda v drugič: „Jaz sem prosil za te, da ne jenja tvoja vera; ti pa potrdi svoje brate!“[2]) — Zato hočemo tudi mi klicati milostljivega Jezusa in reči:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki si se večkrat častitljivo prikazal; zato bodi češčen sedaj in vekomaj. Amen.

O častitljivi Zveličar, jaz te prosim po vseh radostih tvojega častitljivega vstajenja, in po tvojih razveseljivnih prikazanjih: uči in razsvetljuj me, da te bom s pobožnimi ženami mazilil s pravo pobožnostjo, in s svetim Petrom tvojo jezo tolažil s spokornimi solzami.

O sveti Peter, jaz te prosim, da svojega ljubeznivega Gospoda in Učenika, Jezusa Kristusa, prosiš za-me, naj svoje milostljive oči v me obrne, in me izpreobrne, zato da bom s teboj svoje grehe zares obžaloval in objokoval, in s pomočjo božje milosti se jih ogibal in izbrisal, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

5. Kristus se prikaže dvema, ki gresta v Emavs.

»*Ona sta pravila, kaj se je bilo na poti zgodilo, in kako sta ga spoznala v lomljenju kruha.*« (Rim. 24, 35.)

1. Premišljuj, kaj sta se ta dva učenca o Kristusu pogovarjala.

Med drugimi učenci nista mogla Kristusovega vstajenja verovati sveti Kleofa, in kakor mislijo nekateri, tudi sveti Luka. Zato sta šla bolj iz nevolje kakor zavoljo opravil iz Jeruzalema v Emavs, ne majhen trg blizu dve uri od Jeruzalema proti zahodu. Po poti sta se pogovarjala o Kristusovem trpljenju in o njegovi bridki smrti, in v srce se jima je smilil, da je tako strašno izgubil svoje življenje in svojo čast in dobro ime. Pogovarjala pa sta se ne samo za kratek čas in površno, kakor ljudje navadno govore o stvareh, ki so se ravno prigodile, temveč s srčnim sočutjem in natanko premišljevaje vse

[1]) Ps. 93, 19. — [2]) Luk. 22, 32.

okolnosti, ki so zadevale Kristusa samega, njegovo življenje, trpljenje, smrt in vstajenje. Kaj se ti zdi, ljubi moj brat, je rekel menda Kleofa; je li res naš Učenik, ki je bil od duhovske in deželske oblasti obsojen v tako sramotno smrt, pravi Mesija in Sin božji, kakor je sam o sebi trdil, in kakor smo ga mi za takega imeli? Sveti Luka je odvrnil: Jaz sam ne vem, kaj bi o tem mislil. Da je bil svet mož, mogočen v učenju in dejanju, tega ne more nobeden tajiti. Da je bil od Judov tako strašno in neusmiljeno mučen in umorjen, tega ne morem nikakor zapopasti.

Potem sta začela sramotno smrt Kristusovo obžalovati in vse njegovo trpljenje na drobno si pripovedovati, kolikor sta ga ali sama videla ali pa od drugih slišala. Iz srca sta pomilovala svojega ljubega Učenika, in močno ju je bolelo v srce, da je moral tako po nedolžnem umreti. To sveto pogovarjanje (akoravno je bila njuna vera še dokaj nepopolna), je Kristusu dokaj dopadlo, da ju ni hotel dalje pustiti brez tolažbe, temveč ju je hotel bolje poučiti; pokazati je hotel v dejanju, kar je bil nekdaj učil: „Kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“[1])

2. Premišljuj, kako se je Kristus učencema prikazal v drugi podobi, in jima po poti razlagal sveto pismo.

Ko sta se tako pogovarjala, se jima je približal skoraj v taki podobi in v takem oblačilu, kakor je bil pred smrtjo. „Njune oči pa so bile zadržane, da ga nista spoznala“, pravi sveti Luka.[2]) Častitljivo truplo namreč, po vstajenju od smrti, se dá toliko videti, kolikor hoče. Ko je tedaj ljubeznivi Jezus prišel k njima, ju je prijazno pozdravil in vprašal, zakaj sta tako žalostna, in kaj se med seboj pogovarjata? In Kleofa mu je odgovoril, da sta govorila o nedolžni smrti svojega ljubega Učenika, in da žalujeta črez njegovo bridko trpljenje.

Gospod, ki je hotel, da svoje grehe spoznata, ju je okregal, da sta tako neverna, da nočeta verovati tistim, ki so ga videli na svoje oči. Potem jima je začel sveto pismo razlagati, in vse predpodobe, in vse prerokbe razkladati, katere so oznanovale njegovo trpljenje in njegovo poveličanje, ter jima je rekel: „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel, in tako šel v svojo čast?“ — Tukaj pomisli, kako velika je bila Kristusova ljubezen do zveličanja ljudi, da se je toliko ponižal, da je z učencema šel tako dolgo pot, in da ju je tako dolgo učil. Pridružil se jima je na pol poti (kjer se je pozneje velika cerkev sezidala) in je šel ž njima celo uro prav nevarno in strmo pot; in vso to pot ju je vedno učil ter jima razkladal sveto pismo.

[1]) Mat. 16, 20. — [2]) Luk. 24, 13—35.

Ta pogovor je bil tako prijazen in tako izdaten, da sta bila učenca vedno bolj razsvetljena, božje ljubezni vneta, in nazadnje tako ginjena, da jima je srce začelo od ljubezni goreti, kakor sta pozneje sama rekla: „Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“ — Srečna učenca, ki sta bila tako dolgo z Jezusom po poti, in sta iz njegovih božjih ust slišala razlaganje svetega pisma! Pot se jima je zdela kratka in ta pogovor sladek in prijeten. Tu sta lahko oba z nevesto v visoki pesmi govorila: „Moja duša se je tajala, ko je moj ljubi z menoj govoril.“ Seveda se je njuno srce tajalo od sladkosti, in da je od ljubezni gorelo; saj sta čutila tako znotranjo in zunanjo veselje, kakršnega nista vse svoje žive dni nobenkrat čutila, ne okusila. — O Gospod, razsvetli, oveseli in ožgi tudi moje srce s svojo božjo besedo!

3. Premišljuj, kako sta učenca Gospoda silila, naj ž njima ostane.

Ko sta nazadnje blizu Emavsa prišla do mesta, kjer se je pot delila na tri strani, se je Gospod poslovil, in je hotel dalje iti. Učenca pa nista hotela, da bi bil odšel, temveč sta ga silno prosila, naj ž njima prenoči. Ko je pa Gospod jima se zahvalil, sta ga prosila in sta ga prisilila, da je šel ž njima. Tedaj je mogel pobožni Kleofa z nevesto v visoki pesmi reči: „Našel sem ga, ki ga moja duša ljubi, prijel sem ga in ga ne izpustim, dokler ga ne pripeljem v hišo svoje matere.“[1]) Saj je imel takrat svojega najljubšega prijatelja, svojega Boga in Stvarnika v svojih rokah, dasi ga ravno ni poznal; vendar bi bil raje pustil vse na svetu kakor njega. Tukaj se je dalo videti, kako prijazno sta učenca Gospoda silila, in kako rad se je dal Gospod siliti. Delal se je, da hoče naprej iti, in vendar mu ni bilo nič ljubše, kakor da sta ga silila ostati. Njegovo največje veselje namreč je bilo, biti pri takih, ki so ga srčno ljubili, kakor je še vedno njegovo največje veselje, biti pri pobožnih dušah, kakor sam izpričuje: „Moje veselje je biti pri človeških otrocih.“[2]) Zato prizadevaj si imeti vedno čisto srce, ter s pobožnimi pogovori in s svetim ravnanjem Gospoda, svojega ljubega Jezusa, prisili, da pride k tebi, pri tebi stanuje in ostane.

4. Premišljuj, kako sta učenca Gospoda spoznala pri lomljenju kruha.

Tedaj so šli vsi trije v trg, in sicer, kakor se meni, v Kleofovo hišo. Ko so v naglici, kolikor se je dalo, napravili večerjo, se je Gospod z učencema vsedel za mizo, in preden je začel jesti, je vzel velikonočen ali opresen kruh, ga je blagoslovil, zlomil in ga njima podal.

[1]) Vis. pes. 3, 4. — [2]) Preg. 8, 31.

In ko sta kruh prejela iz njegovih rok, tu se jima je dal spoznati in jima je izginil izpred oči. Tukaj pomisli, kakšna nagla izpremememba se je zgodila z učencema, in kako je bilo njuno srce polno veselja in čudenja. Kdo more izreči, kaj sta takrat mislila ali govorila, ko sta ga v svoji častitljivi podobi videla pred seboj, o katerem sta danes toliko govorila in slišala.

Gotovo sta hotela takoj, ko sta ga spoznala, pasti na kolena, in mu poljubiti njegove svete noge; ali še nista prav pokleknila in že je bil ljubljeni Učenik izginil. Vendar je pa v njunem srcu zapustil tako blago radost, da sta bila nekaj časa kakor zamaknjena. Potem sta govorila: Preljubeznivi Učenik in najzvestejši Prijatelj, kako hitro si nama ušel! Oh, da bi nama bil vsaj pripustil, da bi ti tvoje svete noge poljubila, ali pa tvoje prijazno obličje še dalje gledala! Oh, zakaj se nama nisi dal prej spoznati, kako bi te bila vdržala in silila ostati! — Tako sta menda govorila, in njuno srce je ljubezni gorelo.

5. Premišljuj, kako sta učenca koj v Jeruzalem se vrnila, in zbranim enajsterim apostolom in drugim, ki so bili ž njimi, povedala Jezusovo prikazen.

Akoravno je bila že noč in sta imela dve uri do Jeruzalema, vendar jima ta pot ni bila predolga, da bi svoje veselje tudi drugim učencem povedala; njuna velika radost jima ni dala ostati v Emavsu. Takoj sta vstala, in šla sta naglo v Jeruzalem nazaj. Spotoma sta se pogovarjala o svojem Učeniku, in si pravila, kako jim je njegovo poučno govorjenje razsvetilo srce in kakšno tolažbo sta čutila med njegovim govorjenjem, rekoč: „Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je nama razkladal pisma?“ — Tako sta prišla v Jeruzalem po noči, in sta šla hitro na goro Sion, v hišo, kjer so bili enajsteri apostoli zaprti, in veliko drugih vernih ž njimi. Ko sta prišla noter in sta hotela povedati, so ju drugi učenci prestrigli, in jima z veseljem pravili, da je Gospod zares vstal in se prikazal svetemu Petru.

Preden je bil namreč Gospod se tema dvema prikazal, se je bil prej prikazal svetemu Petru, kar je Peter na Kristusovo povelje povedal drugim učencem, in jih zagotovil, da je Kristus zares od smrti vstal. Zato so bili dobri učenci vsi veseli in nobeden ni več dvomil nad Kristusovim vstajenjem, kakor sam Tomaž. Ko sta pa tudi ta dva učenca povedala, kako se je jima prikazal, tu je bilo veselje nad veseljem in radost nad radostjo, in hiša, prej polna žalosti, je postala hiša veselja. Vsi so hvalili Boga in se radovali, da je njih ljubi Učenik zopet od smrti vstal. — Udeleži se tega veselja tudi ti, pobožna duša, in prosi Gospoda z besedami pobožnih učencev in

reci: „Ostani pri nas, ker se mrači, o Gospod!“ Posebno pa obudi večkrat živo vero v Kristusovo vstajenje in njegovo večno slavo, in ponavljaj večkrat z blaženo Gracijo iz Valence, ki je bila iz reda svetega Frančiška Pavlanskega, to-le kratko molitvico:

Jezus živi, Jezus kraljuje, Jezus gospoduje! O Jezus, obvaruj nas vsega zlega. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je od mrtvih vstal, njegova čast in slava traja vekomaj. Amen!

6. Kristus se prikaže zbranim učencem brez Tomaža.

»*Ko je bil večer tistega dneva, prvega v tednu, in so bile duri zaklenjene, kjer so bili učenci zbrani, zavoljo strahu pred Judi, prišel je Jezus in je v sredo med nje stopil in jim je rekel: Mir vam bodi!*« (Jan. 20, 19.)

1. Premišljuj, zakaj Tomaž ni bil navzoč pri tej prikazni.

Ta apostol je bil še pri zbranih učencih, ko sta tista dva iz Emavsa prišla; on je slišal njuno pripoved, tudi Petra je slišal, ki je trdil, da je Kristus zopet živ; vendar njegovo srce je ostalo v dvomu, in ni hotel verovati ne Petru, ne onima dvema. Zaničevaje njih besede, kar je bilo nasledek njegove nevere, je šel ven, in se ločil od njih družbe. Drugi učenci so pa ostali zbrani in so neizrečeno želeli videti svojega častitega Gospoda in Učenika. Ker pa Gospoda šele ni bilo, zato je vedno bolj naraščala njih želja in hrepenenje po njem. Nič drugega niso delali, kakor ponižno molili in zdihovali. Potem, ko so bila njih srca tako očiščena in vredna božjega obiskovanja, glej, dolgo zaželjeni Zveličar pride v častitljivi podobi skozi zaprte duri, obdan z nebeško svetlobo. Njegove svete petere rane so se svetile kakor solnce in so dajale od sebe neizrečeno prijeten duh. Lepota njegovega častitljivega telesa pa je bila taka, da se ne dá z besedami popisati. V taki podobi se je postavil v sredo med svoje učence in jim je prijazno rekel: „Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se!“ — O Jezus, ti resnični kralj mirú, daj tudi meni svoj mir, mir z Bogom in z ljudmi!

2. Premišljuj, kako je Gospod učencem kazal svoje častitljive rane.

Kako je bilo pa takrat dobrim učencem pri srcu, ko so svojega ljubega Učenika tako čudovito lepega pred seboj videli? Izprva se

jim je Jezusova pričujočnost zdela tako čudna, da niso vedeli, kaj bi si o tem mislili. Od začetka celo niso mogli verovati, da je to njih ljubeznivi Učenik z mesom, s kostmi in s krvjo obdan, ki je skozi zaprte duri prišel k njim. Zato pravi sveti Luka, „da so se prestrašili in menili, da vidijo duha.“ Zato jim je Gospod zopet rekel: „Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaša srca? Poglejte moje roke in noge, da sem jaz sam; potipajte in poglejte, saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jaz imam vse to. In ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge,“[1]) in svojo sveto stran, kjer je imel znamenja ran od žrebljev in od sulice, v spomin svojega bridkega trpljenja in tudi v večjo slavo svojega častitljivega telesa.

Ko so dobri učenci slišali prijazne besede in videli častitljive Jezusove rane, izginil jim je ves strah in niso več dvomili nad resnico, da je zares od mrtvih vstal. Zato pravi sveti Janez: „Učenci so se tedaj obveselili, ker so videli Gospoda.“[2]) Čutili so namreč neizrečeno radost, ko so svojega Učenika zopet videli živega, in ne samo živega, ampak tudi v tako lepi podobi, kakor je nima noben angel v nebesih. Oni so pred njim vsi na tla padli, so ga molili in govorili: Pozdravljen nam bodi, preljubi Učenik, naš Gospod in Bog, počeščeno bodi tvoje sveto vstajenje in počeščen bodi Bog v nebesih, da si zopet živ in da si premagal vse svoje sovražnike. Mi se veselimo tvojega vstajenja in se srčno radujemo zavoljo tvoje časti in slave. — Te in enake besede so učenci govorili in velikega veselja niso vedeli, kaj bi rekli ali počeli. Ker jim je pa Kristus razločno rekel, naj ga potipajo in se prepričajo, da ima zares telo, šel je drug za drugim k njemu, je pokleknil in z neizrečenim veseljem poljubil častitljive rane na rokah in nogah.

3. Premišljuj, kako je Jezus s svojimi učenci jedel.

Ko so bili učenci potipali in počastili Jezusove rane, jim je Gospod ukazal vstati in mizo pogrniti, ker je hotel ž njimi večerjati. Učenci so se še bolj čudili nad njegovo veliko ponižnostjo in ljubeznijo, da je on, ki mu ni bilo potrebno več jesti in piti, hotel vendar iz same ljubezni in prijaznosti do njih ž njimi jesti. Zato so hitro pogrnili mizo in pred njega postavili „kos pečene ribe in sat medú.“[3]) In ljubeznivi Jezus se je vsedel in užil in kar je ostalo, dal svojim učencem. Kakšna čudovitna večerja je bila ta, nad katero se niso samo učenci čudili, ampak tudi sveti angeli! Učenci so videli, da Jezus jé ravno tako, kakor da bi bil še umrjoč, namreč da jedi v svojih ustih žveče in da jih požira; akoravno se te jedi niso izpreminjale v njegovo kri in meso, kakor pri nas, ko jemo in

[1]) Luk. 24, 37—40. — [2]) Jan. 20, 20. — [3]) Luk. 24, 42.

pijemo, temveč njegovo sveto telo jih je tako spravljalo v nič, kakor vroči solnčni žarki mokroto.

Sedaj ni mogel nobeden več dvomiti nad njegovim resničnim vstajenjem; saj so videli, da ima zopet svoje poprejšnje telo, in da je ž njimi jedel. Oh, kako veselo so učenci ž njim jedli in kako okusne so jim bile jedi, katere je bil on s svojimi božjimi rokami blagoslovil in se jih dotaknil! Ali ne samo jedel je Gospod s svojimi učenci, ampak tudi pil je ž njimi, kakor priča sveti Peter, rekoč: „Bog ga je obudil in ga je dal videti, ne vsemu ljudstvu, ampak nam, kateri smo ž njim jedli in pili, potem ko je bil vstal od mrtvih.“[1]) Kako srečni so bili sveti apostoli in vsi pričujoči Jezusovi prijatelji, katerim je bilo dano ne samo, da so častitljivega Zveličarja videli, ampak tudi, da so ž njim jedli in pili! Vse svoje žive dni niso imeli tako vesele večerje, in nobenkrat jim ni bolje dišala jed in pijača.

Jezus se je med to večerjo tudi prijazno ž njimi pogovarjal in je med drugimi rekel: „To so besede, katere sem vam govoril, ko sem še pri vas bil.“[2]) To je: Pomislite, ljubi moji prijatelji, kolikokrat sem vam že pred smrtjo rekel, da bodem trpel in zopet od mrtvih vstal. Sedaj vidite, da se je to izpolnilo. Mislite na mojo obljubo, ko sem vam pri zadnji večerji med drugim rekel: „Sedaj imate sicer žalost; pa zopet vas bom videl, in vaše srce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzel.“[3]) Veselite se tedaj, ljubi moji učenci, ker prešla je zima, dež je jenjal, ter so se prikazale cvetlice in sladko sadje mojega trpljenja v naši deželi. Veselite se tedaj in radujte se, moji zvesti prijatelji, ker je nehalo trpljenje, in veselje se je pričelo. Veliko smo sicer imeli trpeti, toda sedaj je, hvala Bogu, vse že prešlo. — Kako veselje so učenci v svojih srcih čutili pri teh besedah! Kako obilno tolažbo so zajemali iz teh besed, in že nekako okušali nebeško blaženost! Pozabili so tu na vse svoje prejšnje trpljenje in večje je bilo sedaj njih veselje, kakor je bilo prej njih trpljenje.

Po večerji se je Gospod zopet vzdignil in se je vstopil na sredo med svoje učence. Ko so v največji radosti stali okoli njega in se niso mogli nagledati njegove nadnaravne lepote, „tu jim je um odprl, da so razumeli pisma.“[4]) In tako so se naučili v enem trenotku več, kakor se morejo vsi učenjaki naučiti vse svoje žive dni.

4. Premišljuj, kako je Gospod svojim učencem dal oblast, grehe odpuščati, ter je postavil zakrament sv. pokore.

[1]) Dej. ap. 10, 40. 41. — [2]) Luk. 24, 44. — [3]) Jan. 16, 22. — [4]) Luk. 24, 45.

Jezus jim je vnovič rekel: „Mir vam bodi; kakor je Oče mene poslal," namreč pokoro oznanovat in grehe odpuščat, „tudi jaz vas pošljem," klicat vse k pokori in k milosti božji in v mojem imenu odpuščat grehe. „In ko je bil to izrekel, je vanje dihnil in jim rekel: Prejmite svetega Duha," in ž njim duhovno oblast. „Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni: in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani."[1]) In s temi besedami je postavil duhovno sodnijo, sveto spoved in mašnikovo odvezo od grehov.

Ker pravi namreč, da morajo grehe ali odpustiti, ali pa zadržati, je pač očitno, da morajo prvič vedeti, kaj in kolikor se je kdo pregrešil, tedaj jim morajo grešniki svoje grehe povedati; in drugič, da morajo razsoditi, ali ima grešnik zares trdno voljo poboljšati se, in tedaj ali je vreden ali ne, da se mu grehi odpustijo. Iz teh Kristusovih besed tedaj, da smejo samo tistim grehe odpustiti, kateri jih obžalujejo, in so tedaj odveze vredni, se posname nauk, da se mora človek svojih grehov pred duhovnikom obtožiti, spovedati se. Jezus je tedaj s temi besedami tudi ukazal, da se moramo svojih grehov spovedati, ako želimo zadobiti odpuščenje.

Zato moramo dobro premisliti in hvaležno spoznati, da je postavljenje zakramenta svete pokore neizrečeno velika milost božja, za katero se Bogu nikoli ne moremo zadosti zahvaliti. Svet je stal že štiri tisoč let, ali nikoli ni imel noben človek te oblasti, da bi bil mogel v božjem imenu komu grehe odpustiti. Ko so ubogi ljudje grešili, morali so popolni kes črez svoje grehe obuditi in prav težko pokoro delati, da so se jim grehi po veri v prihodnjega Odrešenika odpuščali; in po smrti še niso mogli priti v nebesa. Sedaj pa se spokornik po svoji smrti sprejme v nebesa, ako ima nadnaraven in popolnoma kes in žalost, in se spové duhovniku vseh grehov, kar jih vé. Tu naj nihče ne reče, da je težko svoje grehe in hudobije drugemu povedati in samega sebe obtožiti. Ako bi si bil ti zaslužil smrt in sodnik bi ti rekel: Povej pred vsemi ljudmi in spoznaj svojo hudobijo, pa ne boš obešen, kaj ne, da bi iz srca rad vse svoje hudobije pred vsem ljudstvom očitno povedal, samo da bi se rešil in da ne bi prišel rablju v pesti? Tedaj poglej, ko si grešil, si si zaslužil večno smrt, in sicer strašno smrt, vedno boš gorel in nikdar zgorel. Tej strašni smrti oditi, Bog ne terja drugega od tebe, kakor da se svojih grehov skesano spoveš enemu samemu človeku, kjer si si svest, da se ta tvoja obtožba ne bo nikdar od nobenega zvedela; tudi po tvoji smrti ne. Ali je to odveč? Ali ni ta sodba milostljiva in dobrotljiva? Ako namreč z resnično žalostjo, poboljšanjem in za-

[1]) Jan. 20, 21—23.

dostenjem svojih grehov se spoveš, ne samo, da ti Bog odpusti vse tvoje grehe, temveč ti dá tudi svojo milost. In to se zgodi, ko vredno prejmeš zakrament svete pokore, kateri gotovo deli božjo milost vsem, ki ga vredno prejemajo. Tudi ni tako močnega luga na zemlji, da bi madež iz sukna tako čisto izpral, kakor ta zakrament dušne madeže čisti in izbrisuje. Ta zakrament namreč duše popolnoma očiščuje in jim vrača lepoto, katero so imele pred grehom, tako da te hudobni duh ne more več pri tvoji smrti, ako si se prav spovedal, nobenega greha obtožiti, ker ne najde na tvoji duši nobenega znamenja več od storjenih grehov. Zavoljo tega prejemajmo radi in pogostoma zakrament svete pokore in dajajmo Jezusu Kristusu hvalo, da ga je ustanovil.

Ko je bil Jezus nekaj časa pri svojih ljubih prijateljih in jih je popolnoma oveselil, dal jim je svoj sveti blagoslov, potem pa je izginil izpred njih. Učenci pa so vsi veseli pokleknili in z največjo pobožnostjo poljubili mesto, kjer so stale svete Jezusove noge. Oni so hvalili in častili Boga, in se med seboj pogovarjali o njegovi lepi podobi, veličastvu in svetlobi, o njegovem božjem obličju, o peterih častitljivih ranah njegovega presvetega telesa in o vsem, kar so videli in od njega slišali. S takimi pogovori so prebili večji del noči, in od veselja skoraj pozabili na telesni počitek. Veseli se z apostoli, pobožni kristjan, in moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki se je prikazal svojim učencem; češčen bodi za to sedaj in vekomaj. Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, ki vse svoje prijatelje vabiš k nebeški mizi, rekoč: „Pridite, jejte moj kruh in pijte vino, ki sem ga vam pripravil!“[1]) Jejte prijatelji in napite se“[2]) veselja in radosti moje mize. Jaz te prosim, dodeli, da kako drobtino od tvojega nebeškega kruha in kako kapljico od tvojega vina okusim, zato, da se moja duša veseli in raduje v tebi, svojem Gospodu in Bogu. Amen.

Zahvala za ustanovitev zakramenta sv. pokore.

O Jezus, najdobrotljivejši Srednik in Odrešenik, iz srca te zahvaljujem za izkazano nam neizrečeno milost, da si postavil zakrament svete pokore; in te prosim,

[1]) Preg. 9, 5. — [2]) Vis. pis. 5, 1.

dodeli, da svoje grehe prav spoznamo, iz srca obžalujemo, odkritosrčno se spovedamo in zares poboljšamo; zato, da kar duhovni na zemlji odvežejo, nam je tudi v nebesih odvezano, po tvojih zaslugah in po tvojem posredovanju. Amen.

7. Kristus se prikaže svojim učencem vpričo Tomaža.

»*Podaj semkaj svojo roko, in položi jo v mojo stran.*« (Jan. 20, 27.)

1. Premišljuj, kaj je Tomaž v svoji neveri počenjal.

Sveti učeniki menijo, da se je ta apostol na sveto veliko noč zopet ločil od učencev, in da je iz strahú pred Judi postopal okoli mesta Jeruzalema. Zato pravi sveti evangelist: „Tomaža pa, dvanajsterih enega, ni bilo pri njih, ko je Jezus prišel.“[1]) Ko je Tomaž po sveti veliki noči zopet prišel na goro Sion k drugim učencem, pravili so mu polni veselja, da je njih učenik vstal od mrtvih in da se jim je prikazal. Ko so ga zagledali, so vsi enoglasno zavpili: „Gospoda smo videli.“ Oh, so hoteli reči: Ako bi bil ti pri nas ostal, tudi ti bi z nami vred veroval. Ni izreči, kako lep je naš Gospod sedaj in kakšna svetloba ga obdaja. Njegovo sveto telo, ki je viselo na križu vse ranjeno, je popolnoma celo in zdravo in tudi častitljivo, samo pet ran na nogah, rokah in v strani še kaže, katere pa njegovo častitljivo telo kinčajo tako kakor zvezde nebo.

Te in take reči so mu pravili apostoli. Dobri Tomaž pa ni mogel tega verovati; morebiti, ker je menil, da je nemogoče, da mrtvo truplo zopet častitljivo vstane. Zato jim je rekel: „Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žrebljev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ Mislil je namreč, da so se apostoli motili, in da so duha videli namesto Kristusa. Zato je hotel prikazen bolje preiskovati in premišljati, vendar pa pri učencih ostati. Po božjem pripuščenju in naredbi se je zgodilo, da ni hotel Tomaž verovati ne ženam, ne vsem drugim apostolom. Vendar si lahko mislimo, da je Tomaž, ko je slišal o zadnji prikazni, začel reč malo bolj premišljevati, in da je Boga prosil za razsvetljenje. Pa tudi sveti apostoli so prosili svojega ljubega učenika, naj Tomaža, kot zašlo ovčico, ne zapusti, temveč ga razsvetli in se mu prikaže.

2. Premišljuj, kako se je Gospod osmi dan po svojem vstajenju prikazal Tomažu in drugim učencem.

[1]) Jan. 20, 24.

Ko je bil osmi dan potem sv. Tomaž z drugimi učenci vred na gori Sion in so se pogovarjali o Kristusovem vstajenju, glej, tu je zopet častitljivi Jezus z veliko častjo prišel skozi zaprte duri, se je vstopil v sredo med nje in rekel: „Mir vam bodi!“ Učenci so bili iz srca veseli, so pokleknili in Gospoda molili. Posebno pa je bil sveti Tomaž zavoljo te prikazni ginjen, in je spoznal takoj na prvi pogled, da je ta zares njegov učenik. Zato je občutil srčno žalost nad svojo nevero in nad svojo trdovratnostjo in tako ga je bilo sram, da ni mogel Jezusu gledati v njegovo ljubeznivo obličje.

Kristus pa mu je prijazno rekel: „Vloži svoj prst semkaj in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran; ne bodi neveren, ampak veren.“[1]) Na to prijazno očitanje bi se imel Tomaž dotakniti Jezusove rane; on pa je po znotranjem razsvetljenju spoznal svoj greh in je s srčno žalostjo rekel: „Moj Gospod in moj Bog!“ to je: Težko sem se pregrešil, da sem tako dolgo ostal v svoji zmoti; zato nisem vreden dotakniti se tvojih svetih ran, temveč spoznam svojo krivico in prosim ponižno za odpuščanje; tudi tako verujem, da si ti, moj Bog in moj Gospod, resnično vstal od mrtvih. Tomaž je to govoril s pravo srčno žalostjo in se je bridko jokal. Gospod pa ni hotel biti s tem zadovoljen, temveč je ukazal na tleh klečečemu Tomažu vstati in svojo roko vložiti v sveto stran. Sveti Tomaž je tedaj trepetaje vstal in prosil za odpuščenje. Jezus pa je vzel njegovo desno roko, položil si jo je v svojo sveto stran in rekel: „Ne dvomi več, ampak veruj; blagor jim, kateri niso videli in so verovali“.

Bog je pripustil, da je ta apostol nekaj časa bil neveren, zato da bi po njem vsi verni bili bolj utrjeni v veri, da je Jezus zares častitljivo vstal od mrtvih. Sveti Tomaž pa je tudi s tem, da se je dotaknil Kristusovih ran, postal tako goreč, da je skoraj pol sveta obhodil, in več sto tisoč ljudi k sveti veri izpreobrnil. Nobeden izmed apostolov ni prišel tako daleč, kakor on, ker je v jutrovih deželah sveti evangelij oznanoval, in je prišel do Indije. Zato si pač zasluži, da ga vsi pobožni kristjani častijo in kličejo na pomoč, posebno pa na njegov god in praznik, rekoč: O sveti Tomaž, prosi za nas, da bomo prav verovali, in svojo vero kazali tudi v dejanju.

3. Premišljuj, zakaj je častitljivo vstali Jezus obdržal svetih pet ran.

Prvič je hotel vse svoje verne prepričati svojega resničnega vstajenja in pokazati, da je zares vstal z ravno tistim telesom, na

[1]) Jan. 20, 27.

katerem je bil tako neusmiljeno ranjen in preboden. Drugič je hotel svojih pet ran obdržati kot slavno znamenje zmage, da je premagal naše in svoje sovražnike. Te rane namreč nam pričajo na glas, da je Kristus s svojim bridkim trpljenjem premagal naše sovražnike ter poplačal naše grehe in naše dolgove. Te rane nam pričajo, „da je pri Gospodu usmiljenje, in pri njem obilno odrešenje.“[1]) Tretjič je te svete rane obdržal kot vidne dokaze svoje ljubezni in vseh čednosti, ki jih je v svojem bridkem trpljenju dajal na znanje. One nam pravijo namreč, da imamo misliti na njegovo ljubezen in dobroto, na njegovo ponižnost, potrpežljivost, krotkost in na druge čednosti, ker ranjeni Gospod vsaki pobožni duši govori tako-le: „Deni me ko pečat na svoje srce, ko pečat na svojo roko“;[2]) to je: Vračaj mi ljubezen za ljubezen; na mene naj merijo vsa tvoja dela, vse tvoje krepostne vaje. Hodi za mano in nosi moje rane vedno v svojem srcu.

Četrtič je hotel ljubeznivi Odrešenik obdržati te svete rane v naše zveličanje in v našo korist, da so nam studenci milosti, znamenja božje milosti in varno pribežališče. Iz teh ran namreč moremo dobiti in imamo vodo božje milosti, da se naše duše čistijo, hladijo in postanejo rodovitne na dobrih delih. One so nam znamenja milosti božje, ker nas zagotavljajo, da je Kristus pri svojem nebeškem Očetu naš zagovornik in srednik; da moremo po Kristusu nebeškega Očeta utolažiti, in zadobiti njegovo milost, ako mu namreč s skesanim srcem in spokorno dušo kažemo Jezusove rane, njegovo bridko trpljenje in njegove obilne zasluge. Saj moremo in imamo govoriti z Davidom: „Ozri se, Bog, naš varih, in poglej na obličje svojega Maziljenca,“[3]) to je Kristusa, katerega si nam pomazilil za našega najvišjega kralja, duhovnika in preroka. Pri njem je obilo odrešenja; zato ti darujemo in plačujemo iz njegovega zaklada in iz njegove obilnosti za naše grehe. On je naša bramba in naš varih; v njegovih ranah imamo svoje pribežališče, svojo trdnjavo zoper vse svoje sovražnike in zopernike. In nazadnje, petič, je obdržal Gospod te rane v muko in osramotenje pogubljencev in v tolažbo izvoljencev. Te rane bodo namreč na sodni dan pogubljence strašno ranile in mučile, ko jim bo Gospod kazal te rane, in jim pri tem tudi očital svojo zvestobo, ljubezen in dobroto, in pa njih hudobnost, otrpnjenost in veliko nehvaležnost. Izvoljencem pa bodo te rane kot znamenje božje ljubezni dajale neizrečeno tolažbo in radost. — Zato, ljubi moj kristjan, uči se zajemati iz teh studencev milostno vodo božje milosti, svoje zveličanje in svojo srečo, svoj časni in večni blagor, ter reci:

---

[1]) Ps. 129, 7. — [2]) Vis. pes. 8, 6. — [3]) Ps. 83, 10.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčene njegove častitljive rane vekomaj. Amen.

O Jezus, častitljivi Zveličar, jaz te v duhu molim, poljubim in častim tvoje svete, častitljive rane, in te ponižno prosim: odpusti mi, kar sem kdaj grešil s svojimi rokami, nogami in s srcem. Amen.

O Jezus, jaz srčno pozdravljam tvoje častitljive rane; vanje vložim vse svoje misli, besede in dela, da jih ti popraviš; vanje priporočim svoje prijatelje in neprijatelje, žive in mrtve, da jih ti obvaruješ in zveličaš; vanje pogreznem vse svoje grehe in hudobije, da jih ti izbrišeš; vanje skrijem svoje srce, da ga ti očistiš grehov, s svojo ljubeznijo vnameš, s svojim srcem zediniš in s svojo milostjo napolniš. Amen.

O Jezus, moj ranjeni Odrešenik in Zveličar, jaz te prosim po tvojih svetih ranah, okrepi mojo vero, pomnoži moje upanje in vžgi v meni božjo ljubezen; premagaj moje sovražnike, splačaj moje dolge, in obvaruj me vsega zlega. Oh, kaži te svoje rane svojemu nebeškemu Očetu, da mi on pokaže svojo milost, svoje božje obličje in vso svojo čast in slavo. Amen.

K rani desne strani.

Pozdravljena bodi, o presveta rana srca Jezusa Kristusa, ti studenec ljubezni, ti vrata nebeškega raja in večnega življenja, ti zakladnica nebeškega bogastva! Jaz te pozdravljam in častim s tisto ljubeznijo, s katero te je Jezus, moj Odrešenik, prejel in po svojem vstajenju obdržal. O najdobrotljivejši Jezus, v tvoje rane priporočim in skrijem svoje grešno srce in te prosim, da ga pokažeš svojemu nebeškemu Očetu in tako njegovo jezo potolažiš, zaslužene šibe odvrneš, in nam grešnikom zadobiš njegovo milost. Amen.

8. Kristus se prikaže sedmerim učencem pri Galilejskem morju in sv. Petru izroči svoje ovčice.

»*Jezus jim reče: pridite in jejte. Nobeden teh, kateri so se k jedi vsedli, si ga ni upal vprašati: Kdo si ti? Ker so vedeli, da je Gospod.*« (Jan. 21, 12.)

1. Premišljuj, kako se je Jezus pri Galilejskem morju prikazal, ko je Peter z Janezom in s peterimi drugimi učenci lovil ribe.

Vso noč so učenci lovili ribe, pa ničesar niso ulovili: zato se jih je Jezus usmilil, in jim je hotel v njih uboštvu pomagati. Zato je zjutraj stal na bregu in jim je rekel: „Otroci, imate kaj jesti? Odgovorili so mu: Nič. Jim reče: Vrzite mrežo na desno stran čolna, in boste našli“, to je, boste ulovili rib. — Vrgli so tedaj mrežo, kakor jim je bil rekel, in so ulovili toliko rib, da niso mogli mreže vleči zavoljo obilnosti rib. Vsi so se temu čudili, in so si mislili, da človek, ki stoji na bregu, mora biti svet človek. Sveti Janez pa je rekel Petru: „Gospod je.“[1]) Ko je Peter slišal, da je Jezus, vnela se mu je taka želja, pri njem biti, da je takoj skočil v vodo, in plaval do brega, akoravno je bilo dve sto komolcev do brega. Med tem so oni s čolničem priveslali, in so za seboj vlekli mrežo z ribami, v kateri je bilo 153 velikih rib. — Poglej ljubi moj kristjan, Jezusa moramo ubogati, storiti, kar nam on veleva, ako hočemo kaj uloviti, kaj zaslužiti, ali sploh kaj pridobiti.

2. Premišljuj, kako je ljubeznivi Jezus sedmerim učencem čudovitno pripravil kosilo, in jih povabil jesti.

Ko so še oni šesteri učenci prišli h Kristusu, so ga vsi počastili. On pa jim je prijazno rekel: „Pridite in jejte“. In oni so zagledali velik ogenj, in ribo na žerjavici, in kruh zraven. Okoli ognja so se vsedli; in Kristus je razlomil kruh, in ga je dal vsakemu en kos; in tako je razdelil tudi ribo. In sveti Janez pristavlja: „Nobeden teh, kateri so se k jedi vsedli, si ga ni upal vprašati, ker so vedeli, da je Gospod.“ — Pomisli, pobožni kristjan, pri tej čudovitni prikazni veliko Jezusovo ponižnost. On namreč, vsemogočni Bog in častitljivi Gospod nebes in zemlje, streže svojim učencem, kakor da bi bil njih hlapec; skrije svoje veličastvo, jim pripravi kosilo, deli jim jedi in jim streže, kakor da bi bil njih služabnik. Kaj so si

[1]) Jan. 21, 4—7.

neki pri tem mislili sveti angeli? Jaz mislim, da angeli z učenci vred niso od strmenja vedeli, kaj bi si mislili, storili in rekli. Zato tudi ne omenja sveti Janez, da bi bili učenci med jedjo kaj govorili. Kristus pa se jim je izkazal prav prijaznega, in jim je dal taka znamenja svoje ljubezni, da so bili od ljubezni in radosti kakor zamaknjeni. Tu vidiš tedaj, da je bil Kristus ponižen ne samo na zemlji, dokler je tu živel, ampak tudi po svojem vstajenju, v svojem častitljivem življenju, in še sedaj v nebesih je ponižen. Glej, kako rad služi svojim izvoljenim, kakor je bil tudi obljubil, rekoč: „Blagor tistim hlapcem, katere Gospod najde čuječe; resnično vam povem, da jih bo k mizi posadil in jim stregel.“[1]) O prečudna Gospodova ponižnost! Kdo ne bi hotel tako ponižnemu, prijaznemu in ljubeznivemu Gospodu rad služiti, in z zvestim in ljubečim srcem mu biti vdan? Prizadevaj si tedaj vedno bolj v njegovi ljubezni rasti in brez naveličanja in neprenehoma mu iz vsega srca služiti. Ker pa sam iz sebe tega ne moreš storiti, prosi njega, kakor sveti Ignacij, ustanovnik Jezusove družbe, da ti da svojo milost, rekoč:

Gospod, daj mi svojo milost, da ti bom služil. Za svoje plačilo ne terjam drugega kakor tvojo ljubezen, in jaz sem dovolj plačan in bogat.

3. Premišljuj, kako je Kristus, božji pastir naših duš, svetemu Petru izročil vse svoje ovčice brez izjeme, in ukazal, da naj jih pase.

To pripoveduje sveti evangelist s temi-le besedami: „Ko so tedaj odjedli, reče Jezus Simonu Petru: Simon Jonazov, ali me ljubiš bolj, kakor ti-le? Mu reče: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Mu reče: Pasi moja jagnjeta. Mu reče zopet: Simon Jonazov, ali me ljubiš? Mu odgovori: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Mu reče (zopet): Pasi moja jagnjeta. Mu reče vtretjič: Simon Jonazov, ali me ljubiš? Peter je bil žalosten, ker mu je vtretjič rekel: Ali me ljubiš? In mu je rekel: Gospod, ti veš, da te ljubim. Mu je rekel: pasi moje ovce.“[2]) To je: Jaz, najvišji pastir, ti izročim brez izjeme vsa svoja jagnjeta z ovcami vred, vse verne. S tem je njega in vse njegove naslednike postavil za svojega namestnika in vidnega poglavarja svoje cerkve, ter pokazal, da se more le z ljubeznijo priti do te najvišje službe.

---

[1]) Luk. 21, 37. — [2]) Jan. 21, 15—17.

Molitev za papeža.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od cerkve, ki se tukaj še bojuje, in od cerkve, ki se že veseli zmage v nebesih. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, najvišji pastir vseh pastirjev; poglej milostljivo na svojega služabnika I., katerega si postavil vidnega poglavarja in pastirja svoje cerkve; podeli mu svojo milost, da z besedo in z zgledom pase tvoje ovčice, to je, verne kristjane, da s čredo vred, katero si izročil njegovi skrbi, doseže večno življenje. Amen.

9. Kristus se prikaže svojim učencem v Galileji.

»*Enajsteri učenci pa so šli v Galilejo, na goro, kamor je bil Jezus ukazal. In ko so ga videli, so ga molili.*«
(Mat. 28, 16. 17.)

1. Premišljuj, kako se je Gospod prikazal v Galileji na gori Tabor apostolom, učencem in vernim, katerih je bilo več kot petsto vpričo.

Ta prikazen je ena najimenitnejših, ker se ni prikazal samo enajsterim, ampak tudi vernim, katerih je bilo več kot petsto zbranih, kakor priča sveti Pavel. Zato jim je bil to prikazen tudi prej napovedal, ko je šel na Oljsko goro, rekoč: „Kadar pa bom vstal, pojdem pred vami v Galilejo.“[1]) Povabil jih je bil k tej prikazni tudi po Mariji Magdaleni in po drugih svetih ženah, rekoč: „Povejte mojim bratom, da naj gredó v Galilejo, ondi me bodo videli.“[2]) Kristus bi se bil svojim učencem lahko prikazal v judovski deželi, vendar je hotel, da si imajo to veselje nekako zaslužiti in pokazati svojo zvestobo ker so morali iz ljubezni do njega storiti tako dolgo pot, tri dni hodá. Dobri učenci so imeli tako željo, Kristusa videti, da so šli tjakaj ne samo apostoli, ampak tudi veliko drugih, in morebiti vsi, kateri so v Judeji verovali na Jezusa; več kot petsto jih je bilo, brez žen, katere se niso štele. In kdo ne bi rad storil tri dni hoda, zato da bi videl Jezusa, ki je bil od mrtvih vstal? Ti praviš morda, da bi rad storil tisoč dni hoda, ako bi mogel Jezusa na tem svetu videti.

[1]) Mat. 26, 32. — [2]) Mat. 28, 10.

Pomni pa, da je naše življenje popotovanje enega samega dneva. Hodi tedaj od ene čednosti do druge, da moreš enkrat Jezusa videti v nebeški Galileji.

Šlo jih je več kot 500 bratov ali vernih mož z veliko radostjo v Galilejo, kakor da bi šli na ženitovanje. Šli so na goro Tabor, kjer se je bil prej Kristus izpremenil in so ondi z velikim hrepenenjem čakali na veseli prihod Gospodov. Ko so tedaj vsi goreče molili, se jim je približal najlepši med človeškimi otroci v veliki svetlobi in z velikim veličastvom. Sveti Matej pravi: „In ko so ga videli, so ga molili.“ Svetloba njegovega božjega veličastva namreč jih je s svetim strahom napolnila tako, da so pred njim padli na svoj obraz in ga kakor nebeške trume molili z največjo ponižnostjo.

Večji del učencev in vernih ga niso še nikoli videli v njegovi slavi. Kako jim je bilo tedaj pri srcu, ko so svojega učenika videli v njegovi neizrečeni lepoti? Ko je sveti Peter pred Kristusovim trpljenjem na ravno tej gori Kristusa videl izpremenjenega, je bil tako poln radosti, da je pozabil na svet, in je hotel vedno na tej gori prebivati in ostati, da bi bil mogel vedno gledati lepoto Kristusovega obličja. Vendar se Kristus takrat ni bil pokazal tako lepega kakor sedaj; tudi ni takrat še imel svojih svetih peterih ran, katere so neizrečeno kinčale njegovo telo. Kako veselje je tedaj čutil sv. Peter, kako veselje so čutili drugi apostoli in pa vsi učenci in vse učenke Kristusove, ko so čuda lepo telo Jezusovo videli pred sabo, posebno ker so celo njegovo telo natanko mogli videti! Oni so mislili, da so v nebesih, akoravno so videli le človeško Jezusovo naravo, seveda častitljivo.

2. Premišljuj, kako je Gospod tolažil vse svoje učence.

Ko so vsi pričujoči dolgo ležali na svojih obrazih in Jezusa prav ponižno molili, se jim je Jezus približal in s prijaznimi besedami po svoji navadi jih pozdravil, rekoč: „Mir vam bodi!“ Ne bojte se, saj sem jaz sam, vaš učenik. Nekateri izmed njih namreč, kakor pravi sveti Matej,[1]) so dvomili, da bi bil Jezus sam tu pričujoč, in niso mogli verovati, da je ta njih učenik, kateri je visel na sramotnem križu pribit. Da bi jim vzel vsak dvom, jim je rekel: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji“,[2]) to je: Veselite se, ljubi moji prijatelji, radujte se z mano; saj moje trpljenje je sedaj končano, in jaz sem postavljen gospodar nebes in zemlje. Moj Oče mi je dal vso oblast, da kot pravi kralj ž njim vred kraljujem nad vsem, kar je v nebesih in na zemlji. On mi je dal oblast, pogubiti in zveličati.

---

[1]) Mat. 28, 17. — [2]) Mat. 28, 18.

On mi je dal oblast, vse urediti in napraviti, kakor se mi ljubi. Zato bi se lahko maščeval nad svojimi sovražniki, in jih v enem trenotku pogubil. Lahko bi jih kaznoval z vsemi časnimi zlegi, in potem še pogreznil v pekel. Ali tega nočem storiti, akoravno so si to zaslužili; temveč, da vam dam zgled, kako imate s svojimi sovražniki ravnati, hočem jim dobro skazovati namesto hudega, in jih po vas vabiti k pokori in k mojemu prijateljstvu. Glej, ljubi moj kristjan, „da je pri Bogu mogočnost“ združena „z usmiljenjem“, kakor priča David.[1])

3. Premišljuj, kaj je Gospod učencem ukazal in naročil, namreč da imajo vse ljudi učiti in krstiti.

Rekel jim je namreč: „Torej pojdite, in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta, in Sina in Svetega Duha.“[2]) Kdo se more dovolj čuditi črez veliko Kristusovo dobroto, da vsem ljudem brez izjeme, tudi tistim, ki so ga zaničevali in zapljuvali, in ž njim delali tako neusmiljeno, odpusti vse grehe in hudobije, ako le nanj verujejo, se poboljšajo in se dajo krstiti in svoje grehe popustijo? In glej, ravno to, kar je storil tistikrat Judom in nevernikom, to dela še dandanašnji. On ponuja vsem svojo milost, posebno pa tebi, grešnik, ker te ne kaznuje za tvoje velike grehe, temveč ti želi dati svojo milost; zato ti daje življenje, da bi delal pokoro. Če pa v svojih grehih nepremišljeno naprej živiš, gorje ti nazadnje; ti padeš v roke njegove ostre pravice.

Tu pomisli tudi, kako je Gospod z zgoraj omenjenimi besedami postavil zakrament svetega krsta kot sredstvo, s katerim se grehov znebimo in zadobimo božjo milost. V svetem krstu namreč se otrokom odpušča izvirni greh, in odraščenim tudi vsi osebni grehi, kar so jih storili pred krstom; odpušča se jim tudi ves dolg in kazen; vlivajo se jim tri božje čednosti, vera, upanje in ljubezen; krščeni postanejo tempel svetega Duha in deležniki ali dediči nebes. Ali niso to velike milosti, katere nam Kristus deli brez vseh naših zaslug? Bodimo mu tedaj hvaležni, in prosimo ga za pomoč njegove svete milosti, da bomo tudi mogli izpolniti, kar smo pri svetem krstu obljubili.

4. Premišljuj, kaj je Gospod obljubil svoji cerkvi pred vidnim poglavarjem, namreč Petrom in njegovimi nasledniki.

Rekel jim je namreč še te-le tolažbe polne in pomenljive besede: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta!“[1]) S temi

[1]) Ps. 61, 12. 13. — [2]) Mat. 28, 19. — [3]) Mat. 28, 20.

besedami je obljubil svoji cerkvi svojo vedno pomoč in brambo, pa tudi svojo pričujočnost v cerkvi zato, da se njegov nauk brez vsake zmote čist ohrani; s temi besedami je obljubil tudi, da hoče vedno biti pričujoč v svoji cerkvi v zakramentu svetega Rešnjega Telesa, kjer je v resnici pričujoč in prebiva med nami kakor Bog in kakor človek, tako da lahko vsak trenotek, kadarkoli želimo, stopimo pred njega in mu tožimo svoje reve in potrebe. Kolika milost je to, spozna samo tisti, kdor to večkrat premišljuje; zato hočemo to pozneje bolj razločno premišljevati.

Poglej, pobožni kristjan, kako zvesto Bog za nas skrbi in kako nas išče k sebi potegniti. Ne bodi mu tedaj nehvaležen, ne bodi trdovraten, temveč spoznaj njegovo veliko ljubezen; daj in daruj mu ti svoje ljubezni goreče srce in povrni mu ljubezen za ljubezen.

Do teh besed popisuje sveti Matej to prikazen, in sklene svoj sveti evangelij. Gotovo pa je, da je Gospod ne samo te besede, ampak še veliko drugih prijaznih besed govoril s svojimi vernimi in učenci. Ker je imel namreč vse svoje ljube prijatelje zbrane in jih je hotel popolnoma v veri utrditi, zato se je pač dolgo in prav prijazno ž njimi pogovarjal. Potem jim je dal svoje sv. rane poljubiti in nazadnje podelil še svoj sveti blagoslov. — Tu pomisli, kako so bili njegovi učenci s to prikaznijo utolaženi in oveseljeni. Če bi človek tudi vse posvetne radosti in veselje hkrati čutil v svojem srcu, vendar ne bi se ta radost dala primeriti duhovni radosti, ki so jo učenci čutili pri tej prikazni. In če je bila ta duhovna radost že tu na zemlji pri učencih tako silno velika, kako velika, kako osrečivna, kako neizmerna bo šele radost v nebesih?

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od vseh vernih za vse člene svete vere! Amen.

Gospod Jezus Kristus, učenik in plačevavec vseh vernih, ki si svoji cerkvi obljubil svojo vedno pomoč, „da je peklenska vrata ne morejo premagati“, dodeli mi, te prosim, luč svoje nebeške milosti, da morem s svetimi apostoli iz srca govoriti: „verujem v eno sveto, katoliško cerkev;“ da se vedno trdno te cerkve držim, njeni nauk in njeno razlaganje božje besede sprejmem in po njem živim, ter tako dosežem pravo in večno veselje v nebesih. Amen.

O Bog, jaz verujem in spoznavam vse, kar sveta katoliška cerkev veruje in spoznava, in sem pripravljen in voljan, za katoliško resnico trpeti vse, še celo smrt. Jaz te prosim po vseh svetih apostolih, mučenikih in svetih spoznavavcih: ohrani in pomnoži v meni pravo vero. Amen.

O Gospod, dodeli, da v luči katoliške vere pridem do nebeške luči večne slave. Amen.

10. Kaj je Kristus do svojega vnebohoda delal na zemlji.

»*Tudi po svojem trpljenju se jim je živega skazal z mnogimi znamenji, ko se jim je prikazoval štirideset dni in govoril o božjem kraljestvu.*« (Dej. ap. 1, 3.)

1. Premišljuj, kje je Jezus po svojem vstajenju bival do svojega vnebohoda.

Učeniki mislijo, da je bil Gospod večjidel pri svoji ljubi Materi, in ji je dajal večkrat gledati svojo neizrečeno slavo kakor apostolom. Oh, kako se je njeno materino srce veselilo njegovih svetih pogovorov! Kako radost je čutila, ko je gledala njegovo častitljivo veličastvo! Lahko verujemo, da sta oba marsikatero uro preživela v svetih pogovorih, in se pogovarjala o rečeh, katerih noben človeški um ne more zapopasti. Tu se je presveti Devici vsa bridkost, ki jo je imela doslej, izpremenila v samo veselje, in vse postrežbe, ki jih je Jezusu bila izkazala, so ji bile stotero poplačane. Tukaj je presrečna Devica čutila neizrečeno večjo tolažbo, kakor jo je bil čutil sveti Tomaž, in je tudi bolje čutila ogenj božje ljubezni. Marsikaterikrat je ležala v zamaknjenju pred svojim božjim Sinom, in je gledala božje skrivnosti. Ona je tako tistih štirideset dni okušala vedno novo radost in sladkost.

2. Premišljuj, kako se je Gospod večkrat prikazal svojim učencem, in ž njimi govoril o svojem kraljestvu, to je, o svoji cerkvi na zemlji in v nebesih.

Omeniti je vredno, zakaj ni šel Kristus takoj, ali vsaj kmalu po svojem vstajenju v nebo, ker je vendar imel vso pravico do nebes, in ker ga je le prav malo število ljudi častilo; vsi drugi ali ga

niso poznali, ali pa so ga zaničevali. Njegova neizmerna ljubezen ga je še držala na zemlji, in njegovo zvesto srce in skrb za blagor učencev in vseh vernih. Lahko bi jih bil tudi po svojih angelih poučil in utrdil v veri; toda njegova ljubezen in ponižnost je bila tako velika, da je hotel to sam storiti. Kaj pa je ves ta čas na zemlji delal, popisuje sveti Luka takó-le: „Tudi po svojem trpljenju se jim je živega skazal z mnogimi znamenji, ko se jim je živega prikazoval štirideset dni, in govoril o božjem kraljestvu.“ Iz teh besed se posnema, da se je svojim učencem večkrat prikazal, kakor so sveti evangelisti zapisali, in da se je ž njimi pogovarjal o božjem kraljestvu, to je, o njegovi cerkvi, katera se tukaj na zemlji bojuje, in o zmagovavni cerkvi v nebesih; kako namreč imajo sveto cerkev tukaj širiti, vladati in ohraniti. Tistikrat je tudi nekaj svetih zakramentov postavil, nekaj pa potrdil; ravno tako jim je razložil daritev svete maše, mnogo svetih obredov ukazal, člene svete vere bolj razložil in odločil; poslednjič tudi svetega Petra zopet postavil in potrdil višjega pastirja cele cerkve.

Tu si lahko vsak misli, kako srčno so se učenci veselili, ko se jim je ljubi učenik tolikokrat prikazal, jih s svojim častitljivim obličjem oveselil, razkladal božje skrivnosti in ž njimi prijazno ravnal. Tudi se lahko verjame, da se ni vselej prikazal vsem skupaj, ampak tudi posameznim, ter je vsakemu več ali manj milosti skazal, kakor je bil več ali manj vreden. V življenju svetnikov beremo čudne reči, posebno, kako veliko veselje so čutili, kadar se jim je Kristus prikazal; od pogleda njegovega častitljivega telesa so čutili tako neizrečeno veselje, da so bili vsi zamaknjeni. Take in še veliko večje milosti so apostoli prejemali pri večkratnih Kristusovih prikaznih. O kako veliko in oblaživno je bilo veselje svetih apostolov, kateri so skoraj vsak dan Jezusa videli in ž njim govorili.

Tudi sveti Mariji Magdaleni in drugim svetim ženam se je Jezus nekaterekrati prikazal, katere je toliko več tolažil, kolikor več bridkosti so pri njegovem trpljenju izkusile. Oh, kako je te pobožne, svete žene Kristusov pogled v božji ljubezni vnemal, in koliko veselja so zajemale iz osrečivne pričujočnosti našega Zveličarja! Kako srečne so se štele, da so Jezusu stregle, dokler je še živel, ker jim je milostljivi Jezus delil tisočkrat več duhovnih milosti, kakor so mu bile one od svojega posvetnega premoženja podelile. Kolikorkrat je od njih šel proč, tolikokrat jim je zapustil kako posebno milost, kak poseben dar, in je vselej njih srca vnovič vžgal z novo gorečo ljubeznijo. Gospod, vžgi tudi v mojem srcu srečni zubelj svoje svete ljubezni!

3. Premišljuj, kam je bil častitljivi Odrešenik do svojega vnebohoda peljal duše svetih očakov.

Ves drugi čas, kar ni bil Jezus pri nobenem človeku, je bil pri dušah svetih očakov, ki jih je s svojo prijazno pričujočnostjo razveseljeval. Mi sicer ne vemo, kje so ves ta čas čakali sveti očaki, vendar menijo nekateri sveti očetje, da so bili v pozemeljskem raju. Ker so uživali že neizmerno radost, ker so gledali Jezusa kot Boga in človeka, zato so bili skoraj tako srečni, kakor da bi bili že v samih nebesih. Tako so teh štirideset dni vedno uživali, dokler niso bili na dan Jezusovega vnebohoda iz pozemeljskega prestavljeni v nebeški raj.

Med veliko nočjo in med binkoštmi moli večkrat to-le

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, naše zveličanje, naša slava, in naš raj veselja! Amen.

O vse ljubezni in hvale vredni Jezus, jaz te pozdravljam, molim, hvalim in častim zavoljo ljubezni, s katero si nas ljudi odrešil, in ti toliko stokrat čast in hvalo dajam, kolikor je svetnikov v nebesih in ljudi na zemlji. Tudi želim iz srca, da ti vsi skažejo spodobno čast in ti dajejo hvalo za vse dobrote, kar si nam jih storil; nazadnje tudi za vse milosti in radosti, ki jih boš svojim izvoljenim skazoval vekomaj. Amen.

Petnajsto poglavje.

Kristusov častitljivi vnebohod.

1. Praznik in skrivnost Kristusovega vnebohoda.

»*Kraljestva zemlje, pojte Bogu, prepevajte Gospodu! Prepevajte Bogu, kateri gre v najvišja nebesa, ki so od začetka.*«
(Ps. 67, 33.)

1. Premišljuj slavni praznik in veliko skrivnost čudopolnega vnebohoda Kristusovega.

Pobožni kristjan, ta dan praznujemo tako častitljiv, vesel in tolažbe poln praznik, kakršnega celo leto ne praznujemo. Sveti Bernard pravi: „Današnji praznik je tako slaven in častitljiv, ker je konec in dopolnjenje vseh drugih praznikov, in srečno dočakanje vsega potovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa.“ Spodobi se, da se radujemo, kadar je po prestanem trpljenju častitljiv od mrtvih vstal. Ali še bolj se spodobi, da se danes veselimo, ko je naš Zveličar, ki je iz svoje moči častitljivo vstal, ta dan častitljivo in zmagovalno, z vsemi svetimi očaki, šel v nebeško mesto Jeruzalem. Tako pravi tudi sveti Bonaventura: „Od začetka sveta se ni nikoli obhajal tako slaven praznik, in tudi se ne bo nikoli več obhajal, kakor samo še po poslednji sodbi.“ Tistikrat bodo častitljivi Odrešenik in vsi njegovi izvoljenci s častitljivimi telesi zopet šli v nebesa nazaj, kjer bodo obhajali večno zmago. Današnji praznik presega tedaj vse druge in dela vse druge praznike v Kristusu slavne in popolne. Danes namreč obhajamo slaven praznik Gospodov, pa zraven se spominjamo tudi vseh njegovih izvoljencev, ker je Kristus danes častitljivo šel v nebesa in ujete, to je, rešene ujete ali vse pravične duše stare zaveze peljal s sabo. Če dan praznujemo, ko je katerikoli svetnik bil v nebesa vzet, moramo pač veliko bolj praznovati današnji dan, ker je Najsvetejši z veliko tisoč mož in žen častitljivo šel v nebesa in nam vsem odprl pot do nebes. Kako slaven pa je bil ta vnebohod, si ne more noben človeški um domišljati, ne zapopasti ali po vrednosti razložiti. Če je namreč že mesto Rim svojim zmagovalnim vitezom napravljalo slovesne vhode, kako slovesen vhod je pa napravilo nebeško mesto Jeruzalem zmagovalnemu vitezu Jezusu Kristusu, kateri je petero mogočnih sovražnikov z njihovimi trumami, namreč svet, meso, greh, smrt in hudiča tako junaško premagal? Tukaj morajo umolkniti vsi jeziki in vsaka človeška pamet se vdati. Kolikor nebesa presegajo zemljo, in Stvarnik svojo stvar, in Bog človeka, toliko presega ta nebeški slovesni vhod vse pozemeljske stvari.

2. Premišljuj veseli praznik vnebohoda našega Odrešenika.

Glej, ta dan je dan veselja, dan časti, dan zmage in slovesnega vhoda. Danes se je veselila presveta Trojica, človeška narava Kristusova, Marija Mati božja, angeli v nebesih, apostoli in vsi Kristusovi prijatelji na zemlji. Presveta Trojica se je veselila, ker je Kristus, dobri pastir in častitljivi premagalec, zmagovalno in slavno s svojim plenom in z zašlimi ovčicami prišel v nebesa. Človeška narava Kristusova se je veselila, ko je videla, kolika čast in slava se ji godi. Mati božja se je veselila, ko je s telesnimi očmi videla svojega

preljubega Sina tako častitljivo iti v nebesa. Sveti angeli so se veselili, ko so videli, da se začenjajo polniti prazna mesta v nebesih. Od začetka sveta niso še nikoli nobene duše videli častitljivo v nebesa priti; danes pa so z največjim čudenjem videli toliko tisoč duš s Kristusom, svojim Odrešenikom, vred v neizrečenem slavnem vhodu priti v nebeški Juruzalem. Zdelo se je prej, kakor je tožil prerok Jeremija, rekoč: „Poti na Sion žalujejo, ker nikogar ni, da bi prišel k praznovanju.“[1]) Ko je pa danes Kristus častitljivo prišel gori, pokazal pot k nebeškemu Sionu, odprl vrata in toliko tisoč duš s seboj pripeljal, kako so se veselila nebesa, kako so se radovali nebeški duhovi, ko so videli, da pride toliko svetih mož in žen v nebeško radost! Zato poslušajmo poučivno in tolaživno pridigo svetega Avguština, v kateri med drugim govori tako-le: „Zveličar naš je šel v nebesa, zato nimamo biti žalostni. Tja gori obrnimo svoje misli, kjer ima biti enkrat naš počitek. Podajmo se med tem v duhu s Kristusom Gospodom v nebesa, zato da se bomo, ko pride tisti skriti dan, tudi s telesom mogli tja podati. To pa moramo dobro pomniti, da s Kristusom ne more gori ne prevzetnost, ne lakomnost, ne nečistost; ker z našim nebeškim zdravnikom ne gre v nebesa nobena hudobija. Ako želimo tedaj po kratkem času priti v nebesa, moramo odložiti vse svoje grehe in hudobije.“

3. Premišljuj, kako je ta praznik tolažbe poln, in daje upanje in tolažbo vsem vernim na svetu.

Danes čutijo vsi pobožni kristjani duhovno veselje in radost, in puščajo na strani vse druge skrbi in vsako žalost. Vsi, kateri ljubijo Jezusa, se ž njim vred veselijo; oni se veselijo njegove slave in radosti v nebesih, kakor da bi jo sami uživali, kar je znamenje prave ljubezni, kakor je Kristus sam svojim učencem govoril: „Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, da grem k Očetu.“[2]) Potem se moremo veseliti zavoljo nas samih, ker so se danes ljudem odprla nebeška vrata, in lahko takoj po smrti v nebesa pridemo, ako ni nič pozemeljskega na naši duši; pravični očaki pa, akoravno so bili brez madeža, so vendar morali čakati pred peklom. Tretjič veseli se v Kristusu in v njegovih svetih prijateljih. V Kristusu, ker je danes tvoj besednik in srednik šel k Bogu, svojemu nebeškemu Očetu, zato da vedno za-te prosi, kakor pravi sv. Janez: „Mi imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, pravičnega, in on je sprava za naše grehe.“[3]) V njegovih svetnikih pa, ker si današnji dan s Kristusom Gospodom še več tisoč drugih zagovornikov in besednikov dobil,

[1]) Žal. pes. 1, 4. — [2]) Jan. 14, 28. — [3]) Jan. 2, 12.

namreč vse svetnike stare in nove zaveze, ki so s Kristusom šli v nebesa in so po njem zveličani. Vsi ti so v Kristusu mogočni, in ako jih kličeš na pomoč, kakor se spodobi, morejo in hočejo v Kristusovem imenu prositi za-te, da prideš v nebesa v njih družbo. Oni vidijo v Bogu kakor v zrcalu vse, kar se na zemlji godi; sveto pismo pravi namreč: „Vemo, da bomo, ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo videli, kakršen je.“[1]) In zopet pravi sv. pismo: „V Bogu živimo, se gibljemo in smo.“[2]) Koliko bolj pa so svetniki v Bogu, živijo v Bogu, in vidijo v Bogu vse, kar dela naše telo, in kar dela naša duša! Ker namreč Boga vedno gledajo, kakršen je, vidijo tudi nas v Bogu, in dobro poznajo vse naše dejanje in nehanje, naše delanje in naše odpočivanje, naše reve in potrebe. Priporočaj se tedaj marljivo svetnikom kot Kristusovim prijateljem in kot božjim otrokom, ki te ljubijo, zato da bodo za-te prosili, in ti zadobili božjo milost in nebeško slavo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je častitljivo šel v nebesa; in češčena bodi njegova slava, njegovo kraljestvo in veličastvo vekomaj! Amen.

O Jezus, mogočni premagovavec, kateri si vidno in častitljivo šel v nebesa, jaz te prosim po neizmernem veselju tvojega prečudnega vnebohoda, po tvoji največji moči in slavi, tudi po tvojem najsladkejšem odpočitku in največji radosti in blaženosti: potegni me za seboj in dodeli mi svojo mogočno milost, da bom vse posvetno zaničeval, kakor me ti učiš, po tvojem kraljestvu pa in po tvoji večni slavi zares hrepenel, in nazadnje po tvojih neskončnih zaslugah zadobil milost in usmiljenje. Amen.

2. Kako je Kristus pred svojim vnebohodom slovo jemal.

»*Peljal jih je pa venkaj v Betanijo.*«
(Luk. 24, 50.)

1. Premišljuj, kako se je Kristus prikazal enajsterim apostolom, ko so bili pri kosilu.

[1]) Jan. 3, 2. — [2]) Dej. ap. 17, 28.

Skrivnost Kristusovega vnebohoda je tako čudapolna in nezapopadljiva, da se bolj angelom kakor ljudem spodobi govoriti o nji. Vse namreč, kar mi ljudje o nji govorimo, pišemo ali premišljujemo, je tako nepopolno, kakor če otroci govorijo o državnih zadevah. Zato moramo to veliko skrivnost v vsi ponižnosti le po človeško premišljati, da se naša srca, kolikor je mogoče, vnamejo ljubezni do nebeških reči.

Ko je tedaj napočil dolgo zaželjeni dan Jezusovega vnebohoda in je bil Kristus, kakor se meni, pri svetih očakih v pozemeljskem raju, jim je prijazno rekel: Tedaj je prišel dolgo zaželjeni dan, da pojdemo v nebo. — O kako vesela novica je bila ta svetim očakom! Njih srca so se napolnila z neizmerno radostjo, kar je David že zdavna prerokoval, rekoč: „V Gospodovo hišo pojdemo. Naše noge bodo stale v tvojih preddvorih, o (nebeški) Jeruzalem!“[1])

Ko je tedaj Jezus s svetimi dušami očakov v enem trenotku prišel v Jeruzalem, se je na gori Sion prikazal apostolom, ki so bili ravno pri kosilu zbrani. In on jim je po svoji navadi prijazno rekel: „Mir vam bodi!“ On se je vsedel k svojim apostolom za mizo, in ž njimi jedel v radosti svojega srca, kakor sveti Luka priča, rekoč: „In ko je ž njimi jedel, jim je zapovedal, da naj ne hodijo iz Jeruzalema, ampak naj čakajo obljube Očetove,“[2]) to je, na poslanje Svetega Duha. Tukaj je zopet čudno, da je hotel telesne jedi užiti, katerih mu ni bilo treba; kakor voda izgine, ki se na razbeljeno železo vlije, tako se je telesna jed v njegovem častitljivem telesu izgubovala. Gospod je to storil iz ljubezni do svojih ljubih prijateljev, kakor imamo tudi mi navado, da iz ljubezni do gosta jemo in pijemo ž njim, da se ž njim veselimo. Oj pač bolj nebeško, kakor pozemeljsko kosilo! Jezus Kristus je sedel v kraljevski slavi in veličastvu med njimi, in njegovi učenci so toliko od njegove slave videli, kolikor je morejo prenašati človeške oči in srca. Jedi in vino jim je blagoslavljal s svojimi božjimi rokami, in tako jim je oboje bolj dišalo. Tudi se je ž njimi prijazno pogovarjal, akoravno jim je med drugim tudi prav po očetovsko in prijazno očital njih poprejšno nevero in otrpnenost srca, da niso verovali tistim, ki so ga bili videli, potem ko je od smrti vstal.

Dalje jim je rekel: „Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelij vsi stvari (t. j. vsem ljudem). Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan.“[3]) Učite tedaj ljudi prav in popolnoma verovati, in sveti krst, t. j. pri krstu prejeto nedolžnost s pobožnim življenjem ohraniti, ali s pravo pokoro zopet si pridobiti. Jaz bom namreč zopet prišel, in

[1]) Ps. 121, 1. 2. — [2]) Dej. ap. 1, 4. — [3]) Mark. 16, 15. 16.

vas k sebi vzel; potem bomo skupaj v nebeški domovini, in bomo pri nebeški mizi sedeli. Sedanje veselje v primeri z nebeškim ni več kakor kaplja v primeri z vsem morjem; in vsa sladkost teh jedi in telesne pijače je le grenkost v primeri s sladkostjo nebeških jedi in nebeškega veselja. Ko na tem svetu trpite, povzdignite svoje oči proti nebu in pomislite, kako veliko veselje in neizrečeno plačilo vas tamkaj čaka.

Nihče naj ne misli, da je Kristus pri tej priložnosti svoje učence ostro kregal ali karal. Nikakor. Vse njegove besede se bile prijazne. Sedaj namreč, ko je jemal slovó, ni bil primeren čas očitanja ali karanja, ampak tolažbe in potrjenja. Zato jim je menda zopet govoril: „Vi ste tisti, kateri ste prebili z menoj v mojih izkušnjavah. In jaz vam odločim kraljestvo, kakor ga je meni Oče odločil, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu, in da sedite na sedežih, ter sodite dvanajstere Izraelove rodove.“[1]) Te in tem enake tolaživne besede je govoril Gospod prav ljubeznivo in odkritosrčno, in si je prizadeval svoje učence tolažiti in poučevati.

2. Premišljuj, kako je Gospod svoje ljube učence peljal v Betanijo.

Sveti Luka namreč pravi očitno: „Peljal jih je pa venkaj v Betanijo.“[2]) Menda jim je govoril tako-le: Vedite, ljubi moji, da se je približal čas mojega vnebohoda. Tedaj moram od vas vzeti slovo. Zavoljo teh besed so bili učenci žalostni, in več njih se je začelo jokati. Gospod pa jih je tolažil, rekoč: Nikar ne žalujte, saj grem, da vam pripravim mesto; in kadar bo vaše mesto pripravljeno, pridem zopet, da vas k sebi vzamem.

Med tem, ko je bil Gospod pri enajsterih apostolih, se je zbralo po božji naredbi veliko drugih pobožnih mož in žen, do stoindvajset, v hiši poslednje večerje, ker je hotel Gospod, da bi imeli vsi ti biti pri njegovem vnebohodu navzoči. Ko so bili tedaj vsi v obednici zbrani, z Marijo, Materjo božjo, je Jezus rekel: Sedaj hočemo iti ven v Betanijo, preden grem v nebo. Tedaj je vzel Gospod svojo ljubo Mater, svoje učence in prijatelje, in jih je peljal v Betanijo. S to majhno čredo je zapustil Jezus, božji pastir, obednico; on je hodil spredaj, in njegova Mati je bila zraven njega. Vsi drugi, apostoli in učenci, in kar se jih je bilo sèšlo, so šli za njim. Nemarni Jeruzalemčani so videli sicer učence, in vendar niso nič opazili od skrivnosti, kako zmagovalni Gospod in Zveličar s svojimi častitljivimi svetniki nevidno hodi pred njimi. Zato je šla po njegovi milosti in moči sveta

[1]) Luk. 22, 28—30. — [2]) Luk. 24, 50.

družba brez strahú in varno po ulicah mesta Jeruzalema skozi mestna vrata, črez dolino Jozafat in Oljsko goro do Betanije, tako da so vsi sveti tovariši z veseljem videli Gospoda pred seboj hoditi, katerega pa neverni ljudje niso mogli videti. Častitljivo telo namreč se dá lahko videti kakor in komur hoče. Tu pomisli, kristjan, kako vesela je bila ta pot, kjer so bili pričujoči kralj nebes in zemlje v kraljevskem kinču in slavi, in njegovi ljubi prijatelji in neštevilna množica angelov in svetih očakov. Oh, kaj so se pač med seboj pogovarjali? Sveta družba je šla po prijazni Jozafatovi dolini, in njih srca so bila vžgana s čudovito ljubeznijo in polna nebeške sladkosti. Morebiti jim je Gospod kot učenik v Betaniji, kar pomeni hišo pokorščine, še za slovo govoril naukapolne besede o pokorščini in spolnovanju božje postave, in jim je razlagal tiste evangeljske besede: „Ako hočeš v življenje iti, izpolnuj zapovedi.“[1])

3. Premišljuj, kako je Gospod svoje učence iz Betanije peljal na Oljsko goro.

Iz Betanije je peljal Jezus svoje zveste nasledovavce na Oljsko goro, kamor so imeli pol ure daleč. Ta je bila tedaj poslednja in tudi najveselejša pot, katero je Jezus vidno storil s svojimi učenci. Zakaj celo to pot jim je govoril tako tolaživne in prijazne besede, da so bili vsi pričujoči vedno bolj vžgani njegove ljubezni. Žalost in veselje so čutili v svojem srcu. Žalost, ker jih je imel ljubi učenik zapustiti, katerega bi bili radi vse svoje žive dni imeli pri sebi. Veselje pa, ker so Gospodu iz srca privoščili njegovo slavo, akoravno se je imel od njih ločiti.

Ko so tedaj prišli na najvišji vrh Oljske gore, od koder se vidi ne samo mesto Jeruzalem, ampak tudi skoraj vsa judovska in galilejska dežela, glej, se obrne Jezus k svoji Materi in k vsem pričujočim in pravi: Ljubi moji prijatelji, ura je tu, da grem v svoje večno kraljestvo; ne žalujte tedaj po meni, temveč veselite se, da zapustim revni svet, in da grem v svoje večno kraljestvo, v večno življenje. Jaz se sicer ločim od vas telesno, s svojo pomočjo in milostjo pa ostanem vedno pri vas, in v presvetem zakramentu oltarja ostanem med vami z dušo in telesom. Tedaj vas ne zapustim, temveč sem vedno pri vas, da vas tolažim, krepim, rešim in ohranim, zato, da tudi vi enkrat dosežete tisto slavo, v katero me boste videli sedaj iti.

Ko so učenci to slišali, so s solzami v očeh in s sklenjenimi rokami govorili: O preljubi učenik, veseli nas sicer, da greš v slavo svojega nebeškega Očeta, toda žalost nas obhaja, ko le pomislimo, da nas zapustiš, in da te ne bomo več videli med nami. Zato te

[1]) Mat. 19, 17.

prosimo, da nas nikdar ne pozabiš, temveč da nas vedno ohraniš v spominu; da nam daš svoj sveti blagoslov ter dovoliš, da ti še enkrat poljubimo tvoje svete noge. Gospod jim je tudi dovolil; in tedaj se mu je približal najprej sveti Peter, z veliko ponižnostjo pred njim pokleknil in njegove svete noge s srčno pobožnostjo in s solznimi očmi poljubil. In Gospod mu je menda rekel: Peter, tebi priporočim svojo cerkev. Pasi moje ovce kot dober in zvest pastir. Jaz ti bom vedno na strani in ti dal zoper vse tvoje sovražnike moči in te mogočno ohranil.

Po svetem Petru je pristopil sveti Janez in tako vsi eden za drugim. Verjetno je, da so vsi pričujoči verni, katerih je bilo stoindvajset, pristopili in svete Jezusove noge poljubili. Saj je hotel ljubeznivi Jezus še poslednji trenotek svoje ljube prijatelje popolnoma utolažiti in izpolniti vse njihove želje. Zato tudi ni mogoče dopovedati ali popisati veselja, ki so ga čutili pri poljubovanju njegovih svetih ran. Jezusove rane so pravi studenci vseh božjih tolažb. Ko je tedaj Kristus dovolil, da so mu vsi pričujoči njegove svete rane poljubovali, kako veselje, kaka radost, kaka milost je tekla iz nebeških studencev v srca vernih!

Za vsemi je pristopila nazadnje še njegova preljuba Mati, Devica Marija, kot druga Ester pred kralja Asvera, ki je od velike ljubezni medlela, in je imela na svoji strani svojo ljubo tovarišico, sveto Marijo Magdaleno. Kaj sta pa ti dve pri slovesu delali ali govorili? Blaženost božje ljubezni je Marijo prešinila tako, da je ponižno pred svojim Sinom pokleknila. On pa jo je s svojimi božjimi rokami vzdignil od tal, in rekel: Preljuba moja Mati, kako rad bi te s seboj vzel, si moreš lahko misliti; saj ni stvari, da bi jo ljubil bolj kakor tebe. Ker pa imaš po božji volji še nekaj časa ostati na zemlji, zato te bom večkrat prišel obiskat. Med tem bodi pri mojih vernih, kakor mati pri svojih otrocih, in pomagaj jim v vseh potrebah. Nazadnje ga je objela, in srčne ljubezni in radosti so se ji udrle solze, ter je govorila: „Vrni se tedaj k svojemu Očetu, preljubi moj Sin! Ti se sicer telesno ločiš od mene, moje srce pa se ne bo nikoli ločilo od tebe!“

Veselje in žalost je čutila, ko je jemala slovo; sladke in bridke solze so se tu točile. Srca, ki so bila s tako močnimi vezi združena, so se imela sedaj ločiti; toda sladka in močna vez ljubezni se ni dala strgati. Zato je moral Jezus vsa ta ljubeča srca vzeti s seboj v nebesa in njim svoje srce v njih tolažbo in zastavo pustiti, kar je njegova ljubezen tudi res storila, in še vedno dela v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

Molitev.

O najdobrotljivejši Jezus, s svetimi apostoli pokleknem pred teboj in prosim za tvoj sveti blagoslov, ker te nočem in ne morem pustiti od sebe, dokler me ne blagosloviš. Zato poljubim v duhu tvoje svete noge in tvoje častitljive rane; po njih te pohlevno prosim za tvoj sveti blagoslov. Najdobrotljivejši Jezus, v tvoje zvesto srce se priporočim in se s teboj veselim zavoljo tvoje velike slave in zavoljo tvojega veselega vnebohoda! Samo to te ponižno prosim, ne pozabi na-me v svojem kraljestvu, temveč misli milostljivo na-me, zato da me potegneš k sebi in nazadnje vzameš k sebi v nebesa. Amen.

3. Kako je Kristus šel v nebesa.

»Vzdignil je svoje roke, in jih je blagoslovil. In ko jih je blagoslovil, se je od njih ločil in je šel v nebo.«
(Luk. 24, 50. 51.)

Pobožna duša, mi hočemo to visoko skrivnost premišljevati ne po visoki bogoslovski učenosti, ampak po moči svoje domišljije in s slabim umom preprostih ljudi; saj ne more noben človek o tej skrivnosti misliti, govoriti ali pisati tako, kakor bi se spodobilo.

1. Premišljuj, kako se je Jezus začel vzdigovati proti nebu.

Ko je bil od svojih prijateljev vzel slovo, je vzdignil svoje roke in oči v nebo in je rekel: „Oče, ura je prišla, poveličaj svojega Sina. Jaz sem te poveličal na zemlji; delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim. In sedaj me ti, Oče, poveličaj sam pri sebi z veličastvom, katero sem pri tebi imel, preden je bil svet.“[1]) Ko je bil to izgovoril, je bil obdan s tako svetlobo, da je bil bolj svetel kakor solnce. Njegovo oblačilo je postalo rdeče kakor kraljevski škrlat, in lepota njegovega božjega obličja se ne dá z besedami popisati.

V istem trenotku se je odprlo nebo in neštevilno angelov je stopilo doli v vidni podobi, tako da so jih apostoli in učenci s svojimi telesnimi očmi videli, kakor jim je bil Jezus obljubil, rekoč: „Resnično vam povem, videli bote nebo odprto in angele božje gori in doli

[1]) Jan. 17, 1—5.

hoditi nad Sinom človekovim.“[1]) Slišal se je tudi v zraku pod nebom prijeten glas kakor od trobente in veselo angelsko petje po Davidovi prerokbi, ki pravi: „Bog je gori šel z veselim glasom in s trobentnim bučanjem.“[2]) Ker je namreč množica nebeških angelskih trum pri Kristusovem rojstvu prepevala, je pač verjetno, da so prepevali nebeške pesmi tudi pri njegovem častitljivem vnebohodu. Tu je bila tedaj radost za radostjo. Sladkost namreč te angelske godbe je bila tako velika, da so menili Jezusovi učenci, da so že v nebesih.

Med tem ko je Jezus s povzdignjenimi rokami, z obličjem proti Jeruzalemu obrnjenim, častitljiv stal pred svojimi učenci, glej, tu se je začel počasi vzdigovati od tal in iti proti nebu. Tukaj govori sveti Bernard: Kaj meniš, kako je apostole zabolelo v srce, ko so videli, da se jim tisti vzame, katerega so tako srčno ljubili? Ako bi bil kam drugam šel, oni bi bili do konca sveta šli za njim. Ker pa niso mogli za njim, kamor je šel, zato je bila njih žalost velika; njih veselje pa je bilo vendar še večje. Vsi so se začeli jokati, padli so na kolena, povzdignili so roke k nebu, in so vpili na glas: O Jezus, potegni nas za seboj; o Jezus, daj nam še enkrat svoj sveti blagoslov.

In Gospod je bil v srcu ginjen. Tedaj je svoje roke vzdignil in je storil z desno roko znamenje svetega križa nad njimi in je rekel: „Gospod vas blagoslovi in ovaruj! Gospod vam pokaži svoje obličje in se vas usmili! Gospod obrni svoje obličje v vas in vam daj mir!“[3]) Ali pa je morebiti govoril te-le besede: „Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo eno, kakor tudi mi.“[4]) Učenci pa, polni veselja in žalosti, so gledali v svojega preljubega učenika, dokler so ga mogli videti s svojimi očmi. Oj, kako jim je bilo takrat pri srcu? Bilo jim je, kakor da bi se s Kristusom vzdigali proti nebu; saj samega veselja niso več zemlje pod seboj čutili, na kateri so klečali. Vsi so iz srca zdihovali, svojega preljubega Jezusa milo klicali ter govorili: „O Jezus, ljubeznivi učenik, potegni nas za seboj.“[5]) Oh, vzemi nas s seboj, o Jezus, usmili se nas, in pelji nas v svoje nebeško kraljestvo. Drugi so prepevali hvalo in so mu voščili srečo zavoljo njegove časti in slave. Vsi so se mu priporočevali z dušo in telesom; vsi so zdihovali in ga srčno prosili in molili, kakor jim je Sveti Duh ravno vdihal v srce. Vsi so hvalili Boga in prepevali veselo alelujo.

---

[1]) Jan. 1, 51. — [2]) Ps. 46, 6. — [3]) Mojz. 6, 24—26. — [4]) Jan. 17, 11. — [5]) Vis. pes. 1, 3.

2. Premišljuj, kako sta se učencem prikazala dva angela.

Dokler so ga Gospodovi učenci mogli videti, so imeli vanj vprte oči in morebiti jim je Kristus večkrat še prijazno pokimal z glavo. Ko pa ga je zakril svetlobel oblak, in ga niso mogli več videti, so čutili veliko žalost v srcu, ker jim je bilo vzeto edino veselje njihovega srca. Vedno so tedaj gledali proti nebu, stali so tu kakor zamaknjeni, in še precej dolgo se kar ganili niso od mesta, in še mislili niso iti nazaj v mesto, temveč ostati na Oljski gori.

Ko so tako stali, „glej, dva moža (t. j. dva angela) sta stala pri njih v belih oblačilih in sta rekla: Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.“[1]) Potem ko sta angela apostole tako utolažila in opominjala, sta se od njih poslovila, in sta odšla v nebo. Učenci pa so s srčno pobožnostjo poljubili sledi svetih nog, ki jih je Kristus pustil vtisnjene v trdi skali, na kateri je poslednjič stal, pa so se polni veselja z Oljske gore vrnili na goro Sion, „kjer so ostali do binkošti, in stanovitni bili v molitvi z ženami in z Marijo, Materjo Jezusovo.“[2])

3. Premišljuj Gospodov slavodobitni voz, in pa slovesni njegov vnebohod.

Tu si moreš domišljati, da je šel od spredaj sveti Mihael s svetim križem in zmagovalnim banderom v roki, s katerim so bili sovražniki premagani. Za njim so šli mnogi angeli s trobentami in z drugim godbenim orodjem in so delali tako prijetno godbo ter so tako lepo peli, da se ne dá nikakor popisati ali dopovedati. Za njimi so prišle devetere angelske vrste v lepem redu, in vsaka truma je pela svojo posebno pesem. Pred Kristusom samim so angeli nosili orožje ali znamenja bridkega trpljenja, postavim: kelih, žreblje, sulico, gobo itd. Nazadnje je prišel Kristus kot zmagovalni vitez, sedé na častitljivem vozu, to je, na svetlobelem oblaku v veliki slavi. Ta voz so peljali angeli v večje poslavljenje njegovega slovesnega vhoda. O tem je prerokoval David, rekoč: „Božji voz je z deseterimi tisoči pomnožen, tisoče je njih, ki se veselijo;“[3]) kar kaldejski prevod bere tako-le: „Božji voz je goreč ogenj; desettisoč angelov ga vleče; sam Bog sedi na njem;“ in to je, kar pravi sveti Luka: „In oblak ga je vzel izpred njih oči.“[4]) Ta oblak je bil menda podoben lepemu, slavodobitnemu vozu, na katerega so angeli Kristusa postavili in z največjim spoštovanjem pred njim šli, kakor da bi voz

[1]) Dej. ap. 1, 10. 11. — [2]) Dej. ap. 1, 14. — [3]) Ps. 67, 18. — [4]) Dej. ap. 1, 9.

vlekli. — Za tem vozom so šle duše starih očakov v lepem redu s slavnim oblačilom in s kronami ter palmovimi vejami in z drugimi znamenji zmage ozaljšane. Spremili so jih angeli, kot knezi in vojvodi nebeškega kraljestva. In kolikor je kdo svetejše živel na tem svetu, toliko več angelov je imel v svojem spremstvu.

Nikoli se ni še videla taka slovesnost in se tudi ne bo več ponovila do sodnega dne. Tu pomisli, kako se je veselila človeška narava Kristusova, in kako veselje so čutile duše svetih očakov pri tem vnebohodu, ko so šli mimo lune, solnca in zvezd in so na svoje oči gledali te čudapolne božje stvari in njih moči popolnoma spoznali: „Solnce in luna sta stala v svojem šotoru,“[1]) pravi sveto pismo, „in zvezde so dajale svetlobo na svojih stražah in so se veselile. Poklicane so bile in so rekle: Tukaj smo, in so z radostjo svetile njemu, ki jih je ustvaril.“[2]) Zdi se tedaj iz teh besed, da je Kristus svojim svetnikom kazal zvezde in jim razlagal njih lastnosti. Kako so se stari očaki veselili, ko so gredé skozi obnebje, svetle zvezde in njih neštevilno množico, videli in spoznali svetlobo, hitrost in red? Hvali tudi ti Boga ž njimi vred in govôri po zgledu svete Jederte to-le molitev:

Pozdravljen bodi, o najsladkejši Jezus, ti častitljivi in vedno cveteči ženin vseh duš! Jaz te pozdravljam, hvalim in častim v radosti, s katero si šel v nebesa. Amen.

4. Premišljuj, kako je Kristus odprl nebeška vrata.

Ko so prišli do nebeških vrat, se je videla pri njih odprtju nova slovesnost. Nebeška vrata so bila zaprta, odkar so bili naši prvi stariši v pozemeljskem raju grešili, in noben človek ni mogel noter. Zato menijo nekateri, da jih je Kristus s posebno slovesnostjo odprl; zato se v ta spomin tudi v Rimu pri začetku vsakega svetega leta odpró „zlata vrata“ v veliki cerkvi sv. Petra. Ko je tedaj Jezus z dušami pravičnih pred nebeškimi vratmi postal, pele so devetere vrste angelov: „Odprite, prvaki, in odprite se večna vrata, da pojde noter slavni kralj!“ Kerubi, ali angeli, kateri so bili od Boga postavljeni varovati nebeški raj, so vprašali: „Kdo je ta slavni kralj?“ Angelske trume so odgovorile: „Močni in mogočni Gospod, Gospod vojskinih trum, on je slavni kralj.“[3]) To vprašanje in odgovarjanje se je trikrat ponovilo. Ko je nazadnje Gospod vojskinih trum stopil

[1]) Hab. 3, 11. — [2]) Bar. 3, 34. 35. — [3]) Ps. 23, 7—10.

s svojega slavodobitnega voza in s svetim križem ali z njegovim znamenjem z božjo močjo odprl vrata, peli so angeli na glas tako prijetno pesem, kakršne niso bili še nikdar peli, in z neizrečeno radostjo in veseljem so šli skozi vrata. Tukaj se ne da popisati, kakšno veselje je bilo v nebeškem Jeruzalemu. Bilo je namreč tako nezapopadljivo veselje, kakršno se ni še nikoli slišalo. Godba se je slišala po vseh nebesih; devetere angelske vrste so dokaj prijetno pele, in duše starih očakov so se nenavadno veselile. Povsod se je videlo in slišalo petje, veselje in radost.

Tukaj, ljubi moj kristjan, dobro pomisli in premisli veselje Kristusovo in svetih očakov, ko so prišli v nebo in prvič zagledali prelepo mesto božje. David pravi: „Veličastno se govori o tebi, božje mesto!“[1]) In sveti Janez piše o njem, „da je sezidano iz čistega zlata in dragih kamenov, in da so ulice mesta čisto zlato, kakor previdljivo steklo.“[2]) To zlato ni pozemeljsko, ampak nebeško, katero je neizmerno bolje in dražje kakor posvetno zlato. Ko so tedaj duše pravičnih to blago, drago, umetno, svetlo in zlato mesto in vse nebeške okrajine prvič zagledale, kako veselje, kaka radost in kako čudenje je vstalo v njih srcih? David pravi: „Kako ljuba so tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koprni po lopah Gospodovih.“[3]) Če je David, premišljaje lepoto nebeške domovine, tako zaželel nebesa, oh, kaj bo takrat človeško srce občutilo, ko jih bo uživalo? Zato ni mogoče povedati, kako veselje so te svete duše občutile, ko so prišle v nebesa.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je šel v nebesa in tam vekomaj kraljuje! Amen.

O Jezus, častitljivi premagovavec greha, smrti in pekla! Jaz te častim v tvojem čudovitem vnebohodu, in z vsemi svetimi angeli in ljudmi spoštujem in molim tebe, kralja večne časti in slave. Oh, Gospod, pridi v moje srce, in potegni za seboj mene in vse moje želje, in dodeli meni nevrednemu svojo čast in svoje slavno kraljestvo; zato te prosim po tvojih neskončnih zaslugah. Amen.

---

[1]) Ps. 86, 3. — [2]) Skr. raz. 21, 19—21. — [3]) Ps. 83, 2. 3.

4. Kako je bil Kristus v nebesih sprejet in kronan.

»*On je bil v nebo vzet, in sedi na desnici božji.*«
(Mark. 16, 19.)

1. Premišljuj, kako je bil Jezus kot Bog in človek od svojega nebeškega Očeta sprejet.

Ko je bil častitljivi Odrešenik sveta z največjo slovesnostjo, s trobentnim bučanjem (mi nimamo drugih besed, ali prilik, da bi mogli radost svetih angelov izreči), z angelskim petjem in s prečudno godbo v nebeški Jeruzalem prišel, je bil od svoje radostne družbe skozi nebeško mesto peljan do prestola nebeškega Očeta. Ko je prišel tja, je padel na svoj obraz, in je z neizmerno ponižnostjo Boga Očeta molil in počastil. Bog Oče (da o tej velike skrivnosti po človeško govorimo) je iz svojega nebeškega sedeža vstal, svojega božjega Sinú sprejel, vzdignil ga od tal, in ga je prisrčno objel. O božja in neskončna radost! Gotovo; to veselje je bilo tako veliko, da ga še angeli niso mogii zapopasti ali izreči.

Bog Oče je rekel: Pozdravljen mi bodi, preljubi moj Sin, iz vsega srca se veselim tvojega zmagovalnega prihoda. In Kristus je rekel: Glej, tukaj sem z zašlo ovčico, ki sem jo iskal in zopet našel s pokorščino do smrti na križu. Bog Oče mu je zopet rekel: Preljubi moj Sin, ki sem te iz svojega očetovskega srca od vekomaj rodil; s prisrčno ljubeznijo te objamem, ker si se bil zavoljo moje časti ponižal tako nizko, in triintrideset let reve in nadloge na zemlji trpel, glej, sedaj boš z menoj na vekomaj v nebeški domovini kraljeval. Ti si se na zemlji ponižal pod vse ljudi, zato te hočem sedaj v nebesih nad vse angele in svetnike povišati. In Kristus je rekel: Presveti Oče, kar sem na zemlji storil, je bila moja dolžnost, da sem jaz, tvoj pravi Sin, na vso moč širil tvojo čast in slavo. Oče pa mu je rekel: Moj Sin, sedaj je tudi moja dolžnost, da ti po tvojih zaslugah poplačam in te kronam kralja nebes in zemlje. — In takoj so bile vse nebeške trume sklicane, da bi bile vpričo pri tem kronanju, in one so soglasno govorile: „Vredno je Jagnje (to je Sin božji) prejeti oblast in božestvo,“[1]) to je, božjo čast in slavo.

2. Premišljuj, kako je bil Kristus kot človek v nebesih kronan.

Ta častitljiva skrivnost je tako nadnaravna in nebeška, in, da tako rečem, božja, da si je noben človek ne more prav domišljati.

[1]) Skr. raz. 5, 10.

Če svet pri kronanju pozemeljskega cesarja ali kralja napravlja velike slovesnosti, kakšen praznik, kakšno slovesnost je šele nebo napravilo pri kronanju najvišjega, večnega, nebeškega kralja? Saj največja krasota, največje praznovanje, ki ga more zemlja napraviti, je le otročarija proti najmanjšemu prazniku, ki se v nebesih obhaja. Kako velik tedaj, kako slaven in kako častitljiv je bil praznik, ki se je v nebesih pri kronanju nebeškega kralja obhajal? Bog Oče je postavil krono večnega kraljestva na njegovo glavo, podal mu je v roke kraljevo palico, posadil ga je na prestol na svoji desnici, in mu je tako dal oblast v nebesih in na zemlji. Tu so vse angelske vrste z vsemi izvoljenimi padle na svoja kolena, in so z največjo ponižnostjo molile novo kronanega kralja. Nato so zabučale, kakor prej, nebeške trobente in vsakovrstno godbeno orodje, in vsi svetniki so govorili: „Njemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu bodi hvala in čast, in slava in oblast vekomaj in vekomaj!“[1])

3. Premišljuj, kako so mu vsi sveti angeli in ljudje kot svojemu kralju prisegli zvestobo.

Sveti Bonaventura trdi, da je prisega zvestobe, ki so jo novemu kronanemu kralju nebes in zemlje vsi angeli in svetniki slovesno opravljali, trajala deset dni. Prvi dan, namreč na dan vnebohoda, je Gospodu zvestobo obljubila prva vrsta angelov, drugi dan nadangeli, tretji dan moči, četrti dan oblasti, peti dan gospostva, šesti dan poglavarstva, sedmi dan sedeži, osmi dan kerubi, deveti dan serafi, in deseti dan sveti očaki z vsemi pravičniki stare zaveze.

Prišli so prvi dan vsi angeli od prvega do zadnjega, in vsi so z neizrečeno ponižnostjo pokleknili pred novo kronanega kralja, priklonili svoje glave, in so mu obljubili vso pokorščino in vso podložnost z največjo pobožnostjo, najglobokejšo ponižnostjo in najbolj gorečo ljubeznijo.

Po taki obljubi zvestobe je ta vrsta angelov novemu kralju na čast napravila veselo godbo, kakor je pri kraljih in knezih navada. Sveti Janez popisuje začetek te veselice v svojem skrivnem razodenju tako-le:[2]) „In sem videl jih stoštiriinštirideset tisoč; in sem slišal glas, ki je bil kakor glas citrarjev, kateri citrajo na svoje citre. In so peli neko novo pesem pred sedežem.“ In sveti Bonaventura pravi k tem besedam: „Naj že pomeni to veselje, karkoli hoče; jaz si hočem misliti, da se je to godilo današnji dan.“ Zakaj vsi angeli so peli, vsi so citrali, vsi so godli, vsi so se veselili. Gotovo se je to veselje slišalo po vsem nebeškem Jeruzalemu, in po vseh ulicah so prepevali: Aleluja.

[1]) Skr. raz. 5, 13. — [2]) Skr. raz. 14, 1—3.

Ta praznik je trajal do drugega dne, na katerem je vrsta nadangelov kronanemu Zveličarju obljubila vedno zvestobo. Tako se je vsak dan po binkošti Kristusu, kralju nebes in zemlje, praznoval nov vesel praznik; tako namreč je hotel nebeški Oče ga častiti za vse trude in težave, ki jih je bil pretrpel na zemlji.

Kar so delali angeli Kristusu na čast, moreš nekako storiti tudi ti, ljubi kristjan; vsak dan namreč lahko s svojimi dobrimi deli Bogu storiš veselje. Saj so mu vse besede in vsa dela prijetna godba, ki jih v Kristusu storiš njemu na čast.

To nas uči tudi ta-le prigodba: Ko je sveta Jedert enkrat na čast in v spomin Kristusovega vnebohoda več kot dvestokrat odmolila molitvico: „Pozdravljen bodi, o Jezus, ti cveteči ženin; v radosti, s katero si šel v nebesa, te pozdravljam in hvalim!“ — je videla, da je bila vsaka taka molitvica postavljena pred Gospoda v podobi lepega, godbenega orodja, ki je pred njim godlo in ga razveseljavalo. Ona je tudi videla, da tiste molitvice, katere je pobožno govorila, so prav prijeten glas od sebe dajale; tiste pa, katere je govorila brez potrebne pazljivosti, so dajale nizek, žalosten glas od sebe. Prizadevaj si sveto Jedert in druge svetnike posnemati, in moli večkrat, zlasti pa na praznik Kristusovega vnebohoda, to ali kako drugo enako

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki v nebesih vekomaj kraljuje. Amen.

1. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus, častiti kralj, Beseda Boga Očeta, Sin Device Marije, Jagnje božje, Zveličar sveta; Beseda, ki je za nas meso postala, usmili se nąs!

2. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus, častiti kralj, hvala angelov, slava svetnikov, vojvoda mirú, pravi Bog in pravi človek, cvetje in sad deviške čistosti, usmili se nas!

3. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus, častiti kralj, sladko življenje, popolna resnica, studenec ljubezni, naše plačilo, stanovitni mir, naš pokoj in naše vedno življenje, usmili se nas, in po svojem veselem vnebohodu in ne-

beški slavi dodeli nam svojo močno milost, da bomo tako verovali in živeli, da na sodni dan s teboj in z vsemi tvojimi svetniki pridemo v nebesa. Amen.

Šestnajsto poglavje.

Kristus oslavljen po poslanju Svetega Duha.

1. Želja po Svetem Duhu.

»*Jaz bom Očeta prosil, in vam bom drugega tolažnika dal, da pri vas ostanem vekomaj.*« (Jan. 14, 16.)

1. Premišljuj, kdo je Sveti Duh, da ga boš bolj goreče želel.

Sveti Duh je tretja oseba v presveti Trojici, ki ni rojena, ampak izhaja iz Očeta in Sina in je enak in edin Bog z Očetom in Sinom. Po bistvu se od Očeta in Sina ne loči, loči se le po osebi. Kakor namreč (da damo podobo in priliko te velike skrivnosti) se tvoja volja loči od tvojega uma, tako se loči Sveti Duh od Boga Očeta; in kakor tvoj um vse, kar spozna, da je dobro, z voljo vred ljubi in vpelje v dejanje, tako nam dohajajo vse dobrote, katere nam skazuje nebeški Oče, po Svetem Duhu. Zunanja dela božja so sicer delo vseh treh božjih oseb; vendar pa navadno prilastujemo dela vsemogočnosti Bogu Očetu, dela modrosti Bogu Sinu, in dela ljubezni in dobrote Bogu Svetemu Duhu. Zato je in se imenuje Sveti Duh osebna ljubezen, dobrota in milost Božja. Po Svetem Duhu dobivamo tolažbo v svojem trpljenju, vso sladkost in pobožnost, vse usmiljenje v svojih grehih, vse dobro vdihovanje, vsako pravo ljubezen, nagnjenje in ginjenje v svojem srcu, in vse milosti in čednosti v svoji duši. Kakšen pa je Sveti Duh, tega si ne moremo razložiti, ker je vse, kar si moremo misliti ali domišljati, končno in nepopolno; on pa je neskončno popolna božja oseba, enega bitja z Očetom in Sinom. Ko tedaj misliš na Svetega Duha, misli, da je neskončna dobrota, iz katerega izteka vse dobro v nebesih in na zemlji. Vse namreč, kar je v stvareh lepo, ljubeznivo, blaženo, prijazno in dobro, vse to je prišlo

od Svetega Duha. Vse te reči so, da tako rečem, le senca ali sledi Svetega Duha; kakor da bi bil On tu mimo šel, in ta znamenja, te podobe ali sledi svoje dobrote zapustil za seboj. Z eno besedo: „On je Duh umnosti, kateri je svet, enovit, mnogoter, zgovoren, gibčen, neomadeževan, resničen, prijeten, dobroljuben, bistroumen, katerega nič ne ustavi, dobrodelen, priljuden, dobrotljiv, stanoviten, nezmotljiv, gotov, vsemogočen, vsega previden, in kateri vse duhove pozna, umen in čist.“[1]) Tako namreč ga popisuje sveto pismo.

2. Premišljuj, kako je nam ljudem Sveti Duh potreben.

Vedi, da kakor je telesu duša potrebna, tako je duši potreben Sv. Duh. Telo ne more brez duše rabiti svojih pet občutkov; ono ne more brez duše ne videti, ne slišati, ne govoriti, ne pokušati, ne ničesar delati. Ravno tako tudi duša brez Sv. Duha ne more rabiti svojih duhovnih občutkov, brez njega ne more storiti nič zaslužljivega. Duša namreč, ki nima Svetega Duha, ne more videti, kar bi imela videti; ne more spoznati svojih grehov, ne svojih nevarnosti, ne težkih peklenskih kazni, ne nebeškega veselja, ne lepote čednosti, ne lažnivosti in zmotnjav sveta, ne ničesar, kar ji je zveličavno ali pogubno. Četudi tak človek kakšenkrat kaj takega bere ali sliši, vendar ne more prav zapopasti, ne more prav verovati, temveč ostane v svoji slepoti, in tako živi brez strahu božjega, kakor da ne bi se te reči njega nič dotikale, ali pa, kakor da ne bi bile res.

Taka duša ne more slišati, kar bi imela slišati. Če se namreč takemu človeku hoče kaj dobrega reči, noče slišati; in ako mora slišati, posluša nevoljno. On se ogiba pridige in krščanskega nauka, kolikor le more; in če kdaj tudi posluša, mu gre le v ušesa, v srce pa ne. — On ne zna govoriti, kakor in kar bi imel govoriti; saj noče rad kaj dobrega govoriti, noče pobožno moliti, noče izkesano se spovedati, temveč je za vse te stvari nem ali mutast. — Tudi ne more nič dobrega čutiti, ker ne najde v nobeni duhovni reči tolažbe ali veselja, tudi ne pobožnosti. On moli brez pobožnosti, se izpoveduje brez kesa in trdnega sklepa se poboljšati; obhaja se brez znotranje pobožnosti in srce mu ostane pri vsem tem mrzlo. On premišljuje tudi brez vsakega sadú, in ne more nič zasluženega za večno življenje storiti. In četudi toliko spozna, da je v stanu pogubljenja, vendar se ne more iz greha vzdigniti, ne more grehu dati slovesa; ne more popustiti svojih hudobnih navad in ne more začeti spokorno živeti. Še ko sliši o pokori govoriti, mu je že beseda pokora zoperna.

[1]) Modr. 7, 22. 23.

Drugič, telo brez duše nima življenja, nima podobe, nima lepote, temveč je mrtvo in gnusoba vsem ljudem, in postaja vedno bolj grdo, bolj smrdeče, polno gnilobe in črvov. Tako je tudi duša brez Svetega Duha; ona nima življenja; tak človek namreč ne more nič dobrega storiti, s čemur bi si mogel zaslužiti večno življenje. In četudi moli, se posti, ali kaj dobrega stori, ne more nobenega plačila v nebesih za to upati. — Taka duša nima nobene podobe; akoravno je duša poprej tako lepa kakor angel, izgubi vendar, ko jo Sveti Duh zavoljo smrtnega greha zapusti, vso svojo lepoto, in postane povsem grda. Ona je polna črvov, grehov, ki jo vedno bolj glodajo. Njen duh je tako gnusen Bogu in njegovim angelom in svetnikom, tako škodljiv in strupen, da bi človek od njega moral umreti. Nazadnje, kakor mrtvo telo ni za nič več, kakor da se zagrebe v zemljo, da ga črvi snedo, tako tudi taka duša ni za nič več, kakor da se pogrezne v pekel, in da jo glodajo peklenski črvi. — O Sveti Duh, ti življenje in zveličanje moje duše, ne zapusti je nikdar, temveč pridi in vedno prebivaj v nji!

3. Premišljuj, kako koristen nam je Sveti Duh.

To si razložim s poprejšno priliko. Kakor je namreč duša telesu koristna, tako je duši Sveti Duh koristen. Dokler je duša v telesu, se more telo posluževati svojih peterih občutkov, ako so sicer zdravi. Duša dela, da more telo videti, slišati govoriti, pokušati, občutiti in delati. Tako dela tudi Sveti Duh, da duša, pri kateri je, more videti, govoriti, slišati, pokušati, čutiti in dobro delati. Zato spozna pobožen človek ničemurnost sveta in se je ogiba. On spozna težo grehov in jih sovraži. On spozna peklenske muke in se jih boji. On spozna dolgost večnosti in misli na njo. On spozna lepoto čednosti in jo ljubi. On spozna zasluge dobrih del in se vadi v njih. On spozna moč in zdatnost božjih milosti in prosi za nje. On spozna nebeško slavo in hrepeni po nji. Zato se imenuje Sveti Duh najboljši učenik, katerega je Kristus svojim učencem in vernim obljubil. Da, tak človek posluša rad besedo božjo, dobre pogovore, duhovne opomine; duhovne stvari govori, bere in premišljuje rad. Take reči mu dopadejo, mu delajo veselje dosti bolj, kakor dopadejo posvetnjakom njih telesne radosti in veselice. Potem ga ta radost naganja, da želi vedno bolj delati dobra dela, svojo poželjivost krotiti in iz vsega srca služiti Bogu. Vse to dela Sveti Duh, ki je v njem, ki oživlja dušo in jo napolnjuje s sladkostjo.

Duša daje telesu prijetno podobo in dela, da je prijazno, urno in zdravo. Bolnemu vrača zdravje; ranjeno zopet celi, trudno zopet oživlja in krepča; z eno besedo, ona mu stori vse, kar more,

samo da je v tem nič ne moti. In ko mu ne more pomagati, kakor bi hotela, pa pomiluje ubogo telo. In vse to dela tudi Sveti Duh pri duši in v duši, v kateri prebiva. On ji daje lepo podobo, da dopade Bogu in svetim angelom, tako da, ako bi mogel človek dušo videti, ki je v stanu milosti božje, bi občutil prav veliko veselje. Sveti Duh dela dušo tudi urno, gorečo in vneto za vso pobožnost. Nič ji ni grenko; več spokornih del opravlja, bolj želi še dalje se pokoriti. Sveti Duh ohrani dušo zdravo, v božji milosti, v stanu otrok božjih. Krepi jo in oživlja v bridkosti, in jo ovaruje v izkušnjavah. Ako pa kakšenkrat iz človeške slabosti pade v greh ali v kako nepopolnost, ji da zopet kes in žalost, jo zopet ozdravi, zaceli njene rane in stori, da duša z večjo gorečnostjo vstane, da se bolj varuje, da se ogiba priložnosti greha, in da se bolj vtrdi v strahu božjem. Zato prosi in moli katoliška cerkev po svojih duhovnikih vsak dan tolikokrat za pomoč, milost in pripomoč svetega Duha, rekoč: „Bog, glej na mojo pomoč; Gospod, hiti mi pomagat! Milost Svetega Duha naj razsvetli nam občutke in srca. Božja pomoč ostani vselej pri nas.“ Amen.

4. Premišljuj, da nimamo motiti in slabiti delovanja Svetega Duha.

Zato govori sveti Pavel: „Nikar ne žalite Svetega Duha božjega, s katerim ste zapečateni na dan odrešenja.“[1]) Sveti Duh hoče namreč vse tu zgoraj omenjene in veliko drugih dobrot duši skazovati, če se mu duša ne vstavlja ali s trdovratnostjo in nepokornostjo na poti ne stoji. Tako je namreč Mati božja govorila sveti Brigiti: „Akoravno more Bog vse storiti, mora vendar človek tudi sam delati, da se ogiba greha, in da ohrani božjo ljubezen.“ Kadar Sveti Duh ne more pomagati človeku, kateri noče sam delati, se žali, in zdihuje kakor samotna grlica, ki je zgubila svojo družico, kakor pravi sveti Pavel: „Sveti Duh prosi za nas, to je, nas naganja, da prosimo z neizrekljivimi vzdihljaji,[2]) tedaj nikar ne žalite Svetega Duha, kateri prebiva v vas!“ — Glej, kako govori sveto pismo, da se žali Sveti Duh, kadar nam ne more pomagati, kakor bi rad. Zato nikar ne žali božjega tolažnika in nebeškega pomočnika, temveč prosi ga, da ti pomaga, in s teboj dela po svoji sveti volji.

O Sveti Duh, jaz te prosim po neskončnih zaslugah Jezusa Kristusa, stori v meni in iz mene, kar je tvoja sveta volja. Amen.

---

[1]) Ef. 4, 30. — [2]) Rim. 8, 26.

2. O pripravi, kako naj prejemamo Svetega Duha.

»*Koliko bolj bo Oče z nebes dal dobrega duha tistim, kateri ga prosijo!*« (Luk. 11, 13.)

1. Premišljuj, da je Sveti Duh dar nad vse darove.

Kdor ima sv. Duha, ima najvišje dobro, ima božjo milost, ima Boga in vse angele za svoje prijatelje, ima odpuščenje svojih grehov, in vse dobro, kar si more želeti. Sveti Duh ga poučuje v dobrem, ga vnema v ljubezni, ga zaljša s čednostmi, ga očiščuje od njegovih madežev, skrbi zanj kot dober oče, ga ljubi kot skrbna mati, mu je zvest kot prijatelj, ga vodi po pravi poti, ga zdravi in celi kot zdravnik, ga uči kot učenik in mu izkazuje vse dobro, kolikor more in kolikor ga je človek vreden. Kdor ima sv. Duha, je bolj bogat kakor vsi kralji; bolj mogočen kakor vsi knezi; bolj srečen, kakor vsi, ki uživajo posvetno veselje; bolj poln tolažbe, kakor tisti, katerim se godi vse po njih želji. On je blagodarjen na duši in na telesu, on je blagodarjen v vsem svojem dejanju in nehanju, kjer hodi in kjer stoji. Angeli mu z veseljem strežejo, svetniki ga z veseljem gledajo, in Bog rad prebiva v njegovem srcu. Tak človek pokuša že v svojem srcu nebeško slast, kolikor je more umrjoči človek okušati. Tisti, ki so izkusili, pravijo, da se ne dá nobena posvetna slast primerjati z notranjo radostjo sv. Duha. Zato prizadevaj si na vso moč, da tega božjega gosta in tolažnika prejmeš, pri sebi obdržiš in ga nikoli od sebe ne odženeš.

2. Premišljuj, kdo so tisti, ki Svetega Duha žalijo, ali celo od sebe gonijo.

Sv. Duh se nam vsem pri svetem krstu daja; in vsi ljudje, ki niso smrtno grešili, ga imajo v svojem srcu; kateri pa nemarno živijo in se v posvetnih rečeh neizmerno veselijo, oni imajo ogenj sv. Duha v svojih srcih kakor s pepelom pokrit. In kolikor bolj iščejo svoje veselje v posvetnih rečeh, toliko več pepela trosijo na ta ogenj, tako da jih nič več ne greje. Tedaj je sv. Duh v njih, kakor da ne bi ga imeli, ker ne more v njih nič delati; da, še nekako nevoljen je v njih, ker ga vsak dan nepremišljeno žalijo.

Dvevrstno žalimo Boga z odpustljivimi grehi: ko grešimo iz slabosti, in ko grešimo iz lahkomišljenosti. Iz slabosti grešimo, kadar nas naša hudobna, spačena narava vleče v greh ali kadar nas drugi ljudje ali priložnosti v greh pripravijo; in mi čutimo takoj potem kes in žalost, in prosimo Boga odpuščanja. Iz lahkomišljenosti pa in predrznosti grešimo, ako sami iščemo priložnost grešiti, namreč, ko

iščemo priložnost, da nepotrebno klepetamo, da se kratkočasimo, da gledamo lepe reči, da slišimo novice, da dobro jemo in pijemo, da dobimo novo obleko, da nas ljudje hvalijo, ljubijo in častijo. Take reči sicer same na sebi niso greh, ko se delajo iz dobrega namena in zmerno; pregrešne pa postanejo, ako človek v tem gre črez mero, in ako svoje srce veže na take reči. Da je tvoje srce preveč vdano takim rečem, lahko spoznaš pri tem, ako si žalosten, kadar jih ne moreš imeti, ali kadar se ti vzamejo.

Vsi ti nepremišljeni mali grehi gasijo vedno bolj ogenj sv. Duha in delajo, da človek v dobrem ne gre naprej, ampak nazaj. Oni nam vzamejo vso pobožnost in tolažbo sv. Duha. In če se tudi kakšenkrat zdi, da ima tak človek pobožnost in ljubezen božjo, je le dozdevna, ker izhaja le iz naravne ljubezni do pobožnosti. Ako se pa tudi prigodi, da pride ta pobožnost od sv. Duha, vendar ta človek ne zna in noče ž njo prav in koristno ravnati, temveč išče v nji le sam svoje zadovoljnosti, in tako mu utegne tudi več škoditi kakor koristiti.

Dokler je človek zeló nagnjen k odpustljivim grehom, in se išče razveseljevati v vseh rečeh, ki se ponujajo njegovim peterim počutkom, dotlej mu ne bodo ti grehi odpuščeni, akoravno se jih izpoveduje; saj se ne misli poboljšati, temveč vedno v njih ostati. Zato izpovedovaje se, da tako rečem, se posmehuje Bogu in laže v svojo večno škodo, ker se obtožuje reči, katerih ne misli opustiti, ter pravi, da mu je žal, in se vendar ne poboljša. Vzemi si to k srcu, grešna duša, in pomisli, v kakem nevarnem stanu si. In kar je najhuje, tako svojo dušo vsak dan bolj pokrivaš in pogrezaš v blato. Oh pomisli, kako grda je tvoja duša pred Bogom, in kako dolge vice čakajo na-te, da bo ogenj odpravil take madeže in tako rjo posvetnega poželenja.

3. Premišljuj, kako zaničujejo Svetega Duha ljudje, kateri se vsi zamaknejo v posvetne reči.

Ne zastonj govori sv. Pavel: „Nikar ne žalite sv. Duha božjega, s katerim ste zapečateni za dan odrešenja,“[1]) ker oni, kateri ostajajo v svojih grehih in pregreških ne iz slabosti, ampak lahkomišljeno in predrzno, delajo sv. Duhu veliko sramoto. Prvič namreč omadežujejo dušo ali stanovališče sv. Duha z neštevilnimi madeži, kakor da bi ti kdo mesto, kjer hočeš počivati, pomazal z grdim blatom; in tudi, ko že tu ležiš, še ne jenjaš mazati z blatom tvojo posteljo, tvoje stanovališče, in še celo tebe samega. Kaj ne, da bi se ti gnusilo

[1]) Ef. 4, 30.

ostati na takem mestu? Pomisli tedaj, kako se mora gnusiti sv. Duhu, prebivati v tvojem srcu; zakaj on sovraži tudi najmanjši odpustljivi greh neskončno bolj, kakor moreš ti sovražiti ves smrad in vso nesnago tega sveta.

Zato te hoče raje zapustiti, kakor v tvojem srcu prebivati, kakor govori v skrivnem razodetju: „Vem tvoja dela, da nisi ne mrzel, ne gorak. O, da bi bil mrzel ali gorak! Ker si pa mlačen, in ne mrzel, ne gorak, zato te bom izpljunil iz svojih ust!“[1]) Res je sicer, da kdor je v smrtnih grehih, je neskončno bolj zopern sv. Duhu kakor tisti, ki ima samo majhne grehe; ali, ker se taki veliki grešniki večkrat prej izpreobrnejo in postanejo po svojem izpreobrnenju bolj goreči, kakor prej tisti, kateri hočejo ostati v svojih odpustljivih grehih in so dokaj mlačni v službi božji; zato pravi sv. Duh, da bi mu lahko ljubše bilo, ako bi bil mrzel, kakor pa mlačen v božji službi.

Drugič taki nemarni ljudje sv. Duha močno žalijo, ker veselje branijo in uničijo, ki ga želi imeti v njih srcu. Ko ljubimo kakega človeka, delamo vse, kar moremo, da nam vrača ljubezen za ljubezen, zato da moremo z veseljem uživati njegovo ljubezen. Če pa po vsem trudu in prizadevanju ne moremo doseči ljubezni njegove, in vendar ne moremo jenjati ga ljubiti, čutimo in trpimo veliko žalost in muko. Gotovo pa je, da sv. Duh vsako dušo neskončno ljubi in želi, da mu vračamo ljubezen, tako da izkuša vse, da bi dušo potegnil k svoji ljubezni. Ker pa duša svojo ljubezen daja stvarem, svoje srce veže na vse, kar dopade očem, in tedaj Boga ne ljubi iz vsega srca, zato ne more sv. Duh popolnoma veselja v nji imeti, ker hoče celo srce imeti, in ne more trpeti, da ljubimo kaj drugega, kar ne ljubimo zavoljo njega. Tako tedaj taki ljudje kratijo sv. Duhu veselje v svojem srcu.

Akoravno človek sv. Duha ne ljubi, sv. Duh vendar ne jenja človeka ljubiti, temveč trka zmerom na duri njegovega srca, ker mu od znotraj prigovarja, opominja in svari, naj bi ga ljubil. On mu dela svet zopern in večkrat mu to vzame, kar odveč ljubi. Naredi, da mu najljubši prijatelji postanejo neprijatelji; pošlje mu vsakovrstne križe in težave, zato da išče človek pomoči pri Bogu; on mu dá kakšenkrat srčno veselje in sladkost; straši ga kakšenkrat s smrtjo in s peklom. Da v kratkem povem: Sv. Duh dela vse mogoče, samo da človekovo srce potegne na-se in si ga sebi pridobi. Če pa z vsem svojim prizadevanjem ničesar ne doseže, temveč človek svoje srce veže le na stvari in ne na Boga, kaj meniš, kako ga to žali? In ker je veliko ljudi, ki so mu tako nezvesti, kaj meniš, kako

[1]) Skr. raz. 3, 15. 16.

je vsak dan žaljen! Resnično, ako bi mogel trpeti, ne bi mogel imeti ene vesele ure.[1])

O Sveti Duh, odpusti mi, da sem te tolikokrat razžalil in daj, da se poboljšam. Amen.

4. Premišljuj, kako ima človek Svetemu Duhu v svojem srcu pripraviti spodobno, vredno prebivališče.

Prvič se mora ogibati vsakega smrtnega greha in tudi trdno skleniti, da noče nobenega greha vedno in premišljeno storiti, temveč se ga varovati. Brez posebne milosti božje sicer ni mogoče, da bi živeli brez vsakega manjšega greha; vendar pa je mogoče, da s pomočjo božje milosti vse odpustljive grehe sovražimo in da imamo resnično voljo, nobenega greha lahkomišljeno in predrzno ne storiti; če smo pa iz slabosti kaj takega storili, obudimo takoj kes in žalost.

Drugič mora biti ubog v duhu, potrtega srca, ponižen, da svoje srce od vsake stvari odtegne in samo na Boga naveže. Gospod govori namreč po preroku Izaiju: „Na koga se bom pa ozrl, če ne na ubožca, in na potrtega v duhu, in nanj, ki se trese pred mojimi besedami?“[2]) Brez tega ne moremo nikdar doseči prave čednosti, ne uživati prave tolažbe Svetega Duha. Kolikor namreč svoje srce navežeš na kako stvar, toliko ga od Boga odtegneš; in kolikor ljubezni in veselja iščeš in občutiš v kaki reči, toliko se znebiš božje ljubezni in sladkosti. Zato ne naveži svojega srca nikoli na nič pozemeljskega, ne išči prijateljstva ljudi, ne poželi nobenih nepotrebnih, ničemurnih reči, ker jih ne moreš lahko brez škode svoje duše posedati. Ne mešaj se v nepotrebne skrbi in reči, katere te ne zadevajo, in ne prevzami nikdar preveč opravil. Kolikor namreč svoje srce z nepotrebnimi rečmi bolj vznemirjaš, toliko manj ugodiš sv. Duhu, kateri hoče v miru in v pokojnem srcu počivati, kakor govori sv. pismo: „V miru mu je pripravljen kraj, in na Sionu je njegovo prebivališče,“[3]) to je, v miroljubni in premišljajoči duši.

Tretjič, prizadevaj si imeti dober namen, in v vseh rečeh iskati božjo čast in dopadenje. Tukaj moraš prav dobro paziti, ker je naša spačena narava dokaj prekanjena in hoče v vsaki reči iskati sama sebe, že celo v spokornih delih in v pobožnosti. Ona hoče namreč zato opravljati dela pokore in pobožnosti, da jo drugi hvalijo, ali da

---

[1]) Z vsakim grehom se človek spunta zoper Boga, zoper njegovo sveto postavo in mu krati dolžno čast. To se imenuje razžaljenje božje; prav za prav Bog nič ne trpi, in ne more trpeti.

[2]) Iz. 66, 2. — [3]) Ps. 75, 3.

najde duhovno sladkost in tolažbo. Zato delamo navadno dobra dela nepopolnoma, ker jih ne delamo iz zgolj ljubezni do Boga, ampak zavoljo svoje tolažbe, ali pa zavoljo časnega in večnega plačila.

Ali pravi služabnik božji mora pomisliti, da hoče Bogu zavoljo Boga služiti, in da hoče dobro delati zato, ker to tako dopade Bogu, da iz ljubezni do Boga in v čast božjo prinese pravo hvalno daritev; tako da, ako bi ne mogel tudi nobenega plačila upati, bi vendar dobro delal, zato da dopade Bogu.

Kdor tedaj te tri reči po mogočnosti stori, bo sv. Duhu pripravil prijetno prebivališče v svojem srcu in začel počasi pokušati, kako sladak in prijeten je Duh božji vsem, kateri ga iščejo. Kliči tedaj na pomoč sv. Duha in reci:

Molitev.

1. Oh, pridi, Sveti Duh, pridi v moje srce, o božji tolažnik, pridi in očisti ga vseh grehov, hudobij, slabih navad in nepopolnosti. Amen.

2. Oh, pridi, nebeški ogenj, pridi sežgi in uniči vse, kar ti je v moji duši nedopadljivo; in daj mi vse, kar je tebi dopadljivo, in pa potrebno in koristno k božji hvali in službi. Amen.

3. Oh, pridi, Sveti Duh, ti božja ljubezen in ljubitelj vseh bogaboječih duš, ti dar in darežljiv delivec božjih darov in milosti; pridi in daj mojeme mlačnemu in mrzlemu srcu svoje dari in iskrico prave ljubezni in svete pobožnosti, da morem Boga hvaliti, in ga časno in večno ljubiti. Amen.

3. Potreba in korist molitve.

»*Dobrega duha bo dal njim, ki ga prosijo.*« (Luk. 11, 13.)

1. Premišljuj, zakaj nas Jezus tolikokrat opominja moliti.

Namreč zato, ker je molitev toliko potrebna. Kako potrebna je molitev, moremo pokazati s priliko malega otroka. Tako dete se

ne more samo hraniti, si ne more samo pomagati; ko pade, se ne more samo vzdigniti; ko stoji, se ne more samo držati; ono si ne more ne pomagati, ne se braniti. Nekaj pa vendar ima, s čemur si pomaga, namreč z glasom. Glas mu je tako koristen, da si ž njim dobi vse potrebno. Z jokom in krikom si dobi hrano in odejo. Z jokom sili vse mu pomagati, mu postreči; z jokom budi svoje stariše iz sladkega spanja, da mu postrežejo. — Tak otrok je živa podoba slabosti človeške duše. Mi smo namreč že tako slabi prišli na svet, da se ne moremo sami obdržati v božji milosti, in če smo padli, ne moremo sami vstati; v izkušnjavi se ne moremo s svojo močjo braniti, v bridkosti in žalosti sami nimamo nobene tolažbe. Eno samo reč nam je Bog dal, namreč glas, ali sveto molitev; s tem sredstvom si moremo pomagati, se moremo braniti in obdržati. Zato pravimo z Davidom: „Gospod, usliši mojo molitev, in moje vpitje pridi k tebi.“[1])

Tukaj pa moramo opomniti, da je starišem zoperno, če otrok kriči in vpije. Bog pa se našega vpitja veseli; še celó opominja nas v evangeliju, naj vpijemo k njemu, rekoč: „Prosite, in boste prejeli.“[2]) In sv. Avguštin govori tako-le o teh besedah: Ker vidi Bog, da nobeden ne trka na njegove duri, zato opominja vse k molitvi, rekoč: Prosite, in ako ne dobiste, prosite zopet, in le naprej trkajte. Saj je Gospod milostljiv in poln ljubezni, in ne podi nobenega proč od svojih vrat, še kaznuje nas, ako smo nemarni in ne trkamo. Njegove duri ali vrata hočejo, da se mnogo trka, priložno ali neprilożno. In zato, da tem raje trkamo, je svoje angele ondi postavil, da odprejo tistim, kateri trkajo, da jih ne gonijo proč, temveč, da poslušajo njih prošnje. Ko tedaj uboga sirotica s svojo ročico potrka na duri svojega nebeškega Očeta, povejo angeli to takoj Bogu, rekoč: Gospod, ubožec trka in prosi pomoči, daj mu vendar odgovor! — S takimi besedami nam dokazuje sv. Avguštin, kako je ljubo Bogu, da ga pogosto prosimo.

2. Premišljuj, kako naj te tvoja reva in vsakdanje vedne nevarnosti vzpodbadajo k molitvi.

Prvič se moramo vsi boriti z izkušnjavami, ker nam noč in dan hudobni duhovi stavijo zanjke, da bi nas spravili v pekel. Drugič: ves svet in vsi ljudje, kateri posvetno živijo, so tvoji sovražniki in te izkušajo od čednosti zapeljati v greh. Tvoje lastno telo je tvoj največji sovražnik, ki te noč in dan vabi k mehkužnosti in k telesnim slastim. Tvoji peteri občutki so tvoji neprijatelji, ker ti dajejo

[1]) Ps. 101, 2. — [2]) Mat. 7, 7.

vso priložnost grešiti. Tvoja narava je zveličanju zoperna, ker je k vsemu hudemu nagnjena. Še celó tvoja lastna duša ti je sovražna, ker se vedno punta zoper bolje spoznanje in te vleče v greh.

Tedaj imaš samo še srce, um in voljo; ali tvoje srce je z izvirnim in tudi z lastnimi grehi pokvarjeno, um je otemnjen, spomin oslabljen. Zato je duša tako slaba in nestanovitna, da se ne more in noče tudi najmanjši izkušnjavi staviti v bran.

Ako tedaj marljivo ne moliš, ako ne vpiješ k Bogu in k vsem svetnikom, da ti pomagajo, ti ni mogoče zmagati in se ogniti nevarnosti. To dokažem s to-le priliko:

Neki človek je padel neprevidoma v brezdno. Po sreči se je ulovil za vejo, da ni padel v globočino; držal se je tedaj z obema rokama za vejo. Doli pod seboj v globočini vidi gorečo raztopljeno kovino in strupene strašne kače, ki čakajo, da bi ga požrle. Nad seboj pa vidi dve miši, eno črno in eno belo, kateri ena za drugo glodate vejo, da bi jo preglodale. Če tedaj ta človek ne vpije, da bi mu kdo prišel na pomoč, boste miši naposled vejo preglodale, in on bo padel v globočino, in drakoni ga bodo požrli.

V ravno taki nevarnosti si ti, ubogi človek! Pod teboj je pekel vedno odprt in peklenski drakoni so vedno pripravljeni te požreti. Ti se držiš še z obema rokama za vejo, to je, za svoje telo; ali dve miši, namreč dan in noč, glodate ena za drugo to vejo in enkrat jo bodete preglodale, to je, enkrat gotovo umrješ. Ako tedaj iz vsega srca ne vpiješ in ne kličeš k Bogu in vsem svetnikom, da te vzdignejo, te rešijo in ohranijo, padeš gotovo — v pekel. Kakor namreč tvoje telo vedno doli tišči, tako je tudi tvoja volja in narava vedno k hudemu nagnjena, in se ne more iz svojih moči nikoli povzdigniti. Zato misli večkrat, da visiš v taki nevarnosti kakor omenjeni človek; kliči, prosi, vpij k Bogu noč in dan, zjutraj in zvečer, ob nedeljah in ob delavnikih, da bi te ne pustil pasti v gorečo peklensko brezdno, ter reci: Gospod, glej da mi pomagaš; Gospod, hiti mi na pomoč!

3. Premišljuj, kako koristna je molitev.

O lepem in dobrem sadú svete molitve govori sv. Bernard tako-le: Prosim vas, ljubi bratje, imejte vedno v roki najbolj gotovo pribežališče molitve. Pogosta molitev odpravi izkušnjavo, brani dušo, tolaži angela variha, muči hudiča, in je dopadljiva služba ljubeznivemu Bogu. Marljivo in pobožno moliti prinaša duši vse dobro in jo ovaruje vsega zlega. Ali nemarno, malo in raztrešeno moliti je začetek vseh časnih in dušnih zlegov.

Zato govori nadalje sv. Bernard: „Nihče izmed nas naj molitve ne ceni nizko, ker on, katerega prosimo, je ne ceni nizko. Še preden

pride molitev iz naših ust, jo dá že zapisati v svoje bukve. Zato nadejajmo se za gotovo, da nam bo dal, kar ga prosimo, ali kar on vé, da je nam koristno. Ker namreč mi ne vemo, kaj nam je koristno, zato se on usmili naše nevednosti; in akoravno molitev milostljivo posluša, vendar nam ne dá vselej, kar ga prosimo, ampak kaj boljega, ali pa nas pozneje usliši; in taka molitev ne ostane brez sadú. Naj mi nobeden ne reče: Odkod pride pa to, da, akoravno toliko molim, vendar ne vidim nobenega sadú od molitve? Kakor grem k molitvi, tako grem od molitve; nihče mi nič ne dá; temveč se mi zdi, da sem zastonj molil. Ali ne veš, kaj je rekel Kristus: Kar v molitvi prosite, verujte le, da boste dosegli? Ako ne sedaj, vendar ob svojem času. Bog namreč ima tako skrb za te, da, kolikorkrat kaj nekoristnega prosiš, te ne usliši, temveč ti poda boljši dar, kakor Oče otroku rad da kruha, noža pa ne.“ To so besede sv. Bernarda, iz katerih se očitno vidi, da nobena molitev ni zastonj opravljena. Zato bodi ti to priporočeno, in navadi se pogostoma in goreče moliti; bodi si svest, da tvoja molitev ne bo zastonj, in vsaka beseda, ki jo v molitvi izrečeš, ti bo poplačana. Kakor pravi namreč Kristus, da nam bo od vsake prazne besede pred sodbo božjo dajati račun in odgovor, ravno tako bomo tudi za vsako potrebno, koristno in pobožno besedo in molitev pri božji sodbi dobili plačilo.

4. Premišljuj, kako tudi molitev grešnikov, kateri se hočejo poboljšati, Bogu dopade in jo Bog plačuje.

Sveto pismo sicer pravi: „Hvala ni lepa v grešnikovih ustih;“[1]) in zopet: „Kdor svoja ušesa odvračuje, da ne sliši postav, njegova molitev bo gnusoba.“[2]) In Bog sam govori po preroku Izaiji: „In četudi svoje roke stegate, vendar od vas obračam svoje oči; in četudi pomnožujete molitev, vas vendar ne bom uslišal, zakaj vaše roke so polne krvi.“[3]) Te besede se pa nanašajo samo na molitev, s katero Boga hvalimo in častimo, ne na prošnje. Kakor ne more grešnik nič Bogu dopadljivega storiti, tako tudi njegova hvala Bogu ne dopade. Zato pravi angelski učenik, sv. Tomaž Akv., naravnost: „Grešnikovo molitev, katera izhaja iz dobre naravne želje, usliši Bog, ne sicer iz pravice, ampak iz usmiljenja.“ In tako misli tudi sv. Auguštin, in tako mislijo mnogi učeniki, in temu pritrjuje tudi pamet in vsakdanja izkušnja; ako bi namreč molitev takega grešnika bila pred Bogom gnusoba, bi moral pač v svojih grehih umreti in ne bi imel več nobenega sredstva, priti zopet v stan božje milosti. Če, postavim,

[1]) Sir. 15, 9. — [2]) Preg. 28, 9. — [3]) Iz. 1, 15.

volk dete zgrabi in odnese, in dete ne kriči, ga bo volk strgal in požrl; če pa kriči, je vendar mogoče, da ga kdo sliši in ga pride rešit. Tako ubogi grešnik, ki je smrtno grešil, in je tedaj padel v žrelo peklenskega volka, če ne vpije k Bogu in k njegovim svetnikom, ga bo hudobni duh odnesel s seboj v pekel. Ako pa kliče in vpije, in vsaki dan marljivo moli, ga bo ljubi Bog gotovo uslišal in rešil večne pogube. Zato naj noben grešnik, naj bo še tako hudoben, svete molitve ne zanemarja, temveč naj toliko bolj moli, kolikor je več grešil, kakor opominja Sirah, rekoč: „Sin, ne zaničuj sam sebe v svoji bolezni, temveč prosi Gospoda, in on te bo ozdravil.“[1]) Akoravno namreč grešnik ni vreden božje milosti, se ga Bog vendar usmili, da mu dá, da spozna svoje grehe, da jih obžaluje, da se jih more znebiti in za nje delati pokoro. In ako mu Bog ne more dati ne svoje milosti, ne večnega plačila, mu dá vendar časno plačilo na tem svetu, kakor navadno vidimo, da je mnogo hudobnih, ki so srečni na tem svetu. Bog namreč jim plačuje njih molitev in njih dobra dela tukaj časno, kadar jim ne bo na onem svetu mogel dati nobenega plačila.

5. Premišljuj, kako more vsakdo toliko časa najti, da z Bogom govori in opravi svoje molitve.

Ako porečeš: Jaz ne utegnem veliko moliti, ker moram živeti med ljudmi, in moram vedno skrbeti, da sebi in svojim prislužim potrebnega živeža, ti odgovorim, da imaš vendar mnogo časa za molitev, ako le hočeš. Ali vprihodnje moraš čas, katerega zapravljaš ali z nepotrebnim predolgim spanjem, ali s kratkočasi, z igranjem, s pijančevanjem, z nepotrebnim klepetanjem in postopanjem, obrniti v molitev. Tako boš marsikatero uro našel za molitev, in boš mogel mnogo moliti, kar sedaj v svojo veliko škodo zanemarjaš. Saj v nedeljo in v praznik skoraj nič drugega ne delaš, kakor le pohajaš. Črez teden pa kdo te kdaj vidi v cerkvi? Črez dan pa malokaterikrat pobožno moliš en očenaš. Ker tedaj tako nemarno živiš, da ali malokaterikrat, ali pa nikoli prav ne moliš, more se nazadnje pač zgoditi, da greš, ko umrješ, naravnost v peklenski ogenj.

Zato te prosim, ljubi bravec, zavoljo Boga in tvojega zveličanja bodi bolj priden v molitvi, da si zagotoviš svoje zveličanje. Zakaj poglej le, ti lahko moliš in Boga hvališ in kličeš na pomoč, ko si na poti, ko doma v svoji hiši semtertja hodiš, ko si pri delu, ko se slačiš in oblačiš, ko se vležeš spat, ko zjutraj vstajaš. Ta molitev ti ne jemlje nobenega časa, te ne moti v tvojem delu, in tvojemu zdravju nič ne škoduje; veliko pa ti pomaga k tvojemu zveličanju, ker ni nobena molitev tako slaba, ako se iz ljubezni do Boga in

[1]) Sir. 38, 9.

pobožno opravi, da bi je Bog ne poplačal. In zato, da se navadiš moliti, sem toliko molitvic spravil v te bukve, katere moreš lahko brati in moliti. Sedaj pa prosi nebeškega Očeta, da naj ti dá dobrega duha, da boš mogel pobožno moliti, in reci:

Molitev.

O vsemogočni, nebeški Oče, ti poznaš vso mojo revo in veš, da si ne morem v izkušnjavah pomoči, v bridkostih tolažiti, in v potrebah in silah pomagati; tudi poznaš mojo lenobo, mojo slabost in mojo nemoč, moje nevarnosti in vse zlo, katero me čaka. Zato vpijem k tebi, o najdobrotljivejši Oče, v teh svojih potrebah: glej, jaz sem slab in si ne morem in si ne znam pomagati; v nevarnosti sem večnega pogubljenja in ne vem, kako mu oditi; satan išče, da bi me požrl; svet me hoče pogubiti; moje meso in moja narava me vleče k vsemu slabemu. Pri vsem tem je moja duša polna napuha, prazne časti in predrznosti, moje srce je vse v posvetne reči zapleteno in polno hudobnih misli. Moje misli so raztrešene, moj um je otemnjen, moja volja pokvarjena, moj spomin oslabljen, da ne spoznam, ne pomislim, ne delam in ne opuščam, kar bi imel zavoljo Boga spoznati, pomisliti, delati ali opuščati. Ti pa, usmiljeni Oče, ti mi moreš pomagati; ti mi moreš dati sv. Duha, da mi moj um razsvetli, moj spomin okrepi, mojo voljo popravi in me spodbode k vsemu dobremu, da mi moje srce očisti in vžge s tvojo sveto ljubeznijo. Ti me moreš tedaj rešiti žrela peklenskega drakona.

Zato te prosim po Jezusu Kristusu, tvojem ljubem Sinu, in po vsem, kar se nanaša na njegovo sveto ime, daj mi Svetega Duha, da me dobrega stori. Saj sem, o moj dobrotljivi Oče, Gospod nebes in zemlje, saj sem tvoj hlapec, tvoj služabnik, tvoj služabnik sem v Jezusu Kristusu, ker si me po njem ustvaril, rešil in s Svetim Duhom posvetil. Ne dopusti tedaj, da se na meni, tvojem

hlapcu, poizgubijo dela in dobrote tvoje vsemogočnosti, zasluge in kri tvojega Sina, milosti in darovi sv. Duha, temveč izkaži mi svoje veliko usmiljenje in zveličaj me, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

4. Binkošti in češčenje Svetega Duha.

»*Učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.*«

(Mat. 28, 19. 20.)

1. Premišljuj, da je binkoštni praznik vesel praznik zahvale.

Vsi kristjani namreč po vsem svetu hvalijo danes božjega tolažnika, da je on sam prišel z nebes, vernim podelil svoje milosti in svete apostole z ognjem božje ljubezni vžgal, popolnoma potrdil in v resnici popolne storil. Zato govori sv. Bernard o tem veselem prazniku tako-le: Današnji praznik sv. Duha obhajajmo veselo. Ker namreč praznike svetnikov slovesno praznujemo, koliko bolj moramo slovesno obhajati praznik njega, od katerega imajo vsi svojo svetost? — Ravno tako govori sveti Avguštin: Oh, koliko milost nam je Bog danes izkazal. Človeško naravo je nesel v nebo, in je Boga doli poslal. O, kako skrb ima Bog za delo svojih rok, ker zopet iz višav pošilja zdravilo za našo slabost; še celo zdravnik sam se ponižuje, da obišče bolnika; in on nosi s seboj tako prijeten balzam, da njegov duh napolnuje ves svet in zdravi naše bolezni. — Danes nam je tedaj večja milost dodeljena kakor drugekrati, ker je začelo danes Kristusovo trpljenje nam koristiti. Zato poje cerkev z veseljem: Danes je Kristus Svetega Duha nad svoje posinovljene otroke razlil; zato se veselijo vsi dobri kristjani, in nebeške moči in oblasti pojó zahvalno pesem Bogu. — Veseli se tedaj, ljubi kristjan, s sveto cerkvijo in hvali ljubega Boga za velike milosti, ki jih je apostolom in vsem vernikom podelil po Svetem Duhu.

2. Premišljuj, kako je binkoštni praznik dan pouka, ki nam priča o dobrotljivosti Svetega Duha.

Bog ni poslal Svetega Duha zato, da bi kmalu zopet v nebesa se vrnil, temveč da vedno pri nas ostane in nas uči vsako resnico.

Akoravno ga ljudje vsak dan žalijo, vendar noče nobenkrat popolnoma sveta zapustiti, temveč nad potopom, kakor Noetov golob, okoli letati in iskati, kje bi njegove svete noge ali milosti našle spokorna in čista srca, da morejo v njih počivati. Pa tudi ne bo odjenjal do konca sveta od svojega dobrotljivega delovanja. Iz tega moreš spoznati, kako dober je Sveti Duh, katerega ljudje vsak dan tako strašno žalijo in ga iz svojega srca podijo v sramoto. Pa on vendar ne zapusti sveta, temveč trka vedno na naše srce in prosi, da mu odpremo, da more našo dušo s svojimi darovi obogateti. Če mu tedaj odpremo, storimo mu veliko veselje; kakor je današnji dan imel veliko veselje, ko so ga verna srca sprejela in se je nekaj tisoč nevernikov izpreobrnilo, katerim ni samo njih grehe odpustil, temveč jim tudi obilno podaril svoje darove, njih srca vžgal z ognjem svoje božje ljubezni in jih naredil velike svetnike. In kakor je sv. Duh te milosti tistikrat na svet izlil, tako jih izliva še vsako leto na tiste, kateri mu pripravijo svoje srce in binkoštni praznik pobožno obhajajo. Stori se tedaj, pobožna duša, pripravno za sprejetje teh milosti, kliči goreče k sv. Duhu, praznuj pobožno te praznike, in reci:

O Sveti Duh, pouči me, kako imam te sv. praznike pobožno obhajati in te spodobno klicati na pomoč! Amen.

3. Premišljuj, da je binkoštni praznik dan molitve in prošenj.

Cerkev nas vse opominja in spodbada, da naj po zgledu sv. apostolov sv. Duha kot pravega Boga z Očetom in Sinom molimo, prosimo in kličemo na pomoč.

Kakor vemo, veruje sv. katoliška cerkev, da je sv. Duh pravi Bog, edini Bog z Očetom in Sinom, enega bitja in časti ž njima. Kakor sv. cerkev, tako govorimo tudi mi vsi: „Verujem v Boga, Očeta vsemogočnega, Stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sinu njegovega edinega. Verujem v sv. Duha.“ Mi delamo znamenje svetega križa, in s tem dajemo na znanje, da imamo in hočemo vse storiti ali opustiti po božji volji in dopadenju, v čast in hvalo, iz ljubezni in na povelje, in pa s pomočjo in milostjo Očeta, Sina in sv. Duha. Zato ponavlja tudi sveta cerkev tolikokrat svoje trojne prošnje, ko pravi: „Kyrie eleison, Kriste eleison, Kyrie eleison,“ to je: Gospod, usmili se, Kriste, usmili se, Gospod, usmili se! in pa trikrat: svet, svet, svet! in pa: čast bodi Bogu Očetu in Sinu in sv. Duhu. Mnogokrat moli tudi svoj: „Veni, sancte Spiritus!“ to je, pridi, sv.

Duh! Cerkev namreč hoče z ustmi in s srcem vseh vernih prositi, naj sv. Duh naša srca očisti, razsvetli, posveti in vžge; očisti od grehov, razsvetli z lučjo svoje milosti, posveti s svojimi darovi, vžge s svojo božjo ljubeznijo. Posnemaj tedaj, pobožna duša, svojo mater in učiteljico, to je, sveto katoliško cerkev, in moli:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, z Bogom Očetom in s Svetim Duhom vekomaj. Amen.

O Bog sv. Duh, moj najdobrotljivejši, večni Bog in Gospod, edini Bog z Očetom in Sinom; danes pridem, te molit in prosit. Jaz te častim in molim kot svojega pravega, edinega, najvišjega Boga in Gospoda z nebeškim Očetom in njegovim božjim Sinom, in te pohlevno prosim po Jezusu Kristusu za duhovno miloščino; za najboljši in največji dar, ki ga moreš dati, namreč za tebe samega. Oh, ne glej na mojo veliko nevrednost, ampak na svojo preveliko dobroto; pridi, o sv. Duh, pridi, o darežljivi gost in podeli mi od svojih darov, obogati in posveti me s svojimi darovi. Amen.

5. Sveti Duh poslan od Boga Očeta in Sina.

»*Sveti Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vse.*«
(Jan. 14, 26.)

1. Premišljuj, kako so sveti apostoli po Kristusovem vnebohodu bili v molitvi stanovitni.

Oni so bili skoraj zmerom na gori Sion zbrani in so se pripravljali na prihod sv. Duha, kolikor so vedeli in znali. Njih navadno opravilo ves tisti čas je bilo: moliti, prepevati, sveto pismo brati, o svojem ljubem učeniku se pogovarjati in ga prositi za sv. Duha; s tem so se njih srca dan za dnevom bolj vžigala v ljubezni božji, in vedno bolj so želeli, da bi sv. Duh prišel prav kmalu. Več ur so klečali, in marsikatero noč so še molili in prebedeli. To so delali sv. apostoli in vsi učenci Kristusovi, z Marijo Materjo božjo in z drugimi svetimi ženami, kakor izpričuje sv. Luka, rekoč: „Vsi so

bili stanovitni v molitvi, z ženami in z Marijo, Materjo Jezusovo, in z njegovimi brati."[1]) Prosili so enodušno, naj bi jim milostljivi Jezus obljubljenega sv. Duha poslal. K tej goreči molitvi spodbadala jih je posebno Marija Devica s svojim zgledom in s svojimi besedami; ona jim je namreč razkladala, kako velike milosti bodo prejeli od sv. Duha, kako jih bo v ljubezni Božji vžgal, v veri poučil, v preganjanju dajal moči, v bridkostih tolažil, s čednostmi okinčal in z vsem dobrim obogatil in napolnil. Tako je v Jezusovih učencih želja po prihodu sv. Duha vedno naraščala, da niso jenjali vedno bolj k njemu zdihovati in ga prositi. Molili so menda tako, kakor moli sveta katoliška cerkev, kadar kliče sv. Duha, posebno pa kakor o binkoštnih praznikih vsak dan moli, ali tudi poje. Moli ali poj tudi ti rad pesem o sv. Duhu in reci:

O pridi Sveti Duh, Tolažnik,
poslani iz nebes učenik!
Tolaži srca žalostna
in vodi jih do Jezusa!
O Sveti Duh, nebeški vodnik!

O Sveti Duh, daj svoje dari,
med vernike jih svoje razlij,
resnico da poslušajo
in nje sladkost okušajo!
O Sveti Duh, razsvetli nas!

O Sveti Duh, ti vnemaj želje,
da po nebesih le koprne,
da ljubimo kar je sveto,
sovražimo, kar je hudo!
O Sveti Duh, užgi nam srce!

O Sveti Duh, glej našo slabost,
nam v srcih vnemaj pravo svetost!
Daj, da se ne spodtaknemo,
v ljubezni ne premaknemo!
O Sveti Duh, ti naša krepost!

Te ali enake besede so govorili sv. apostoli v svojih molitvah in so nam zapustili zgled, kako imamo zdihovati in hrepeneti po sv. Duhu, in se pripravljati na njegov prihod.

[1]) Dej. ap. 1, 14.

2. Premišljuj, kako in kdaj je bil Sveti Duh poslan.

Med tem, ko so bili zvesti Jezusovi prijatelji z Devico Marijo stanovitni v molitvi, je prišel sveti binkoštni dan, katerega so tudi Judje kakor veliko noč slovesno praznovali, ker je bil Bog na tisti dan Izraelskemu ljudstvu na gori Sinaj dal svojo sveto postavo. Zato so Jezusovi učenci prav zvesto se nadejali, da utegne nebeški Oče, ki je bil ta dan Judom dal postavo, tudi njim z nebes poslati sv. Duha, in v njih srca vpisati novo postavo milosti. Zato so ostali vsi verniki, katerih je bilo črez petsto, kakor so jim bili rekli apostoli, tisto noč skupaj na gori Sion, in so vso noč čuli, peli, molili in premišljevali. Oni so sicer vseh deset dni goreče in pobožno molili, ali to noč je bila njih molitev še bolj goreča kakor vse poprejšnje dni. Tu se je izpolnilo, kar je pisano: „Ogenj hodi pred njim," namreč ogenj svetega hrepenenja.

Ko je imel tedaj na sveti binkoštni dan božji tolažnik stopiti na zemljo, je nebeški Oče (da po človeško o tej skrivnosti govorimo) rekel sv. Duhu: Glej, preljubi sv. Duh, pošiljam te k ubogim človeškim otrokom, za katere je moj ljubi Sin po svoji človeški naravi prelil svojo kri. Jaz te pošiljam doli in ti izročujem veliko opravilo, ki zadeva zveličanje ljudi. Oznanuj ubogim grešnikom mir in ponujaj jim našo milost in naše darove!

Ravno tako je govoril Bog Sin, kakor si moremo ubogi ljudje misliti to božjo skrivnost: Ljubi sv. Duh, jaz sem več ko triintrideset let hodil po svetu, in sem si prizadeval, iskati izgubljene ovčice; ker sem jih pa le malo našel, zato pošiljam tebe, da ti dokončaš začeto delo zveličanja ljudi. Priporočam ti zveličanje ubogih duš, za katere sem prestal bridko smrt. Oznanuj jim mir v mojem imenu, in da hočem rad pozabiti vse krivice, katere so mi storili, ako le sprejmejo mojo vero in mojo sveto postavo. Namesto mnogovrstnih in težkih zapovedi stare zaveze daj jim edino zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega. Piši jim jo v srca in zagotavljaj jih, da bodo ž njo vsi dosegli večno življenje, ako držé zapovedi, katere izvirajo iz ljubezni do Boga in do bližnjega, ali ki se nanjo nanašajo.

Sv. Duh je nato odgovoril (ker ne moremo drugače, kakor človeško o tem poslanju govoriti), in je rekel: Najsvetejši Oče in Sin, to povelje in to dušno opravilo hočem zvesto dopolniti in s svojo božjo ljubeznijo in sladkostjo tako močno trkati na človeška srca, da se naposled omečijo. In če me bodo ljudje tudi zaničevali in podili iz svojih src, hočem se jih vendar z vso prijaznostjo lotiti in tako dolgo trkati na njihova srca, da mi odprejo. Ker vem namreč, kako ti, Bog Oče, želiš

zveličanje ljudi, in kako drago si ti, Bog Sin, duše odkupil, zato ne maram ne za sramoto, ne za zaničevanje; nočem zamuditi nobene ure in nobenega trenotka, da pridobim tako drago odkupljene duše, ter hočem tudi tvoje apostole in učence vžgati za zveličanje neumrjočih duš.

3. Premišljuj, kako je sv. Duh prišel z nebes.

Ker je bil sv. Duh najimenitnejši poslanec, katerega sta Bog Oče in Sin mogla poslati, zato je prišel s tako slavo in s takim veličastvom, kakor se spodobi takemu poslancu. Velika radost in splošno veselje je bilo pri vseh angelskih vrstah in nebeščanih. Povsod so prepevali božjo hvalo in čast presveti Trojici, da pošilja božjega učenika, srednika miru med Bogom in ljudmi, delivca božjih milosti in tolažnika žalostnih. Sveti Duh tudi ni prazen prišel na zemljo, temveč je prinesel vse nebeške zaklade in dobrote s seboj. Prišlo je ž njim tudi več kakor dvanajst legijonov angelov, kateri so nosili božje darove, katere je imel sveti Duh ljudem deliti.

„In nastal je nagloma z neba šum", pravi sveti Luka, „kakor prihajajočega silnega piša."[1]) Saj sv. Duh, ki je v zveličanje vsega sveta doli stopil, ni hotel priti tiho, ampak očitno, da bi vsi ljudje zvedeli za njegov prihod, kakor je bil že prerok Joel oznanoval: „Izlil bom svojega duha črez vse meso, črez vse svoje hlapce in dekle; in dal bom čudovitna znamenja na nebu in na zemlji, kri in ogenj, puh in dim,"[2]) to je, znamenja milosti vernim, znamenja strahú in kazni trdovratnim.

Ko so tedaj verni, katerih je bilo črez 500, zbrani na gori Sion molili, glej, tu se sliši okoli sedme ure zjutraj silen veter z velikim šumom z nebes priti, tako da so se vsi ljudje v celem mestu prestrašili. Ta čudovitni veter ni prišel iz zraka, kakor drugi vetrovi, ampak iz podnebja doli. Tudi ni pihal črez celo mesto, ampak samo nad hišo in v hišo, v kateri so bili zbrani izvoljeni prijatelji božji in so klečé molili. Zgodil se je bil tudi še drug čudež, da se je silni veter po velikem šumu izpremenil v prijetno pihljanje, in je vse s prečudno ljubeznivostjo napolnil, kakor govori sveti Bernard, rekoč: „Ta glas se je zgodil z neizrečeno ljubeznivostjo vsakega glasú in vsake godbe."

Slišala se je menda v zraku nad hišo, kjer so bili apostoli, z vetrom tudi tako prijetna godba in tako nebeško soglasje, da niso bili samo vsi zbrani verni s nadnaravno sladkostjo napolnjeni, temveč so se tudi vsi prebivavci mesta Jeruzalema močno čudili. Obdal je celo hišo tudi neki par, kakor megla ali dim, ki je prišel z nebes, in je bil dokaj lep videti, ter je vse okoli napolnil s čudovitnim,

[1]) Dej. ap. 2, 2. — [2]) Joel 2, 28—30.

prijetnim nebeškim duhom, tako da se je moglo tudi z zunanjimi občutki opaziti, da je božje veličastvo napolnilo hišo. Nazadnje je bilo to najbolj čudno, da so vsi videli ogenj iz nebes pasti in celo hišo obdati, tako da se je zdelo, da hiša gori. Ta ogenj se je vsedel v podobi ognjenih jezikov nad apostole in vse verne tako obilno, da so se vrh glave vsakega izmed njih videli ognjeni jeziki. Tedaj se je zdelo, da so apostoli v sredi ognja in gorečega zublja. Vendar pa jim ta nebeški ogenj ni enega lasca sèžgal, temveč je vžgal njih srca s svetim in gorečim zubljem božje ljubezni. Za to srečno gorečnost srca hočemo tudi mi prositi, ter reči:

O najdobrotljivejši Jezus, pošlji svojim vernim sv. Duha, da naša srca očisti, z lučjo svoje milosti razsvetli in z ognjem božje ljubezni vžge, tudi v vsem dobrem potrdi in nas nazadnje vodi in pripelje v večno življenje. Amen.

6. Delovanje, darovi in milosti sv. Duha.

»*In so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.*« (Dej. ap. 2, 4.)

1. Premišljuj čudno delovanje sv. Duha v srcih apostolov in vernih.

Vso noč so bili prečuli v molitvi, in so silno želeli prejeti sv. Duha. Pa ravno to je bila najboljša priprava, prejeti sv. Duha. Ko so tedaj silni in nebeški glas prijetnega viharja slišali in zapazili, da je to znamenje prihoda sv. Duha, so vsi padli na kolena, povzdignili oči in roke, in enoglasno govorili: „Pridi, sv. Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!“

Ko se je ta nebeški glas izpremenil v prijetno godbo in se je slišal kot ljubezniv glas človeških pevcev, napolnilo je njihova srca čuda sladko veselje; in naenkrat je bila cela hiša z vsemi, ki so bili notri, kakor v ognju. Ko so pa goreči jeziki padali doli, so vzdigovali apostoli svoje roke proti nebu, kakor da bi hoteli prijeti zaželjeni ogenj božje ljubezni, kateri je takoj njih srca in duše, njih spomin, njih um in voljo, občutke, moči in domišljenje vžgal tako, da je vse v njih gorelo ljubezni.

Nasledek tega je bil, da so bili presrečni učenci naenkrat vsi izpremenjeni, in oni, ki so bili prej bolj posvetni, so postali v enem

trenotku bolj duhovni. Njih um, njih spomin je bil od te nebeške luči razsvetljen in z vso modrostjo in učenostjo obdarovan. Njih volja in njih srce je bilo vse vžgano od nebeškega hrepenenja in od božje ljubezni. Njih duša in njih telo sta bila napolnjena s tako nebeško sladkostjo, da so bili od same duhovne radosti vsi v Boga zamaknjeni. Oj, kako nebeško tolažbo in kako gorečo ljubezen so čutili takrat v svojih srcih srečni Jezusovi prijatelji! Oni so bili vsi izpremenjeni in čudovito v Boga zamaknjeni. S svojimi očmi niso mogli nič videti, s svojimi ustmi nič govoriti, kakor samo to, kar je hotel Bog po njih videti, slišati in govoriti. Tu jim je bil njih um odprt, in videli so čudne reči, in v enem trenotku so zapopadli več, kakor se vsi učeniki svoje žive dni morejo z naravno modrostjo naučiti. Njih srce in njih duša sta bila tako polna božje tolažbe, da so se sami sebi čudili.

2. Premišljuj, kako so začeli apostoli v vseh jezikih govoriti in hvaliti Boga.

Kakor človek, ki je na duši in na telesu poln veselja, že po naravnem nagibu začne ukati in peti, tako je tudi apostole in verne obilno veselje naganjalo, da so svoje srce in oči k nebu obrnili, svoje roke kviško stegali in začeli hvaliti in častiti Boga, kakor mladeniči v babilonski ognjeni peči, ter so po nebeški ljubezni vžgani peli: „Češčen bodi Gospod Bog naših Očetov, ker si hvale vreden in častitljiv, in nad vse povišan vekomaj; in češčeno bodi tvoje častitljivo sveto ime, ker je hvale vredno in nad vse povišano na vse večne čase. Češčen bodi v svetem templu svojega veličastva; nad vse hvale vreden si, in nad vse povišan na vekomaj!“[1]) S temi in enakimi besedami so govorili in hvalili od sv. Duha napolnjeni učenci vsemogočnega Boga v mnogoterih jezikih in so mu iz srca dajali hvalo za prejeto dobroto. Oni so peli, hvalili in častili sv. Duha, kateri jim je bil podelil tako mnoge, tako velike in tako blage zaklade svojih milosti in svojega bogastva. Saj odkar je svet stal, ni bil Bog ljudem nikoli dal take milosti.

Veseli se s svetimi apostoli, pobožni kristjan, in prosi sv. Duha, da naj pride tudi k tebi, in reci:

O sv. Duh, pridi in očisti naša srca, in vžgi v njih ogenj svoje božje ljubezni! Amen.

3. Premišljuj milostljivo darežljivost sv. Duha, koliko dobrega je po apostolih skazal raznim ljudstvom.

[1]) Dan. 3, 52. 53.

Vse to pa božjemu tolažniku ni bilo še dovolj, temveč, da bi svojo neskončno darežljivost pokazal še bolj, je hotel tudi nevrednim dati pokušati svojo dobroto po besedah preroka Joela, ki v božjem imenu govori tako-le: „Izlil bom svojega Duha črez vse meso in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere, vaši stari bodo sanjali, in vaši mladeniči bodo gledali prikazni.“[1]) In sv. Luka piše: „Ko se je pa ta glas zaslišal, se je množica sešla in se je zavzela.“[2]) Namreč, ko se je bil slišal glas z nebes in so vsi ljudje videli, da neka čudovita megla pokriva hišo, je teklo nekaj tisoč ljudi na goro Sion, gledali so z zavzetjem čudovito meglo, ki je pokrivala hišo, in so videli ogenj z nebes pasti ter so slišali tudi angelsko godbo nad hišo. Zato so se neizrečeno čudili, ko so videli hišo od znotraj polno ognja, in da vendar ne zgori. Še bolj so se čudili, ko so apostoli govorili mnogotere jezike in prepevali hvalo božjo. Ti veliki čudeži so ljudstvo genili tako, da se jih je na pridigo, nauk in opominjanje svetege Petra veliko izpreobrnilo, ker so spoznali čudovitno milost božjo, obžalovali svoje grehe in tako tudi oni postali deležni milosti sv. Duha.

Apostoli so namreč takoj vstali, se podali iz hiše na trg in v tempel in so začeli ljudem pridigati. Ljudje so se tembolj stekali, ker so s svojimi očmi videli ognjene jezike nad glavami svetih apostolov, kateri jim niso ne enega lasca sèžgali. Da so pa ti ognjeni jeziki ostali apostolom na glavi med pridiganjem, se utegne spoznati iz besed sv. Petra, ki pravi: „Kristus je izlil sv. Duha, ki ga vidite in slišite,“[3]) namreč, katerega vidite v gorečih jezikih in slišite v mnogoterih jezikih, ki jih mi sedaj govorimo. Judje tedaj si niso mogli misliti nič drugega, kakor da je Bog čudeže, ki so se bili godili pri oznanjenju stare postave, zopet hotel ponoviti pri oznanjenju nove postave. Ker je bil takrat sv. binkoštni dan, ko so morali vsi Judje priti k prazniku v Jeruzalem, je bila v templu neštevilna množica Judov in ljudi iz drugih narodov, bili so tu Partijani, Medijani in Elamitani, iz Mezopotanije, Kapadocije in Ponta, iz Frigije in Pamfilije, iz Egipta in Libije, iz Cirene in Rima, Krečani in Arabci. Vsem tem so pridigali sveti apostoli, vsak v drugem jeziku. Eden je stal in je pridigal tukaj, drugi tamkaj. Bilo je namreč toliko ljudi, da niso mogli vsi enega poslušati. To je bilo čudno, da je vsak narod apostola umel tako, kakor da bi bil govoril v njih jeziku. Tako so jim apostoli dokazali, da niso bili vina polni, kakor so jih nekateri hoteli obrekovati, ampak po Joelovem prerokovanju polni sv. Duha.

[1]) Joel 2, 28. — [2]) Dej. ap. 2, 6. — [3]) Dej. ap. 2, 33.

Prebivavcem mesta Jeruzalema so očitali z ostrimi, pa vendar ne prehudimi besedami, da so s Kristusom tako neusmiljeno ravnali, nedolžnega zatožili in križali. Da pa ga je Bog zopet od mrtvih obudil, kar oni pričajo, ker se jim je po svojem vstajenju prikazoval, ž njimi jedel in pil. Te in enake reči so govorili sveti apostoli s tako gorečnostjo, da so njih besede poslušavcem prebadale srce. Zato jih je bilo veliko, da so svoje grehe srčno obžalovali, trkali na svoje prsi in zdihovaje apostolom govorili: „Kaj nam je storiti, možjé, bratje?“ Peter pa jim je rekel (in ravno tako drugi apostoli): „Spokorite se, in daj se krstiti slehern izmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov; in boste prejeli dar sv. Duha.“[1]) Tako se jih je izpreobrnilo 3000 ljudi, kateri so bili na sveti binkoštni praznik od svetih apostolov poučeni v sveti veri, in pa krščeni. Iz tega se vidi, v kako obilni meri je bil sv. Duh apostolom dan, in koliko dobrega je po njih storil takoj prvi dan. Potem ko so apostoli ljudstvu ves dan pridigali in krstili 3000 ljudi, prišli so z veseljem zopet na goro Sion in so pravili Materi božji in drugim vernim, kar so bili z milostjo sv. Duha storili, in koliko duš so izpreobrnili. Tu se je Mati božja veselila in ž njo vred so se veselili vsi verni in je voščila novoizpreobrnjencem srečo in zveličanje, potrdila jih je v veri, in jim je dala mnogo dobrih naukov. Novi verniki so jo ponižno prosili odpuščenja za vso sramoto, ki so jo storili njenemu Sinu, in so svoje grehe bridko objokovali. Marija pa in sv. Peter sta jih tolažila, rekoč: Da jim Bog rad vse odpusti, ker so iz nevednosti grešili. — To je bil tedaj prvi sad, ki ga je Sv. Duh s svojim prihodom na svet prinesel, in po apostolih nabiral v Kristusovo cerkev.

4. Premišljuj, kako čudne reči je ogenj Svetega Duha še dalje v apostolih delal.

To je Kristus sv. Mehtildi razkladal s temi-le besedami: Sv. Duh je v apostolih storil tri reči. Prvič jih je s svojim prihodom tako vžgal, potrdil in storil v božji ljubezni popolne, da oni, prej plašni in slabi, so sedaj bili močni in stanovitni, ter se niso bali umreti, temveč so si šteli v veselje in v čast, zavoljo Boga trpeti vsakovrstne zopernosti, tudi muko in smrt. Drugič, kakor ogenj železo očisti in ga razbeli, da je ognju podobno, tako je tudi sv. Duh apostole očistil vse nesnage, naredil popolne in posvetil. Tretjič, kakor zlato, kadar je v ognju raztopljeno in se mu kaka podoba vtisne, to podobo določno kaže, tako je sv. Duh apostole z ognjem svoje ljubezni raztopil in jim vtisnil podobo božjo, da se je v njih spolnilo,

[1]) Dej. ap. 2, 37. 38.

kar psalmist prerokuje, rekoč: „Jaz sem rekel: Bogovi ste in sinovi Najvišjega vsi.“[1])

Sveti Duh jim je tudi, tako govori nadalje Kristus, dal trojno pijačo, s katero jih je tako obilno napolnil, da so ljudje, ki so jih videli, mislili, da so vinjeni. Prvič jih je z vinom ljubezni tako obilno napolnil, da so sami nase pozabili, ter niso ne svoje lastne časti, ne telesne koristi iskali, ampak le večjo čast božjo. Drugič jih je z vinom nebeške radosti in sladkosti tako obilno napolnil, da jih nobeno posvetno veselje, nobena posvetna radost ni mogla več ločiti od Boga. Tretjič jih je z vinom svete ljubezni do Boga in do nebeških reči upijanil tako, da so, od sveta za neumne držani, in z neizrekljivo željo do Boga vžgani, bili pripravljeni za Jezusa tisočkrat umreti.

Ker so bili tedaj apostoli z ognjem božje ljubezni vsi vžgani in z vinom nebeške sladkosti vsi upijanjeni, zato se ni čuditi, da so mogli toliko med ljudmi storiti. Akoravno so bili tedaj pred prihodom sv. Duha vsi nepopolni in plašni, tako da so se komaj upali z gore Sion podati v mesto; bili so vendar sedaj, potem ko so prejeli sv. Duha, tako srčni, da so brez strahú, očitno in na skrivnem, v templu in po mestnih ulicah Kristusovo vero pridigali, in Judom resno očitali Kristusovo umorjenje. Judje so jim sicer žugali in jim pod smrtno kaznijo prepovedali, da ne smejo nič več učiti v Kristusovem imenu; vendar niso nič marali za to prepoved, ampak so govorili: „Boga je treba bolj slušati kakor ljudi.“[2]) In še srčnejše so učili in Jezusa Kristusa oznanovali, kakor bomo videli v sledečih poglavjih.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki nam je sv. Duha poslal, sedaj in vekomaj. Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te hvalim in častim, da si svojega sv. Duha poslal vsem svojim izvoljenim, ki so bili stanovitni v molitvi, ter si jih z njegovimi darovi in milostmi obilno napolnil, da so po celem svetu mogli oznanovati sv. evangelij. Očisti, te prosim, moje srce, da božji tolažnik, sv. Duh, v njem najde dopadljivo stanovališče, s svojo lučjo ga razsvetli in z ognjem svoje ljubezni vžge, s svojimi darovi obogati in s svojimi nebeškimi milostmi napolni. Amen.

[1]) Ps. 81, 6. — [2]) Dej. ap. 5, 29.

Sedemnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v spoznanju in razlaganju presvete Trojice.

1. Apostoli učijo skrivnost presvete Trojice.

»Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojdite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.«

(Mat. 28, 18. 19.)

1. Premišljuj, zakaj katoliška cerkev po binkoštnem prazniku obhaja praznik svete Trojice.

Zato, ker so po prihodu sv. Duha apostoli začeli to skrivnost očitno pridigati in so verni začeli takrat to skrivnost verovati, ki je bila do tedaj le prav malim znana. Da pa cerkev tega velikega praznika ne praznuje tako slovesno kakor veliko noč in binkošti, ker je vendar ta praznik najvišji med vsemi, pomenja, da mi v tem življenju te velike skrivnosti po vrednosti ne moremo nič zapopasti, temveč moramo le priprosto verovati, dokler ne bomo v nebesih presvete Trojice videli in se ž njo vekomaj veselili. Vendar pa obhajajo in praznujejo vse pobožne duše ta praznik z vso mogočo pobožnostjo in z duhovnim veseljem, premišljevaje to visoko skrivnost. Kaj je namreč bolj tolažljivo in bolj prijetno kakor presveta Trojica? Kaj razveseli in oživi dušo bolj kakor premišljevanje dobrot, ki se vsaki treh božjih oseb pripisujejo? Ta pobožnost je studenec, iz katerega teče vse dobro, vsa milost, vse usmiljenje, ker je presveta Trojica tisto neskončno dobro, katero ima vso dobroto v sebi, katero mi na vekomaj želimo uživati, posedati in imeti. Da v kratkem povem, nič ni ne v nebesih, ne na zemlji tako prijetnega in koristnega, kakor misliti, premišljevati in pomišljevati o presveti Trojici, o edinosti treh božjih oseb med seboj in o veliki dobroti, ki jo izkazujejo vsem stvarem in nam ljudem hočejo na vekomaj izkazovati.

2. Premišljuj, kako so sveti apostoli skrivnost svete Trojice učili in s čudeži potrjevali.

Takoj na binkoštni pondeljek je šel sv. Peter z Janezom v tempel in dobila sta pred lepimi vrati štiridesetletnega berača, ki je bil hrom iz telesa svoje matere, katerega so vsak dan k tem vratom prinesli, da je beračil. Temu je rekel Peter: „Srebra in zlata nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazarenskega vstani in hodi!“[1]) In mož je takoj vstal in hodil in hvalil Boga. Ko so ljudje to videli, so strmeli in se čudili. In ker so se ljudje stekali, jim je govoril Peter: „Izraelci, kaj se čudite nad tem, ali kaj naju gledate, kakor da bi bila iz svoje moči ali oblasti storila, da ta hodi? Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov, Bog naših Očetov, je poveličal svojega Sina Jezusa, katerega ste sicer vi izdali in ga zatajili pred Pilatom, ko je on sodil ga izpustiti. Vi pa ste svetega in pravičnega zatajili in ste prosili, da naj se vam ubijavec dá. Začetnika življenja pa ste umorili, katerega je Bog od mrtvih obudil, česar smo mi priče. In zavoljo vere v njegovo ime je tega, ki ga vidite in poznate, njegovo ime trdnega storilo; in vera, ki je po njem, je dala to popolno zdravje vpričo vas vseh. In sedaj, bratje, vem, da ste iz nevednosti storili, kakor tudi vaši poglavarji. Spokorite in izpreobrnite se tedaj, da se zbrišejo vaši grehi.“[1]) To, in še več drugega je govoril sveti Peter in ljudje so bili tako ginjeni, da se jih je 5000 izpreobrnilo.[2])

Med tem ko sta Peter in Janez govorila in delala te reči, prišli so duhovni in poglavarji templa in so ju ujeli in zaprli v ječo. Drugi dan so se zbrali vsi veliki duhovni in pismarji, so si dali pripeljati ta dva apostola in so jima rekli: „V čigavi moči, ali v čigavem imenu sta vidva to storila? Tedaj jim je Peter, napolnjen s sv. Duhom, rekel: Poglavarji ljudstva in starešine, poslušajte! Ako sva danes presojevana zavoljo dobrote nad bolnim človekom, v kom je ta bil ozdravljen, bodi znano vam vsem in vsemu Izraelovemu ljudstvu, da v imenu našega Jezusa Kristusa Nazarenskega, ki ste ga vi križali, katerega je Bog obudil od mrtvih, v tem stoji pa ta med vami zdrav. Ta je kamen, kateri je bil zavržen od vas zidavcev, kateri je postal vogelni kamen. In v nikomur drugem ni zveličanja. Saj nobeno drugo ime ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli biti zveličani.“[3]) Ker so poglavarji videli stanovitnost Petra in Janeza, so jima rekli odstopiti iz zbora in so se posvetovali med seboj, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma; znan je namreč čudež, ki sta ga storila, in ga ne moremo tajiti. Da se nadalje ne razglasi med ljudstvom, zažugajmo jima, da naj več ne govorita v tem imenu nobenemu človeku.“[4])

[1]) Dej. ap. 3, 6. — [2]) 3, 12—26. — [3]) 4, 4. — [4]) 4, 5—12. — [5]) 2, 13—17.

3. Premišljuj stanovitnost apostolov v češčenju presvete Trojice.

Ko so veliki duhovni in pismarji Petra in Janeza zopet poklicali noter in jima ostro prepovedali, da nimata nikoli več v Jezusovem imenu učiti, sta odgovorila: „Sodite sami, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati kakor Boga. Ne moremo namreč, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali.“[1]) Oni pa so jima zažugali in ju izpustili ker niso našli, kako bi ju kaznovali. Ko sta tedaj ta dva apostola k drugim učencem prišla in povedala, kaj se je bilo prigodilo, so vsi povzdignili svoj glas, hvalili in prosili Boga, naj bi jim dal moč zoper vse izkušnjave in preganjanje. In ko so tako molili, potresel se je kraj, kjer so bili zbrani, in oni so bili vnovič s sv. Duhom napolnjeni in potrjeni. In so pridigovali z velikim zaupanjem in brez strahú besedo božjo in so pričali z veliko močjo, da je Kristus od mrtvih vstal. Delali so tudi velika znamenja in čudeže med ljudstvom, tako da se je število vernih vsak dan množilo.

To je velike duhovne jezilo tako, da so vse apostole ujeli in dejali v ječo. Toda angel Gospodov je prišel po noči k njim, jim je ječo odprl, jih ven peljal in jim rekel: „Idite, stopite in govorite v templu ljudstvu vse besede tega življenja.“[2]) Tedaj so šli naravnost v tempel in so učili. Med tem se je zbor sèšel in dejali so, naj jim apostole pripeljejo iz ječe. Ker pa ni bilo nobenega v ječi, so prišli nazaj služabniki in so rekli: Ječo smo sicer našli dobro zaprto in stražo pred njo; ko smo pa ječo odprli, ni bilo nobenega v nji. Črez to so se ti gospodje dokaj čudili in niso vedeli, kaj bi mislili ali kaj bi rekli. Med tem je prišel nekdo in je povedal, da apostoli učijo v templu.[3])

Tedaj jih je šlo več njih iz zbora s svojimi služabniki v tempel in so jih pripeljali, vendar pa brez sile, ker so se bali ljudstva, ter so jim rekli: Ali vam nismo hudo zažugali, da nimate več učiti v Jezusovem imenu? Vi pa ste napolnili Jeruzalem s svojim ukom in hočete na nas pripraviti kri tega človeka. Apostoli pa so odgovorili: „Boga je treba bolj slušati kakor ljudi. Bog naših očakov je obudil Jezusa, ki ste ga vi obesili na les in umorili. Tega je Bog v poglavarja in Zveličarja povišal, da dá pokoro Izraelu in odpuščenje grehov. Te besede so z jezo poslušali in so mislili apostole umoriti. Vstal je pa neki farizej v zboru, Gamaliel po imenu, učenik postave, častitljiv vsemu ljudstvu, in je ukazal možé malo časa ven peljati. On jim je rekel: Možje Izraelci, pomislite dobro pri teh ljudeh, kaj

[1]) Dej. ap. 4, 18—21. — [2]) 5, 19. 20. — [3]) 5, 19—25.

hočete storiti. Jaz bi vam svetoval, da jih pustite! Zakaj če je od ljudi ta naklep ali to delo, se bo razdrlo; če je pa od Boga, ne boste ga mogli razdreti; in tu bi se vi še Bogu ustavljali. In zbor mu je dal prav. Ukazali so pa vse apostole pretepsti in so jih izpustili. Apostoli pa so šli veseli izpred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti, in niso nehali v templu in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa."[1])

Posnemajmo tedaj sv. apostole in častimo presveto Trojico z besedo in z dejanjem, ter recimo:

Molitev.

Hvaljena in češčena bodi presveta Trojica sedaj in vekomaj. Amen.

O najsvetejša Trojica, Bog Oče, Sin in sv. Duh, jaz te molim in častim kot svojega preljubega, edinega Boga, kralja in Gospoda; in spoznam z največjo ponižnostjo in spoštovanjem, da si kralj vseh kraljev, in Gospod vseh gospodovavcev. Ti si alfa in omega, to je začetek in konec vseh reči; začetek brez začetka in konec brez konca. Ti sam si, kateri si: ker tvoje bitje je najvišje, prvo, najbolje in najpopolnejše. Vse druge reči imajo svoje bitje od drugod, rekel bi, le izposojeno; in vse njih bitje izhaja in je odvisno od tvoje vsemogočne besede, volje in moči. Zato hočem svete apostole posnemati in vse ljudi k tvojemu spoznanju, k tvoji pokorščini in službi vabiti. Jaz hočem z besedo in z dejanjem, z molitvijo in z dobrim zgledom k izpreobrnjenju krivovercev in nevernikov pomagati. Jaz hočem vsem, kolikor je v moji moči, s kraljevim prerokom prigovarjati: Pridite, molimo Gospoda, pokleknimo in jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril, ker On je naš Bog in Gospod. O mogočni Bog in Gospod! O mogočni Bog vojskinih trum, odpusti in dodeli; odpusti kar sem kdaj zoper tvoje božje veličastvo grešil, dodeli, da bom vprihodnje tvojo božjo čast širil in tebi največje spoštovanje, največjo čast

[1]) Dej. ap. 5, 28—42.

in službo z dušo in s srcem, z ustmi in z besedami, z dejanjem in pobožnim življenjem vselej izkazoval, ki vedno živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

2. Neskončne popolnosti božje.

»*Hvalite Gospoda, povišujte ga, kolikor morete, saj on je večji kakor vsaka hvala.*« (Sir. 43, 33.)

Da bolje umeš, kako vsemogočen, moder in dobrotljiv Bog je presveta Trojica, hočemo izmed njegovih neskončnih popolnosti tukaj samo tri božje lastnosti na kratko premišljati in razlagati.

1. Premišljuj božjo vsemogočnost.

Ta je tolika, da je Bog neizmerno veliko nebo, dokaj veliko zemljo, z vsemi rečmi, ki so v njih, v enem trenotku, iz nič, brez truda z eno besedo ustvaril in jo, da tako rečem, drži s tremi prsti. Kdo more to neskončno vsemogočnost božjo zapopasti? Toda tukaj njegova vsemogočnost nima še konca, temveč ona more storiti še večje reči, in še neskončno več. Kakor je namreč Bog ves svet ustvaril, tako bi lahko ustvaril še tisoč in neštevilno svetov. In akoravno zunaj tega sveta ni več nobenega prostora, vendar bi Bog lahko še potrebni prostor naredil za tisoč in še več drugih svetov, in te neštevilne svete postavil tako, da bi bili eden zraven drugega. — In kakor more Bog vse storiti, more tudi vse izpreminjati, nadaljevati in ohraniti, ali pa zopet uničiti, in sicer veliko lažje, kakor morem jaz en prašek odpihniti. Zato bi on lahko v enem trenotku uničil svet in nebo z vsem, kar je v njih. V enem trenotku more on veliko goro tisoč milj daleč potisniti, v enem trenotku lahko zemljo vzdigne in postavi med zvezde. V enem trenotku lahko vse kamenje izpremeni v zlato, vodo v balzam in ljudi v angele. Ali ni to velika mogočnost? Ali ni to vsemogočen Bog, kateri more vse to v enem trenotku storiti?

Ne samo pa, da more Bog vse to sam storiti, ampak on more vse to storiti brez težave in brez truda. On dela vse brez truda, more vse storiti vselej in v enem trenotku, ko bi mignil; more vse storiti, in mu ni treba pomagavca, mu ni treba nobenega orodja. Ako bi tedaj hotel goro prenesti ali premakniti, ni mu treba vstati in svojih moči napenjati, on ostane mirno in pokojno, kjer je, in gora bi sama od sebe na njegovo povelje se od-

maknila, kamor bi Bog hotel jo postaviti. Ako bi hotel vzdigniti neizmerno veliko skalo, ne bi potreboval nobenega orodja, nobenega pomagača, še premišljal ne bi, kako in kje treba skalo zgrabiti, temveč le rekel bi in v tistem trenotku bi bila skala že vzdignjena do solnca. Ako hoče bolnika ozdraviti, ni mu treba zelišč in zdravil, temveč samo reče, in bolnik ozdravi in ozdravi popolnoma. Te in enake reči more Bog storiti brez konca in kraja, brez truda, brez težave, brez vsake pomoči, brez vsake zamude. Zadosti, da hoče, in to tudi more.

Zato tedaj ponižno molimo, častimo in hvalimo vsemogočnega in čudovitega Boga, Boga, ki ima tako čudno moč in oblast, in bojmo se ga. Oh, kako more biti človek tako predrzen, da jezi in žali vsemogočnega Boga, ki ga more takoj kaznovati, ki ga more takoj narediti hromega, kruljevega, nemega, slepega in gluhega; in tudi more storiti, da človek takoj umrje, in da se pogrezne v pekel z dušo in s telesom. „Bojte se njega“, pravi Kristus, „kateri more dušo in telo pogrezniti v pekel!“

2. Premišljuj neskončno vsevednost božjo.

Ta je tako nezapopadljiva, da je vsi angeli in svetniki na vekomaj ne morejo zapopasti. Bog vé vse, kar je in kar se godi na svetu; on vé vse, kar se godi v nebesih; on pozna vseh stvari lastnosti, podobe, barve, gibanje, želje, hrepenenje, nagibe, misli, besede in dejanje; on pozna vse črviče, mušice, muhe, ptiče, živali, ljudi in angele; on vé, koliko dlak ima vsaka žival, koliko kapljic krvi, kakšno moč; koliko zvezd je na nebu, koliko kapelj v morju, koliko praškov v zraku, koliko peska na zemlji, koliko listja na drevju, koliko travic na travnikih in senožetih, koliko kapelj dežja v oblakih, koliko kosti in reber, koliko krvi in udov v vsakem človeku posebej, in v živalih, tudi koliko žilic v vseh cvetlicah, listih in travicah; on vidi in pozna vselej vse; on vidi, ko list z drevesa pade, ko se žival giblje, ko kdo diha. In to vse vidi in poznava ne samo v tej naši deželi, ampak v vseh deželah celega sveta, povsod in vedno. Zato je njegovo znanje brez mere, to je, nezapopadljivo.

On vidi in ve vedno, kaj ti misliš. On sliši vse, kar ti govoriš. On ve vedno tvoje nagone in nagibe. On ve vse misli, kar si jih mislil svoje žive dni. On ve, koliko besed si govoril svoje žive dni. On ve, kaj si vse svoje žive dni delal in storil. In to vse ve on tako natanko, kakor da bi ti vse to šele sedaj govoril, mislil in delal. Vse to je tako globoko v svoj spomin ali vsevednost vtisnil, da ne bo tudi najmanjše reči od vsega tega na vekomaj pozabil. On bo na vekomaj vsak trenotek na to mislil in

ne za trenotek kaj pozabil. On ve tedaj prav dobro, kar si pred enim letom, ali pred desetimi leti, ali sedaj ta trenotek storil, mislil ali govoril, kakor da bi se bilo šele ta trenotek godilo. On na vekomaj ne pozabi, kar si iz ljubezni do njega storil, in tudi ne pozabi na vekomaj, kar si ga žalil, temveč misli na vekomaj tako dobro, kakor da ne bi imel nič drugega delati, kakor samo nate misliti.

In kar sem ti rekel o tebi, moraš si misliti tudi o vseh ljudeh; ker Bog vselej na vsakega človeka gleda tako, kakor da ne bi bilo nobenega drugega človeka na svetu. Zato imejmo tega Gospoda Boga vedno pred svojimi očmi, in bojmo se ga žaliti; delajmo vse iz ljubezni do njega, da njemu dopademo; ker pozna vse, tudi najmanjša dobra dela, in nam je za nje, da tako rečem, hvaležen, in jih nikoli ne pozabi, ker jih vekomaj plačuje. Toda varujmo se dobro, da ničesar ne storimo, kar bi ga žalilo; ker tudi tega nikdar ne pozabi in tudi pozabiti ne more. — Oh, da ne bi bil nikoli razžalil tega vsevednega in preljubeznivega Boga in Gospoda! Poglej, o Gospod, ti veš vse stare in nove reči, ti veš vse, kar se godi, in kar se je godilo. Tvoje znanje je čudovito v meni, pred menoj in od mene. Oh, zakaj sem grešil pred teboj, svojim vsevednim Bogom in Gospodom?

Potem je treba vedeti, da, akoravno ima Bog toliko misliti in uredovati in vladati, on vendar vse ve, kar se godi na svetu, v nebesih, na zemlji in v peklu od toliko tisoč angelov in ljudi; modro ureduje in vse vlada brezskrbno in brez vsake zmotnjave. V sredi toliko skrbi, misli in opravil je brez vse skrbi in nič ga ne more motiti; temveč on se vedno veseli v nebesih s svojimi svetniki tako, kakor da ne bi imel nobene skrbi, nobene misli. Tako tudi ne more noben človek na celem svetu kaj storiti, česar ne bi Bog vedel naprej. Nobena stvar ne more z udom gibati, ako ji Bog tega ne dovoli. In vendar vse te neskončne skrbi ne delajo najvišjemu Bogu nobenega nepokoja, nobene zmotnjave, ampak le radost in veselje. Nazadnje je božja vsevednost tudi natančna, da vsako reč popolnoma pozna od zunaj in znotraj, in pozna njeno bitje in lastnosti, in sicer veliko bolj, kakor mi poznamo sami sebe ali svoja dela. On pozna veliko bolje naše srce, naše nagone, naše želje in misli, kakor mi sami; on vé tisočkrat bolje, kaj mislimo storiti, kakor mi sami. Mi mislimo večkrat, da imamo dober namen; in vendar je naš namen v božjih očeh lažniv, in delo, katero mislimo dobro in zaslužno, je morebiti v božjih očeh greh in gnusoba. In to je, kar je svetnike vedno ohranilo v strahu in ponižnosti, ker niso vedeli, so li njih dela

dobra in Bogu zares dopadljiva ali ne. Zato je govoril pobožni Job: „V skrbi sem zavoljo vseh svojih del, ker vem, da grešniku ne prizaneseš.“[1]) Molimo tedaj, častimo in bojmo se prečudne in neizmerne Gospodove modrosti.

3. Premišljuj neskončno dobroto božjo.

Ta božja lastnost ni manjša od njegove vsemogočnosti in vsevednosti; saj kar zadeva njeno vnanje delovanje, govori o nji sveto pismo tako-le: „Dober je Gospod vsem, in njegovo usmiljenje je do vseh njegovih del.“[2]) V vseh njegovih delih namreč se kaže božja ljubezen in dobrota, ki jo izkazuje vsem svojim stvarem, tudi v grešnikih, njegovih sovražnikih, ker Bog izkazuje dobrote tudi njim, ki ga vendar žalijo. Vsak smrtni greh Boga žali tako strašno, da se ne dá dopovedati; ker vsak smrtni greh mu dela neskočno, nezapopadljivo in neizrekljivo sramoto in nečast, ker stvar svojega stvarnika zaničuje in žali. Vendar je on tako dober in dobrotljiv, da grešnika, ki mu je storil to sramoto, in mu jo še vedno dela, vendar še ohrani živega. In ko tudi ve, da se ne bo nikoli izpreobrnil, temveč zapeljal še veliko duš, pusti ga vendar ne samo živeti, temveč mu tudi še dela veliko dobrega; daje mu zdravje, živeža, obleke, srečo in bogastvo; trpi, da prejema svete zakramente, da uživa njegovo Telo v presv. Rešnjem zakramentu; daje mu svojega angela, da ga svari, da ga opominjajo dobri ljudje, pridigarji in učeniki, in da bere dobre bukve. Še celo on sam mu neprenehoma govori k srcu, naj se za časa izpokori, naj ne pusti, da preide čas in priložnost, in naj ne otrpne svojega srca.

Ako se tedaj grešnik s pravim kesom in resnično pokoro zopet k njemu obrne, tisti trenotek svojo jezo popusti, in on mu popolnoma odpusti. Če pa grešnik zopet greši in potem zopet obudi kes in žalost, in se ogiba priložnosti greha, on mu zopet odpusti. In če tisočkrat greši in tisočkrat obudi kes in žalost, in se resnično izpokori, on mu vselej zopet odpusti. Pomisli, človek, to nezapopadljivo dobroto in dokaj potrpežljivo božje usmiljenje. Ako bi kdo cesarja v obraz bil, ali bi mu cesar odpustil? Ako bi kdo po zadobljenem odpuščenju ga bil zopet, ali ne bi takega hudobneža takoj obesili? In vendar je naš Bog tako dober, da se dá tisočkrat biti v obraz, zapljuvati in teptati z nogami; in vendar odpušča v enem trenotku vsa ta strašna razžaljenja in krivice. Hvali tedaj neskončno dobroto božjo in premišljuj nadalje, koliko milijonov strašnih smrtnih grehov ljudje delajo vsak dan, umorov, prešeštvanja, tatvin, prekli-

[1]) Job 9, 28. — [2]) Ps. 144, 9.

njevanja in krivic; vendar je ljubeznivi Bog tako neskončno usmiljen, da vse to prenaša.

Akoravno pa ga vsak greh neskončno žali, vendar ne kaznuje takoj tistih mest in krajev, kjer se greši, z ognjem, smolo, lakoto in draginjo, ali z drugimi zlegi, temveč jim še izkazuje dobroto in ovaruje zlega. Kako bi mogel on to delati, ako ne bi bil neskončno dobrotljiv? O najdobrotljivejši Bog, sedaj spoznam nekoliko tvojo neskončno dobroto, s katero svet vladaš in ohraniš.

Nazadnje je ljubeznivi Bog tako dobrotljiv, da, ko mu človek stori kaj dopadljivega, on s toliko hvaležnostjo sprejme, da mu to neizmerno poplača; in če je tudi majhna reč, on jo vendar sprejme tako, kakor da bi bila Bog ve kako velika reč. In če kdo tudi ne more ničesar storiti, temveč ima le dobro voljo, ali bi rad kaj dobrega storil, sprejme Bog resno dobro voljo tako, kakor da bi bilo delo storjeno. Naposled, akoravno Bog ničesar od nas ne potrebuje, vendar mu dopadejo naša dobra dela tako, kakor da bi mu ž njimi storili veliko službo. Tedaj bo Kristus pri sodbi rekel: Prav, pobožni in zvesti hlapec, ker si to storil, zato, ker si vedel, da meni to dopade, ti hočem to vekomaj poplačati! Ali ni to dobrotljiv, ljubezniv Bog? Ali ni naš Bog neskončno darežljiv? Služimo tedaj temu ljubemu Gospodu in Bogu, ljubimo ga, hvalimo njegovo vsemogočnost, modrost in dobroto, in častimo ga posebno s tem, da molimo pogostoma tri božje čednosti.

Hvaljena bodi najsvetejša Trojica, neskončni Bog, sedaj in vekomaj. Amen.

Dejanje vere.

O najsvetejša Trojica, jaz klečim pred prestolom tvojega božjega veličastva in molim tebe Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Verujem in spoznam s sveto katoliško cerkvijo, da si edini, neskončno popolnoma Bog, edin v bitju, trojen pa v osebah. Verujem in spoznam, da si ti tako popolnoma bitje, da imaš sam v sebi vse dobrote, vso blaženost in vse popolnosti, ki se morejo misliti, želeti in hoteti. Verujem in spoznam, da ti, nebeški večni Oče, si od vekomaj rodil svojega večnega Sina, ki je popolna podoba tvojega božjega bitja. Verujem in spoznam, da ti, Bog Sin, svojega Očeta z večno,

neskončno ljubeznijo ljubiš, in da tudi Bog Oče tebe neskončno ljubi, in da je ta neskončna osebna ljubezen vaju dveh sv. Duh. Verujem in spoznam, da ti, sv. Duh, izhajaš od Očeta in Sina, in da si ž njima vred edin, neskončno popolnoma Bog in Gospod. Verujem in spoznam, o presveta Trojica, da si ti naš Stvarnik in ohranivec; naš Odrešenik in Zveličar, naš poročevavec in plačevavec, da od tebe pride vse nebeško in pozemeljsko, telesno in duhovno, časno in večno dobro. Da si ti najvišji Gospod in kralj nebes in zemlje, in da nobena stvar ne more zoperstati tvoji moči. Verujem in spoznam, hvalim in častim tvojo neskončno vsemogočnost, dobroto in pohlevno prosim po tvoji največji modrosti, po tvoji vsemogočnosti, s katero moreš pomagati, po tvoji vsevednosti, s katero znaš in veš pomagati: da mi s svojo dobroto pomagaš, me ohraniš in zveličaš. Amen.

Dejanje upanja.

O Gospod, blagor njim, kateri v tvoji hiši prebivajo! Oni te bodo vekomaj hvalili in nikoli se naveličali, ker ne bodo nikoli jenjali te goreče ljubiti. Oh, najdobrotljivejši Bog, moja tolažba in moje upanje, moja moč in moje zveličanje, moje veselje in moje življenje, moj začetek in moj konec, nazadnje moje neskončno, večno zveličanje! Jaz te prosim po tvoji neskončni vsemogočnosti, vsegavedni in previdni modrosti in neskončni dobroti: usmili se me, da me tvoja vsemogočnost reši, tvoja modrost razsveti in tvoja dobrota vodi in pripelje v večno življenje. Amen.

Dejanje ljubezni.

1. O najljubeznivejši Bog, jaz te čislam in ljubim črez vse, ker si ti vsemogočni, vsevedni in najdobrotljivejši Bog in Gospod. Jaz te ljubim, ker si ti mene ljubil od vekomaj, in me hočeš tudi vekomaj ljubiti. Jaz te ljubim,

ker si mojo ljubezen zaslužil z neštevilnimi dobrotami. Jaz te hočem tedaj ljubiti, kolikor morem, zato da tvojo božjo ljubezen povrnem s podobno ljubeznijo. Rani tedaj, o Bog, moje srce s pušico svoje sladke ljubezni, da te goreče in stanovitno ljubim v Kristusu, s Kristusom, po Kristusu, z vsemi angeli in ljudmi, ki Boga ljubijo. Amen.

2. O najdobrotljivejši Bog, jaz te ljubim in želim te ljubiti v času in večnosti! Amen.

3. O najljubeznivejši Bog, jaz te ljubim in te hočem ljubiti iz vsega srca, iz vse duše, iz vse pameti in iz vse svoje moči. Ker je pa moja ljubezen slaba, majhna, nepopolna, mlačna in nestanovitna, zato prosim tebe, o najdobrotljivejši Jezus, da nadomestiš ti z gorečo ljubeznijo svojega srca, kar manjka mojemu srcu in moji ljubezni. Amen.

4. O Bog, ti večna resnica, zvestoba in dobrota, jaz verujem v tebe, upam na tebe, ljubim tebe nad vse, in te prosim, dodeli mi, da bom krepkeje veroval, trdneje upal, bolj goreče ljubil, in vedno bolj obžaloval svoje grehe. Amen.

Osemnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v zakramentu presv. Rešnjega Telesa.

1. O prazniku presvetega Rešnjega Telesa.

»*To je kruh, kateri pride iz nebes.*«
(Jan. 6, 50.)

Tega praznika v prvih časih katoliške cerkve niso še obhajali, temveč se je začel šele okoli l. 1200 po Kristusovem rojstvu, kar

se je godilo tako-le: V Lutiški škofiji na Kornelijevi gori je bila sv. devica, Julijana po imenu, ki je od mladih nog pobožno živela, večkrat se zamaknila, in imela več prikazni. Ta sveta devica je večkrat v svojih molitvah videla, kakor da bi bila luna počena. In ker je le večkrat to prikazen imela, tedaj je prosila Boga, naj ji razodene to skrivnost, ali naj ji pové svojo voljo. Nazadnje ji je Bog to razodel tako-le: Luna pomeni cerkev, ki dobiva svojo svetlobo od Kristusa, ki je solnce pravice; razpok pa pomeni, da manjka praznik, namreč praznik presvetega Rešnjega Telesa, ki ga hoče Bog v svoji cerkvi imeti. Tedaj ji je ukazal, naj začne ta praznik obhajati, in stori, da ga bodo tudi drugi obhajali. Ponižna devica se je izgovarjala, da ona nima ne oblasti, ne moči, da bi mogla ta praznik v cerkev vpeljati; tedaj je prosila Boga, naj si izvoli za to kakšnega visoko postavljenega duhovnika. Bog pa ji je vselej le to odgovoril: Tebe sem za to izvolil in nobenega drugega.

Celih 20 let je Julijana Boga prosila s solzami, naj ji ne nalaga te butare. Kolikor bolj pa se je mislila nevredno, toliko bolj je Bog silil v njo, da naj stori, kar ji je ukazal, dokler ni nazadnje vsega tega razodela nekemu korarju v Lutihu, ter ga prosila, naj si prizadeva na vso moč, da bi se ta praznik vpeljal. Ta korar je o tej reči govoril z mnogimi učenimi gospodi in dosegel to, da so bili vsi vneti za vpeljanje novega praznika. O tem času je živela druga velika služabnica božja, Izabela se je klicala, kateri je Bog v zamaknjenju razodel, da je sveta Trojica od vekomaj sklenila vpeljati ta praznik, in da je sedaj prišel čas, da se ima v blagor ljudi praznik začeti obhajati. Videla je tudi v svojem zamaknjenju, da so vse angelske vrste pred božjim prestolom klečale in goreče prosile, naj Bog ta praznik v utrjenje katoliške vere in v tolažbo revnih ljudi le kmalu vpelje. To razodenje je bilo potrjenje poprejšnjega, tedaj so omenjeni gospodje bili toliko bolj potrjeni v svojih sklepih.

Ko so pa to svojo misel drugim razodevali, so jim vsi ugovarjali, rekoč: Sveto Telo se dovolj časti vsak dan pri sv. maši; na žensko govorjenje pa se ni treba ozirati. Vendar pa se je v Lutiški cerkvi sv. Martina ta praznik vpeljal, in potem vsako leto stanovitno obhajal, akoravno so imeli duhovniki tiste cerkve zastran tega veliko prenašati. Pozneje je prišel papežev poslanec na Nemško in je naznanil, da se ima ta praznik vpeljati in praznovati. Dokler je bil ta poslanec na Nemškem, so obhajali praznik, ko se je bil pa zopet vrnil in zapustil deželo, so tudi praznik takoj zopet opustili.

V celi tej zgodbi moremo opazovati zopet resnico, da Bog se najraje razodeva ponižnim in pohlevnim.

1. Premišljuj ukaz rimskega papeža, da se naj ta praznik po celi katoliški cerkvi pobožno in slovesno obhaja.

Med tem pa pravijo, da se je zgodil ta-le čudež: Neki mašnik v Bolzeni na Laškem je dvomil, ali je po izrečenih besedah posvečenja zares Kristus v posvečeni hostiji. Tu se mu po povzdigovanju Kristus v hostiji prikaže tako, kakor ga je bil Pilat ljudstvu pokazal, rekoč: „Ecce homo!“ to je: poglej, človek! Njegova sveta kri pa je tekla v kelih. Mašnik se je te prikazni prestrašil in zato ga je s korporalom zakril, da bi ga nihče ne videl; ali takoj se je Kristusova podoba prikazala v korporalu. Ta korporal so poslali papežu.[1])

Papež Urban IV. je nato takoj pisal vsem škofom in ukazal, da se ima praznik svetega Rešnjega Telesa vsako leto obhajati. Ker je pa med tem, ko je ukazoval, da naj se ta praznik povsod vpelje, papež umrl, se je splošno vpeljanje tega praznika zopet zakasnilo za sto let, dokler ni papež Janez XXII. l. 1315 vnovič ukazal, da naj se ta praznik obhaja, in je velike odpustke podelil tistim, ki ga bodo obhajali. Tako je bil tedaj ta praznik vpeljan, in se do naših časov vsako leto pobožno obhaja, tako slovesno, kakor katerikoli drugi veliki praznik. In spodobi se tudi zares, da se obhaja prav praznično, ker to terja prvič samo presveto Rešnje Telo Jezusovo in drugič dolžno spoštovanje in naša hvaležnost proti Jezusu. Ker med letom pogostoma prejemljemo presveti zakrament in po njem dobivamo toliko milosti, spodobi se tudi v resnici, da imamo en dan v letu, ko ga z največjo pobožnostjo očitno počastimo in Bogu dajemo spodobno hvalo za vse dobrote, ki jih izkazuje vsem vernim.

2. Premišljuj, kako nas ta praznik spodbada in opominja, da naj presveto Rešnje Telo spodobno častimo.

Sveta katoliška cerkev govori na ta praznik vsem vernim kristjanom: Glejte, toliko dobrot prejemljemo od tega najsvetejšega zakramenta, da jih ni mogoče popisati ali dopovedati. Pomisli le, dragi kristjan, kolika milost je za nas, da naš Bog in Gospod noč in dan vselej osebno med nami prebiva, in je pripravljen nas vsak

[1]) „Kirchenlexikon von Wetzer und Welte“ pod besedo Bolsena pravi, da se je ta čudež zgodil l. 1264. Sam čudež pa pripoveduje tako-le: Mašnik je po nemarnosti izlil med mašo eno kapljico posvečenega vina (sv. Rešnje Jezusove krvi); da bi bil svoj pregrešek zakril, je korporal takoj vkup spravil, na kateri je bila kaplja padla. Ali kako se je mašnik prestrašil, ko se je skozi korporal poznal krvav madež v podobi hostije! Ta korporal še dandanašnji hranijo v stolni cerkvi v Orvieti na Laškem.

čas poslušati, in to ne samo na enem kraju, ali v eni cerkvi, ampak na vseh krajih in v vseh cerkvah, kjer se ta zakrament hrani. Ali ni to neizrečeno velika čast za nas? Ali ni to velika milost in nezapopadljiva ljubezen, da se najvišji, neskončni Bog tako ponižuje, da je med nami ubogimi črviči te zemlje osebno, z dušo in telesom, kot Bog in človek pričujoč, in da noč in dan z nami prebiva? Kdor to malo pomisli, in s pravo, živo vero premišljuje, se ne more dovolj čuditi ter hvaliti Boga. Ali vi, mlačni verniki, vi verujete sicer, da je Kristus zares pričujoč v svetem zakramentu; a ne marate dosti za Boga v tem zakramentu pričujočega in tedaj mu tudi ne skazujete spodobnega spoštovanja, spodobne časti in pobožnosti. Oh, verujte zares, in skazujte mu tako čast, ljubezen in ponižnost, kakor jo zasluži pričujočnost božjega veličastva, in kakor vas s svojim zgledom učijo angeli v nebesih. „Ta je kruh, kateri pride iz nebes!“ Kaj bi storil, ljubi moj kristjan, ako bi se ti Kristus prikazal očitno in v velikem veličastvu? Ti bi gotovo prav ponižno pred njega pokleknil, vso mogočo čast in spoštovanje bi mu skazal in iz vsega srca bi ga prosil, naj ti bode milostljiv. Ali gotova resnica je, kakor uči katoliška cerkev, da je Kristus v zakramentu oltarja tako resnično in osebno pričujoč, kakor da bi očitno v svoji pravi podobi stal pred nami. Kako je pa to, da mu skazuješ tako malo časti in spoštovanja? To izhaja od tod, ker ne veruješ trdno in živo in po veri ne živiš. Ti praviš sicer z ustmi: verujem, s srcem pa ne veruješ prav trdno, da je Kristus na oltarju kot Bog in človek pričujoč.

Zato, ljubi moj kristjan, obnašaj se po nauku svete katoliške cerkve, in živi vprihodnje bolje po svoji veri, kakor do sedaj. Kadar si pri sv. maši, ali klečiš pred sv. Rešnjim Telesom, obrni svoje oči k sveti hostiji, in veruj trdno, da te iz nje s svojimi božjimi očmi prijazno gleda Kristus. Da tem več milosti od tega presvetega zakramenta zadobiš, počasti večkrat Jezusa Kristusa v tem zakramentu pričujočega, ter reci:

Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament od vseh vernikih na zemlji, in vseh svetnikov v nebesih! Amen.

Gospod Jezus Kristus, ti skriti Bog in Zveličar, verujem in spoznam s sveto katoliško cerkvijo, da si zares pričujoč v najsvetejšem zakramentu oltarja. Saj si ti sam rekel: „To je moje telo!“ Zato te v zakramentu svetega Rešnjega Telesa molim z največjim spoštovanjem, kakor te molijo svetniki v nebesih. Hvalim in častim tvojo

božjo vsemogočnost, neskončno modrost in dobroto, katera je mogla in hotela ta presveti zakrament postaviti, zato da je nebesa napolnila z veseljem in zemljo z milostmi. Pridite tedaj, vsi prebivavci nebes in zemlje, pridite molit presveto Rešnje Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa; hvalite in molite to živo hostijo, častite to najsvetejšo daritev, prosite z menoj vred pod temi podobami skritega Gospoda in recite: O Jezus, naša daritev in naš duhovnik, naš srednik in spravnik, spravi nas s svojim nebeškim Očetom. Oh, daruj za naše grehe svoje zadostenje, za naše dolgé svoje plačilo, za naše zaslužene kazni svoje bridko trpljenje in smrt. Daruj mu svoje zasluge, čednosti in svoje sveto življenje v nadomestenje zaslug in čednosti, katere nam manjkajo! Kaj bomo pa mi tebi darovali v zahvalno daritev? Mi ti darujemo svoja srca, polna ljubezni in hvaležnosti, svoje jezike v tvojo službo. Darujemo ti vso čast in službo, ki ti jo je kdaj zmagovalna in vojskovalna cerkev skazala, skazuje in bo vprihodnje skazovala; in te prosimo klečé in ponižno, dodeli nevernim luč svoje milosti in pomnoži v nas vernih vero, upanje in ljubezen, ponižnost, spokornost, hvaležnost in druge čednosti; zato da tebe, svojega skrivnega, skritega Boga in Zveličarja tukaj v presvetem Rešnjem Telesu spodobno molimo, pobožno darujemo in vredno prejemamo, tamkaj v nebesih pa vekomaj gledamo in uživamo. Amen.

2. Presveto Rešnje Telo treba prejemati z največjo ponižnostjo.

»Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho; temveč reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.«

(Glej Mat. 8, 8.)

1. Premišljuj, zakaj nam katoliška cerkev te ponižne besede evangeljskega stotnika polaga na jezik; zato namreč, da se od njega učimo ponižnosti.

Sveta cerkev nam hoče s temi besedami reči: Glejte, ljubi kristjani, k svetemu obhajilu ali k vrednemu prejemu presvetega telesa Jezusa Kristusa, vašega Odrešenika, so potrebne mnoge čednosti, vendar pa najbolj ponižnost in ljubezen. Kdor stopi k mizi božji brez teh dveh, zadobi ali prav malo, ali celo nobene milosti; kdor pa s tema dvema prejme sveto obhajilo, njega Jezus obsuje s svojimi milostmi. Kolikor večjo ljubezen in ponižnost človek obudi in kaže, toliko večjo milost zadobi. Da se moremo pa v resnici ponižati, hočemo razločno premišljevati, kako revni in nevredni smo, ta presveti zakrament prejeti.

2. Premišljuj, da se naj človek poniža premišljevaje svojo veliko revo.

Človek je bil sicer od Boga popolnoma ustvarjen, po Adamovem grehu pa je izgubil božjo milost in vso popolnost. Kakor hitro je bil namreč grešil, je zgubil vso poprejšnjo svetost in v kraljestvu njegove duše je postalo vse narobe. Telo se je začelo zoperstaviti svoji lastni duši in ni hotelo biti več podložno. Peteri občutki so postali živinski, in so začeli iskati svojo slast in poželjivost. Um, spomin in volja, te tri dušne moči, so postale izkažene, vse posvetne, stemnjene in hudobne. Pravičnosti in pobožnosti ni bilo več; namesto nju sta greh in hudobnost začela gospodovati v človeški duši. Tako je postal človek kakor hudobni duh, gnusoba pred Bogom in vsemi angeli.

To se je godilo ne samo v Adamu, ampak tudi v vsakem drugem človeku (vendar moramo izvzeti Kristusa in Marijo); saj v toliki revi smo bili vsi spočeti in rojeni. Zato so naši občutki in naše moči tako popačene, in je naše srce tako nagnjeno h grehu in tako polno hudobnosti, da je ni hudobije na svetu, katera ne bi imela svoje korenike v njem. Te korenike ležijo tako globoko v srcu skrite, da jih človek brez božjega razsvetljenja ne more spoznati, in zato tudi ne more in noče verovati, da je tako hudoben in reven.

3. Premišljuj svoje telo, da se bolj spoznaš.

Prvič poglej dobro svojih pet občutkov. Ti so tako popačeni, da sami od sebe nič drugega ne delajo kakor hudo. Tvoje oči so radovedne in nagnjene k ničemurnosti in hočejo vse videti, kar se jim zdi prijetno in lepo. Ko slišiš koga priti, ali pa mimo iti, hočeš takoj videti, kdo da je; in ko slišiš, da se kaj giblje, hočeš takoj vedeti, kaj se godi. Zato se vzbujajo v tvojem srcu mnoge neprave misli in hudobna poželjivost, in tvoja uboga duša pade v marsikateri smrten greh. Kadar so namreč tvoje oči kakšno reč videle, ali kako

osebo, povzročuje to in budi v tebi večkrat neredno ljubezen; oči se radujejo takega pogleda, v srcu se vnamejo pregrešne želje, in te želje postanejo kakšenkrat tako močne, da jih duša ne more premagati in dovoli v pregrešne želje. Ko pa oči človeka zagledajo, katerega sovražiš, se obudi v srcu takoj sovraštvo in jeza proti temu človeku, in duša pade v greh zoper zapoved ljubezni do bližnjega. Tako te tvoje oči zapeljujejo v vsakovrstne grehe, posebno kar zadeva požrešnost, napuh in nečistost, in pahnejo nazadnje tvojo ubogo dušo v peklenski brezden.

Ravno tako delajo tvoja u š e s a, ki so radovedna in hočejo slišati vse novice. Ko slišijo nečisto besedo ali pesem, ali ko te kdo hvali in se ti prilizuje, jim to takoj dobro dé, in obudé v tebi neko nespodobno dopadanje. Ko pa slišijo zaničevanje, zasramovanje ali kaj neugodnega, pripravijo takoj tvoje srce v jezo, sovraštvo ali preklinjevanje.

Ko tvoj o k u s zapazi dobro jed ali prijetno pijačo, mu začnejo takoj sline teči, in želi jo uživati, akoravno ti je ta jed ali pijača prepovedana in nevarna tvojemu zveličanju. Če tedaj tvoja duša ni dovolj močna in vtrjena v milosti božji, lahko bo okusu vse dopustila in dovolila v smrten greh. Če pa ni prepovedana jed in pijača, se je okus odveč veseli, in ti ješ ali piješ več, kakor ti je treba. Če pa je jed ali pijača slaba, ali kadar je treba se zdržati od dobrih jedi, pa mrmraš, si čemeren in nevoljen.

Tvoj č u t je tako nagnjen h grehu in k sladnosti, da se ne boji za kratko pregrešno veselje izgubiti Boga in vse nebeško veselje in se nepremišljeno vreči v večno trpljenje. On hoče tudi v vseh rečeh svojo zadovoljnost imeti in si noče nič odtrgati; ti hočeš namreč na mehki postelji ležati, hočeš mirno sedeti, hočeš biti lepo oblečen, nočeš trpeti ne vročine ne mraza, in sploh nočeš nikjer na svojem životu nič takega imeti, kar bi ti bilo nadležno ali težavno, in kar bi te znalo storiti čemernega in nevoljnega.

Glej tedaj, ali nisi zares suženj svojih peterih občutkov, kateri črez tebe in nad teboj zapovedujejo. Ako jim pustiš, da ti zapovedujejo, ti otemnijo popolnoma um in te po sili povlečejo to iskati, kar je telesu prijetno, in tega se ogibati, kar mu je neprijetno.

In akoravno jih takoj ne zadovoliš, vendar si v vedni nevarnosti, da ti Bog svojo milost odmakne in dopusti, da tvoji občutki enako peterim divjim zverem, zoper tebe vstanejo ter te zavlečejo v vsakovrstne grehe. — O Gospod, ovaruj in reši me teh domačih sovražnikov!

4. Premišljuj drugič tudi svojo notranjost, namreč svoje tri dušne moči.

Glej, kako so revne, slabe in hudobne tvoje dušne moči. Tvoj spomin je tako oslabljen in pokvarjen, da si po pravici žalosten tolike reve. Saj ne moreš lahko svojega srca povzdigniti k Bogu in k premišljevanju duhovnih reči; ako si duha tudi malo k Bogu povzdignil, kmalu se zopet raztreseš ter misliš na posvetne, nepotrebne reči. Kako dolgo pa misliš na hudo, kar si kdaj videl ali slišal? In kako hitro pozabiš na dobro, kar si slišal ali v pridigi ali v spovednici? Kolikokrat ti letajo tvoje misli od ene ničemurne reči do druge, da še sam ne veš, in to tako dolgo, da zapaziš, da te mislijo siliti v nečiste ali krivične reči dovoliti? Tistikrat šele se zaveš, to pa se zgodi le z božjo milostjo in razsvetljenjem; in nato se čudiš, da si tako dolgo imel take ničemurne misli. To se godi tudi, in sicer največkrat v molitvi in tu vidiš, da je tvoj spomin tako slab, da ne moreš kakšenkrat eno minuto moliti brez raztrešenja. V resnici, ti si reven človek in se po pravici bojiš! Saj najbolje vseh tvojih dobrih del, namreč molitev, je večkrat taka, da molé grešiš, ker si ne prizadevaš drugih misli med molitvijo si iz glave iznebiti; kaj porečemo šele o tvojih drugih delih? In če so že tvoja dobra dela tako zeló nepopolna ali z grehi pomešana, kaj porečemo pa o tvojih hudobnih del? Glej tedaj, kako reven človek si ti, in da moreš pač po vsi pravici ponižno s svetim Pavlom govoriti: „Jaz nesrečni človek, kdo me bo rešil od telesa te smrti? Milost božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.“[1])

Kar zadeva tvoj um, si tako slep, da ne ločiš, kaj je dobro in slabo, kaj je koristno in škodljivo, in tako izvoliš večkrat slabo namesto dobrega. Oh, kako reven in slep je tvoj um, saj ne more spoznati, kako neskončno dober je Bog, kako neizrečeno veselje se uživa v nebesih; koliko ceno ima čednost, in koliko si človek z dobrimi deli zasluži. Ako bi namreč to tako spoznal, kakor je treba, bilo bi pač nemogoče, da ne bi teh reči goreče ljubil, in prav resno si prizadeval, jih doseči. Ali tudi noče in ne more tvoj um spoznati, kako grd je greh; kako strašna kazen čaka grešnike, in kako grozno se trpi v vicah in v peklu, kako neskončno dolga je večnost, in kako kratko, ničemurno in revno je naše življenje in vsako časno veselje. Ako bi namreč vse to spoznal, kakor gre, bilo bi pač nemogoče, da ne bi teh strašnih reči sovražil, in tedaj prav zares se jih varoval. Ker je pa tvoj um tako oslepljen, zato ima navadno le to za dobro ali slabo, kar se zdi dobro ali slabo telesu ali poželjivosti

[1]) Rim. 7, 24. 25.

Kar je pa duši zares dobro ali hudobno, tega pa ne more ali noče razumeti, poprijeti in obdržati.

K tej slepoti uma treba še to dostaviti, da človek ne more prav za gotovo vedeti, ali je dobro ali slabo to, kar dela; ali je njegova pobožnost in žalost nad grehi resnična ali lažniva; ali je na poti v nebo ali na poti v pekel. Še tako velika je ta slepota, da človek kakšenkrat misli, da je njegovo dejanje dobro in krepostno, ko je vendar Bogu nedopadljivo in hudobno. Ker je namreč več grehov, ki imajo nekako podobnost ali sorodnost s čednostjo, zato slepijo tistega, kateri ni od Boga razsvetljen, in tedaj jih za greh ne spozna. To je spokorni David dobro spoznal, ter je k Bogu zdihoval: „Skusi me, Bog, in preglej moje srce; izprašuj me, in spoznaj moje steze, ter glej, če je v meni pot krivice, in me pelji po večnem potu!“[1]) Vidiš li, kako se razsvetljeni prerok boji, da bi utegnil biti na nepravi poti, in kako Boga ponižno prosi, naj bi ga peljal na pravo pot.

Kar pa zadeva tvojo volj o, je še slabeja kakor spomin in um. Ona je namreč od Boga odvrnjena, počasna in nasprotuje vsemu, kar je božje, ali dobro in zveličavno. Svoje škodljive in neredne želje spolnovati pa je urna, hitra in pripravljena; namreč iskati v vseh rečeh le svojo korist, svojo čast in svoje razveseljevanje. Človek je tedaj sam od sebe sovražnik božji, prestopovavec božjih zapovedi, izdajavec božje volje, sovražnik vse pravičnosti, otrok jeze, prijatelj vsake nepravičnosti in ljubitelj samega sebe, ker sam od sebe nič drugega ne išče, kakor svojo lastno voljo spolnovati, svojemu telesu streči, svojim neporednim željam ugajati in se vekomaj pogubiti. Glej, tak si sam na sebi, tako si po grehu popačen. Kako je mogoče, da se še kaj čislaš, da se v svojih mislih povzdigueš in da hočeš, da te drugi imajo za pobožnega?

Sevé, če si v milosti božji, nisi več tak grešnik; tega pa nimaš sam od sebe, temveč moraš pripisati božji milosti. Če pa zopet izgubiš milost božjo, potem si zopet tako popačen kakor poprej. In oh, kako hitro se to zgodi? Kako hitro in lahko padeš v svoje poprejšnje grehe? Če te Bog posebno v dobrem ne utrjuje, ne moreš v dobrem ostati stanoviten in se ne moreš ustavljati tudi najmanjši izkušnjavi, ker je tvoja slaba volja sama na sebi nagnjena k vsemu hudemu; najmanjša izkušnjava je dovolj, da privoliš v greh. Človeka vleče njegova lastna narava k hudemu, in poželjivost, ki je v njegovih udih, ga mika in vabi, da naj se razveseljuje v nasladnostih peterih občutkov. Kako se more slaba volja upreti in odreči si to, kar je sladko in prijetno, kar ji je prirojeno in lastno?

[1]) Ps. 138, 23. 24.

Nazadnje ti hočem pred oči postaviti tvoje srce, da vidiš, kaj je v njem skrito, in kakšen si pravzaprav. Toda kakšna reva se vidi v tvojem srcu? Oh, kako grdo je. Mnogi svetniki so prejeli od Boga veliko milost, da so spoznali človeško srce; vendar pa ni nobeden še v tem spoznanju prišel tako daleč, da bi bil popolnoma spoznal vse hudobije in reve človeškega srca. To izpričuje Bog sam po preroku Jeremiju, ki pravi: „Vseh srce je hudobno in neizvedljivo; kdo ga bo spoznal? Jaz, Gospod, pregledujem srce in ledvice.“[1]) Glej, tukaj pravi Bog sam, da je človeško srce popačeno, hudobno, in da ga nobeden ne pozna, kakor on sam. Tedaj je zares človeško srce brezdno vse hudobije, kateremu ne pride do dna nihče kakor Bog sam. V srcu namreč je vnetilo vsega hudega, in ni je hudobije na zemlji, katera ne bi bila nekako skrita v srcu vsakega človeka.

Ako si hočeš tedaj svoje srce postaviti pred oči, domišljuj si, da gledaš v globoko, grdo in temno jamo, v kateri se steka samo grdo, strupeno in kužno blato. Iz te jame tvojega srca se vzdigajo neprenehoma strupeni in kužni pari ali megle, ali vsakovrstne hudobne želje, katere so dosti bolj škodljive, kakor vsi nezdravi pari te zemlje. Saj naravni pari so samo ljudem in živalim škodljivi; oni, ki se pa vzdigajo iz tvojega srca, so nadležni Bogu in vsem svetnikom. Oni so božji čistosti in svetosti tako zoperni, da Bog in njegovi svetniki te gnusobe več gledati ne morejo. In žalibog, teh hudobnih parov ne opaziš, ako na svoje srce skrbno ne gledaš, in ako nisi posebno od Boga razsvetljen.

Poglej tedaj in spoznaj z božjo milostjo in z božjim razsvetljenjem, kako si človek reven in hudoben, ker so v tebi take, in še tisoč drugih slabih reči, o katerih še ne govorim. Vendar pa si še napuhnjen in prevzeten, in hočeš, da te drugi ljubijo, hvalijo in častijo, in ne moreš nikakor trpeti, da te kdo sovraži ali zaničuje. Zato si enak strupeni kači, ki je prevzetna in napuhnjena, akoravno je prekleta, zaničljiva, strupena in od vseh ljudi sovražena kača. In ravno to je največje zlo, da si pri vseh svojih tolikih revah še napuhnjen. Ti veš in moraš vedeti in spoznati, da si pravzaprav hudoben; in vendar hočeš, da te imajo vsi ljudje za pobožnega in bogaboječega. Ako bi bil pri svoji toliki hudobnosti vsaj ponižen, bi te še pomilovali, ali ker si enak strupeni kači napuhnjen, zato si gnusoba pred Bogom in vsemi svetniki, zakaj „prevzetnega reveža“ Bog sovraži.[2]) Zato ti ne more in noče dati svoje božje milosti, ker pravi sveto pismo: „Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost.“[3]) Glej tedaj in spoznaj, kako si reven, in da ni konca ne kraja tvoji revi.

[1]) Jer. 17, 9. 10. — [2]) Sir. 25, 4. — [3]) Jak. 4, 6.

Kadar tedaj hočeš iti k svetemu obhajilu, pomisli malo, kdo si ti, in kako si poln grehov in hudobnih nagonov. Potem spoznaj resnico, da si od glave do nog poln grehov in ran; da so tvoje telo in tvoja duša, tvoje srce, tvoji občutki in misli polne vse hudobije. Reci sam sebi: Kako se predrznem prikazati pred božje obličje? Kako smem biti tako drzen, da presveto Rešnje Telo položim v svoje srce, v tako gnusen in strupen grob?

Ako bi velikega gospoda povabil k sebi, pa bi ga peljal v nepometeno in umazano sobo; potem, ako bi mizo pred njim pogrnil z umazanim prtom, ali bi mu podal jedi polne nesnage: kakšno hvalo bi si pač od tega gospoda mogel obetati? Ali kaj pravim hvalo; kako kazen bi imel od tega gospoda pričakovati? Gotovo pa, da noben človek toliko ne ljubi snažnosti in čistosti, kakor ljubi Jezus dušno čistost in sovraži vsako dušno nečistost. Tudi najmanjša nečistost ali najmanjši madež na duši, hočem reči, tudi najmanjši odpustljivi greh, mu je gnusoba. Tedaj si morem lahko misliti, kako grozno se mu mora moje srce gnusiti.

To premišljevaje se hočem ponižati ter s strahom in trepetom pristopiti k svetemu obhajilu. Pred teboj, o Gospod, se hočem pogrezniti v brezdno svoje ničnosti in z največjim spoštovanjem govoriti:

O Gospod, jaz nisem vreden, da prideš k meni; temveč reci eno samo besedo, in moja duša bo ozdravljena! Amen.

Molitev.

O Gospod, jaz nisem vreden, da izgovorim tvoje sveto ime; ali zavoljo svojega svetega imena odpusti mi moje grehe.

O Gospod, jaz nisem vreden, da me zemlja nosi; ali zavoljo svojega bridkega življenja in trpljenja spregledi mi kazni za moje grehe!

O Gospod, jaz nisem vreden, da se imenujem tvoja stvar; ali zavoljo svoje ljubezni in dobrote, v tem presvetem zakramentu izkazane, očisti in posveti moje srce, da postane tvoj tempel in tvoje spodobno prebivališče! Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, učenik in ogledalo, plačilo in krona ponižnih! Amen.

3. Zakrament presv. Rešnjega Telesa treba prejemati z gorečo ljubeznijo in željo.

»*Kdor je žejen, naj pride k meni, in naj pije.*« (Jan. 7, 37.)

Kdor gre k svetemu obhajilu brez ljubezni in pobožnosti, brez duhovne lakote in žeje, ta se navadno nevredno obhaja; k tej božji mizi se ima prinesti duhovna lakota in žeja. Da tedaj obudiš v sebi to sveto lakoto in žejo, to je, gorečo željo po tem presvetem zakramentu, moraš prav dobro premisliti tri reči:

1. Premišljuj, kako potreben je ta najsvetejši zakrament.

To moreš spoznati iz svoje lastne reve, ki si jo premišljeval v poprejšnjem odstavku. Saj od glave do nog ni nič zdravega na tebi. Tvoje telo in tvoja duša, tvoje srce in tvoji občutki, tvoj um in tvoja volja, kakor tudi tvoj spomin so polni slepote, hudobnosti, slabosti in krivice. Ako ne rabiš nobenega zdravila zoper svoje tolikere bolezni, kaj bo nazadnje s teboj? Tvoja reva je vsak dan večja in tvoja slabost bo vedno hujša. Nazadnje se mora zgoditi, da tvoja duša obnemore in se vekomaj pogubi. Zdravil je sicer veliko za tvoje mnogotere bolezni, nobenega pa boljega in močnejega zdravila ni, kakor je večkratno vredno prejemanje sv. Rešnjega Telesa.

Saj ne moreš misliti močnejšega zdravila za tvoje bolezni, kakor je pravo živo Telo Jezusa Kristusa; nobene boljše jedi, tvojo lakoto potolažiti, kakor je njegovo presveto meso; nobenega tako zdravilnega mazila, tvoje rane zaceliti, kakor so njegove presvete rane; nobene tako prijetne pijače tvojo žejo pogasiti, kakor je njegova rožnata kri; nobene tako zdravilne kopeli tvojo nesnago omiti, kakor je njegov krvavi pot. Z eno besedo: Ni je tako velike bolezni v tvoji duši, za katero ne bi se v najsvetejšem zakramentu našlo prav močno zdravilo.

Pa morebiti porečeš: Jaz imam odveč grehov in tedaj nisem vreden pristopiti k mizi božji; zato raje ne grem k obhajilu, da Boga še več ne žalim. Jaz pa ti odgovarjam rekoč: Dobro vem, da nisi vreden; radi tega pa ne smeš obhajila opuščati. Bolj poredkoma greš k obhajilu, bolj nevreden postajaš, ker vsak dan bolj grešiš, in

tedaj si vedno večji grešnik; tedaj ne boš nikoli tega presvetega zakramenta prejel! Zato ti je dokaj škodljivo, da obhajilo dolgo odlagaš, in to dela, da je tvoja duša vedno bolj bolna. Odloži tedaj ta nepotrebni strah in pomisli, da nismo nikoli vredni svetega obhajila, vselej pa smo ga potrebni; tedaj obudi raje željo po svetem obhajilu. Akoravno ga namreč nisi vreden, vendar si ga zelo potreben; in akoravno si ubog, reven grešnik, želiš vendar po moči tega presvetega zakramenta v Kristusu postati pobožen in se posvetiti. Reci tedaj: „Brezdno kliče brezdno;“[1]) brezdno moje reve kliče brezdno tvojega usmiljenja, o Bog!

2. Premišljuj, kako koristno je sveto obhajilo tebi in tudi drugim.

Vsako vredno obhajilo čisti tvojo dušo, oživlja tvoje srce, povzdiguje tvojega duha, tvoj spomin posvečuje, tvoj um razsvetluje, tvojo voljo vnema in tvojo vest otresa malih grehov; tvoja poželjivost se gasi, tvoja slabost krepi, tvoji sovražniki slabijo, tvoje nevarnosti manjšajo, tvoje čednosti hranijo, tvoja pobožnost se množi, tvoje življenje se boljša, tvoje zasluge se množijo, in tvoja slava v nebesih se množi. Toliko milosti dobivaš, da moreš z modrim reči: „Ž njo vred“, namreč z modrostjo, ki je Sin božji, Jezus Kristus, katerega v svetem obhajilu prejemaš, „mi je došlo vse dobro.“[2])

Tukaj pa moraš vedeti, da izvirajo vse te milosti in še veliko večje iz vsakega vrednega obhajila; vendar pa s tem razločkom, da, čem vrednejše se obhajaš, tem več milosti dobivaš. Ako je tvoja pobožnost in čistost majhna, so majhne tudi milosti, pri sv. obhajilu zadobljene. Je pa tvoja pobožnost in spokornost velika, so velike tudi milosti. Ako tedaj dobrih nasledkov svetega obhajila v sebi ne čutiš, imej za gotovo, da si tega sam kriv, ker se nisi dovolj pripravil, da bi ga bil vredno prejel.

3. Premišljuj, kako je pobožno obhajilo Bogu dopadljivo.

Bogu se z vsakim pobožnim obhajilom, katerega spokornik prejme, izkaže velika čast, ker spokornim grešnikom in tudi pravičnikom daje obhajilo večjo milost, da morejo svoje življenje vedno bolj poboljšati, žalostnim tolažbo, izkušanim zmago, malodušnim srčnost, umrlim pomoč in tudi rešenje. In četudi za vse posebej ne moliš, udeležijo se vendar vseh tvojih dobrih del kot otroci in duhovni udje svete crkve.

Če to pomisliš, se ti mora pač obuditi goreča želja, ta presveti zakrament z vso mogočo pobožnostjo prejeti in se k svetemu

[1]) Ps. 41, 8. — [2]) Modr. 7, 11.

obhajilu dobro pripravljati. Ako pa greš nemarno k obhajilu, škoduješ sam sebi in vsem vernim; in, da tako rečem, kratiš Bogu čast in slavo in vsem nebeščanom njih veselje; ker se ne veselijo tvojega obhajanja tako, kakor bi se veselili, ako bi se ti bil bolj pobožno obhajal. Kadar se hočeš tedaj obhajati, premisli to dobro v svojem srcu in prizadevaj si, da z največjo pobožnostjo, s svetim hrepenenjem, s pravo gorečnostjo in lakoto pristopiš k božji mizi. Ako ne čutiš v sebi pobožnosti, obudi vsaj željo, imeti jo; ako nimaš nobene gorečnosti, nobene lakote po svetem obhajilu, obrni se k Bogu, prosi ga za to milost in moli ali to-le molitev, ali kaj enakega.

Molitev.

Preljubeznivi Jezus, jaz spoznam, da sem ves nevreden, tebe v tem presvetem zakramentu prejeti. Tvoja sveta volja pa in milostljivi ukaz, pa tudi moja velika potreba me sili, da ne morem več nadalje ostati brez te duhovne hrane. Zato hočem, akoravno nevreden, pa zaupaje na tvojo dobroto, se bližati tvoji božji mizi! Poglej tedaj, o Jezus, ti nebeški zdravnik, glej, pridem, da me rešiš od moje velike reve. Pridem k tebi, kakor slep k luči, berač k bogatim, ubog k milostljivemu, lačen k jedi, žejen k studencu, žalosten k tolažniku, zapuščen k dobrotljivemu pomagavcu, in te pohlevno prosim, da mojo temo razsvetliš, moje uboštvo obogatiš in meni ubogemu podeliš svojo božjo milost. Potolaži mojo lakoto s svojim nebeškim kruhom, mojo žejo s svojo Rešnjo Krvjo; oživi me s svojo tolažbo in okrepčaj me s svojo pomočjo. O moj dobrotljivi Jezus, jaz pridem k tebi, kakor grešnik k sodniku, kakor izgubljeni sin k svojemu očetu, kakor pregnanec k svojemu vladarju, kakor ubog grešnik k svojemu Bogu in Gospodu. Pohlevno te prosim po tvoji ljubezni in dobroti, po tvoji ponižnosti, potrpežljivosti in prizanesljivosti, da me kot milostljiv sodnik odvežeš; da mi kot usmiljen oče izkažeš svojo očetovsko milost; in da me kot zvest Odrešenik odrešiš iz sužnosti greha. O Gospod in kralj nebeški, ne dopusti, da lačen poginem v svoji revi. O moj Bog,

o moja duhovna jed in moj nebeški kruh, krepčaj in nasituj me; o moj zdravnik, moj balzam in moje zdravilo, zdravi, živi in oživljaj me; o studenec vse milosti in solnce pravice, čisti, umivaj in oživi me. Očisti me od mojih grehov in hudobij, omij me vseh nečistosti in madežev, in odženi od mene vsako nesramno in pregrešno lakoto in žejo; vkroti vse moje hudobne poželenje, osladi mi z vodo svojega usmiljenja vse moje težave in bridkosti in daj, da bo moja duša le tebe lačna in žejna in samo po tebi hrepenela. O solnce pravice, razsvetli me in vzpodbudi me v moji lenobi, omeči moje trdo srce, ogrej mojo mlačnost; napolni nazadnje mojo dušo in vse njene moči z ognjem in zlatom svoje božje ljubezni. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v najsvetejšem zakramentu sedaj in vselej, po vseh angelih in ljudeh. Amen.

4. Sv. obhajilo v nas množi milost božjo.

»Po njem (Jezusu Kristusu) ste v vsem obogateli.«

(I. Kor. 1, 5.)

1. Premišljuj, kaj je milost božja.

Milost božja se navadno v dvojnem pomenu jemlje. Prvič kakor nadnaravna pomoč, ali od Boga prostovoljno podeljen dar, ki človeku pomaga doseči zveličanje. Tako postavim: ko Bog da komu kako moč ali krepost, ali mu znotraj k srcu govori, ali ga razsvetli itd., pravimo, da mu je Bog dal posebno milost. Drugič je milost kinč duše, ali nadnaraven dar, kateri dela človeka pravičnega, Bogu dopadljivega in vrednega večnega življenja. Ta dar je duši, da tako rečem, utelesen, ostane vedno ž njo združen, ako ga človek ne zapravi s smrtnim grehom. Ta milost se zopet v dvojnem oziru jemlje. Prvič, kadar človek iz stanu smrtnega greha prestopi v stan milosti božje, kjer v enem trenotku človek iz hudobneža postane pravičnik. Drugič, kadar pravičnik s prejemanjem svetih zakramentov ali z drugimi nadnaravnimi deli v sebi množi milost božjo in zadobi novo stopnjo svetosti ali pomnoženje milosti božje.

Tu vidiš tedaj, da je milost božja znotranji duhovni dar, kateri dela človeka Bogu dopadljivega in mu daje moči, da more dobro delati in se hudega ogibati, če namreč hoče to ponujeno milost sprejeti in se je posluževati. Kako dragocena je ta milost, to se ne more z besedami dopovedati. Sv. Tomaž Akvinski pravi: Najmanjša milost božja velja več kakor vse, kar ima svet dragega; to je: ako hoče človek milost božjo prav ceniti, kakor jo cenijo in spoznajo angeli, mora spoznati, da je več vredna, kakor ves denar, vse zlato, vse drago kamenje in vsi zakladi tega sveta. To bi namreč mislili, da človek komaj more verovati ali umeti. Kdo bi namreč mislil, da človek, kateri si je z dobrim dejanjem malo božje milosti zaslužil, s tem več dobi, kakor da bi si bil zaslužil vsa kraljestva celega sveta? In vendar je res tako, kar ti hočem še bolj razložiti.

Kdor ima količkaj posvečujoče milosti božje, je prijatelj božji. In ako v ti milosti umrje, dobi od Boga za njo vsa bogastva nebes; Bog mu dá večno veselje, ga postavi gospoda večnega kraljestva, Bog sam se mu daje za plačilo, kakor je govoril Abrahamu: „Jaz sem tvoj varih, in tvoje veliko plačilo.“[1]) Ker so pa v Bogu vsi zakladi nebes in zemlje, ker je Bog neskončno več vreden, kakor vse, kar je v nebesih in na zemlji, pravimo pač po pravici, da, ker človek za milost božjo Boga samega za plačilo dobi, je on neskončno več zaslužil, kakor da bi bil si pridobil ves svet z vsem njegovim bogastvom.

2. Premišljuj čudovitne in lepe nasledke posvečujoče milosti, in pomisli, kaj dela milost božja v človeški duši.

Prvič daja duši neizrekljivo lepoto, in jo dela tako prijetno, lepo in ljubeznivo, da se lepota solnca, lune, zvezd, svetlobe, dragih kamenov, cvetja in ljudi s to lepoto ne da primerjati. Ako bi ti mogel videti dušo v milosti božji, bi gotovo rekel, da vsa naravna lepota je proti nji grda. Ta lepota je tako velika, da se je veselijo Bog in vsi angeli tako, da bi Bog raje videl, da se nebo in zemlja razdereta, kakor da se mu ta lepota tudi le za trenotek s smrtnim grehom odtegne in vzame. Kako lepa mora biti tedaj duša, ker ima sam Bog toliko veselje nad njo? O moj Bog, kako hudoben je človek, kateri to lepoto svoje duše s smrtnim grehom tako strašno grdo naredi in Bogu to veselje jemlje! Vedi pa, da že najmanjša milost božja dušo tako lepo naredi. Kdor pa ima več milosti, ima tudi lepšo dušo; in več milosti doseže, večja postaja tudi lepota njegove duše.

[1]) I. Mojz. 15, 1.

Drugič prinese milost duši prijateljstvo božje in stori, da postaneta Bog in duša dva prava zvesta in verna prijatelja. Ta ljubezen in prijaznost božja proti duši je tolika, da jo iz srca ljubi, ji vse dobro stori in izkaže. On jo varuje, hrani in brani, krepča, tolaži, skrbi za njo, in misli noč in dan na njo. On jo ljubi tako, da je raje pri nji kakor v nebesih, če se duša tudi proti njemu prijazno zadrži in mu ponuja zvesto in ljubezni polno srce. In če mu tudi duša nobene posebne prijaznosti ne kaže, vendar ne zapusti njenega srca, temveč hoče vedno pri nji ostati; on je ne zapusti, dokler ga duša s smrtnim grehom s silo ne zopodi od sebe; tedaj gre žalosten proč in čuti njeno nezvestobo bolj, kakor morejo vsi ljudje zapopasti; vendar pa ne gre daleč od nje, temveč ostane pred njenim srcem in trka[1]) in prosi neprenehoma, naj bi mu odprla in ga zopet pustila noter.

Iz tega prijateljstva božjega pride, da se Bog proti duši tudi dokaj darežljivega izkazuje in ji obilno deli od svojih dobrot. On ji daje milost vere, upanja in ljubezni. On ji daje modrost, pravičnost, zmernost in moč ali srčnost. On ji daje dobre misli, vzpodbudne besede in koristna dela. On jo odteguje od ničemurnosti, od posvetnega veselja, od grehov in od njenega poprejšnjega hudobnega življenja; in nazadnje daruje samega sebe duši v lastnino in prebiva v nji. Sveto pismo pravi: „On nam je dal največje in najdražje reči, da bomo po njih deležni božje narave.“[2]) Ali niso to izvrstni darovi, katere Bog s svojo milostjo duši podeluje? Oj, kaka sreča je za človeka, ko je prijatelj božji in je v milosti pri tako velikem Gospodu. Če milost in dobrohotnost velike gospode tako zelo cenimo in tako marljivo in skrbno iščemo, koliko bolj imamo iskati milost božjo in si prizadevati si jo zadobiti?

Nazadnje milost božja dušo tako visoko povzdigne, da ni samo prijateljica, ampak tudi otrok božji, milost, katera presega vsak človeški um. Ako bi cesar ubogega beraškega otroka si vzel za sina, gotovo bi se temu otroku velika milost in čast godila; koliko tisočkrat več vredna pa je čast in milost, da neskončni, večni Bog človeka vzame za svojega otroka? Zato se čudi sv. Janez, rekoč: „Poglejte, kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo“,[3]) in sv. Pavel pristavlja: „Ako smo pa otroci, smo tudi dediči, dediči sicer božji, sodediči pa Kristusovi.“[4]) To je zares velika milost, da je človek otrok božji; in to je gotovo bogata dedina, da je človek dedič božji! Kakor ne moremo velikosti božje

[1]) Skr. raz. 3, 20. — [2]) II. Pet. 1, 4. — [3]) I. Jan. 3, 1. — [4]) Rim. 8, 17.

zapopasti, tako tudi ne moremo zapopasti velike časti in milosti, da smo otroci božji.

Nismo pa otroci božji samo po imenu, ampak tudi v resnici. Bog nas namreč ljubi bolj, kakor morejo stariši ljubiti svoje otroke. Noben oče ne ljubi tako svojega otroka, kakor Bog nas ljubi; in noben oče ne stori toliko dobrega svojemu otroku, kolikor Bog nam dobrot izkazuje. Ljubezen, s katero Bog ljubi dušo, ki je v stanu milosti, je neskončna in nezapopadljivo je dopadenje, ki ga nad njo ima. Zato se ne moremo ljubemu Bogu nikoli zadosti zahvaliti za toliko čast, nikoli se zadosti veseliti tolike milosti, da mi ubogi Adamovi otroci postanemo otroci božji. Kako pa si moramo prizadevati, da to milost dosežemo in kako skrbno jo moramo ohraniti! Kakor se na vso moč branimo, če nam hoče kdo vzeti našo časno blago, tako in še veliko bolj se moramo braniti, če nam hoče kdo vzeti milost božjo. Saj nimamo dražjega zaklada kakor milost božjo, in večje izgube in škode ne moremo trpeti, kakor če nas kdo zapelje v smrten greh, s katerim izgubimo milost božjo.

3. Premišljuj, kako moremo z božjo pomočjo posvečujočo milost vedno množiti, in vedno večje milosti in večjo svetost zaslužiti in doseči.

To se ne godi samo z velikimi dobrimi deli, ampak tudi z vsakim malim dejanjem, ko namreč iz srca k Bogu vzdihnemo, ko kaj dobrega mislimo, ko si Kristusov nauk vzamemo k srcu, ko Boga ponižno počastimo, ko kako dobro besedo rečemo. Postavim, kadar kdo pobožno vzdihne: O moj Bog, o preljubeznivi Jezus! Take dobre misli, besede in dela množijo božjo milost v človeku, in za vsako se dobi, da tako rečem, malo milosti božje. In ako kdo tako umrje, dobi večje plačilo, večjo čast, slavo in veselje v nebesih, in ljubi Bog mu je obilno daje, tako da človek od znotraj razsvetljen Boga bolje spozna, bolj srčno ljubi in ga v večnem življenju bolj popolnoma uživa. Ker se da milost božja tako lahko zaslužiti, in ako se za vsako majhno milost po Jezusu Kristusu doseže tako neskočno plačilo, kdo si ne bi rad prizadeval dobro delati? Kdo ne bi iz vsega srca služil Bogu in si prizadeval dobro živeti?

4. Premišljuj, kako se milost božja posebno množi s svetim obhajilom.

Sveti zakramenti so sicer vsi od Boga postavljeni zato, da človek po njih zadobiva milost božjo, ako jih le vredno prejme. Vendar pa obsega zakrament svetega Rešnjega Telesa še posebno milost božjo, začetnika vseh milosti, ker je on sam v tem zakramentu pri-

čujoč in nam svoje milosti obilo deli. Ako je namreč človek tudi v stanu smrtnega greha, katerega pa ne pozna, in se kesa in žaluje nad vsemi svojimi grehi, takemu človeku odpusti Jezus v svetem obhajilu, kolikor zasluži njegova priprava, gorečnost in pobožnost. Sicer pomnoži vsako dobro delo milost božjo, ali nobeno je tako obilno ne pomnoži, kakor sveto obhajilo, ako le pobožno ta presveti zakrament prejmemo. Saj v tem zakramentu prejmemo njega, ki je studenec vseh milosti. Zato moreš z vsakim obhajilom zadobiti veliko milost in tako svojo dušo obogateti. Če vsaka majhna milost, ki jo moreš z enim pobožnim vzdihljajem zadobiti, dela tvojo dušo tako lepo, bogato in imenitno ter Bogu dopadljivo, kaj moreš šele z vrednim obhajilom doseči? Ne opustimo tedaj sv. obhajila nikoli brez važnega vzroka, temveč prizadevajmo si z veliko željo, z največjo pobožnostjo, s sveto lakoto, žejo in gorečnostjo, presveto Rešnje Telo velikokrat prejemati in mnogokrat reči:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, studenec in začetnik vseh milosti! Amen.

Moj Gospod in moj Bog, ki si me po svoji podobi ustvaril, dodeli mi svojo milost, da svojo hudobno naravo, ki me vleče v greh in pogubljenje, premagam ter morem dobro začeti in dokončati. Saj brez tebe, o Gospod, ne morem ničesar storiti, s teboj pa morem vse, če me namreč tvoja milost razsvetljuje, vodi, krepi in ohrani. Tvoja milost je mojstrinja resnice, učenica sramežljivosti, luč srca, tolažba v stiskah, odganja strah in žalost, in hrani pobožnost. Zato, o Gospod, dodeli, da tvoja milost vedno pred nami hodi, da me spremlja in da hodi za menoj, da me k dobrim delom neprenehoma naganja in stori, da ne otrpnem. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Devetnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v sveti maši, daritvi nove zaveze.

1. Pri sv. maši se Jezus Kristus svojemu nebeškemu Očetu daruje v dopadljivo daritev do konca sveta.

»*Ti si duhovnik na vekomaj po Melkizedekovem redu.*« (Ps. 109, 4.)

Velika, neizmerna Kristusova ljubezen v zakramentu svetega Rešnjega Telesa je tako mogočna in čudodelna, da ni hotel samo v tem presvetem zakramentu biti naša duhovna jed in pijača, da hrani naše duše, jih živi in jim daje moč, temveč se hoče tudi Bogu, nebeškemu Očetu, neprenehoma darovati v najmočnejšo in najdopadljivejšo častivno, zahvalno, spravno in prosivno daritev, kakor bomo videli v tem-le premišljevanju.

1. Premišljuj, kako je sveta maša najsvetejša daritev v novi zavezi.

Tudi divji narodi, potem ko so v luči svoje naravne pameti spoznali, da je Bog, ki je vreden največje časti in molitve, so premišljevali, kako bi mu dajali in skazovali spodobno čast. In oni so našli, da vsa zunanja služba božja, vse molitve, hvalno petje, darovi, daritve itd., akoravno je vse to dobro, vendar ni dosti, tako velikemu Gospodu dajati spodobno čast. Saj vse te reči se morejo skazovati tudi ljudem, potemtakem ne bi Bog nič več ne dobival kakor človek. Ker je tedaj Bog stvarnik narave in začetnik življenja, sodili so ljudje, da se mu ima namesto človeškega življenja darovati življenje živali, in namesto človeške krvi kri živali; katero daritev so vsa ljudstva imela v toliki časti in v tolikem spoštovanju, da se ni nikoli taka daritev nobenemu človeku na čast opravljala, ampak samemu Bogu, ali tistemu, katerega so imeli za Boga.

Akoravno že sama pamet človeka uči, da ima Bogu prinašati take daritve, vendar je dokaj verjetno, da je Bog sam našim prvim starišem ukazal, da mu imajo take daritve opravljati kot predpodobe Jezusove smrti na križu za ves človeški rod, in da je to ustno izročilo prešlo na vse narode in ljudstva. V Mojzesovi postavi je Bog sam ukazal opravljati daritve. To zunanjo službo božjo, ki je obstajala v tem, da so se klale, darovale in sežgale živali, in da se je

škropila in izlivala kri, kličejo v latinskem jeziku „sacrificium“, mi pa ji pravimo daritev.

Mojzes, po katerem je Bog Izraelcem ukazal, kakšne daritve mu imajo prinašati, da bodo predpodobe Jezuzove krvave daritve na križu, uči in pravi, da so že Abel, Kajn, Noe, Abraham, in drugi očaki Bogu opravljali daritve. Pa tudi nekrvave in jedilne daritve, kot predpodobe sv. maše in presvetega Rešnjega Telesa pod podobama kruha in vina, je Bog že v stari zavezi po Melkizedeku dal napraviti, in prerok Malahija je prerokoval, da se bo enkrat po vsem svetu Bogu opravljala čista daritev. Ker so bile živalske daritve v skazovanje najvišje časti božje premalo vredne in niso mogle božji pravici za naše grehe zadostiti, zato se je Kristus na križu za nas daroval; in da bi se ta popolno veljavna daritev kot spravna, prosivna, zahvalna in častivna daritev vedno opravljala Bogu, je Jezus postavil daritev svete maše, v kateri se On vsak dan, vsako uro, nekrvavo sicer, vendar pa ravno tako izdatno in nebeškemu Očetu dopadljivo daruje, in Bogu Očetu svoje bridko trpljenje stavi pred oči, kar razložim s to-le priliko.

Neki kralj je imel zvestega služabnika, katerega so sovražniki ujetega odpeljali s seboj in dejali v ječo. Ker je kralj tega svojega služabnika močno ljubil, je poslal svojega edinega sina z veliko vojsko sovražno mesto obsedat in ujetega rešit, kar je tudi storil in se tako moško boril, da je po dolgem obsedanju in potem, ko je veliko ran dobil, se polastil mesta in ujetega rešil. Ko je tedaj po dobljeni zmagi z odrešenim jetnikom zopet prišel domu, ter je hotel svojemu očetu ne samo z besedo, ampak tudi v dejanju pokazati, kako srčno se je vojskoval, in koliko ran ga je stalo odrešenje, napravil je gledišćno igro, v kateri se je vse kazalo, kar se je bilo godilo med obsedanjem in vojskovanjem, v kateri igri je kraljević na videz zopet bil tako ranjen, kakor prej v vojski. In ker je ta igra kralju dokaj ugajala, so jo potem pogostoma ponavljali.

Ta prilika nam kaže Kristusa, ki je človeški rod, kateri je bil jetnik hudobnega duha, s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo zopet odrešil, in na dan svojega vnebohoda Bogu Očetu zopet pripeljal nazaj, ter mu pokazal svoje prejete rane in povedal vse, kakor se je godilo, kar je nebeškega Očeta dokaj razveselilo. V večkratno ponovljenje tega veselja je postavil sveto [mašo, v kateri se celo Kristusovo trpljenje nekrvavo zopet ponavlja in kaže. Zato bodimo pri sveti maši vselej pobožni, kakor se spodobi.

2. Premišljuj, kako nam sveta maša Kristusovo trpljenje postavlja pred oči.

To moremo tako-le premišljevati: Prvič, Kristus, pri sveti maši pričujoč, je ravno tako potrpežljiv, kakor je bil v svojem trpljenju. Tistikrat je pustil, da so ga suvali, teptali, vlačili in peljali, kakor in kamor so rablji hoteli; pri sveti maši pa dopušča, da ga mašnik vzdiga, zopet doli stavi, sem pa tja prenaša. Tistikrat je bilo njegovo telo vse ranjeno; sedaj se sveta hostija tudi lomi na tri kose. Tistikrat so ga na križu vzdignili, sedaj se povzdiguje sveta hostija. Tistikrat je prelil vso svojo kri; sedaj se tudi kažeta posebej sveta hostija in sveta kri v kelihu posebej. Tistikrat je bila skrita njegova božja narava, sedaj je skrita tudi njegova človeška narava. Tistikrat se je Bogu Očetu daroval za grehe sveta; sedaj se tudi daruje v spravno daritev za naše grehe. Z eno besedo: kar se je tistikrat godilo v dejanju, to se sedaj ponavlja v sveti maši, kar Boga Očeta ravno tako neskončno časti in veseli, kakor nekdaj Kristusovo trpljenje in njegova smrt. Naše odrešenje se v sveti maši nekako ponavlja, kakor cerkev moli deveto nedeljo po binkoštih v svojih molitvah[1]) rekoč: „Kolikorkrat se ta daritev ponavlja, tolikokrat se delo našega odrešenja opravlja," tako da sveta maša pravzaprav ni druga daritev kakor ravno tista, ki jo je Kristus sam na lesu svetega križa opravil. Kar se nadalje dokaže tako-le: Drugič: ravno tisti Kristus se tukaj na oltarju daruje, ki se je na križu daroval. Tretjič, kar je takrat Bogu daroval, namreč svoje meso in svojo kri, sebe kot človeka in Boga, svoje rane in bolečine itd., to daruje tudi pri sveti maši. Akoravno se njegova sveta kri vidno ne preliva, vendar se preliva in daruje nevidno in duhovno. Četrtič, s tisto ljubeznijo, s tisto ponižnostjo in tako skrivnostno, kakor je opravil svojo sveto daritev na križu, opravlja tudi nekrvavi dar svete maše; Bogu Očetu se predpostavlja tukaj tako, kakor se mu je predpostavljal na križu, s tem edinim razločkom, da se mu je tistikrat daroval umrljiv in poln bolečin, sedaj se mu pa daruje neumrljiv in častitljiv.

Način pa, kako se to dela, je tako visok in skrivnosten, da le „On sam ume in popolnoma ve, kako se vsak dan Bogu Očetu na oltarju daruje za zveličanje vernih", kakor je on sam sv. Mehtildi razodel, česar popolnoma razumeti ne morejo ne kerubi, ne serafi, ne vse nebeške moči. Tedaj, kakor je Boga daritev na križu popolnoma utolažila, tako da je svetu podelil svojo milost, tako ga tudi daritev sv. maše popolnoma tolaži in mu izkazuje največjo čast. Da se za to izkazuje darežljivega, milostljivega in, bi dejal, hvaležnega, voljan je Bog in pripravljen, cerkvi, ki mu daritev prinaša, obilno deliti svoje milosti.

[1]) „Secreta."

3. Premišljuj, kako se v sveti maši vsemogočnemu Bogu izkazuje neskončna čast.

Da moreš to zapopasti, vedi, da ne more nihče drugi kakor Bog sam Boga vredno hvaliti, in pa z Bogom osebno združena človeška narava Kristusova, to je Kristus, ki je pravi Bog in pravi človek. Vsa hvala namreč in čast, ki mu jo morejo dajati vsi angeli in ljudje, se ne more višje ceniti z ozirom na Boga, kakor če bi bil komu deset tisoč kron dolžan, pa bi mu prinesel en sam vinar. Hvala pa, katero mu Jezus Kristus daje, je neskončna, nezapopadljiva in božja, ker izhaja od neskončne in božje osebe. Kjer je tedaj Kristus, hvali in moli svojega Očeta brez prenehanja.

Vera pa nas uči, da je Kristus kakor človek le v nebesih in pa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč; tedaj, ko se daruje sv. maša, je pri povzdigovanju takoj osebno pričujoč Jezus Kristus. Posvečenje kruha in vina namreč ima tako moč, da izpremeni takoj kruh v pravo telo, in vino v pravo kri Jezusa Kristusa. Kolikor se tedaj bere maš na kateremkoli kraju sveta, na toliko krajih je Kristus telesno pričujoč v presvetem zakramentu. Saj beremo še celo o svetnikih, da so bili o ravno tistem času na dveh posebnih mestih, kakor o sv. Ambrožu, ki je v Milanu v cerkvi pridigal, in ravno tistikrat je bil v Toursu pri pogrebu sv. Martina. Tako beremo tudi o sv. Antonu Padovanskem, ki je v Padovi pridigal, in je ravno tisto uro bil tudi v Lisabonu, da je rešil svojega očeta. Tedaj se ne moremo več čuditi, da je Jezusovo telo in njegova presv. kri ob enem in ravno tistem času v nebesih in v vseh cerkvah, kjer se hrani zakrament sv. Rešnjega Telesa.

Iz vsega tega pa moremo tudi posneti, da se z vsako sv. mašo vsemogočnemu Bogu izkazuje neskončna čast. Ker ima namreč Bog Oče svoje največje in neskončno dopadenje nad Kristusom, in ker tudi Kristus s svojo ljubeznivostjo, s svojim češčenjem, in s svojim ponižnim darovanjem Boga Očeta neizmerno časti in razveseljuje, in to dela na tolikih mestih in na tolikih oltarjih: je tedaj gotovo, da se Bogu Očetu vsak dan izkazuje neskončna čast. Kjerkoli je namreč njegov božji Sin pričujoč, in kjerkoli se mu v sv. maši daruje, tam prejema nebeški Oče neskončno čast in ima neskončno dopadenje; tam prosi Kristus za svoje verne, ker svojemu Očetu stavi celo zgodbo svojega trpljenja in svoje smrti pred oči, ter mu daruje za svoje verne. Iz tega spoznamo, da je sv. maša nezapopadljiva, velika skrivnost in močna daritev, in ravno tako tudi spoznamo, kako tisti mašniki slabo delajo, ki brez posebnega vzroka sv. mašo opuščajo, ker Bogu, svetu in sebi samim neizrečeno škodujejo, ter bodo enkrat morali dajati težek

odgovor, da so svoj talent v zemljo zakopali ali zavoljo posvetnih skrbi in opravil zanemarjali.

4. Premišljuj, da je sveta maša najmočnejša in Bogu najdopadljivejša daritev.

Iz omenjenih resnic vidimo, da je sveta maša od Kristusa postavljena, zato da ima njegova cerkev daritev in zunanjo službo božjo, s katero more ljubega Boga kar se more spodobno častiti, mu neskončno veselje delati, dolžno zadostenje opravljati, ga z grešniki spraviti, njemu storjeno zaničevanje nadomestiti, ga zdatno prositi za vse žive in mrtve, in doseči potrebne milosti. Saj se ne more nič močnejšega misliti, s čemur bi mi ložje mogli doseči božjo milost, kakor je sveta mašna daritev. Zato pravi neki pobožen učenik: Ako bi vsi svetniki z Materjo božjo vred k Bogu se podali ga kaj prosit, ter bi mu vse darovali, karkoli so na zemlji v njegovo čast storili in trpeli, in bi prišel tudi ubog mašnik, in bi Bogu opravil daritev sv. maše: tako bi ta mašnik s sv. mašo poprej zadobil zaželjeno milost kakor vsi svetniki z vsemi svojimi zaslugami. Zato, pobožna duša, vtisni si v srce veliko vrednost in moč sv. maše, in pomisli, kako visoko ceni sv. mašno daritev vsemogočni Bog, ker z ozirom na njo nas Bog prej usliši, kakor če mu darujemo vse zaklade tega sveta in zasluge vseh svetnikov. Dajmo tedaj vprihodnje to sveto daritev višje ceniti, kakor se je doslej godilo, in učimo se tudi jo nebeškemu Očetu pobožno darovati, da obilnejše dobimo veliki in dobri sad sv. maše.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki se v sv. maši daruje! Amen.

O nebeški Oče, jaz ti darujem Jezusa Kristusa, tvojega ljubega Sina, s tisto ljubeznijo in ponižnostjo, s katero se je na sv. križu daroval in se še vsak dan daruje pri vsaki sv. maši. Jaz ti darujem z vso katoliško cerkvijo, z vsemi mašniki, Jezusa kot Boga in človeka, njegovo bridko trpljenje in njegovo grenko smrt, njegove neskončne zasluge in čednosti v dopadljivo spravno, prosivno, zahvalno in častivno daritev, da ž njo tvoje najvišje božje veličastvo spodobno hvalim in častim: v

zahvalno daritev, da te za vse milosti in dobrote vredno zahvalim; v močno spravno daritev, da tvojo jezo potolažim, in zadobim odpuščenje svojih grehov; nazadnje v prosivno daritev, da te po njegovih zaslugah in po njegovem bridkem trpljenju prosim, da nam daš svojo očetovsko milost, naše grehe odpustiš, vsako telesno in dušno nesrečo od nas odvrneš, nam daš svojo milost, rajnim pa podeliš večni mir in zveličanje; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Sv. mašo pobožno slišati je koristno in lahko.

»*Darujte daritev pravice, in zaupajte v Gospoda.*« (Ps. 4, 6.)

1. Premišljuj, kako koristno je sveto mašo slišati.

Iz tega, kar smo rekli doslej, se da spoznati, da je daritev sv. maše najimenitnejša in Bogu najbolj dopadljiva služba božja, ki jo imamo na svetu, in da moremo po nji od Boga več doseči kakor z vsemi dobrimi deli. Ako bodeš to dobro premislil in si vtisnil v svoje srce, se ti bo obudila goreča želja, pri tej sv. daritvi z največjo pobožnostjo biti navzoč. Ker moreš namreč s pobožnim poslušanjem in darovanjem sv. maše Boga lahko spraviti, njegovo pravično jezo odvrniti in kazni svojih grehov izbrisati, tedaj se moreš pač tega lahkega sredstva poprijeti in ž njim, kakor z gotovim denarjem, poplačati svoje velike dolge. S poslušanjem sv. maše pa ne dosežeš samo tega, da poplačaš svoje dolge, temveč dobiš vsakikrat tudi večjih milosti od Boga ter pomnožiš svoje zasluge in večno slavo v nebesih, kakor se spozna iz te-le prilike.

Če kako mesto nekaj gospode pošlje k cesarju, da mu nesejo dragocen, dokaj prijeten in lep dar ter ga prosijo za kako posebno milost, bodo ti gospodje toliko gotovejše uslišani, kolikor več jih stopi pred cesarja, posebno če so gospodje cesarju všeč in da ga z velikim spoštovanjem prosijo. Akoravno pa en sam nosi dar v rokah, cesarju dá in v imenu vseh pričujočih cesarja prosi, moramo vendar reči, da ne samo ta, kateri dar nosi in daje, ampak tudi vsi poslanci prosijo za mesto, cesarju dobro ustrežejo in ravno tako kakor oni dosežejo cesarjevo milost.

Sveta maša je v resnici tako poslanstvo, v katerem katoliška cerkev po Kristusovem povelju mašnika pošilja k Bogu, da mu prinese največji dar, ki se v nebesih in na zemlji nahaja, ter prosi z ozirom na ta dar za časne in duhovne blagodare in milosti. Več ljudi je pri tem božjem poslanstvu, in bolj pobožno in z večjim spoštovanjem so navzoči, bolj dopade Bogu Očetu in bolj gotovo dosežejo milosti, za katere prosijo. Akoravno mašnik, kot najimenitnejši poslanec, dragi dar, namreč pravo telo in pravo kri Gospoda našega Jezusa Kristusa, sam nosi v rokah in ga daje za vse pričujoče ter v njih imenu govori, moramo vendar vedeti, da tudi vsi pričujoči, ako svoje molitve in prošnje z mašnikovimi združijo in z molitvami sv. cerkve, prinašajo dragoceni dar vsemogočnemu Bogu; zato zadobivajo oni ravno tako, kakor mašnik, božjo milost.

Iz tega vidimo, da ima vsak človek sv. mašo darovati, da sebi in drugim zadobi dobri sad sv. maše in velike milosti. To priča cerkev sama, ker mašnik pri maši malo pred povzdigovanjem govori takole: „Spomni se, o Bog, vseh pričujočih, katerih vero poznaš in pobožnost vidiš, za katere ti darujemo, ali kateri ti darujejo ta hvalni dar za se in za svoje v odrešenje svojih duš in v dosego zveličanja in varnosti, in pošiljajo svoje želje k tebi večnemu, živemu in pravemu Bogu.“ S temi besedami izpričuje cerkev, da ne more samo mašnik, ampak tudi vsak, ki je pri sveti maši, za se in za svoje, za žive in za mrtve sveto mašo Bogu darovati. To je pač tolažbe poln nauk za uboge ljudi, kateri nimajo ob čem, za se in za svoje sv. maš plačati, ker morejo s pobožnim poslušanjem in darovanjem sv. maše pomagati sebi in drugim, akoravno to ni tako izdatno, kakor če bi mašnik nalašč za nje sv. mašo bral in daroval.

2. Premišljuj, k a k o l a h k o p r i s v. m a š i d o s e ž e m o b o ž j o m i l o s t.

Sv. Mehtildi je bilo razodeto, da Jezus Kristus vsak dan sedmero dohaja k sv. maši. Prvič pride tako p o n i ž n o, da ga ni človeka tako nizkega in zaničljivega, da bi se Jezus k njemu ne nagnil in ga poslušal, ako ga človek le prosi. Drugič pride tako p o t r p e ž l j i v, da ga ni tako velikega grešnika, da ne bi potrpel ž njim, in da ne bi rad z veseljem, ako ga za to prosi, mu odpustil vse grehe in dolge. Tretjič pride l j u b e z n i v, da ga ni tako mrzlega in trdovratnega človeka, katerega ne bi rad vnel in omečil, ako le grešnik želi. Četrtič pride tako d a r e ž l j i v, da ga ni tako ubogega, katerega ne bi mogel obogatiti. Petič pride kot sladka j e d, da ga ni tako lačnega, katerega ne bi mogel nasititi. Šestič pride s tako s v e t l o b o,

da ga ni tako temnega srca, katerega ne bi mogel razsvetliti. Nazadnje sedmič pride svet, da ga ni tako lenega in nesramnega človeka, katerega ne bi mogel izpodbuditi.

Ali ni to tolažbe polna obljuba? Ali nas ne bo Kristusova obljuba izpodbudila, da večkrat, ako ne vsak dan, slišimo sv. mašo, posebno ker pravi Kristus, da pride on sam tako ponižen in potrpežljiv k sv. maši? Prizadevaj si tedaj, da prideš vsak dan k maši, ako je mogoče.

3. Premišljuj, kako naj sveto mašo koristno slišimo in darujemo.

V molitvenih bukvicah je mnogo načinov, kako naj smo pri sv. maši; najbolje pa dela tisti, kateri med mašo premišljuje Kristusovo trpljenje ter to sv. daritev z mašnikom vred daruje Bogu Očetu. Ker je namreč sv. maša daritev, in sicer najimenitnejša daritev, zato je treba, ko slišimo sv. mašo, da jo tudi s Kristusom in s cerkvijo vred darujemo Bogu. Tedaj ni zadosti, da se med mašo moli sv. rožni venec ali druge molitve, ki se ne vežejo in ne nanašajo na sv. mašo. Pri tem morebiti človek niti ne misli, to sv. daritev Bogu darovati; tak človek tedaj nima od sv. maše tiste koristi, katero bi sicer lahko imel. Ako si pa sklenil, ker brati ne znaš, moliti rožni venec ali vsak dan nekoliko očenašov in Češčenamarij, česar pa nikar ne opuščaj, moli vse to od začetka maše do povzdigovanja; vendar pa tako, da se kakšenkrat spomniš na Jezusovo trpljenje in paziš tudi na to, kar dela mašnik.

Pri začetku svete maše stori dober namen, da hočeš biti pobožno pri sv. maši, da hočeš nebeškemu Očetu darovati Kristusovo trpljenje in smrt, in da hočeš to imenitno opravilo v svoje in vsega sveta zveličanje čvrsto in dobro opraviti.

Pri darovanju, ko namreč po evangeliju mašnik kelih odkrije in božjo mizico z obema rokama drži ter hostijo daruje Bogu, govori tako-le:

Nebeški Oče, na to božjo mizico postavim vse čednosti in zasluge tvojega ljubega Sina in vseh svetnikov z vsemi dobrimi deli, kar sem jih kdaj s pomočjo tvoje božje milosti storil. In vse to ti darujem po Jezusu Kristusu, najvišjem duhovnu, v tvojo večjo čast, v svoje zveličanje in v blagor cele sv. cerkve.

Ko mašnik kelih vzdigne in vino Bogu daruje, reci:

Nebeški Oče, s tem kelihom ti darujem bridko trpljenje in smrt tvojega ljubega Sina, in vsa spokorna dela in muke vseh svetnikov z vsem, kar sem jaz svoje žive dni trpel, ali kar bom še trpel; vse

to ti darujem po najvišjem duhovnu, Jezusu Kristusu, v odpuščenje svojih grehov in zasluženih kazni.

Te dve molitvici more vsak človek, tudi ko moli rožni venec, vsaj v svojem srcu moliti.

Ko „sanctus“ zvoni, zahvali Boga, da je postavil sv. Rešnje Telo, in reci z mašnikom vred: Svet, svet, svet si ti, Gospod Bog Sabaot, hvala in čast bodi tebi, o najdobrotljivejši Gospod, Jezus Kristus, za milostljivo postavljenje presvetega Rešnjega Telesa. In ker ti te velike dobrote ne morem vrniti, zato naj te na vekomaj hvalijo nebo in zemlja in vse, kar je v nebesih in na zemlji. Amen.

Pri povzdigovanju moli ponižno najsvetejši zakrament in daruj ga nebeškemu Očetu, kakor najdeš v molitvenih bukvicah.

Po povzdigovanju obudi živo vero in domišljuj si kakor da bi na svoje oči videl Kristusa pred seboj na oltarju, kakor je tudi v resnici osebno pričujoč, in te s svojimi očmi prijazno gleda. Izkazuj mu tedaj zunanjo in znotranje spoštovanje, ter moli:

O Jezus, najvišji duhovnik in srednik, jaz te prosim po tvojem sv. duhovništvu, daruj svojemu nebeškemu Očetu svoje sv. meso in svojo sv. kri, daruj mu svoje sv. petere rane, in svoje presv. srce, daruj mu svoj krvavi pot na Oljski gori, svoje strašno bičanje in kronanje, in svoj sv. križ, daruj mu vse svoje rane in bolečine, svoje bridkosti, trpljenje in svojo smrt, in nazadnje vse svoje čednosti in zasluge njemu v čast in nam v zveličanje. Hvali namesto nas svojega nebeškega Očeta, zahvali ga za vse dobrote, bodi pri njem sprava za naše grehe in zadobi nam po svoji daritvi njegovo očetovsko milost za vse žive in mrtve. Amen.

3. Zakaj se more in se naj daja za sv. maše.

»*Sin, ako imaš, privošči si dobro, in daruj Bogu vredne darove.*«
(Sir. 14, 11.)

1. Premišljuj, kako je koristno, dati za svete maše za se in za druge.

Kadar da kdo za sv. maše, izpolnuje prvič božjo zapoved, kateri je v stari in novi zavezi zapovedal, da imajo duhovniki živeti od

daritve, tedaj stori, kar je Bogu dopadljivo; drugič pa da tudi s tem duhovniku priložnost, da bere sv. mašo. On stori tedaj, da se Bogu Očetu njegov ljubeznivi Sin v zadoščenje za naše grehe vnovič daruje. On stori, da se ta presv. skrivnost zopet ponovi, in da se to zaslužno dejanje zopet opravi. On stori, da se presv. Trojici skaže neskončna čast, da se svetnikom naredi nezapopadljivo veselje, da pride dušam v vicah polajšanje, in vsem vernikom milost in usmiljenje. Kako veliko milost mu bo zato nebeški Oče skazal? Kako obilno ti bo povrnil, če si njemu in vsem nebeščanom tako neskončno čast in veselje, vernim dušam v vicah pa tako veliko tolažbo pripravil?

2. Premišljuj, da je bolje, za svete maše dati, dokler si živ, kakor pa šele po tvoji smrti.

Akoravno je tudi to prav dobro in hvale vredno, da ukažeš, da se po tvoji smrti sv. maše berejo, vendar pa ni tako koristno in zaslužno, kakor če to storiš, dokler si še živ. Od sv. maše, ki jo plačaš, dokler še živiš, imaš desetkrat več koristi, kakor od maše po tvoji smrti, in sicer:

Prvič, ko daš za sv. mašo, moreš s spokornim poslušanjem sv. maše večjih milosti deležen postati, potem moreš s pomočjo teh milosti še sam pospeševati delo in opravilo zveličanja svoje duše, česar po smrti več ne moreš. Tudi si zagotovljen, da se maša v resnici bere in da ti bo koristila v tvoj časni in večni blagor. Ako pa le ukažeš, da se šele po tvoji smrti bere, lahko se prigodi, da se nikoli ne bere. Dediči namreč, kakor izkušnja uči, radi odlašajo, rekoč, da bodo že enkrat te maše plačali, in kakšenkrat odlašajo tako dolgo, da jih nikoli ne plačajo in se tudi nikoli ne berejo.

Drugič, če se za te bere sv. maša dokler si živ in če si morebiti v stanu smrtnega greha, je upati in nadejati se, da ti da Bog iz usmiljenja in z ozirom na to sv. mašo milost, da spoznaš in obžaluješ svoje grehe in da se moreš rešiti iz nevarnega stanu pogubljenja. Bog sicer ti ni dolžan te milosti skazati; kdor je namreč v stanu smrtnega greha, katerega dobro pozna, ta ne more pri Bogu nič za zveličanje svoje duše zaslužnega storiti. Ker pa je Bog neskončno dobrotljiv, zato grešnikom, kateri kaj dobrega storijo, daje navadno sam od sebe kes in žalost črez storjene grehe. Te milosti in tega sadu svete maše ne moreš imeti po svoji smrti. Ko si namreč v stanu smrtnega greha umrl, če se tudi veliko tisoč sv. maš za te bere, vendar ti nič ne pomagajo; ti ostaneš na vekomaj sovražnik božji in otrok večnega pogubljenja. Ako bi bil pa, dokler si živel, eno ali več sv. maš za se brati napovedal, bilo bi mogoče, da bi se bil

pred smrtjo izpreobrnil. Kar tedaj to zadeva, je ena sv. maša pred smrtjo stokrat boljša, kakor njih veliko po smrti.

Tretjič, ako bi ti morebiti imel umreti v stanu smrtnega greha, utegne ti daritev sv. maše zadobiti milost, da se pred smrtjo spokoriš. Ker si namreč s sveto mašo vsemogočnemu in milostljivemu Bogu dokaj ustregel, in ker sta tudi Kristus sam in njegova sv. cerkev po mašniku pri sv. maši za te prosila, dal ti bo zavoljo tega ljubi Bog pri tvoji smrti posebno pomoč zoper hudobnega duha, katere pomoči morebiti sicer ne bi bil dobil. Ako te je pa satan pri tvoji smrti v svojo oblast dobil, te ne more nič več rešiti.

Četrtič, če se berejo maše pred tvojo smrtjo, utegnejo te obvarovati vic, ali saj storé, da ne prideš tako globoko v vice, to je, da ne ostaneš tako dolgo v vicah, in da ne trpiš tako, kakor bi imel sicer trpeti. Z vsako mašo namreč poplačaš Bogu dober del svoje kazni; in če jo pobožno slišiš, izbrišeš nekaj svojih odpustljivih grehov, tako da po smrti ti ne ostane več tolikanj trpeti. Če pa pustiš, da se maše šele po tvoji smrti berejo, moraš na nje čakati in tako dolgo v vicah trpeti, dokler se maše ne berejo, ali dokler s trpljenjem vsega ne poplačaš. In to čakanje je pač težavno in bolečin polno čakanje. Postavim namreč, da umrješ popoldne in moraš v vicah čakati, dokler se drugi dan potem za te sv. maša ne bere; oh, kako težavno čakanje je to za te! Oj, kako dolga ti bo ta noč v vicah! Postavimo pa, da se takoj tisti trenotek, ko umrješ, sv. maša za te bere in ti bi imel le do konca te maše v strašnem ognju prebiti, oh, kako dolga bi se ti zdela ta maša! Pomisli le, ako bi moral svojo roko v ognju držati tako dolgo, da se ena sv. maša izbere, koliko bi pač trpel? Ali ne bi dal rad tudi sto kron samo, da bi se teh bolečin rešil? Zakaj tedaj ne daš malo vinarjev mašniku, da za te sv. mašo bere in te reši tistega strašnega trpljenja?

Petič, če za sv. mašo daš, dokler si živ, znebiš se denarja, odtegneš si ga, da tako rečem, od svojih ust, in ga daš služabniku božjemu, ali prav Bogu, da se namreč Bogu sv. daritev opravi. Po svoji smrti pa ne daš nič več od svojega; ko oči zatisneš, nimaš nič več tukaj lastnega, temveč vse je lastnina tvojih dedičev, kateri živijo še na zemlji. Ti si pa svoj denar do poslednjega zdihljeja obdržal, in ne bi bil ga že dal od sebe, ako bi ti ga ne bila smrt vzela po sili. Ti hočeš tedaj s svojim denarjem tako obračati, da se tistikrat zanj sv. maše za te berejo, kadar denar ni več tvoj; tistikrat hočeš svoj denar dati, ko sam že denarja ne moreš držati. Potemtakem se je bati, da ti bo Bog za to vedel malo hvale, in da ti bodo te maše malo koristile. To je gotovo, da nimaš od teh maš niti ne polovice

tiste zasluge, katero bi imel, ako bi jih dal brati, dokler si živ. Dokler namreč živiš, plačaš za maše s svojim denarjem, ko pa umrješ, plačajo se te maše ne s tvojim, ampak s tujim denarjem.

Šestič, če sam daš za maše, dokler si živ, ubogim deliš, zadobivaš si s tem odpuščenje svojih grehov in večjo slavo v nebesih, kar se pa s tujimi dobrimi deli po tvoji smrti ne da lahko doseči. Vedeti moraš namreč, da, kadar kdo kaj dobrega stori v stanu milosti božje, od Boga dobi dvojno plačilo. Prvič mu Bog odpusti en del kazni, ki mu jo je trpeti za storjene grehe. Drugič, mu da vselej večje plačilo v nebesih, ali višjo stopinjo slave. Kdor tedaj sv. mašo za se plača, plača s tem dober del kazni in si zasluži tudi večje plačilo in večjo slavo v nebesih. Ako pa naročiš, da se po tvoji smrti sv. maša bere, poplača se s tem sicer en del tvojih kazni, ali s tem si ne zaslužiš nobene večje slave v nebesih. To si moraš posebno globoko vtisniti v srce, da je treba večjo stopinjo milosti zaslug in slave v tem življenju zaslužiti si z dobrimi deli v Kristusu.

In sedmič more tudi ena sv. maša, dokler živiš, več tvojih zasluženih kazni poplačati kakor morebiti deset maš po tvoji smrti. Pomisli samo na to priliko: Če si katerega hudo razžalil, ali kmalu potem si ga prosil odpuščenja, imaš kmalo zopet mir in si ž njim spravljen. Ako pa odlagaš pomirjenje ž njim in razžaljeni te zatoži pri gosposki, moraš za eno nepremišljeno besedo deset, dvajset in morebiti še več kron izdati, kjer bi bil vendar takoj od začetka lahko z dobro besedo vse plačal. Ravno tako je tudi z Bogom; dokler živimo, mnogokrat žalimo Boga s svojimi grehi in hudobijami. Ako ga prosimo odpuščenja, dokler živimo in damo v poplačanje tega dolga miloščino, spokorno delo ali sv. mašo, utegne se prigoditi, da popolnoma poplačamo zaslužene kazni. Ako pa pustimo, da se poplača šele po naši smrti, ko smo že pred božjim sodnim stolom in nas je božji sodnik že obsodil, nas stoji en odpustljiv greh kazen v vicah, ki trpi en dan, en teden, ali še dalje. Na onem svetu namreč ni več čas milosti, ampak čas ostre pravice, in tedaj se mora za vsak greh strašno trpeti.

Tudi mi utegne pa kdo reči: Četudi dam za mnogo sv. maš dokler sem živ, in potem padem v kak smrten greh, so vse te maše za me izgubljene. In to je tudi res. Ako pa opraviš zopet dobro izpoved in stopiš zopet v stan milosti božje, zadobiš tudi nazaj vse, kar si bil s smrtnim grehom izgubil, to je, vse svoje izgubljene zasluge. Potem, ker si dal sv. maše brati in si tako Bogu izkazal neskončno čast, ohranil te bo tudi Bog dalje, kakor je upati, da tako lahko ne padeš v smrten greh; ali, ako si po nesreči padel v kak

smrten greh, usmilil se te bo ložeje in ti bo dal milost, da obudiš kes in žalost nad svojimi grehi, česar bi ti morebiti tako lahko ne dal, ako ne bi bil dal za sv. maše. Bodi tedaj pameten, in ako premoreš, naroči, dokler si živ, da se za te darujejo sv. maše in ne čakaj, da se šele po tvoji smrti za te berejo.

3. Premišljuj, s kakim namenom se ima dati za svete maše.

Vedi, da nimaš biti varčen, ampak darežljiv v tem, kar zadeva prošnje; in da nimaš ene same reči, ali malo, ampak da moraš Boga prositi veliko reči in milosti. Saj Gospod, katerega prosiš, je neskončno bogat in darežljiv in želi tudi, da ga veliko prosiš, zato ti pravi v psalmih: „Razširi svoja usta, in jaz ti jih bom napolnil.“[1]) Saj je tudi daritev sv. maše, katero mu prinašeš, neskončne cene. Ker je tedaj mogoče z vsako sv. mašo in z vsakim dobrim delom v Kristusu si mnogo zaslužiti, navadi se vedno obujati dober namen. Toda potrebno ni, da obudiš pri vsakem dobrem delu in pri vseh sv. mašah posebej vse te dobre namene, kakor jih tu najdeš, temveč, ko si jih enkrat ali dvakrat pazljivo prebral in hočeš potem zopet dati za sv. mašo, reci le te ali enake besede: O moj Bog, zopet hočem to dobro delo storiti, ali pa, to sv. mašo slišati, ali za to sv. mašo dati, z vsemi dobrimi nameni, ki so v teh bukvah razločno imenovani.

Vsakovrstni nameni, s katerimi naj sveto mašo slišimo ali zanjo damo.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, naša daritev in najsvetejši duhovnik in srednik! Amen.

O nebeški Oče, jaz želim to in vse sv. maše slišati ali za sv. maše dati:

1. V tvojo večjo čast in hvalo, v spoznanje tvojega božjega veličastva, gospostva, tvoje moči in slave, ki jo imaš nad vsemi stvarmi, in v zahvalo za tvojo neskončno popolnost.

2. V dolžno zahvalo za vse dobrote, milosti in darove, kar si jih dodelil Mariji, Jožefu, vsem svetnikom in ljudem in tudi meni nevrednemu in nehvaležnemu grešniku.

3. V čast najsvetejšega Srca Jezusovega in v čast svetih skrivnosti njegovega učlovečenja in rojstva, v za-

[1]) Ps. 80, 11.

hvalo za njegov krvavi pot in za njegove stiske, za njegovo ujetje in zaničevanje, bičanje, kronanje in križanje; za njegovo kri in za njegove rane, za njegovo grenko smrt in za njegov pogreb; v čast in spomin njegovega častitljivega vstajenja in vnebohoda in pa poslanja Svetega Duha.

4. V čast Marije Device, sv. Jožefa, mojega variha I. I. in vseh svetnikov, zato, da za me prosijo in me varujejo vsega hudega.

5. Tudi za se, ubogega grešnika, darujem ti to sv. mašo, da zadobim odpuščenje svojih grehov in milost poboljšanja in izpreobrnjenja; v nadomestitev vseh zamud in v poplačanje vseh svojih dolgov in kazni; v zadobljenje vseh potrebnih čednosti, milosti in vsega, kar mi je za dušo in za telo potrebno, in nazadnje za srečno smrt.

6. Za splošne potrebe vseh kristjanov, za odpravo vseh krivover in zmot in za povišanje sv. katoliške cerkve, za ohranitev mirú in edinosti med krščanskimi kralji in vladarji in za izpreobrnjenje ubogih grešnikov.

7. Za posebne potrebe mojih prijateljev in neprijateljev; za vse uboge in potrebne, žalostne in stiskane, jetnike, bolnike in umirajoče.

8. Nazadnje za vse verne duše v vicah, posebno za svoje stariše, brate, sestre, prijatelje in dobrotnike; za duše, katere so tebi, o nebebeški Oče, najljubše; za zapuščene duše, za katere nobeden ne prosi, ali katere morajo največ in najdalje v vicah trpeti. Nazadnje za duše, za katere sem dolžan moliti, in za katere hočeš ti, o Bog, da naj prosim in molim. Glej, o Gospod in Bog moj, ti so dobri nameni, s katerimi ti želim to sv. mašo in vsa svoja dobra dela darovati, in te ponižno prosim, da te moje želje radovoljno sprejmeš in uslišiš, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Dvajseto poglavje.

Kristus poslavljen v svoji Materi Devici Mariji.

1. Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu.

»*Jaz sem svojega ljubega in on hrepeni po meni.*« (Vis. pes. 7, 10.)

1. Premišljuj pobožno Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu in njene vsakdanje vaje.

Zakaj in kako dolgo je po Kristusovem vnebohodu še na zemlji živela, razodela je Marija sv. Brigiti tako-le: „Potem ko je moj Sin šel v nebesa, sem živela še petnajst let in toliko dni, kolikor jih je med njegovim vnebohodom in med mojim vnebovzetjem. To je terjala nekaj naravna lastnost mojega telesa, nekaj tudi volja božja, zato da se je več duš po mojem zgledu izpreobrnilo k Bogu.“ Iz tega razodenja tedaj vidimo, da je Marija po poslanju sv. Duha živela še petnajst let in tri mesece. Prebivala je na gori Sion v mali hišici, ne daleč od hiše poslednje večerje; tukaj je namreč potem vedno prebivala in je v tej hišici tudi srečno umrla. Iz te hišice so kristjani pozneje napravili cerkvico, Turki pa so jo podrli in samo staro mirišče se še vidi.

V tej hišici je Marija živela bolj angelom kakor ljudem podobna; temu svetu je bila vsa odmrla, nič posvetnega je ni moglo več veseliti. „Jaz sem tako med ljudmi živela,“ je rekla enkrat sv. Brigiti, „da nisem ničesar poželela, kar more človeka veseliti, in tudi uživala sem najslabšo hrano.“ Vsako noč, kakor pravi sv. Ambrož, je o polnoči vstajala in molila, dokler ni solnce vstalo. Vsak dan zjutraj ji je neki sv. Janez bral mašo, pri kateri je z največjo pobožnostjo prejemala sv. Rešnje Telo. V dokaz vsega tega se vidijo še dandanašnji ostanki stare kapele, ki je nekdaj tu stala, kjer se kaže tudi oltarni kamen, na katerem je sv. Janez maševal; kakor tudi še drug izvotljen kamen, v katerem je sv. Rešnje Telo, kakor pravijo, kot v tabernaklju hranil.

2. Premišljuj pobožno življenje Marijino in njene božje poti.

Po prejetem sv. obhajilu je romala Devica Marija vsak dan, ako ni bila zadržana, z drugimi pobožnimi ženami do vseh mest, kjer je

Kristus trpel, kar je sv. Brigiti razodela, rekoč: „Vse dni, ki sem jih po vnebohodu svojega Sinú še doživela, sem obiskovala mesta, na katerih je trpel in delal svoje čudeže.“ Šla je tedaj, kakor menijo, zjutraj za rano iz svoje stanice v hišo, v kateri je njeni Sin obhajal poslednjo večerjo in postavil sv. Rešnje Telo; ondi je zahvalila Boga za to veliko dobroto. Od tod je morala mimo Kajfove hiše z gore Sion doli po tisti poti iti, po kateri je bil njeni Sin k Pilatu peljan. Od Pilatove hiše je šla po poti, po kateri je Kristus nosil svoj križ, do gore Kalvarije, kjer je navadno dalje molila. Od mesta, kjer je stal križ, je šla do sv. groba, in od tod nazaj do Herodove hiše. Od Herodove hiše je šla v tempel, in po opravljeni molitvi v templu je šla skozi zlata vrata ven iz mesta, črez potok Cedron do mesta, kjer je Kristus krvavi pot potil. Od ondod je šla naravnost na vrh gore, kjer je njeni Sin šel v nebo, in potem se je vrnila na goro Sion. Tako je do črke izpolnjevala preroške besede: „Pojdem na goro mire in na hrib kadila.“[1])

S tem romanjem je izpolnjevala celo jutro do poldneva, in se je tako utrudila, da je morala večkrat počivati; še dandanašnji kažejo na Oljski gori mesto, ki mu pravijo Marijino počivališče, ker je Marija ondi navadno počivala. Vsa ta pot, ki jo je Marija vsak dan hodila, znaša skoraj dve uri. Hodila je večkrat tudi do Betlehema, da je tam, kjer je bil Kristus rojen, Boga hvalila, molila in opravljala svojo pobožnost. Od tega skoraj vsakdanjega romanja je ni mogla vdržati ne daljna pot, ne neugodno vreme.

O Gospod, jaz te prosim po pobožnem Marijinem življenju, dodeli mi milost, da vse svoje življenje pobožno romam od čednosti do čednosti, dokler nazadnje ne pridem k tebi.

3. Premišljuj veliko Marijino pobožnost do presv. Rešnjega Telesa in Kristusovega trpljenja.

Ta njena srčna pobožnost se kaže v njenih vsakdanjih pobožnih vajah, v njenem vsakdanjem obhajanju in obiskovanju posvečenih mest. Ko se je obhajala, bilo je njeno srce tako polno sladkosti, da se ji je tajalo same ljubezni. Ko je romala v Betlehem in obiskovala mesto, kjer je bila svojega božjega Sinú rodila, je bilo njeno srce tako polno veselja, da je radosti točila solze.

Ko je pa obiskovala mesta Kristusovega bridkega trpljenja, oh, kako se ji je stiskalo srce in koliko bridkih solz je tu prelivala? Trpljenje ljubega Jezusa ji je bilo tako globoko vtisnjeno v srce, da

[1]) Vis. pes. 4, 6.

ga ni mogla nikoli pozabiti, kakor je razodela sv. Brigiti, rekoč: „Njegovo trpljenje je bilo tako globoko vtisnjeno v moje srce, da je bilo tudi, ko sem jedla ali delala, vedno živo v mojem spominu.“ Ker je tedaj Marija vedno, tudi pri jedi in delu, imela pred očmi Kristusovo trpljenje, koliko bolj ji je živo stalo pred očmi, ko je osebno obiskovala na Oljski gori mesto njegovega krvavega potenja in na gori Kalvariji mesto njegovega križanja?

Hvaljeni bodite presv. srci Jezusa in Marije vekomaj! Amen.

O Marija, jaz te prosim po vseh tvojih srčnih vzdihljajih, bridkih solzah in po tvojem pobožnem poljubovanju mest, ki so bila po rojstvu, hoji in trpljenju tvojega Sina posvečena; izprosi in zadobi mi od Boga milost, da s teboj vred pobožno premišljujem bridko trpljenje tvojega preljubega Sina. Amen.

2. Marija izpreobrne več nevernih ter uči in tolaži verne.

»*Cedeče satovje so tvoje ustnice, nevesta, med in mleko je pod tvojim jezikom.*« (Vis. pes. 4, 11.)

1. Premišljuj Marijino gorečnost za zveličanje duš, ali kako si je prizadevala izpreobračati grešnike.

Marija je živela še petnajst let po Kristusovem vnebohodu na zemlji posebno zato, da je vernikom dajala moč in tolažbo in izpreobračala neverne. Zato akoravno je bila najpohlevnejša devica in je ljubila samoto, vendar ni samo molila, temveč je, kakor pravi ustno izročilo, s svojim modrim govorjenjem, poštenim vedenjem in svetim dejanjem veliko Judov in nevernikov izpreobrnila k pravi veri. Sv. Brigiti je enkrat angel rekel, da je Marija Devica s svojim zgledom in poučevanjem neštevilnih duš pridobila za Jezusovo vero. O čudapolna gorečost za zveličanje duš! O Marija, učenica in kraljica sv. apostolov, izpreobrni tudi mojo dušo, in ohrani jo v večno življenje po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Premišljuj, kako je Marija toliko duš pridobila Bogu.

Tu premišljuj, da je posebno njena goreča molitev in njeno sveto življenje neverne vabilo k pokori in k sveti veri. Tudi se je ustmeno

izročilo, da je bilo njeno obličje tako prijazno, da kdorkoli jo je v obraz pogledal, se je čutil v svojem srcu potolaženega. Ona ni nikoli izgovorila besede, s katero bi bila komu kaj škodila ali ga žalila; vse njene besede so merile le na zveličanje duš in na čast božjo. Ker je bilo tedaj vse njeno govorjenje in vedenje dokaj sveto in pošteno, ni čuda, da je veliko duš pripeljala k Bogu in omečila tudi otrpnjena srca.

Vedeti pa je treba, da Marija ni vselej v Jeruzalemu ostala, temveč, ko so šli apostoli iz Jeruzalema, je šla tudi ona s sv. Janezom v mesto Efez, kjer je živela skoraj celo leto, da je tudi tam duše Bogu pridobivala. Še celo po poti, ko je s sv. Janezom šla iz Jeruzalema v Efez in potem zopet nazaj, jih je veliko izpreobrnila. Gotovo so ljudje se kakšenkrat vkup stekali, Mater božjo videt in slišat. Že sam pogled nanjo je marsikoga ganil tako, da se je izpreobrnil. Sv. Dionizij Areopagit piše, da ko ga je sv. Janez pripeljal k Materi božji, je menil, da ne vidi človeka, ampak nadzemeljsko bitje. Ako ne bi bil že verjel, da je en sam Bog, bil bi pred njo padel na kolena in jo molil kot boginjo. Kar se je zgodilo sv. Dioniziju, godilo se je gotovo tudi drugim. Pa ne samo zunanja Marijina lepota, ampak tudi vse njeno vedenje in govorjenje, vse njeno dejanje in nehanje je ljudi vzpodbadalo k čednosti in strahu božjemu.

O Marija, najlepša Devica in Mati lepe ljubezni, jaz želim te videti in vekomaj ljubiti; prosi za me, da enkrat pridem v nebesa in da bom mogel gledati tvojo nebeško in večno lepoto in pa tvojega prelepega Sina Jezusa Kristusa, Gospoda našega. Amen.

3. Premišljuj Marijine nauke in opomine.

Te je na božje povelje angel razodel sv. Brigiti, rekoč: „Ko je častitljivi Sin božji šel v slavo svojega Očeta, je hotel, da ima njegova deviška Mati v potrjenje pobožnih in v izpreobračanje grešnikov ostati na zemlji; saj ona je bila mojstrinja apostolov, moč mučenikov, učenica spoznavavcev, ogledalo devic, tolažnica žalostnih in pomočnica zakonskih.“

Ko so apostoli prišli k nji (tako govori angel), razodevala jim je in razlagala vse, česar niso še vedeli o njenem božjem Sinu. Akoravno so bili apostoli po sv. Duhu popolnoma v sv. veri poučeni in razsvetljeni, je bila vendar Marija še bolj razsvetljena kakor oni. Mučence je potrjevala in jim je dajala srčnost, da so zavoljo Kristusa veselo in srčno prenašali vse bolečine in vsako trpljenje,

premišljevaje, da je Kristus trpel zavoljo njih; ter jim je pravila, da je tudi ona triintrideset let pred smrtjo svojega Sinú imela prenašati velike reve in bridkosti.

Spoznavavcem je dajala mnogo naukov, kako si naj ves čas po noči in po dnevu lepo razdelijo v hvalo in čast božjo, in kako se imajo pametno obnašati pri delu, pri jedi in v spanju. Device je učila s svojim zgledom pošteno se obnašati, ogibati se klepetanja in ničemurnosti in vse dejanje in nehanje obračati v čast božjo.

Vdovam je pravila v njih tolažbo, da, akoravno je bila želela, da ne bi bil ji Sin umrl, je vendar svojo voljo popolnoma podvrgla volji božji in da je hotela raje po božji volji vse bridkosti ponižno trpeti, kakor nasprotovati Bogu. Zakonskim je svetovala, naj se dušno in telesno ljubijo in naj imajo eno voljo, Boga ljubiti in njemu služiti. Pravila jim je, kako sta bila ona in njeni ženin, sv. Jožef, vedno ene volje, enega srca, in da nista bila nikoli eden na drugega jezna ali čemerna.

O Gospod, dodeli nam svojo milost, da se tudi mi, vsak po svojem stanu, držimo teh naukov! Amen.

4. Premišljuj, kako je prečista Devica Marija, akoravno je pohlevno in skoraj samotno živela, vendar veliko storila za razširjanje nebeškega kraljestva na zemlji.

Marija sicer ni, kakor apostoli, obhodila mnogo sveta, vendar pa je nekaj s pismi, nekaj z besedo nove kristjane učila in utrjevala v veri, posebno ob času preganjanja. Njeno življenje je bilo samo na sebi pridiga in vzpodbujenje k poštenemu, krepostnemu življenju. Tako Marijino obnašanje bodi tudi tebi, kristjan, v vzpodbudo, da se kakor ona, tako tudi ti trudiš in delaš za razširjanje božjega kraljestva na zemlji. Ti, ljubi moj bravec, nisi poklican od Boga, da bi svet obhodil na dolgo in na široko in učil in pridigal sveto vero. Vendar pa moreš kakor Marija tudi ti, tam, kamor te je Bog postavil, živeti in se truditi za božje kraljevstvo in za čednost; sredno moreš tudi pomagati k razširjenju Kristusove cerkve. Živi le natanko tako, kakor Bog zapoveduje in kakor te uči sv. evangelij. „Zgled bodi vernim v besedi in v obnašanju, v ljubezni, v veri, v čistosti,“[1]) v krotkosti, v miroljubnosti, v postrežljivosti, posebno pa v izpolnjevanju dolžnosti svojega stanu. Veruj mi, ljubi bravec, ako boš delal tako, bo „tvoja luč svetila pred ljudmi,“ kakor govori Kristus, „da

[1]) Tim. 4, 12.

vidijo tvoja dobra dela.“[1]) Celo tvoje obnašanje in vedenje je živa pridiga in pripomore k razširjanju in utrjenju božjega kraljestva na zemlji.

Tudi ne moreš ti, ljubi bravec, iti tja in, kakor so delali apostoli, za razširjanje in utrjenje nebeškega kraljestva na zemlji delati čudežev. Saj za to te tudi Bog ni izvolil ali poklical. Moreš pa vendar za božje kraljestvo, za razširjanje sv. cerkve, za izpreobrnitev nevernikov in krivovercev moliti. In ali te ne uči Kristus sam v Gospodovi molitvi moliti za razširjanje svete cerkve? Saj praviš v očenašu: „Posvečeno bodi tvoje ime! Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Glej, pri razširjanju božjega kraljestva na zemlji dela nekaj Bog sam, nekaj tisti ljudje, kateri neverne in krivoverce učé in jim pridigajo, nekaj pa tudi skrita, skrivna moč in ta moč je — molitev. Z molitvijo lahko tudi ti, bodisi v kateremkoli stanu, delaš in se trudiš za razširjanje božjega kraljestva in čednosti.

Nazadnje ti ne moreš kakor apostoli in misijonarji črez morje v daljne dežele med nevernike in malikovavce, da bi jih spreobračal k pravi veri. Tvoj poklic je ves drugačen, in moraš ostati doma pri svojih ljudeh. Moreš pa po svoji premožnosti kaj dati za svete misijone, malo ali dosti, in s tem moreš pomagati, da se pobožni in bogaboječi možje lahko podajo na pot med neverna ljudstva, da jim prižigajo luč svete vere.

Poglej tedaj, ljubi moj bravec, kako moreš tudi ti kakor Marija tam, kamor te je Bog postavil, za razširjanje in utrjenje božjega kraljevstva vendar nekaj storiti; ali ni to razveselivno, tolaživno in radostno za tvoje srce? — Toda povrnimo se k Materi božji.

5. Premišljuj Marijino potrpežljivo in srčno sočutje z vernimi v bridkostih in v preganjanju, ko je videla, kako so vernike preganjali, zatrli, tepli, pregnali, ujeli in pomorili.

Vse, kar so pobožni kristjani trpeli, je bolj živo čutila v svojem srcu, kakor ako bi bila sama vse tisto prenašati imela. Ona bi bila rada dala svoje življenje, da bi jim pomagala in jih rešila smrti. Močno jo je srce bolelo, ko je bil sveti Štefan kamenjan. Grozno je trpela, ko so hudobni Judje nad njeno hišo planili in njene prijateljice ujeli. V srcu sta se ji usmilili Magdalena in Marta, ko ju je rabelj odpeljal iz mesta in postavil na ladjo v Sredozemskem morju; ravno tako je pomilovala sv. Jakoba, katerega so po nedolžnem dejali ob glavo; tudi sv. Petra, ko je bil od Heroda zaprt v ječo, v kateri je bil celih osem dni. Nazadnje je zeló trpela, ko je videla, da morajo vsi apostoli mesto zapustiti in bežati. To bridkost

[1]) Mat. 5, 16.

razklada Mati božja sveti Brigiti tako-le: „Jaz sem trpela zavoljo nadloge apostolov in božjih prijateljev, katerih trpljenje je bilo moje trpljenje; zato sem bila vedno v strahu in žalostna: v strahu, ker sem se bala, da v bridkostih obnemorejo; žalostna, ker se je besedam mojega Sina povsod nasprotovalo. Akoravno je milost božja vselej ostala v meni in je bila moja volja po volji božji, bila je vendar moja tolažba z vedno žalostjo pomešana, dokler nisem bila vzeta v nebo. Zato naj ta žalost nikoli ne zapusti tvojega srca; ako ne bi bilo namreč nobene bridkosti, prišlo bi jih pač malo v nebesa.“

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus, in češčena bodi Marija, kraljica vseh apostolov in mučencev! Amen.

O Marija, ti prečudno ogledalo čistosti, ponižnosti, krotkosti, dobrotljivosti, usmiljenja in vseh čednosti; jaz te prosim po najsvetejšem Jezusovem srcu, zadobi in izprosi mi čisto, ponižno in krotko, pa tudi dobrotljivo in pobožno srce. Amen.

3. Kako želi Marija umreti.

»*Od ljubezni omedlevam.*«
(Vis. pes. 2, 5.)

1. Premišljuj, kako je Marijina svetost in njena goreča ljubezen do Jezusa vedno bolj rastla.

Dalje je Marija živela, bolj je rastla njena svetost in višje stopnje čednosti je dosegala. Še celo, kakor govorijo bogoslovci, vsak trenotek je postajala vedno svetejša, in si je tako pridobivala novih milosti in večjih zaslug. Kako nezapopadljivo velika je morala biti njena svetost, ki je bila od svojih otročjih let že polna milosti in čednosti, in je še vsak trenotek svojega življenja vedno svetejša prihajala! Ona je živela med ljudmi, pa ne kakor človek, ampak kakor angel in še svetejše kakor angel. „Kar je bilo na svetu“, rekla je enkrat sv. Brigiti, „tega nisem marala in vsi moji občutki so bili tako obrnjeni od sveta, da sem bila vselej z nebeškimi željami vneta.“

Odkar je bil njeni ljubi Sin Jezus odšel v nebo, prišel jo je večkrat obiskat in jo je tolažil s svojo pričujočnostjo, posebno o ponočnem času, ko je bila v molitvi. Oh, kako srčno sta se veselila, in marsikatero uro sta prav sladko se pogovarjala. Koliko božjih

skrivnosti ji je razodeval o nebeških in nadnaravnih rečeh, o katerih človek ne more govoriti.

2. Premišljuj Marijino srčno hrepenenje po svojem združenju z Jezusom v nebesih.

Bolj se je bližal konec Marijinega življenja, bolj je rastla njena želja, da bi umrla in prišla k svojemu ljubemu Sinu v nebesa. „Ta goreča ljubezen in to materino hrepenenje je postajalo vedno večje, tako da je neprenehoma zdihovala, rekoč: Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu. Kdaj pridem, in se prikažem pred božje obličje?“ — Ko je med svojim pobožnim romanjem vrh Oljske gore prihajala na mesto, kjer je bil njeni Sin šel v nebo, vnemalo se je v nji tako hrepenenje za svojim Sinom iti, da je menila, da se ne more več ločiti od tega mesta, vzdigala je po tem svoje roke in oči proti nebu, in je s solzami večkrat ponavljala te in enake besede: O najljubeznivejši Sin, glej, tukaj je presrečno mesto kjer si šel v nebo, oh, kdaj me boš vzel k sebi gori, in rešil iz tega revnega sveta? — Vzdihujmo tudi mi k Bogu z Marijo vred: O Gospod, dodeli nam, da bomo po tebi in po nebeški domovini vedno vzdihovali in hrepeneli!

3. Premišljuj, kako je bil Mariji razodet dan in ura njene smrti.

To je namreč ona sama sv. Brigiti očitno razodela. Ko je Devica Marija nekega dne molila na Oljski gori, vnela se je v nji taka želja pri svojem Sinu biti, da je točila vroče solze. Pregoreče ljubezni ni mogla več prenašati, da mora biti tako dolgo brez prijazne pričujočnosti svojega Sina; zato ga je prav resno prosila, naj jo vendar enkrat iz te zemeljske reve vzame k sebi. Glej, ko je tako molila, prišel je angel Gabriel z neizrekljivo svetlobo obdan k nji, in je imel v svoji roki lepo palmovo vejo, ki se je blisketala kakor zvezde na nebu; globoko se je priklonil in ji dejal: Češčena Marija, ti blažena Mati mojega Gospoda! On, ki je Izraelu dal svoj blagoslov, ti sporoča po meni svoj sveti blagoslov. In angel je nadalje govoril: Tvoj Sin, naš Bog in Gospod, me je poslal, da ti naznanim, da je že čas, da prideš k njemu, da v njegovem kraljestvu prejmeš krono, katera ti je pripravljena. Vedi, o blagoslovljena Mati mojega Gospoda, da boš v treh dneh umrla in takoj šla v nebesa k svojemu ljubemu Sinu. Te besede so Marijo razveselile tako, da je obe roki sklenila in z veselim glasom rekla: Češčen in hvaljen bodi ti, moj Gospod in Sin, Jezus Kristus, da si mojo prošnjo uslišal in da me

hočeš kmalu vzeti v večno zveličanje. Potem je angelu rekla: Ako sem dobila milost pred očmi svojega Sina, hočem ga za moj srečen konec ponižno prositi za tri reči: Prvič, da naj pride k meni, in naj bo navzoč pri moji smrti. Drugič, da tudi vsi apostoli pridejo k meni in moje telo pokopljejo. Tretjič, da mi ne pride nobeden hudoben duh pri moji smrti pred oči. Angel ji odgovori: Te tri prošnje so ti uslišane; tvoj Sin namreč bo k tebi prišel in vsi apostoli tudi, hudobnih duhov pa se ti ni bati, ker so vsi podložni tvoji oblasti.

In tu ji je dal angel palmovo vejo, rekoč: Sprejmi to vejo iz raja v znamenje zmage zoper vse svoje sovražnike! Angel se ji je nizko priklonil, pa se je vrnil v nebo. Presveta Devica pa je padla na zemljo in je v preveliki radosti svojega srca zahvalila Boga za veselo oznanilo. Tudi je poljubila tla, kjer se ji je angel bil prikazal, in jih močila s solzami srčne radosti.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija sedaj in vekomaj! Amen.

O Marija, prosi za nas uboge grešnike, da ne umrjemo neprevidene smrti, to je, nepripravljeni, ampak pripravljeni. Amen.

4. Marijina smrtna bolezen.

»*Od ljubezni omedlevam.*«
(Vis. pes. 2, 5.)

1. Premišljuj, kako se je Marija pripravljala na srečno smrt.

Kakor hitro je prišla domov, povedala je svojemu zvestemu reditelju in oskrbniku, sv. Janezu, angelovo razodetje. Ko so njeni prijatelji prišli k nji, rekla jim je: Veselite se z menoj in radujte se, ljubi moji prijatelji, moj ljubi Sin mi je po angelu sporočil, da umrjem, in da pridem k njemu v nebesa. V znamenje mi je dal to-le palmovo vejo iz raja, katera naj se pred menoj nosi, kadar me boste nesli pokopat.

Tu so ji prijatelji rekli z objokanimi očmi: O Marija, ti si bila doslej naša tolažba, naša učenica in bramba v zopernostih in težavah! Sedaj pa, če tebe izgubimo, izgubimo vse. Ostani tedaj še malo pri nas, da nas boš tolažila. Marija jim je odgovorila: Ne žalujte toliko,

ljubi moji prijatelji, da grem od vas. Tudi v nebesih ne bom jenjala za vas vedno prositi svojega božjega Sinú. — Sedaj je dala vse pripraviti, kar je bilo za njeni pogreb treba, in je bila pripravljena na pot v večnost.

2. Premišljuj, kako je Marija prevelike ljubezni do Boga obolela.

Takoj potem je Marija prevelike ljubezni do Boga omedlela tako, da se je vsako uro bolj bližala smrti. O tej njeni bolezni imamo to-le razodetje: Na praznik Marijinega vnebovzetja je bila sv. Mehtilda v duhu zamaknjena; zdelo se ji je, da vidi Devico Marijo ležati v postelji, pogrnjeni s prelepimi belimi prti. In Mehtilda ji je rekla: Kako je to, oj Devica, da si tako bolna in da se mi tako prikazuješ? Saj verujemo, da nisi trpela nobenih smrtnih težav in bolečin! In Marija ji je odgovorila: Ogenj božje ljubezni me je oslabil, ki mi je obudil neizrekljivo hrepenenje, Boga videti in pri njem biti. In ker je ta serafinska ljubezen narastla tako, da mi je oslabila vse telesne moči, sem se morala v posteljo vleči. Mogla je tedaj v resnici reči z nevesto v visoki pesmi: „Od ljubezni omedlevam.“

3. Premišljuj, kako so sveti apostoli in tudi drugi učenci prišli k Marijini smrti.

V spisih svetih očakov beremo: Ko je tri dni pred Marijino smrtjo sv. Janez v Efezu pridigal, obdal ga je svetel oblak in odmaknil izpred ljudi, in ga v enem trenotku prestavil v Jeruzalem. Sv. Janez se je čudil, ter je šel ves ponižen v hišico, kjer je prebivala Marija Devica. Marija ga je z veseljem sprejela in mu rekla, da ji je Gospod po angelu sporočil, da bo vzeta v nebo. Sveti apostol, vdan sicer popolnoma v voljo božjo, je bil tega vendar žalosten. Marija ga je pa tolažila, rekoč: Moj sin, ne žaluj tako; saj se ločim le telesno od tebe, moje srce pa se ne loči nikdar od tebe. Jaz te ljubim namreč bolj kakor mati svoje dete, ker te mi je moj Sin izročil za sina. Sedaj pa te prosim po ljubezni, s katero naju je On kot mater in sina združil in zvezal, da skrbiš za moje mrtvo telo. Judje namreč pravijo, kakor se sliši: Počakajte le, da umrje ona, ki je Jezusa rodila, potem hočemo njeno truplo vzeti in sežgati ga vpričo vseh ljudi. Tedaj, ljubi moj sin, skrbi, da Judje ne storijo te sramote meni in mojemu božjemu Sinu.

Med tem ko sta se tako pogovarjala, so prišli vsi sveti apostoli od vseh krajev sveta. Ko so se zagledali, govorili so menda: Kaj pomeni to, da nas je Bog tukaj zbral? Sv. Janez pa je rekel: Bog vas sprejmi, moji ljubi bratje; ne čudite se, da nas je Bog tako prečudno

danes vse sem pripeljal; Marija, Mati božja, namreč je želela nas pred svojo smrtjo še enkrat videti, in je to milost od svojega Sina zadobila. Ko so tedaj s svetim Janezom spoštovano vstopili v hišo, so našli Marijo v postelji in so se čudili. Marija pa je rekla: Ne čudite se, da ležim, ker ljubezni omedlevam.

Tedaj so ji rekli sv. apostoli: Hočemo te tedaj s cvetlicami posuti, in podpirati z jabolki, kakor prosi nevesta v visoki pesmi,[1]) da se okrepčaš. Marija pa pravi: Samo tista cvetlica, ki je pognala iz Jesetove korenine, to je, moj ljubi Sin Jezus, more me okrepčati in oživiti. Po njem namreč hrepeni moja duša, in njegova ljubezen izpodjeda moje srce. On pa je nazadnje uslišal mojo prošnjo in mi sporočil, da bom pri njem za tri dni. Ko so apostoli to slišali, so se začeli bridko jokati. Marija pa jim je govorila: Utolažite se, ljubi moji, jaz vas nikoli ne pozabim, temveč, ko pridem k svojemu Sinu, hočem vedno za vas prositi.

Sedaj so se apostoli vsedli okrog Marijine postelje in so pobožno poslušali Marijine nauke in tolažbe polne besede. Kdo more pa povedati in razložiti, kaj so te tri dni delali in kaj so se med seboj pogovarjali? Marija jim je razodela še veliko skrivnosti in njih srca zopet vžgala z božjo ljubeznijo. Ležala je v svoji postelji kakor roža v svojem cvetju in kakor dišeča lilija spomladi. Vse njeno govorjenje in vedenje je bilo tako prijazno, kakor da bi bila angel in ne človek; zato so jo tudi vsi apostoli z neizrekljivim veseljem poslušali.

O Marija, govori tudi mojemu srcu, ker tvoje besede svetijo, tolažijo in vžigajo!

4. Premišljuj, kako so poslednje tri dni devetere vrste svetih angelov stregle Devici Mariji.

To je ona sama sv. Mehtildi razodela s temi-le besedami: Ko sem se vlegla v posteljo, so mi stregle vse vrste svetih angelov. Serafi so mi dali ljubezen in v meni vžgali vedno bolj ogenj božje ljubezni. Kerubi so mi dali luč spoznanja, da sem spoznala vse velike in slavne reči, katere mi je imel moj Sin pokazati. Sedeži so ohranili v meni nekaljen mir, v katerem sem Boga uživala. Gospodstva so mi stregla s takim spoštovanjem kakor knezi svoji kraljici. Knezi angelski so skrbeli, da ni nobeden o meni kaj govoril ali kaj storil, kar bi bilo lahko kalilo mir mojega srca. Oblasti so odgnali hudobne duhove, da se ni mogel nobeden približati. Moči so stale okoli mene v pomnoženje moje časti, oblečene in osvetljene s svetlobo

[1]) Vis. pes. 2, 5.

mojih čednosti. Arhangeli in angeli so storili, da so mi vsi pričujoči stregli z največjim spoštovanjem in pobožnostjo.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in počeščeni bodite njuni srci vekomaj! Amen.

O Marija, kraljica angelov in vseh bogaboječih duš, tebi hočem služiti z vsemi sv. angeli in nadangeli in za tvojo čast se hočem na vso moč poganjati; zato te prosim, zapodi od mene hudobne duhove po svojih oblastih. Obvaruj s svojimi knezi moje srce vsakega nemira; dodeli mi spoštovanje svojih gospodstev, mir kerubov in gorečo ljubezen serafov, da s čistim, mirnim in gorečim srcem tebi v Bogu služim in dopadem. Amen.

5. Marijina smrt in njeni pogreb.

»*Ljubezen je močna kakor smrt.*«
(Vis. pes. 8, 6.)

1. Premišljuj, kako je Jezus obiskal svojo umirajočo Mater.

Trinajsti dan meseca avgusta zjutraj je bila Devica Marija tako zamaknjena v Boga, da je bila kakor mrtva. Glej, na enkrat se ji približa Jezus Kristus s trumami angelov in svetnikov, z veliko svetlobo obdan, in napolni vso hišo z nenavadno lučjo in svetlobo. Sveti apostoli in vsi pobožni, ki so bili v hiši, so videli Jezusa in veliko svetih angelov na svoje oči, in so iz nebeške luči spoznali božje reči, ki so se tistikrat godile z Marijo. Zato so padli na svoj obraz in so si komaj drznili povzdigniti svoje oči. Častitljivi Jezus pa je stopil k postelji in je svoji izvoljeni Materi prijazno govoril: Bodi pozdravljena, ljubezniva moja Mati, in veseli se; prišla je srečna ura, da imaš iti z menoj v nebesa. Marija pa je rekla: Pohvaljen in počeščen bodi, moj Gospod in moj Bog, da mi izkazuješ to milost, in da me prideš peljat iz te revne solzne doline. Sveti apostoli pa so z objokanimi očmi govorili: Oh, ostani pri nas, Marija, ti naša mati in tolažnica! Ne zapusti nas v ti revi in solzni dolini, ti si namreč naše veselje v žalosti, naše oživljenje v delu, naša moč v slabosti. Ako

hočeš pa umreti, hočemo umreti tudi mi s teboj. Vzemi nas tedaj s seboj iz tega revnega življenja v večno življenje v Kristusu!

Marija je tedaj svojemu Sinu rekla: Ljubi moj Sin, potolaži vendar svoje ljube otroke, ki žalujejo zavoljo moje smrti. Deni svojo roko na mojo roko in daj jim svoj sveti blagoslov! Kristus je vzel desno Marijino roko, je storil znamenje sv. križa nad svoje učence in je napolnil s tem blagoslovom njih telo in dušo z nebeško tolažbo. Nato so pele angelske trume s prečudno sladkim glasom, rekoč:

Vsa lepa si, Marija, in madeža v tebi ni. Cedeče satovje so tvoje ustnice, med in mleko je pod tvojim jezikom. Tvoje oči so golobje, tvoja lica kakor granatna jabolka, in duh tvojih čednosti presega vse dišave. Glej, zima je prešla, deževati je odjenjalo, cvetlice so se prikazale, vinogradi cvetejo in lepo dišijo, in grlični glas se je že slišal v naši deželi. Vstani, hiti, podvizaj se, naša kraljica! Pridi z Libana, pridi, da boš venčana.[1]) Aleluja!

To nebeško petje so slišali apostoli in so s srčno radostjo gledali svojega božjega učenika, ki jih je opominjal, naj deviško Marijino telo po njeni smrti nesejo v dolino Jozafat in položé v novi grob, ki ga bodo tam našli, in da naj tam tri dni nanj čakajo, dokler zopet k njim ne pride.

2. Premišljuj, kako je Marija srečno umrla.

Ko je bilo ob treh popoldne, je ljubeznivi Jezus svojo ljubo Mater vabil k nebeškemu veselju s temi ali enakimi besedami: „Vstani, moja prijateljica, moja nevesta! Vstani in pridi, moja golobica v razpočenem skalovju! Pokaži mi svoje obličje, naj doni tvoj glas v mojih ušesih; ker tvoj glas je sladek in tvoje obličje zalo.“[2]) In Marija je rekla: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, svojem Zveličarju.“ In angeli so zopet zapeli: „Veseli se, Marija, in raduj se, ker boš danes v nebesa vzeta.“ Marija pa je rekla: „Gospod se je ozrl na nizkost svoje dekle; poglej, odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi zemlje.“ In tu je začel zopet Kristus ji govoriti, rekoč: „Pridi moja izvoljena! Jaz te hočem posaditi na svoj sedež, ker si vsa lepa, in madeža ni v tebi.“ Marija je odgovorila: „Moje srce je pripravljeno.“ In Jezus ji reče zopet: „Pridi z Libana, moja nevesta, pridi, da boš venčana!“

Potem se je visokost božjega veličastva pripognila v največjo globočino, to je, v najbolj ponižno Marijino srce, in ga je s svojimi božjimi radostmi tako obilno napolnila, da se je njena presveta duša vsa v Boga pogreznila, in da od velikega ognja božje ljubezni ni

[1]) Vis. pes. 1, 14; 2, 11; 4, 11. — [2]) Vis. pes. 2, 13. 14.

mogla nič drugega reči, kakor: „O moj Sin in moj Gospod!“ Nazadnje se je Kristusu naklonila in rekla: „Gospod, v tvoje roke izročim svojo dušo.“ In ko je to izgovorila, je zatisnila svoje deviške oči, in njena neomadežana duša se je z veseljem ločila od svojega telesa, in Jezus jo je takoj z veliko slavo, od angelov in svetnikov spremljan, nesel k prestolu presvete Trojice.

O Gospod, po srečni Marijini smrti te prosim, dodeli, da tudi jaz umrjem v tvoji sveti ljubezni!

Kakor hitro je bil Jezus izginil in so apostoli videli, da je Marija umrla, pokleknili so, svoje roke vzdignili proti nebu in jokaje govorili: O milostljiva Devica, kam greš? O zvesta učenica, zakaj nas zapuščaš v tej solzni dolini? S temi in enakimi besedami so žalostni učenci objokovali Marijino smrt. Pa so pristopili k svetemu telesu, poljubovali ga z največjim spoštovanjem in pobožnostjo, in njegov pogled jih je navdal z neizrečeno tolažbo. To presveto telo namreč ni bilo kakor drugi mrliči, ampak je bilo tako prijazno in rdeče, kakor da bi bilo še živo.

Apostoli so stali okoli svetega telesa in so se jokali žalosti in veselja. Niso se mogli naveličati gledati ga in roke mu poljubovati. Videli so tukaj pravo podobo prihodnjega vstajenja, ker je bilo to sveto telo po smrti veliko lepše, krasneje in ljubeznivejše, kakor je bilo v življenju. In, kar je najbolj čudno, akoravno Marija, dokler je bila živa, iz same ponižnosti ni hotela storiti nobenega čudeža, vendar se je takoj po njeni smrti zgodilo več čudežev. Vsi bolniki namreč, hromi, slepi, gluhi, mutasti in slabotni, ki so bili k nji pripeljani ali prinešeni, so takoj ozdraveli, ko so se njenega sv. telesa pobožno dotaknili. Tedaj je prihajalo vedno več ljudi, tako da apostoli svetega telesa niso mogli tako hitro pokopati, kakor so menili.

Ko so potem tri device hotele sveto truplo za pogreb pripraviti in z drugim oblačilom obleči, prikazala se je taka svetloba okoli njega, da se je svetilo kakor solnce. To je vsem navzočim delalo novo veselje in novo čudenje. Zato te tri device Marije niso ne preoblekle, ne se je dotaknile, temveč ko so jo bile z mnogovrstnimi cvetlicami in dišečimi zelišči lepo okinčale, so postavile veliko gorečih sveč okoli svetega telesa in sveti apostoli so vso noč pri nji ostali, hvalili Boga in peli psalme.

4. Premišljuj slavni pogreb Marije Device.

O tem pravi Mati božja sv. Brigiti tako-le: „Potem so prijatelji mojega Sina moje telo pokopali v dolini Jozafat;“ in ž njimi je bilo

neskončno veliko angelov. Hudobni duhovi pa niso smeli blizu. Kako slaven pogreb je bil to, pri katerem so bili ne samo najsvetejši ljudje vsega sveta, ampak tudi tisoč in tisoč angelov! Tu si moreš misliti, kako je sv. Janez šel od spredaj, sv. Peter in sv. Pavel sta mrtvo truplo vzdignila in drugi apostoli so jima pomagali nositi. Za njima so šli drugi apostoli in Jezusovi učenci z vsemi verniki, ki so bili v Jeruzalemu. Sv. Peter je zapel: „Ko je Izrael šel iz Egipta,“[1]) in sv. apostoli so veselo za njim peli. Peli pa so s sv. apostoli tudi vsi navzoči angeli. O prečudni, veseli pogreb!

Ko so pa Judje o teh skrivnostih in čudežih nekaj videli in slišali, so jezni pritekli in eden izmed velikih duhovnov pravi: Glejte, kako častijo njo, ki je rodila našega sovražnika! Tega ne smemo nikakor trpeti! In tu zgrabi veliki duhoven z obema rokama mrtvaški oder, da bi ga vrgel na tla, ali Bog ga je kaznil, da ste mu obe roki odreveneli. Drugi Judje pa, ki so prihiteli z orožjem, so oslepeli. Tedaj je veliki duhoven od žalosti zavpil in sv. Petru rekel: „O Peter, usmili se me, in pomagaj mi.“ Usmiljeni učenci so mrliča postavili na tla, in sv. Peter mu je rekel: „Ako hočeš verovati, da je Marija Mati božja, in ako hočeš njo klicati na pomoč, obljubim ti, da ti bo pomagala.“ Veliki duhoven pravi: „Jaz verujem, da je Marija Mati božja!“ In ko je bil to izgovoril, sta mu bili roki zopet zdravi kakor prej. Rekel je tudi sv. Peter sv. Janezu, naj Jude, ki so bili oslepeli, s palmovo vejo dotakne. Sv. Janez stori to, in glej, vsi tisti, ki so hoteli verovati v Kristusa, so zopet spregledali. Vse to se je bilo zgodilo še na gori Sion, ne daleč od hiše, kjer je bila Marija umrla; to mesto še sedaj kažejo.

Potem so nesli sv. truplo v dolino Jozafat, zraven vrta, kjer je Kristus krvavi pot potil; in so ga položili v grob, ki je bil izsekan iz žive skale. Tu premišljuj, kako je pristopal en učenec za drugim, pred svetim truplom pokleknil, in ga s svojimi solzami močil. Njihova ljubezen je bila tolika, da niso mogli proč od groba, temveč so do tretjega dne ondi ostali in neprestano hvalili Boga in njegovo ljubo Mater. Postavili so tudi veliko sveč okoli svetega telesa, in so ga kadili s kadilom in z dragimi dišavami. Peli so Davidove psalme in več drugih pesem, kakor jim je vdihal Sveti Duh. Slišalo se je pa tudi v zraku angelsko petje do tretjega dne, kar je svetim apostolom delalo veliko veselje.

Dandanašnji je nad Marijinim grobom lepa cerkev, ki je tako globoka, da se mora po petdeset stopnicah doli v cerkev; zato je notri v nji temno. Tu je Marijin grob, in nad grobom beró sv. maše.

[1]) Ps. 113.

Kdor tukaj opravlja svojo pobožnost, čuti posebno duhovno tolažbo v svojem srcu. Kakor Kristusov grob človeka napolnjuje z neko sveto grozo, tako Marijin grob polni srce z neko duhovno milobo. Počasti tedaj tudi ti Marijin grob in moli:

Molitev.

Hvaljena in češčena bodita Jezus in Marija vekomaj! Amen.

O presveta Devica Marija, v duhu se bližam tvojemu svetemu grobu, ga poljubim in častim z vso mogočo pobožnostjo in s spoštovanjem. Pohlevno prosim po tvojem svetem deviškem in nestrohljivem telesu: prosi za me svojega ljubega Sina, da s tvojo pomočjo vstanem iz groba svojih grehov, hudobij in pregrešnih navad, ter dosežem srečno nestrohljivost telesa, to je, srečno in častitljivo neumrjočnost izvoljenih, po Jezusu Kristusu, kateri je naše življenje in vstajenje. Amen.

6. Marija z dušo in s telesom vzeta v nebo.

»Kdo je ona, ki pride iz puščave, polna radosti, naslonjena na svojega ljubega?« (Vis. pes. 8, 5.)

1. Premišljuj, kako je Marija vstala od mrtvih in z dušo in s telesom šla v nebesa.

O tem govori sama sv. Brigiti tako-le: „Nekateri tajijo iz hudobnosti, drugi iz nevednosti, da nisem z dušo in s telesom vzeta v nebesa; ali to je gotovo resnica, da sem šla z dušo in s telesom k Bogu v nebesa.“ Ta prigodek se pripoveduje tako-le: Ko so tretji dan po njeni srečni smrti, petnajsti dan meseca avgusta, sv. apostoli pri grobu molili, glej, svetel oblak pokrije sv. grob in lepe dišave polnijo ves zrak okoli groba. In tu je prišel Kristus in veliko tisoč angelov ž njim v neizrekljivi svetlobi in slavi iz nebes, in je pozdravil svoje ljube učence, rekoč: Mir bodi z vami! Apostoli so odgovorili: Čast bodi tebi, o Gospod, kateri sam čuda delaš. Kristus pravi: Kaj menite, kakšno čast imam svoji Materi izkazati? In oni

odvrnejo: Gospod, tvojim služabnikom se zdi spodobno, da, kakor si ti z dušo in s telesom šel v nebesa, tako tudi svojo Mater obudiš ter jo z dušo in s telesom pelješ v nebesa. Kristus reče nato: Prav ste rekli. Tisto telo namreč, od katerega sem jaz vzel meso in kri, nima strohneti, temveč sedeti na moji desnici v nebesih. Takoj je pristopil sv. Mihael in ž njim neštevilna truma angelov in je Kristusu pripeljal presveto dušo Marije Device. Kristus pa pravi telesu: Vstani, ljuba moja, ti posoda življenja, ti prebivališče božje, vstani iz svojega spanja in zbudi se k večnemu življenju! — Takoj se je duša s telesom združila, Marija je prišla vsa častitljiva iz groba, svetla kakor solnce, in se je vrgla pred Kristusa na svoj obraz ter ga je molila in počastila. On pa jo je vzdignil od tal, rekoč: Bodi mi pozdravljena, preljuba moja Mati! In Marija je dejala: Bodi počeščen, moj Bog, ki si mene, svojo ponižno služabnico, obudil k večni slavi. Tu so začeli angeli prijetno peti, da je po vsem zraku odmevalo. Sveti apostoli so vsi zamaknjeni ležali na svojih kolenih, ker so častitljivo Devico Marijo videli tako poslavljeno. Njeno presveto telo je bilo namreč tako neizrekljivo lepo, da si ne more noben človeški um kaj lepšega misliti. Oblečeno je bilo z oblačilom nebeške slave, tako, kakor je bil Jezus pri svojem vstajenju. To je ona sama sv. Brigiti, ko je v dolini Jozafat pri njenem grobu molila, razodela s temi-le besedami: „V tem grobu sem nekaj časa mrtva ležala; potem sem bila z neskončno častjo in radostjo vzeta v nebesa. Moja oblačila pa, s katerimi sem bila pokopana, so ostala v tem grobu in jaz sem bila tistikrat s takšnim oblačilom odeta, s kakoršnim je bil odet moj Gospod in Sin Jezus Kristus," to je, z oblačilom slave in časti.

2. Premišljuj nezapopadljivo slavo Marijinega vnebovzetja.

Nihče ne more zapopasti ali povedati, kako slovesno je bila Marija vzeta v nebo. Angel je sv. Brigiti rekel: Nemogoče je, da bi mogel kdo s človeško pametjo zapopasti, s koliko častjo in slavo je bila častitljiva božja porodnica peljana v nebeška prebivališča. Saj vse, kar se je tu godilo, ni bilo pozemeljsko, ampak nebeško in božje. Vnebohod Kristusov je bil neizrekljivo častitljiv in slovesen, vendar pa so nekatere reči, katere Marijino vnebovzetje delajo še častitljivejše, kakor je bil Kristusov vnebohod. Sedaj je bilo namreč več svetnikov vpričo, kakor pri Kristusovem vnebohodu, namreč sv. apostol Jakob, sv. Štefan, in tistih dvesto mučencev, ki so bili kmalu za njim mučeni in umorjeni, sv. Nikodem in več drugih svetnikov, kateri so bili po Kristusovem vnebohodu umrli. Potem je bil tukaj

osebno navzoč tudi svetnik nad vse svetnike, Jezus Kristus, kateri je svojo ljubo Mater z vso častjo peljal v nebesa.

Kdor pa hoče nekoliko razumeti, kako slovesno je bila Marija vzeta v nebo, naj si domišljuje, kako slovesno cesarjevo nevesto peljejo v stolno mesto in kako čast ji izkazujejo. Tu se vidi čudna krasota in slava, katero je več sto ljudi moralo napravljati, in ki se ne da lahko popisati. Kolikor pa je nevesta Svetega Duha več vredna kakor cesarjeva nevesta, toliko večja je bila tudi slava, s katero je bila peljana v nebeške prebivališče. Domišljuj si, postavim, da so spredaj proti nebesom šli sveti angeli iz nižjih vrst z nebeškimi trobentami in vsakovrstnim godbenim orodjem, ki so tako ljubeznivo godli in peli, da se je odmevalo po vseh nebesih. Za njimi so šli nadangeli in tako zaporedoma vse vrste angelov; vsaka angelska vrsta je svojo posebno pesem pela v čast deviške Matere božje.

Za njimi so šli svetniki božji, kateri so bili po Marijinih prošnjah, po njenem zgledu in nauku izpreobrnjeni in so se zveličali. Nazadnje je prišel nebeški ženin s svojo presveto nevesto, sedé na božjem zmagovalnem vozu, čigar lepote ne morejo popisati nobene besede. In oba sta bila odeta z najlepšim oblačilom nebeške slave, z nebeškimi biseri in dragim kamenjem, svetlejša kakor tisoč solnc, in tako nezapopadljivo lepa, da vse lepote tega sveta skupaj niso nič proti njuni lepoti in slavi.

Pred božjim zmagovalnim vozom je šlo nekaj tisoč angelov, da so ga kinčali s svojo pričujočnostjo. Drugi so šli na obeh straneh, da so ga spremljali in kot svojega kralja in kraljico spodobno častili. Za tem kraljevskim vozom so šle duše sv. starih očakov v lepem redu, prav lepo okinčane, in so nebeške pesmi prepevale v čast Marije Device. Nazadnje so šle tiste srečne duše, katere je bil takrat Kristus po Marijinih zaslugah rešil iz vic, zato da je bilo Marijino vnebovzetje tem slavnejše in častitljivejše. Sv. očaki namreč pravijo, da kakor je bil Jezus v pomnoženje slovesnosti svojega vnebohoda vse duše rešil vic, tako je tudi v večjo čast Marijinega vnebovzetja, ako ne vseh, vendar veliko duš rešil iz vic. Oh, kako srčno so se te duše veselile! Kako hvalo so dajale nebeški kraljici, da jih je ona s svojimi prošnjami rešila trpljenja v vicah!

Vse to, kakor je verjetno, so sv. apostoli v duhu videli, in so slišali angelsko petje na svoja ušesa. Zato so bili čudenja zamaknjeni, in so to nebeško procesijo z veseljem gledali. Oh, kaj so tistikrat občutili v svojih srcih? S kakšno nebeško sladkostjo so bile napolnjene njih duše? Jaz mislim, da so, bolj s srcem kakor z ustmi, tako-le vzdihovali za Marijo: O Marija, stori, da pridemo kmalu za

teboj. Ne pozabi na nas, o Mati! — Tudi ti, kristjan, prosi in reci: O Mati božja, prosi za nas, prosi svojega Sina, da pridemo enkrat k tebi v nebesa!

Hvaljen bodi Jezus Kristus zavoljo častitljivega vnebovzetja Marije Device vekomaj! Amen.

3. Premišljuj, kako slovesno je bila Marija v nebesa vpeljana.

Ko je prišla Marija nad oblake, pustila je hitro luno, solnce, premične in druge zvezde za seboj. Tu pomisli, kako je Marijo veselilo, ko je te nebeške stvari videla na svoje oči in spoznala, da vsa lepota, svetloba in krasota lune, zvezd, solnca in nebes je le podoba, katera kaže vernim lepoto, svetlobo in izvrstnost Kristusovih dobrot. Hvalila je tedaj Boga v njegovih stvareh in Kristusove dobrote s prelepo pesmijo o modrosti njegove neskončno previdne dobrotljivosti, da je te imenitne stvari ustvaril, da človeku služijo in Boga poveličujejo. Tako se je Marija peljala skozi zvezdnato nebo do najvišjih nebes, kjer prebiva Bog s svojimi izvoljenci.

Sedaj pa mi je povedati, kako slovesno je kralj nebes in zemlje s svojo deviško Materjo šel skozi nebeška vrata. Slišala se je nebeška godba, ko je častitljiva procesija stopila v nebeško mesto. Na spodobnih mestih so se vrste svetih angelov ustavile, so svoji novi kraljici skazale svoje spoštovanje, ji voščile srečo ter jo poveličevale z nebeškimi pesmami. Častitljiva procesija je šla skozi vse vrste angelov, kateri so se njeni slavi in lepoti čudili, ter peli in rekli: „Kdo je ona, ki pride gori iz puščave“, namreč iz tega sveta, „polna radosti, naslonjena na svojega ljubega, lepa kakor luna, svetla kakor solnce?“[1]) Kako se je veselila Marija, ko se je z dušo in s telesom zmagovalno peljala skozi nebeško mesto in na svoje oči videla to preumetno poslopje božje modrosti in vsemogočnosti! Čudila se je, strmela je, kakor nekdaj kraljica iz Sabe, ki je bila prišla h kralju Salomonu. Saj je bilo vse, kar je videla in slišala, čudno, dragoceno, neizmerno in nezapopadljivo. Karkoli smo o nebesih slišali, brali ali premišljevali, vse to ni nič proti temu, kar je tistikrat Marija na svoje oči videla. Kako veselje, kaka radost! Vse to presega človeški um tako, kakor nebo zemljo. Zato tudi ne govorimo dalje o tem, temveč pustimo vsakemu, naj sam premišljuje, in rečemo: Marija, nebeška kraljica, ti naša pomočnica, izprosi mi pri svojem Sinu milost, da srečno umrjem ter pridem v nebesa. Amen.

[1]) Vis. pes. 8, 5; 6, 9.

4. Premišljuj, kako je presveta Trojica sprejela nebeško kraljico.

Razodetje sv. Mehtilde govori tako-le: Marija je bila dokaj slavno z velikim veseljem vseh svetnikov spremljana do sedeža presvete Trojice. Kako pa jo je takrat Bog Oče prijazno in ljubeznivo sprejel, tega ne more izreči nobena stvar. Ravno tako presega ves človeški um, kako čast je Jezus Kristus izkazal svoji Materi. Tudi Sveti Duh jo je napolnil s svojo božjo ljubeznijo in dobroto in z obilnostjo nebeških darov, da so se vsa nebesa veselila te obilnosti.

Kako radost je Marija takoj v nebesih zadobila, to je ona sama razodela, rekoč: Prvič sem imela neizrekljivo veselje, ko sem prvokrat v častitljivem življenju ugledala nepopisljivo luč presvete Trojice, v kateri sem spoznala, kakor v čistem ogledalu, kako me je presveta Trojica pred vsemi stvarmi izvolila za hčer, mater in nevesto. Drugič sem imela nezapopadljivo veselje, ker me je najsvetejša Trojica po velikosti svoje vsemogočnosti, modrosti in sladkosti z največjo ljubeznivostjo sprejela. Tretjič sem imela neizmerno veselje, ko me je presveta Trojica oblagodarila s polnostjo svojih milosti, tako da sta mi duša in telo plavala v največjem veselju. Četrtič sem imela neprimerljivo veselje, ko je Bog svojo vso polno ljubezen tako obilo izlil v mene, da je bila moja duša z ognjem božje ljubezni vsa vžgana, in da se je moje srce tajalo od sladkosti njegovega božjega srca, tako da je bila od moje gorečnosti množica svetnikov vneta z novim ognjem ljubezni. Nazadnje sem imela neverjetno veliko veselje, ko me je presveta Trojica obsula s polnostjo svojih milosti in vse moje ude in moči prešinila tako, da sem bila Boga polna, in da je zanaprej Bog v meni delal in storil vse, tako, da je hotel v mojem srcu stanovati in si po mojih ustih govoriti najslajšo in najpopolnejšo hvalo.

To so besede Marije Device, s katerimi popisuje, kako je bila v nebesih sprejeta. Kakor hitro je stopila v nebesa, obrnila je svoje oči najprej k prestolu presvete Trojice in je videla v tem presvetem ogledalu take prečudne skrivnosti, da je od velikega strmenja skoraj sama na se pozabila. Na te časti in radosti spominjaj presveto Devico Marijo in moli pobožno:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčena bodi Marija, nebeška kraljica, vekomaj! Amen.

Veseli se, o Marija, božja porodnica, prečista Devica! Veseli se, ker si rodila svetlobo večne luči. Veseli se,

o sveta Mati božja, ki si rodila in ostala Devica. Veseli se, o ljubezniva porodnica večne luči, ker te hvalijo in častijo vse stvari. Mi pa te prosimo, bodi naša besednica pri svojem božjem Sinu, našem Gospodu Jezusu Kristusu. Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, jaz te prosim, da po dobrotljivem srcu Marije, svoje ljube Matere, nadomestiš vse pomanjkljivosti in zamude, kar sem jih v tvoji in njeni službi kdaj zakrivil in se zadolžil; izkaži ji tudi in ponovi vso ljubezen in prijaznost, vse veselje in vso blaženost, katero si ji izkazal pri njenem častitljivem vnebovzetju. Dodeli mi, da jo bom v tvojem kraljestvu mogel vekomaj videti in častiti. Amen.

7. Marija v nebesih kronana.

»*Kraljica stoji na tvoji desnici v zlato prevezenem oblačilu, oblečena v pisanino.*« (Ps. 44, 10.)

Ker je častitljivo kronanje Marije Device v nebesih tako visoka in božja skrivnost, da je mi revni ljudje na tem svetu ne moremo tako misliti, kakor bi se spodobilo, zato hočemo zopet v vsi ponižnosti po človeško o nji govoriti in pisati, kolikor nam pripušča slaba pamet.

1. Premišljuj, kako je bila nebeška kraljica oblečena z oblačilom nebeške slave.

Ko so Devico Marijo najimenitnejši angeli z veliko častjo in neizrečeno slavo peljali k prestolu presvete Trojice, pele so vse angelske trume nji na čast novo pesem. In ko je prišla Marija do božjega prestola, je padla takoj na svoja kolena in z največjim spoštovanjem ponižno počastila presveto Trojico. Nebeški Oče pa je vstal, jo objel in ji je rekel: „Pridi, moja hči, moja nevesta, pridi z Libana, da boš kronana!“[1])

Angeli pa so prinesli neizmerno drago kraljevsko oblačilo, ki je bilo vse obsuto z najbolj dragocenimi nebeškimi biseri. To prelepo oblačilo je sveta Trojica dejala na njo in prijazno rekla: Sprejmi oblačilo nebeške slave, bodi kraljica vseh svetnikov vekomaj! Marija

[1]) Vis. pes. 4, 8.

pa je govorila preroške besede: Z veseljem se hočem v Gospodu radovati, in moja duša bo od veselja poskakovala v mojem Bogu, ker me je odel z oblačilom zveličanja in ogrnil me je z obleko pravičnosti.

2. Premišljuj, kako je bila Marija kronana.

Domišljuj si, da so sveti serafi nebeško krono večnega kraljestva okinčali z dvanajstimi zvezdami, ter jo z velikim spoštovanjem prinesli presveti Trojici. Bog Oče, Bog Sin in Bog Sveti Duh so postavili to prelepo krono na deviško glavo Marije Device in so jo kronali, rekoč: Sprejmi to krono našega božjega kraljestva in bodi kraljica nebes in zemlje! Potem so peli angeli: Z oblačilom veselja jo je Gospod odel, krono lepote ji je položil na glavo. Potem so kerubi prinesli kraljevo palico, katero ji je Bog Oče podal v desno roko, rekoč: Sprejmi kraljevo palico večnega kraljevstva, s katero ti dajamo oblast, z nami vred kraljevati nad vsemi stvarmi.

Nato je prinesla angelska vrsta, ki ima ime sedeži, prestol ali kraljevski sedež, ki je bil od začetka sveta za nebeško kraljico pripravljen. Ta prestol je bil od božje modrosti in vsemogočnosti tako umetno, lepo in dragoceno pripravljen in okinčan, da se po pravici o njem reče, kar pravi sv. pismo o Salomonovem prestolu: Tak umetni prestol se ne najde v nobenem kraljestvu. Nad tem prestolom so visele med drugim neprecenjenim kinčem petere dokaj drage krone, katere je nekoč sveta Mehtilda v zamaknjenju videla. Na najlepši kroni, ki je visela nad drugimi na sredi, je bilo zapisano: Mati božja in ljudi. Na drugi kroni pa so bile besede: Kraljica angelov. Na tretji: Radost svetnikov. Na četrti: Tolažnica žalostnih. Na peti: Pribežališče vseh grešnikov. Ta prestol z neštevilnimi biseri in dragimi kameni, ki so s svojo svetlobo vsa nebesa razsvetljevali, je bil postavljen na desnico božjo prav blizu Boga; saj nobena druga stvar ne more priti tako blizu božjega prestola kakor Marija Devica.

Presveta Trojica je bila na ta najvišji prestol novo kraljico tako slovesno posadila, da so se vsi nebeščani čudili in nad tem veselili. Marija pa je govorila: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle, zakaj glej, odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi. On mi je storil velike reči, ki je mogočen in sveto njegovo ime. Mogočne je s sedeža pahnil, in ponižne povzdignil.“[1]) Potem so peli prebivavci nebeškega Jeruzalema hvalno pesem, katero je ljudstvo pelo Juditi na čast: „Oblagodarjena si ti, o hči, od Gospoda,

[1]) Luk. 1, 46—48. 52.

kateri te je tako povišal.“ „Ker je danes tvoje ime tako povišal, da ne bo prešla tvoja hvala iz ust ljudi. Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!“[1]) Roka Gospodova te je potrdila in zato boš oblagodarjena vekomaj. Vsa množica svetnikov je rekla: Amen, tako naj se zgodi!

3. Premišljuj, kako veliko moč in slavo je Marija dobila.

Potem je presveta Trojica novo kronano kraljico sprejela in ji je dala v kraljevski dar vse, karkoli more sprejeti stvar od Boga, namreč Bog Oče ji je dal od svoje moči, Bog Sin od svoje modrosti, in Bog Sveti Duh od svoje božje dobrote, da je Marija postala najmodrejša in najdobrotljivejša med vsemi stvarmi v nebesih in na zemlji. Prišli so tudi deveteri kori angelov, da so Marijo spoznali za svojo kraljico. Pred prestolom Device Marije so padli na svoja kolena in so ji obljubili streči in ji vedno zvestobo skazovati.

Prišel je tudi sv. Jožef z vsemi Marijinimi prijatelji, vsi so Marijo spoznali in počastili za svojo kraljico. Ti svetniki so se posebno veselili, ker so videli svojo prijateljico v taki časti. Prišla sta tudi Adam in Eva in prišli so vsi stari očaki in preroki. David z vsemi sv. kralji in vojvodi, Janez Krstnik z vsemi, ki so pred in po Kristusovi smrti prišli v nebesa, vsi so Marijo spodobno počastili in hvalili Boga, da jo je tako povišal, vse nji podvrgel in ji dal neizmerno moč v nebesih in na zemlji, kar je angel sv. Brigiti razodel tako-le: „Bog jo je čudovitno povišal in ji je dal oblast črez ves svet, in jo je postavil večno kraljico vseh angelov. Oni so ji tako pokorni, da bi raje trpeli peklenske muke, kakor da bi se hoteli zoperstaviti njenemu povelju. Bog ji je dal oblast tudi črez vse hudobne duhove; kadarkoli tedaj hudobni duhovi človeka nadlegujejo, morajo na en migljaj Device Marije koj prestrašeni pobegniti, ako pobožno in iz prave ljubezni Mater božjo kliče na pomoč.“ Te angelove besede naj nas izpodbodejo in osrčijo Mariji zvesto služiti, in v vsaki potrebi jo klicati na pomoč, rekoč: O Marija, mi te prosimo po tvoji najvišji oblasti, reši nas oblasti hudobnega duha, vseh težkih izkušnjav in vsega zlega! Amen.

4. Premišljuj, kako Marijina slava nebesa napolnjuje.

To razlaga omenjeni angel s temi-le besedami: „Nobena globočina srca ne more zapopasti, kakšno veselje je Bog Sin imel, ko je svojo Mater povzdignil nad nebesa.“ Bog Oče namreč se veseli, da

[1]) Jud. 13, 23. 25; 15, 10.

ima svojo najljubšo hčer pri sebi. Bog Sveti Duh se veseli svoje preljube neveste. Vsi angeli in svetniki dobivajo večjo slavo po Marijini pričujočnosti. Serafski duhovi, ki so od začetka stvarjenja goreli v ognju božje ljubezni, se vnemajo še bolj v božji ljubezni od Marijine ljubezni. Kerubi, ki so polni božje vednosti, dobivajo novo razsvetljenje od Marije. Vse vrste angelov in svetnikov dobivajo večjo svetlost in novo veselje od slave in časti te velike kraljice.“ Ali niso to tolažbe polne besede, ki nas imajo z veseljem navdajati in vnemati, da častitljivo nebeško kraljico prosimo tako-le: Spomni se, o Marija, kako se tudi najvišji serafi od tvoje ljubezni še bolj v ljubezni božji vnemajo. Tolaži tedaj vse žalostne in vžgi v vseh mrzlih srcih ogenj božje ljubezni!

5. Premišljuj, kako Marijina visokost in slava razveseljuje tudi zemljo.

Ne samo angeli in svetniki v nebesih se udeležujejo Marijine slave, ampak tudi ubogi grešni ljudje na zemlji. Ako namreč resno hočemo, moremo doseči njeno milost, skusiti njeno mogočnost in njene dobrote uživati v življenju in v smrti. Ona ni samo kraljica angelov, ampak tudi ljubezniva Mati usmiljenja za nas uboge grešnike, po spričevanju Kristusa samega, kateri ji je enkrat govoril tako-le: Preljuba moja Mati, ti si kakor vstajajoča svetla zarja, katera sveti črez vsa nebesa in razsvetljuje vse angele. Ko je namreč solnce moje božje narave v tebe prišlo, bila si z njegovo gorkoto črez vse v ljubezni vžgana, in z njegovo svetlobo črez vse osvetljena z modrostjo. Zato je ni prošnje, karkoli me prosiš, katere ne bi uslišal. In vsi, kateri imajo voljo se poboljšati, in po tebi iščejo usmiljenja, zadobijo milost. Kakor namreč gorkota pride od solnca, tako pride po tebi vsako usmiljenje. Ti si obilen studenec, iz katerega revnim izhaja usmiljenje. Zato bo vsak, ki kliče tvoje ime, v tebe zaupa in želi se poboljšati, zadobil kes in žalost nad svojimi grehi, zadostenje za nje, moč dobro delati, in nazadnje nebeško kraljestvo.

Te milostljive besede naj grešnikom vzbujajo zaupanje v Boga in v Marijo, ker je Kristus sam obljubil, da hoče vsem skazati milost, kateri se priporočajo v Marijine prošnje. Veseli se tedaj, grešnik, in zahvali ljubeznivega Boga za to milostljivo kraljico, usmiljeno Mater in mogočno besednico. Stopi zaupno k temu božjemu prestolu milosti in reci:

Hvaljen bodi Jezus v Mariji, in češčena bodi Marija v Jezusu in z Jezusom vred vekomaj! Amen.

O vsemogočni Oče, jaz te zahvaljujem po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, da si prečisto Devico Marijo pred vsemi stvarmi od vekomaj izvolil za svojo hčer, in z dvanajstimi prednostmi kakor z dvanajstimi zvezdami čudovitno okinčal, da s svojo lepoto in slavo razveseljuje vsa nebesa. V zahvalo za to hočem tvoje sveto ime častiti in moliti dvanajst Očenašev in Češčenasimarij.

(Pri besedi „Jezus“ pristavljaj: „Ki te je v nebesa vzel in kronal.“)

O presveta Devica Marija, jaz te spominjam na vse veselje, ki si ga čutila, ko si od Boga prejela toliko slavo, da si s svojo svetlobo vsa nebesa razsvetlila, in da nebeščanom vedno množiš radosti. O najčastitljivejša nebeška kraljica, jaz te prosim po vseh tvojih nebeških radostih, po tvoji kraljevski palici, po tvoji kraljevski kroni, po tvoji preveliki oblasti, časti in slavi v nebesih: zadobi mi od Boga, začetnika vseh milosti in studenca vsega veselja, da mu tukaj na zemlji s svetim strahom in veseljem služim, zato da ga bom tamkaj v nebesih v večnem veselju hvalil in častil. Amen.

Edenindvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v njegovih srčnih spoznavavcih in mučencih.

1. Sveti Štefan in drugi zavoljo Kristusa preganjani.

»Mi se hvalimo v Bogu po Gospodu našem, Jezusu Kristusu.«

(Rimlj. 5, 11.)

1. Premišljuj, kako je sveti Štefan v svojem življenju in v svoji smrti poslavil Kristusovo ime.

Ker je število vernih vsak dan bolj naraščalo, izvolili so apostoli sedem diakonov, da bi jim pomagali deliti miloščino med revne,

pridigovati in krščevati. Med njimi je bil sv. Štefan najimenitnejši in najgorečnejši; zato so ga tudi Judje najbolj sovražili in kakor apostole preganjali so tudi njega ter mu stregli po življenju. In Bog mu je dal milost, da je prvi dosegel krono mučeništva.

Kako je sv. Štefan živel, to je sam v prikazni sv. Brigiti povedal tako-le: „Jaz sem od svoje prve mladosti začel ljubiti Boga, ker sem imel stariše, ki so skrbeli za zveličanje moje duše. Ko je pa začel moj Jezus Kristus učiti, poslušal sem ga prav rad, in takoj po njegovem vnebohodu sem se poprijel apostolov in sem jim ponižno in zvesto stregel v tem, kar mi je bilo naloženo. Ko so pa Judje Jezusa, mojega Boga, preklinjali, sem bil vesel, da sem našel priložnost, ž njimi govoriti, ter sem jih vedno karal zavoljo njih trdovratnosti; pripravljen sem bil, za resnico umreti in tako posnemati svojega Gospoda.“

O sveti Štefan, ti ljubitelj in zvesti spoznavavec resnice, prosi za me, da ljubim Boga in se zvesto držim Jezusove vere in resnice.

2. Premišljuj, kako so Judje sv. Štefana kamenjali.

To popisuje sveti Luka v apostolskem dejanju. Savel, pozneje sv. Pavel, ki je s sv. Štefanom vred hodil v šolo h Gamalielu, je najbolj silil, da naj ga umoré. Bil je namreč prvi v šoli in goreč za judovsko postavo, in zato ni mogel trpeti, da je sveti Štefan v Jezusa veroval in ga spoznal za pravega Boga. Zato ga je pri gosposki zatožil, in je tudi dosegel, da so ga kamenjali. Tega pa Pavel ni delal iz hudobnosti, ampak iz nezavedne zmote, kakor je sam sveti Brigiti razodel, rekoč: „Jaz ti hočem pokazati, kakšen sem bil in kakšen namen sem imel takrat, ko je bil sv. Štefan kamenjan, in zakaj sem bil vreden, da je za me molil. Jaz se nisem veselil črez trpljenje svetega Štefana, tudi mu nisem zavidal njegove časti, temveč jaz sem terjal, da ima umreti, ker sem za trdno veroval, da nima prave vere. Ko sem pa videl, da je dokaj pobožen in potrpežljiv, bolelo me je v srce, da je kakor sem mislil, neveren. Tudi se mi je smilil in sem iz srca prosil Boga, naj bi mu njegovo bridko trpljenje pomoglo v njegovo zveličanje. Zato mi je njegova molitev koristila, in po nji sem iz derečega volka postal krotko jagnje.“

Mesto, kjer je bil sv. Štefan kamenjan, je proti vzhodu, ko se gre iz mesta v dolino Jozafat, šeststo korakov od mestnih vrat, kjer je neki v živo skalo vtisnjena podoba njegovih kolen, komolcev in celega njegovega života. Ko so namreč Judje sv. Štefana kamenjali,

je rekel: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“[1]) Potem je pokleknil in na glas zavpil: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ Tedaj je bil s kamenjem obsut, da je mrtev padel na tla, in tistikrat se je, kakor pravijo, podoba njegovega telesa vtisnila v skalo. Pri tem kamenjanju niso bili samo Judje, ampak tudi veliko kristjanov, kateri so bili, pomilovaje ga, prišli, da so ga videli kamenjati, in da bi ga podpirali s svojimi molitvami in svojo pričujočnostjo. Še celo Mati božja je bila vpričo pri njegovem kamenjanju, in je goreče zanj molila, da bi bil v trpljenju stanoviten. Mesto, kjer je stala Marija, ko je to kamenjanje gledala, je onkraj potoka Cedrona, blizu dva lučaja od mesta, kjer so svetega Štefana kamenjali. To mesto je v časti in romarji dobivajo koščke od kamenja, na katerem je Marija stala, da jih iz pobožnosti s seboj jemljejo.

3. Premišljuj, kaj se je godilo pri Štefanovem pogrebu in vzdignjenju.

Ko je bil sveti Štefan kamenjan, pustili so Judje po povelju svojih duhovnov sveto truplo en dan in eno noč nepokopano, da bi ga bile pojedle divje zveri. Ali ne ptič, ne pes, ne nobena druga zver se ni hotela dotakniti svetega trupla. Tedaj se ga je nazadnje usmilil Gamaliel, njegov učenik, in je poskrbel, da so po noči pobožni kristjani sveto truplo vzeli in prinesli na njegovo pristavo, pet milj od mesta, kjer so ga z dragimi dišavami pomazilili, sedemdeset dni obžalovali, in potem s častjo pokopali. Ko so pa Judje to izvedeli, vrgli so po Gamalielovi smrti telesi sv. Štefana in Gamaliela z drugimi svetimi telesi vred v mlako, okoli trideset korakov od mesta, kjer je bil sv. Štefan kamenjan, in so vso nesnago iz mesta nasipali nad sveta telesa. Ondi sta ostala trupla blizu štiristo let, dokler se ni Gamaliel prikazal nekemu duhovniku in mu ukazal, naj reče jeruzalemskemu škofu, da vzdigne sveta telesa. Vzdignili so jih tretji dan meseca avgusta v letu 451 po Kristusovem rojstvu, ter se je pri tem zgodilo več čudežev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za trpljenje in slavo sv. Štefana sedaj in vekomaj! Amen.

4. Premišljuj, kako so Judje zavoljo Kristusa preganjali vernike.

S prelito nedolžno krvjo svetega Štefana huda jeza hudobnih Judov ni bila utolažena, ampak še bolj vneta. Takoj po smrti prvega mučenca so enaki divjim zverinam letali po mestu, in kjer so našli

[1]) Dej. ap. 7, 58.

kristjana, pobili so ga na mestu, tako da je bilo še tisti dan pomorjenih dvesto kristjanov. Ker se jih je pa več poskrilo, tekali so zdivjani Judje po hišah, lovili može in žene in postavili pred gosposko. Med temi preganjavci je bil najhujši Savel, o katerem pravi sv. Luka: „Savel pa je zatiral cerkev, je hodil po hišah, vlačil može in žene in jih izdajal v ječo.“[1]) Marija in apostoli so molili in opominjali k stanovitnosti, kadar so uboge kristjane tako sramotno po mestu vlačili, tepli in preklinjali.

Nazadnje so celo vse kristjane pod smrtno kaznijo pregnali ne samo iz mesta, ampak iz cele judovske dežele. Okoli petnajsttisoč jih je moralo en dan iz dežele iti in si v tujih krajih iskati prebivališča. Kako neusmiljeno pa so s kristjani ravnali in kako sramotno so jih iz mesta podili, si lahko vsakdo misli, ker so jim pobrali vse premoženje, in so jih skoro nage pregnali iz domačije. Nobenega izmed vernih niso pustili v mestu kakor Mater božjo in pa apostole, kakor priča sv. Luka, rekoč: „Vstalo je pa tisti čas veliko preganjanje zoper cerkev, katera je bila v Jeruzalemu, in vsi so se razkropili po krajih Judeje in Samarije, razen apostolov.“[2])

Premisli, pobožni kristjan, kako je Mater božjo bolelo srce, pa tudi apostole, ko so videli na svoje oči, kako so pobožne kristjane tako neusmiljeno bili, tepli, povezali, pomorili, in veliko njih tudi iz mesta zapodili! Tu so bili Materi božji vzeli ljube tovarišice, tu so se zvesta srca morala ločiti. Gotovo, ta ločitev se ni mogla goditi brez solz. Pobožne žene se niso niti utegnile posloviti od Matere božje, ker so neusmiljeni Judje s silo pridrli v hiše in spoznavavce Kristusove ven vlačili, ki so svoje roke proti nebu vzdigovali in s solzami Gospoda prosili, naj jim pomore.

To je bilo prvo preganjanje, ki se je bilo zoper kristjane vzdignilo, in tako je veliko svetih ljudi po sili popustilo Jeruzalem. Več pregnanih kristjanov pa je ostalo tu pa tam po judovski deželi, ker niso vedeli kam iti. Zato so poslali Judje ne samo Savla, ampak tudi več drugih poslancev v vsa mesta in trge, da bi kristjane preganjali in ali pregnali iz dežele, ali pa povezali in v ječe pometali. Tako so zveste Kristusove spoznavavce povsod preganjali, vezali in zapirali v ječe.

O Jezus, po stanovitnosti prvih kristjanov dodeli tudi meni stanovitnost v dobrem, da bom tvoje ime tudi v bridkosti in preganjanju hvalil in častil. Amen.

[1]) Dej. ap. 8, 3. — [2]) Dej. ap. 8, 1.

5. Premišljuj, kako in zakaj so Judje bili primorani, da so nehali kristjane preganjati.

Ko je po smrti cesarja Tiberija, pet let po Kristusovem trpljenju, začel vladati cesar Kaj Kaligula, nehalo je preganjanje kristjanov in začelo se je preganjanje Judov. Ta cesar je Jude žalil, kjerkoli in kakorkoli je mogel: veleval jih je bičati, metati v ječe, trpinčiti z lakoto, pobijati in tudi pribijati na križ. Večkrat so sicer v Rim pošiljali poslance in prosili milosti, ali vselej so bili z zasmehom in z zaničevanjem sprejeti. Zato so Judje po celem rimskem cesarstvu trpeli neizrečeno revo, begali so od mesta do mesta in nikjer ni bilo milosti za nje. V mestu Selevciji je bilo en sam dan pettisoč Judov umorjenih; to se je godilo na več krajih, posebno zato, ker Judje niso hoteli cesarjeve podobe častiti, in tudi niso hoteli pripustiti, da bi se cesarjeva podoba postavila v tempel. Cesar Kaligula namreč je bil neusmiljen, pa tudi prevzeten mož ter je hotel, da ga imajo vsi častiti za boga. Zato je bil ukazal, da se imajo njemu na čast po celem cesarstvu templi zidati, staviti oltarji, njegova podoba napraviti in postaviti in mu opravljati daritve. Ker pa Judje tega niso hoteli storiti, temveč so hoteli raje umreti, zato jih je cesar dokaj sovražil. Ker je bil sploh strašno neusmiljen in je veliko ljudi, visokega in nizkega stanu, po nedolžnem iz domačije pregnal in tudi veleval grozno umoriti, so ga bili peto leto njegovega vladanja, v 39. letu svoje starosti, ko je šel iz gledališča, njegovi lastni častniki umorili.

Med tem pa sveti apostoli niso bili leni in nemarni, temveč so hodili po celi judovski deželi in oznanjali sveti evangelij. Nekateri so se podali tudi v bližnje dežele, v Sirijo, Arabijo in v Egipet, in so veliko ljudi izpreobrnili. Pridigali pa niso poganom, ampak samo Judom, ki so živeli v teh deželah. Judov je bilo namreč toliko, da niso mogli vsi v svoji domači deželi živeti, temveč so bili raztreseni že po treh delih sveta. Ko je pa v 41. letu po Kristusovem rojstvu, sedem let po Kristusovem trpljenju, sv. Peter po božjem razodetju krstil stotnika Kornelija z vso njegovo družino, in mu je bilo od Boga zapovedano, tudi nevernike in malikovavce klicati k sv. veri, začel je on in so začeli tudi drugi apostoli pridigati drugim ljudstvom. Če so bili apostoli tudi nekaj časa iz doma, so se vendar zopet vračali v Jeruzalem, ker se niso bili še po vsem svetu razšli, temveč se je to zgodilo šele deseto leto po Kristusovi smrti, kakor se posname iz zgodb apostolov. Glej tedaj čudne in nezapopadljive sodbe božje; hvali njegovo dobroto in časti in spoštuj njegove zveste služabnike in spoznavavce Kristusove ter reci:

Molitev.

O sveti prvi mučenec in levit Štefan, ki si Kristusa tako srčno spoznal in pridigal ter v svojem trpljenju videl odprto nebo, ter si tudi za svoje sovražnike, preganjavce in kamenjavce ponižno molil: jaz te prosim po tej tvoji čednosti in dobrotljivosti, prosi tudi za me; prosi po najdobrotljivejšem Jezusovem srcu, da bom po tvojem zgledu svoje sovražnike, kakor Bog zapoveduje, ljubil in za nje molil in prosil; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

K vsem svetim mučencem.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso moč in krepost svetih mučencev, češčen bodi za to sedaj in vekomaj. Amen.

Vsi sveti mučenci, častitljivi spoznavavci in oznanovavci Jezusa Kristusa, jaz vas pozdravljam in prosim po vsem trpljenju, ki ste ga imeli prenašati, prosite po vsi krvi, ki ste jo zavoljo Jezusa prelili; prosite za nas po imenu Jezusovem, da bomo slabi in revni ljudje v ljubezni do Kristusa in v njegovi veri stanovitni in svoje duše v potrpežljivosti ohranili v večno življenje po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Sveti Jakob starejši zavoljo Kristusa umorjen; apostoli se razidejo po vsem svetu.

»*Umoril je pa (Herod) Jakoba, Janezovega brata z mečem.*«
(Dej. ap. 12, 2.)

1. Premišljuj, zakaj in pri kateri priložnosti je bil sv. Jakob starejši[1]) ujet in mučen.

[1]) Imenuje se ta Jakob starejši, da se loči od drugega apostola tega imena, ki se kliče zato mlajši, in je bil Alfejev sin.

Po Kaliguli je rimski cesar postal Klavdij v 41. letu po Kristusovem rojstvu in je vladal celih štirinajst let. Ta cesar je bil prva leta Judom prijatelj in je vsa povelja svojega prednika zoper Jude preklical. Dal jim je tudi zopet kralja, namreč Heroda Agripa, vnuka Heroda Velikega, in mu je dal celo kraljestvo, kakor ga je imel njegov ded. Judje so se tedaj začeli zopet ošabno nositi, uboge kristjane povsod preganjati in trpinčiti. Prigovarjali so tudi svojemu kralju, da naj ne samo ljudi nizkega stanu, ampak tudi apostole ujame in pomori. Zato je dal najprej, da bi bil Judom ustregel, sv. Jakoba starejšega, brata sv. Janeza evangelista, vreči v ječo in ne dolgo potem nezaslišanega umoriti.

2. Premišljuj gorečnost sv. Jakoba starejšega za zveličanje duš.

Drugi apostoli so pridigovali po sosednjih deželah; sv. Jakob pa, ko je iz Španskega zopet prišel v Judejo, je učil v Judeji in Samariji, kjer je nekaj let pridigoval in storil veliko čudežev, tako da se je veliko Judov in Samarijanov izpreobrnilo. To ni bilo prav farizejem in pismarjem, kateri so mu povsod nasprotovali in ga žalili, kjer in kakor so mogli. Takrat je živel imeniten čarovnik, Hermogen mu je bilo ime, kateri je, vzpodboden od farizejev, poslal svojega učenca Fileta, naj s svojo satansko umetnostjo premaga sv. Jakoba. Filet pa je bil po velikih čudežih, ki jih je sv. Jakob delal, tako ganjen, da se je vrnil k svojemu učeniku in rekel: Jakob je človek božji, nobena satanska oblast mu ne more prav nič škoditi. Pristavil je tudi, da hoče postati njegov učenec in verovati v Jezusa Kristusa.

Tedaj je Hermogen neki s svojim čarovanjem storil, da se Filet ni mogel ganiti z mesta, ter se mu je posmehoval, rekoč: Naj pride sedaj Jakob in naj te reši! Ko je sv. Jakob to izvedel, poslal mu je svojo potno ruto, rekoč: „Naš Gospod Jezus Kristus odveže, kar je zavezano.“ Tedaj se je mogel Filet ganiti z mesta in je prišel k sv. Jakobu. Zavoljo tega se je Hermogen strašno ujezil in poslal veliko hudobnih duhov, naj sv. Jakoba v železje zvezanega pripeljejo k njemu. Sv. Jakob pa je ukazal hudobnim duhovom, naj čarovnika zvežejo in pripeljejo k njemu. Tedaj so čarovniku roke za hrbtom zvezali in pripeljali k apostolu. Apostol ga je tako resno posvaril in prepričal, da je svojo satansko umetnost popustil, vse svoje bukve sežgal, prejel sveti krst, svoje premoženje razdelil vbogajme in postal bogaboječ kristjan. Tako govori neko ustno izročilo.

3. Premišljuj trpljenje in smrt svetega Jakoba apostola.

Izpreobrnjenje Hermogena in več drugih je farizeje in pismarje razsrdilo tako, da so planili na sv. Jakoba, in nek pismar, po imenu Jozija, mu je vrgel vrv okoli vratu ter ga je pripeljal pred kralja Heroda Agripa. Ko so ga tedaj farizeji hudo tožili, obsodil ga je Herod, da se mu ima glava odsekati. Sveti Jakob je šel vesel v smrt. Med potjo je mrtvoudnega z znamenjem svetega križa ozdravil. Ko je Jozija to videl, bil je ganjen, padel je na kolena pred svetega Jakoba, ga prosil za odpuščenje in za sveti krst. Sv. Jakob ga je objel in rekel: „Mir bodi s teboj, moj brat!“ in je rablja prosil, naj mu prinese vode. Ko je dobil vode in Jozija vpričo vseh ljudi krstil, so se Judje hudo razsrdili in so Jozija zatožili pred kraljem. Kralj je ukazal, naj se oba umorita in njuni telesi vržeta psom. Vsi sveti apostoli so bili vpričo in so žalostno gledali, kako mora sveti Jakob po nedolžnem umreti. Sv. Jakob je bil prvi med apostoli, ki je bil mučen; on je šel vesel v smrt in je bil z Jozijem vred ob glavo dejan 24. dan marca. Nekateri pa pravijo, da je bilo 25. dan marca, deset let po Kristusovi smrti. Kristjani so na skrivnem vzeli njegovo sveto truplo in ga odnesli na Špansko, kjer še dandanašnji počiva v Kompostelí, kamor verniki romajo od vseh krajev sveta.

O sveti Jakob, jaz obiskujem v duhu tvoj sveti grob in častim tvoje sveto truplo. Prosi Jezusa in Marijo, da tudi meni, kakor sta tebi, pomagata v življenju in v smrti. Amen.

4. Premišljuj čudno rešitev svetega Petra.

S tem, da je dal sv. Jakoba umoriti, si je kralj Herod Agripa pri Judih pridobil veliko hvalo, ker jim je bil s tem dokaj ustregel. Zato pravi sv. Luka: Ko je videl, da je to Judom všeč, je dal tudi še Petra ujeti. In ko ga je bil ujel, dejal ga je v ječo, in ga je dal šestnajstim vojakom varovati. Sv. Peter je tedaj bil v ječi in je vsak dan pričakoval svojo smrt. Apostoli pa in vsi verniki so bili tega dokaj žalostni, in so noč in dan molili, da bi ga Bog rešil iz te nevarnosti. In Bog je njihove molitve uslišal. Tisto noč, preden so ga hoteli umoriti, se mu je v ječi prikazal angel in ga je peljal iz ječe.

O milostljivi Gospod, reši svojo cerkev in svoje služabnike iz vseh nevarnosti! Amen.

5. Premišljuj, kako so se apostoli razšli po vsem svetu.

Ker so tedaj apostoli videli, da ne morejo več v judovski deželi ostati, podali so se zjutraj vsi na skrivnem iz mesta in so se sešli

v neki jami na Oljski gori, kjer še dandanašnji stoji dvanajst stebrov v spomin dvanajsterih apostolov. Tukaj jim je sv. Peter ganljivo govoril in jim dokazal, da si niso več svojega življenja svesti v celi judovski deželi, in da je tedaj prišel čas, da se razidejo po vsem svetu. Akoravno je ta govor apostole napolnil z žalostjo, ker so imeli iti vsaksebi, vendar so se vdali v voljo božjo zavoljo zveličanja duš. Zapisali so tedaj najimenitnejše dežele sveta, kakor menijo nekateri, na lističe, zložili so dvanajst članov vere ali morebiti so jih zapisali (saj so jih bili dotlej že vedno učili in pridigali). Po opravljeni molitvi je vsak izmed njih potegnil listek, da je videl, v katero deželo sveta mu je odločeno iti evangelij pridigat. Mogoče je pa tudi, da so se le med seboj prijazno pomenkovali in z besedo vsakemu odmenili, kam naj se poda. Ko se je bilo treba ločiti, so eden drugega objemali in srčno poljubovali. Eden je podal drugemu roko in je se jokaje govoril: Sedaj pa Bog te obvaruj, ljubi prijatelj! Jezus Kristus, naš ljubi učenik, bodi vselej z nami in nas obvaruj vseh sovražnikov. Nazadnje so šli še k Materi božji, da so od nje vzeli slovo. Priporočili so se v njeno sveto molitev in so jo prosili za njeni materini blagoslov. Devica Marija jih je blagoslovila in jim rekla: „Bog, nebeški Oče, vas blagoslovi. Moj ljubi Sin, Jezus Kristus, vas obvaruj. In Tolažnik, Sveti Duh, vas tolaži. Amen.“ Ter je storila nad nje znamenje svetega križa in se je začela vsa ganjena jokati. Tako so se apostoli z objokanimi očmi ločili in se razšli po svetu. Zgodilo se je to v 44. letu po Kristusovem rojstvu, deset let po njegovem častitljivem vnebohodu.

Šli so tedaj apostoli, eden sem, drugi tja, brez zlata, brez srebra, brez jedi in pijače, brez obleke in obuvala, ubogi in potrebni, in zapuščeni od sveh ljudi. Iti jim je bilo v daljne, neznane dežele, med tuje, divje, surove ljudi, da bi zoper malikovanje in zoper vsako krivo vero pridigali in učili, vpeljali drugo službo božjo in ljudi učili drugače živeti. Imeli so namreč malike odpravljati, malikovavske temple podirati in vso nevero odpraviti. Tu pomisli, koliko dela in truda jih je to stalo, in da brez posebne pomoči božje ne bi bili mogli ničesar opraviti. Saj smo vsi taki, da ne zapuščamo radi tega, česar smo se od prve mladosti naučili in kar so naši stariši in dedje držali. Veliko teh ljudstev je tudi res bilo, da niso hoteli svoje stare vere in svojih zmot opustiti, in da so se na vso moč apostolom zoperstavili. Zato so uboge može mnogokrat zasmehovali in zaničevali, suvali in tepli, preklinjevali, zapodili in pregnali, mučili in trpinčili, in nazadnje mnogovrstno pomorili in pobili. Na vse to spomni se in moli njim na čast to-le molitvico:

Hvaljen bodi Kristus v svojih apostolih in v vseh svojih učencih sedaj in vekomaj! Amen.

Vsi sveti apostoli, evangelisti in apostolski možje, prosite za me, da bom po vašem zgledu z molitvijo in z naukom, z besedo in z dejanjem, in na vsak mogoč način skrbel za zveličanje svoje duše, in božjo čast in slavo pospeševal po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

K svetemu Jakobu starejšemu.

O sveti Jakob, ki si bil od Marije obiskovan in potolažen, in si prvi izmed vseh apostolov dosegel krono mučeništva, izprosi in zadobi nam pravo ljubezen in stanovitno pobožnost k Jezusu in Mariji. Amen.

3. Judje preganjajo sv. Pavla in nazadnje ga cesar muči.

»*On mi je izvoljena posoda, da nese moje ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. Pokazal mu bom namreč, koliko mu je treba za moje ime trpeti.*«

(Dej. ap. 9, 15. 16.)

1. Premišljuj, kako je Bog kralja Heroda Agripa zavoljo njegovega napuha in preganjanja kristjanov tepel.

Pod tem kraljem so bili Judje dokaj prevzetni in so kristjane, kar jih je še bilo v deželi, žalili in preganjali, kjer in kolikor so mogli. Ali ta judovska prevzetnost ni dolgo trajala, ker je ta njih kralj, potem ko je bil umoril sv. Jakoba in sv. Petra zaprl v ječo, živel samo še dve leti in potem storil žalostno smrt. Ko je namreč v 40. letu po Kristusovem rojstvu v Cezareji cesarju na čast obhajal velik praznik in ves v zlato in srebro oblečen govoril ljudstvu, imenovali so ga pričujoči, prilizovaje se mu, boga, rekoč: Doslej smo menili, da si človek, sedaj pa vidimo in slišimo, da je v tebi nekaj nadčloveškega. Tvoj glas ni človeški, ampak božji glas.

Ker je častilakomnemu kralju ta hvala dopadla in se je nad mero napihoval, zato ga je angel božji udaril z neozdravljivo boleznijo; koj tisto uro ga je tako strašno začel boleti trebuh, da so ga

morali proč nesti. Ker je njegova bolezen prihajala vsako uro hujša in je ljudstvo slišalo, da mu je umreti, valjali so se možje in žene v rasovnikih in spokornih oblačilih pred kraljevo hišo po tleh in prosili Boga, naj bi njih kralju podaljšal življenje. Dobro so namreč vedeli, ako on umre, da dobijo težko več svojega kralja, temveč bodo zopet zdihovali pod težkim rimskim jarmom. Toda vse to ni nič pomagalo, ker so ga živega snedli črvi in je storil prežalostno smrt. — O najponižnejši Jezus, obvaruj nas škodljivih črvov prevzetnosti in napuha!

2. Premišljuj, kako so Judje zavoljo Kristusa preganjali sv. Pavla.

Ko se je sv. Pavel v 58. letu po Kristusovem rojstvu vrnil v Jeruzalem, potem ko je bil že daleč po svetu razširil Jezusovo vero in ko je svete binkoštne dni v templu opravljal svoje molitve, planili so Judje nanj in vpili: „Pomagajte, možje Izraelci, ta je tisti, ki povsod uči zoper postavo in zoper sveto mesto in zoper Jude.“ Na to vpitje se je celo mesto Jeruzalem streslo, veliko ljudi je sililo v tempel, kjer so svetega Pavla zgrabili, vlekli iz templa in ga tepli in bili, malo da ga niso zadušili in ubili.

Polkovnik rimskih vojakov, ki je bil v Jeruzalemu, je, ko je videl, da se je mesto spuntalo, s svojimi vojaki prihitel in jim je sv. Pavla izpulil iz rok. Vojaki so ga uklenili v dve verigi in polkovnik ga je vprašal, kdo da je in kaj je storil. Druhal je pa tako strašno vpila, da polkovnik ni mogel nič razumeti in zvedeti. Zato ga je s silo odpeljal na grad. Vsa druhal pa je drla za njim, in kakor zdivjana vpila: „Proč ž njim;“ on ni vreden, da živi. Gneča je bila pa tolika, da Pavel ni šel, temveč so ga vojaki nesli.[1]) Iz vsega tega se vidi, kako srdito so Judje kristjane sovražili in kako neusmiljeno so ž njimi ravnali.

Ko je tedaj sv. Pavel prišel do stopnic, ki držijo na grad, je prosil polkovnika, naj mu dovoli, da bo ljudstvu kaj govoril. Ko mu je bilo to dovoljeno, začel je tako-le:[2]) „Možje, bratje in očetje, poslušajte. Jaz sem Jud, rojen iz Tarsa v Ciliciji, izrejen pa v tem mestu. Jaz sem bil tako goreč za postavo, da sem kristjane preganjal, vezal in metal v ječo. Ko sem pa enkrat šel v Damask, da bi kristjane tudi tam povezal in zvezane pripeljal v Jeruzalem, obsvetila me je opoldne blizu Damaska nagloma velika svetloba z neba, tako da sem se silno prestrašil, s konja padel na tla in slišal glas, kateri mi je rekel: Savel, Savel, kaj me preganjaš? Jaz sem pa odgovoril: Kdo si, Gospod? In glas mi je rekel: Jaz sem Jezus Naza-

[1]) Prim. Dej. ap. 21, 27 nsl. — [2]) Dej. ap. 22, 1 in sl.

renski, katerega ti preganjaš. In sem rekel: Kaj naj storim, Gospod? Gospod pa mi je rekel: Vstani, pojdi v Damask, in tam se ti bo vse povedalo, kar ti je storiti. In tako sem slep prišel v Damask; tri dni nisem nič videl, pa tudi ne jesti ne piti nisem mogel. Ko sem pa prejel krst, izpregledal sem zopet, in tu sem začel povsod pridigati Jezusa Kristusa."

Ko je sveti Pavel to in še več drugega enakega govoril, so začeli Judje zopet kakor zdivjani kričati: Proč ž njim; on ni vreden, da ga nosi zemlja! Metali so tudi oblačila in prah kvišku, in so vpili tako, da ni razumel eden drugega. Polkovnik tedaj je ukazal Pavla odpeljati. Drugi dan se je sèšel zbor, da bi Pavla zatožili in obsodili v smrt. Ko je tedaj Pavel stal pred zborom, je rekel: Možje, bratje, jaz sem z vso dobro vestjo hodil pred Bogom do današnjega dne. Komaj pa je to rekel, ukazal ga je veliki duhoven udariti po ustih. Nastal je tudi tak razpor med njimi, da se je polkovnik bal, da ne bi Pavla raztrgali, ter je zapovedal vojakom priti in ga potegniti izmed njih. Zarotilo se jih je pa več kot štirideset mož, da nočejo nič jesti ne piti, dokler Pavla ne ubijejo. Zato je bil prisiljen polkovnik, ko je za to zvedel, po noči z veliko trumo konjikov in pešcev ga poslati iz Jeruzalema v Cezarejo k deželnemu poglavarju.

3. Premišljuj, kaj je sveti Pavel v Cezareji delal in trpel.

Judje so bili zelo jezni, da jim je Pavel ušel; zato so veliki duhovni in več starejšin šli v Cezarejo in ga pri deželnemu oblastniku tožili, rekoč: Našli smo tega dokaj nevarnega človeka, poglavarja krive vere Nazarečanov, ki napravlja punte zoper vse Jude po vesoljnem svetu; ki je skušal tudi tempel oskruniti; tedaj smo ga zgrabili in hoteli po naši postavi soditi. Prišel je pa zraven polkovnik in ga je z veliko silo potegnil iz naših rok. Zato ga tožimo in prosimo, da ga po pravici kaznuješ. Sveti Pavel pa je svojo nedolžnost dokazal tako, da tožniki niso mogli nič opraviti.

Črez nekaj dni je šel deželni oblastnik Feliks s svojo ženo Druzilo, ki je bila Judinja, k svetemu Pavlu poslušat, kaj uči in kaj meni o Kristusu. Sveti Pavel pa je začel tako resno govoriti o pravici, čistosti in o prihodnji sodbi, da je bil Feliks ves prestrašen. Sveti Pavel ni zastonj pridigal o pravici, ker je bil Feliks krivičen sodnik in je Judom storil veliko krivic. Ker ga je veliki duhoven zavoljo tega pokaral, ga je ukazal Feliks v njegovi hiši na skrivnem umoriti. Feliks je bil tudi nečistnik; ko je namreč postal deželni oblastnik in videl Druzilo, hčer kralja Agripa, ki je bila z Emensenskim kraljem omožena, zaljubil se je vanjo in jo je pregovoril,

da je zapustila svojega moža, in je njega vzela. Tedaj ni čuda, da je sveti Pavel pridigal o čistosti in o poslednji sodbi tako, da se je Feliks ves prestrašil.

Ker se pa Feliks ni poboljšal, zatožili so ga Judje pri cesarju, ki ga je od službe odstavil, in je na njegovo mesto poslal Festa za deželnega oblastnika. Ko je prišel Fest na Judovsko, so ga duhovni in starejšine judovskega ljudstva prosili, naj jim Pavla iz Cezareje v Jeruzalem pošlje; mislili so namreč ga na tej poti ubiti. Ker pa jim Fest te prošnje ni dovolil, so prišli vdrugič v Cezarejo, Pavla tožit. Tožili so ga sicer v velikih rečeh, toda dokazati niso mogli ničesar, ker je sveti Pavel dokazoval, da se ni pregrešil ne zoper postavo, ne zoper tempel, ne zoper cesarja. Tedaj mu reče Fest: Ali hočeš iti v Jeruzalem, da bom tam razodel tvojo reč? Sveti Pavel pa je dobro vedel, da so mu Judje vdahnili to misel, da bi ga mogli po poti umoriti. Zato je rekel: Judom nisem nič žalega storil, kakor dobro veš. Ako pa jim nisem storil nobene krivice, ne more me tudi nihče njim izdati. Pred cesarjevim sodnim stolom stojim, na cesarja kličem. Fest je rekel: Na cesarja si klical, k cesarju pojdeš. Tedaj je bil sveti Pavel kmalu potem kot jetnik v železje vkovan k cesarju poslan in je ostal v Rimu dve leti kot jetnik, z verigami obdan in od vojakov varovan, vendar pa tako, da ga je smel obiskati kdorkoli; tedaj jih je nekatere izmed Judov in malikovavcev izpreobrnil.[1])

4. Premišljuj, kako je sveti Pavel storil mučeniško smrt.

Kako se mu je godilo pred cesarskim sodnim stolom, posname se dovolj iz njegovih listov, pisanih Timoteju in drugim. Cesar Neron je bil krvoželjen mož in velik nečistnik. On je dal umoriti svojo lastno mater, sestro, svojega učitelja in več drugih izmed najbližnjih in najboljših prijateljev. On je sovražil kristjane, sveto vero in čednosti; bil je trinog in bolj živina kot človek, ki ni vprašal nič za pamet, ampak le za svojo trmo; tedaj je tudi svetega Pavla sprejel tako nemilostno, da so ga vsi njegovi učenci in prijatelji zapustili, ker so se bali, da ne bi imeli zavoljo njega dosti trpeti. Tako namreč piše Timoteju: „Pri mojem prvem odgovarjanju me ni nihče podpiral, temveč vsi so me zapustili. Naj se jim to ne prišteva za hudo. Gospod pa mi je pomagal, in me potrdil; bil sem otet iz levovega žrela“,[2]) to je, cesarja, ki je bil tako neusmiljen, da je bil divji zveri enak. Zato ga je tudi, akoravno nedolžnega, imel dve leti ujetega, potem pa vendar zopet izpustil. Ko je bil tedaj sveti Pavel zopet iz ječe izpuščen, je šel na Špansko in še na druge kraje sveta, da

[1]) Prim. Dej. ap. 24 in sl.; Fil. 4. — [2]) II. Tim. 4, 16. 17.

je pridigal in učil, in je še štiri leta oznanoval sveto vero in Bogu pridobil veliko duš. Potem je zopet prišel v Rim in kmalu potem je bil s svetim Petrom vred obglavljen na povelje cesarja Nerona.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v svetih apostolih Petru in Pavlu in od nju, sedaj in vekomaj! Amen.

O sveta apostola, Peter in Pavel, prosita Boga za me, da Kristusovo ime s srcem in z ustmi, z besedo in z dejanjem častim in posvečujem. Amen.

4. Sveti Jakob mlajši.

»*Sveti Jakob je prosil Boga rekoč: Gospod, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.*«
(Rim. Brevir, 1. maja.)

1. Premišljuj pobožno življenje svetega Jakoba mlajšega.

Ker je bil sveti Pavel Judom ušel, so hoteli vso svojo jezo izliti nad svetega Jakoba. Sv. Jakob je bil Kleofov sin, od materinaga telesa posvečen Bogu; nikoli ni jedel mesa, nikoli pil vina; vse svoje dni iz same ponižnosti ni nikoli suknenih in dragih oblačil, ampak vselej le lanena in hodna oblačila imel na sebi. Apostoli so ga pustili v Jeruzalemu za škofa. On je bil skoraj vedno v templu in je ondi molil za grehe ljudstva. Zavoljo svetega življenja ga je vse ljudstvo spoštovalo in imelo za svetnika, zato so ga tudi Judje tako dolgo v Jeruzalemu trpeli.

Ko pa si niso mogli svoje jeze ohladiti nad svetim Pavlom, in je bil tudi Fest peto leto potem umrl, in tedaj niso imeli na Judovskem nobenega deželnega oblastnika, umorili so svetega Jakoba, kakor pripoveduje Hegesip, prestar krščanski zgodovinar.

2. Premišljuj slavno spričevanje svetega Jakoba mlajšega.

Ker je po pridigah in naukih svetega Jakoba veliko Judov, tudi izmed bolj imenitnih, v Kristusa verovalo, so se farizeji in pismarji, pa tudi drugi Judje, zarotili in močno tožili, ter so mu govorili tako-le: Mi te prosimo, ker ljudstvo Jezusa spoznava za zveličarja in se je tedaj dalo premotiti, da ti ljudstvu govoriš, in vse tiste, kateri so danes prišli k velikonočnemu prazniku, o Jezusu prav in resnično poučiš. Tebi namreč verujemo vsi; tudi ljudstvo izpričuje, da si pravičen in da ne gledaš nobenemu v obraz. Stopi tedaj vrh templa, da te morejo vsi videti in slišati.

Ko so pismarji in farizeji svetega Jakoba pripeljali vrh templa, govorili so mu: O pravični mož, tebi moremo verovati, kar rečeš. Glej, ljudstvo veruje na Jezusa križanega in se gotovo moti; povej nam ti, kaj naj verujemo o Jezusu križanem. Sveti Jakob je odgovoril na glas: Kaj me vprašate o Jezusu, Sinú človekovem? On je Bog, in sedi v nebesih na desnici božje moči, in bo prišel v oblakih sodit žive in mrtve. Vsi navzoči kristjani so se začeli iz srca veseliti, Boga hvaliti in na glas prepevati: Hosana Sinu Davidovemu, hosana na visokosti! Pismarji in farizeji pa so kričali: Tudi pravični se moti. Potem so med seboj govorili: Ali nismo neumni, da smo mu sami dali priložnosti, da očitno priča o Jezusu? Da ne bi tedaj ljudstvo verovalo, vrzimo ga doli. Tedaj so vsi srditi pristopili k njemu in pravičnega, nedolžnega moža naglo vrgli z visoke strehe. Akoravno je bil sveti apostol ves pobit od tega nevarnega padca, vendar je vse svoje moči zbral, pokleknil, oči in roke vzdignil proti nebu, in molil za svoje sovražnike, rekoč: „Gospod, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“

3. Premišljuj nazadnje srečno smrt svetega Jakoba mlajšega.

Tako je na pol mrtvi in pobiti apostol tako milo in ljubeznivo molil za svoje morivce, da bi bil omečil tudi kamenita srca. Zdivjani ljudje pa niso bili omečeni, temveč so v svojem peklenskem sovraštvu ga pričeli kamenjati. Bil je pa med njimi duhoven, Rehabov sin, ki je skušal ljudstvo utolažiti, rekoč: Kaj počenjate, vi hudobneži; pravični mož prosi Boga za vas, in vi ga hočete s kamenjem pobiti? Ali tedaj je neki ves zdivjani valjavec pristopil in je svetega Jakoba z batom udaril po glavi in ga tako umoril. Zgodilo se je to leta 63., sedem let pred razdejanjem Jeruzalema, potem ko je bil sveti Jakob trideset let v Jeruzalemu za škofa.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v čednosti, trpljenju in smrti, in pa slavi sv. Jakoba, sedaj in vekomaj! Amen.

O sveti Jakob, Gospodov stričnik, ki si se zdrževal mesa in vina in vsake močne pijače; ki si bil z vrh templa pahnjen in ves pobit še svoje sovražnike Bogu izročil: prosi Boga za nas, da bomo trezno in zmerno živeli, za svoje sovražnike Boga prosili, nazadnje pa kot Jezusovi bratje in kot zvesti otroci Boga in Marije srečno umrli. Amen.

5. Sveti Janez evangelist.

»*Peter je videl učenca, katerega je Jezus ljubil.*« (Jan. 21, 20.)

Ker ne moremo vseh zgodb svetih apostolov tukaj povedati, hočemo vendar še življenje tega ljubeznivega Jezusovega učenca na kratko popisati in premišljevati.

1. Premišljuj življenje tega svetega apostola.

Oče njegov, kakor izpričujejo evangelisti, je bil Zebedej, pobožen, priprost mož, ter je bil ribič; njegova mati, ki se imenuje sicer mati Zebedejevih otrok, se je klicala Salome ter je bila hči brata svetega Jožefa. Kristus in Janez sta bila blizu iste starosti; ker sta si bila tako blizu v rodu in prijatelja, sta že v otročjih letih večkrat bila vkup. Ni tedaj čuda, da je Janez tak svetnik postal, ker se je od Jezusa navadil sveto živeti. Po Kristusovem vnebohodu do časa, ko so se apostoli razšli po vsem svetu, kar se je zgodilo leta 44., to je, deset let po Kristusovi smrti, je bival sveti Janez v Jeruzalemu in je stanoval pri Materi božji na gori Sion v majhni hišici, kjer je vsak dan bral sveto mašo in Marijo obhajal.

Potem pa je šel v Malo Azijo in je tam učil kristjane, katere je bil sv. Peter izpreobrnil. Vzel pa je s seboj tudi Mater božjo, ker je hotela zavoljo trinoštva kralja Heroda Agripa za nekaj časa pobegniti. Po smrti Matere božje je sveti Janez obhodil tudi še druga kraljestva proti solnčnemu vzhodu in jim je pridigal sveti evangelij. V teh kraljestvih je bival blizu petdeset let in je mnogo pretrpel od divjih in surovih ljudi, posebno pa od krivovercev Apolonija in Ebijona, katera sta, kakor se misli, rimske oblastnike pregovorila, da ga je deželni oblastnik Male Azije, starčka dvaindevetdeset let, za neusmiljenega cesarja Domicijana, z verigami zvezanega poslal v Rim.

2. Premišljuj njegovo trpljenje in stanovitnost.

Ko je prišel sveti Janez pred cesarja in je stanovitno stal v veri, ukazal ga je cesar vsega ostriči, do nagega sleči, in dejati v kotel vročega olja. To bridko trpljenje je sveti Janez voljno in veselo trpel in je bil iz srca pripravljen, zavoljo Kristusa trpeti smrt. Ker ga je pa hotel Bog v tolažbo vernih kristjanov še dalje na svetu ohraniti, zato se mu je godilo kakor trem mladeničem v babilonski peči: vroče olje namreč mu ni prav nič škodovalo, temveč, potem ko je nekaj časa v vročem olju sedel in Bogu prepeval hvalo, prišel je nazadnje bolj čvrst ven, kakor je bil šel noter. Tedaj se je cesar razsrdil in ukazal, da naj se mu poda strupa in tako umori. Sveti

Janez je vzel kozarec poln najhujšega strupa, je storil črez njega znamenje svetega križa ter izpil in strup mu tudi ni nič škodoval.[1]) Cesar ga je zavoljo tega poslal na otok Patmos. Tukaj je ostal sveti Janez v pregnanstvu, dokler grozovitni cesar ni bil umorjen; vsak dan je moral z drugimi kristjani težko delati. Na to menda merijo besede v njegovem skrivnem razodenju, ki jih je pisal kristjanom v Mali Aziji, rekoč: „Jaz, Janez, vaš brat in tovariš v bridkosti in potrpežljivosti v Jezusu Kristusu.“[2]) Pa tudi v pregnanstvu ni jenjal oznanovati svetega evangelija, temveč je storil, da so se k sveti veri izpreobrnili vsi, kolikor jih je bilo na otoku.

3. Premišljuj, kako je sveti Janez s svojo roko in s svojim peresom poslavil Jezusovo ime in spisal skrivno razodenje.

Ko je bil sveti Janez pet let na tistem otoku v pregnanstvu, je bil enkrat v duhu zamaknjen in je videl čudne reči o prihodnjem stanu svete cerkve, katere prikazni je na božje povelje spisal in nam zapustil. Ko je bil pa grozovitni cesar od nekega moža, ki je bil pred njega prišel, preboden in umorjen, in je bil Nerva namesto njega izvoljen za cesarja, so bili vsi iz pregnanstva nazaj poklicani. Tedaj je prišel tudi sveti Janez, star osemindevetdeset let, zopet v Efez, kjer je bil od vseh kristjanov sprejet z največjim veseljem.

4. Premišljuj, kako je sveti Janez svoj evangelij pisal.

Ko je prišel iz pregnanstva, je živel še tri leta ter je storil veliko čudežev, je več mrtvih obudil, imel je prepire s krivoverci, pisal je več pisem vernim, in je izpreobrnil veliko tisoč ljudi k pravi veri. Ko je bil od azijatskih škofov (nekateri pravijo, od prebivavcev otoka Patmos) naprošen, naj bi spisal evangelij, dal se je nazadnje sprositi, da je napovedal molitve in post, ter se je s svojimi učenci podal na neko goro, svoje roke razpel proti nebu, in ondi je bil zamaknjen. Tedaj je neki začelo grmeti in bliskati kakor na gori Sinaj, ko je Mojzes dobil postavo božjo; ob koncu tega nenavadnega vremena je slišal iz oblakov besede: „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu itd.“ Ta čudna prikazen je svetega Janeza zagotovila, da je božja volja, da spiše sveti evangelij, kar je tudi zvesto storil; in vse, kar so bili drugi evangelisti izpustili, je pridno izpolnil in zapisal.

---

[1]) Zato slikajo svetega Janeza s kelihom v roki, iz katerega se vzdiguje strupena kača, podoba strupa.

[2]) Skr. raz. 1, 9.

5. Premišljuj srečni konec življenja svetega Janeza evangelista.

Ko je bil star sto let in je bil uro svoje smrti že zdavno napovedal, vzel je k sebi veliko duhovnikov in cerkvenih služabnikov, tudi veliko izmed pobožnih ljudi, je šel ž njimi iz mesta na goro, je ondi pokleknil ter sebe in vse vernike priporočil ljubemu Bogu. Ko je od molitve vstal, je ukazal, naj mu grob skopljejo, ker bo kmalu umrl. Tedaj so začeli njegovi učenci bridko jokati in žalovati, da jih ljubi oče zapusti. On pa jih je v Kristusu tolažil in je od vseh vzel slovo. Oni pa so prosili, naj jim da naposled kak dober nauk. Tedaj je rekel sveti Janez: „Otročiči moji, ljubite se med seboj!“ Oni so mu rekli: Oče, kaj nam je še storiti? Sveti Janez jim reče: „Otročiči moji, ljubite se med seboj!“ Oni pa mu rečejo: In potem kaj še, oče? On jim zopet pravi: „Ljubite se med seboj!“ Nazadnje so se naveličali, da jim vedno isto odgovarja, in so mu rekli: Učenik, zakaj nam praviš vedno iste besede? In on jim odgovori: „Zato, ker je Gospodova zapoved, in če se ta izpolni, je dovolj.“

Potem je vzel od vseh slovo, oblekel se je v mrtvaško obleko, vrgel je svoj plašč v grob, storil je znamenje svetega križa, pa se je vlegel v grob, svoje roke sklenil in rekel: Ako vidite, da sem v Gospodu zaspal, pa zagrebite me in pustite moje truplo v miru počivati. Potem je rekel: „Pridi, Gospod Jezus!“ Med takimi vzdihljaji goreče ljubezni božje je mirno zaspal. Njegovi učenci pa so silno žalovali in v mestu oznanili, kako je njih ljubi učenik umrl, in vsi so ga objokovali in obžalovali.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v svetem apostolu Janezu za njegovo čednost in svetost, sedaj in vekomaj! Amen.

O sveti Janez, ti pravi bogoslovec, prerok, deviški učenec, evangelist in apostol Gospodov, ti ljubljeni in ljubeči učenec Gospodov, sin Marije Matere božje, ki te je Gospod sam svoji božji Materi izročil za sina, prosi z Marijo vred za nas Jezusa, svojega božjega učenika, da bomo njega in njegovo Mater goreče ljubili, stanovitno častili in kot pravi Marijini otroci, bratje in sodeležniki Jezusovi zadobili delež večne slave. Amen.

Dvaindvajseto poglavje.

Kristus slaven v svojih svetnikih.

1. Prilika o dobrem pastirju.

»*Jaz sem dobri pastir.*«
(Jan. 10, 11.)

1. Premišljuj, kako dobri pastir z nezapopadljivo ljubeznijo skrbno išče svojo izgubljeno ovčico.

Osemnajststo let je že od tega, da je pobožen romar popotoval v Jeruzalem, da bi opravil v templu svojo obljubljeno daritev. Ko je prišel v sveti deželi v neki gozd, sliši mili glas: Ovčica, ovčica! Romar se je čudil slišati tako mili glas; zdelo se mu je, da sliši angela. Tedaj se strmé ustavi in zapazi, da se glas vedno bolj bliža. Nazadnje zagleda neizrečeno lepega mladeniča, ki je bos in gologlav črez ograje in grmovje prihajal vedno bližje, z ovčarsko palico v roki in s pastirsko torbo na svoji strani. Mladenič je bil tako lep, kakor da bi bil stopil z nebes; njegove oči so bile polne ljubeznivosti; njegovi lasje kakor zlato, ustnice kakor roža, lica ko mleko in kri, ves život kakor slonova kost, polna safirov. Z eno besedo, lepši je bil kakor vsi človeški otroci, toda žalosten je bil na mero, in bridko se je jokal.

Romar se je čudil in ga je vprašal: Ljubi moj, kaj se ti je zgodilo, da se tako jočeš? Mladenič je odgovoril: Oh, kako ne bi jokal, ker ne morem najti, kar tako goreče iščem? Kaj pa iščeš? ga vpraša romar. In on odgovarja: Moj oče je imel sto ovac; devetindevetdeset jih je doma, ena pa, in najljubša ovčica, se je ločila od črede in se je izgubila v puščavi. To ovčico iščem, in jo iščem že več let; ker je ne morem najti, zato sem tako žalosten. Romar vpraša: Ljubi moj prijatelj, kdo pa si in kaj je tvoj oče? On pravi: Moj oče je tak gospod, da ima tisočkrat tisoč in devetkrat sto tisoč služabnikov; bogastva pa ima brez konca in kraja. In romar reče: Ako je tvoj oče tako velik in bogat gospod, kako more imeti toliko skrb za revno ovco? Ako tudi to ovco izgubi, pravi mladenič, ne trpi nobene škode; toda iz zgolj ljubezni in dobrotljivosti ne more pozabiti njene izgube. Zato je mene poslal iskat jo, in mi je ukazal, da mu nimam več pred njegovo obličje priti, ako ovčice ne najdem.

Romar se še bolj čudi in pravi: Ali nima tvoj oče nobenega drugega, katerega bi poslal, da mora ravno tebe pošiljati? Mladenič pravi: Sevé, da ima moj oče dosti služabnikov; ali zato, da ovčici

svojo ljubezen in dobroto izkaže, je mene, svojega edinega sinú poslal iskat jo. Romar pravi: Zakaj pa ti ni dal s seboj kaj služabnikov, da bi ti pomagali iskati? On reče: Jaz nisem hotel imeti nobenega služabnika, da ne bi se uboga ovčica prestrašila, temveč raje k meni prišla. Mislil sem si namreč: Ko bo ovčica videla mene, edinega Sinú mojega Očeta, kako truden in zdelan sem in brez služabnika po gorah in dolinah letam in iščem, dala se bo omečiti in bo sama od sebe prišla k meni nazaj.

Romar pravi dalje: Ljubi moj, kako dolgo iščeš že svojo ovčico? Mladenič pravi: Oh, odkar sem začel hoditi. Moj oče me je poslal iskat ovčico, in še koščka kruha mi ni dal na pot. Zato moram stradati, in večkrat potrkati na duri dobrih ljudi, da dobim grižljej kruha. Odkar sem iz doma svojega Očeta, prestal sem že dosti lakote in žeje, vročine in mraza; zgodaj in pozno moram tekati okoli in marsikatero noč spati pod milim nebom.

Tedaj pravi romar: Ali nisi v tem dolgem času še nikoli našel ovčice? Mladenič odgovarja: Večkrat sem jo videl od daleč tekati; kakor hitro pa me neporedna žival zagleda, poskoči proč in noče na me čakati. To mi seka rane v srce, ker me ovčica iz same hudobnosti tako dolgo goni okoli, me zasmehuje, in se nad tem veseli, da me more tako trpinčiti in žaliti. Vendar pa nočem odjenjati; iskal bom hudobno žival, dokler ne popusti svoje hudobnosti.

Romar se je vedno bolj čudil ter rekel: Ljubi moj prijatelj, kaj pa imaš od tega? Tako neporedna žival ni vredna, da jo kdo išče tudi le pol dneva. Mladenič pa pravi: Jaz nimam sicer nobenega dobička pri nji, in izgubljena ovca tudi ni vredna, da se toliko trudim za njo. Edini vzrok je moja ljubezen in dobrota; ona se mi namreč smili v srce in bojim se, da bi utegnila nazadnje poginiti; ako je namreč jaz ne najdem, je izgubljena vekomaj. Ker jaz bolje vem kakor ovca sama, kaj se pravi, na vekomaj se pogubiti, zato ne bom odjenjal iskati je, dokler je ne najdem, in naj bi me tudi stalo moje življenje! Romar pravi nadalje: Kaj bi bilo pa, ako bi ti izgubljena ovčica sama v tvoje naročje prišla, ali bi jo ti zavoljo te tolike nezvestobe kaznoval? Kaj, kaznovati, odgovori mladenič; naproti bi ji tekel, okoli vratu bi ji padel, objel bi jo in prijazno poljubil, na svoje rame bi jo dejal, k svojemu Očetu bi jo nesel in celo dvorjanstvo vkup poklical, rekoč: Veselite se z menoj, ker sem našel ovčico, ki se je bila izgubila! — Romar se ni mogel dovolj načuditi toliki ljubezni, zato je s solznimi očmi rekel: O presrčni mladenič, kako velika je tvoja ljubezen do ubogih ovčic! Ako bi pes svojega gospoda tako dolgo in zvesto iskal, bi moral gospod pač ljubiti psa,

naj bi imel tudi železno srce. Koliko bolj je ovčica dolžna tebe ljubiti, ker jo iščeš tako dolgo in skrbno?

Mladenič reče na to: Oh, ljubi prijatelj, vedi, da ovčico tako ljubim, da, ako jo najdem v sredi cele črede volkov, se podam med volkove, ako bi me te nevarne zverine imele tudi raztrgati. Ako bi bilo mogoče, stokrat bi svoje življenje dal, da bi le ovčico rešil večne smrti. Ko je to izgovoril, začel se je bridko jokati, tako da je romar jokaje se od njega poslovil, rekoč:

O preljubeznivo dete, tako se mi smiliš, da od milobe ne morem več s teboj govoriti; ljubi Bog ti daj najti izgubljeno ovčico! Z Bogom!

Ko je že šel naprej, klical je mladenič za njim, rekoč: Ljubi prijatelj, če kje najdeš mojo ovčico, reci ji, da jaz tako težavno letam okoli in jo iščem; naj me več ne žali, temveč naj se vrne. Moje noge so vse opraskane in ranjene, moja koža je od trnja prebodena, ves moj život je truden in medel. — Te besede so šle romarju tako globoko v srce, da ni mogel od milobe nobene besedice več črhniti, temveč se je priklonil proti mladeniču in solze prelivaje svojo pot šel naprej; po puščavi pa je slišal vedno klicati: Ovčica, ovčica!

Tako je mladenič jokaje tekal po hosti in je neprestano klical: Ovčica, ovčica, toda hudobna žival se ni dala nikjer najti. Tedaj je šel iz hoste na odprto polje, splezal je na visoke gore, ogledaval je vse okoli sebe, in je z milim glasom vpil in klical, ali izgubljene ovčice le ni mogel doklicati, ne najti. Nazadnje je obhodil mesta in gradove, trge in vasi, preiskal je vse bajte, vse grme in ograje; popraševal je pri mestjanih in pri pastirjih po svoji izgubljeni ovci, a nikjer se ni dala najti.

2. Premišljuj, kako in kaj je dobri pastir za in od svoje ovčice trpel.

Dobri pastir je svojo izgubljeno ovčico iskal do svojega štiriintridesetega leta, kjer jo je vendar nazadnje našel, in srce se mu je veselilo, toda našel jo je sredi zgrabljivih volkov. Ker ni mogel ubogo žival drugače rešiti, drznil se je z nevarnostjo svojega življenja med nje, in je volkovom ovčico iztrgal iz krempljev in iz žrela. Volkovi pa so strgali in razmesarili ubogega pastirja tako, da je bil od glave do nog sama rana; volkovi pa še niso bili s tem zadovoljni, temveč so nedolžnega pastirja tožili, da jim je hotel po kriviçi ovčico ukrasti; krivični sodniki so pobožnega, nedolžnega pastirja živega dali pribiti na križ.

Med tem, ko se je to godilo, je prišel zgoraj omenjeni romar zopet v sveto deželo, ker je hotel zopet opraviti božjo pot in pobož-

nost kakor pred leti; in ko je po naključju šel mimo gore Kalvarije in videl toliko ljudi okoli gore stati, spravil se je skozi ljudi na Kalvarijo, da bi videl, kaj se godi. Ko je prišel gori, našel je zgoraj omenjenega mladeniča živega na križ pribitega in tako izpremenjenega, da ga je komaj več mogel spoznati. Izpregovoril je tedaj in rekel: Ali nisi ti tisti lepi mladenič, ki si me bil pred nekimi leti v puščavi srečal, ko si iskal izgubljeno ovčico? Ubogi križani pravi: Oh, jaz sem ravno tisti. Romar pravi: Kako si tedaj prišel v tako revo? Kdo te je raztrgal in razmesaril? Mladenič pravi: To mi je storila moja ovčica. Romar reče: To je nemogoče, to niso grizi ovčice, ampak grizi volkov, in rane od bikov in levov, od psov in volkov.[1]) Mladenič pravi: Oh, ljubi romar, to so le grizi ovčice. Romar se čudi in pravi: Kako je to mogoče? Saj nobena ovca ne grize pastirja! Saj ne grizejo nobega človeka, ker so krotke živali.

Mladenič tedaj reče: Res je to o drugih ovcah; moja ovčica pa me je raztrgala huje, kakor more lev človeka raztrgati. Ko sem bil namreč triintrideset let tekal za njo, in sem jo nazadnje našel med čredo volkov, sem se dokaj razveselil; drznil sem se med volke, da bi bil rešil svojo ubogo živalco. Ovčica pa, ki je hotela biti raje pri volkih kakor pri meni, je vse volke proti meni našuntala; še ona sama se je zagnala v me, me je vrgla na tla, me je z nogami teptala, me je s svojimi zobmi grizla, in je z volkovi vred me tako strgala, da ni nobenega uda zdravega na mojem telesu. Jaz pa sem vse to potrpežljivo trpel, in še branil se nisem. Akoravno mi je hotel moj Oče več kakor dvanajst legijonov vojakov poslati na pomoč, vendar jih nisem hotel imeti, temveč sem si mislil, da se bo moja ovčica tem prej dala omečiti, ko bo videla, da jaz zavoljo nje toliko in tako potrpežljivo trpim.

Pa trdovratna ovčica je bila vedno hujša in ni odjenjala, dokler me ni spravila na križ. Tedaj visim tukaj in moram svoje mlado življenje v bolečinah in solzah skleniti in se brez ovčice povrniti k svojemu Očetu. Vendar pa kličem še vedno in vse rane mojega telesa vpijejo in kličejo: Ovčica, ovčica, ljuba živalca, pridi k meni in vse ti odpustim! Jaz te prosim zavoljo tvojega zveličanja, zapusti tovarišijo volkov in pridi k meni, svojemu zvestemu, dobremu pastirju! Tako je klical dobri pastir, dokler mu ni umanjkala sapa; in ker se ovčica ni hotela povrniti, zato je od srčne žalosti konec svojega življenja tako strašno zavpil, da sta se stresla nebo in zemlja. Ko je tako zavpil, nagnil je svojo glavo, in je v največji žalosti svojega srca dal svojo dušo.

[1]) Ps. 21, 13.

3. Premišljuj, kaj ta prilika pomeni.

Ta prilika nam stavlja pred oči resnično zgodovino Kristusovega življenja in trpljenja: z eno besedo, zvesto ljubezen in dobroto dobrega pastirja Jezusa Kristusa, ki je svoje življenje dal za svoje ovčice. Iz te prilike vsak lahko spozna, kako dobro Kristus z nami misli, kako zvesto in skrbno išče naše duše. Ti, ubogi grešnik, si izgubljena ovčica; tebe poiskat, je nebeški Oče svojega edinorojenega Sinú poslal z nebes, ne kakor da bi mu bil ti potreben, ali ker si tega vreden, temveč, ker ljubi tvojo ubogo dušo in se mu smiliš, da se imaš vekomaj pogubiti. Spoznaj tedaj in vračaj mu to veliko ljubezen in izkaži se svojemu zvestemu pastirju zvestega in hvaležnega. Poklekni ponižno pred njegove noge in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobroto do nas ubogih grešnikov! Amen.

O Jezus, ti dobri pastir, katerega so preroki obetali, in kateri si dal svojo dušo ali svoje življenje za svoje ovčice, glej, peklenski volkovi vedno prihajajo, in najemniki zapuščajo ovčice; zato trgajo volkovi čredo tvojih vernih kristjanov. Usmili se tvojih ovčic, vernih in krivovernih, pelji vse v svoj večni ovčji hlev, v svojo sveto cerkev, kjer je tvoj namestnik, edini najvišji pastir in vidni poglavar tvoje črede; potem pelji jih v srečni ovčji hlev, to je, v sveta nebesa, k čedi svojih izvoljenih. Amen.

2. Kristus slaven v sveti spokornici Mariji Magdaleni.

»*Veselite se z menoj, ker sem našel svojo izgubljeno ovco.*« (Luk. 15, 6.)

1. Premišljuj, kako je sveta Marija Magdalena po Kristusovem vnebohodu živela z Marijo, Matero božjo.

Ta sveta spokornica je po poslanju Svetega Duha ostala v Jeruzalemu pri Materi božji in si je prizadevala, kolikor ji je bilo mogoče, tako živeti kakor ona. Ona je vsak dan z Marijo bila pri sveti maši, ki jo je sveti Janez bral in je od njega prejemala sveto Rešnje Telo. Ona je obiskovala z Marijo vsak dan sveta mesta s srčno ljubeznijo, pobožnostjo in s pravim sočutjem, v spomin bridkega trpljenja Kristusovega. Ves drugi čas je molila in premišljevala, in je noč in dan v duhu sedela pred Jezusovimi nogami. Tako je bila vsak dan

napolnjena z večjimi milostmi Svetega Duha, njeno življenje je bilo bolj angelsko kakor človeško; bilo je serafiško, skoraj bi dejal popolnoma enako življenju Marije Device.

2. Premišljuj, kako je prišla Magdalena z Lazarjem, Marto in drugimi v Marsiljo.

Sveta spokornica Magdalena pa ni mogla dolgo živeti in stanovati pri Materi božji, temveč sedem mesecev potem je bila prisiljena zoper svojo voljo ločiti se od nje. Tisti dan namreč, ko so bili Judje svetega Štefana kamenjali in so bili vse vernike iz mesta Jeruzalema zapodili, so bili tudi sveto Magdaleno s sestro Marto in z vsemi posli ujeli in sramotno izgnali iz dežele. Veliki duhovni in farizeji so bili zoper vse kristjane strašno jezni, posebno pa zoper Magdaleno, Marto in Lazarja, ker so bili veliki Kristusovi prijatelji in so mu skazovali veliko pomoči in dobrot. Zato so pri splošnem preganjanju kristjanov zveste Kristusove prijatelje ujeli in z veliko sramoto postavili pred judovski zbor. Veliki duhovni so jih obsodili, da naj jih rabelj iz mesta zapodi in spravi na staro razbito ladjo na morje.

Tedaj so bili sveti Lazar in Maksimin, eden iz dvainsedemdeset Kristusovih učencev, kakor tudi sveta Marija Magdalena, Marta in Marcela, njih dekla, z največjo sramoto iz mesta pregnani in peljani k morju, ki je štirinajst ur hodá od Jeruzalema. Kaj so na dolgi poti trpeli, to si lahko mislimo; Judje so namreč ž njimi neusmiljeno ravnali, kakor so ravnali s Kristusom. Suvali so jih, vlačili in preklinjali svete osebe tako strašno, da je bila groza. Ko so po dolgi in dokaj težavni poti prišli do morja, so jih dejali v staro ladjo brez vesla in jadra, brez jedi in pijače in brez vsake pomoči, in tako so jih postavili daleč na morje. Tedaj so sveti ljudje padli na svoja kolena in so jokaje nebeškega Očeta po Jezusu Kristusu prosili, naj jim pomore v ti veliki potrebi. Judje so menili, da bo ladja v kratkem utonila; toda po božji naredbi je ladja le venomer se pomikala naprej in v čudno kratkem času je prišla v mesto Marsiljo na Francoskem, veliko sto milj daleč od Jeruzalema.

3. Premišljuj, kako je sveta Marija Magdalena oblastniku te dežele od Boga sprosila sinú.

Ko so ljubi božji prijatelji stopili na suho, padli so na svoja kolena, Boga zahvalili za to veliko milost, pa so šli v mesto; ker pa so bili tuji in niso imeli denarja, jih ni hotel nihče vzeti pod streho; zato so se podali v poganski tempel, ki je imel pred vrati podstrešje, kakor se vidi tudi pri več starih cerkvah; ker pa niso nič

imeli, od česar bi mogli živeti, in jim tudi ni nihče nič hotel dati, trpeli so veliko lakoto, in dva dni niso nič jedli. Ko so pa videli oblastnika te dežele, ki se je klical Trofim, da je s svojo ženo v templu malikom veliko daroval in molil, da bi dobil sina, bili so ljubi Kristusovi prijatelji v srcu ganjeni, da so Kristusa prosili, naj oblastnika razsveti in izpreobrne k pravi veri.

Tisto noč je oblastnikova žena slišala nebeški glas, kateri ji je rekel: Zakaj ste tako nemarni, da pustite ljudi pod vežo templov umirati lakote? Ako jim ne pomorete, vas bo Bog, stvarnik nebes in zemlje, vse hudo kaznoval. Žena se je prestrašila tega glasu, vendar pa ni smela svojemu možu nič o tem povedati. Drugo noč je pa slišala ravno tisti glas, ki ji je pa še bolj žugal; in še si ni upala svojemu možu kaj povedati. Tretjo noč pa se je njuna spalnica čudno razsvetila, in glas je jezno govoril, rekoč: O neusmiljeni trinog, satanov služabnik, rečem ti: Ako ne boš mojih služabnikov, kateri pred templom trpijo lakoto in revo, sprejel in s potrebnim oskrbel, ne boš odšel šibi božji. Tedaj mu je žena rekla: Mož, ali si videl čudno svetlobo, in ali si slišal glas? In on je odgovoril: Sevéda sem slišal, in trepetam ves na duši in na telesu.

Rekel je tedaj takoj tisto jutro iti po služabnike božje, in oni so mu oznanovali Kristusovo vero. Oblastnik pravi: Ako mi morete od svojega Boga izprositi otroka, hočem vašo vero sprejeti. Magdalena je rekla: Mi bomo Boga za vas prosili, da spoznate moč našega Boga. In zares, kmalu potem je oblastnikova žena porodila, in oblastnik sam in veliko izmed ljudstva jih je sprejelo pravo vero.

4. Premišljuj, kako je sveta Magdalena mrtvo ženo obudila in čudno ohranila.

Ko je oblastnik po svojem izpreobrnjenju slišal veliko praviti o svetih apostolov, in posebno o svetem Petru, vnela se mu je želja, iti v Jeruzalem, da bi svetega Petra osebno poznal. Njegova žena pa ni hotela sama ostati doma, ampak je hotela z možem črez morje v sveto deželo iti obiskat sveta mesta, kjer je Kristus trpel. Ker je pa oblastnik ni hotel s seboj vzeti, ker je bila noseča, padla je na kolena in s solzami prosila, naj ji prošnjo usliši. Tedaj je dala sveta Magdalena obema svoj sveti blagoslov in obadva sta se v njene svete molitve priporočila. Ko sta se že dolgo peljala po morju, nastane strašen vihar, da so bili vsi v nevarnosti. Oblastnikova žena je pred časom porodila; otrok je sicer živel, mati pa je na porodu umrla; zato je bil njeni pobožni mož dokaj žalosten, posebno ker so hoteli mornarji mrliča vreči v morje. Po božji naredbi pa pridejo do majhnega otoka. Ko so tedaj stopili na suho in našli, da je na otoku

sama skala, in da ni mogoče mrliča pokopati, postavili so mrliča nepokopanega na skalo. Ker ni mogel mož otroka rediti in tudi ni vedel, kako bi ga na viharnem morju živega ohraniti mogel, položil ga je mrtvi materi v naročje, in oba priporočil sv. Magdaleni, rekoč: O sveta Magdalena, tebi in tvojim tovarišem sem vso svojo deželo izročil; priporočujem ti tudi svojo mrtvo ženo in njeno zapuščeno dete. Prosi Boga, in ohrani mi otroka, dokler ne pridem nazaj.

Tako je oblastnik z objokanimi očmi se ločil, in je srečno prišel v Jeruzalem. Svetemu Petru je povedal vse, kako se je izpreobrnil, in zakaj je tako dolgo, nevarno pot sem storil; pa tudi da mu je žena na porodu umrla, in da je ubogo dete pustil pri nji. Sveti Peter mu reče:

„Ne bodi v skrbi zastran zapuščenega otroka; naš Gospod Jezus Kristus je vsemogočen, da ti more dati nazaj, kar si izgubil, in da ti tvojo žalost izpremeni v veselje.“ Nato mu je Peter pokazal vsa mesta, kjer je Kristus delal čudeže, kjer je trpel, in ga je popolnoma poučil v skrivnostih svete vere. Ko se je poldrugo leto potem z blagoslovom svetega Petra vračal iz Jeruzalema na svoj dom, in po dolgem popotovanju po morju zopet prišel do zgoraj omenjenega otoka, zagledal je otroka na bregu morja igrati in k svoji mrtvi materi nazaj tekati.

Oblastnik gre k njemu, vzame otroka v svoje naročje in se od veselja zjoka z vsemi, ki so bili vpričo; potem je z velikim zaupanjem pred mrličem pokleknil in Boga ponižno prosil, da bi mu tudi žena oživela. In glej, pri tej priči se je začela mrtva žena gibati, kakor da bi se bila iz sladkega spanja zbudila in je razumljivo rekla: O častitljiva Magdalena, tvoje prošnje premorejo veliko pri Bogu, in tvoje čednosti in zasluge so velike. Ti si mi pomagala pri porodu; ti si ohranila mene in mojega otroka. In je pristavila: Ljubi moj mož! Bogu se zahvali in sveti Magdaleni, ker mi je Bog storil veliko čudo. Kamor je sveti Peter tebe vodil, spremljala je tudi sveta Magdalena mene v duhu; tedaj sem vse videla in slišala, kar si ti videl in slišal. — Tako je sledil čudež za čudežem, in vsi so hvalili Boga in sveto Magdaleno.

Ko sta tedaj z dobrim vetrom v malo dneh srečno prišla domov, ju je vse ljudstvo z veliko radostjo sprejelo. Oblastnik je šel takoj tja, kjer je Magdalena ljudi poučevala v pravi veri, se ji je zahvalil za prejete dobrote, in je povedal vsemu ljudstvu vso zgodbo tako, da se jih je veliko izpreobrnilo k pravi veri in da je v kratkem celo mesto verovalo v Kristusa.

5. Premišljuj, kako je sveti Lazar postal v Marsilji škof, in potem mučenec.

Ker je bilo mesto izpreobrnjeno in so želeli imeti škofa, začeli so Boga prositi, naj bi jim razodel, kdo bi bil vreden te časti. Med tem, ko so tako molili, priletel je bel golob in se je vsedel svetemu Lazarju na glavo, tako da se je vse ljudstvo čudilo ter soglasno vpilo, rekoč: Lazar ima biti škof! Tedaj je bil Lazar za škofa posvečen in je dokaj sveto živel, izpreobrnil je veliko grešnikov, in živel celih trideset let kot škof v Marsilji. Ko je po smrti omenjenega Trofima neveren oblastnik v deželi zapovedoval, tožili so neverniki svetega Lazarja pri oblastniku, da je njih malike razdejal. Ko mu je deželni oblastnik velel, da mora ali malikom darovati, ali pa umreti, rekel mu je Lazar: Jaz imam prijatelja, ki me je že enkrat od mrtvih obudil; zanj hočem rad še enkrat umreti. Sodnik se je zavoljo tega govora razsrdil in ga je ukazal z železnimi grebeni razpraskati, ga obleči v razbeljen železen oklop, na razbeljeni rešetki peči, in nazadnje s puščicami prestreljati. Ko je bil ves preboden in je še dihal, ukazal mu je še glavo odsekati, kar se je zgodilo v letu 80, sedemnajsti dan septembra; njegov spomin pa se obhaja 17. dan decembra. Tako je tedaj ta veliki in zvesti Kristusov prijatelj svoje sveto življenje z mučeništvom sklenil in njegova duša je šla zmagovalno h Kristusu v nebesa.

Molitev.

Tam v nebesih prosi za nas, o sveti Lazar, s svojima sestrama Marto in Marijo Magdaleno; prosi za nas usmiljenega Boga, da tudi mi ta svet premagamo, v milosti božji živimo in umrjemo. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od vseh svetnikov vekomaj! Amen.

3. Sveta Marija Magdalena v puščavi.

»*Ona je veliko ljubila.*«

(Luk. 7, 47.)

1. Premišljuj, kako so angeli sveto Magdaleno odnesli v puščavo.

Ko je sveti Lazar postal škof, prosila je Magdalena Kristusa, naj bi ji pokazal kraj, kjer bi mogla ločena od sveta njemu samemu

v sveti ljubezni služiti. Tedaj so prišli sveti angeli, kakor se pripoveduje, in so jo prenesli v veliko puščavo na visokih, strmih pečinah, kjer je bila velika jama. Ta kraj je dve milji in pol odaljen od mesta Marsilje; kdor hoče tja priti, mora iti črez visoko goro, ki je obraščena z lepim, močnim in gostim rožmarinom kakor tudi z hisopom in drugim lepodišečim zeliščem. Akoravno je gora silno visoka, vendar stopa vsak rad po ti gori zavoljo prijetnega duha teh zelišč. Po ti gori se pride na ravni poti do gozda in nad gozdom je visoko strmo pečevje, kjer je Magdalena spokorno živela. Prav visoko gori stoji še precej veliko poslopje, ki se od zdolaj vidi kakor lastovično gnezdo; ondi se sprejemajo popotniki in romarji. Kdor hoče iti gori, gre skozi železna vrata, po stopnicah gori, pa pride do jame svete Magdalene, ki je prav dolga, globoka in visoka, pa tudi vsa vlažna; kjer je pa Magdalena prebivala, ondi je vsa suha. Pred jamo je lep studenec, globok in širok v skali, in pravijo, da je ta studenec na njene molitve začel teči. V jami so oltarji, kjer se vsak dan bere sveta maša, in vsak dan pride veliko ljudi iz okolice tu gori molit. Kako pa je sveta Magdalena tukaj živela in delala pokoro, razodela je sama tako-le:

V letu 1630 je živel dominikan, oče Elija so mu rekli. Ko je imel umreti, dal se je prenesti v jamo svete Magdalene in na skali svete Magdalene ležeč, je rekel svojim tovarišem in drugim: Ljubi moji bratje, dan in ura moje smrti je tukaj; zato hočem, kar sem dolgo zamolčal, razodeti v čast svete Magdalene. Ko sem prišel v to puščavo in en mesec v tej jami prebil, bil sem se tega kraja naveličal tako, da sem ga hotel zapustiti. Ko me je neko noč ta misel dokaj nadlegovala, odprla se je skala pod menoj na štiri dele tako, da sem mogel videti v pekel; prestrašil sem se pa tega tako, da sem obnemogel in padel na tla, vendar pa sem na vso moč sveto Magdaleno klical na pomoč. Ona se mi je prikazala s svetlim obličjem in mi je z resnobnim glasom govorila: „Nestanovitni človek, ako hočeš mojo službo pustiti, poslušaj prej, kar ti porečem; potem pa stori, kar hočeš.

Iz Jeruzalema, kakor veš, je nas veliko po božji naredbi prišlo v Marsiljo in smo ondi oznanjali sveto vero. Ko ni samo mesto, ampak tudi velik del dežele sprejel vero, imeli so nas ljudje tako radi, da sem sklenila, se ljudem umakniti. Tedaj me je božja moč prenesla tu sem in pustila pred to jamo. Ko sem ogledovala kraj, katerega mi je Bog pripravil, zagledam v tej jami strašnega drakona, ki je bil večji kakor vol, in bolj strupen kakor gad. Zraven drakona sem videla kač brez števila, da jih je bila vsa jama polna.

Ko me je drakon zagledal in kače, ihteli so dokaj ter odprli svoja žrela. Tega sem se močno prestrašila, posebno pa drakona, da sem zavpila: O moj Jezus, pridi mi na pomoč, če ne, me drakon požre, ali pa moram strahu umreti! Drakon pa se je obrnil, stegnil svoj vrat, mahnil s svojimi peruti, se zagnal proti meni, da bi me požrl. Ko nisem mogla strahu izpregovoriti, govorila sem v svojem srcu tako-le: „Jezus, ti moja sladka ljubezen, ali si mene žalostno in zapuščeno po tolikih milostih pripeljal v to puščavo, da me drakon sne?“ Ko sem tako govorila, prišel je angel, in me je drakonu iz žrela potegnil, rekoč: Blagor ti, Magdalena, da si vero ohranila; zato ne bo drakon ničesar zoper tebe premogel. Potem je drakona odgnal in rekel: Poberi se, ti srdita pošast, z vsemi strupenimi kačami, in nikoli več ne pridite sem. Drakon se je potem vrgel črez skalo doli in je bežal v neko puščavo.

2. Premišljuj, kako je sveti Mihael sveto Magdaleno tolažil in učil.

Poslušaj nadalje razodenje svete Magdalene: Ko je bil drakon proč, je pihal sveti Mihael dobro dišečo sapo iz svojih ust, ki se je izpremila v ognjen zubelj. Ta zubelj je požgal po vsi jami smrdljivo blato drakona in kač ter je storil jamo vso čisto in dobro dišečo. Potem mi je rekel: „Bog, katerega ljubiš nad vse, in ki je vedno pri tebi, Magdalena, hoče, da ta kraj s svojimi solzami močiš, da prihodnjemu svetu zapustiš zgled pokore.“ Ko je to izgovoril, izginil je in me pustil samo.

Ko sem tedaj v divjem kraju ostala sama in sem ogledovala mesto, kamor me je dal Bog prenesti, našla sem, da noben človek po strmih skalah ne more tukaj ne gori, ne doli. Zato sem iz sladkosti ljubezni veliko solz prelila, na zemljo pokleknila in rekla: Hvala ti, o najdobrotljivejši Jezus, da si mojo željo spolnil in me ločil od vseh ljudi. Daj mi pa, te prosim, tudi studenec vode za mojo potrebo, da bom imela pijačo. Tu je počila skala pred menoj, in se je prikazal studenec sladke vode, ki ga vidiš, Elija! Zato sem takoj pri studencu pokleknila in Jezusa zahvalila za studenec.

Ko sem tako molila, glej, zagledam na desni strani jame več kot tisoč duhov, ki so peli sladke besede ljubezni. Ko so pa pristavili konec pesmi, da ni dobro za dušo, da vedno in neprenehoma moli, tu sem šele svoje oči povzdignila in videla, da je ves zrak poln takih duhov, in sem šele spoznala, da so sami hudobni duhovi; zato sem prosila svojega Jezusa iz srca, naj me mojih sovražnikov reši. Sveti Mihael mi je prišel takoj s celo trumo nebeških duhov na pomoč, rekoč: Jaz sem tukaj, Magdalena, nič se ne boj, tvoji so-

vražniki ti ne bodo mogli škodovati. On je s svojimi angeli zapodil vse hudobne duhove, kateri so vsi srditi proti meni vpili: Vendar se ne zveličaš, tudi če boš dolgo molila v jami. Sveti Mihael pa me je tolažil, je križ pred jamo postavil in rekel: Ne boj se vprihodnje nič več; saj te Najvišji brani.

Ko so bili angeli odšli, bila sem zavoljo velikega strahu vsa zdelana, tako da še svoje molitve nisem mogla prav opraviti. Vzela sem tedaj dve koreniki, ki sem ju našla pred jamo, sem ju užila in sem pila iz studenca. Potem sem križ objela in sem tako ves dan in tisto noč potem vedno klečé molila. Ko je solnce zopet vstalo, ogledala sem križ dobro ter sem našla, da je bil ves svetel; zato sem čutila v sebi plamen vroče ljubezni in sem bila popolnoma potolažena. Ko sem nekaj časa uživala tako sladkost, glej, tu se mi je prikazala cela truma angelov v taki lepoti in prijaznosti, da sem mislila, da je pozemeljski raj v tej jami.

To veselje pa ni dolgo trajalo, ker so me angeli s seboj vzeli in peljali pred peklenska vrata, kjer sem s strahom videla vse raznovrstne muke in trpljenja in neizrekljivo število pogubljenih duš. Odtod so me peljali v vice, in so mi pokazali tudi to strašno ječo z vsem trpljenjem, ki je v nji. Uboge duše pa so me vse žalostne obdale in prosile: Prosi za nas Boga, da bomo rešene iz tega kraja trpljenja in muk! Nazadnje so me peljali zopet v puščavo pred moj križ in angel mi je rekel: Tako dolgo, kakor je Jezus, tvoja in moja ljubezen, zavoljo tebe na zemlji živel, tako dolgo imaš tudi ti v jami ostati. Nato so angeli izginili in jaz sem jela moliti pred križem.

3. Premišljuj, kako je sv. Magdalena potem živela v puščavi.

Potem so vsak dan, govori Magdalena nadalje, trume angelov dohajale in so me tako vzdigale v zrak, da sem slišala nebeško petje. In od tistega dneva naprej so mi to delali vsakih štiriindvajset ur po sedemkrat. Tedaj nisem več marala ne za mraz ne za vročino, ker me je vedno grel ogenj božje ljubezni. Ves čas sem klečala pred križem, ker sem v njem gledala z neverjetno radostjo svojega duha vse skrivnosti Kristusovega življenja vanj vtisnjene; namreč, videla sem celo zgodbo svete Ane in svetega Joahima; videla sem rojstvo, pa tudi strašne udarce in rane razmesarjenega Jezusa. Tu sem ga videla na križu umirati, priti izpred pekla in iti v nebo. Od te duhovne hrane okrepčana, jokala sem mnogokrat premišljevaje bridko trpljenje svojega edinega ljubitelja.

Enkrat sem hotela k studencu, da bi si umila obraz. Kar poglej, moj Jezus v človeški podobi mi stopi nasproti, rekoč: Marija, to

mesto sem za te ustvaril! Ko je to izgovoril, bil je naenkrat ves izpremenjen, kakor na gori Tabor. Nebeške trume duhov so stale okoli svojega kralja, s cvetličnimi venci ovenčane in palmove veje so imeli v svojih rokah; moj Zveličar pa je stal v takem veličastvu med njimi, da sem iz spoštovanja pobesila svoje oči. Njegova sladka ljubezen je sicer vžigala moje srce, da sem želela gledati ga; velika njegova svetloba pa je delala, da ga nisem mogla gledati. Nazadnje, potem ko se je dolgo z menoj pogovarjal, šel je zopet v nebesa in me je pustil na duši in na telesu vso okrepčano. Tako se mi je ves čas, ko sem živela v ti jami, prikazal stoindesetkrat.

Tedaj brat Elija, ti svetujem in te prosim, da v ti jami do svoje smrti služiš Bogu; potem bom prišla, in te bom peljala do brega večnega življenja. Jaz sem na tem nerodovitnem kraju sama živela; ti pa imaš tukaj svoje brate, svoja oblačila in hrane za potrebo. Tedaj ne zapusti te jame, temveč ostani v nji do smrti. Po tej pripovedi in po teh besedah je sveta Magdalena izginila. Brat Elija je tudi kmalu potem umrl, ko je bil to povedal.

O Jezus, po zaslugah in čudnem spokornem življenju svete Marije Magdalene dodeli tudi nam v pokori in v tvoji milosti živeti in umreti. Amen.

4. Smrt svete Marije Magdalene.

»*Pojdi v miru.*«
(Luk. 7, 50.)

1. Premišljuj, kako se je sveta Magdalena pripravljala na smrt.

Petnajst dni pred smrtjo se ji je prikazal Kristus, in ž njim veliko angelov in ji je rekel: Ljuba moja Magdalena, čas je prišel, da dobiš svoje plačilo; pripravi se tedaj, v petnajstih dneh umrješ. Tedaj je pred njim pokleknila in s solzami govorila: Ljubeznivi Jezus, hvala ti za to veselo oznanilo; samo to te prosim, da bi mogla pred svojo smrtjo prejeti presveti zakrament tvojega telesa in tvoje krvi. Kristus pravi: To ti bo dovoljeno; moji angeli naj te nesejo k škofu Maksimu, da te bo obhajal.

Prebival je pa majhno uro od jame svete Magdalene v mali bajtici duhoven in puščavnik. Ta sliši nekega dne glas angelov in zagleda s svojimi očmi sveto Magdaleno visoko v zrak vzdignjeno; zato se priporoči Bogu in gre proti pečevju svete Magdalene, da bi videl, kdo ondi prebiva. Ko pa je prišel blizu, stresel se je ves in

ni mogel od strahu naprej. Ker je tedaj iz tega spoznal, da je tukaj kaka velika skrivnost, tedaj je stvar pri živem Bogu zarotil, naj mu pové, kdo da je. Tedaj pride sveta Magdalena pred svojo jamo in mu prijazno reče: Nič se ne boj, mož božji, jaz sem velika grešnica, ki je Kristusove noge s svojimi solzami močila in zadobila odpuščenje. Jaz sem na tem mestu triintrideset let za svoje grehe delala pokoro; sedaj pa mi je Kristus razodel dan moje smrti; pojdi tedaj k škofu Maksiminu in reci mu, da naj prihodnjo nedeljo zjutraj zarana v cerkvi sam na me čaka, da me obhaja.

2. Premišljuj, kako je sveta Marija Magdalena srečno umrla.

Ko je prišla dolgo zaželjena nedelja, prišli so angeli k sveti Magdaleni in so jo prenesli v cerkev mesta Aux prav zgodaj. V ti cerkvi je bil sv. Maksimin sam, je molil ter se je silno prestrašil te prikazni. Telo svete Magdalene namreč je bilo svetlo kakor solnce, tako da je ni mogel gledati. Magdalena pa mu je prijazno rekla: Ne boj se nič, oče Maksimin, jaz sem Magdalena, velika grešnica; Jezus Kristus, moj božji učenik, me je sem poslal, da prejmem pred svojo smrtjo sveto popotnico. Tedaj so jo angeli dejali na tla, svetloba njenega telesa pa je toliko izginila, da jo je sveti Maksimin mogel gledati. Tedaj jo je vprašal, kje je bila tako dolgo in kako je živela. Ona mu je povedala vse svoje življenje in da ima še ta dan umreti, ter ga je prosila, naj jo potem zagrebe.

Po teh besedah se je Magdalena pripravila k obhajilu in se je z največjo pobožnostjo obhajala. Po prejetem obhajilu je svojo glavo pripognila do tal in tako na svojem obrazu ležé je prelila veliko solz, kakor da bi zopet ležala pri Jezusovih nogah, in je svojo dušo vedno priporočevala v roke svojega božjega ženina. Ko je nekaj časa tako molila, napolnila se je cerkev z nebeško svetlobo in angeli so začeli čudno lepo peti. Med angelskim petjem se je ločila njena duša od svojega telesa in so jo nesli angeli v nebesa. Njeno sveto truplo pa je pokopal sveti Maksimin ondi v cerkvi.

3. Premišljuj, kako so njeno sveto truplo našli in vzdignili.

Okoli leta 1279 je bil Karol II., sicilijanski kralj, od arogonskega kralja premagan in v Barceloni dejan v ječo. Ko je tedaj, od vseh zapuščen, vsak dan svojo smrt pričakoval, spomnil ga je njegov spovednik, da je sveta Magdalena živela in umrla v njegovi deželi in da ga more iz te nadloge rešiti. Zato se je v njegovem srcu obudilo veliko zaupanje k nji, postil se je tedaj in jokal, in iz srca jo klical na pomoč. In glej, noč pred godom sv. Magdalene se mu

prikaže lepa gospa in mu pravi: „Karol, tvoja molitev je uslišana, zato pojdi za menoj!“ Ko sta šla malo naprej, postala je ona in mu je rekla: „Ali veš, kje si sedaj?“ On pravi: „V mestu Barceloni.“ Ona pa mu reče: „Ti se motiš; ti si sedaj v svoji deželi, eno miljo od Narbone.“ (Od Barcelone pa do Narbone je več kakor tri dni hodá.) Tedaj se je od veselja zjokal ter rekel: „O gospa, kdo si pa ti in kaj ti imam za to dobroto storiti?“ Ona pravi: „Jaz sem Magdalena; iz hvaležnosti pa mi imaš to storiti: Moje telo, ki leži na nepoznanem kraju vzdigni; našel boš trto, ki je zrastla iz mojih ust; ondi koplji in našel boš moje telo, ki ga boš spoznal na teh znamenjih: Moja glava je vsa gola in brez kože, pa na čelu je koža še cela in meso, in utisnjeno znamenje dveh prstov, ker se me je Kristus po svojem vstajenju, ko sem hotela v vrtu objeti njegove svete noge, ondi dotaknil s svojo sveto roko. Moji lasje so tudi vsi strohneli, in ostali so samo še tisti, s katerimi sem brisala Jezusove noge. Zraven moje glave je steklo polno zemlje, s Kristusovo krvjo namočene, ki sem jo pod križem nabrala, in dokler sem živela, hranila v spomin. Ko najdeš vse te reči, vzdigni je s spodobnim spoštovanjem. Mesto, kjer sem delala pokoro, in kraj, kjer sem umrla, daj mojim bratom pridigarjem (dominikanom), ker sem bila tudi jaz pridigarica. — Ko je to izgovorila, izginila je in je pustila kralja vsega osupnjenega. Ko je napočil dan, videl je kralj, da je eno samo miljo od Narbone, zato je bil iz srca vesel in je vtaknil križ v zemljo na mestu, kjer je bila Magdalena izginila. Šel je tudi do kraja, kjer je bila pokopana, iskal je, našel in vzdignil njeno sveto truplo, in je poslal dominikane v njeno sveto jamo in tudi na tisto mesto, ki se pravi pri svetem Maksiminu, kjer se omenjene svetinje hranijo in romarjem kažejo. V steklu kažejo sveto prst s Kristusovo krvjo pomešano.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse solze pokore in ljubezni svete Magdalene! Amen.

O najdobrotljivejši Jezus, hvala in čast ti bodi za vse solze pokore in ljubezni in za vse milosti, kar si jih skazal sveti Magdaleni. Jaz te pohlevno prosim po resni pokori in ljubezni te svete spokornice: daj mi pomoč svoje milosti, da bom delal pravo pokoro in te zares ljubil. Amen.

5. Sveta Marta.

»*Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti.*« (Luk. 10, 40.)

1. Premišljuj pobožno življenje svete Marte po Kristusovem vnebohodu.

Ta svetnica je bila izmed prvih devic nove zaveze, ki so po zgledu Matere božje do smrti ohranile svoje devištvo. Največjo čast pa je zadobila od tod, ker je bila iz števila Kristusovih prijateljev; ona je njega in njegove učence večkrat sprejela pod streho in mu postregla. V prvem preganjanju kristjanov je bila s sv. Magdaleno in z drugimi kristjani pregnana iz dežele in je pomagala v Marsilji nevernike poučevati in izpreobračati. Potem ko je bil njeni brat Lazar postal škof in je bila njena sestra Magdalena odšla v samoto, poučevala je sveta Marta nadalje ljudstvo. In Bog ji je tudi s čudeži pomagal.

2. Premišljuj, kako je sveta Marta postavila samostan in živela kot nuna.

Na čast Matere božje je Marta cerkev in samostan sezidala in zbrala okoli sebe veliko devic, ter živela ž njimi prav spokorno in sveto. Postila se je vsak dan, samo ob nedeljah ne, in molila je neprenehoma; stokrat namreč je vsako noč pokleknila in Boga častila in molila. Čula je dolgo v noč in mrtvičila je svoje telo s spokornimi deli. Njena navadna jed je bil sam kruh in sirove korenike, njena pijača sama čista voda, njena postelja trda zemlja in njena obleka uboga in hodna. Vendar ni jenjala poučevati ljudi, in vsem je dajala dobre nauke, ki so k nji dohajali.

Enkrat, ko je pri avignonskem mestu na bregu dereče reke poučevala več ljudi, je mlad človek hotel reko preplavati zato, da bi bil poslušal njene nauke. Reka pa ga je daleč s seboj odnesla in ubogi mladeneč je vpričo vseh utonil. Ko so ga dva dni potem našli in prinesli k sv. Marti, molila je ona zanj, storila nad mrličem znamenje svetega križa in ga je obudila k življenju. Ta in več drugih čudežev je Bog storil na prošnjo svete Marte, kar je pripomoglo, da se jih je vedno več izpreobrnilo; ime svete Marte pa je slovelo po vsi deželi.

3. Premišljuj potrpežljivost svete Marte v njeni poslednji bolezni.

Celo leto pred smrtjo ji je Kristus napovedal, kdaj bo umrla. Nato je vse tisto leto imela mrzlico. Ko se ji je tedaj Kristus malo pred smrtjo prikazal in med drugim rekel, da se bo kmalu iz te

doline solz preselila v nebeško veselje, rekla je sveta Marta: Hvala ti, preljubeznivi Jezus, da me hočeš vzeti iz te doline solz; prosim te pa, da mi daš še pred smrtjo videti mojo ljubo sestro. Kristus pravi: Marta, tvoja sestra bo sedem dni pred teboj umrla; ti pa jo boš pred svojo smrtjo še z veseljem videla. Ko je tedaj sv. Magdalena umrla in ko so jo angeli nesli v nebesa, videla je sveta Marta njeno veliko slavo ter je klicala za njo z velikim glasom in s stegnjenimi rokami: O ljuba moja sestra, počakaj in vzemi me s seboj v nebeško veselje. O ljubezniva sestra! spomni se na me pred prestolom božjim, in prosi za me, da pridem kmalu za teboj! Vprašali so jo, kaj je videla in zakaj tako vpije? Ona jim je odgovorila: Videla sem svojo sestro Magdaleno, ki so jo angeli nesli v nebesa; zato sem za njo klicala, da bi me s seboj vzela. Ona pa me je potolažila in mi je rekla, da bo za me prosila, da pridem kmalu za njo. Vedite tedaj, ljube moje prijateljice, da bom samo sedem dni več živela, in potem pojdem za svojo sestro v nebesa.

Nune so, to slišati, se razjokale in tožile rekoč: Ljuba mati, kaj počnemo me uboge, ko nas ti zapustiš? Sveta Marta pa jih je tolažila, in je postavila namesto sebe sv. Marcelo za predstojnico samostana. Opominjala in poučevala je vse nune in se je z vso pobožnostjo pripravljala na svojo smrt.

4. Premišljuj poslednje borenje svete Marte in njeno srečno smrt.

Ker je bila njena bolezen vsak dan hujša, prosila je za svete zakramente, in si je dala od svetega Maksimina prinesti sveto popotnico. Ko je bilo sveto Rešnje Telo blizu nje, vstala je iz postelje, pokleknila na tla, svoje roke in oči povzdignila k svojemu ljubemu ženinu in točila veliko solz pobožnosti in ljubezni. Po svetem obhajilu je bila vsa zamaknjena in je dolgo uživala to nebeško radost.

Potem so jo nune zopet položile v posteljo; vsem se je smilila, da toliko trpi. Ko je videla, da je njena ura blizu, dala je zoper duhove teme veliko blagoslovljenih sveč okoli svoje postelje postaviti. Hudobni duhovi pa so naredili vihar, da je vse sveče ugasnil, in da so se vsi pričujoči prestrašili. Po tem vetru je prišlo veliko hudobnih duhov, najgrši med njimi je imel listek v roki, na katerem so bili vsi grehi svete Marte prav natanko zapisani. Ta listek ji je kazal in ji žugal, da jo hoče tožiti pred Kristusovim sodnim stolom. Sveta Marta vsa prestrašena se jokaje obrne k Jezusu, rekoč: O najdobrotljivejši Jezus, pomagaj mi v ti veliki sili; izbriši s svojo krvjo moje dolge, in reši me iz rok tistih, kateri iščejo mojo dušo. O sveta Devica Marija, ne zapusti me, temveč pridi mi v tej veliki težavi na

pomoč. O ljuba sestra Magdalena, kje si sedaj, zakaj si me v ti veliki nevarnosti zapustila? Na te besede se je v stanici prikazala velika svetloba, in hudobni duhovi so prestrašeni pobegnili. Slišal se je tudi glas, ki je rekel: „Nič se ne boj, Marta, tvoji sovražniki so premagani.“ — Potem si je dala brati bridko Kristusovo trpljenje. Med tem se ji je prikazal Kristus sam in ž njim veliko angelov; on se je prijazno pripognil k nji in rekel: Pridi, ljuba moja hči, kakor si me ti nekdaj sprejela v svojo hišo, tako hočem tudi jaz tebe sprejeti v vesela nebesa. — Marta reče: O presladki Jezus, odkod mi pride milost, da obiskuješ mene, svojo nevredno služabnico? — Med tem, ko so v trpljenju Jezusa brali: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ je zapustila njena sveta duša čisto telo in angeli so jo nesli v nebesa.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v sveti Marti! Na vekomaj bodi češčen za vse njene čednosti, za njeno slavo in veličastvo! Amen.

O sveta Marta, prosi s svojo sveto sestro za nas uboge grešnike, da po vajinih zaslugah in prošnjah tudi mi dosežemo srečno smrt in večno zveličanje. Amen.

Triindvajseto poglavje.

Kristusova milost in slava se kaže v njegovem svetem križu.

1. Najdenje svetega križa.

»*Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega, Jezusa Kristusa.*« (Gal. 6, 14.)

1. Premišljuj, kako so neverniki križ skrili.

Ko je bilo Jezusovo mrtvo telo veliki petek s križa sneto in položeno v grob, vrgli so kmalu po Kristusovem vstajenju sveti križ in križa obeh razbojnikov v dolino med Kalvarijo in mestom,

in zakopali v zemljo. Da ne bi nikoli več prišel na beli dan, je bilo zapovedano, da so vso nesnago iz mesta spravljali na to mesto. Ravno tako so Kristusov grob visoko zasuli z zemljo, da ga ni mogel nihče več videti. Ker so pa kristjani vendar hodili tja molit, so pozneje malikovavci nad Kristusovim grobom postavili podobo malika, ki so mu pravili Jupiter; na mesto pa, kjer je bil Jezus križan, so postavili nečisto podobo boginje Venere, da bi se zdelo, da kristjani, ki ondi molijo, častijo te malike. Zato so bili kristjani prisiljeni, ogibati se teh svetih mest in jih zapustiti, ker so malikovavske podobe blizu stoinosemdeset let ondi stale.

O Gospod, uniči vse podobe in želje prevzetnosti, jeze in nečistosti, katere branijo, da ne moremo uživati izvrstnega sadú tvojega svetega križa.

2. Premišljuj, kako je cesar Konštantin Veliki z znamnjem svetega križa premagal svoje sovražnike.

Preden je bil cesar Konštantin še kristjan, prizadeval si je dokaj, ponižati svoje in kristjanske vere sovražnike; tedaj ni mogel spati tisto noč, ko se je imel drugi dan s trinogom Maksencijem zgrabiti, temveč je svojo posteljo popustil in, glej, tu zagleda na nebu znamenje svetega križa in okoli njega besede: „V tem znamenju boš zmagal.“ Tega je bil Konštantin dokaj vesel; dal je tedaj znamenje svetega križa pred svojimi vojaki nositi in tako je zgrabil Maksencija. Po krvavi bitvi je Maksencija premagal in nasprotno vojsko pobil. Maksencij sam je hotel pobegniti, pa je z mosta padel v reko Tiber in utonil. Konštantin je nato postal kristjan. In s tem je imelo tudi preganjanje kristjanov v rimskem cesarstvu svoj konec. Zato se imamo Jezusu križanemu iz srca zahvaliti in ga prositi rekoč: O križani Jezus, dodeli, da z znamenjem tvojega svetega križa premagamo vse sovražnike svojega zveličanja. Amen.

3. Premišljuj, kako je sveta Helena iskala sveti križ.

Ta sveta cesarica, mati cesarja Konštantina, je premišljevala, kako bi vedno bolj mogla skazovati svojo hvaležnost križanemu Jezusu. Ona je bila enkrat v spanju opominjena, naj gre v Jeruzalem, naj išče in vzdigne sveti križ. Tedaj pride v letu 326 z velikim spremstvom v Jeruzalem, podere in razbije malikovavske podobe, odpravi vso nesnago od Kristusovega groba ter išče povsod sveti križ. Ker ga pa ni mogla najti in ji tudi kristjani niso vedeli nič pravega povedati, je ukazala, kakor pravijo, okoli petsto najimenitnejših Judov v Jeruzalem priti, ker je mislila, da bo od njih kaj izvedela.

Med tem, ko so se bili Judje sešli, popraševali so eden drugega, kaj pač pomeni, da so sem poklicani. Tedaj pravi eden izmed njih, ki se je klical Juda: Jaz se bojim, da bodo hoteli izvedeti, kam je prišel križ Jezusa Nazarenskega. Prosim vas, naj nobeden tega ne razodene; če ne, pogine naša judovska vera in kristjani, kateri križanega molijo, se povzdignejo in pridejo k moči. Moj ded je namreč mojemu očetu na skrivnem povedal, in moj oče mi je večkrat rekel in pokazal, na katerem mestu utegne biti križ zakopan. Nad tem so se drugi čudili in rekli, da niso svoje žive dni nič o tem slišali, tudi so Judu žugali, da nima nič o tem razodeti.

Ko so bili Judje poklicani pred cesarico in vprašani, kam je prišel Kristusov križ, rekli so vsi, da ne vedó ničesar. Cesarica pa jim je rekla: Gotovo je, da so vaši očetje Jezusa križali in so vam tudi povedali, kam so križ dejali; ako mi tedaj ne boste povedali, kam je sveti križ prišel, vas dam vse žive sežgati. Tedaj so se Judje prestrašili in so prosili milosti, rekoč, da oni sami nič ne vedo; stari Juda pa, sin nekega preroka in učen v postavi, bi utegnil kaj povedati. Tedaj je cesarica vse druge Jude izpustila in samega Juda obdržala in rekla: Glej, Juda, zberi si ali smrt ali življenje; ako mi ne poveš, kje je sveti križ, te dam neusmiljeno umoriti. Trdovratni Juda pa se je dolgo zvijal in na vse strani skušal, da ne bi razodel skrivnosti. Ker tedaj ni hotel nič povedati, ga je ukazala v suh vodnjak vreči, da bi umrl lakote. V vodnjaku je sedel trdovratni Juda šest dni in šest noči; sedmi dan pa ga je zmagala lakota, da je prosil, naj ga ven potegnejo, ker hoče povedati vse, kar vé o tej reči.

4. Premišljuj, kako je cesarica Helena sveti križ našla.

Ko so Juda pripeljali pred cesarico, povedal je vse, kar je bil slišal od svojega očeta, ter je šel ž njo in z vsem ljudstvom na goro Kalvarijo. Ko je prišel do mesta, kjer je menil, da ima križ zakopan biti, poklenili so vsi in molili. Med tem ko so molili, se je kraj potresel, in iz mesta, kjer je bil križ zakopan, se je vzdigal prav prijeten duh. Tedaj so bili vsi razveseljeni in cesarica je ukazala, da se je kopalo, in zemlja odnašala. Treba pa je bilo prav globoko kopati, kakor se še dandanašnji vidi. Od gore Kalvarije namreč do svetega groba se mora iti po osemnajst stopnicah doli; od svetega groba pa do mesta, kjer so našli sveti križ, se mora še po osemin-štiridesetih stopnicah doli iti; tako globoko so ga bili Judje zakopali, da ne bi nikoli več prišel na svetlo. Ko so bili nazadnje vso prst odkopali, našli so tri enako velike križe, napis Kristusovega križa so pa posebej našli na strani.

5. Premišljuj, kako so sveti križ izmed treh križev spoznali in počastili.

Ker tedaj niso videli, na kateri križ je bil Jezus pribit, rekel je sveti Makarij, Jeruzalemski škof, da je treba prositi Boga, da bi on to razodel. Bila je tistikrat v Jeruzalemu imenitna gospa, pa bolna, in je že več let ležala, nihče je ni mogel ozdraviti; te gospe se je sveti Makarij dotaknil z vsemi tremi križi. Ko jo je bil dotaknil s prvim in z drugim križem, počutila se ni nič bolje; kakor hitro pa se je dotaknil s tretjim križem, ozdravela je pri tej priči in se je vpričo vseh vzdignila s postelje. Kristjani so se tedaj neizrečeno veselili in so sveti križ ponižno počastili. Tudi Juda se je pri tem čudežu izpreobrnil in je pri svetem krstu dobil ime Kvirijak ali Kirijak, in je pozneje pod odpadnim cesarjem Julijanom dosegel krono mučeništva. Ko so tedaj sveti križ s seboj odnesli, sreča jih pogreb. Sveti Makarij se dotakne mrliča s križem in pri ti priči je tudi mrlič oživel. Ta veliki čudež je še več drugih izpreobrnil in sveti križ je bil od vseh češčen.

Potem je cesarica Helena sv. križ razdelila na dva kosa, in je spodnji del poslala svojemu sinu, cesarju Konštantinu; zgornji del pa je postavila v srebrno skrinjico in pustila na gori Kalvariji, kjer je tudi na cesarjevo povelje koj dala sezidati lepo cerkev. Ker je Bog s sv. križem delal vedno več čudežev, prosilo je veliko imenitne gospode za košček svetega križa, da bi se sv. križ tudi pri njih častil. Tako so kristjani po vsem svetu po malem dobili od sv. križa; na veliko sto krajih imajo to svetinjo in jo častijo. Kdor pa hoče sveti križ prav častiti, naj vzame svoj križ na svoje rame, naj hodi za križanim Jezusom, naj kliče v njegovo sveto ime in naj govori:

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčen bodi njegov sveti križ vekomaj! Amen.

O Gospod, naš Bog, po svojem svetem križu reši nas naših sovražnikov! Amen.

2. Povišanje svetega križa.

»*Kdor se hvali, naj se hvali v Gospodu.*«
(I. Kor. 1, 31.)

1. Premišljuj, kako je cesar Heraklij sveti križ nazaj dobil.

Sveti križ so v Jeruzalemu dolgo častili in kristjani iz vseh delov sveta so romali tja. V letu 614 pa je perzijski kralj Kozroe

mesto Jeruzalem s silo vzel, cerkve oropal in razdrl in sveti križ odnesel v Perzijo. Tam ga je imel v svoji oblasti celih štirinajst let, dokler ni cesar Heraklij tega kralja v vojski premagal ter sveti križ dobil nazaj.

2. Premišljuj, kako je bil sveti križ povišan.

Ko je hotel cesar Heraklij sveti križ s slovesno procesijo nesti nazaj na Kalvarijo in je že prišel do sodnih vrat mesta Jeruzalema, ga je neka skrivna moč zadrževala, da ni mogel naprej. Zavoljo tega je bil dokaj žalosten in si je mislil, da ni vreden nositi sv. križ. Tedaj mu reče Zaharija, jeruzalemski škof: Menda je le tvoja cesarska obleka, katera ti brani, da ne moreš naprej. Ko je namreč naš Gospod Jezus Kristus ta sveti križ nesel skozi ta vrata, je bil bos in ubožno oblečen. Tedaj je cesar odložil vso svojo cesarsko obleko, oblekel je pa ubožno, slabo obleko, šel je bos in gologlav ter je vzel sveti križ zopet na svoje rame. Sedaj je šel lahko in z veliko pobožnostjo skozi vrata do gore Kalvarije; in vsi ljudje, ki so to videli, so hvalili Boga. Ko je tedaj cesar sveti križ postavil na prejšnje mesto, godili so se zopet veliki čudeži: petnajst slepih je izpregledalo, deset gobavih je bilo očiščenih, štirje mrtvoudni so ozdraveli, mrtvec je zopet oživel, več obsedenih je bilo rešenih in več drugih bolezni je bilo odpravljenih. Zato so se ljudje dokaj veselili in češčenje svetega križa se je širilo vedno bolj.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, povišan bodi in češčen za svoj sveti križ vekomaj! Amen.

O križani Jezus, jaz te molim in častim tvoj sveti križ, ki je drevo življenja, Jakobova lestvica, čudodelna Mojzesova palica, ključ kralja Davida in kraljeva palica Izraelove hiše; in prosim tebe, ki si pravi Adam, Jakob, Mojzes in David: stori me po sadu tega svetega drevesa živega, čvrstega in zdravega na duši, da bom po ti lestvici k tebi šel, s pomočjo tvoje milosti delal čudeže kreposti, da mi bo tvoj sveti križ v skušnjavah palica zoper peklenskega Faraona, v bridkosti palica tolažbe in pomoči, na smrtno uro pa ključ v nebesa. Amen.

Štiriindvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v strašnih šibah in kaznih Judov.

1. Stiske in trpljenje judovskega ljudstva.

»*Razkropi jih v svoji moči in poderi jih, o Gospod, moj varih!*« (Ps. 58, 12.)

1. Premišljuj neizrekljivo stisko Judov po smrti svetega Jakoba mlajšega.

To popisuje sam judovski zgodovinar Jožef Flavij v bukvah, v katerih popisuje judovsko vojsko. Mi hočemo le najvažnejše reči iz teh bukev posneti in premišljevati.

Vsa judovska dežela je bila takrat v takih stiskah, da so mogli vsi spoznati, da hoče Bog ves svoj srd izliti na nje. Ne samo po deželi, ampak tudi v mestu Jeruzalemu je bilo veliko zavratnih morivcev, ki so skrito orožje s seboj nosili in ljudi pri belem dnevu na javnih ulicah in trgih prebadali, vendar ni mogel nihče morivcev zgrabiti; ko so namreč tako zavratno prebodeni padali mrtvi na tla, grozili so se morivci sami najbolj na videz črez te strašne morije in s tako zvijačo so si pomagali iz zadrege. Tedaj se je vsak drugega bal, ogibali so se eden drugega, ko so se srečali. Tako je bil prišel v tistem času neki goljuf iz Egipta na Judovsko, rekoč, da je on Mesija, in skoraj tridesettisoč jih je šlo za njim. S temi je šel na Oljsko goro, da bi bil vzel Jeruzalem, pregnal rimske vojake in sam sebe oklical za kralja. In da bi mu ljudje verovali, obljubil jim je storiti čudež, namreč, da na znamnje, ki ga bo dal, mestno ozidje samo ob sebi pade, da bodo mogli noter. Deželni oblastnik Feliks ga je s svojimi vojaki zgrabil in njih večji del pomoril. Goljuf sam pa je pobegnil in mala peščica ljudi ž njim; ko so Judje videli, da so bili opeharjeni, so se vrnili vsak na svoj dom.

Ko je bil ta upor zatrt, nastal je kmalu drugi; zbralo se je namreč nekaj goljufov in ubijavcev, da so se zoperstavili rimskim oblastnikom, in so žugali s smrtjo tistim, kateri bi deželnemu oblastniku bili pokorni in podložni. Ko so nabrali veliko ljudi, so se vlačili po judovski deželi okoli, tu pa tam planili v hiše bogatinov, morili in vso deželo pripravili v strah in trepet. Deželni oblastnik Feliks se je sicer branil, kakor je mogel, vendar ni mogel puntarskih Judov popolnoma ukrotiti. Ravno tako je tudi Fest, ki je postal

deželni oblastnik za Feliksom, te razbojnike resno preganjal in jih je veliko polovil in pobil.

Ko pa je za Festom prišel Albin, narastla je nesreča dokaj, ker je bil Albin sam neizmerno krivičen in hudoben. Terjal je neizmerne davke in ni maral ne za vstaše, ne za nič drugega, samo da je vlekel denar. Nihče se ni smel potožiti črez krivice, temveč vsakdo je moral molčati, da se mu ni prigodila še večja nesreča.

2. Premišljuj, kako je Flor Jude stiskal, in jih pravzaprav silil spuntati se zoper Rimljane.

Akoravno se je Albin vedel hudobno, vendar ga je Flor še prekosil. On je Jude tako ropal in ž njimi delal neusmiljeno, kakor da ne bi bil njih deželni oblastnik, ampak rabelj. On je cela mesta oropal in je služabnikom in vojakom dopuščal, da so kradli in ropali; tedaj je več njih hiše in posestva popustilo in so šli na tuje. Judje so se zbrali in več kakor tisoč iz njih so šli v Sirijo k oblastniku črez vse tiste kraje, da bi Flora tožili. Flor pa, ki je bil tudi tam, se je Judom le posmehoval in jim je potem še bolj kljuboval. Ker se je pa bal, da ne bi ga zatožili pri cesarju, zato si je na vso moč prizadeval, Jude prisiliti k uporu zoper Rim, ker se je nadejal, da tako njegove krivice ne pridejo na svetlo; zato je dan za dnevom bolj tlačil Jude.

Da bi ogenj še bolj zanetil, ukazal je nekaterim, da naj iz templovega zaklada vzamejo sedemnajst talentov (t. j. blizu šestdeset tisoč kron srebra), rekoč, da ga cesar potrebuje. Tedaj se je vnel velik upor; vse je sililo v tempel, vsi so Flora kleli in mu zažugali, da ga zatožijo pri cesarju. Flor pa se je jezil in je mestu žugal; akoravno so prvaki mesta prosili milosti, vendar je vojakom ukazal, da naj tržišče oropajo in vse pobijejo. Tedaj so vojaki tržišče oropali in veliko prebivavcev pobili, veliko so jih kot jetnike pripeljali pred Flora; Flor pa jih je ukazal do nagega sleči, neusmiljeno bičati in potem žive pribiti na križ. Število vseh, ki so poginili tisti dan z ženami in otroki, je bilo okoli tritisoč in šeststo.

Nato si je Flor izmislil novo hudobijo; ko je namreč poslal novih vojakov iz Cezareje v Jeruzalem, rekel je Judom, da, ako jim pridejo naproti in jih kot rimske vojake z vso častjo sprejmejo, hoče pozabiti na vse krivice. Vojakom pa je ukazal, naj Judom vkljubno odgovarjajo, in če se bodo jezili, naj le z orožjem mahnejo vanje. To se je tudi zgodilo. Vojaki namreč so se s svojimi konji zagnali med Jude, vse posekali in se spustili v tek za begajočimi. Tako je bilo mnogo Judov od Rimljanov pobitih, še več pa je bilo pogaženih. Konjiki namreč so dirjali v mesto in vse na tla pome-

tali in pomandrali, kar jim je bilo na poti, in so si prizadevali v tej zmešnjavi tempel in pa grad, ki so mu pravili Antonija, dobiti v svoje roke, česar pa niso dosegli; Judje namreč so se zbrali, se spravili na strehe in s kamenjem ter z orožjem rimske vojake zadrževali. Rimljani so bili prisiljeni pobegniti s Florom v kraljevsko palačo. Judje so razdrli tudi most, ki je bil med trdnjavo in med templom in so postavili pred tempel močno stražo, da bi Rimljanom ubranili vhod.

Ker je tedaj Flor videl, da se ne more polastiti templa, in tudi zaklada ne more dobiti v svojo oblast, podal se je k deželnemu oblastniku v Sirijo in je Jude zatožil, da so se spuntali zoper Rimljane. Ker so Judje videli, da se ne morejo nobenega zboljšanja nadejati, in da so vsled neznosnega pritiska prisiljeni od Rimljanov odpasti, so se začeli zares upirati. Duhovnom so prepovedali, da ne smejo nobene daritve več za cesarja in za rimsko državo opravljati, kakor so doslej delali; napadli so tudi na skrivnem in zvijačno trdnjavo, ki so ji pravili Masada, so pomorili Rimljane, ki so bili v nji, in so svoje vojake postavili v njo.

V Jeruzalemu so bili trije stolpi, Hipik so rekali enemu, drugemu Fazel in tretjemu Mariamne, v katerih so bili še Rimljani; Judje pa so oblegli te stolpe in niso pustili nikogar ven. Ko so vojaki videli, da se ne morejo dolgo braniti, terjali so od Judov, da naj jim pustijo oditi, ter so obljubili, da jim pustijo vse orožje. Judje so jim to obljubili; ko so pa rimski vojaki svoje orožje odložili, so jih Judje vse do zadnjega neusmiljeno posekli. V gradu blizu Jerihe, ki je imel ime Ciper, so tudi pobili vse Rimljane, trdnjavo pa razdejali.

Ker se je judovski upor širil vedno bolj, vzdignil se je rimski oblastnik v Siriji, C e s t i j po imenu, zoper Jude, nabral je svoje vojake, šel v Galilejo, in je začel moriti, ropati in požigati na judovski meji. Potem je poslal svojo vojsko v mesto Jope, je vzel mesto z naskokom, pobil tisoč in štiristo Judov z ženami in otroki vred, dal je mesto oropati in zažgati. Ravno tako je storil v Cezareji. Sefor pa, utrjeno mesto na Galilejskem, in več drugih mest, so se radovoljno vdala in so sprejela rimsko posadko.

Tako je šel Cestij naprej do Jeruzalema in je med potjo vse razdeval in požigal. Ker so Judje videli, da se hočejo Rimljani polastiti mesta, napadli so Cestija in mu petstoinpetnajst mož pobili; Cestij pa jih je zopet zagnal nazaj in tudi spodnje mesto dobil v svojo oblast, ter vse utrjene kraje razdejal in požgal. Judje pa so se bili potegnili nekaj v tempel, nekaj na goro Sion, in so se Rimljanom ustavili, tako da je Cestij pet dni zaporedoma skušal z na-

skokom te trdnjave vzeti, in vendar ni mogel ničesar opraviti, temveč se je moral s sramoto pomakniti nazaj. Ta nenadeni beg je pa dajal Judom srce, da so planili za begajočimi in jih veliko posekali. Drugi dan so še bolj pritiskali za rimskimi vojaki in so jih zopet veliko pobili, tako da je bila cesta polna pobitih vojakov. Tako so se Judje z veseljem vrnili v Jeruzalem, po poti pobite vojake slačili in plenili in so našli, da so jih pobili pettisoč pešcev in tristo konjikov. Cestij pa je vse to naznanil v Rim, in je oblastnika Flora pri cesarju Neronu zatožil, da je on Jude prisilil k uporu.

Judje pa so popravili razdejano ozidje mesta Jeruzalema, izvolili so izmed sebe vodje in polkovnike in stotnike, in so se pripravili za prihodnjo vojsko; tudi v galilejski deželi so zopet vse popravili, kar so Rimljani razdejali in podrli, in so silno veliko vojsko spravili na noge. O tem času so vsi kristjani mesto Jeruzalem zapustili, ker so vedeli, da ima biti razdejano. Videli so namreč, da mu je Bog odtegnil svojo milost in da se mu bliža poguba.

3. Premišljuj, kako je Vespazijan galilejsko in potem tudi judovsko deželo pridobil in Jude podil proti Jeruzalemu.

Ko je cesar Neron slišal, kaj se godi v judovski deželi, poslal je Vespazijana, svojega prvega vojskovodjo, in mu je izročil vojsko v Siriji. Potem je poslal Vespazijan svojega sina Tita v Aleksandrijo na Egiptovskem, da je vojake od tam vzel; on sam se je črez morje prepeljal v Sirijo, in je zbral veliko vojsko rimskih vojakov in pomožnih trum. Z vsemi temi je šel iz Antijohije v Ptolemajido. Seforjani so prišli in so mu izročili ključe svojega mesta. Vespazijan je poslal v mesto tisoč konjikov in šeststo pešcev, ker Judom ni več zaupal. Potem je prišel Tit iz Aleksandrije v Ptolemajido in je pripeljal vojakov svojemu očetu, kateri je imel sedaj šestdesettisoč dobro oboroženih mož.

S to močjo se je bližal Vespazijan Galilejskim mejam in se je Judom kazal z vso svojo armado. Ko so Judje videli Vespazijana s tako silno vojsko, začeli so se tresti. Vespazijan pa je šel naravnost do mesta Gadara, je mesto vzel in brez usmiljenja posekal vse, kar je moglo nositi orožje; potem je požgal mesto in vse bližnje trge in vasi, prebivavce pa je kot jetnike odpeljal s seboj.

Med tem se je vrgel judovski vojskovodja Jožef v mesto, ki se je klicalo Jotapata; Vespazijan pa je z vso svojo vojsko prišel pred mesto, ker je dobro vedel, da je dosti Judov v njem in da je ena najboljših trdnjav cele dežele. Začeli so tedaj mesto oblegati, ali

Judje so se krepko branili. Jožef namreč je s svojimi ljudmi mesto branil tako dobro, da so ga Rimljani oblegali sedeminštirideset dni; tistikrat pa je se izdajski Jud podal k Rimljanom in je mesto sovražniku izdal.

Tedaj so Rimljani zjutraj za rano prišli črez mestno ozidje v mesto, pomorili straže, in so se drznili podati se v sredo mesta. Ko so bili že sredi mesta, in je bil že beli dan, tedaj še niso zapazili Judje, da je mesto izgubljeno; tako trdno so namreč spali zavoljo dolgega truda, ki so ga imeli. Šele ko je bila vsa sovražna vojska v mestu, so se predramili. Sovražniki pa so kakor zdivjani tekali po mestu, vse posekali, kar so srečali, preiskali so vsako klet, vsak hram, vsako luknjo, in so pobili vse, kar so jih dobili, brez žen in otrok, tako da je bilo štiridesettisoč mož poklanih in dvanajsttisoč ujetih.

Jožef pa, vojskovodja Judov, kateri je tudi to zgodovino popisal, je skočil v suh vodnjak, ki je imel na strani veliko jamo, katere se od zgoraj ni moglo videti; ondi je bilo skritih štirideset mož, ki so bili s hrano dobro oskrbljeni. Med tem so Rimljani na Vespazijanovo povelje Jožefa zastonj iskali, dokler ga ni izdala neka Judinja. Vespazijan pošlje tedaj dva stotnika, da sta mu ponudila milost, in prigovarjala, naj pride ven. Ko pa jima Jožef ni zaupal, poslal je Vespazijan tretjega stotnika. Jožef se je tedaj vdal in je bil kot jetnik peljan k Vespazijanu. Vespazijan je vedno milostljivo ž njim ravnal, in ko je postal cesar, ukazal mu je tudi vzeti železje. Zato je pa Jožef Rimljanom z besedo in z dejanjem pomagal pri Jeruzalemskem obleganju; pozneje je prišel v Rim in je tam spisal Judovsko zgodovino.

Ko je bilo mesto Jotapata požgano in popolnoma razdejano, in druga majhna mesta vzeta, prišla je rimska vojska pred mesto Gamala. Tukaj je Vespazijan svoje vojake izpodbodel tako, da so mesto z naskokom vzeli in v njem toliko Judov poklali, da je kri v potokih tekla po ulicah. Drugi Judje so pobegnili v grad, ki je stal na visoki skali, in so Rimljanom močno nagajali; ali tu je nastal tak protipih, da je puščice Rimljanov nosil v grad, puščice Judov pa nazaj zavračal; nazadnje so Rimljani vzeli tudi grad in vse brez milosti posekali. Veliko Judov so z ženami in otroki pometali črez skalo v globoko dolino, kjer so se ubili; in teh je bilo več kakor onih, kar so jih Rimljani posekali. Rimljani so jih namreč okoli štiri tisoč pomorili z mečem, v dolino pometali pa so jih okoli pet tisoč. Potem je bilo še majhno mesto v Galileji, ki so mu pravili Giskala in ki se je takoj drugi dan samo vdalo. Tedaj je bila lepa, rodovitna in

močno naseljena galilejska dežela premagana, pa tudi popolnoma razdejana. Kar jih Rimljani niso pobili, so pobegnili v Jeruzalem, da je bilo mesto napolnjeno z vsakovrstnimi ljudmi. Tedaj je prišel Vespazijan v Judejo, je posedel majhna mesta, prišel je potem na Jerihonsko planjavo, kjer so se mu naproti postavili bežeči Judje, ali podvojvodja Placid jih je srečno premagal, ker je petnajst tisoč mož poklal in druge potisnil v reko Jordan, da je tisti dan poginilo blizu dvaindevetdeset tisoč in dvesto Judov. Rimljani pa so zajeli velik plen, mnogo ovac namreč, oslov, velblodov in volov. Potem je Vespazijan celo judovsko deželo preiskal in počistil, in jo je po malem vso zopet spravil pod rimsko oblast, da mu je nazadnje ostal samo še Jeruzalem. Obleganje tega mesta hočemo pa v sledečem odstavku premišljevati.

Molitev za čas vojske.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčene naj bodo njegove čudovitne sodbe vekomaj! Amen.

Vsemogočni in usmiljeni Oče, ki si nam ukazal, da naj v potrebi in sili k tebi kličemo in da nas hočeš rešiti, glej, sila je pred vratmi, ker se povsod sliši vojskino ropotanje. Zato pribegamo k tebi in te ponižno prosimo: O Gospod, ne daj nas sovražniku v pesti. Mi smo si sicer s svojimi mnogimi grehi zaslužili šibo in še bolj smo si jo zaslužili kakor nespokorni Judje. Pa misli, o Gospod, na svojo milost in dobroto, ki si jo kazal od začetka sveta; saj si bil vselej milostljiv onim, kateri so se k tebi obračali. Kesamo se in obžalujemo vse svoje grehe in spoznamo z žalostnim in ponižanim srcem, da smo zoper tebe grešili. Vendar zanesi nam milostljivo, ne tepi nas v svojem srdu in v svoji jezi, temveč odvrni milostljivo od nas škodljivi ogenj vojske, uniči vse hudobne naklepe, daj nam mir, katerega svet ne more dati; zedini srca krščanskih vladarjev in oblastnikov, da ti v miru služimo, po Jezusu Kristusu, našem vojvodu mirú. Amen.

2. Obleganje mesta Jeruzalema.

»*Tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani.*«
(Luk. 19, 43.)

1. Premišljuj, kako je Bog pred obleganjem in razdejanjem mesta Jude svaril in budil k pokori.

Jeruzalemsko mesto se je z nedolžno Kristusovo smrtjo in njegovih ljubih učencev pregrešilo tako, da je čudo, da mu je pravični Bog tako dolgo prizanašal; vendar dajal mu je čas za pokoro, in je čakal na njegovo izpreobrnjenje po Jezusovi smrti še osemintrideset let. In še takrat je Jude svaril in opominjal z marsikaterimi znamenji, od katerih hočemo povedati samo tri najimenitnejša.

Štiri leta pred začetkom judovske vojske, ko je bilo mesto še v miru in se je obhajala podšatorna obletnica, je začel mlad kmet, Jezus po imenu, naenkrat v templu vpiti na glas: „Glas od vzhoda, glas od zahoda, glas od štirih vetrov. Glas nad Jeruzalemom in nad templom in glas nad ljudstvom.“ In tako klicaje je tekel iz templa po Jeruzalemskih ulicah in ni jenjal vpiti noč in dan, kar je Jude strašno jezilo, tako da so ubogega človeka pretepali. Pa vendar je le venomer tiste besede na glas klical. Tedaj so ga gospodje zborniki rimskemu deželnemu oblastniku izdali, kateri ga je dal tako neusmiljeno bičati, da so se mu videla gola rebra. Ubogi človek pa tudi tu ni nič drugega govoril, kakor pri vsakem udarcu besede: „Gorje, gorje mestu Jeruzalemu!“ In ker ni sodniku na nobeno vprašanje nič odgovoril, ga je izpustil, češ da je ob pamet. Ubogi človek je ostal v Jeruzalemu do oblege, in akoravno so ga skoraj vsak dan tepli, vendar ni nikoli nič drugega govoril, kakor to: „Gorje, gorje ubogemu mestu!“ O praznikih pa je hodil po vsem mestu in neprenehoma vpil: „Gorje, gorje mestu in templu!“ Pečal se ni z nobenim, odgovoril ni nobenemu, ko ga je kdo vprašal, zahvalil se ni nobenemu, ki mu je kaj dal, jezil se ni na nikogar, ki ga je karal ali žalil, temveč je imel vedno tisto žalostno mrtvaško pesem v ustih: „Gorje mestu Jeruzalemu!“ Celih sedem let in pet mesecev se je tako vedel, dokler se ni začelo obleganje mesta; takrat je jenjal prerokovati. Ko je pa začelo goreti v templu in v mestu, začel je zopet kričati, stopil je vrh mestnega obzidja in je na ves glas vpil: „Gorje mestu, gorje templu, gorje ljudstvu, gorje tudi meni!“ in ko je te poslednje besede izgovoril, zadel ga je kamen in je padel mrtev z zida.

Drugo znamenje je bila strašna zvezda repatica, ki je celo leto pred obleganjem v podobi ognjenega meča stala nad templom, in vse ljudi, ki so jo videli, polnila s strahom in trepetom. Pri tem žalostnem znamenju na nebu so pač vse pobožne duše spoznale, da pride huda šiba božja nad mesto; vendar pa so hudobni ljudje si to vse drugače razlagali, rekoč, da bo šiba božja zadela njih sovražnike.

Da bi se trdovratna, otrpnjena srca vendar pretresla, poslal je Bog tretje znamenje v ozračju; vsi ljudje namreč so videli na veliko noč zvečer ob deveti uri oborožene vojake, konjike in pešce pod nebom, ki so se med seboj vojskovali, eden drugega morili, mesta in trge naskakali in vso deželo razdevali. To je bilo tako strašno gledati, da so vsi, ki so to videli, strepetali in očitno mogli spoznati, kako huda se jim bo godila. Vendar pa niso delali pokore, temveč so ostali v svojih grehih otrpnjeni in še vedno hudobnejši so postajali; zato je bil Bog prisiljen ž njimi ravnati po svoji ostri pravici in jih hudo kaznovati.

Ko je bila tedaj, kakor smo povedali v poprejšnjem odstavku, vsa galilejska in judovska dežela od Rimljanov pridobljena in večjidel razdejana, tako da je le malo mest več ostalo, so se Rimljani nazadnje obrnili proti Jeruzalemu, katero mesto je bilo najhujše grešilo. Tistikrat je bila velika reva v mestu; napolnjeno je bilo namreč mesto z ljudmi, ker so bili vsi beguni iz Galileje in iz Judeje prihrumeli. Med Galilejci pa je bil eden, ki se je imenoval Janez, zvit hudobnež; njega so mestjani vprašali, ali bi mesto izročili Rimljanom? Janez pa je zaničevaje govoril o Rimljanih, da so plašljivci in slabi borivci ter je Jude osrčeval in jih polnil s sovraštvom do Rimljanov. Vendar pa mu stari in pametni ljudje tega niso verovali in so objokovali pogin mesta.

2. Premišljuj, kaj je mesto Jeruzalem tudi že pred oblego trpelo.

Ker je bilo mesto polno ljudi, ki niso imeli od česar živeti, so začeli krasti in ropati, in tako je drhal pojedla to, kar bi bilo potrebno za vojake. Prišli so pa tudi še drugi roparji z dežele v mesto; zato si ni bil nihče svest svojega življenja. Ti roparji so deset najbolj imenitnih gospodov mesta vrgli v ječo, nazadnje jih je omenjeni Janez ukazal umoriti, češ, da so hoteli mesto izdati Rimljanom.

Ko so se ljudje začeli teh roparjev bati, začenjali so ti poslednji se napihovati, tako da so izmed sebe enega izvolili za višjega duhovna. Ko je pa pravi veliki duhoven, Ananija po imenu, ljudstvo

zoper te roparje podpihal, polastili so se roparji templa, da bi bili kot v trdnjavi, in da bi jim ljudstvo ne moglo ničesar storiti. Ker so potemtakem tempel oskrunili, je bilo ljudstvo jezno in srdito; sklenili so, tempel očistiti in roparje izgnati; začeli so namreč vojskovati se s temi roparji, ki so se imenovali zeloti, to je, goreči in vneti za postavo. Zeloti pa so se večkrat iz templa zagnali nad nje, ropali, plenili in požigali, kar so le mogli, in pobijali vse, katere so srečali. Nazadnje se je vnel krvav boj med obema strankama in dosti krvi je bilo prelite. Vendar pa so bili roparji v znotranji tempel zagnani, in noč in dan od šesttisoč oboroženih straženi. Ker so bili tedaj zeloti v takih stiskah, svetoval jim je Janez, njih poglavar, Idumejce, ki niso bili Judje, poklicati na pomoč; in tedaj so jim tudi takoj pisali. Prišlo je dvanajsttisoč Idumejcev pred mesto in mestjani niso o vsem tem ničesar vedeli. Zato so vrata zaprli, in z zidov doli ž njimi govorili in vprašali, so li prijatelji, ali sovražniki? To je Idumejce dokaj jezilo, da so jim vrata zaprli, ker so vendar mestjani sicer mislili, Rimljanom vrata odpreti. Tisto noč je bila taka nevihta, strašen vihar, močne plohe in grozno grmenje, pa tudi strašen potres, da ni mogel nihče ostati pod milim nebom. Ta nesreča je bila za zelote sreča; šli so na skrivnem iz templa, so odprli mestna vrata in so Idumejce sprejeli v mesto.

Tedaj so šli Idumejci k templu, zelote rešili oblege, in so straže pobili. Ko so mestjani krik in ropot slišali, mislili so, da so se zeloti nad straže zagnali, ker niso še vedeli, da so Idumejci že v mestu. Ko so pa prišli v tempel in zagledali Idumejce, slišalo se je veliko vpitje po vsem mestu. Idumejci, z zeloti združeni, so vse pobijali, kar jim je prišlo naproti, in so toliko mestjanov poklali, da je bil sprednji del templa ves poln krvi; ko je napočil dan, sešteli so osemtisoč in petsto mrtvih. Tedaj, ko je bilo jutro, silili so Idumejci v hiše, so ropali, morili in prelili strašno krvi. Ko so se bili naveličali moriti, iskali so velike duhovne. In ko so jih polovili, vlekli so jih skozi mesto na tržišče, tam so jih umorili in njih trupla dali psom. Tako je bila zadela božja pravica tudi velike duhovne, ker so se oni pred vsemi drugimi bili pregrešili nad Kristusom, da je nedolžen bil pribit na križ.

Potem ko so bili veliki duhovni poklani, klali so zeloti in Idumejci nižje ljudstvo kakor živino. Trupla ubitih so puščali nepogrebena ležati, in nihče ni smel svojih prijateljev pokopati ali očitno obžalovati. Tako so se tedaj oni, ki so bili Kristusa brez usmiljenja umorili, sedaj tudi brez usmiljenja morili in pobijali. Nazadnje so morivci svoje orožje obračali proti gospodi; lovili so jih in v ječe

prav tesno vkup pometali; ko so bili v ječi dosti trpinčeni, bičali so jih še, in nazadnje so jim sekali glave. Tako je bilo dvanajsttisoč imenitnih in bogatih Judov pomorjenih. Ko so Idumejci bili tako neusmiljeno ravnali z Judi, in so na svoje oči videli neizrečeno hudobnost zelotov, kesali so se, da so jim prišli na pomoč; zato so nanagloma in tiho zapustili mesto. Po njih odhodu so pa zeloti še nadalje divjali, in so poklali še tisto malo gospodo, kar je je bilo še ostalo, da ne bi se jim nihče več uprl. Potem so preiskovali mestjane nižjih stanov in so med njimi pomorili vse tiste, kateri niso bili ž njimi zadovoljni. Zato je vsak dan veliko Judov iz mesta k Rimljanom bežalo, da so se rešili izpod oblasti divjih zelotov. Ko so pa zeloti to zapazili, zavarovali so vse ceste in vrata, da ne bi jim nihče ušel; in straže so vsakega ubile, ki je hotel ven iti.

Tu pomisli, pobožni kristjan, neizrekljivo stisko nesrečnega mesta Jeruzalema, kako hudo je pravični Bog tepel morivce božjega Sinú. Vendar je bilo vse to samo začetek nadloge, ker je vsak dan nova stiska vstala in vsaka nova stiska je bila hujša in neznosejša od poprejšnje.

Bil je hudoben človek, po imenu Simon, katerega je bil veliki duhoven pred nekimi leti zavoljo njegovih hudobij pregnal iz mesta. Da bi se mogel tedaj nad Jeruzalemom maščevati, postal je poglavar ubijavcev in razbojnikov, vlačil se je po celi judovski deželi, in je ropal in plenil, požigal in razdeval, moril in ubijal, in je s svojimi vojaki ravnal bolj neusmiljeno kakor sovražnik; tako je mnogim odsekal roke in noge, ter jih pustil, da so počasi umirali. On si je nabral celo armado in je ž njo oblegel mesto Jeruzalem. Ubogi mestjani so bili sedaj od vseh strani stiskani. V mestu namreč so imeli galilejske zelote, kateri so ž njimi neusmiljeno ravnali, zunaj mesta pa je stal divji Simon, kateri jim je žugal še z večjo nesrečo. Prisiljeni so bili tedaj, Simona pustiti v mesto, da bi jim zoper Galilejce pomagal.

Kakor hitro je bil Simon v mestu, se je začel vojskovati z Galilejci, ki so imeli tempel v svoji oblasti; oni pa so se krepko branili. Nazadnje je vendar Simon prilomastil v tempel in se je tako moško bojeval zoper Galilejce, da je bil prvi del templa ves v krvi; vrgel je tudi ogenj v tempel, ki je vse naokoli požgal, tako da je pogorel tudi živež, ki je bil v templu shranjen za več let. To je bila največja škoda, ki je mogla mesto zadeti, ker je bilo vse žito zgorelo; to pa je bil začetek najhujše reve, katero so si Judje sami nakopali. Ker jih pa tudi ta nesreča ni poboljšala, je Bog nad nje poslal najhujšo nadlogo.

3. Premišljuj, kaj je mesto Jeruzalem trpelo med oblego.

Med tem, ko so se Judje v mestu Jeruzalemu sami med seboj klali, so Rimljani posedli vso judovsko deželo in so gledali to revo. Akoravno je armada Vespazijana prosila, mesto obleči, vendar ni hotel tega takoj storiti, rekoč, da hoče čakati, da se bodo Judje sami med seboj poklali. Med tem se je bilo prigodilo, da se je starejšinstvo v Rimu vzdignilo zoper cesarja Nerona zavoljo njegovega divjanja in ga je iskalo ubiti. Ko je cesar videl, da jim ne more uteči, zabodel si je sam nož v srce, in je tako sam sebe umoril. Po cesarjevi smrti so za cesarja oklicali Vitelija, hudobnega in malovrednega človeka, kateri ni znal drugega, kakor črez mero jesti in piti in zapravljati denar.

To se je rimski armadi na Judovskem zdelo za malo; zato je izvolila Vespazijana za cesarja, akoravno te časti ni hotel prevzeti. Ko so mu pa žugali s smrtjo, privolil je nazadnje in je enega polkovnika z eno legijo vojakov poslal v Rim, da naj Viteliju vojsko napove, obleže mesto Rim in Vitelija umori. Ko se je vse to po sreči izšlo, je šel Vespazijan sam v Rim, da je cesarstvo prevzel, in je zapustil svojega sina Tita, da je oblegal mesto Jeruzalem. Med tem je prišlo k velikonočnemu prazniku neštevilno Judov iz vseh krajev sveta v Jeruzalem, ker so menili, da ne bo za letos nobene nevarnosti za Jeruzalem, ker je Vespazijan odšel v Rim. Ali goljufali so se bili. Kakor hitro je bilo namreč ljudstvo v mestu, nabral je Tit mogočno vojsko in oblegel mesto; oblega se je pričela štirinajsti dan meseca aprila, osemintrideset let po Kristusovi smrti.

V začetku oblege, ko je bilo mesto polno prebivavcev in tujcev, so Judje pozabili na vse svoje prepire in so se marsikaterikrat s silo zagnali na Rimljane. Vendar s tem se Tit ni dal prestrašiti, temveč je postavil vojake na več krajev okoli mesta, in je dal tudi pet visokih nasipov okoli mesta napraviti, tako da ni mogel nihče več ne ven, ne noter. Komaj pa so bili nasipi gotovi, so se Judje zopet z vso silo ven zagnali in so te nasipe razdejali. Tedaj je ukazal Tit okoli mesta sezidati močni zid in postaviti trinajst gradičev, da bi Judom vzel vse upanje rešitve. Vendar so se še večkrat zagnali na Rimljane, ali vedno le v svojo škodo, ker je bilo vselej nekaj posekanih, nekaj ujetih. Črez nekaj tednov se je začela tudi huda lakota v mestu; mesto ni imelo več živeža, in kdor ga je sam kaj imel, ga je skrival. Zato so vojaki vse hiše preiskovali, in kjer so našli kaj hrane, so jo vzeli in zraven tega še ljudi tepli, ker jim niso bili nič povedali. Kjer pa niso ničesar našli, ondi so še hujše ravnali z

ljudmi, češ, zakaj skrivajo hrano, da je ne moremo najti. Posebno pa so neusmiljeno pretepali tiste, ki so bili še močni in zdravi, kar jim je bilo gotovo znamenje, da ne trpijo lakote. Onemogle pa in od lakote oslabljene so pustili v miru, ker so si mislili, da bodo tako v kratkem umrli. Tisti, ki so imeli še kaj žita, so splazili pod streho, in so žito žrli; saj ni smel nihče nič kuhati, sicer bi mu bili hrano z ognjišča ugrabili. Bila je tedaj nepopisljiva reva: žene so svojim možem, otroci svojim starišem, matere svojim otrokom grabili jed izpred ust. Nihče ni prizanašal tudi svojim najljubšim prijateljem ne, temveč so eden drugemu jemali, da so svojo lakoto nekoliko utolažili. Tudi tisti, ki so imeli kaj jedi, se niso mogli skrivati; ko je bila namreč hiša zaprta, menili so že vsi, da v nji jedo; tedaj so vrata s silo odprli, in ljudem jemali jed iz ust. Kdor se je zavoljo jedi postavil v bran, je bil umorjen; kdor se pa ni branil, temu so vse pobrali. Nihče se ni usmilil ne starih, sivih mož, ne majhnih, nedolžnih otrok. Ko so hudobneži mislili, da je v kaki hiši še kaj živeža poskritega, mučili so ljudi in jih s sulicami in meči bodli in trpinčili tako dolgo, da so jim vse dali.

Tako so morali trpeti mestjani nižjih stanov; imenitnejše in premožnejše ljudi pa so prignali pred trinoge; da bi se mogli polastiti njih blaga, tožili so jih, ali da so izdajavci in da so hoteli mesto Rimljanom izdati, ali pa da so hoteli pobegniti k sovražniku. Na te obtožbe zdivjani poglavarji niso hoteli slišati nobenega zagovarjanja, četudi so ubogi ljudje klicali Boga za pričo in tudi desetkrat prisegali, da niso nikoli na kaj takega mislili; temveč so takoj izrekli obsodbo, da se imajo zatoženci umoriti in njih hiše oropati. Ker so se take neznosljive krivice v mestu godile, bila je med vsemi mestjani in tujci taka nepopisljiva reva, o kakršni se v obleženem mestu ni še nikoli slišalo. Ker je bila lakota vsak dan hujša, bili so ubogi ljudje prisiljeni, tudi z nevarnostjo svojega življenja po noči hoditi iz mesta, da bi si kje dobili kaj živeža. Rimljani pa so to zapazili in so prav skrbno branili, da se ni moglo nič živeža spravljati v mesto. Da bi bili Jude bolj ostrašili, pribijali so tiste žive na križ, katere so pri takem iskanju živeža zasačili, tako da jih je bilo kakšen dan po petsto in še več pribitih na križ. Akoravno pa so se Titu reveži smilili, vendar je to pripuščal, da bi Jude ostrašil in prisilil, naj bi mu izročili mesto. Ali uporniki niso nič marali za ta strah; le še bolj srditi so postajali ter so ljudem govorili: Tu vidite, kako neusmiljeni so Rimljani; ne dajmo jim tedaj mesta, temveč vojskujmo se do poslednje kapljice krvi. Tit je poskusil še drugo zvijačo; dal je vsem, ki so bili ujeti, obe roki odsekati in jih je tako

v mesto nazaj poslal in dvema poglavarjema Janezu in Simonu dal poročiti, da hoče vsem tako dati odseči obe roki, ako mu mesta ne dajo sami; ako mu pa mesto izročijo, sprejel jih bo vse kot prijatelje, in nobenemu se ne bo žalega zgodilo; on želi namreč takemu imenitnemu mestu prizanesti, posebno pa templu najvišjega Boga. Upornika sta si pa mislila: Četudi mesto Titu izročiva, bova pa zavoljo najinega neusmiljenega ravnanja tožena in obsojena v smrt; zato nista nikakor hotela mesta mu izročiti, temveč rajše vse požgati.

Pri oblegi mesta Jeruzalema misli, o kristjan, na oblego svoje duše, namreč na svojo poslednjo uro, pa obrni se k svojemu Odrešeniku, rekoč:

Hvaljen bodi Jezus Kristus v mojem življenju in v moji smrti! Amen.

O Jezus, najdobrotljivejši Zveličar, na mojo poslednjo uro me bodo moji sovražniki kakor sovražno mesto oblegali in mojo dušo od vseh strani stiskali. Zato vpijem k tebi, in pohlevno prosim s prerokom: Bodi mi ti, o Gospod, pribežališče in moja pomoč. O Gospod, zavoljo svojega svetega imena vodi me ti in ohrani me. Oh, reši me iz zanjk in iz rok mojih sovražnikov. V tvoje roke izročim svojo dušo. Ti si me odrešil, o Gospod, ti Bog resnice! Tvoje obličje naj sveti nad tvojim služabnikom in pomagaj mi po svoji milosti. Amen.

3. Razdejanje mesta Jeruzalema.

»*Tvoji sovražniki te bodo v tla pomandrali.*« (Luk. 19, 44.)

1. Premišljuj, kako so Rimljani mesto Jeruzalem dobili v svojo oblast.

Ko je Tit videl obupanje judovskega ljudstva, jim ni hotel več prizanašati, temveč je začel zares mesto stiskati. In da ne bi mogel nihče več ne ven ne noter, in da ne bi mogli od nobene strani nič več živeža dobiti, ukazal je okoli mesta sezidati zid, v okrogu štirideset stadij ali tečajev, to je, skoraj poldrugo nemško miljo. Ta zid je bil v treh dneh narejen, kar bi se neverjetno, nemogoče zdelo, ako ne bi bilo toliko tisoč ljudi, ki so ga zidali. Ker je ta zid Judom branil, da niso več mogli ven, se je šele pravzaprav začela lakota,

tako da je bila največja stiska v mestu. Ena družina za drugo je same lakote pomirala in izmrla. V tistih dneh je neka mati, Marija po imenu, nekdaj bogata, svoje dete zaklala, skuhala in pol snedla; drugo polovico so ji drugi iz rok strgali, katerim je bila jed zadišala in so prišli k nji. Tako so se izpolnile Jezusove besede, ki je rekel: „Blagor nerodovitnim itd.“ Mrtve žene s svojimi otroki in stari umrli možje so sem ter tja ležali. Mladeniči in device so pa kakor sence po ulicah hodili. In kjerkoli je kdo lakote obnemogel, zgrudil se je na tla in dušo izdihnil. Ker zaradi prevelikega števila ni bilo mogoče mrtvih pokopavati, zato jih je mnogo h grobu hitelo, še preden jim je bila smrt pred durmi, in so se sami spravili v grob, kakor so ravno mogli. Pri toliki stiski roparji še niso dajali mirú, temveč so plenili in ropali mrtve po poti; ali pa so tudi svoje meče na mrtvih truplih skušali, in še marsikaj drugega so uganjali z mrtvimi in z umirajočimi. Iz prvega so mrliče nosili skozi mestna vrata; ko so pa Rimljani prišli bliže mesta in niso mogli več svojih mrličev iz mesta nositi in pokopavati, metali so jih črez ozidje iz mesta. In ko tudi tega niso mogli več delati, znašali so jih v hiše, ter vrata in okna zapirali, da ni mogel smrad ven. Nazadnje pa so jih pustili ležati, kjer so bili.

Enkrat se je zgodilo, da je Tit okoli mesta jezdaril; tu je videl veliko mrtvih trupel v mestnih okopih; tedaj je svoje roke proti nebu vzdignil in Boga poklical za pričo, da ni kriv tolike reve, ker je večkrat Judom ponudil, naj bi mu z vso častjo izročili mesto. Še celo tistikrat jim je vnovič storil ponudbo, da smejo brez kazni oditi, ako mu izročijo mesto. Judje pa so bili po pravični božji sodbi tako trdovratni, da niso marali za prijazne Titove besede. Ko je tedaj Tit videl trdovratnost ljudstva, pritiskal je silnejše na mesto, in je tretji dan majnika proti polnoči pridobil prvi zid ter je posedel brez velike izgube novo mesto. Pet dni potem je pridobil drugi zid in se je polastil drugega spodnjega mesta. Zato so se pomaknili Judje v tretje mesto ali na utrjeno goro Sion, ki je bila dokaj utrjena.

Ko je tedaj Tit videl, da je prav težko mesto pridobiti, je Jude zopet opominjal, naj se udajo, ako hočejo, da prizanese templu. Ko so pa Judje odgovorili, da hočejo rajše prenašati največje nesreče, kakor se udati Rimljanom, tedaj je Tit pred Bogom in pred ljudmi pričal, da je prisiljen razdejati tempel in mesto; zato je tudi z velikim trudom nazadnje še tretji zid dobil v svojo oblast in tudi tretje mesto posedel. V spodnjem mestu pri Pilatovi hiši na visoki skali je stal prav lep grad, ki so mu rekali Antonija, kjer je bila močna

posadka judovskih vojakov, kateri so s puščicami in s kamenjem streljali na Rimljane, da se ni mogel nihče bližati gradu! Tedaj je Tit svoje vojake opominjal, naj se čvrsto lotijo dela in grad izpodkopljejo, česar so se tudi lotili; Judje pa so metali na nje toliko kamenja, da niso mogli nič opraviti. Tedaj so ležali Rimljani deset tednov pred tem gradom, in šele dvajseti dan julija o polnoči, ko so straže spale, so grad dobili v svojo oblast.

Ko so Rimljani grad posedli, bežali so Judje po skrivni poti pod zemljo na goro, kjer je stal tempel, Rimljani pa za njimi, ter so se tudi ondi borili; ali Rimljani so se kmalu pomaknili v Antonijev grad nazaj.

Potem je Tit Judom iz tega gradú na ves glas klical, da, če se udajo, hoče še prizanesti mestu in templu, in jim hoče tudi dovoliti, da smejo iti svodobno, kamor hočejo. Judje pa so mu odgovorili, da se ne boje zavoljo templa; da tempel mu gotovo ne pade v roke, ker je hiša božja. Tit je zopet očitno dal na znanje, da ne želi templu nobene škode storiti in da ga Judje sami silijo, ga razdejati.

2. Premišljuj, kako je bilo mesto Jeruzalem požgano.

Tit je ukazal tedaj dolino med templom in med Antonijevim gradom izpolniti, in njegovi vojaki so od polnoči do opoldne naskakovali tempel. Zato je ukazal, z velikim trudom napraviti tudi štiri visoke namete okoli templa; pravim, z velikim trudom, ker so morali drva in drugo potrebno po tri do štiri ure daleč dovažati. Nato so vrgli Rimljani ogenj v templovo preddvorje, da je zgorel skoraj ves preddvor. Judje pa so bili tudi nalašč veliko suhega lesa postavili v preddvorje, in delali so se, kakor da bi bežali; ko so pa Rimljani prišli v preddvorje, vrgli so Judje ogenj vanj in vsi Rimljani, ki so bili ondi, so zgoreli.

Sedaj so se Judje v tretjem ali znotranjem dvoru templa držali in so se branili, kolikor so mogli. Tit pa je ukazal, naj se izpodkopljejo zidi, ali v šestih dneh ni mogel nič opraviti. Potem je ukazal, povsod okoli lestvice na zid nasloniti, in iti črez zid; Judje pa so vse sovražnike in lestvice pometali iz zidov. Nazadnje je ukazal k vsem vratom pristaviti ogenj, da se je srebro teh vrat stopilo, in je tudi tretji dvor pogorel. Judje so bili prisiljeni pomakniti se v tempel, kjer je stal kadilni oltar. Tu se je Tit s svojimi vojskovodji posvetoval, ali se ima tempel razdejati? Ko so vsi rekli, da se mu ne more in ne sme prizanašati, temveč da se mora požgati, zavpil je Tit: Bog obvaruj; ti sveti hiši božji nočem nobene škode storiti! In ko je to rekel, šel je v svoj šotor se malo odpočit.

Ko je bil Tit odšel, vrgel je vojak ogenj skozi okno v tempel in tempel je začel takoj goreti, tako da je bila streha kmalu vsa v ognju. Ko je Tit to zvedel, pritekel je takoj in vpil, naj ogenj gasé; zavoljo velikega šuma in ropota pa ga ni nihče slišal. Ko so si Judje v templu prizadevali ogenj pogasiti, razbili so rimski vojaki templova vrata, planili noter in poklali toliko ljudi, da je kri tekla po stopnicah. Ko je Tit šel v tempel, čudil se je taki krasoti, kakršne ni nikoli videl ali slišal. Ker je tedaj menil, da je še mogoče sveti kraj obvarovati ognja, je prav resno ukazoval, naj se ogenj pogasi. Ali vojaki ga niso slušali, temveč so vedno več ognja vanj metali, tako da je bil Tit prisiljen iz templa pobegniti in z žalostjo gledati, da sveto mesto gori.

Med tem, ko je tempel gorel, so vojaki okoli letali, ropali in plenili, kar so mogli, morili Jude, in niso prizanašali ne ženam, ne starim. To je bila šele stiska, ki se ne da popisati. Povsod, notri in zunaj templa je bilo po tleh vse polno mrtvih in kri je v potokih tekla skozi vrata. Zraven templa je stala še velika hiša, v katero so pobegnile žene z otroki, okoli šesttisoč jih je bilo. Ko so vojaki sami od sebe to hišo zažgali, slišalo se je tako vpitje, tak krik, da bi se kamenje omečilo. Več njih je poskakalo skozi okna, in so se tako ubile, druge so vse zgorele.

3. Premišljuj, kako je bilo mesto Jeruzalem razdejano.

Ko je bil tempel požgan, je Tit vojakom dovolil, da smejo celo mesto oropati in sažgati. Tedaj so tekli najprej do kraljeve palače, v katero se jih je veliko tisoč ljudi nabralo s svojimi najdražjimi rečmi. Vojaki pa so razbili vrata, so v hiši pomorili osemtisoč in štiristo mož, in so vse poropali. Drugi vojaki so preiskali celo mesto, so vse poklali, kar so jih srečali, in so mrtva trupla metali psom, da je bilo mesto polno mrtvih; nazadnje so vse mesto požgali, da ni ostala cela niti ena hiša.

Samo gora Sion je bila še, katera je bila tako utrjena, da ne bi se mogla premagati drugače kakor z lakotjo. Vendar je hotel Tit poskusiti, ali jo bo s silo pridobil. Dvanajsti dan avgusta je začel delati namete, ki so bili sedmi dan septembra gotovi; potem je dal z mogočnimi ovni biti zidovje. In ker so neprenohoma bili zidovje ves dan in vso noč, da se je posulo več manjših stolpov, prestrašili so se Judje tako, da so popustili stolpe in zid, in so se poskrili v podzemeljskih skrivnih potih. Ko Rimljani niso nobenega sovražnika več videli na zidu, nastavili so lestvice, so po njih vrh zidovja prišli in veselo zaukali. Potem so letali po celi trdnjavi, ropali in plenili ter umorili vsakega Juda, ki so ga dobili. V več hiš

so prišli, kjer so mislili dobiti kaj plena, pa so jih našli vse polne mrtvih trupel. Preiskali so tudi vse skrivne podzemeljske luknje in izhode, v katerih so veliko ljudi pomorili, tako da je bilo tudi ondi vse polno mrličev. Hiše, v katerih so našli živih ljudi, so zažgali, da so z ljudmi vred zgorele. Na gori Sion so poklali toliko Judov, da je kri tekla po vseh ulicah in da je kri na nekaterih krajih pogasila ogenj.

Tako so Rimljani goro Sion osmi dan septembra dobili v svojo oblast, bolj z božjo kakor s človeško pomočjo. Ko je tedaj Tit ogledoval visokost, velikost in moč ozidja in stolpov, rekel je: „Sam Bog nam je pomagal k zmagi!“ Bog sam je Jude od teh zidov in stolpov pregnal. Zato, akoravno je druge trdnjave tega mesta ukazal razdejati, je hotel vendar nekaj teh stolpov pustiti v veden spomin. V vsem obleganju, ki je trajalo pet mesecev, namreč od 14. aprila do 8. septembra, je, kolikor se je moglo sešteti, poginilo desetkrat stotisoč ljudi pod mečem, od lakote jih je pocepalo enajstkrat stotisoč; ujetih pa je bilo sedemindvajset tisoč. Izmed teh so jih sedemnajst tisoč peljali v Egipet, da bi tam delali za rimsko državo. Kar jih je bilo manj starih kot devetnajst let, so jih prodali v sužnost. Sedaj so bili oni, ki so bili prej Kristusa za trideset srebrnikov prodali, tako malo cenjeni, da so jih oddajali po trideset za 1 srebrnik. Tako je bilo prej od Boga blagodarjeno mesto sedaj od Boga prokleto in v zasmeh in zaničevanje vsem ljudstvom.

Zato grešniki v bridkosti ne imejmo otrpnjenega srca kakor Judje, temveč s pokornim srcem kličimo Boga na pomoč.

Molitev v bridkosti.

Usmili se, o milostljivi Gospod, usmili se nas revnih grešnikov, ki po pravici trpimo, ker smo od poti pravice zašli! Tvoje šibe čutimo in vendar ne jenjamo grešiti Veliko zlegov trpimo, pa smo si zaslužili še več trpljenja. O Gospod, ti si pravičen in vse tvoje sodbe so pravične. Vsemogočni in dobrotljivi Gospod, ki si nas ustvaril, ko nismo še bili; ko smo sami zašli od poti življenja, nas po svoji milosti zopet odrešil in zavrnil na pravo pot, oh ne delaj z nami po naših grehih, s katerimi smo zaslužili tvojo jezo, temveč usmili se po svojem velikem usmiljenju, ki je večje kakor vsi grehi

vsega sveta. O Gospod, nebeški Oče, po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, te prosimo, ne kaznuj nas v svojem srdu, temveč tepi nas s svojo šibo kakor milostljiv oče, in daj nam vedno potrpežljivost, da tvoja hvala nikoli ne izgine iz naših ust. Usmili se nas, o Oče vsega usmiljenja, usmili se nas in pomagaj nam, kakor veš, da nam je za dušo in za telo zveličavno in potrebno. Saj ti si vsemogočni in dobrotljivi Bog; ti veš vse, premoreš vse in storiš vse prav, po Jezusu Kristusu, našem Gospodu in Zveličarju. Amen.

4. Jeruzalem po razdejanju.

»*Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in jih kamenjaš, kateri so k tebi poslani.*«
(Mat. 23, 37.)

1. Premišljuj, kako se je mestu Jeruzalemu godilo pod vlado malikovavskih cesarjev.

Sveto mesto je ostalo nekaj let po svojem razdejanju popolnoma zapuščeno in prazno, prava jama razbojnikov. Pozneje, ko so se Judje počasi zopet pomnožili in se naselili v Jeruzalemu, so ga Rimljani zopet posedli, in so ga dvestodevetinštirideset let imeli v svoji oblasti. Vendar so skušali Judje na skrivnem in očitno se zopet polastiti Jeruzalema. Leta 116 namreč pod cesarjem Trajanom so v mestu Cireni v Libiji dvakrat stotisoč Rimljanov, Grkov in kristjanov z mečem pomorili in ob ravno tistem času na otoku Cipri pobili oseminštirideset tisoč ljudi. Potem so se zopet vedno bolj množili in so prebivali v Galileji in v Jeruzalemu.

Leta 130 se je med njimi prikazal lažniv prerok, ki se je klical Barkohba, kateri je pravil, da je od Boga poslan, Jude rešit izpod rimske oblasti. Zato so se Judje vnovič vzdignili zoper Rimljane in so jim delali veliko nadlego. Ker so Judje iz vseh strani se k njemu stekali, zdelo se je, kakor da bi bil upor po vsem svetu. Ta lažnivi prerok je pa nagajal ne samo Rimljanom, ampak tudi kristjanom; kar je le mogel, silil jih je zatajiti Jezusa, in kdor ni hotel svoje vere zatajiti, je moral neizrečeno trpeti. Zato je bil prisiljen deželni oblastnik cesarja prositi, naj mu pošlje več vojakov.

Cesar Hadrijan je poslal veliko vojsko v judovsko deželo; nastal je dolg boj med Rimljani in Judi, in na oboji strani jih je

veliko padlo. Ta vojska je trajala več kot pet let, dokler niso Rimljani Judov pobili ter vzeli mesto Jeruzalem in še drugih utrjenih gradov petdeset, in požgali in razdejali devetsto in petinosemdeset dobro naseljenih trgov, in pobili več kakor petdesettisoč Judov. Dve leti potem so se Judje zopet zbrali v Betlehemu, in so zopet začeli vojsko zoper Rimljane. Rimljani pa so mesto tako dolgo oblegali, da so prišli Judje v največjo stisko. Nazadnje so Rimljani mesto dobili v svojo oblast, in so ujeli veliko tisoč ljudi. Teh so nekaj poprodali, nekaj odpeljali v Egipet, kjer so od reve, lakote in pod mečem poginili. Tedaj je bila judovska dežela vnovič razdejana, Judje pa iz nje pregnani.

Cesar Hadrijan je ukazal, da ne sme noben Jud več iti v Jeruzalem. Še to jim je prepovedal, da ne smejo tudi iz nobene visoke gore gledati proti Jeruzalemu; kdor pa bi kaj takega storil, ima biti umorjen. Cesar je ukazal mesto Jeruzalem vnovič sezidati in razširiti na polnočno stran; goro Sion je pustil na strani, zunaj mestnih zidov, goro Kalvarijo pa je potegnil med ozidje, tako da je ta gora prišla skoraj na sredo mesta. Dal je tudi prašiča iz mramorja narediti in vzidati nad vrata, ki vodijo proti Betlehemu, v znamenje, da, kakor je svinjsko meso Judom prepovedano, tako jim je tudi prepovedano mesto Jeruzalem. Namesto Salomonovega templa je dal maliku, ki so mu rekali Jupiter, sezidati tempel, kjer so se opravljale malikovavske daritve.

S tem pa malikovavski cesar še ni bil zadovoljen, temveč, da bi tudi krščansko vero iz tega mesta pregnal in iztrebil, dal je na mesto, kjer je bil Kristus križan, postaviti nesramno podobo boginje Venere, nad sveti grob pa podobo Jupitrovo; in v Betlehemu na mestu Kristusovega rojstva je dal postaviti nesramno podobo Adonidovo. Vse to je storil, da so se kristjani teh svetih mest ogibali in da niso več tjakaj hodili molit, kakor so bili vajeni. Ako bi pa vendar kateri kristjan tja prišel molit, bi vsi ljudje menili, da je svojo vero zatajil in molil malike. Te malikovavske podobe so ondi ostale skoraj stoinosemdeset let, do časov cesarja Konštantina, ko jih je dala sveta Helena odpraviti in na tista mesta sezidati cerkve.

Gospod, dodeli nam svojo milost, da sveto Heleno posnemamo, in s pomočjo tvoje milosti nesramne in nečiste podobe, ter vse grehe in hudobije iz svojih src odpravimo. Amen.

2. Premišljuj, kako se je mestu Jeruzalemu godilo pod odpadnim cesarjem Julijanom.

Po smrti cesarja Hadrijana so se Judje počasi zopet pomikali v Jeruzalem in v obljubljeno deželo, kjer so pod rimsko oblastjo živeli do časov odpadnika Julijana, namreč do 361. leta po Kristusovem rojstvu; v tistem letu je pa ta cesar Judom dovolil, da smejo zopet v Jeruzalemu prebivati in tudi tempel zopet sezidati; vse to iz namena, da bi pokazal, da je Kristusova prerokba o razdejanju Jeruzalema in templa lažniva in da je bil Kristus lažniv prerok. V ta namen je dal Judom iz državne zakladnice denarja dovolj, da bi zopet sezidali tako krasen tempel, kakor je bil nekdaj, in da bi ondi zopet opravljali žgavne daritve po Mojzesovi postavi. Judje so bili dokaj veseli; iz vsega sveta so hiteli v Jeruzalem, so najeli umnih zidarjev, dovažali so lesa, kamenja, apna, peska, železa in svinca obilo; dali so si narediti tudi srebrnega orodja; okinčali so mesto v največji radosti, z eno besedo: Vsi so storili, kar so le mogli, da bi se tempel kmalu zopet postavil. Žene so dajale svojo zlatnino in drago kamenje v pospeševanje zidanja in so tudi same pri delu pomagale.

Vsi Judje so bili veseli, so glave nosili po koncu in so kristjanom žugali, ali njih veselje se je kmalu premenilo v žalost. Ko so bila namreč tla za zidanje že pripravljena in izkopana, ter so hoteli drugi dan začeti zidati, nastal je tisto noč tak vihar, da jim je vse apno, sadro, pesek in les raznesel na vse kraje. Nastal je tudi tak potres, da ni samo tla zopet zasul, kjer so imeli zidati, temveč je tudi bližnje hiše okoli posul. Veliko Judov je bilo v tem potresu živih posutih in pobitih. Ko so pa tisti, ki so bili živi ostali, zjutraj zopet začeli zidati, odprla se je zemlja in ogenj je švigal ven in požgal kladva, sekire, žage in drugo orodje, in tudi Jude, ki so delali, in tiste, ki so gledali delati. Ko so pa Judje vendar ostali trdovratni in niso hotli jenjati zidati, prikazal se je svetel križ na nebu, kar jih je prestrašilo tako, da so začeto delo popustili.

O Gospod, tvoj sveti križ naj požene v beg naše sovražnike in naj uniči vse njih hudobne naklepe. Amen.

3. Premišljuj, kako so kristjani Jeruzalem pridobili, pa zopet izgubili.

Ko je cesar Konštantin Veliki začel leta 312 cesarovati in postal kristjan ter je njegova mati, sveta Helena, prišla v Jeruzalem, našla je sveti križ in je sezidala okoli tristo cerkev v obljubljeni deželi; tako so kristjani 302 leti v tej deželi gospodovali. Potem pa

je perzijanski kralj Kozroe deželo z veliko vojsko obiskal, devetdesettisoč kristjanov Judom prodal za sužnje, sveti križ s seboj v Perzijo odpeljal in dvanajst let v Palestini gospodaril, dokler ga ni cesar Heraklij pobil in sveti križ v letu 628 zopet dobil nazaj. Osem let pozneje pa so Saraceni prihrumeli v sveto deželo, sveto deželo in mesto Jeruzalem posedli, pomorili in pregnali kristjane in so gospodarili ondi 463 let.

Pozneje niso hoteli kristjani dalje trpeti, da imajo neverniki sveto mesto v svoji oblasti, tedaj so s pomočjo svetega Očeta veliko vojsko, s svetim križem zaznamovano, spravili vkup; pod Bogomirom (ali Gottfriedom) Buljonskem se je ta vojska prepeljala črez morje, najprej posedla Sirijo, in za tem sveto deželo in mesto Jeruzalem pod se spravila 15. dan julija 1099. Toliko Saracenov in drugih ljudi, ki so bili v Jeruzalemu, je poklala, da so vojaki v mestu do kolen bredli v krvi, in da so bili od glave do podplatov vsi krvavi. Ko so tako posedli mesto, preoblekli so se in v ponižni obleki pobožno obiskovali sveta mesta trpljenja, vstanjenja in vnebohoda Kristusovega. Ta pobožnost je trajala sedem dni; osmi dan so hoteli vojaki svojega poveljnika Bogomira z zlato krono kronati za Jeruzalemskega kralja; ponižni vojvoda pa ni hotel zlate krone na svojo glavo postaviti tam, kjer je Kristus nosil trnjevo krono.

Tako so kristjani sveto mesto zopet imeli v svoji oblasti oseminosemdeset let, potem pa ga je egiptovski sultan zopet kristjanom vzel in obdržal 330 let. Nazadnje je v letu 1517, ravno ko se je Luterska kriva vera začela, turški cesar Selim vso judovsko deželo obsedel in mesto Jeruzalem spravil pod svojo oblast. Ko je mislil mesto popolnoma razdejati, sta se mu v spanju prikazala dva leva, ki sta planila nanj in ga hotela raztrgati, tako da je v strahu zavpil in klical na pomoč. In ko so njegovi ljudje na ta krik pritekli, in niso ničesar videli, so mu njegove žene to prikazen razlagale tako, da mu Bog grozi s poginom, ako razdene mesto Jeruzalem, kjer je prebival veliki prerok Jezus. Potem je začel Soliman mesto popravljati, z visokim ozidjem obzidati, s stolpi utrditi, pa tudi Salomonov tempel zopet postaviti.

O Gospod, zavoljo svojih grehov smo izgubili pozemeljski Jeruzalem; ne daj, da tudi nebeški Jeruzalem z nepokornosti izgubimo, temveč da s pokoro in svetim prizadevanjem zadobimo nebesa. Amen.

4. Premišljuj stan mesta Jeruzalema pod turškim jarmom.

V Jeruzalemu živijo ljudje vseh ver, katoličani (latinci, maroniti, Grki), socinijani, nestorijani, abisinci, Judje, Arabljani in Turki, v sedanjem času tudi luteranci. Častivredni očetje frančiškani so se leta 1304 s papeževim dovoljenjem podali tja, so začeli stanovati na gori Sion v hiši, kjer je bil Jezus svojo poslednjo večerjo obhajal, ki jo je bil pobožni Robert Sicilijanski od egiptovskega sultana drago kupil in ondi sezidal samostan. Ondi so v veliki nevarnosti in vedno preganjani živeli 248 let ter opravljali božjo službo; nazadnje pa so bili v letu 1561 od ondod pregnani in so dobili sredi mesta drug samostan, ki mu pravijo St. Salvator, v katerem pobožni očetje še do današnjega dneva v vedni nevarnosti služijo Bogu, varujejo sveta mesta in romarje jemljejo pod streho. Oni imajo lep samostan in lepo cerkev, kjer noč in dan opravljajo službo božjo. Vsako leto morajo Turkom velike davke plačevati. Živijo pa od miloščine, ki se jim pošilja iz Evrope, in kar je dobivajo od pobožnih romarjev.

V Jeruzalemu stanuje tudi veliko Grkov, ki so ločeni od katoliške cerkve; oni imajo velik samostan, v katerem stanuje njih patriarh. Oni so največji nasprotniki očetov frančiškanov in jim nagajajo, kjer in kakor morejo.

Tudi veliko Judov stanuje v Jeruzalemu, ki hodijo tjakaj iz vseh krajev sveta. Živijo pa tam, delajo kakor povsod drugod, in če le morejo, koga opeharijo. Sicer pa jim Judje iz vsega sveta pošiljajo darov, da bi molili za vse Jude in za sezidanje templa. V tem mestu, kakor po vsem turškem cesarstvu imajo Judje veliko sinagog. Zaničevani pa so od vseh ljudi bolj kakor pri nas v Evropi.

Med vsemi prebivavci je največ Turkov v Jeruzalemu in po vsi sveti deželi, ki ima turškega paša za deželnega poglavarja. Turki imajo tudi duhovnega poglavarja, ki se kliče mufti; on opravlja duhovne reči in razklada koran, to je njih sveto pismo, z mečem v roki, rekoč, da se ima njih postava z mečem širiti. V Jeruzalemu imajo veliko mošej ali svojih cerkev, z visokimi stolpi, na katerih nimajo zvonov, temveč zjutraj, opoldne in zvečer iz stolpa na ves glas kličejo ljudi k molitvi. Njih mošeje so kakor luteranske cerkve, v katerih se ne vidi drugo kakor leca za pridiganje. Po tleh je več preprog razgrnjenih in okoli in okoli gori mnogo svetiljk.

Preden gredó v mošejo, umivajo se; zato imajo pred vsako mošejo vodo. Potem sezujejo črevlje, ker ne sme nihče s črevlji v

mošejo, pa tudi pljuniti ne sme notri nihče. Ko stopijo v mošejo, vržejo se na tla, povzdignejo svoje oči proti nebu, poljubijo večkrat tla in govorijo: „Bog sam je Bog in Mahomed je njegov prerok!“ Turki častijo tudi Kristusa kot velikega preroka, ki je z nebes prišel in je bil rojen iz device; častijo tudi Marijo kot mater tako svetega preroka, in molijo tudi nekaj nji na čast. Vendar pa pravijo, da je Mohamed večji prerok, kakor je bil Jezus.

Mošeja, ki stoji tam, kjer je bil Salomon sezidal svoj tempel, jim je za Mohamedovim grobom najsvetejša, tako da od daljnih krajev romajo tjakaj. Okoli in okoli ima mošeja velik prostor, ki je nasajen z lepim drevjem, je osmovoglata, iz rezanega kamenja, ima veliko stebrov in oken, in je prav čedno zidana. Namesto strehe ima veliko okroglo kupolo, na kateri je namesto križa pozlačen polumesec. Od znotraj je mošeja lepo svetla, s preprogami vsa obdana, brez stolov ali klopi, ker Turki v svojih mošejah nikoli ne sedijo in ne klečijo, temveč le stoje, ali pa se vržejo na tla. Tudi nimajo notri ne oltarja, ne podob, ne slik, ker Turki za take reči ne marajo. Pa veliko svetiljk je notri, katere gorijo vsak petek; petek namreč je Turkom to, kar nam nedelja, ali kar je Judom sobota.

Iz vsega tega se vidi, da se je izpolnilo vse, kar je Jezus prerokoval o razdejanju Jeruzalema in o razkropljenju Judov po vsem svetu; to pa nas naj spominja, da tudi vprihodnje nespokorni grešnik ne ostane brez zaslužene šibe božje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčene naj bodo njegove nezapopadljive sodbe vekomaj! Amen.

Gospod, vsemogočni Bog, dodeli nam luč svoje milosti, da svoje grehe spoznamo, obžaljujemo, popustimo in se jih ogibamo; zato da prave obljubljene dežele in nebeškega Jeruzalema ne izgubimo, ampak s pomočjo tvoje milosti zadobimo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Vekomaj! Amen.

KAZALO.

Drugi del.

Bridko trpljenje našega Odrešenika Jezusa Kristusa.

Stran

I. Koliko preganjanja je Kristus prestal.

1. Branje in premišljevanje Kristusovega trpljenja je dokaj koristno 5
2. Kristus trpi preganjanje, zaničevanje in krivice 9
3. Kaj je Kristus v svojem srcu trpel in čutil, ko so ga toliko preganjali 13
4. Marijina žalost ob Kristusovem preganjanju 15
5. Preganjavci se dvakrat posvetujejo zoper Kristusa . . . 19
6. Kristusov slovesni vhod v Jeruzalem 24
7. Kaj je Kristus še delal na cvetno nedeljo, potem v pondeljek in v torek 31
8. Kristus v sredo prodan svojim sovražnikom 35

II. Kristusova priprava k trpljenju.

1. Kristus je svoje trpljenje zopet razodel svoji materi . . 40
2. Kako je Kristus od svoje Matere jemal slovo 45
3. Kako je Kristus jedel velikonočno jagnje 50
4. Jezus umiva svojim učencem noge 54

Stran

5. Kristus postavi zakrament svetega Rešnjega Telesa . . . 59
6. Kristus in njegov izdajavec . 62

III. Kristusova žalost in bridkost na Oljski gori.

1. Kristus gre s svojimi učenci na vrt in postaja žalosten . . 67
2. Zakaj je bil Kristus žalosten 70
3. Kristus moli vprvič na Oljski gori 74
4. Kristus moli drugič na Oljski gori 77
5. Kristus moli tretjič in poti krvavi pot 80

IV. Kristusa ujamejo in ga peljejo pred Ana in Kajfa.

1. Kristus je izdan 84
2. Kristusa ujamejo 88
3. Učenci zapustijo Kristusa . . 91
4. Kristusa peljejo k velikemu duhovniku Anu 93
5. Veliki duhoven Ana izprašuje Kristusa 97
6. Kristusa peljejo k velikemu duhovnu Kajfu 100
7. Kajfa Kristusa psuje in obsodi na smrt 104
8. Kristus v Kajfovi hiši zasramovan 107
9. Kristusa v Kajfovi hiši še nadalje zasramujejo 110

Stran

V. Kristusovo sočutje z Marijo in z učenci.

1. Marijina srčna žalost zavoljo tega, kar je Kristus na Oljski gori prestal, in zavoljo njegovega ujetja 114
2. Kristusovo žalovanje zavoljo Petrovega zatajenja in zavoljo Judovega obupanja 118

VI. Kristusa peljejo k posvetni pravici.

1. Kristusa peljejo k deželnemu oblastniku Pilatu 124
2. Kristus pred Pilatom tožen . 129
3. Herod zaničuje in zasmehuje Kristusa 132
4. Kristusa peljejo nazaj k Pilatu 138
5. Kristus zapostavljen razbojniku Barabu 142

VII. Kristus bičan.

1. Kristusa pred bičanjem do nagega slečejo in k stebru privežejo 147
2. Kristus bičan 151
3. Še nekatere okolnosti in razjasnila o Kristusovem bičanju 155

VIII. Kristusovo kronanje in predstavljanje.

1. Kristus z rdečim plaščem ogrnjen 158
2. Kristus s trnjem kronan . . 161
3. Kronani Jezus zaničevan . . 164
4. Pilat kaže Kristusa ljudstvu . 168
5. Srčna žalost Marije Device, ko je Pilat Kristusa kazal ljudstvu 172

IX. Kristus obsojen v smrt križa.

1. Kristusovi sovražniki terjajo njegovo smrt na križu . . . 175
2. Jezus obsojen v smrt na križu 179
3. Kristusu naložijo težki križ na rame 182
4. Kako je Kristus svoj križ nosil 185
5. Jezus pade prvič in drugič pod križem 190

Stran

6. Jezus pade tretjič s križem . 195
7. Jezus pade s križem četrtič, petič, šestič in sedmič . . . 200

X. Jezus Kristus križan.

1. Kaj je Kristus pred križanjem trpel 205
2. Kristusa pred križanjem slečejo 208
3. Kaj je Kristus trpel, ko so mu roke z žreblji pribijali na križ 211
4. O pribijanju svetih nog Kristusovih 214
5. Kaj je Kristus trpel, ko so križ vzdignili po koncu . . 219
6. Marijina žalost po Kristusovem križanju 223
7. Marijina žalost pri Kristusovem križanju 227

XI. Poslednje besede Kristusove na križu in njegova smrt.

1. Prva beseda na križu . . . 230
2. Druga Jezusova beseda na križu. 234
3. Tretja Jezusova beseda na križu. 237
4. Solnce, luna in druge stvari žalujejo nad Kristusovim križanjem 242
5. Kaj je trpela Marija v temi in po temi in pri četrti Jezusovi besedi na križu. 247
6. Jezusova zapuščenost in njegova četrta beseda na križu . 250
7. Peta Jezusova beseda na križu 255
8. Šesta Jezusova beseda na križu 259
9. Sedma in poslednja Jezusova beseda 262
10. Marijina žalost pri poslednjih Jezusovih besedah na križu . 264
11. Kaj je Kristus v svoji smrti trpel na duši in na telesu. . 267
12. Kako je Kristus umrl . . . 270
13. Marijina žalost pri svojem umirajočem sinu 272
14. Vse stvari žalujejo pri Kristusovi smrti 275

Stran

15. Sveta Jezusova stran prebodena 280
16. Skrivnost in češčenje rane svete Jezusove strani . . . 284

XII. Kristusov pogreb in češčenje njegovega bridkega trpljenja.

1. Kako so Kristusa sneli s križa 286
2. Kako so nad Kristusovim truplom žalovali 290
3. Kako so mrtvo Jezusovo telo umili, mazilili in zavili . . . 294
4. Kako so Jezusa pokopali . . 298
5. Kako je Marija od groba šla na Kalvarijo in s Kalvarije na goro Sion 302
6. Kaj je Marija delala veliko soboto 305
7. Kaj se je še posebnega zgodilo po Kristusovem trpljenju 309
8. Kako naj si Jezusovo bridko trpljenje obračamo v svoj prid 313

XIII. Častitljivo vstajenje Kristusovo.

1. Kako je šel Kristus pred pekel 319
2. Sveta Velika noč ali velikonočni praznik 322
3. Častitljivo Kristusovo vstajenje 325

XIV. Kristus se prikazuje in razodeva svoje vstajenje, svojo čast in slavo.

1. Kristus se prikaže svoji Materi 329
2. Angeli oznanjujejo Kristusovo vstajenje 332
3. Kristus se prikaže Mariji Magdaleni 338
4. Kristus se prikaže pobožnim ženam in spokornemu Petru 342
5. Kristus se prikaže dvema, ki gresta v Emavs 345
6. Kristus se prikaže zbranim učencem brez Tomaža . . . 349
7. Kristus se prikaže svojim učencem vpričo Tomaža . . 354

Stran

8. Kristus se prikaže sedmerim učencem pri galilejskem morju in sv. Petru izroči svoje ovčice 358
9. Kristus se prikaže svojim učencem v Galileji 360
10. Kaj je Kristus do svojega vnebohoda delal na zemlji . 364

XV. Kristusov častitljivi vnebohod.

1. Praznik in skrivnost Kristusovega vnebohoda 366
2. Kako je Kristus pred svojim vnebohodom slovo jemal . . 369
3. Kako je Kristu šel v nebesa 374
4. Kako je bil Kristus v nebesih sprejet in kronan 379

XVI. Kristus oslavljen po poslanju Svetega Duha.

1. Želja po Svetem Duhu . . . 382
2. O pripravi, kako naj prejemamo Svetega Duha 386
3. Potreba in korist molitve . . 390
4. Binkošti in češčenje Svetega Duha 396
5. Sveti Duh poslan od Boga Očeta in Sina 398
6. Delovanje, darovi in milosti Svetega Duha 402

XVII. Kristusova slava se kaže v spoznanju in razlaganju presvete Trojice.

1. Apostoli učijo skrivnost presvete Trojice 407
2. Neskončne popolnosti božje . 411

XVIII. Kristusova slava se kaže v zakramentu presv. Rešnjega Telesa.

1. O prazniku presv. Rešnjega Telesa 417
2. Presveto Rešnje Telo treba prejemati z največjo ponižnostjo 421

Stran

3. Zakrament presv. Rešnjega Telesa je treba prejemati z gorečo ljubeznijo in željo . . 428
4. Sv. obhajilo v nas množi milost božjo 431

XIX. Kristusova slava se kaže v sveti maši, daritvi nove zaveze.

1. Pri sv. maši se Jezus Kristus svojemu nebeškemu Očetu daruje v dopadljivo daritev do konca sveta 436
2. Sveto mašo pobožno slišati je koristno in lahko 441
3. Zakaj se more in se naj daje za sv. maše 444

XX. Kristus poslavljen v svoji Materi Devici Mariji.

1. Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu 450
2. Marija izpreobrne več nevernih, ter uči in tolaži verne . 452
3. Kako želi Marija umreti . . 456
4. Marijina smrtna bolezen . . 458
5. Marijina smrt in njeni pogreb 461
6. Marija z dušo in s telesom vzeta v nebo 465

XXI. Kristusova slava se kaže v njegovih srčnih spoznavavcih in mučencih.

1. Sveti Štefan in drugi zavoljo Kristusa preganjani 474

Stran

2. Sveti Jakob starejši zavoljo Kristusa umorjen; apostoli se razidejo po vsem svetu . . . 479
3. Judje preganjajo sv. Pavla in nazadnje ga cesar muči . . . 483
4. Sveti Jakob mlajši 487
5. Sveti Janez evangelist . . . 489

XXII. Kristus slaven v svojih svetnikih.

1. Prilika o dobrem pastirju . . 492
2. Kristus slaven v sveti spokornici Mariji Magdaleni . . 496
3. Sveta Marija Magdalena v puščavi 500
4. Smrt svete Marije Magdalene 504
5. Sveta Marta 507

XXIII. Kristusova milost in slava se kaže v njegovem svetem križu.

1. Najdenje svetega križa . . . 509
2. Povišanje svetega križa . . 512

XXIV. Kristusova slava se kaže v strašnih šibah in kaznih Judov.

1. Stiske in trpljenje judovskega ljudstva 514
2. Obleganje mesta Jeruzalema . 520
3. Razdejanje mesta Jeruzalema 526
4. Jeruzalem po razdejanju . . 531

Kazalo nedelj

in premičnih praznikov, katero pové, kaj se naj vsako nedeljo in praznik bere, premišljuje in moli.*)

1. nedeljo v adventu: Kristusov prihod I. 147; sveti adventni čas I. 156; Kristusov prihod k sodbi I. 408.
2. nedeljo v adventu: Življenje sv. Janeza Krstnika I. 297; spričevanje nebeškega Očeta o Kristusu I. 336.
3. nedeljo v adventu: Spričevanje svetega Janeza Krstnika I. 333.
4. nedeljo v adventu: Kristusovi čudeži, nauk itd. I. 362.

V nedeljo po božičnem prazniku: Otročja leta Kristusova I. 223.

V nedeljo po novem letu: Kristusovo uboštvo in vrnitev iz Egipta I. 304.

1. nedeljo po svetih treh kraljih: Jezus izgubljen I. 312; Marija išče Jezusa I. 316; Marija najde Jezusa v templu I. 320.
2. nedeljo po svetih treh kraljih: Sveto sladko ime Jezus I. 231.
3. nedeljo po svetih treh kraljih: Ponižnost pred svetim obhajilom II. 421; o sodbi I. 419.
4. nedeljo po svetih treh kraljih: O molitvi v bridkosti II. 223.
5. nedeljo po svetih treh kraljih: O peklu I. 435 in 441.
6. nedeljo po svetih treh kraljih: O milosti božji II. 280; o nebesih I. 454.

Nedeljo Septuagesimo: Stvarjenje človeka I. 44.

Nedeljo Seksagesimo: Kristus preganjan II. 9.

Nedeljo Kvinkvagesimo: Začni brati Kristusovo trpljenje II. 19; Kristus pred Kajfom II. 107.

Pepelnično sredo: Kristusov post I. 338, ali pa o vinu z miro pomešanem II. 205.

1. nedeljo v postu: Kristus izkušan I. 343.
2. nedeljo v postu: Kristusovo izpremenjenje I. 372.
3. nedeljo v postu: Kristus zasramovan II. 107; sveta spoved II. 349.
4. nedeljo v postu: O vsemogočnosti božji II. 411; Kristus pred Herodom II. 158.
5. nedeljo v postu: Kristus zaničevan II. 9; bičan II. 147; kronan II. 158.

Praznik sedem žalosti Matere božje: Marijino sočutje I. 236, II. 15, 114, 223 in 227.

Cvetno nedeljo: Kristusov slovesen vhod II. 24; Kristus nosi križ II. 185.

Veliki četrtek: Poslednja večerja II. 50.

Veliki petek: Kristus križan II. 205; umrje II. 270.

Veliko soboto: Marijina žalost II. 264; Kristus pred peklom II. 13, 319; Marija na veliko soboto II. 305.

Velika noč: Kristusovo vstajenje II. 352.

*) Opomba. Rimska številka pomeni, v katerem delu je premišljevanje iskati, arabska številka pa stran dotičnega dela.

Velikonočni pondeljek: O dveh učencih, ki gresta v Emavs II. 345.
Velikonočni torek: Kristus se prikaže učencem II. 349.
1. nedeljo po veliki noči: Neverni Tomaž II. 354.
2. nedeljo po veliki noči: Kristus se prikaže na gori v Galileji II. 360; Dobri pastir II. 492.
3. nedeljo po veliki noči: Hrepenenje po Svetem Duhu II. 382.
4. nedeljo po veliki noči: Priprava k prejetju svetega Duha II. 386.
5. nedeljo po veliki noči: O molitvi II. 390.
Križev teden: O molitvi II. 390.
Dan pred vnebohodom: Kaj je delal Kristus pred svojim vnebohodom II. 364.
Kristusov vnebohod II. 374.
6. nedeljo po veliki noči: Kristus v nebesih kronan II. 379; o Svetem Duhu II. 386.
O binkoštih: O poslanju Svetega Duha II. 396.
Binkoštni pondeljek: II. 398.
Binkoštni torek: II. 402.
1. nedeljo po binkoštih: Sveta Trojica I. 7 in II. 407, 411.
Praznik sv. Rešnjega Telesa: II. 59, 417.
2. nedeljo po binkoštih: o svetem obhajilu II. 421.
Petek po 2. nedelji po binkoštih, praznik Srca Jezusovega: II. 40.
3. nedeljo po binkoštih: Dobri pastir II. 492.
4. nedeljo po binkoštih: Noe in potop I. 61.
5. nedeljo po binkoštih: Zoper sovraštvo in jezo II. 9; o peklu I. 435.
6. nedeljo po binkoštih: O Mojzesu in rešenju iz egiptovske sužnosti I. 72; o kruhu iz nebes I. 76.
7. nedeljo po binkoštih: O peklenskem ognju I. 439.
8. nedeljo po binkoštih: II. 19.
9. nedeljo po binkoštih: O posebni sodbi I. 387.
10. nedeljo po binkoštih: O ponižnosti I. 323.
11. nedeljo po binkoštih: O Jozuvi I. 83; o peklu I. 444.
12. nedeljo po binkoštih: O rani desne strani II. 280; Kristus s križa snet II. 286.
13. nedeljo po binkoštih: O nehvaležnosti II. 91.
14. nedeljo po binkoštih: Zakaj se bo božji sodnik jezil I. 416.
15. nedeljo po binkoštih: O tretji besedi II. 237; o smrti I. 381.
16. nedeljo po binkoštih: O peklenskih mukah I. 437.
17. nedeljo po binkoštih: Kristus Davidov in božji Sin I. 11.
18. nedeljo po binkoštih: Otrpnjenje srca II. 77; O šesti besedi II. 259.
19. nedeljo po binkoštih: O peti besedi II. 255; Kako so bili Judje tepeni II. 514; Malo se jih zveliča I. 463.
20. nedeljo po binkoštih: O srečni smrti I. 385, 387.
21. nedeljo po binkoštih: Sodba hudobnih I. 424.
22. nedeljo po binkoštih: Kristusov nauk in resnica I. 362; pismarji I. 345.
23. nedeljo po binkoštih: Pogin Sodome I. 67; Kristus bičan II. 151.
24. nedeljo po binkoštih: Poslednja sodba I. 390 itd.

Kazalo za nepremične praznike.

Januar.

1. Kristusovo obrezovanje in ime I. 229, 231.
5. Kristusova vrnitev iz Egipta I. 304, 307; poklic svetih treh kraljev I. 242.
6. Sv. trije kralji molijo Kristusa I. 240, 248.
13. Kristusov krst I. 333.
18. Sv. Petra stol II. 358.
20. Praznik sv. Boštjana I. 445.
23. Marijina poroka I. 138.
24. Izpreobrnjenje sv. Pavla II. 474, 483.

Februar.

1. Kako bo Kristus sodil svetnike I. 416.
2. Marijino očiščevanje I. 262; Kristusovo darovanje I. 267.
24. Sv. Matija: o ponižnosti II. 421; Kristus želi vse zveličati I. 469.

Marec.

19. Sv. Jožef I. 135, 138.
24. Sv. Gabriel I. 159.
25. Marijino oznanjenje I. 159, 192.

April.

23. Sv. Jurij: Božja milost II. 402.
25. Sv. Marka: molitev II. 390.
30. Sv. Katarina Sienska I. 142.

Maj.

1. Sv. Jakob mlajši II. 487.
3. Najdba sv. križa II. 509; kako se bo križ prikazal pri sodbi I. 404.

Junij.

6. Sv. Norbert: o sv. obhajilu II. 417.
13. Sv. Anton Padovanski II. 59.
24. Sv. Janez Krstnik I. 297.
29. Sv. Peter in Pavel II. 483.

Julij.

2. Obiskovanje Marije Device I. 183, 185.
4. Sv. Urh II. 309.
22. Sv. Marija Magdalena: njeno izpreobrnjenje I. 372; Kristus se ji prikaže II. 338; njeno življenje II. 496; pokora in smrt II. 500.
25. Sv. Jakob starši II. 479.
26. Sv. Ana I. 98.
29. Sv. Marta II. 507.
31. Sv. Ignacij II. 402.

Avgust.

10. Sv. Lovrenc: o peklenskem ognju I. 439.
14. II. 456.
15. Vnebovzetje Mar. Dev. II. 465.
24. Sv. Jernej II. 452.
29. Obglavljenje sv. Janeza Krstnika I. 369.

September.

8. Marijino rojstvo I. 115; imé I. 120.
14. Povišanje sv. križa II. 512.
29. Sv. Mihael I. 36.

Oktober.

4. Sv. Frančišek: hoja za Kristusom, Kristusove rane II. 280.
15. Sv. Terezija II. 284.
28. Sv. Simon in sv. Tadej II. 9, 138.

November.

1. Vsi svetniki: O nebesih I. 31; o nebeškem veselju I. 454.
2. Vse verne duše: o sveti maši II. 436, 441, 444.
11. Sv. Martin: o veri I. 7.
21. Marijino darovanje I. 125, 128, 131.
30. Sv. Andrej I. 458.

December.

3. Sv. Frančišek Ksav. I. 376, 387.
4. Sv. Barbara: o sv. obhajilu II. 428.
6. Sv. Miklavž: o božji milosti II. 349; o posebni sodbi I. 387.
7. Izvoljenje Marije Device I. 113.
8. Čisto spočetje Mar. Dev. I. 109.
21. Sv. Tomaž II. 354.
24. Marija hrepeni po rojstvu Jezusa Kristusa I. 151; Marija gre v Betlehem I. 202.
25. Sveti dan I. 207, 209; rojstvo Jezusa Kristusa I. 212.
26. Sv. Štefan II. 474; kazen Judov II. 514.
27. Sv. Janez evangelist II. 489.
28. Nedolžni otročiči I. 294.
31. Sklep leta I. 225; o smrti I. 381, 385.

Odobril kn. šk. krški ordinarijat v Celovcu

dne 28. sušca 1906, štev. 1664.
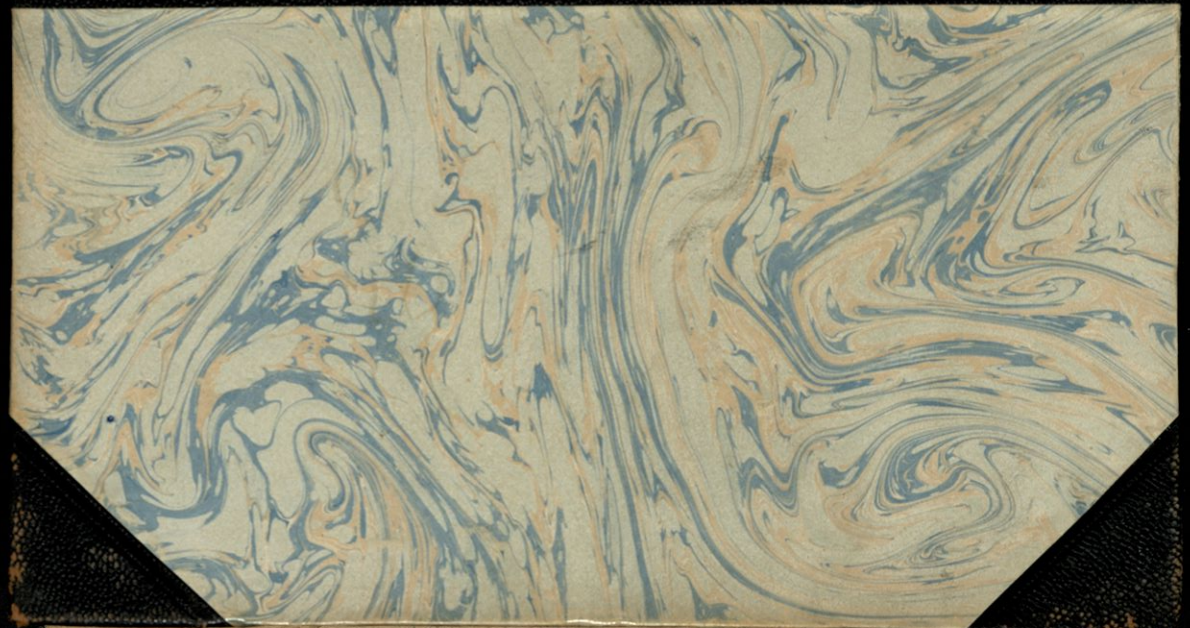
COBISS %042%00
NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
00000430052